

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

83-~~3~~

4-5.5

28 JUN 2005

ԿԼՈՊՇՏՈՎԻ

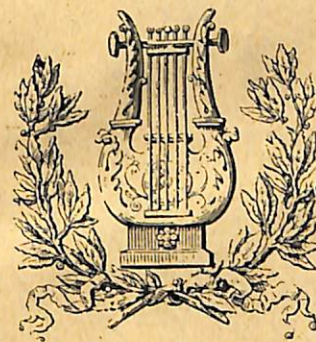
02 NOV 2009

Մ Ե Ս Ի Ա Կ Ա Ն

ՀԱՆ Ի ՀԱՅ

Հ. ՍԱՄՈՒԷԼ ԳԱՆԹԱՐԵԱՆ

Ի ՄԻԻԹԱՐԵԱՆՑ

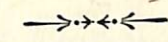
ՎԵՆԵՏԻԿ — ՍՈՒՐԲ ԴԱԶԱՐ

1903

4-53

ԿԼՈՊՇՏՈՎԻ

Մ Ե Ս Ի Ա Կ Ա Ն

ՀԱՆ Ի ՀԱՅ

Հ. ՍԱՄՈՒԷԼ ԳԱՆԹԱՐԵԱՆ

Ի ՄԻԻԹԱՐԵԱՆՑ

ՎԵՆԵՏԻԿ — ՍՈՒՐԲ ԳԱԶԱՐ

1903

6865
4989

Յ Ա Ռ Ա Ջ Ա Բ Ա Ն

Արաղտոկ, մին ի գերակատար եւ յառաջագատ քերթողաց գերմանացւոց, ծնաւ յամին 1734 ի Բրուսիականն Սաքսոնիոյ Կուէզլինբուրգ քաղաքի, եւ մեռաւ յամին 1803: Ընդ երեւել Մեսիականն իւրոյ, տնդէն տարածեցաւ հոչակ համբաւոյ նորա ոչ միայն ի Գերմանիա, այլ եւ ընդ ամենայն կողմանա Եւրոպայ: Բաց ի քերթուածոյ աստի, որ համարեալ է գլուխ գործոց նորա, վասն զանազան կենդանի նկարուցն եւ վսեմութիւն խմաստից եւ գեղեցիկ զրուագաց, զրեաց նա տալս նշանաւորս, երկս ողբերգութիւնս եւ այլ յոգնաթիւ արձակ երկասիրութիւնս եւ բազմահատոր նամակս պիտանիս:

Յետ ի լոյս ելանելոյ գերազանծ թարգմանութեանց զիւլադ-նական քերթուածոց զանազան ողգաց, կամեցեալ մեր եւ այլ ճաշակ ինչ տալ ազգիս զգերմանական բանաստեղծութեան, ձեռն արկաք ի թարգմանութիւն Մեսիականին, ջան տարեալ ըստ մերում կարի ողջ ածել հաւատարմութեամբ զբնագիրն ի մեր լեզու, եւ ոչ այլ ինչ կէտ նպատակի առաջի եղեալ, բայց եթէ հայթայթել մերոսանն օգտութիւն ինչ եւ զուարճութիւն ի վայելս սրտից եւ լսեցեաց հայ բանասիրաց, եւ պճնել նորովս դոյլն տերեւով զանթառամ պսակս ծաղկանց հայրենի դպրութեանց:

Աստանօր արժան համարիմք ծանուցանել զի ի քսանեցունց երգոց Մեսիականին բաւական վարկաք զառաջին տասնեսին երգն զգեղեցկադոյնսն միայն թարգմանել, հետեւելով օրինակի ոմանց ի թարգմանչաց, որք գնոյն արարին յառաջ քան զմեզ. նկատելով միանգամայն զի քննարանք ոմանք թերութիւն իմն համարին զյաւելուլ քերթողին տասն այլ երգս, յետ պատմելոյ զմահն Յետախ:

U U U U U U U

Ե Ր Գ Ա Ռ Ա Ջ Ի Ն

Մ Ե Ս Ի Ա Կ Ա Ն

ԵՐԳ ԱՌԱՋԻՆ

Հոգիդ անմահ, երգեալ զմարդկան մեղուցելոցն ըզմիբնութիւն, Զոր մարդկայնովքն կատարեաց մարմնով յերկրի աստ Մեսիայն, Եւ իւրով չարչարանօք, մահուամբ, փառքն վերըստին . ԶԱղամայ սերունդն ի սէր աստուածութեանն վերացոյց: Այսպէս լրացան Յաւերժին կամք. ընդ վայր յարեալ Սատան ընդդէմ Որդւոյն աստուածայնոյ, Եւ ընդունայն եկաց Յուդա Նըմին հակառակ. նա յանկ եհան զմեծն հաշտութիւն:

Բայց իբր առ քեզ, ամենողորմ Ինն եւեթ ծանօթ խորհուրդ, Ոգին տաղից ժըտեսցի մատչել ի մուշլ հեռաստանէ: Աղէ դու զինքն սրբեալ, ստեղծող Հոգիդ, զոր պաշտեմ լուռ, Եւ բեր առ իս, իբր ըզքո նըմանակից, լի աշխուժութիւն Եւ անմահ զօրութեամբ Եւ գեղափայլ պայծառութեամբ: Քոյովդ ըզնա վառեալ հրով, դու որ նկատես զանտեսն էից, Եւ ըզմարդն հողագանգուած սրբեալ առնես քեզ ի տաճար: Յայնժամ իմ մաքրեսցի սիրտ, Եւ ի դողող ձայն մահացուի Յանդըզնեցայց հըռչակել երգովք զԱստուածն հաշտեցուցիչ, Եւ ընդ անհղ ասպարէզն յառաջեցից երկչոտ քայլիւք:

Ղուք, մարդիկ, խորհըրդագգածք վեհ բարձրութեանն՝ յոր ամբարձայք Հաշտարար քառութեամբ արարողին, լուարուք երգոյս: Եւ դուք մանաւանդ, առաքինիք սակաւաւորք, Սիրելի սերտ բարեկամք ըզ Միջնորդին սիրեցելոյ Եւ ոգիք վըստահք յուսով հանդերձելոյ դատաստանին, Ունկն ինձ դէք, ամբիժ կենօք փառաւորեալ զՈրդին յաւերժ:

Ն Ա Խ Ա Դ Ի Ր Ո Ի Թ Ի Ի Ն

Մեսիա ի լաց մեկնեալ յամբոխէն, գնայ ի լեռն Զիմեռեաց, Եւ անդ նուիրական հայցուածովք խոստանայ միւսանդամ առ Հայր կատարել զմիբնութիւն մարդկան: Ի ժամէ անտի սկսանին առաջին տաղնալք ցառոց իւրոց: Առաքէ յերկինս զԳաբրիէլ, տանել զաղօթն իւր առ Աստուած: Նկարագրութիւն երկնից: Գաբրիէլ յառաջեալ ընդ ուղին . ընդ որ երբեմն գետ ելմերային խաղայր գնայր ի դրախտն եղեմական, լսէ զերգս օրհնութեանց հրեշտակաց: Մեծ հրեշտակապետն Ելովա եկեալ ընդ առաջ Գաբրիէլի, տանի գնա ի սեղան Մեսիայի: Անդ Գաբրիէլ ծխեալ խոնկս, զհայցուածս Մեսիայի մատուցանէ առ Աստուած: Մինչ ընաք լուկ ահն կալեալ մեան պատգամացն Աստուծոյ, Ելովա Եւ Ուրիմ խօսին ընդ միմեանս զորոց ի սրբարանն տեսանեն: Խօսի Աստուած. Ելովա քարոզէ ընդ երկինս զպատգամս նորին: Գաբրիէլ ընդունի ծածուկ պատուէրս առ հրեշտակապետական Եւ երկրի վասն սրանչեկեացն ի ժամ մահուանն Յիսուսի: Հրեշտակապետեալ գնան ընդ երկինս առ ի տօնել զշարաթն երկրորդ: Գաբրիէլ եկեալ յերկիր Եւ գտեալ զՄեսիա, խօսի առ նա, մինչ կայ նա ի քուն. ապա ստորիջեալ ի կայանս պահապանաց երկրի, գտանէ անդանօր զերամս մանկանց տղայոց վիճակելոց ի վայելս երկնից: Անտի վերաթեւեալ ամբառնայ յարեգակն, ուր կան համախմբեալ շուրջ զՈւրբիէլի հոգիք նախահարց:

Մօտ ի քաղաքըն նուիրական, որ պըղծեցան արդ կուրութեամբ,
Եւ զգերամբարձ ընտրութեան պըսակն յախուռն ընկէց ի բաց.
Քաղաք փառացն Աստուծոյ եւ խանձարուրք հարցըն սըրբոց,
Իսկ այժմիկ՝ սեղան արեանն հեղույ ձեռամբ մարդասպանաց,
Մեսիայն մենացեալ զերծուցանէր զանձն յամբոխէն,
Որ թէպէտ պատուէր ըզնա, բայց սակայն ոչ նովին սիրով,
Որ առաջի աստուածութեանն աչաց հաճոյ գըտանիցի:
Խոյս տայր յանսուրբ մարդկանէն, որոց երթեալ էր զհեա նորա,
Աըփոռելով արմաւենիս եւ զովսանայն հընչեալ ուժգին,
Բայց ի զուր. ոչ զխտէին զոր ձայնէինն թագաւոր,
Եւ ոչ զօրհնեալն յԱստուծոյ տեսանէին ի խաւարի:
Ինքն Աստուած էջ ի յերկնից, եւ զօրաւոր բարբառոյն ձայն,
«Փառաւոր արարի եւ փառաւոր եւս արարից»,
Լինէր երեսաց աստուածութեանն ազգարարով,
Այլ չկարէին իմանալ զայն մեղաւորքն անարգամիտք:
Իսկ Յիսուս մատեաւ առ Հայր, որ բարկացեալ սըրտմտութեամբ
Ի ժողովուրդն հեղգալուր, դառնայր անդրէն յերկինս ի վեր:
Կամեցաւ Որդին անգամ մի եւս առ Հայր իւր առնել յուշ
Ըզգաշն ուխտին կընքելոյ ի փըրկութիւն ազգի մարդկան:
Լեառըն մի է ի կողմանս արեւելիցըն Սաղիմայ,
Յորոյ ի ծայր գագաթանն իբր ի սըրբումբն տաճարի՝
Յաճախ կացեալ առաջի Հօր իւրոյ Միջնորդն աստուածեղէն,
Ի ջերմ աղօթս անցուցանէր ըզմենաւոր զիշերս ողջոյն:
Անդր այժմիկ զընայր Յիսուս. ըզհեա նորին երթայր միայն
Յովհաննէս, մըտերիմն աստուածային, մինչեւ ցըվայր
Մարգարէիցըն շիրմաց, յաղօթըս կալ ըզցայգն անդէն:
Ան ինչ Միջնորդըն ելեալ ի ծայր լերինն ժամանէր,
Փայլք զոհիցըն պատէին ըզնա ի բարձըն Մովրիայ,
Ուրք ըզյաւերժ Հայրըն դեռ օրինակաւ առնէին հաշտ:
Շուրջ զիւրեաւ փարէին զով հովանիք արմաւենեաց,
Եւ քաղցրիկ օդք, աստուածութեանն յայտնիք, յերեսսըն շընչէին:
Իսկ սրովբէն առաքեալ առ ի պաշտել ըզնա յերկրի,
Եւ կարդացեալ յերկնաւորացըն Գաբրիէլ, եկն եւ եկաց
Ի մէջ երկուց եղեւնեաց քաղցրաբուրից, եւ մինչ խորհէր
Ի յաղթանակ Յաւերժին եւ ի մարդկանըն փըրկութիւն,
Անցեալ Փրկիչն առ նովաւ, Հօրն յանդիման զընայր լլուրի:
Գիտաց Գաբրիէլ թէ փըրկութեանն հասեալ էր ժամ,
Եւ հիացեալ ի միտքս իւր, բարբառեցաւ դաշըն ձայնիւ.
«Կամի՞ս, աստուածայինդ, յաղօթըս կալ ըզցայգս աստէն,

Կամ եթէ վաստակաբեկ մարմնոյդ հանգիստ ինչ խըղրիցես,
Երթայց պատրաստել անմահական զըլխոյ քո բարձ:
Տես, սաղարթ եղեւնոյն եւ փափկիկ թուփ բալսամոնի
Կանաչ բազկօքըն կարկառին, եւ առ շիրմօք տեսանողաց
Խաղաղութեաւ հաւ լօռն աճէ ի հողըն զովացիկ.
Ա՜հ արդեօք, աստուածայինդ, յարդարեցից քեզ անկողին:
Ո՛վ, զի՛ խոնջեալ ես, Փրկիչ. զիարդ նեղեալ տառապիս դու
Աստ յերկրի՝ Աղամայ որդւոցն առ սէր խանդաղակաթ »:
Չայս ասաց Գաբրիէլ. Միջնորդն աչօքն օրհնեաց ըզնա,
Եւ ի կատար երկնաբերձ լերինն եկաց վեհ երեսօք:
Անդ էր Աստուած, անդ եւ Փրկիչըն մատուցեալ յաղօթըս կայր,
Եւ ի ժամ աղօթելոյն զոռաց երկիրն որ ընդ նովաւ,
Եւ ընդ վըհին դրունս էանց ուրախութիւն թափանցական,
Երբ ի խորսն անդընդայինըս զօրաւոր բարբառն եհաս.
Չի զոր անդ լըւաւ երկիր, չէր այն բընաւ ամենեւին
Աստուածաստ անիծիցըն ձայն հընչեալ բարկ մըրըրկաւ
Եւ ի թընդիւն որոտմանց, այլ էր բարբառ Տեառն օրհնողին,
Որ վըճռեաց նորոգել ըզտիեզըս անմահ գեղով:
Բըլուրք շուրջ զուարճացեալ յանուշակ լոյս երկկորին,
Թըւէին նորոգ ծաղկեալ, զեղեմական բերեալ պատկեր:
Յիսուս խօսեցաւ. լոկ ինքն եւ Հայրն հասանէին
Իմաստիցն անհասութեան. մարդոյ սոսկ հնար է ասել զայս.
«Աստուած Հայր, աւաղիկ յաւերժ ուխտին եւ փըրկութեան
Մերձենան տակաւ աւուրք, կարգեալք ի զործըն մեծագոյն
Քան զէիցս արարչութիւն, զոր ընդ որդւոյդ կատարեցեր.
Աւուրք գեղափայլք եւ փառաւորք որպէս յայնժամ,
Մինչ հանդէպ մեր ընդ շարս հոլովելոց ժամանակաց
Չըքնաղ փայլէին, դրոշմեալք իմովքըս հայեցիւք:
Քեզ միայնոյ է ծանօթ՝ զիարդ դու, Հայր, ոս եւ Հոգին
Միաբան ըզմեծըն զայն սահմանեցաք ըզփըրկութիւն:
Ի լուութեան յաւիտենից, առանց էիցըս միայնակ
Կացեալ ի միասին, զըթով սիրոյն աստուածայնոյ
Նըկատէաք ըզմարդիկ, ըզհեա եղեալսըն տակաւին:
Դրախտին զաւակքըն երջանիկք, աւաղ, զիարդ թըշուառացան,
Որք էին երբեմն անմահք, իսկ այժմիկ հող, եղձեալք մեղօք:
Ես, Հայր, տեսի զկարիս նոցին, եւ դու յարտօսր իմ հայեցար,
Եւ ասացեր. Արասցուք այսրէն ըզմարդն ի մեր պատկեր:
Անդ յայնժամ հաստատեցաւ խորհուրդ արեանն հաշտարարի,
Եւ մարդկան արարչութիւն, յանեղձ պատկերըն նորոգեալ.

Եւ ես յանձն առի յարդիւնս ամէլ ըզգործն աստուածային:
Հայր յաւերժ, դու գիտես քաջ, գիտեն երկինք՝ քանի՛ սիրով.
Այսմիկ նըւաստութեանս այնուհետեւ ցանկացայ ես:

Ո՛վ երկիր, քանիցս յանշուք առանձնութեան քո ի հեռուստ
Երեւեցար յաչս իմ ընտիր եւ սիրելի. եւ դու, Քանան,
Աշխարհ նուիրական, քանիցս յառեալ հայեցայ ես
Յայն բըլուր, գոր արեամբ ուխտին ներկեալ տեսանէի:
Ո՛վ զիարդ սիրտ իմ ուժգին տրուիէ թընդմամբ եւ հըրճուանօք
Ձի դեռ կեամ իբրեւ ըզմարդ, եւ զի արդարք այսչափ բազումք
Առ իս ժողովին, եւ ընդ հուպ սուրբ լիցին ինեւ

Համօրէն մարդկան սերունդք: Աստ առ քեզ, Հայր, յաղօթըս կամ
Գեռ գեղով քով զարդարեալ, հանդերձ կերպիւքս մարդկայնով,
Այլ հասեալ մահաբերն այն դատաստան քո ի մօտոյ,
Թաթաւեսցէ զիս արեամբ եւ իջուցէ ի հող մահու:

Այժմէն, ո՛վ դատաւոր տիեզերաց, լըսեմ հեռուստ
Ձի միայնակ իջեալ յերկնից՝ գաս անողոր սըրտմըտութեամբ:
Սարսուռ ընդ անձն իմ զընայ, գոր հոգեղէնքն իսկ չըկարեն
Իմանալ, թէ կամիցիս եւս ըզնոսա կորուսանել
Ի ժամ ցասմանդ աստուածայնոյ: Հանդէպ աչացըս նըկատեմ
Ըզպարտէզըն ցայգական, եւ առաջի քո խոնարհեալ
Ի հող անարգ, ի մահու նեղիմ քըրտան եւ աղօթեմ:

Տես, Հայր, ես աստ եմ աւասիկ. կամիմ ցասման գերագորիդ
Եւ վըճոյ դատակընքիդ հըրատակել խոր հըլութեամբ:

Գու անանց ես յաւիտեան. ոչ ոք յէից սահմանելեաց
Աժ ըզմըտաւ կամ զիտաց ըզբարկութիւն անսահմանին,
Ըզկարողն ի սպանանել անգրաւ մահուամբ յաւիտենից.
Աստուծոյ միայն է հնար ի հաշտութիւն ամէլ զԱստուած:

Արի եկ, դատաւորդ ամենեցուն. աւասիկ եմ.

Ըսպան զիս, եւ յաւերժն իմ զոհ ըզքեզ հաշտեցուցէ:

Ազատ եմ դեռ. եւ յաղաչել իմում առ քեզ՝ բանին երկինք,

Եւ զիս դասք անհամար սերովբէից հըրճուեցելոց

Ի քո բարձրագահ աթոռն ամեն յաղթանակաւ.

Այլ սակայն կամիմ կըրել գոր ինչ սրովբէք չառնուն ի միտ,

Եւ ոչ նըմարեն ի խոր խոկմունսն քերովբէք.

Ես անմահըս կամիմ ըզսոսկալին մեռանել մահ»:

Ապա յաւել եւ ասէ. «Ես ինքն Աստուածս իբրեւ ըզքեզ,
Ամբարձեալ ըզգլուխս յերկինս եւ ըզբազուկս իմ յամպս ի վեր,
Ահա երգնում քեզ եւ ասեմ. Եղէց փըրկիչ ազգի մարդկան»:

Ձայս ասաց եւ յոտն յարեաւ. եւ մինչ հանդէպ Լէին դեռ կայր,

Փայլէր յերեսըն մեծութիւն վայելչափառ, անդորր եւ գութ:

Յայնժամ զակըն դարձուցեալ ի Միջնորդն Հայրն յաւիտենից,
Եւ ձայնիւ բարբառոյ, որ ոչ ումեք ի հրեշտակաց,
Այլ ինքեան միայնոյ եւ Որդւոյն գոյր իմանալի,
Խօսեցաւ եւ ասէ. «Ահա բառնամ ըզգլուխս յերկինս,
Եւ ըզբազուկըս տարածեալ յանհունն՝ ասեմ. Ես յաւերժ Տէրս
Ահա երգնում քեզ, ո՛վ Որդիդ, զի ներեցից մեղաց մարդկան»:

Ձայս ասաց եւ լըռեաց: Մինչդեռ Յաւերժքըն խօսէին,
Ընթանայր ընդ համօրէն բնութիւն սարսուռ մեծարանաց.
Եւ հոգիք նորոշնունդք, մըտածութեանց հոգոց անփորձք,
Անդ ըսկըսան նախ գողալ. սարսուռաց սաստիկ եւ սերովբէն.
Սիրտ իւր թընդայր, եւ զընտոյն իւրոյ կամարն եկաց զիւրեւ
Լուռ անշարժ, որպէս լըռէ երկիր ի մօտ գալ ամպրոպաց:
Միայն հոգիք քրիստոնէիցն ապառնեաց լի եղեն զմայլմամբ
Եւ քաղցր ակընկալեօք անմահ կենացն անվախճանից:
Իսկ ոգիք զըժոխոց, անգօրք ի կալ ընդդէմ Լէին,
Անըզգայք եւ սոսկ պահեալ զանյուսութեանն ըզգայութիւն,
Անկան յաթոռոց իւրեանց յանդունդըս զահալէժ,
Թաւալեցան ի նոսա վէմք, պատառեցան վիհք ընդ նոքօք,
Եւ խոր սանդարմեք բարբառեցան որոտագոչ:

Յիսուս կայր հանդէպ Լէին, նեղեալ յերկունքս փըրկութեան,
Եւ թըւէր տեսանել երկիւղալից իմըն ազդմամբ
Ձի ահա գայր յաթոռոյ իւրմէ Աստուած՝ դատել ըզնա,
Եւ ինքն ըզմարդկան դատակընքին բեռն բարձեալ,
Արեամբ ներկեալ կայր ի խաչի եւ մեռանէր ի Գողգոթա:
Գաբրիէլ ի հեռաստանն խոնարհեալ երկըրպագէր,
Յափըշտակեալ ի նորանոր եւ բարձր իմաստըս խորհըրդոց,
Որպիտի չէր ինչ խորհեալ նա յայնքանեաց դարուց հետէ,
Որքանեաց կարողանայ հոգին հասու լինել խոկմամբ,
Սըրաթիւն մըտքն յածեալ ընդ դարս աւուրցն յաւիտենից:
Անդ Աստուած, մարդըն քաւեալ եւ փըրկչին սէրն անմահական
Պարգէին հանդէպ նորին. ինքն իսկ Բարձրեալն ամենակալ
Ի նորուն տըպաւորէր ի սիրտ զիմաստըս զայդոսիկ,
Ձիւրոյ զըթութեանն առ արարածս յայտնեալ զհանդէս:
Յոտն եկաց սերովբէն, եւ զարմացեալ յաղօթըս կայր.
Սիրտ նորա բաբախէր անճառելի ուրախութեամբ,
Լոյս յանձնէն եւ ճաճանչս ակնախըտիդ արձակելով,
Եւ պայծառ նըմա երկին թըւէր երկիրն որ ընդ իւրեւ:
Փըրկչին տեսեալ ըզբոլոր ծայր լերին փայլեալ լուսով նորուն,

« Ըստողեաց, Զուարթունդ, ասէ, մինչ յերկրի սպաս հարկանես ինձ: Փութասջիր տանել առ Հայր իմ զայս մաղթանս՝ որով հայցեմ Զի արդարքն ի մարդկանէ, հարքն երջանիկք եւ դասք Զուարթնոց Գիտասցեն ըզհասանել լըրման առուրց ժամանակաց, Կաթոգին անձկացելոց եռանդնալից փափագանօք:

Անդանօր, պատգամաւորդ իմ, փայլեսցես լուսով վերնոց »:

Ալըացաւ սրովբէն լըռիկ, աստուածագեղ զըւարթ դիմօք: Ի լեռնէն Զիթենեաց հայէր Յիսուս եւ տեսանէր Զոր սրովբէն ունէր առնել առ աթոռով փառաց Լին, Դեռ չեւ յարեգակունս երկնից հասեալ փութացելոյն:

Խօսէին ընդ միմեանս յայնժամ Յաւերժքն երկրքին Նորահրաշ խորհրդաւոր բանիւք զիրաց հանդերձելոց, Զահաւոր սուրբ եւ վըսեմ ապագայիցն յայտնութեանց, Որք յայնժամ յանմահից անգամ ծածկեալք, յաւուր միում Ընդ տիեզերքս զԱստուծոյ հըռչակեսցեն ըզփրկութիւն:

Իսկ սրովբէն սաւառնեալ գնայր ելանէր հանգոյն այգոյ Ի վերին սահմանս երկնից, ուր վայրքն են լի արեգակամբք, Որոց փայլք ծաւալին շուրջանակի որպէս ըզքող՝ Նախագոյակ լուսով հինեալ, եւ ոչ մի գունտ ըստուերամած Մերձենայ յայն վերին շըլացուցիչ պայծառութիւն: Անապարէ բնութիւն մըռայլ, եւ ի հեռուստ անցեալ գընայ. Ճեպին գունտք մանունք անտեսք իբրեւ զանարգ հողոյն որդունս, Որք ընդ ոտիւք անցորդին գեռեալ կայտուն թաւալազուր: Անդ բացեալ կան շուրջ գերկնաւ անհուն անչափ երկայնութեամբ Շաւիղք հազարաւորք շըրջապատեալք յարեգականց:

Ընդ ռահըն լուսալիր, որ իջանէ յերկիրքս կոյս, երկնահրաշ գետ ըզկընի արարչութեան գընայր յԵդեմ, Առ ոտս Աթոռոյն զաղբերակունս իւր ունելով: Զայնու գետով կամ յափունսն գոյնագոյն գեղազարդեալս Ի նմանութիւն երանոց ծիածանի եւ կամ այգուն, Հըռչտակք եւ Աստուած ինքնին երբեմն եկաւորեալ, Ըզբանիւք ընդ մարդոյն անկանէին ընտանեբար. Սակայն գետն այն իսկ եւ իսկ դարձաւ անդրէն յետս ընդ կըրուկ, Յորժամ մարդըն մեղօք թընամացաւ ընդ Աստուծոյ: Ոչ եւս անմահքն հաճեցան գեղով իւրեանց երեւելեալ Իջեալ յայց ելանել վայրաց մահուամբ խաթարելոց, Եւ քըսմեալ գնացին ի բաց: Յայնժամ լերինքն լըռասէրք, Ուր Անեղին կային դեռ հեքք. անտառք մայրեաց մըրմընջաձայնք, Որոց շունչ երեսացն Աստուծոյ տայր կենդանութիւն:

Երանաւետ եւ խաղաղ ձորք, ոյց մանկըտին երկնացեղիկ Այց առնէր սիրաբար. զով հովանիք նըսեմաստուերք, Ուր երբեմն զուարճանայր մարդըն բերկրեալ ըզմայլութեամբ Եւ լայր քաղցր արտասուօք, զի անմեռ զինքն ըստեղծ Աստուած, Ամենայն ինչ զանիծից տարաւ ըզբեռն ընդ բնաւ երկրի, Որ եղեւ մեծ գերեզման իւրոց յառաջն անմահ որդւոց: Այլ յորժամ նորոգեսցին այսրէն աստեղք արփակաճառ, Ի մոխրոյ անտի իւրեանց ելեալ ի դուրս յաղթանակաւ, Եւ յորժամ ամենատես ակնարկութեամբ իւրով Աստուած Ըզկամարս հանուրց զընտիցըն զօղեսցէ յիւրն երկին, Անդ յայնժամ յերկնաբուղիս ականէն գետն եթերական վերջստին պայծառափայլ գեղով իջցէ ի նորն Լզեմ. Ոչ եւս այլ դասք երկնայնոց լըքցեն զափունսն զայնոսիկ, Նորոց անմահիցըն կենակից եղեալ յերկրի: Այս նուիրականն էր ճանապարհ, ընդ որ գընայրն Գաբրիէլ, Եւ տակաւ մերձենայր ի վեհավայրն աստուածութեան:

Ի հոյլս արեգականց ճառագայթեալ փայլէ երկին, Բալորչի, անապարգիր, բուն նախատիպ տիեզերաց Եւ աղբիւր երեւելեաց գեղեցկութեանցըն բոլորից՝ Յանբաւ միջոցըն սրփուելոց իբրեւ ըզգետ յորդախաղաց: Ի շարժել անդ նորին, քաղցըր մըրմունջք գեղայարմարք Ի թեւս հողմոց ծաւալին հընչմամբ յեզերս արեգականց, Մինչ նըլազք աստուածայնոց քնարահարացն ազդողականք Գանչեն մեծաբարբառ. եւ ի խառնել նոցուն ի մի, Զայնք օրհնութեանցըն վերանան մինչեւ առ ինքն հաստիչն ունկան, Որ ի տեսիլ գործոցն ըզգուարթ աչացըն բիբս ըզթօսուցեալ, Ուրախ եւ գունկն իւր առնէ ի լուր արփեացըն գեղգեղմանց: Մուսայդ սուրբ, դու որ տազս ուսուցանես ինձ երկնաւորս, Որ Զուարթնոց ես ընկեր եւ տեսանող աստուածութեան, Եւ լըսես զանմահական ըզվեհ բարբառն վերնայնոց, Ինձ զայն աստ զօրհնութիւն, զոր երգեցին, յայնժամ հըռչտակք. « Ողջն ընդ քեզ, աստուածահրաշ յայտնութեանց վայր նըւիրական, Ուր ոչ ի մոսյլ հեռաստանէ, այլ անաղօտ անաղաւթաւ երեւի մեզ Աստուած որպիսի էն, էր եւ լիցի: Ըզքեզ, Տէր, նըկատեմք մեք ի ժողովս անդ ընտրելոց, Զորս առնես արժանիս երանականն տեսութեան: Դու անչափ ես կատարեալ, թէպէտ քեզ տան երկինք անուն, Եհովա ձայնելով ըզքեզ, գէակդ անճառելի: Տաղք երգոց, զորս ազդէ ի մեզ աւիւն եռանդնալարժ,

Ընդ վայր զպատկեր քո նրկարեն. դէտալն ի փայլ գեղոյդ յառեալ,
Հազիւ միտք կարող լինին ըզքո պարզել զաստուածութիւնս:
Յաւերժ Տէր, դու ես միայն ի մեծութեան քում աննիւղ.
Մէն մի խորհուրդ, որով դու խորհիս ըզքո էութենէդ,
Առաւել բարձր է եւ սուրբ քան ըզմըտաց լուռ հայեցուածս
Առ ի քէն արկեալս ի ստորս յըստեղծական գոյացութիւնս:
Բայց հաճեցար արտաքոյ քան զքեզ էակըս տեսնել
Եւ ի նոսին արկանել ըզքոյին շունչ կենդանարար:
Նախ զերկինս ըստեղծեր, եւ ապա զմեզ ըզբնակըս իւր:
Դու, երկիր նորակառոյց, չէիր հաստեալ դեռ տակաւին,
Եւ ոչ արեւ եւ լուսին, երանաւէտ զընտոյդ ընկերք:
Արդեօք զինչ յայնժամ եղեր, անդրանիկ ծնունդ արարչութեան,
Մինչ Տէր առ քեզ խոնարհեցաւ յետ յաւիտեանցն անբաւից,
Եւ ընտրեաց ըզքեզ փառաց իւրոց տեղի սրբբանըւէր:
Պարունակդ անծայրածիր՝ ի յանգոյից եկեալ ի գոյ,
Ա՛ռ ըզձեւ կերպարանաց. դեռ եւրս ձայնն արարչական
Հընչէր ընդ առաջին մըռունչս ալեաց բիւրդեայ ծովուց,
Ոյց ափունք, իբր աշխարհաց կուտակք դիգեալք լեռնակարկառ,
Ըզձայնըն լըսէին, բայց ոչ անմահ դք լըսէր դեռ:
Անդ կայիր, հաստիչդ Աստուած, ի նորահրաշ բարձր գահոյս,
Եւ խորհէիր միայնակ. փառք մըտախոհդ աստուածութեան.
Դու յայնժամ արարեր ըզմըտաւորս ըզմեզ հոգիս,
Որք գոլով բաւական առ իմանալ ըզքո խորհուրդս
Առ ի քէն տըպաւորեալս յանձինըս մեր, սլաշտեմք ըզքեզ:
Աւելուս նախէիդ, զըւարթ ձայնիւ անլըռելի
Երգեսցուք ալելուս քեզ, որոյ բանիւդ անհետացաւ
Միայնութիւն, եւ արարածքն գոյացան. ալելուիա»:
Ի ձայն երգոց, զոր երկինք նուագեն յաւարտ սրբբերգենին,
Նուիրական եւ լուսաշուք պատգամաւոր Միջնորդին գայր
Հասանէր յարեգակնըն մօտագոյն քան զայլս յերկինս:
Այն ինչ Զուարթունքն լըռեալ ըզմայլէին ակնարկութեամբ՝
Որով բերկրէր Տէր ըզնոսա՝ օրհներգութեանըն փոխարէն,
Տեսին ըզսերովբէն պայծառացեալ ի ծով արփեաց.
Աստուած, երկինք հայէին, մինչ խոնարհեալ յաղօթըս կայր:
Երկիցս ըզգափ ժամանակի, յոր աղօթիկեր ոք սերովբէ
ԶԵհովայն ասէ զանուն երեքսըրբեան փառատրութեամբ,
Ակնարկեաց Յաւերժն ի նա, զոր ի տանել մեծաւ շքով
Առաջի աստուածութեանն՝ էջ անդրանիկն այն Աթոռոց,
Զոր ընտրեալ կոչէ Բարձրեալն, եւ Ելովա կարգան երկինք,

Եւ քան զոր չէր ըստեղծուած ոք մեծ եւ մօտ Անբստեղծին:
Ընտրելոյ հոգեղինին մըտաց խորհուրդ իւրաքանչիւր
Նըմանի գեղեցկութեամբն աստուածաստեղծ հոգւոյ մարդոյն,
Որ ի խոկս արժանաւորս անմահութեանն ընկըմիցի:
Են նայեացք իւր չըքնաղ քան զառաւօտ գարնանագեղ,
Եւ քաղցրագոյնք քան ըզպայծառ նորաստեղծեալ հոյլս աստեղաց,
Որք սրացան հանդէպ Եին, նըշանակեալ զընթացս աւուրց:
Զինքըն նախ արար Աստուած, ի ճաճանչից այգուն կազմեալ
Ըզմարմինն եթերական. յըստեղծանել իւր ամպը երկնից
Նաւալեցան ըզնովաւ, յոյց զինք բարձեալ զըրկատարած,
Օրհնեաց Աստուած եւ ասէ. «Տես, արարածդ, աւասիկ եմ»:
Յակն արկեալ զԱրարիչըն յանդիման իւր Ելովայ,
Կայր հայէր հիացմամբ եւ ըզմայլեալ հայէր անդէն,
Մինչեւ անկաւ՝ սուգեալ ի խորս աստուածահրաշըն տեսութեան:
Հուսկ ապա բարբառեալ յայտնէր առ Ենն յաւիտենից
Զիւր միտս ողջոյն եւ գնորասքանչ վըսեմական կիրս համօրէն
Յուգեալս յիւր ի մեծ սըրտին: Անհետացեալ դարձցին ի չիք
Աստեղք համայն եւ յարիցեն նորք ի փոշւոյ անտի նոցուն,
Եւ շըջանք դարուց ի ծոց յաւերժութեան ընկըմեսցին,
Զեւ սրբագոյն քրիստոնէին իսկ դեռ կըրեալ ինչ այնպիսի:
Մինչ տակաւ Ելովա նորանըջոյլ պայծառ լուսով
Եւ գեղով իւրով փաղփեալ՝ գայր առ սրովբէն պատգամաբեր,
Ի տանել զինքն ի սեղան անդըր Փըրկին, անդէն հեռուստ
Նախեալ ըզԳաբրիէլ, եւ ափշութիւն կալաւ ըզնա,
Տեսեալ յանմահից գոք, ընդ որում նախ ելեալ էր յոյց
Հանուրց աշխարհաց՝ եւ բընակչացն որ ի նոսա,
Եւ հանդէս անգուգականըս կատարեալ ի միասին,
Գեր ի վերոյ քան ըզգործս ըսքանչելիս ազգի մարդկան:
Անդ յայնժամ բոցավառեալք հըրով սիրոյն որ առ իրեարս,
Անձկոտ բազկաց տալածմամբ եւ խանդակաթ ալանողեօք
Ընթացան առ միմեանս, եւ սիրտ ի թունդ առ խընդութեան՝
Գիրկս արկին իրերաց. այսպէս հըրճուին զոյգ հարազատք
Առաքինիք, որոց խառնեալ ընդ կեանս ըզմահ վասն հայրենեաց,
Եւ յետ չըքնաղ արութեանց, դեռ եւս արեամբ քաջաց ներկեալք՝
Գտանեն զիրեարս, եւ առաջի ծնողին իւրեանց զըրկախառնին:
Ետես, օրհնեաց Տէր ըզնոսա, որք մըտերիմ սիրոյն վառմամբ
Առաւել պայծառացեալք՝ յառաջէին յաթոռն երկնից,
Եւ տակաւ մերձենային ի սըրբարանն աստուածեղէն:
Մօտ յաթոռ փառաց Եին, յերկնակառոյց լերին կատար

Բզդաբիրաւն հանգչի գիշեր. ի ներքըս լոյս ցոլեալ հրսկէ
խորհրդոյն աստուածայնոյ. նըւիրականն այն մութ խաւար
Բզնեբքին կողմըն ծածկէ յաչաց Զուարթնոց. սակայն Բարձրեալն
Որոտայ երբեք երբեք, եւ բանայ զմոայլ ըզքողըն զայն
Յանդիման երկնաւորաց զուարճացելոց տեսեամբն այնուիկ:

Կայր Փըրկչին սեղանն անամպ հանգոյն լերին բարձր կանգնեալ
Առ մըտիւք սըբբարանին, զոր յակն արկեալ Գաբրիէլի,
Մատեաւ անդըր զարդարեալ շքեղաշուք վայելչութեամբ,
Հանգոյն քահանայի կրելով կըրկին բուրմառս ոսկիս
Լի անոյշ խընկով սըբբով, եւ մըտախոհ եկաց անդէն:

Ելովա մօտ առ նըմին երգէր իւրովըն քընարաւ
Նըւագս աստուածայինս, ի պատրաստել յայն բարձր աղօթս
Բզսրովըն զոհամատոյց: Ի լուր աղօղոյ քնարին հընչմանց
Միտք իւր յուզեալ ամբարձան իբրեւ ըզծով մեծ՝ որ ուռնու,
Յորժամ յածի տիրականն ընդ նա բարբառն ի մըբըրկի:
Գաբրիէլ յառեալ յԱստուած, եղանակէր հըզօր ձայնիւ:

Անդ, ով Փըրկչի, լըւաւ Հայրն յաւիտենից, լըւան երկինք
Բզքո մաղթանս հաշտութեան, եւ սքանչելեօք կիզոյր ըզգոհն
Ինքն Աստուած, մինչ վերանայր ընդ աղօթիցըն ծուխըն սուրբ,
Եւ հանդարտ ի վեր ելեալ ծաւալանայր ոլորտապտոյտ,
Եւ որպէս ամպք ի լերանց, այնպէս սլանայր յերկինս առ Տէր:

Մինչեւ ցայն ժամ դեռ դէտակն յերկիր ի վայր հայէր Աստուած,
Եւ Որդին տակաւին բոլոր հոգւովըն լըրութեամբ
Խօսակից ընդ Հօր լինէր ըզհանդերձեալ պատահարաց,
Զահաւոր, սուրբ եւ վըսեմ արարուածոցըն ծածկելոց,
Որք դեռ եւս անմահից անգամ անյայտք, յաւուր միտւմ
Բզփըրկութիւնն Աստուծոյ պանծացուցեն ընդ բնաւ աշխարհ:

Արդ ի վեր զականողիսն ամբարձեալ Էնն ամենակալ,
Անդրէն հայեցուածովք իւրովք լընոյր զերկինս համայն:
Անդ բընաւք զըւարճացեալ հայէին լուռ յաչըս նորուն,
Ակըն կալեալ բարբառոյն. ոչ եւս հընչէր շըրշիւն ոստոց
Մայրուոյն երկնից, եւ ովկիան հանգչէր անմոռնչ առ բարձր ափամբք,
Մինչ կենդանի աստուածային հողմըն լըռէր եւ կայր անշարժ
Ի մէջ լերանցըն պըզընձեաց, եւ ձայնի Տեառն իջանելոյ
Մընայր թեատարած. տակաւ յալուց սըբբարանին

Բարբառք որոտմանց հասանէին մինչեւ ի վայր.
Բայց դեռ ոչ խօսէր Աստուած. սակայն բարբառքն այնորիկ սուրբք,
Մօտաւոր պատասխանուոյ աստուածութեանն էին գուշակք:
Ի լըռել անդ նոցին՝ ըզսըբբարանն երաց Աստուած

Հանդէպ բերկրեալ աչաց Զուարթնոց, զի զտարփատենչ միտըս նոցին
Ի բարձր իմաստըս խորհրդոց իւրոց կանխաւ պատրաստեցէ:

Նոյնժամայն յաւերժ Հոգւոյն ընտանեգոյն քրովըն Ուրիմ,
Որ էրն յաստուածահրաշ խոկս ընկըլմեալ, դարձաւ եհարց
Յելովա եւ ասէ. « Զի՞նչ տեսանես դու, Ելովա »:
Յարեաւ սերովըն, եւ մատուցեալ մեղմով՝ ասաց.

« Անդ ի սիւնսն ոսկիածոյլըս կան տախտակք խորհրդաւորք
Նախախնամողըն տեսչութեան, եւ դըպրութիւնք կենաց բացեալք
Յուժգին հողմոյ, յերեւան զանուանս ածեն քրիստոնէից
Յապայս վիճակելոց յերկնապարգէն անմահութիւն:
Ով զիարդ սոսկալի ահարկութեամբ պարզին մառեանք
Աշխարհական ատենին՝ հանգոյն դրօշուց ծածանելոց
Մարտակոխ սրովընից, եւ ըսպառնալ թըլին կորուստ
Յարուցելոց հակառակ աստուածութեանն անարգ հոգուց:
Ով տեսիլ աստուածասքանչ. ի նուիրական անդ լըրութեան
Յարձաթի ամպոյն ի ծոց նըշողեն ջահք հազարաւորք,
Նըշանակք փըրկելոցն հաւատացեալ խուռն ամբոխից:
Այլ ասա ինձ, Ուրիմ, ըզսըբբափայլ դասուցն ըզթիւ »:

Առ այս Ուրիմ կըրկնեաց անդրէն. « Մարթի գերկնից բոյս աստեղաց,
Բզհընշտակաց գործըս չըքնաղս եւ ըզնոցուն երանութիւնս
Արկանել ի համար, բայց ոչ զարդիւնըս փըրկութեան
Եւ զըթոյն Աստուծոյ »: Պատասխանի եւ Ելովա.

« Նկատեմ ըզբեմ դատաստանին. ով զի՛ ահեղ երեւի Տէր:
Հայեաց եւ տես ըզստակիչն հեռուստ զաթոռն բարձրագահ
Եւ ըզհուրըն վրէժխընդիր. կենդանի հողմ մըբըրկալից
Յամպս որոտողս ամբառնայ զայն: Այլ խնայեա, ով Մեօխ,
Խընայեա, դատաւորդ էից, զինեալ անանց մահուամբ »:

Մինչ Ուրիմ եւ Ելովա զայս ընդ միմեանըս խօսէին,
Եօթներորդ անգամ փայլակըն փեռեկէր ըզսուրբ խաւարն,
Եւ օրինակ զայս հընչեաց քաղցըր բարբառ մըշտընջենին.
« Այր է Աստուած: Նախ քան զլինելն արարածոց էի ես սէր,
Էի նոյն եւ յառնելս ըզտիեգերս. եւս եւ այժմիկ
Ի լըրման խորհրդաւոր մեծի գործոյս՝ նոյն ինքն եմ ես:
Ասլ մահուամբ Որդւոյս արժան է ձեզ գիտել այսուհետեւ
Զի եւ ահեղ դատաւոր տիեզերաց եմ զըլխովին,
Եւ ձեզ հարկ է նոր հայցուածըս մաղթանաց մատուցանել:
Թէ չըպահէ աջ իմ ըզձեզ, ի տեսանելն ըզմեծ զայն մահ՝
Կորընչիք ամենեքին, զոլով բնութիւն սահմանաւոր »:

Ասաց եւ լըռեաց. կային վերինքըն ձեռնամաձ,

Ի խորին զարմանո հասեալք: Ինն ականարկեաց առ Ելովա,
Որ ըզխորհուրդսն նըկարեալս ի նորա դէմսն առեալ ի միտ,
Գարծաւ եւ ասաց առ ունկընդիրսն երկնաւորս.
« Հայեցարուք յէնն յաւերժ, արդարեւ ընտրեալք յառաջագոյն.
Ծաներուք զիւր գութնն առ ձեզ. քան զամենայն ինչ առաւել
Սիրելի մըտացն եղև խորհել ի ձեր երանութիւն.
Եւ ինքն իսկ վըկայէ թէ ցանկացաւ նա սըրտագին
Ձի հուսկ ուրեմն տեսչիք զօր փըրկութեանն եւ զՄեծիայն:
Յընծացէք, զաւակքդ օրհնեալք, շնորհօք Հոգւոյն ծընեալք այսրէն,
Ձի Էնն յաւիտենից, անհասն ի բնաւ արարածոց,
Արդ առ ձեզ խոնարհի հայրախընամ գըթոյն սիրով.
Եւ յըղեալդ յՈրդւոյն իւրմէ պատգամաւոր խաղաղութեան,
Յանդիման սեղանոյն բարձու եկեալ կայ վասըն ձեր:
Եթէ վըկայ փըրկութեանն այնմիկ մեծի չէիք ընտրեալ,
Ընդ միմեանս խօսելոց էին Յաւերժքն երկրքին
Ի հեռաւոր մենութեան, մնացեալք յայլոց աբարածոց
Անտեսք եւ անհասք. իսկ յայսմհետէ դուք երկրածինք
Հանչիք զաւուրս ի վայելս եւ յանդադար ձայն ցընծութեան
Ընդ մեզ ի միասին, որք քըննեսցուք զըսքանչիլիս
Ձերումըդ փըրկութեան, ըզմեծ խորհուրդըն նըկատեալ
Պայծառ աչօք քան զարդարոցն սիրելեաց Փըրկչին ձերոյ,
Որք դեռ եւս ողբագին յածեալ շըրջին ի խաւարի:
Իսկ հաւածի՛քքն կորուսեալք...: Վաղ իսկ շընջեաց Տէր ըզնոսա
Ի սըրբոյ դըպրութենէն, ծագեալ ըզլոյսն աստուածային
Առ իւր փըրկեալսն միայն, որք ոչ եւս այլ այնուհետեւ
Տեսցեն արտասուալից աչօք զարիւնն այն հաշտութեան՝
Որ զերդ գետ խաղասցէ ի ծով կենացն յաւիտենից,
Այլ աստ զուարճացեալք ի ծոց անքոյթ խաղաղութեան,
Չանանց հանգիստն եւ զլոյս փառացըն տօնեսցեն յաղթանակաւ:
Սերովըէք եւ դուք հոգիք, Փըրկչին ընտրեալքըդ նախահարք,
Արարէք տօնս այժմէն, որք տեւեսցեն այսուհետեւ
Անսահման ժամանակաւ, եւ երկրածին մահկանացուք
Առ ձեզ յազգս ազգաց եկեալ ժողովեսցին ամենեքեան,
Մինչեւ յապայտ յարուցեալ եւ ըզգեցեալ ըզնոր մարմին,
Ի վախճան դատաստանին հասցեն ի նոյն երանութիւն:
Օն երթայք ուրեմն, Աթոռքըդ վեհագոյնք, ծանուցանել
Պահպանաց արարածոց, զի գտանիքն նոքա պատրաստք
Ի տօնել զայսոցիկ խորհըրդաւոր աւուրցս հանդէս:
Եւ դուք, նախահարք, յորոց Փըրկիչքն սերեցաւ,

Եւ որոց շնորհեցան վայելք ծանօթք Էին եւեթ,
Ճեպեալ փութանակի գնացէք ի գունան արեգական,
Որ լուսատու լինի յաշխարհն փըրկելոց, եւ անդ հեռուստ
Նկատեցէք զորդւոյն ձերոյ եւ ըզ֓ըրկչին գործս հաշտութեան:
Իջէք ընդ ռահդ ուղփահեմ. տեսանիցէք շուրջ յամենուստ
Նոր գեղով վայելչացեալ ըզընութիւն ծայրածաւալ:
Ինքնին Ամենակալն ըզկնի դարուցըն շըրջանաց
Կամի տօնախըմբել զօրն հանգըստեան, զերկրորդ շաբաթ
Գերագանց եւ վեհագոյն քան զօրըն գայն նըշանաւոր,
Ձոր դուք, դասք հոգեղինաց եւ յոգնախումբ քերովըէից
Երգս առեալ տօնեցէք ի կատարելն արարչութեան:
Գիւտէք զխարդ յերեւել նորոգ բնութեան սիրուն գեղով,
Ձայնակից ընդ ձեզ եղեալ առաւօտին աստեղաց պարք,
Խոնարհեցան հանդէպ Հաստչին, բայց սակայն այժմ Մեծիայն,
Իւրայինն անմահ Որդին յոյժ մեծամեծըս գործեսցէ:
Օն երթայք պատմել էից զի կամաւոր հնազանդութեամբ
Գերագոյ Մեծիային ըսկըսանի արդ շաբաթն այն,
Ձոր Բարձրեալն անուանէ շաբաթ ուխտին յաւիտենից »:
Ելովա լըռեաց ափշեալ. եւ մինչ վերնոց դասքն անմըտունչ
Հայէին ի սըրբարանն, անդէն Էին ականարկութեամբ
Վերնական պատգամաւորն ի բարձր աթոռ իւր մատուցեալ,
Ընկալաւ վասըն հրաշիցն ի ժամ մահուան Աստուածորդւոյն՝
Գաղանի պատուէրս առ Ուրիէլ եւ առ պահպան Չուարթունս երկրի:
Յայնժամ իջեալ ի զահոյիցըն մեկնեցան Աթոռոցն հոլք,
Չոգաւ եւ Գաբրիէլ, յոյր ի մատչելն յերկրի սեղան,
Գային ի հեռուստ եւ ի կամարսըն բարձրակայտ
Ի վեր ամբառնային ձայնք հեծութեանց դասուց հոգւոց,
Որք ողբովք պաղատէին՝ աղերսելով ըզ֓ըրկութիւն:
Առաւել քան զամենայն հընչէր բարբառ նախամարդոյն,
Որ զանկումն անցելոց դարուցն ածէր միշտ ըզմըտաւ:
Այս այն էր սեղան, զոյր մարգարէն նորոյ ուխտին
Ձերկնաւոր պատկերն ետես յամայութիւնսն Պատմոսի:
Անդ ի կամարսըն վերինս հասանէր ձայն ողբոց վկայից,
Անդանօր լային հոգիք, եւ արտասուօք հրեշտակայնովք
Հայցէին ի Գատողէն մի յապաղել զօրըն վրիժուց:
Մինչ գայր սերովըէն եւ ի սեղանըն մերձենայր,
Ընդ առաջ նորին իսկոյն կարօտանօք դիմեաց Ադամ՝
Ըզգեցեալ եթերական թեթեւ մարմին պայծառափայլ:
Գեղեցիկ էր տեսիլն իբրեւ զպատկերն աստուածեղէն,

Կերպարացեալ ի միտս Հաստիւն, մինչ կայր խորհէր առնել զԱղամ,
Եւ յօրհնեալ ծոցոյ անտի կենդանաւէտ Աղին գրախտին
Չատանէր նըւիրական հողն այն անդէն եւ լինէր մարդ:
Յայտ ի շուք մատեաւ Աղամ, եւ ժըմտելովն քաղցրութեամբ
Առաւել չըքնաղ փայլեալ, անձկութ Զայնի խօսեցաւ զայտ.

« Ողջոյն ընդ քեզ, ազնիւ Զուարթուն, պատգամաւոր խաղաղութեան.
Ի լուր համբաւոյ հրեշտակութեան քոյոյ մեծի՝

Սիրտ իմ վազեաց առ խընդին: Ո՛չ թէ եւ ես իբրեւ ըզքեզ
Կարող լինէի յակն արկանել ըզՄեսիայն

Գեղովն մարդկայնով եւ զըթալիր կերպարանաւ,

Զոր ընտրեացն առ ի հաշտ առնել զանկեալն իմ ողջոյն զարմ:

Աղէ ինձ ցոյց, սերովբէ, զիմոյ փըրկէին ըզհաստ ոտից.

Կամիմ գէթ ի հեռուստ զընալ ըզկնի սիրեցելոյն:

Վայրդ աղօթից, ուր Միջնորդն համբարձեալ զաշտն յերկինս,
Երջուաւ եւ փըրկել զսերունդ որդւոցըս հաճեցաւ,

Զէր պարտ ինձ նախամեղիս քաղցր արտասուօք թանալ ըզքեզ:

Ո՛վ երկիր, որոյ եղէ առաջնաստեղծ իւր բընակիչ,

Երկիրդ իմ մայրենի, քանի անձկաւ հայիմ ի քեզ:

Ինձ քո դաշտք, զորըս խամրեաց որոտագոչ ձայնն անիծից,

Առաւել քաղցրանայցեն կենակցութեամբ Մեսիային

Ըզգեցելոյ զիմ մարմին, քան նըմանեալքն երկնից մարգաց

Գաշտավայրքն եղեմակամք, զորըս, աւաղ, կորուսի ես »:

Չայտ ասաց նա եռանդամբ, կըրկնեաց սերովբէն սիրաբար.

« Ո՛վ անդրանիկդ ընտրելոց, ես յանձն առնում յօժարութեամբ

Երթալ առ Հաշտարարն եւ յայտ առնել ըզտենչ քո զայդ.

Եւ իւրոց աստուածայնոցն եթէ հաճոյ իցէ կամաց,

ԶԱստուած ի նուաստութեան իւրում տեսցես որպէս եւ էն »:

Իսկ դասք քերովբէից թողեալ զերկինս ուրախութեամբ,

Փութապէս սըփոեցան ընդ ալ եւ ալ գունտս աշխարհաց:

Գաբրիէլ վայրաթեւէր մրայն յերկիր երանաւէտ,

Զոր աստեղացն առ նովաւ վերճեմելոց մօտաւոր պարք

Համասիխ լուսով այգոյ իւրեանց լըռիկ ողջունէին:

Զուարթունքն նորանոր յորջորջանօք ձայնեալ զերկիր,

Գոչէին յամենուստ. « Ո՛վ թագուհիդ տիեզերաց,

Ի տեսիլ էից կարգեալ, երկնից սիրուն սերտ մտերիմ.

Աստուծոյ փառացն երկրորդ բընակարան ւ՛րանման վըկայ

Խորհրդաւոր եւ վըսեմ գործոց մեծի Մեսիային »:

Այսպէս անդ շուրջ ծաւալեալ հրեշտակական հրէշէին ձայնք

Ի լըսելիս Գաբրիէլի, մինչ գայրն յերազ թեւս ի յերկիր:

Գեռ քուն եւ սիւք հովաշունչ դեգերէին ի խորս հովաաց,
Եւ զլերինսն ծածկէին հանգարտ եւ յամր ամպ լըրթագոյնք.

Գաբրիէլ անձկակարօտ աշօք խընդրեալ ընդ մաշլ զիշերն

Ըզփըրկիչն աստուածեղէն, եգիտ ըզնա ի ծոց հովաին՝

Ի ստորոտ հերձեալ վախից սըրբոյ լերինն Զիթենեաց:

Անդ ի խոնջեալ ի խորհրդոց՝ Հաշտիչն անկեալ կայր ըզքընով,

Եւ ժայռ մի զառիթափ՝ էր անկողին աստուածայնոյն:

Գաբրիէլ ըզնորա դիտեալ ըզքաղցր եւ թեթեւ նինջ,

Եկաց լուռ ըսքանչացեալ, եւ զակն յառեալ հայէր ի գեղն,

Յոր փայլէր աստուածութիւնն միացեալ ընդ մարդկութեան:

Սէր անվըրդով եւ ժըմիտ աստուածահաշ զորովալիր,

Հեղութիւն եւ քաղցրութիւն եւ դեռ արտօսր յաւերժ զըթոյ՝

Զոգի մարդասիրին ի կերպարանսն առնէին յայտ,

Թէպէտ փայլ գեղոյ նորին աղօտացեալ էր ի քընոյն:

Այսպէս սերովբ ոք անցորդ ըզծաղկազարդ երեսս երկրի

Տեսանէ ծըմակացեալ յըստուերամած երեկ զարնան,

Մինչ ծագեալ գիշերավարն ի մենաւոր կամարս երկնից,

Յինք ձըգէ զաշտ իմաստնոյն ի նսեմաստուեր ոստոց միջոյ:

Մըտախոհ կացեալ յերկար, յետոյ ուրեմն ասէ սրովբէն.

« Ո՛վ Տէր, որ մըտօքըդ նըշմարես ըզխորս երկնից,

Եւ ինձ լըսես, մինչ ի քուն կայ դեռ մարմինդ հողազանգուած,

Ըզպատուէրսրդ զամենայն կատարեցի վաղվազակի:

Ի դառնալն իմում այսրէն, նախաստեղծ մարդն յայտնեաց առ իս

Զի մեծաւ կարօտանօք ցանկայր գերեսսրդ տեսանել:

Այժմ աստուստ, որպէս ինձ հըրամայեաց Հայրըդ քո մեծ,

Փութացայց զընալ այլուր եւ զհաշտութեանն հրոչակել տօն:

Լուռ արդ կացէք, արարածքըդ մօտաւոր շուրջանակի.

Ժամքս այսօքիկ սըրաթիւք, մինչ արարիչ ձեր աստ է դեռ,

Եղիցին ձեզ ցանկալի գեր քան ըզդարսն զամենայն,

Յորս ըսպաս հարկանէիք մարդկան արթուն եւ ժիր խնամով:

Լոկցո, հողմ, ըզըլունջ քո ի շիրմացս ամայութեան,

Կամ շընչեա հանդարտօրէն եւ գողգոջուն մեղմ մըրմընջօք.

Եւ դու, ամպ մերձակաց, ի գովարար աստ հովանիս

Ի ծոցոյդ ծաւալեսլիր ըզխոր անդոյր հանգըստաւէտ.

Լոկցէք, պուրակք եւ եղեւինք, հանդէպ Հաստիչն նիրհեցելոյ »:

Այսպէս գայտ սերովբէն խանդաղակաթ ձայնիւ խօսեալ,

Փութայր հասանել ի գունդ սըրբոց պահապանաց,

Որք թաքուն տեսութեան էին կարգեալ են պաշտօնայնք,

Եւ ընդ նմա խորհրդաւոր լոռութեամբ վարեն զաշխարհըս զայտ:

Չեւ սըլացեալ յարեգակն, ազդ առնելոց էր առ նոսա
Ձըղձալին երանելեացն ըզհաշտութիւնն մօտալուտ
եւ զերկրորդն շաբաթ մեծախորհուրդ պատարագին:

Դու, յետ Գաբրիէլի դէտ աշխարհիս այս փրկելոց,
եւ երկնաւոր պահապան այնչափ անմահ զաւակաց մօր,
Որ ընդ դարս երազնթացքս մըշտընջեան յաճախութեամբ
ի գաւառըս բարձանց վերառաքէ զհոգիս նոցին,
Պահելով զխամբեալ մարմինս իւրեանց ի ծոց հողաբըլոց,
Ուր ոչ հանգչի ոք ուղեւոր, խոյս ի վայրաց անտի տըւեալ,
Ո՛վ պաշտպան Զուարթուն երկրիս՝ երբեմն ի փառըս փայլելոյ,
Ներեա ինձ, Ելովա, հանդերձելոյ քում մըտերմիդ,
Թէ զկայանսրդ ծածկեալս յօրէ դրախտին արարչութեան,
Ուսեալ ի Մուսայէն, մահկանացուացս յայտնեմ աչաց:
Թէ երբեք անձն իմ սուգեալ ի խորին խոկս յառանձնութեան,
եւ ի լուռ ըզմայլմանց պայծառ սահմանըս թափառեալ,
Զիմաստըս սըրտին խառնեաց յիմաստըս վերնայնոց,
եւ հոգովն վերացեալ լըւաւ ըզխօսս երկնաւորաց,
Լուր աղէ ինձ, որ ըստ երկնից պատանեկացն օրինակի
Ժըտիմ վըսեմ բարբառով, ոչ ըզմարդկան սին գործս ոգեւ,
Այլ ըզսըբբեալսն մահուամբ եւ յարութեամբ Աստուածորդւոյն
Մուծանել ի ժողովս հրեշտակական դասակցութեանց:

Ի լըուին եւ անծանօթ հիւսիսայնոյ բեւեռին կայս
Հանգչի մենաւոր եւ խոր գիշեր ծանրադանդաղ,
եւ անդ միշտ ամպք հոսին ի վայր իբրեւ ըզծով ահագնագոչ:
Այսպէս խաւարն Աստուծոյ երբեմն ի ձայնն Մովսիսի
Պատէր ըզգետն եգիպտացոց, զաղխեալն դրամբք երկոտտօսան,
եւ ըզձեզ, յաւերժ բըրգունք, թագաւորացըն դամբարանք:
Յանձնել սահմանս ամբիոփեալ՝ ակն ոչ ետես ամենեւին
Զանմարդի վայրսն թաղեալս ի լըուութեան գիշերայնոյ,
Ուր ոչ լըսելի երբեք եղեւ ձայն մարդկեղէն,
Ոչ մեռեալ ոք թաղեցաւ եւ բընաւ ոք յարիցէ ոչ:
Միայն սրովբէք մըտախոհք՝ ի վեհ տեսիլըս պարապեալք,
Պայծառ ըզվայրսն գործեն, մինչ ի լերինս իւրեանց յածին
Զօրէն աստեղաց, եւ քաղցրախորժ լուռ հիացմամբ
Ականես ըզհանդերձեալ երանութիւն մահկանացուաց:
Ի միջոցի անդ վայրացս ամբառնան դրունք հրեշտակայինք,
Ընդ որ անդր ի սըրբավայր պահապանաց երկրիս են մուտք:
Զերդ յորժամ ի ժամանակ սառնամանեաց ձըմբերայնոյն
Յետ մութ աւուրց ի ձիւնապատ սարըս ծագէ տիւ սըրբափայլ,

խաւարն եւ ամպք խոտեն ի բաց, եւ դաշտավայրք մածեալք ի պաղ
եւ մերկ անտառք բարձրաբերձք պարգեալ ըզդէմսն պաղպաջեն,
Նոյն փայլէր սերովն ի գնալն ընդ խաւարչուտ լերանցըն սար:
Անմահին ոտքն կացին առ նուիրական դրանն սեմովք,
Որ հանգոյն թեւոց Զուարթնոց շառաչելով բացեալ հանդէպ,
Փակեցաւ վերջտին. եւ սերովբէն խաղայր զընայր
ի խորին անդունդս երկրի, ուր ովկիանք շուրջ թաւալեալք,
Յափուսն անմարդաձայնս ընթանային դանդաղ ալեօք,
եւ յետուտ ծովածին եւ մեծայաղթ գետք համօրէն
Հոսէին խոր շառաչմամբ գօրէն մըրըկաց յարուցելոց
Յանապատ ամալութեանց. իսկ նա վարեալ զընթացս յառաջ,
Հասանէր ի սըրբավայրն, որոյ դըրունք իւր ամպեղէնք
Նահանջեալ լուծան իսկոյն, փոխեալ ի շող երկնատարափ:
Ընդ ոտիւք ընթացելոյն փարատէին անդէն ի բաց
Շամանդաղք երբածուկք, եւ փայլք հետոցըն մընային
Յեզերսն աղջամըղջին հանգոյն բոցոյ ծածանելոյ.
եւ անմահ Զուարթունն մըտանէր յակումբս հոգւոց:
Ի հեռի առ ի մէջն եւ խորագոյն միջոց երկրի
Է տեղի կարակնաձեւ, եթերայնով լըցեալ ալերբ.
ձեմի անդանօր պըսակեալ շերմ հառագայթիւք
Արեւ քաղցրանընոյլ, յորմէ հօսեն կեանք՝ շերմութիւն
Ընդ բընաւ երակս երկրի, եւ արեգակնըս մեր վերին
Սովին սերտ ընկերակցաւ պըճնէ զգարուն ծաղկածաւալ,
եւ զծանրացեալն ընդ բեռամբ հասկաց զամառն հրաբորբոք,
եւ զաշուն ի կատարս ողկուզալից բըլրոց բարձանց:
Կակայն արեւուն այնմիկ ոչ ելք են եւ ոչ մուտք,
եւ այգ մըշտալոյս ի կարմրափայլ ամպըս ժըմտի:
Գի Այն՝ որ փառօք իւրովք լընու զերկինս ողջոյն,
իւր խորհուրդս յամպսն դրոշմեալ՝ ըսքանչեւօք յայտնէ Զուարթնոց,
եւ ըզգործըս տեսչութեան իւրոյ պարզէ հանդէպ նոցին:
Այսպէս յետ շայեկան տեղատարափ յորդ անձրեւաց,
Ընդ երկինս երեւեալ ծիրաներփեան կամար Լին,
Ազդ առնէ քեզ, երկիր, ըզգաշն ուխտին եւ զլիութիւն:
Յորժամ յայն արեգակնն Գաբրիէլ եղեւ ժաման,
Բզնովաւ խըմբեցան պահպանքն ազգաց ժողովըրդոց,
Հրեշտակք մարտից եւ մահու, որք ընդ բաւիղ հակատագրին
ի ձեռսն աստուածայինս հասուցանեն ըզթել բախտից:
են նոքա տնօրէնք անտեսք արարուածոց թագաւորաց,
Որ նոքօք յաղթանակեալ, իբրեւ յանձանց գործըս պարծին:

Անդր եկին եւ պահպանք առաքինեացն սակաւուց,
 Ուր ըզհետ իմաստնոյն գրնան ի վայրըս հեռաւորս,
 Ուր նա յերկրաւորացն վայելից մարդկան խուսեալ,
 Աղօթիւք քրնէզ զմատեանս հանդերձելոցն յաւիտեանց:
 Յաճախ նոքին գրտանին յաներեւոյթըս նաեւ անդ,
 Ուր ջերմեռանդն քրիստոնեայն ըզգայ յանձին զէջս Աստուծոյ,
 Մինչ ժողով եղբայրակցաց սըրբեցելոց արեամբ ուխտին՝
 Առաջի Հաշտարարին եղանակեն գերզ ցընծութեան:
 Իսկ երբ հոգիք քրիստոնէից վախճանելոց հային յիւրեանց
 Յանչունչ մարմինն, ի քիրտնն ցուրտ եւ ի տըխուր նըշանս հետոց
 Մահուն յաղթանակի եւ բընութեանըս պարտութեան,
 Յայնժամ հրեշտակքն ըսփոփեալ ըզնոր ընկերս իւրեանց՝ ասեն.
 «Ըզնըշխարսըդ, սիրելիք, ժողովեսցուք յաւուր միում,
 Եւ մարմինք ձեր այդոքիկ հողանիւթեայք եւ այդ ոսկելք,
 Այսպիսի չարաչար եղծեալք ի հզոր մահուն աշոյ,
 Յարուցեալ նորոգեսցին՝ յորժամ գայցէ Տէր ի դատել:
 Հանդերձեալ բնակիչք երկնից, եկայք ի տես ըսքանչեւեաց.
 Ահա ձեզ ըսպասեալ մընայ յաղթողն այն առաջին»:

Ըզսրովէիւրն խոռնէին եւ գիրզ հոգիք, որոց լըքեալ
 Ըզմարմին նորաբողբոջ, դեռ եւս անխօսք՝ զնացին յաստեաց
 Մանկական նըւաղ լաւօք, եւ ոյց երկչոտ ականողիք
 Դեռ այն ինչ ափշութեամբ էին յառեալ յերեսս երկրի.
 Վասն որոյ, տակաւին գոլով անփորձք, չիշխեցէն բնաւ
 Յահաւոր թատր աշխարհիս հանդիսանալ այդպէս կանուխ:
 Հրեշտակք իւրեանց հըսկեն նոցա, եւ հոգեզուարճ բամբուանց ի ծայն
 Եւ քաղցրալուր նըւագօք վառեալ զոգիս, պատմեն նոցա
 Ի՛բր եւ ուստ արարան, եւ թէ քանի՛ մեծ է հոգին,
 Զոր ստեղծ շունչ գերակատար. որպէս արեւ՝ լուսին փայլեալ,
 Ըզկընի արարչութեանն առին զընալ հանդէպ Հաստչին:
 «Զեզ, ասեն, ակըն կալեալ կարօտանօք մընան այժմիկ
 Դասք սըրբոց նահապետաց, մինչ առ յաւերժ գահուն վերնոյ
 Վայելք տեսութեան փառաց Էին պահեալ կան ձեզ»:
 Այսպէս նոքա հրահանգեն զաշակերտեալսն արժանիս
 Այնրմ բարձր իմաստութեան, զոյր խուսափուկ սոսկ ըստուերաւ
 Յաճին մահկանացուք, յիւրոց փայլմանցն շըլացեալք:
 Արդ թողեալ ըզպայծառ պուրակս հոգիքն համօրէն
 Խըմբեցան ըզմտերմօք իւրեանց՝ գերկրի պահապանօք,
 Եւ Գաբրիէլ ճառեալ յայտնէր առ ժողովեալսն անդանօր
 Զամենայն զոր պատուիրեաց Աստուած պատմել զՄեսիայէն:

Նոքա շուրջ զաստուածայնովն խօսնակաւ զմայլեալ կային,
 Մըտօքն ընկըմեալք ողջոյն ի խորըս խորհըրդոց:
 Անդ զոյգ մի տարփեւեաց, երկեակ հոգիք սերտ մըտերիմք,
 Բենիամին եւ Յեզիգա զրուցատրէին զըրկախառնեալք:
 Ասէր Բենիամին. «Ո՛չ սերովբէն այն, Յեզիգա,
 Խօսէր ըզՅիսուսէ, զագնիւ եւ զհեզ վարդապետէն:
 Դեռ քաջ յիշեմ՝ զիարդ ըզմեզ ողջագուրէր նա կաթոգին,
 Եւ որպէս սըրտաթունդ պընդէր ի լանջսն գորովով:
 Զերմ արտօսըր զըթոյ, զոր միշտ ունիմ աչացս հանդէպ,
 Զայտսըն թանայր. ես ջընջէի զայն համբուրիւ. յիշեմ զայդ միշտ»:
 Պատասխանի ետ Յեզիգա. «Անդ առ մեր մարտ ասէր եւ զայս.
 Թէ ոչ դառնայք եւ լինիք իբրեւ ըզմի յայս մանկըւտոյ,
 Ոչ կարէք մըտանել երբեք յերկնիցն արքայութիւն»:
 Կըրկնեաց առ նա Բենիամին. «Այո՛, ասաց զայս արդարեւ:
 Նա ինքն ըզմեզ ապրեցոյց եւ մեզ շնորհեաց գերանութիւն:
 Կաց ուրեմն այսպէս ընդ իս փարեալ ի գիրկըս սիրելոյդ»:
 Առքա զայս ընդ միմեանըս խօսէին խանդաղանօք:

Իսկ Գաբրիէլ մեկնեցաւ զընալ այլուր տանել պատգամ:
 Փայլ շըքեղ պայծառութեան սըփոէր զհետովք անմահ Զուարթնոյն,
 Եւ որպէս բնակիչք լուսնին արկանեն յակըն գերկրիս լոյս,
 Որ ընդ մէջ ցօղածին եւ լուռ ամպոցն ցոլացեալ
 Ի կատար լերանց նոցին, լուսաւորէ զգիշերս իւրեանց,
 Նոյն եւ քրովբէն երեւէր ի գնալ իւրում, եւ ողջունեալ
 Ի զուարթ հոգւոց եւ հրեշտակաց, եհաս յազատ սահմանս օդոց.
 Անտի սլացեալ իբր ըզնետ մի շառաչող, որ ոստուցեալ
 Յարծաթի աղեղանէն՝ սըրանայցէ ի յաղթութիւն,
 Անցանէր առ աստեղօք եւ յարեգակն անդըր ճեպէր:
 Յորժամ ի ծայր տաճարի արփույն հասեալ էառ ըզկայ,
 Եգիտ անդանօր ըզպարս հոգւոցն նախահարց,
 Անքըթիթ եւ անձկոտ աչօք յառեալս ի շող լուսոյն,
 Որ սըփոէր ի Քանանու հովիտս ըզտիւ զըւարթարար:
 Մըտախոհ եւ վեհ տեսլեամբն անդ փայլէր քան զայս Ադամ,
 Կենագործ հողոյն ծընունդն այն եւ պատկեր աստուածեղէն:
 Գաբրիէլ եւ Ադամ եւ քերովբէն իշխան արփույն՝
 Ընդ միմեանս ըզբանիւք անկեալ զմարդոյն փըրկութենէ,
 Մընային այգուն ծագման ի գլուխ լերինն Զիթենեաց:

Ն Ա Խ Ա Գ Բ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Ընդ լուսանալ աւուրն տեսանեն նախաձարքն զգարթնուլ Մեսիայի, եւ օրհնութեամբ ողջունեն զնա: Մեսիա լուեալ ի հրեշտակէն Յովհաննու եթէ է նա ի գերեզմանն՝ որ յստորոտս լերինն Չիթենեաց, ուր կացեալ առ ուրումն դիւահարի, կարեկցի վշտաց նորա, գնայ եւ ինքն անդր եւ գտանէ զՍամմա, զոր Սատանայ կամէր սպանանել: Հալածէ զդուն եւ բժշկէ զդիւահարն: Մնայ ի գերեզմանն ընդ Յովհաննու: Սատանայ դարձ ի դժոխս արարեալ եւ անդ պատմեալ զոր ինչ գիտեն զՅիսուսէ, յայտնէ զիւր միտք զբաւելոյ զնա ի կենաց: Արբազոն գիմախօսէ նմա: Սատանայ առ քարկութեանն չկարէ տալ առ նա պատասխանի: Աղբամեղէք փոխանակ ընդ նորա պատասխանեալ, հաւանի ընդ խորհուրդ նորին, եւ դժուր համօրէն հաստատեն զայն: Սատանայ եւ Աղբամեղէք դառնան անդրէն յերկիր, յարդիւնաւ ածել զխորհուրդս իւրեանց: Արբազոն գնայ զհետ նոցին, եւ եկեալ մերձ ի դրունս դժոխոց, տեսանէ անդանօր զԱրդիւի, զիւրն երբեմն մտերիմ, եւ խօսի առ նա ի հեռուստ. բայց Արդիւի չկամի հայել ի նա: Յաւք եւ յուսահատ ապաշաւ Արբազոնի, որ ընդ վայր ջանացեալ դառնալ յոչէութիւն, գտանէ զանձն ի վերայ երկրի: Անդր մերձենան եւ Սատանայ եւ Աղբամեղէք: Մոլեգին գազանութիւն Աղբամեղէքայ ի տեսանել իւրում զերկիր: Իջանեն երկրքին ի միասին ի լեռն Չիթենեաց:

ԿԼՈՊԾՏՈԿԻ

Մ Ե Ս Ի Ա Կ Ա Ն

ԵՐԳ ԵՐԿՐՈՐԴ

Մինչ լոյս այգուն իջանէր յանտառ ծառոցն եղենեաց, Յարուցեալ եկաց Յիսուս, զոր հարցն հոգիք տեսին յարփուոյն: Անդ փոխ առ փոխ առին երգել երկուք ոմանք ի նոցանէ, Հոգին Աղամայ եւ Եւային աստուածայնոյ.

«Ո՛վ չըքնաղ օր, դու ի վեր քան զամենայն աւուրս յապալս եղիցիս չըքեղ եւ սուրբ. եւ ի դառնալ քո վերըստին, Ըզքեզ մարդիկ եւ սրովբէք, ըզքեզ քան զայլ ընկերըս քո, Ըզքեզ յելըս քոյին, ըզքեզ ի մուտս ողջունեսցեն: Յերեւել քո ի յերկիր, յորժամ ըզլոյս քո հոյլք արփեաց ծաւալեսցեն ընդ երկինս, եւ մինչ ելցես ջահազարդեալ Յաթոռ փառացն Աստուծոյ, ի տօնական խմբեալք հանդէս, Յալէլուս օրհնեսցուք ըզքեզ ի ձայն ուրախութեան: Օր անմահ, որ ցուցանես մերոց աչացս ըսփոփելոց ԶԱստուած, ըզՄեսիայն յերկրի յիւրում նըւաստ կերպի: Ո՛վ գեղեցիկդ յաղամայնոց եւ մարդացեալըդ Մեսիա, Զի՛ պայծառ ի վեհ պատկեր քո նըշողէ աստուածութիւն»:

«Երջանիկ ես եւ սուրբ, ո՛վ դու ծընող Մեսիային, Առաւել երանելի քան ըզմարդկան մայրն Եւա, Ոյր որդիքն անհամարք՝ են մեղաւորք անթընելիք. Իսկ դու զաստուածեղէն միայն ըզմարդըն միական, Ըզմին Մեսիայն, զարդար զանմեղ եւ զցանկալին, Ըզմիակ յաւերժ Որդին՝ զանեղականն եւեթ ծընար: Ի՛նչ անձկաւ զաչս իմ յածեալ հայիմ յերկիր, եւ զքեզ, Եղեմ,

Ոչ եւս յակն արկանեմ. ընկըղմեցար յանդընդոց խորս
 Յաւուր պատուհասի համատարած ջրհեղեղին,
 Եւ ի բարձր աստուածատունկ քո եղեւինս հովանաւորս
 Եւ ի խաղաղ ճեմելիս, ուր այն ինչ դեռ ծաղկէր բարին,
 Ոչ խնայեաց հողմ մըրըկին, ոչ շանթն եւ ոչ հրեշտակ մահուն:
 Դու ինձ դրախտ լեր, Բեթլեէմ, ուր Մարիամ ծնաւ ըզնա
 Եւ ջերմ սիրով ողջագուրեաց. դու, վտակ Դաւթի, լեր ինձ աղբիւրն,
 Յորում նախ նըշմարեցի զիս ըզժընուդս աստուածաստեղծ.
 Հիւզդ, ուր ելաց, լեր ինձ նախնոյ անմեղութեանն բնակարան:
 Ո՛հ, թէ գրեզ զԱստուածորդիդ էի ծնեալ յԱդին դրախտին,
 Թէ յետ այնքը սոսկալի գործոյն ծնեալ էր իմ ըզքեզ,
 Երթայի առ դատաւորն իմ ես ընդ քեզ ի միասին,
 Անդ ուր կայրն, եւ ընդ նովաւ երկիր բնայր իբր ըզդամբան,
 Ուր առ իս ի գիտութեան ծառոյն գայր ձայն անգնաւոր,
 Եւ գդատակնիքն անիծից ազդէր բարբառն որոտընդոստ,
 Եւ ուր հարեալ ըզդողի, յերկիր անկայ որպէս մեռեալ,
 Անդր առ նա երթայի, եւ լալագին զըրկեալ ըզքեզ
 Եւ պընդեալ ըզսըրտիւրս՝ գոչէի. Մի ցասնուր, Հայր,
 Մի եւս այլ ցասնուր ընդ իս, որ ծնայ զԱստուածըն մարդացեալ»:
 «Դու սուրբ ես եւ յաւերժ եւ պաշտելի, ո՞վ նախագոյդ,
 Որ ի սկզբբանցն յաւիտենից ծընար զՈրդիդ աստուածային,
 Եւ զծնեալն ի քո պատկեր սահմանեցեր ողորմութեամբ
 Լինել կեցուցիչ ողբացելոյ թըշուառ զարմիս:
 Ետես Տէր զիմ արտասուս, տեսին եւ դասք սերովբէից
 Եւ հոգիք վախճանելոց, եւ ի համար արկին գնոսա:
 Թէ չէիր դու, Մեսիա, ինքն իսկ հանգիստն անանցական
 Ինձ համակ տըրտմագին եւ տաղտկալի էր լինելոց:
 Այլ որ զանջինջ կընքեցեր զուխտ, դու ինքն արկեր ապա զինեւ
 Ըզքո զողորմութիւն եւ զգըթութիւն աստուածեղէն,
 Որով ի վիշտս իսկ ցաւոց ուսայ լինել զըւարթամիտ:
 Ո՛վ Միջնորդդ ցանկալի, որ զմահացուին զգեցար պատկեր,
 Կատարեա զգո՛ւ պատարագիդ, ոյր վասն իջեր դու ի յերկնից,
 Եւ ըստ քում սահմանելոյ նորոգեսջիր գերեսս երկրիս,
 Ըզքո եւ զմեր ծնընդեան վայր, եւ դարձիր եկ յերկինս այսրէն»:
 Այսգունակ նախաստեղծիցն հընչէր բարբառըն մեծագոյ՝
 Ընդ կամարս արեգական, եւ ի բացուստ լըսէր Յիսուս
 Ըզձայն բարբառոյն, որպէս ի սուրբ միայնութեան
 Իմաստունքըն տեսանողք սուգեալ ի խոկո հանդերձելոց,
 Լըսեն զԱստուծոյն յաւիտենից ըզձայնն հեռուստ:

Յիսուս ի Զիթենեացն էջ ի լեռնէն, յոյր ըստորոտս
 Ի կատարըս բըրակաց ամբառնային արմաւենիք,
 Յայգուն նըշուլագարդ շամանդաղից պարածածկեալք:
 Ի ներքոյ արմաւենեացն ետես Յիսուս ըզՈւփայէլ,
 Ըզհրեշտակն Յովհաննու, որ խոնարհեալ յաղօթըս կայր:
 Սիւզ անոյշ շընչեալ յանձնէն, առ Տէրն ամէր ըզնորին ձայն,
 Զոր յայլոց արարածոց որ ոչ լըսէր ամենեւին:
 «Օ՛ն արի, ասէ առ նա Մեսիայն քաղցր հայեցուածով,
 Եկ ընդ իս անտեսաբար: Զիարդ ըզցայգս այս հըսկեցեր
 Հոգւոյ անմեղի սիրեցելոյն մեր Յովհաննու:
 Էհն հանգոյն խորհրդոցըդ քոց խորհուրդք մըտաց իւրոց.
 Եւ ուր ինքն իցէ այժմիկ»:
 «Հըսկեցի նմա, կըրկնեաց սրովբէն,
 Որպէս սովոր եմք առնել նախընծայիցն յընտրելոց քոց:
 Սուրբ երազք յածէին ըզքէն զիւրովն ամբիժ հոգւով:
 Ո՛հ թէ գնա դիտէիր յորժամ ի քուն եղեալ հանգչէր,
 Եւ յանդիման նըկատէր ըզքեզ գէակդ աստուածային,
 Ո՛րպէս յերեսսն ծաղկէր նըւիրական ժըմիտ զարնան:
 Ետես սերովբէն Փըրկչիդ զԱդամ, մինչ նա նընջէր
 Ի դաշտավայրս Ադինայ, եւ Եւայի պատկերն աղօտ
 Եւ կերտող արարչիդ տեսին ի միտսն նըկարէր.
 Բայց չէր այնպէս գեղեցիկ իբր Յովհաննէսն աստուածագեղ:
 Ինքն այժմիկ ի մէջ տըխուր խաւարապատ գերեզմանաց
 Կարեկցի դիւագնելոյն, որ ի փռշտջըն մեռելոց
 Անկեալ կայ ծիւրեալ իբրեւ կըմախք մի դողողուն:
 Քեզ պարտ էր տեսնել ըզջերմագութն այն աշակերտ,
 Մինչդեռ կայր թախանձալից եւ վըշտահար մօտ առ նըմին,
 Եւ սիրտ իւր գորովեալ խանդաղատէր առ սէր մարդոյն.
 Կաթեաց եւ յիմոց աչաց արտօսըր ցաւագին.
 Դարձուցի գերեսս ի բաց. զի միշտ ըզսիրտ իմ մորմոքն
 Վիշտք հոգւոց հաստելոց ի քէն յանանց անմահութիւն»:
 Լըռեաց Ուփայէլ. Յիսուս հայէր ցասմամբ յերկինս
 Եւ ասէր. «Զայս հայցեմ, Հայր, զի եղիցի ոսոխ մարդոյն
 Բարկութեանդ յաւէժ ըսպանդ. ուրախացին ընդ այն երկինք,
 Եւ դըժոխք հայեցին ամօթալից եւ պակուցեալ»:
 Ասաց եւ մերձեցաւ անդր ի տապանըս մեռելոց,
 Որք շուրջ ըզլերինն աղջամըղջին ըստորոտովք՝
 Ի կոյտըս ժայռից տապալելոց էին պեղեալ:
 Թանձրախիտ ըստուերամած անտառ ըզմուտսն գողանայր
 Յաչաց անցորդին խուճապելոյ, եւ այգ տըխուր

Ի վայրսն ծաւալէր զաղօտ նըշոյլ իւր զով շնչմամբ,
Մինչ լոյս միջօրէի ճառագայթէր յերուսաղէմ:
Անդ առ շիրմաւ սիրեցելոյ իւր որդեկին մանկագունի
կայր տարածեալ դիւահար ոմըն Սամմա կոչեալ անուն,
Զոր թողոյր վայր մի Սատան, առ ի տանջել չար եւս յետոյ:
Առ փրտեալ ածինացեալ ոսկերբ մանկան անկեալ դընէր.
Մերձ նըմին միւս իւր որդին զաչսն յառէր յերկինս եւ լայր:
Ըզտալայն մանկիկ, զորոյ արդ հայր իւր եւ եղբայրն ողբային զմահ,
Օր մի մայրն խանդակաթ՝ յաղթեալ յիւրոց թախանձանաց,
Տարաւ ի գերեզմանսն առ թըշուառ ծընող նորին,
Զոր յայնժամ մոլեգին զազանութեամբ կըռփէր Սատան:
«Ո՛հ, հայր, աղաղակեաց Բենոն, մանկիկըն սիրելի,
Զերծեալ ի բազկաց մօրն, որ գնայր ըզհետ իւր տազնապեալ,
Աղէ, հայր, զիրկս արկ զինեւ», եւ մատուցեալ փարէր զաջոփն
Եւ զայն ի լանջսն պընդէր. հայրն ընդգըրկէր զինքն եւ գողայր.
Եւ մինչ տղայն զըրկախառնեալ կայր մանկական խանդաղանօք,
Եւ զուարթագին քաղցըր ժրմախւք եւ զըզուանօք հայէր ի նա,
Հայրն ընկէց ըզնա ի ժայռն հանդիպակաց այնպէս ուժգին,
Զի փափկիկ նորին ուղեղն հեղաւ ի վէմն արիւնտուգ,
Եւ անմեղ հոգին ի բաց անդէն թըռեաւ մեղմ հեծութեամբ:
Ինքն այժմիկ անմըխիթար կոծէր զորդին, եւ տկար բազկօք
Ըզցուրտ տապանաւն անկեալ ասէր. «Բենոն որդեակ,
Վահ որդեակ իմ Բենոն», եւ գերարտօսր հառաչալիւր
Վիժէր յաչացն, որք նուաղէին տակաւ պաղեալք եւ կըկոցեալք:
Էր նա յայս դառն տազնապի՝ յորժամ Փըրկիչն անդր իջանէր:
Անդ Յովէլ, միւս իւր որդին, լալով դարձոյց զաչս ի հօրէն,
Եւ տեսեալ զի մերձենայր ի գերեզմանսն Մեսիայն,
Հըրճուալից զարմացմամբ ամբարձ ըզձայն. «Ո՛հ, իմ հայրիկ,
Աւաղիկ մեծ մարգարէն Յիսուս մօտ այսօր հասանէ»:

Լուաւ Սատան, եւ շըտուցեալ դիտէր ընդ ծերպըս դամբանին:
Այսպէս ի մութ կամարաց հային մարդիկ աստուածուրացք,
Մինչ փոթորկի մըրրկալից հողմն ընդ երկին որոտագոչ,
Եւ ընդ ամպըս գոռան վըրիժաբերքն ահեղ ճայթիւնք:
Սատան որ ցայն վայր ի հեռուստ միայն կըռփեալ էր ըզՍամմա,
Ի խորոց անտի ներքնոց մըշտագիշեր գերեզմանին
Յամր հարուածս առաքելով, յայնժամ յարեաւ նըմին ընդդէմ,
Եւ արհաւրօք մահուն զինեալ՝ յարձակեցաւ անդէն ի նա,
Որ ի վեր վագեալ ընդոստ, ապա նուաղեալ անկաւ յերկիր.
Եւ մինչ կըռուէր դեռ ընդ մահու, յանկարծ ոսոխն մարդասպան

Ըզնա զառանցուցեալ վարէր ի գլուխ Ժայռի միոյ,
Եւ կամէր, ո՞վ Փըրկիչ, հանդէպ աչացդ աստուածայնոց
Գահալէժ առնել ըզնա եւ ըզվիմօքն ջախջախել.
Բայց դու անդ էիր արդէն, եւ քո շընորհքդ յառաջընթաց
Բառնայր ի թեւսն ամենագօրքս զարարած քոյին ըզհէք,
Զի մի՛ անկցի նա ի վայր: Մոլէր դողայր ոսոխ մարդոյն,
Յոր հեռուստ աստուածութեանն մերձենալն արկանէր ահ:
Յիսուս դարձուցեալ զօժանդակող դէմն ի Սամմա,
Հայեցաւ, եւ կենագործ վէհ զօրութիւն աստուածեղէն
Յաչացըն ծաւալէր. յայնժամ Սամմա սիրտ ի թընդոջ
Նշանեալ զիւրն ազատարար, փարատեցաւ իւրոցն այտից
Մահատիպ տըժգունութիւն. գոչէր եւ լայր՝ յերկինս յառեալ.
Կամէր խօսել, բայց առ մեծ խընդին յուզեալ՝ հագիւ գօրէր
Թոթովել դողդոջալով. եւ ի ժայռէ անտի ուր կայր,
Անձկոտ բազկօք կարկառեալ առ կենարարն աստուածային,
Զըւարթ տկանողեօք հայէր ի նա եւ հիանայր:
Որպէս թաղծեալ իմաստնոյն հոգին մտախոհ եղեալ յինքեան,
Եւ զկենացն յաւիտենից հանդերձեւոց անկեալ յերկբայս,
Մինչ անմահն զարհուրի անէութեանն յիշատակաւ,
Յանկարծ տեսեալ ըզմտերիմ ոմըն քան զինքն իմաստնագոյն
Եւ վըստահ յիւրն անմահութիւն եւ յԱստուծոյ խոստմանն ի յոյս,
Անդէն զուարթանայ, եւ ճողպարեալ ի դառն հոգոց,
Խընդայ երանելով զանձն իւր հոգին յաւերժակայ,
Եւ այսօրն հաստատի յանմահութիւն իւր վերըստին,
Այսգունակ եւ դիւահարն ըզգայր անդորր աստուածեղէն:

Իսկ Մեսիայն զայս առ Սատան բարբառեցաւ ուժգին ձայնիւ.
«Հոգիդ կորըստեան, եւ ո՞վ ես դու, որ զմարդկան ազգ՝
Զընտրեալն ի փըրկութիւն, այդպէս տանջես իմ առաջի»:
Նա խոր մոլնչմամբ զայրագին ետ պատասխանի. «Ես եմ Սատան,
Տիեզերաց թագաւոր եւ գերագոյն տէր եւ աստուած
Ոգոց ազատաց, իմովս ազգմամբ նըկըրտելոց
Ի մեծամեծըս գործել քան ըզգուսանսըդ երկնաւորս:
Քոյդ համբաւ, ո՞վ տեսանողըդ դու եւ մարդ մահկանացու,
Զի զանմահ ոք ծընանել անհրնարին էր Մարեմայ,
Ո՞վ եւ զինչ ոք եւ իցես, համբաւդ եհաս յալըս դժոխոց,
Զոր թողեալ եկի անձամբ, ընդ որ պարծել արժան է քեզ,
Ըզհըռչակեալդ յըստըրկաց երկնի զՓըրկիչըդ տեսանել,
Եւ զըտի մարդ սոսկ ըզքեզ եւ տեսանող երազայոյս,
Նըման դարձելոցն ի հող ի ձեռն հըգօր մահուն.

վասն այն եւ ինձ չեղեւ փոյթ թէ զինչ անմահքդ առնիցեն նորք։ Բայց զի մի կայցեմ դատարկ, չարչարեցի, որպէս տեսեր, Բզմարդն ըզքո սիրելին. տես ի դորա դէմս աւազիկը յինս երկաթով։ Զիմ ըզգործս, ըզգործմ մահուն։ Արդ ի դրժոխս երթամ փութով։ Ընդ իմով ամենագոր զարշապարօքըս փլուզից Զերկիր եւ զծով, ի բանալ ինձ ճանապարհ գնալի եւ հարթ, եւ դրժոխք զիմ արքայակերպ պատկեր տեսցեն յաղթանակաւ։ Արդ զոր ունիսն առնել արա. դարձայց ընդ հուպ այսր յայտ աշխարհ, իշխանաբար պաշտպանել արքայութեանս, ում տիրացայ։ Իսկ դու հէք, մեռիւր աստէն»։ Ասացեալ զայս՝ յարձակեցաւ Սաստկապէս ի Սամմա. սակայն Փլրկիչն, որ կայր անդ լուռ, Բզգայրոյթ նորուն կարճեաց նովին ծածուկ կարողութեամբ, Որով Հայր նորա զատեղըս տապալէ անտեսաբար։ Ի փախուտ դարձաւ Սատան, եւ ի փախչելն մոռացաւ Ամենագոր զարշապարօքըն փլուզանել զերկիր եւ զծով։

Յայնժամ էջ Սամմա ի վայր, թողեալ ըզգայոն՝ ուր զըտանէր։ Որպէս գայր յեփրատայ եզերցն արքայն բաբելացոց, Ում սուրբ պահպանքըն դարձուցեալ ըզկերպարանն մարդկեղէն, Թոյլ ետուն նըմա հայել ի վեր յերկինքս վերըստին, եւ ոչ եւս այլ տազնալէին զինքն արհաւիրք աստուածեղէնք, Ոչ ալեաց եփրատայ ձայնք եւ ոչ որոտք լերին Սինայ։ Ոչ եւրս նա կանգնէր զպատկեր իւր ըզբարձամբ Բաբելոնի, Այլ ի հող խոնարհեալ՝ գոհանալով պաշտէր զԱստուած, Եւրն եւ Սամմա գայր առ Յիսուս եւ յոտսն անկեալ ասէր մն նա. «Եկից ընդ քեզ, այրըդ սուրբ. ոհ, թոյլ տուր ինձ, այրդ Աստուծոյ, կատարել առ քեւ ըզկեանս ըզպարգեւեալն ինձ առ ի քէն»։ Զայս նորա բարբառեալ, խանդաղակաթ՝ զողո՞ղջ բազկօք Արկանէր զերկըս Փլրկիչն, որ զըթալիւր հայեցուածով Ետ նըմա պաշտախանի. «Մի գար ընդ իս, այլ երթ ըստէպ ի լեառնն Գողգոթա, եւ անդ տեսցես քոյովդ աչօք Ըզլըրումն աղընկալեաց մարգարէից ւ՛ Աբրահամու»։

Մինչ Փլրկիչն դեռ խօսէր ընդ Սամմայի, մատեաւ Յովէլ Առ Յովհաննէս, եւ ասէ առ նա երկչոտ պարզմտութեամբ. «Ալէ տար զիս, սիրելիդ, առ Աստուծոյ մարգարէն մեծ, Առ քոյդ ծանօթ մըտերիմ, զի խօսեցայց ես ընդ նըմա»։ Զերմագութ աշակերտն առեալ տարաւ զինքն առ Յիսուս, Առ որ մանուկն բան զայս բարբառեցաւ անմեղութեամբ. «Թէ ես եւ հայր իմ չըկարեմք գալ ըզկընի մարգարէիդ, Երեսջիր ինձ ասել, հիմ դեգերիս դու աստանօր,

Ուր արիւն իմ պաղի, տեսեալ զոսկերսըդ մեռելոց։ Եկ երթիցուք ի մեր տուն, ուր հայրն իմ դարձ անն այժմիկ. Անդ տառապեալ մայրն իմ քեզ ըսպաս հարցէ մեծարանօք. Բզկաթն եւ ըզմեղր եւ ի մըրգաց ծառոց մերոց Բզբաղցրագոյնսն կերիցես, եւ քեզ հանդերձս ըզգեցուցուք ի գեղմանցն գառանց արածելոց յարօտըս մեր։ Բզքեզ ի գալ ամարայնոյ առեալ տարայց ընդ հովանեաւ Ծառոց պարտիզին, զորըս պարգեւ ետ հայրն իմ ինձ։ Այլ ըզքեզ, իմըս Բենոն, ըզքեզ, եղբայր իմ, թողում աստ. Ոչ եւս ընդ իս ըզծաղկունս առեցեսցես այսուհետեւ, եւ ոչ խնամով զարթուցես դու զիս ի զով երեկոյի։ Աւաղիկ, ո՞վ մարգարէ, անդ ընդ հողով հանգչի Բենոն»։ Հայեցեալ ի նա զըթով, ասէ Յիսուս առ Յովհաննէս. «Սըրբեա զարտօսր յաչաց մանկանդ, յոր զըտանեմ ես բարութիւն եւ ուղղութիւն առաւել քան ի բազումս ի հարց իւրոց»։ Զայս ասաց, եւ անդ ինքն եւ Յովհաննէս մնացին միայն։ Իսկ Սատան պատեալ զիւրեւ ըզմէզ եւ զամպ, խաղաց զընաց Ընդ ձորն Յովսափաթու, եւ ընդ մեռեալն անցեալ ընդ ծով, եւ յամալայինն կարմելոս ու ի կարմելայ յերկինս ի վեր, եւ խոժոռ ակամբ հայէր ընդ վեհ կազմած տիեզերաց, Որ յետ յոգնաթիւ դարուց յօրէ արարչութեան Դեռ փայլէր նովին գեղով, զոր որոտոգն ետ նըմա Տէր։ Ըստ նըմին նըմանութեան փոխեաց եւ ինքն ըզկերպարանսն ի լոյս եթերական, զի մի աստեղքն առաւօտին Զանարգ տեսիլ իւր տեսցեն յիւրեանց խաղաղ պայծառութեան։ Բայց անդէն զըժուարմբեր եղեալ ծածկոյթն այն լուսափայլ, Անապարեաց յահեղիցն արփեաց դառնալ անդր ի դրժոխս, եւ էջ փոթորկելով ի հուսկ յետին ծագս աշխարհի, Ուր յանդիման իւր բացաւ անպարոյր վայր նընմաստուեր, Զոր ըսկիզբն կոչէր լայնածաւալ իւր տէրութեան։ Անդանօր նըշմարեաց հեռուտ նըշոյլ ինչ յեղեղուկ, Զոր աստեղք վերջին ծայրից ըսպառուածոյ տիեզերաց Ընդ անհուն դատարկութիւնն սրփոէին առկայծ ցոլմամբ. Բայց դեռ չերեւէին դրժոխք, զոր Տէր հեռի յիւրմէ եւ յիւրոցն արարածոց՝ յերանաւէտ հոգեղինաց Բաջ ի բաց արգել փակեաց ի մութ խաւարն յաւիտենից. Զի մերս աշխարհ, իւրոյին ողորմութեան հանդիսարան, Զունէր տեղի տանջանաց. յայն սակս Յաւերժն հաստեալ կառոյց Զահեղ կայանն կորըստեան, վըրիժաբեր իւր խորհրդոց

կատարեալ պատկանաւոր. յերիս գիշերըս սոսկալիս Արար զայն, եւ ի բաց ըզդէմն խաղառ դարձոյց անտի: Հրեշտակք երկու քաջայաղթք կային դժոխոցըն պահանորդք, Զորս օրհնեաց Տէր, եւ պատեաց հըզօր զրահիւք եւ ետ պատուէր Յիւր սահմանին միշտ ունել զաննըշտ վայր դատապարտից, Զի մի յանդուգն ապրտամբըն մութ բեռամբն յէքս յարձակեալ, Ըզըքնաղ բնութեան երեսս ապականեալ խանգարեսցէ:

Անդ ուր առ դրամբք դըժոխոց հըսկեն Զուարթնոցն իշխեցող աչք, Զըգի ռահ լուսանըշտ, իբրեւ ըզգետ ականակիտ, Որ յերկուց բըխեալ ականց՝ ընդ անխոտոր գնայցէ չաւիղ, եւ հասանէ մինչեւ յերկինս յաստուածակերտ հոյս աշխարհաց: Զի մի պակասեսցեն յամայութեան անդ սուրբ բերկրանք եւ վայելք բազմազան գեղեցկութեանց համագոյից:

Սատան ընդ այս լուսապայծառ ուղի ճեպեալ գընայ ի դժոխս, եւ մոլեգին անցեալ ընդ դրունս եւ մառախլուտ մըթով պատեալ, Ամբռնայ յաթոռն ահեղ. սակայն ըզնա չըտեսին աչք Զարաչար խաթարեալք անյուսութեամբ եւ գիշերառ:

Միայն Զովբիէլ, այն որ քարոզն էր դըժոխոց, Նըշմարեաց ըզմէզն ելեալ ընդ աստիճանսըն բարձրագահս, եւ ասէ առ որ մերձ կայր. «Արդեօք դարձա՞ւ այսրէն Սատան, Վեհն ի դիս. ո՞չ միգախառն այդ շամանդաղդ առնէ մեզ յայտ. Ըզդարձըն զայն, ում վաղուց՝ ըսպասէին աստուածքն անձկաւ»:

Մինչ քարոզըն դեռ խօսէր, Սատան ցըրուեաց ըզբաւն յանձնէն, եւ անցեալ բազմեցաւ ահագնակերպ խոժոռ դիմօք: Նոյնժամայն ընթացաւ հաւատարիմ քարոզըն ժիր Յայն լեռն հրածորան, որ ծաւալեալ զուղիւրս բոցոյն, Ըզգալուտ Սատանին ազդէր ի ծայր սարաւանդաց եւ յըստորս անդընդային խորոց հովտաց շուրջանակի: Զովբիէլ ընդ լերին խոռոչս անցեալ մըրըկաթեօք, Ընդ մուշլ որկորն ոստեալ ի վեր. յայնժամ հեղեղ բոցանըշտ Ըզխաւարչուտ կայանն ողջոյն յայտնեալ արար երեւելի, եւ բնաւ յաղօտն հեռաստան տեսին զարքայն ահեղադէմ: Եկին հանուր բնակիչք վըհին, եւ հօրագոյնքն ի նոցանէ Յաթոռոյն աստիճանսըն բազմեցան մերձ առ նըմին:

Ո՛վ որ հուր աչօքը անխոռվ հայիս յանդունդըս դըժոխոց, Մինչ զԱստուած նըկատես բազմեալ յիւրումն անդորրութեան, Յորժամ ի գլուխ չարաց կուտէ նա խիտ պատիժ պատուհասի, Դու, Մուսայդ Սիոնի, ցոյց ինձ զոգիսըն զայնոսիկ, Լըսելի արարեալ ահագնամոռնչ ձայն բարբառոյ

Հանգոյն որոտմանց եւ փոթորկացն աստուածայնոց:

Առաջին եկն Աբրամելէք, ոգի վատշուէր քան ըզՍատան եւ մեղմեխ, ոյր դեռ տապէր սիրտ իւր սաստիկ ատելութեամբ Ընդդէմ Սատանայի, որ նախն արկ ձեռն ի խեղութիւն, Մինչ ըզխորհուրդ վտարանջութեանն ինքըն երկնեալ էր ի վաղուց: Զամենայն ինչ առնէր յօգուտ անձին եւ ի խախտել Ըզնորայն արքայութիւն, ի յաւիտեանց ժամանակաց Յիւր միտսըն խորհելով ամբառնալ զանձն յիշխանութիւն, Դըրդէլ անդրէն ըզՍատան ի պատերազմ ընդ Աստուծոյ, կամ յանհուն միջոցն ըզնա վըտարանդել ի սպառ հեռի, եւ կամ զինուր նըւաճել, թէ ելցեն հնարք իւր ի դերեւ: Մինչ յիշն երեսաց խոճապէին հրեշտակքն անկեալք, Նա յայդ խոկայր. եւ յորժամ վիհն արգել փակեաց զամենեսին, ինք վըրջին անդր հասանէր, եւ ի վերայ զրահից իւրոց Ունելով փայլուն տախտակ մի ոսկեղէն, գոչէր ի դժոխս. «Հիմ, իշխանքդ, այդպէս խուսէք. շըքեղաշուք յաղթանակաւ Պարտ էր ձեզ զինուորեւոցդ ի գիւտ մերոյս ազատութեան Մըտանել յայդ նոր կայանս անմահութեան եւ պարծանաց: Մինչ Աստուած եւ Մեսիայն հընարելով զայն նոր շանդիս, Մոլեգին հալածէին ըզձեզ սաստիկ պատերազմաւ, իմ ի յարկս իշն ելեալ, գըտի գտախտակ ճակատագրին, Յորում գոն աւետիք հանդերձելոյ մեր մեծութեան: Տեսէք ըզտառսըն երկնաւորս, եւ ըզբախտին լուարուք պատգամ:

Ոմն յայնցանէ, ոյց արդ ին տիրապետէ որպէս գերեաց, Նանուցեալ զիւրականն աստուածութիւն, թողցէ զերկինս, եւ իւրովքն աստուածացեալ ընկերակցօք բընակեսցէ ի վայրս ամայիս, որք նախ թուեսցին նըմա դըժնեայր. Զի եւ Նա, որ զինք վանեաց, ըստ ինքնիշխան կամաց իմոց Դեգերեցաւ ի վիհն յերկար, չեւ իմ կերտեալ ըզտիեգերս: Բայց յորժամ ըզդըժոխոցն արքայութիւն կալցի Սատան, Անդուտ յապայս ելանիցեն մեծապայծառ աշխարհաց հոյլք, Նորին իսկ ձեռակերտք, զոյց հոյակապն ըստուերագիր Ընկալցի նա յինէն՝ բարձր աթոռոյս իմ յանդիման: Ասեմ զայս ես, որ աստուածս եմ աստուածոց, եւ միայն ես Զանբաւ տարածութիւն, ըզշուրս դից եւ զաշխարհաց իմովս անհուն եւ կատարեալ տիեզերօքըս պարագրեմ՝:

Բայց դըժոխք ոչ հաւատացին, ընդվայր ճըգնեալ պատրել զինքեանս: Լըւեալ ըզհայհոյանսն՝ ասաց յանձին իւրում Աստուած. «Կործանեալն իսկ չարն ինքնին լինի վըկայ փառաց իմոց»:

Ընդ բանին եւ յերեսացն պատուհասն եհաս անդէն:
Աստղըն այն աղօտափայլ, որ ի դժոխոց ներքսագոյն խորս
ի բոցեղէն ծովէն ելեալ՝ անդրէն մտանէ ի ծով մահու,
Որոտագոչ հոլովմամբ վազեալ յիւրոց շաւղացն ի բաց
եւ առեալ զԱղբամէլէք՝ ի Մեռեալ ծովն հոսեաց ըզնա,
Որ յանդունդսն մընացեալ զեօթըն գիշեր, յետոյ ուրեմն
եւ եւ կառոյց գերագոյ աստուածութեան բախտին տաճար,
եւ պաշտօնեայ նորուն եղեալ, զոսկի պատկեր ճակատագրին
եդ ի վերայ բարձր բազնի: Ոչ ոք հաւատս ինչ ընծայէ
Սըտութեանն հընացելոյ. իսկ որք պատուէն զԱղբամէլէք,
կեղծաւորք ծառայամիտք, պաշտօն տանին սին դրօշելոյն:
Կան խոնարհ հանդէպ նորին, եւ ծաղր առնեն երբ չիցէ անդ:
Ի տաճարէ անտի եկեալ Աղբամէլէք նըստաւ յաթոն
Առնթեր Սատանայի, թաքուցեալ զիւրն ատելութիւն:

Գոռ ռազմիկն ապա Մողոք եկն ի բարձանց լեռանց իւրոց,
Զորովք նորս ամբարձ լերինս իբրեւ ամուր ապաւինի,
Եթէ Նա, զոր ինք կոչէր պատերազմող որոտընդոտ,
ի վերուտ իջանիցէ տիրել դաշտացն դըժոխոց:
Յաճախ ի ծագել մառախլապատ տըխուր այգուն
ի բոցադէզ ծովուն ափանց, տեսանեն բնակքն անդընդայինք
Զի նա կըքեալ ընդ բեռամբն, ընդ մէջ թընդից եւ դըղորդմանց
Գընայ մեծաւ տաժանմամբ, եւ հուսկ ուրեմն ժամանեալ
ի կատար դարեանդին, եւ ըզմիմեամբք նոր այլ լերինս
ի բարձունսն կուտակեալ ըզդըժոխոցն կամարօք,
Կայ յամպս ի վեր. եւ եթէ անդ ժայռ մի գլորեալ հանէ ճայթիւն,
Կարծէ յամպոցն որոտալ: Աշխարհակալքն զարմանօք
ի խորոցն հայէին, մինչ արդ նա գայր յիւրոց սարից
Ահագին շառաչմամբ. զահի հարեալ ամենեքեան
Մեծաւ պատկառանօք վերջոտնելով խուսափէին
Յերեսաց մարտականին, որ լըրթագոյն զրահիւք պատեալ,
Յառաջէր գայր գերդ փայլակըն պարուրեալ մըթին ամպովք:
Հանդէպ իւր լեռանըն դողայր, յետուտ սարեալ հոսէին ժայռք:
Այսպէս նա եկն եւ նըստաւ առ աթոռով Սատանայի:

Յետ նորա երեւեցաւ եւ Բելիար, որ եկըն լուռ
Յանտառաց եւ ի մարգաց, ուստի մըռայլ վըտակք մահու
ի միգապատ աղբերէն խաղան յաթոռ Սաղայելի:
Անդ բընակէ Բելիար, որ զուր ջանայ, զուր յաւիտեան,
Զանիծեալ դաշտսն առնել իբրեւ զաշխարհս Արարողին:
Դու, Բարձրեալդ յաւիտենից, վըսեմական դիմօք ժըմտիս,

Յորժամ ըզնա տեսանես զի դեռ բազկաւ կըթուցելով
Առ տըխրալից վըտակօքըն նըկըրտեալ թեւակոխէ
ի հեշտաշունչ սիւզ փոխել զահագնամոռնչ հողմ մըրըրկին,
Որ շառաչէ անդադար, ապականիչ թեւօքն ազդեալ
Արհաւիրս աստուածեղէնս, եւ ամայի անարդ աւեր
ի սարսուղից սանդարամետսն կայ մընայ յետկոյս նորին:
Խորհի նա ցաւագին սըրտիւ յանմահն այն ի գարուն,
Որ յերկնից դաշտսն ժըմտի գերդ սերովբէ մի պատանեակ,
Եւ զնոյն ցանկայ տեսանել ի դըժոխոց նըսեմ հովտին,
Դառն առ ցաւոցն հառաչելով. քանզի այն մարգք յոգնատըխուրք,
Պատեալք անդ գիշերաւ, հանդէպ իւր կան խոպանացեալ,
Յաւիտեան խոպանացեալ անսահման վայրք թըշուառայեղցք:
Տըրտմագին մատեաւ յառաջ, տապեալ տենչիւ վըժժընդորութեան
Ընդդէմ այնորիկ, որ զինքն յերկնից դաշտացն ընկէց
ի խորըս դըժոխոց, եւ ըստ մըտացն իւրոց կարծեաց՝
Զայն արար ընդ դարըս դարս եւ ըս քան զեւըս սոսկալի:
Ետես եւ Մագոգ, բընակիչ շուրց ծովուն Աղտից,
Զայսրէն դարձ Սատանայի, եւ փութացաւ եկն եւ ի դուրս
ի պտուտիցն մընչելոց. ծովըն փոխէր յերկայն լերինս,
Մինչ հերձուին ըզթուի ալիսն քայլք ոտիցն ընթանալեաց:
Յորմէ հետէ ի յերկնից գլորեալ անկաւ նա դարահոս,
Արձակէ նըզովս յԱստուած, յար ի շըրթանցն ժայթքելով
Զանիծից յոխորտ բարբառ, եւ յիսութեամբ քինու լըցեալ,
Հուսկ ուրեմն ըզդըժոխըս սըրբաջինջ առնել ցանկայ,
Յայն անդու պատաղեալ ընդ երկայն դարս յաւէժաբար:
Ի կոխելն ոտն ի ցամաք, ողջոյն ըզմասն ինչ եգերաց
Լերամբքն հանդերձ կործանեալ ընկէց յանդունդսն թաւալգլոր:

Այսպէս այս դըժոխոց իշխանքն եկեալ մեծաւ դողորմամբ,
Հանգոյն ծովուն պարեխաց՝ յիւրեանց կայիցն քեցելոց,
Խըմբեցան ըզՍատանիւ. ըզհետ նոցին դեւք անհամարք
Խընէին գունդագունդ առ աթոռով ապըստամբին,
Նըման խուժելոց ալեաց առ ոտս ապառաժից:
Դային բիւրք բիւրուց ոգիք եւ երգէին ըզգործս իւրեանց
Յաւէտ դատապարտեալս յամօթ եւ յայսն յաւիտենից,
Խընդոտ նըւագօք կերկերագոչ անսուրբ բամբուռնց
Շանթահար ջախջախելոց, արձակելով գանգիւն մահու:
Այսպէս ըզմէջ գիշերաւ հընչէ անդ շոխըն ռազմին
Ի ձայնէ սպանողաց եւ սպանելոցն ախոյենից,
Մինչ իւրով պղընձի կառօքըն շառաչմամբ գիմեալ հիւսիս,

Ծաւալէ զարձագանգս յարուցելոցն դըղորդմանց:

Սատան ըզգալուստ նոցին լրեալ, վայրագ խընդիւ կանգնեցաւ յոտին ընդոստ, եւ ակն արկեալ յամենեսին՝ Ետես զամբոխն, եւ ի բացեայն զանարգ խուժանն աստուածուրաց, Որ թըւէր խեղկատակել. անդ էր անեղ պետ իւրեանց Գովգ, Որ ձեւովն եւ մոլութեամբ զանցուցանէր զամենեքումբը: Սոքա ի հնարքս մըտեալ ջանային տալ կարծել անձանց թէ որ յերկինս անդ նախ հայր, ապա դատիչ ցուցան Ստուած, Ձիցէ ինչ այլ՝ բայց երազ եւ ցնորք մըտաց զառանցելոց: Հայեցաւ ի նոսին արհամարհոտ ակամբ Սատան, Որ յիւրում շլացութեանն իսկ դեռ ըզգայր թէ գոյ Ստուած. Եկաց մըտախոհ, եւ յամր անեալ զաչսն զիւրեւ, Բազմեցաւ վերըստին. վայր մի եկաց նախ մըտայոյզ, Իբր ամպրոպ ըսպառնալից՝ որ իջանէ տակաւ մեղմով Յանմարգակոխ բարձրը լերինս. ապա եբաց ըզբերան իւր, Յորմէ հազարք ճայթէին որոտք, եւ զայս ինչ խօսեցաւ.

« Թէ այնք իցէք դուք տակաւին, ո՛վ անեղ գունդք, թէ իցէք այնք, Որք ընդ իս ժողովակեցէք զերիս զայն տիւսըն սոսկալիս Յասպարէս դաշտաց երկնից, լուարուք ուրեմըն պարծանօք Ձոր ինչ արդ պատմեցից զիմոյս յերկրի դեզերանաց. Լըւիշիք եւ ըզխորհուրդըն զայն ըզմեծ, զոր երկնեմ ես Յամօթ Լին եւ ի շուք փառաց մերոյս աստուածութեան: Ձեւ իւր կապտեալ ըզտէրութիւն մեր ի վերայ մարդկան ազգի, Կորիցեն նախ դըժոխք, ի չիք դարձցին արարածք իւր, Ձորս հաստեաց յանպատրաստ գիշերականըն խաւարի, Եւ անդրէն միայնակ բընակեցէ յառանձնութեան: Թող նա զիւր հաշտարարս հազարաւորս յղեսցէ առ մեզ, Կամ եկեսցէ անձամբ յերկիր, առեալ ըզկերպ Մեսիայի. Մեք դարձեալ մընասցուք աստուածք ազատք անպարտելիք: Սակայն ո՛ւմ զայրանամ. ո՛վ է ծընեալն այն աստուած նոր, Որ իւրով եղծական մարմնովն աստէն յածեալ յերկրի, Տայցէ ինչ աստուածոց պատճառս ի հոգս անկանելոյ վասն իւրեանց ազատութեան կամ խորհելոյ ի պատերազմ: Ձիւրք Ստուած ոք ելեալ ի ծոցոյ մօր մահկանացուի, Որ ընդ հուպ գառնայ ի հող, իշխեսցէ տալ ճակատս ընդ մեզ, Յանձն առեալ պարտիլ ի մէնջ, զորս արդէն նա ճանաչէ քաջ. Բընաւ զայդ ոչ գործեսցէ այն, ընդ որում մարտ մըղեաց Սատան: Բայց են աստ, որք յերեսաց նորա փախեան վատասըրտեալք, Եւ ի փուտ կմախից մարդկան խոշտանգելոց ի բաց կացին:

Դողացէք յատենիս, վատք, եւ ծածկեցէք խաւար քողով Ձերեսաց ձերոց զամօթ, մինչ ըզփախուստ ձեր լրսեն դիք: Հիմ խոյս ետուք, չուառականք. է՛ր զատելին զայն ինձ եւ ձեզ, ԸզՅիսուս կոչեցէք որդի Լին յաւիտենից: Այլ զի գիտակ լինիցիք թէ ո՛վ է այն որ ցանկայ գոլ Իբր Ստուած ոք ի մէջ ժողովըդեանն Խորայելի, Լըւարուք զիւրոց կենաց ըզհանգամանսն զամենայն. Լըւիցէ պանծանօք եւ հրապարակդ աստուածախումբ:

« Յազգին Հըրէից, քան զոր չիք ազգ բանդագուշող, Անդըստին ի վաղուց յածի զըրոյց ինչ կանխասաց, Թէ հանդերձեալ է ելանել ի նոցանէ ոմըն փըրկիչ, Որ ըզնոսա զերծուցէ ի թըշնամեաց մերձաւորաց, Եւ քան ըզբնաւս հոյակապ լիցի նոցայն արքայութիւն: Գիտէք եւ դուք զի ոմանք ի մէնջ սակաւ ամօք յառաջ եկեալ բերին մեզ համբաւ թէ ի Թաբօր լերին տեսին Ըզպար Ձուարթնոցըն տօնողաց, որք անդ զանուըն Յիսուսի Անդաղար ձայնէին պատկառանօք եւ հիացմամբ. Սօսափիւն եղեւեկաց տատանելոց յամպս հասանէր, Եւ ձայն երգոց ցընծութեան հընչէր ի պրակս արմաւենեաց, Եւ ողջոյն կատար լերինն ըզՅիսուսի կըրկնէր զանուն: Յայնժամ խրոխտ յաւակնութեամբ եւ իբըր մեծ յաղթանակաւ Էջ Գաբրիէլ եւ չոգաւ առ ոմըն կին եբրայեցի, Ձոր ողջունեալ ըստ անմահից, յաւել ասել մեծարանօք թէ ծընցի յիւրմէ արքայ, որ պահեսցէ զաթոռ Գաւթի Եւ փառօք բարձրացուցէ զԽորայելին ժառանգութիւն. Ձորդին զայն աստուածոց անուանեսցէ մայր իւր Յիսուս, Եւ յաւիտեան տեւեսցէ զօրութիւն մեծ թագաւորին: Լըւայք դուք զայդ ամենայն, բայց չըզիտեմ եթէ առ ի՞նչ Յապուշ հարեալ ընդարմացայք արդեօք աստուածքըդ դըժոխոց ի լրսել ձեր զայդոսիկ. ես իսկ տեսի շատ ինչ քան զայդ, Բայց չերկընչիմ ինչ յիմեքէ. պարզ մերկացայց ձեզ զամենայն, Ոչ ինչ զանց արարեալ, որով տեսչիք իբր արութիւն Յիս ի վըտանգըս զարթնու, թէ կոչել վտանգ ինչ իցէ պարտ Ձերազատես մահացուի զաստուածանալն յերկրի մերում »:

Աստ զերկնից շանթիցն հարուածս յինքեան տեսեալ, լուծաւ լըքաւ. Բայց բուռն անձինն արարեալ դառնալ անդրէն յիւր վիսութիւն, Յաւել ասել. « Մընայի ակըն կալեալ վեհ ծընընդեան Մանկանն աստուածայնոյ, եւ ասէի. Ո՛վ Մարիամ, Արդ ի ծոցոյդ զայցէ Ստուած, որ չոյտ քան զակըն սըրաթոնիչ

Եւ երազ քան զաստուածոց միտքս ցասմամբ թեւաւորեալս
Աճեալ հասակաւ եւ բարձրացեալ մինչեւ յերկին,
Միով ոտամբն անդէն ըզծով, միւսով զցամաքն ծածկեսցէ.
Կըշտեսցէ յահեղ աշումն զարեգակն եւ ըզլուսին,
Եւ ի ձախում զաստեղս այգոյ. մահն առաջի նորա գնայցէ,
Եւ ինք պատեալ ի մըրըկաց ի բնաւ ծագաց գումարեւոց,
Ահագին դըղորդմամբ ընթանայցէ ի յաղթութիւն:
Երթ փախիր, Աստան, փախիր. գուցէ իւր շանթն ամենազօր
Ի գլուխդ հասցէ, եւ դու հոսեալ ընդ մէջ գընտից բիւր աստեղաց,
Անըզգայ, պարտեալ, մեռեալ, յանսահման վայրն անկանիցիս:
Չայս խորհէի ես, աստուածք, բայց կամեցաւ նա մընալ մարդ,
Եւ մանուկ կականաբարձ հանգունատիպ հողածնելոց,
Որք լան գիւրեանց մահկանացու կեանս՝ այն ինչ դեռ եկեալ յաշխարհ:
Ըզծնունդ իւր երգեցին երկնաւորաց հոգւոցն պարք,
Որք իջանեն երբեք երբեք դիտել գերկիր, զըստացուած մեր,
Տեսանել ըզգամբանս եւ ըզբըլուրս մեռելոց,
Ուր երբեմն կայր Եդեմ, եւ արտասուօք դառնան յերկինս,
Գուն գործեալ զըւարթ երգովք մըխիթարել զանձինս իւրեանց:
Ըզնոյն եւ անդ արարեալ, ապա ի բաց գնացին նոքա,
Եւ ըզտղայն, կամ թէ հաճոյ ինչ ձեզ իցէ այսպէս լըսել,
Չերկնից թագաւորն միայնակ թողին յերկրի:

«Յերեսացրս փախեալ նա, որում ես թոյլ ետու փախչել.
Չի գհետ պընդել այդպիսւոյ վատ ոտիս չէր ինձ ի ճահ.
Եւ առ ոչ կալոյ դատարկ, անդէն ի ձեռն Հերովդի,
Նուիրաբեր պաշտօնէին եւ արքային իմ ընտրելոյ
Ետու կոտորել զբոլոր մանկունսն ի Բեթլէէմ:
Արիւնն հեղեալ, խոցելոց թառանջք մահու եւ անյոյս ցաւք
Անմըխիթար ծընողաց, եւ դիականց բուրումն հոտոյն,
Որ խառնեալ ընդ թուիչս հոգւոց եւ ծաւալեալ ծըխէր առ իս,
Նըւէր հաճոյական եղեւ ինձ հօրս համայն չարեաց:
Գու, հոգիդ Հերովդի, որ այդր յածիս, դու ինքն ասա,
Ո՞չ յինէն թեւադրեցաւ քեզ այդ խորհուրդ կոտորածի
Տըղայոց Բեթլէէմի. կարէ՞ ուրեմն իշխողն երկնից
Չանմահ հոգիս, զորս արար նա ի պատկեր իւր տաժանմամբ,
Այնպէս պահել, զի չբաւիցեմ ես հրապուրել ըզնոսա գաղտ,
Եւ ըզնոքօք դեգերեալ մենքենայել զկորուստ նոցին:
Այդ հիքիդ հեծումն ողորմ եւ ցաւաքին անյուսութիւն
Եւ գոչիւն անմեղ հոգւոց, զորս ըսպաներ երբեմն դու,
Չի մեղօք մեռանիցին, անիծելով ըզքեզ եւ զէն,

Քոյոյ թագաւորիդ սըրտին են ձօնք խնորժագոյնք:

«Ի մեռանել Հերովդի՝ դարձաւ մանուկն վերջտին
Յերկրէն Եգիպտացւոց, եւ անծանօթ կենօք վարեաց
Չաւուրսն մանկութեան, զըգուեալ ի գիրկըս փափկիկ մօր:
Ոչ եռանդն առոյգ տիոց, ոչ քաջութիւն դիւցազնական
Չինք դըրդեցին մեծամեծ արարուածովք արկանել ահ:
Արդեօք յանտառսն մենաւորս եւ կամ յափունսն անմարդաձայնս,
Ուր ըստէպ յաճախէր, երկնեաց խորհուրդ ինչ այնպիսի,
Որ հեղուտ ըսպառնալով զահեղ աւերն դըժոխոց,
Ի մէնջ պահանջեսցէ նոր արութիւն ընդ արթնութեան:
Այդմ թերեւ հաւատայի, թէ յանդաճմունս էր ընկըղմեալ,
Եւ չէր պարապեալ ի զինդ դաշտաց եւ կամ ծաղկանց,
Շուրջ պատեալ ի մանկըտոյն եւ նուաստաբար զովելով զայն,
Որ զանարգ ըզհողն առեալ ստեղծագործեաց զինքն ընդ որդանց:
Անգործ կեանք եւ երկար հանգիստըն զիս մաշեալ էին,
Եթէ ազգ մարդկան անդու չըհայթայթէր ինձ ըզհոգիս,
Չորս յերկնից կապտելով առաքէի բնակել աստէն:

«Հուսկ ուրեմն թուեցաւ իմն արժանի մըտադրութեան.
Չի մինչ չըրջէրն առ եգերբք Յորդանանու, փառք Տեառն իջին
Լուսափայլ պայծառութեամբ. անմահ աջօքըս տեսի զայն
Անդ յափունսն Յորդանանու. ոչ երեւոյթ ինչ պատրեաց զիս
Եւ ոչ ցնորք. էր այն նոյն, որ յաթոռոյն երկնից ելեալ,
Ընդ մէջ դասուց սրովբէիցն երկըրպագուաց անցեալ զընայ:
Բայց թէ հիմ փառքն իջանէին, ի պատուել զայր հողազանգուած՝
Թէ արդեօք ի փորձել եւ իմանալ զմերս արթնութիւն,
Չըկարեմ ինչ հաւատել. լըւայ զորոտն ահագնագոչ,
Խառնեալ ընդ բարբառոյս. ‘Գա է որդին իմ սիրելի,
Ընդ որ ես հաճեցայ’. ինք Լիովայն էր այն անշուշտ՝
Կամ ոմն յԱթոռոց, որ զայդ գոչեաց յամբոխել զիս:
Չէր ձայնն Աստուծոյ. զի այլ իմն ազգ որոտայր նա,
Յորժամ տայր որդւոյն հրաման տիրանալոյ մեզ աստուածոց
Փակելոց ի դըժոխս եւ ի խաւար մըշտագիշեր:

«Անդ եւ ոմն մարգարէ մարդատեցիկ եւ թափառող
Ընդ ժայռս անապատին, գոչէր առ նա գուշակութեամբ.
‘Աւասիկ գառն Աստուծոյ՝ որ զաշխարհի մեղըս բառնայ.
Ողջոյն ընդ քեզ, որ նախ քան զիս էիր՝ Լակդ յաւիտենից.
Մեք շնորհս ի լրութենէ քումմէ առաք՝ փոխան շնորհաց.
Չի առ մեզ օրէնքն ի ձեռն Մովսիսի տըւան կանխաւ.
Չըշմարտութիւն եւ շնորհք եղեն ի ձեռն Յիսուսի՝

Ո՛վ բանք պերճք եւ հոգեշունչք. այսպէս ահա երազատեսք
Ձերազոտոյ համբաւեն, արկանելով զանձամբ իւրեանց
Սուրբ իմըն մոայլ այնպիսի, զի եւ աստուածքս անգամ անմահք
Չըզօրեմք ըզթաքուն գաղտնեացն ըզխորըս նըշմարել:
Կամիցի՞ արդեօք Աստուած կանգնել ընդդէմ մեր ախոյեան
Չէակըն գերագոյն՝ ըզՄեսիայն, զարքայն երկնից
Մարմնով մարդկեղինաւ, զոր մէք կարեմք ըսպանանել,
Չոտին արժանաւոր եւ զվեհագոյն հակառակորդ,
Չորոտողն աստուածաբար, որ կուռ վառեալ հըզօր զրահիւք՝
Ընդ մեզ եկն ի վըսեր, մինչեւ անկաք յաշխարհս այս նոր:
Եւ սակայն այրն հողածին, զորմէ գուշակըն դանդաշէ,
Մեծ ումըն զանձն իւր կարծէ. յաճախ երթայ կոչել ի կեանս
Ըզհիւանդս անկեալս ըզքնով, զորըս մեռեալս համարի նա:
Բայց այդ դեռ մեծամեծացն իւրոց գործոց ըսկիզբն է սոսկ:
Կամի առհասարակ գերծուցանել զամենայն մարդ
Ի մեղաց ու ի մահուանէ. մինչ ահա մեղքն ամենագրաւ
Խեռեալ անդադար եւ եւս քան զեւս յոխորտացեալ,
Չանմահ հոգիսն յորդորէ ապրտամբել միշտ յԱստուծոյ
Եւ զընկենուլ ըզլուծ պարտուց. իսկ մահ կարող է ապաքէն
Սատակել ըզհամօրէն մարդիկ մերովս ակնարկելով:
Յանկայ միանգամայն փրկել եւ զձեզ ըզհոյս հոգւոց,
Չորս ես խըմբեմ ի սկըզբանէ աշխարհի շուրջ զինեւ աստէն
Անհամարս իբրեւ զալիս ովկիանու, իբրեւ զաստեղս
Եւ կամ զանարգ երգեցիկ երկըրպագուս աստուածութեան:
Այո, փափաքէ նա ի ձեռաց մահու թափել
Եւ ըզձեզ, զորս յաւերժանանց գիշեր տարտարոսին,
Եւ ի գիշերն հուրն պատժող, ի հուրն անյոյս վըհատութիւն,
Յանյուսութեան անդ եւ ես չըդադարեմ ի տանջելոյ:
Յայնժամ ըզմեր մոռացեալ զաստուածութիւն եւ լեալ գերի,
Հանդէպ աստուածացեալ մարդոյն անկցուք մէք խոնարհեալ.
Եւ զոր չկարաց ամենագոր շանթիւն ի մէնջ յափըշտակել,
Այժմ անգն մահկանացու իւրով մարմնովն ի գլուխ հանցէ:
Թող զանձըն ժպիրհն այն գերծուցէ՝ նախ քան զմեռեալս յարուցանել:
Մեռցի ապա, մեռցի նա, որ ըզնուանեալսն ընդ Սատանիւ
Ժրտի կորզել յօրհասէն. յերկիր արկից ըզնա դի ցուրտ,
Տըժգոյն եւ խաթարեալ, եւ ասացից ցաշըս նորին
Փակեալս իսպառ եւ պատեալըս խաւարան յաւիտենից.
՝Տեսէք իբր յառնեն մեռեալք՝. եւ ասացից ցականջըս իւր
Խըլացեալս յաւիտեան եւ կափուցեալս ի լուր ձայնից.

՝Լուարուք զիարդ ի դաշտին հընչէ բարբառ, զարթնուն մեռեալք՝:
Իսկ յորժամ խուսափեալ ի բաց հոգին իւր ի մարմնոյն,
Դառնայցէ ի դըժոխս, յաղթանակել թերեւս եւ աստ,
Յահեղ մըրըկի գոչեցից յորոտընդոստ ձայն բարբառոյ.
՝Օն փութա, յաղթողդ երկրի, փութա, գերող դու աստուածոց.
Քեզ յաղթական պատրաստին մուտք. տարտարոսին դըրունք բացեալք՝
Ըզքեզ ի ներքըս հրաւիրեն. անդունդք բարձցեն ձայն ցընծութեան.
Քեզ զուարթ պարուք ընդ առաջ ելցեն հոգիք եւ դիցըն դասք՝:
Կամ ինքն Աստուած աճապարեալ գերծուցէ զնա, մինչ կամս աստ դեռ,
Եւ գերկիր եւ ըզմարդիկ յափըշտակեալ տարցի յերկինս,
Եւ կամ ես արարից զոր ինչ ինձ միտք իմ թելադրեն,
Եւ ի կատար հասուցից զոր միանգամ սահմանեցի:
Մեռցի նա, թէ արդարեւ իցեմ նեցուկ եւ հայր մահու,
Եւ կեցեմ աննուաճ ոգւով ի յաւիտեանսն որ զայցեն.
Մեռցի, եւ զաճիւն ապականեալ մարմնոյ նորուն
Ըզդըժոխոց ճանապարհաւըն ցըրուցից հանդէպ էին.
Չայս հաստատեալ եմ առնել. այսպէս վըրէժ խընդրէ Սատանն »:
Ասաց, եւ արհաւիրք փրկչին անդէն կալան ըզնա:
Մինչդեռ կայր Աստուածամարդըն յամայի շիրմացն ի մէջ,
Հոգմալար տերեւոյ հընչեաց առ ոտսն շըշընջին
Ընդ հուսկ ձայնից Սատանին. ըզտերեւովըն կայր մածեալ
Որդըն մի մերձ առ ի մահ, որում լոկոջն ակնարկութեամբ
Անդրէն ետ փրկիչն ըզկեանս եւ ըզՍատան զարհուրեցոյց:
Ի գալ դատատանացըն սարսեցին սանդարամետք,
Եւ ըզՍատան պատեաց գիշեր, այնպէս փրկիչն արկ զահն ի նա,
Չոր դիւացըն տեսեալ, միացին անշարժ իբրեւ ըզվէմ:

Առ ոտըս զահոյիցն ուրոյն նըստէր լուռ տըրտմագին
Սերովբէն Աբբադոն, ածեալ զմտաւ լի դառնութեամբ
Չանցեալն եւ զապառնին, եւ յանդիման աչաց իւրոց
Թաթաւելոց ի մոայլ տըխուր եւ յանձկութիւն անհընարին,
Տեսանէր ցաւս ի վերայ ցաւոց կուտեալ յաւէժաբար:
Խորհէր յանցեալն, յանմեղ իւր կեանս եւ ի մտերիմ սիրելութիւնն
Ընդ վեհին Աբդիէլի, որ անդ յաւուրն խեռութեան
Չըքնաղ գործով փայլեցաւ հանդէպ աչացն աստուածայնոց,
Մինչ զապրտամբսն թողեալ եւ մընացեալ անդըրդուելի,
Դարձաւ եկն այսրէն առ Տէր. ընդ իւր եւ ինքն իսկ Աբբադոն
Գոգցես էր ճողոպրեալ յաստուածամարտ ժանտիցն աչաց.
Բայց անդէն որոտընթաց բոցավառ կառք Սադայելի
Շոյտ հասեալ, առ ի տանել եւ ըզնոսա ի յաղթութիւն,

Եւ ուժգին խրախուսական բարբառք փողոց մարտամբոխի,
Եւ բանական յոխորտացեալ յուսով իւրումն աստուածութեան,
Պարտեցին ըզսիրտ նորա եւ յետս ըզքայլսն դարձուցին:
Աբգիէլ ըսպառնական սիրոյ աչօք ազդէր նմա
Ի բաց փախել. սակայն նա հանդերձելոյ աստուածութեան
Արեալ տենչիւ եւ ըզմտերմին հայեացս՝ յառաջն զօրաւորս՝
Ապախտ արարեալ, ընդ խօլ գընաց առ Սաղայէլ:
Արդ ցաւովք վարակեալ՝ յիշէր զաւուրսն զառաջինս,
Եւ թէ զհարդ ի պահու առաւօտուն այն ցանկալոյ
Արարիչն ըստեղծ ըզնա եւ զԱբգիէլ միանգամայն,
Եւ քանի՜ զարմացմամբ զայս ընդ միմեանս խօսէին:
« Զինչ իցեմք մեք եւ ուստի՞, ո՞վ անձկալիդ իմ սերովքէ:
Արդեօք դու տեսեր զիս նախ, եւ երբ եղեր. կամք ըստուգիւ.
Եկ ի գիրկս իմ, սիրելի, եւ զոր խորհիսն պատմեա ինձ »:
Ի հեռուստ յայնժամ պայծառ փառօք օրհնեաց Տէր ըզնոսա,
Որք յանկարծ զըտան ի մէջ անթիւ դասուց նոր անմահից,
Եւ ի թեւս արծաթափայլ ամպոց ի վեր սաւառնացեալ,
Տեսին զին եւ կոչեցին ըզնա հաստիչ արարածոց:
Աբբադոն մորմոքէր յիշատակաւն եւ դառն արտօսը
Ընդ աչս իջուցանէր հանգոյն վտակաց արեանն այնմիկ,
Որ ի ժամ կոտորածի մանկանցն հեղաւ ի Բեթլէմ:
Քրտմնեալ ընդ բանս Սատանին եւ ոչ ժողովալ, յարեաւ խօսել.
Նախ եհան երիցս յողոց, չեւ տակաւին յողեալ բարբառ:
Այսպէս կըրկին հարազատք յարիւնըռուտ պատերազմի
Զիրեարս խոցոտեալ եւ ծանուցեալ ի ժամ մահուն,
Ի տկար լանջացն արձակեն մեղմ հառաչանս նուաղ շընչով:
Հուսկ ուրեմն ըսկըսաւ նա բարբառել օրինակ զայս.
« Թէպէտ եւ յաւիտեան թըշնամասցի ժողովս ընդ իս,
Սակայն ես չարարից ինչ փոյթ ընդ այդ եւ խօսեցայց.
Խօսեցայց, զի մի՞ ծանրը դատաստանքն աստուածեղէնք
Եկեցեան եւ յիմ վերայ՝ որպէս ի գլուխ քոյին, Սատան
Ատեամ ես ըզքեզ, այո առեամ ըզսոսկալիդ.
Դատաւոր քո առ ի քէն պահանջեցէ զիս յաւիտեան,
Զիս եւ զհոգիս զայս անմահ, զոր կապտեցեր դու յԱրարչէն:
Հոգիք համօրէն, պատրեալք ի քոց հրապուրանաց,
Քեզ վայս անբաւըս կարգասցեն յաղջամըղջին խորս անդընդոց,
Մինչ որուք գանչեցեն ընդ շառաչմանց ծովուն Աղտից:
Զիք իմ մասն ընդ մըշտընջեան աստուածուրաց մեղաւորի.
Մասն իմ չեք ի մըտացըդ քոց խորհուրդս խաւարինս,

Որովք հնարիս ըզՄեսիայն, զինքն իսկ զԱստուած ըսպանանել:
Եւ ընդդէմ ո՞յր իշխեցեր դու ճառատել, այ ապրտամբ.
Ընդդէմ այնորիկ, զոր դու ինքնին իսկ զըլխովին,
Որչափ եւ ջանայցես թաքուցանել զերկիւղ սըրտիդ,
Ճանաչես հըզօրագոյն եւ անարկու գոլ քան ըզքեզ:
Թէ Աստուած սահմանեաց փըրկել զմարդիկ մահկանացուս
Ի մեղաց ու ի մահուանէ, ի գուր ճըգնիս կալ հակառակ.
Եւ դու ժըտիս ի կենաց անգամ զրաւել ըզՄեսիայն.
Զըճանաչէս այլ եւս ըզնա. ո՞չ արդեօք ինն ամենագոր
Շատ իսկ շանթիւն խաբեաց ըզխրոխտապանծ ճակատ քո զայդ.
Միթէ մեզ տըկարացըս չըբաւէ՞ Տէր կալ դիմակ:
Եղաք պատճառք մահու մարդոյն, եղէ եւ ես չըառաւանս.
Այժմ ախոյեան փըրկողին իւրեանց յառնեմք մոլեգնաբար,
Եւ զՈրդին, զորոտողըն զայն կամիմք մեռուցանել.
Յանկամք առաջի այսքան հոգւոց երբեմն ուղղոց
Խօսառ փակել ըզճանապարհն, որով մարթէր թերեւս յապալս
Գըտանել ազատութիւն եւ կամ գէթ դիւր ի տանջանաց:
Անշուշտ, ո՞վ Սատան, որչափ կըտտանք մեր յաճախեն,
Մինչ սոնքացեալ յաղթութեան յուսով պանծաս արքայաբար
Ընդ այս կայան կորըստեան եւ աննըշոյ մութ գիշերոյ,
Նոյնչափ ծանր ամօթով եւ կորանօք դարձցիս այսրէն
Յերեսաց Աստուծոյ եւ յերեսաց Մեսիայի »:
Սատան լըւաւ զայս զայրագին եւ սպառնական կատաղութեամբ,
Եւ կամէր ի բարձանց գահուն յաղթ ժայռ մի արձակել
Ի գլուխ Աբբադոնի, բայց անեղ աջն անկաւ անդրէն,
Առ զայրացմանըն դողալով. դոփէր ոտամբն եւ դողդոջէր.
Սարսուաց երիցըս մոլեգին, եւ ուժգնաբար երիցս յառեալ
ՅԱբբադոն, եկաց անմոռնչ. մըթացոյց զաչսն բարկութիւն
Եւ արգել ի խրոխտալոյն. իսկ Աբբադոն կայր անդանօր
Աներկիւղ եւ անխռով, այլ տըրտմութեամբ ծանրաթախիծ:
Անդ Աստուծոյ եւ մարդոյն եւ Սատանին ոսոխըն վէս
Խօսել ըսկըսաւ Աղբամէլէք եւ ասաց զայս.
« Ի մութ ամպրոպաց բարբառեցայց առ քեզ, ո՞վ վատ,
Եւ մըրրիկք որոտասցեն ըզքեւ փոխան պատասխանույ:
Ժըպրհիս գաստուածսն նախատել. իշխէ՞ ոգի մի արհամարհ
Ընդդէմ Սատանին եւ ինձ յառնել հակառակորդ:
Եթէ այդ անարգ խորհուրդք նեղեալ տանջեն ըզմիտըս քո,
Փախիր դու փոքրոգիւր ի տէրութեանս սահմանաց,
Յոր արքայք թագաւորեն. օն երթ փախիր ի վայրն ունայն,

Ուր քեզ ինքն Ամենակալն յարդարեսցէ զաշխարհ ցաւոց,
Եւ անդ կեցցես զանմահ կեանս. իսկ մեռանել թէ քաղցր է քեզ,
Մեռիւր ըստրուկդ հէք եւ կորիւր, ի գոհս անկեալ հանդէպ վերնոց:
Իսկ դու, Սատան, որ ծանեար յերկինս ըզքո զաստուածութիւն,
Եւ մեծի ամենագոր ինն անահ հրաշունչ թափով
Կացեր ընդդէմ, եւ որ աշխարհըս հաստեսցես անթիւս յապայս,
Ե՛կ աղէ, եկ այսոցիկ խոնարհագոյն ոգւոց նուաստից
Ըզմեր անհղագոր բազուկ ցուցցուք արարուածովք,
Որք զերդ փայլակըն շլացուցեալ ըզնոցա միտս ապշեցուցեն:
Նըկատեմ այժմէն կազմեալ նենգապատիր խարդաւանօք
Բաւիլըս կորըստեան եւ մահու կայս, ուստի բընաւ
Ոչ մի ելք կամ առաջնորդ ոք հանիցեն ըզՄեսիայն:
Իսկ եթէ այն, որ բազմի այժմիկ յաթոռ իւր երկնաւոր,
Ըզհանճար աստուածեղէն իմաստութեան տացէ նըմա,
Որով նա մարթասցէ ի մեր հաղբիցըս ճողպորել,
Զինքն անդէն ջընջեսցուք սըրտմըտութեան մերոյ բոցով,
Որով երբեմըն կըռուեալ մեր ընդ Յովբայ երանելոյն,
ՅԱստուծոյ սիրեցելոյն, զինք կըռփեցար հանդէպ երկնից:
Փախիր երկիր. ըզդըժոխս եւ զմահ առեալ զէն՝ ահա գամք.
Վ՛այ այնմիկ որ անդ մեզ ընդդիմացի յաշխարհըն մեր»:

Զայս ասաց Աբրամելէք, եւ հրապարակն համագումար
Դղորդամբ գովեաց ըզՍատան. սանդարամետըն սարսէին
Ի յաղթ ոտիցըն դոփելոյ զօրէն ժայռից թաւալելոց:
Յարեան կացին, եւ մօտաւոր յաղթանակաւըն սոքաքեցաւք
Հանին ժըխոր սոսկալի, որ ի ծագաց անտի ելից
Մինչեւ ի մուտսըն ծաւալէր. եհատ ատեանն ըզվճիւ մահու
Ի վերայ Մեսիայի. յօրէ անտի արարչութեան
Յաւիտեանք չըտեսին ինչ այնպիսի, որոյ հաւակըն
Աբրամելէք եւ Սատան՝ լըցեալք քինու եւ մըտայոյզք
Իշին յաթոռոյն, ոյր աստիճանքն ի գնալ իւրեանց
Թընդեալ դըղըրդէին հանգոյն վիմաց տապալելոց:
Դըրուտիք մընչականք, որք առաւել վիսացուցին
Զապըստամբսըն զերկոսին, ոչ լըռեցին ի հընչելոյ,
Մինչեւ հասեալ ժամանեցին նոքա ի դրունքս դըժոխոց:

Աբբադոն, որ միայն կացեալ մնացեալ էր անդ անշարժ,
Երթայր ըզկնի նոցա հեռուստ, ի խափանել զխորհուրդ նոցին,
Կամ տեսանել ըզվախճան կատարածի ոճիր գործոյն:
Դընայր նա յամբը քայլիւք եւ մերձենայր ի խումբ Զուարթնոց,
Որք ըզդրունքն պահէին: Եւ զինչ եղեր դու, Աբբադոն,

Նըշմարեալ անդանօր զանպարտելին զայն Աբդիէլ:
Զերեսոն ի վայր արկեալ հեծէր. մերթ կամէր յետս անդրէն դառնալ
Եւ մերթ յառաջել, կամ միայնակ եւ տըրտմագին
Փախէլ ի վայրն անսահման. սակայն յանկարծ առեալ ըզկայ
Եւ յինքըն ժողովեալ ըզգօրութիւն իւր զամենայն,
Ըսկըսաւ մատչել առ նա. սիրտ իւր ուժգին թընդեալ տրոփէր.
Լուռ արտասուաց հրեշտակայնոց կայլակք զերեսսըն ծածկէին,
Եւ հառաչք ի բոլոր խորոց սըրտին եւ դող դանդաղ,
Անծանօթ ոգեվարաց, զինքն յուզէին ի գնալ իւրում:
Այլ սպկայն ըզգալուստ իւր չըտեսին Զըւարթնոյն աչք
Կառուցեալք յաշխարհս Հաստչին, յորմէ չեղեւ նա ուխտագանց:
Հանգոյն շողից նոր արփելոյն կամ զարնային ճառագայթից
Հոսելոց ի վերայ երկրի դեռ այն ինչ հաստելոյ,
Փայլս արծակէր սերովբէն, բայց ոչ եւ յաչս Աբբադոնի,
Որ զընայր եւ ցաւագնեալ սըրտիւ ասէր հեծեծելով.
«Հրաժարե՛լ յինչն իսպառ կամի եղբայրն իմ Աբդիէլ.
Թողուցո՛ւ զիս միայնակ եւ յաւիտեան զատեալ յիւրմէ:
Ողբացէք, որդիք լուսոյ, զի ահա ոչ սիրէ նա զիս,
Եւ ոչ եւս այլ սիրեսցէ բնաւ. թառամեսցին ծաղկունք վայրաց,
Ուր սըրտագին խօսէաք զԷն եւ զսերտ սիրոյն մերոյ.
Յամաքեսցին վըտակք երկնից, ուր մեք ի հեշտ զըրկակցութեան
Քաղցըր ձայնիւ երգէաք ըզգովութիւնըս Բարձրելոյն.
Եղբայրն իմ Աբդիէլ վասն իմ մեռեալ է յաւիտեան:
Ո՛վ դըժոխք, իմ մութ կայան եւ մայր ցաւոց տառապանաց,
Դու եւս ողբս առ ընդ իս, եւ հեծութիւնք զիշերականք
Ի քոյոցդ իջցեն բարձանց եւ յարհաւիրս իմ խառնեսցին,
Զի է վասն իմ յաւիտեան մեռեալ եղբայրն իմ Աբդիէլ»:

Զայս ասաց հեկեկանօք, ի բաց զերեսսըն դարձուցեալ.
Ապա ի մուտս աշխարհացըն մերձ հասեալ՝ էառ ըզկայ,
Պակուցեալ ի փայլից եւ ի թընդմանց սրաթեւ արփեաց
Զիւրեւ ճեմելոց. եւ զի յիւր ցաւս ընկըղմեալ միշտ
Ի յոգունց դարուց հետէ եւ արգելեալ յառանձնութեան,
Ձէր նա տեսեալ զայնոսիկ, հայէր մտախոհ եւ ասէր զայս.

«Երջանիկ վայրք, իցի՛ւ ընդ ոահ ձեր զընայի յաշխարհս ինն,
Ոչ եւս ի վիհ խաւարարգել դատապարտիցն արարեալ դարձ:
Ո՛վ զըւարթ արեգակունք, անթիւ ծընունդք արարչութեան,
Ո՞չ պայծառ քան զձեզ էի, յորժամ ի ձայն Արարողին
Ելէք փայլմամբ եւ յաշոյ նորին թըռեայք ի խոնարհ կոյս.
Իսկ այժմիկ կամ խաւարեալ եւ անարգեալ եւ ի սոսկուծն

Այսքան չքննող աշխարհի: Ո՛հ, մինչ գերկինքս տեսանեմ,
Բզդողի հարկանիմ. զի անդ եղէ ես մեղապարտ,
Անդ հետեցի Բարձրելոյն: Ո՛վ անվախճան անդորրութիւն,
Իմս ընկերի ի հովտին խաղաղութեան, ո՛ր մընացեր:
Դատիչն իմ խիստ հազիւ ներէ ի ձեռակերտըս իւր պըշնու
Տըխուր զարմացմամբ. ո՛չ թէ ինձ գոյր համարձակել
Սոսկ կարդալ ըզնա Հաստիչ, յանձն առնուի յօժարութեամբ
Չըտալ ըզքաղցր ըզՀայրն անուն, որով արդ իւրքն հաւատարիմբ,
Հրեշտակքն գերամբարձք, որդիաբար ձայնեն ըզնա:
Դատաւորդ արարածոց, չըկարիցեմ ուրեմն հայցել
Ձի գէթ մի անգամ միայն յառեալ յանդուներս հայիցիս յիս:
Ո՛վ խոկումըն ցաւազին. եւ դու, վայրագ անյուսուցիւն,
Բզքո սաստ, այ բըռնաւոր, յաւել ըզսաստ քո յիս թըշուառս:
Ո՛հ իցիւ ոչ եւս էի. անիծեալ օրն, յորում Աստուած
Ի յէլից եկեալ փառօք իւրովք ասաց ինձ եղանիւ.
Անիծեալ օրն, յոր նորոց անմահից դասքն գոչէին,
Մեր եղբայր է եւ սա՝: Է՛ ժամանակդ յաւերժական,
Որ ես մայր անբաւից եւ անվախճան դառն վըշտաց,
Բնդէր ծընար դու գորն զայն. եւ նմա թէ հարկ էր ծընանել,
Հիմ չեղեւ մութ եւ տըխուր իբր ըզգիշերն անառաւօտ,
Որ գուրկ յէից եւ նըշաւակ Տեառն ցասման եւ անիծից,
Կարապետ Որտողին լինի մահուամբ եւ մըրըրկաւ:
Ո՛ր ընդդէմ, այ հայհոյիչ, խրոխտաս հանդէպ տիեզերաց:
Անկերուք ի վերայ իմ, հոյլք արփեաց, եւ դուք աստեղք
Թաքուցէք զիս յերեսաց սըրտմըտութեան զայրացելոյն,
Որ յաթոռոյն վրիժուց անդու ահաբեկէ զիս իբր ոտիս:
Ուրեմն ինձ չըկայցէ՞ ինչ յոյս յապալս յաւիտեանից:
Դատաւոր անողօք, բայց եւ հաստիչ եւ հայր զըթած...
Ո՛հ դարձեալ զիս ըզհայհոյիչըս պաշարէ անյուսուցիւն,
Ձի ահա իշխեցի զԱստուած կարդալ անուամբ սըրբովք,
Չորս ոչ կարէ անուանել բնաւ մեղաւոր ոք չեւ հաշտեալ:
Օ՛ն փախեայց. աւադիկ ամենագոր որոտ նորին
Յանսահման վայրաց գոչէ ահագնապէս. այլ յո՞ փախեայց »:
Չայս ասաց, եւ մատեաւ հայել ի վիհ դատարկութեան.
Չոր տեսեալ եւ հիացեալ ի միտըս իւր, յաւել անդրէն.
« Աստուածըդ կորուսիչ, ոյր յոյժ ահեղ են դատաստանք,
Լոյց հուր եւ բոց սատակչական եւ ըզհոգիս ծախեալ իսպառ »:
Այլ ընդ վայր աղբրեաց, զի ոչ լուցաւ հուր սատակիչ:
Յայնժամ դարձաւ յետս այսրէն, եւ թեւածէր յաշխարհսն ի վեր.

Բայց հուսկ ուրեմն պարտասեալ եկաց ի մին ի բարձր արփեաց,
Եւ յառէր անտի յըստորս, ուր իբր ի ծով հրատաբորբոք
Աստեղք զաստեղըս մըղէին. եւ անդ տեսեալ գունտ մի մոլոր,
Որ հասեալ ի վախճան կատարածին՝ ծուխս արձակէր,
Անդըր զանձն ընկէց ի վայր, յուսով ընդ իւր եղծանելոյ.
Բայց ոչ եղծաւ. եւ իբր ըզլեանն, որ ծածկեալ խուռն ոսկերտուով
Մարդկան կոտորելոց, սուզանիցի սասանութեամբ,
Էջ յամր յերկիր, յանվախճան եւ խիստ ցաւոցն ընդարմացեալ:
Իսկ Սատան Է՛ Աղբամեղէք մերձենային եւս եւ ինքեանք
Տակաւ մօտ ի յերկիր, յառաջելով ի միասին
Անմըռունչք եւ մըտախոհք: Իբրեւ ետես Աղբամեղէք
Առաջի աչաց գերկիր ի հեռաստանն ըստուերամած,
Խորհեցաւ ընդ միտըս իւր, յոր խոկք ի խոկըս կուտէին
Իբր ըզկոհակս անդընդոց եւ կամ հանգոյն Ովկիանու,
Որ յաշխարհաց երից զատոյց ըզհեռաւորն Ամերիկա,
Եւ ասէ յանձին իւրում. « Սա է ահա, սա երկիրն այն,
Չոր ընդ բռամբ իմով ընդ հուպ նըւաճեցից եւ հայր չարին,
Երբ վըտարեալ ըզՍատան եւ կամ զԱստուած յաղթահարեալ,
Եղէց տէր եւ իշխան գերիվերոյ ամենեցուն:
Բայց առ ինչ գերկիր եւեթ. հիմ ոչ եւ զպար լուսաւորաց,
Որք յածին զինեւ յերկինս, յոյժ ընդ երկար երանաւէտք:
Այո՛, եւ անդր իսկ յաստեղաց յաստեղըս մահն ընթանալով
Ի վերջին ծագս անդ երկնից, ըզբնաւս հարցէ հանդէպ էին:
Ոչ սոսկ ըզմի ոք ըսպանից միայն հանգոյն Սաղայելի,
Այլ տապաստ արկից յերկիր զամենայն ազգս առհասարակ,
Որք գելեալ եւ գալարեալ մեռանեցին դառն մահուամբ:
Յայնժամ բազմեալ յաղթական փառօք յաթոռ իմ միայնակ,
Չաչս ածից շուրջանակի. եւ դու, բնութիւն, լիցիս ինեւ
Արարածոց քոց դամբարան. եւ հայեցայց ես ժըմտելով
Ի փըտեալսն յանդընդախոր յանպարունակ գերեզմանիդ:
Իսկ թէ Յաւերժըն կամիցի նոր արարածս ըստեղծանել
Տիեզերացդ ի դամբանի, սատակեցից եւ ըզնոսա,
Եւ իմովս յանդընդութեամբ եւ խորամանկ մենքենայիւք
Յածեալ ընդ աշխարհս, ըսպառեցից զամենեսեան:
Այսպիսի եմ ես ահա: Ո՛ տայր թէ հուսկ ի վախճանի
Եւ զհոգւոցն յաջողէի հնարել ըզմահ, որով Սատան
Կորընչէր իմով ձեռամբ եւ լուծանէր անդրէն յոչինչ:
Ընդ իւրեւ ոչ վըճարեցից եւ գործ ինչ ինձ արժանաւոր:
Օ՛ն ուրեմն, Աղբամեղէք, ըսպան զոգիս եւ կամ կորիր.

Այո, կորիւր. լաւ է ոչ կեալ, քան եթէ կեալ եւ ոչ իշխել:
Արդ երթայց, եւ ժողովեալ յիս ըզխորհուրդս իմ բովանդակ
իբր ահումբս աստուածոց, զըտից հընարս ըսպանութեան:
Այժմ է ժամ լըրման գործոյս, յոր ի սկզբբանց յաւիտենից
Մըտախոհ լինէի. զի ահա Տէր զարթնու դարձեալ,
եւ թէ ոչ խաբի Սատան, նա զոմս յըդէ մարդկան փըրկիչ,
Որ ընդ իւրեւ նուաճեսցէ զարքայութիւնս՝ ում տիրացար:
Բայց դիր թէ ոչ խաբիցի. թող եղիցի նա գերագոյն
Քան զամենայն մարգարէս կամ թէ նոյն ինքըն Մեսիայն:
Նորուն պարտութեամբ քան զայլ աստուածսըն համօրէն
եղէց արժանի ամբառնալոյ ի գահ դժոխոց.
Իսկ եթէ յաջողեցայց անմահս իմով աստուածութեամբ
ԸզՍատան կորուսանել յառաջագոյն քան զՄեսիայն,
Վախճան ըստրըկութեանս իմոյ լիցի այնուհետեւ.
Նախընծայ պարտեցելոցն յիմոց ձեռաց եղիցի նա,
Եւ ես փառօք փայլեցայց իբր աստուածոց միապետ վեհ:
Քանի՜ ծանր է քեզ, Սատան, ըզՄեսիայն մեռուցանել:
Քեզ զանարգ հոգըս թողում, չեւ քո անհետ եղեալ իսպառ:
Մինչդեռ ես ըսպանեալ զհոգին ի չիք դարձուցանեմ,
Դու զաճիւնըն մահացու ցանեալ ցըրուեա տաժանելով»:

Այսպիսեօք ահա տապեալ տենչիւք, երկնէր նա ի սըրտին
Խորհուրդըս խաւարինս. իսկ որ զապայս տեսանէ Տէր,
Լըւաւ եւ լըռեաց. Աղբամէլէք խոնջ յանդամանց,
Ճակատ իւր հրաբորբօք եւ առ զայրուցսըն խորշոմեալ,
Յանըզգայս եկաց ի ծայր ամպոյ միոյ, զոր պատեաց մութ.
Այլ ի թընդիւն թաւալման երկրիս ի խոր լռութեան ցայգոյն,
Յաղճամըղշին խորհըրդոցն ըսթափեալ ժանտ ապըստամբին,
Եկն անդրէն մօտ առ Սատան, եւ զընային փոթորկելով
Ի խընդիր Մեսիային եւ իւրայոցըն սիրելեաց:
Ձոր օրինակ ի գըլխոց երկնակատար բարձըր լերանց
Ի բազկէ պղընձագէն պատերազմող արանց վարեալ՝
Սուրան օրհասաբեր կառք հոլովեալք ի խորս հովտին,
Ուր կայ դադարեալ իշխան զօրացըն թըշնամեաց,
Եւ սաստիկ կերկերագոչ հընչիւք ընդ ժայռըս շառաչեալ,
Որոտան դղորդմամբ մեծաւ եւ ըսպառնան մահ ի հեռուստ,
Այսպէս Սատան և՛ Աղբամէլէք գային ի լեռոնըն Ձիթենեաց:

ԿԼՈՊՅՏՈԿԻ

Մ Ե Ս Ի Ա Կ Ա Ն

—>><<—

ԵՐԳ ԵՐՐՈՐԴ

Ն Ա Խ Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Մեսիա կայ տակաւին ի գերեզմանն: Երկունք փրկագործութեանն տակաւստեղացեալ տագնապեն զնա: Ելովա իջեալ յերկնից, զնորա արտասուան ի համար արկանէ: Հոգիք նախահարցն առաքեն յարեգակնէ զսերովբէն Սելիա, երթալ տեսանել զՅիսուս, զոր ի մթութեան գիշերոյն չկարեն նշմարել: Մեսիա զվերջին նուագ ի քուն լինի: Մինչ առաքեալքն ելեալ ի խնդիր Յիսուսի՝ յածին ի լերինն ջիւթենեաց, Սելիա հարցեալ զպահապան հրեշտակս իւրեանց, տեղեկանայ բարուց նոցին: Սատանայ երեւութանայ Յուդայի սկարիտութեայ յանուրջս ի կերպարանս հօր նորա: Մեսիա զարթուցեալ ի քնոյն, երթայ առ աշակերտան եւ խօսի առ նոսա զընդ հուս անջատելոյն ի նոցանէ: Յուդա սկարիտութեայ կացեալ մեկուսի, ունին զնէ բանից Մեսիայի, եւ սկսանի զգալ յանձին զազգմունս իւրոյ բնաւորական շարութեանն եւ զսարդանաց բանսարկութիւն:

Կ Լ Ո Պ Յ Տ Ո Վ Ի

Մ Ե Ս Ի Ա Կ Ա Ն

Ե Ր Գ Ե Ր Ր Ո Ր Դ

Ողջոյն ընդ քեզ, ո՛վ երկիր, ողջոյն, աշխարհդ իմ մայրենի: Աւաղիկ վերջստին ըզքեզ ըզծնողդ իմ տեսանեմ, Որ յաւուր միում զիս ամիտփեսցես ի զով ծոցիդ՝ Աւրնթեր այնոցիկ՝ որ անդանօր նընջենն ի Տէր, եւ իմոց ոսկերաց լիցիս խաղաղ հանգրստարան: Սակայն ես յուսացեալ եմ թէ՛ Փրկիչն իմ տացէ ինձ ի կատար հասուցանել նախ գերգըս զայս Ուխտին նորոյ: Թող ապա չըրթունքս իմ այս, որք ըզՍիրողն հռչակեցին, եւ այս աչք, որք յիւր սակս յաճախ լացին առ խընդութեան, Փակեցցին այնուհետեւ: անդ սիրելիքն իմ քաղցր ողբով ըզչիւրմաւրս տընկեցեն արմատենիս եւ սարդենիս: Զի յորժամ երկնաւոր գեղով զարթեայց ի մահուանէ, ի լըռին պուրակացն ելցէ արտաքս անձն իմ պայծառ: Ո՛վ Մուսայդ Սիոնի, որ ի դըժոխքս տարեալ զիս, Այսրէն դարձուցեր ըզպակուցեալքս տակաւին, Դու որ յաչս Աստուծոյ նկատեալ ըզխիտն արդարութիւն, Զըւարթ սիրելութեամբ ժըմտիս առ իւր հաւատարիմս, Հեղ գերկնից լոյսդ ի հոգիս, որ կայ հարեալ դեռ ըզդողի, Յահէ տեսեանցըն պաշարեալ, եւ նմա ուստ երգել տաղիւք ըզՄիջնորդըն գերագոյն, զամենալաւն ի մարդկանէ: Յիսուս կայր ընդ Յովհաննու ի գերեզմանս անդ մեռելոց, եւ ի մէջ ոսկերաց նըստեալ միայն եւ շուրջ պատեալ ի գիշերոյ եւ յըստուերաց, լինէր մտախոհ իբր չօր Որդի

Եւ իբրը մարդ նուիրեալ ի մահ. հանդէպ աչացըն տեսանէր
Բզմեղս համօրէն, զորըս յաւուրց արարչութեան
Մեղան աղամածինք, եւ զորս յապայտըն մեղիցեն
Մեծագոյնս առաւել եւ անհամարըս բազմութեամբ:
Անդ իշխէր նոցուն Սատան, որ զազգ մարդկան մեղուցելոց
կապտեալ յԱստուծոյ՝ անդու առ ինքըն ժողովէր:
Այսպէս յորձանք պըտուտից ՚ի բեւեռին հիւսիսայնոյ
Դաժկեալք ընդ քողով խաւարամած երկնից ամպոց,
Ընդ ինքեանս անտեսաբար ձըգեն ի վայր զալիս ծովուն,
Եւ միշտ բերանացեալք իբրեւ ըզվիհ կորըստաբեր,
Յանդունըս սուգանեն զորըս զընանն ընդ այն անխէթ:
Ի մեղաց ու ի Սատանէն դարձոյց Յիսուս զակն առ Աստուած.
Հայեցաւ ի նա եւ Հայրն ի խորհրդոց ընկուզեալ խորս.
Եւ թէպէտ խիստ դատաստանք իւր նկարէին յաչըս նորին,
Եւ տակաւ ի հեռուստ որոտալով արկանէր ահ,
Բայց դեռ երեւէին անճառ ժամտիցըն նըշմարանք
Ի գթալիւր դէմըս նորին: Ըստ հրեշտակացըն զըրուցաց,
Անդ երկրորդ անգամ եհեղ լուռ արտօսը Հայրն յաւիտենից.
Ձի ելաց նա զառաջինն յորժամ Աղամն անխժանէր:
Ի հայել նոցուն յիրեարս՝ համայն բնութիւն հանդարտացեալ
Խոնարհէր հանդէպ նոցին, եւ արփից պարք կացեալ անշարժ.
Մընային պատկառանք. անդ մըտախոհ լեալ քերովբէն
Եւ յառեալ զակն ի նոսա, խաղաղ ամպով անցեալ զընայր:
Իսկ սերովբէն Ելովա ծածկեալ եւ ինքն ամպովք երկնից,
Եկն եւ էջ ի յերկիր, եւ դէմ առ դէմ նըկատելով
Բզմեղս աստուածային, թըւեաց ըզբնաւ շիթս արտասուաց
Վիժելոց առ սէր մարդոյն, եւ վերացաւ անդէն յերկինս:
Ետես ըզվերանալ իւր Յովհաննէս. քանզի Յիսուս
Բզնորա զաչըն եբաց. ետես ըզնա եւ զարմացաւ.
Եռանդեամբ փարեցաւ ըզՄիջնորդան, եւ հառաչեալ
Անճառ հառաչմամբ, կարդայր ըզնա փըրկիչ եւ Տէր,
Եւ այնպէս քաղցըր սիրով զըրկախառնեալ կայր ընդ նըմա:
Իսկ մետասանքըն տեսեալ զի չերեւէր դեռ եւս Յիսուս,
Գնային տըխրեալք առ լեռնոտամբըն խընդրելով զինքն ի մըթան:
Սոքա, բաց ի միոյն, որ ոչ եւս այլ պատուէր ըզնա,
Էին արք անարատք, անգէտք սըրտիցըն լաւութեան.
Սակայն գիտէր զայն Աստուած, որ պատրաստեաց զոգիս նոցա
Յապայտըն տեսանել ըզյայտնութիւնս յաւերժ Էին:
Ոչ այսպիսի էր եւ նա, որ անարժան կոչմանն յերկնուստ,

Մատնեաց ըզՅիսուս եւ զըրկեցաւ յամենայնէ:
Մինչեւ ըզգեցեալ նոցա զմարմին մահկանացու,
Քսան եւ չորս երիցանցն աթոռոց հուպ եղան յերկինս
Եւ աթոռք նոցին ոսկիք, յորոց ըզմին ծածկեցին ամպք.
Բայց անդէն վաղվաղակի ցըրուեալ ի բաց փարատեցան,
Եւ անանց պայծառափայլ նըշոյլք դարձեալ հաւտան անտի:
Յայնժամ գոչեաց Ելովա. «Բարձաւ աթոռն ի նըմանէ,
Եւ այլում քան ըզնա լաւագունի տըւաւ մարդոյ»:
Պահպանք նոցին, հրեշտակք երկրի, որոց իշխան է Գաբրիէլ,
Ի ժամուն ելանէին ի ծագ լերինըն Ձիթենեաց,
Եւ անտեսք եւ անուշակ սիրելութեան գթալիւր աչօք
Չաշակերտսըն դիտէին, մինչ անդ նոքա դեռ ըզՅիսուս
Խընդրէին արտասուելով. եւ ահա եկն յարեգակնէ
Սերովբէ ոմն ըշտապաւ, եւ էր անուն իւր Սելիա,
Մին ի չորից, որք յետ վեհին Ուրիէլի են պետք արփոյն.
Եկաց հանդէպ Չըւարթնոցն եւ խօսեցաւ առ նոսա զայս.
«Ասացէք ինձ, ընկերք, ո՞ւր արդ կայցէ կամ չըրջիցի
Մեսիայն գերագոյն. առաքեցին զիս հարցն հոգիք
Գնալ լըռիկ ըզհետ նորին ընդ ճանապարհս աստուածութեան,
Եւ զընեւ զամենայն ըզփըրկութեանն ըսքանչելիս:
Ոչ մի բան նուիրական եւ ոչ հառաչ մի զըթալիւր
Յանմահ չըրթանցըն բըխեալք, անցցեն զինեւ անլըսելի.
Ոչ անտեսք յինէն կացցեն մէն մի հայեացք իւր ըսփոփիչք,
Եւ մէն մի արտօսը հեղեալ յաչացն աստուածայնոց,
Արտօսը արժանաւոր աստուածութեանն եւ մարդկութեան:
Ո՛վ երկիր, զի՞ այդպէս շոյտ բառնաս յաչաց հարցըն սըրբոց
Բզքը վայր գեղեցկագոյն, ուր գնայ Փըրկիչըն մարդացեալ
Առ սեղանն հաշտութեան ի նըւիրել զանձն ողջակէզ:
Հի՞մ թողուս ըզլոյս տուընջեան եւ զպայծառ գունառ Ուրիէլի,
Ոյր արդ տըխուր ցոլք սըրփոն յընդդիմակողմըն Սաղիմայ,
Ուր հովիտք եւ լերինք չունին բընաւ ինչ քաղցրութիւն,
Մինչ ոչ ի նոսին յածեալ չըրջի Մեսիայն վեհ»:
Չայս ասաց Սելիա. պատասխանի ետ Որիոն,
Հրեշտակըն Սիմօնի. «Անդ ի խոնարհ, ուր կան բացեալ
Գերեզմանք տըխրատեսիլք յոտըս լերինըն Ձիթենեաց,
Դադարէ Մեսիայն՝ սուգեալ ի խորըս խորհրդոց»:
Սելիա ետես ըզնա, եւ պըշուցեալ մընաց անշարժ
Անուշակ հիացմամբ. սրաթեւ երկեակ փախըստեայ ժամք
Բզգըլխոյն անցին լըռիկ, եւ նա դեռ անդ կայր տակաւին:

Յայնժամ զայն յետին նըլագ եկեալ մտերիմ քընոյն մեղմով՝
 էջ յաջըս Միջնորդին, եւ նոյնհետայն հանգիստըն սուրբ՝
 Առաքեալ յԱստուծոյ յիւրաքընակ սըրբարանէն,
 Ծաւալէր ըզնովաւ հեզիկ օղով եւ զով շընչմամբ։
 Մինչ Յիսուս նիրհէր ի քուն, եկըն քերովքըն Սելիա,
 եւ կացեալ ի մէջ Զուարթնոց, զայս ինչ ասաց ընտանեբար։
 «Պատմեցէք ինձ, երկնաւորք, ո՞վ են այդ արք՝ որք ընդ բըլուրն
 Յածեալ թափառին իբըր լըքեալք եւ թաղծալիցք։
 Յաւօք համակեալ են դէմք նոցին, այլ ոչ խամրեալք։
 Զի այսպէս յայտ առնեն ըզվիշտ իւրեանց հոգիքն առաքիլիք։
 Թերեւս արդ աշխարհն ըզվախճանեալ որ սիրելի,
 Որ նոցին հաւասար փայլէր իւրովքըն լաւութեամբք»։
 Պատասխանի ետ Որինն. «Երկոտասանքն են սոքա սուրբք,
 Զորըս իւր հետեւողս հաւատարիմս ընտրեաց Յիսուս։
 Երանի մեզ, որք յիւրեանց վարդապետէն եղաք կարգեալ
 Պահպանք նոցին եւ ընկերք. զի տեսանեմք մեք հանապազ
 Զիարդ քաղցրութեամբ յայտնէ նա զանձն իւր առ նոսա,
 եւ բանայ զմիտըս նոցին. մերթ ցուցանէ զօրեղ բանիւ
 Ըզնորս անհաս խորհըրդոց, մերթ ըզգալի նըկարագրօք
 Ըզյաւերծ լաւութիւնսն ի դէմս ածէ յայտ եւ պայծառ,
 Զըզգայուն սիրտըս նոցուն յանանց ի կեանսըն պատրաստեալ։
 Ո՞վ զիարդ օրինակ նորին յորդոր մատուցանէ
 Խոնարհեալ պաշտել ըզնա եւ գնալ ըզկնի հետոց իւրոց։
 Եթէ ցանգ զինքն իսկ անձամբ եւ զսէր նորին աստուածահրաշ,
 Ըզկենցաղն ազնւական, զարծանին Հօրն յաւիտենից՝
 Տեսանէիր իբրեւ ըզմեզ, սիրտ քո հալէր լուռ հիացմամբ։
 Գեղեցիկ է եւ այն եւ քաղցրաւոր անմահ ունկանց,
 Յորժամ իւրքըն խանդակաթ ոգւով խօսին ըզնումանէ։
 Զոր միշտն ասէի եւ այժմ ըզնոյն երկրորդեմ աստ.
 Յանկայի եւ ես լինել աղամածին մարդ մահացու,
 Եթէ բնութեան մահկանացուի մարթէր լինել առանց մեղաց։
 Առաւել եռանդեամբ թերեւս յայնժամ պաշտէի զնա,
 եւ զեղբայրն իմ ըզծընեալն ի նմին մարմնոյ եւ յարենէ
 Մեծ եւս զըթով սիրելի, եւ կամակար յօժարութեամբ
 Ըզկեանս իմ տայի առ սէր վասն իմ մեռանողին։
 Թաթաւեալ ջերմաջերմ անպարտ արեամբ, սորեալ աչօք
 Զինքն օրհնէի, եւ տկար հառաչքըս եւ նըլաղ ձայն բարբառոյս
 Հընչէին յունկն Աստուծոյ հանգոյն վեհիցըն նըլագաց,
 Զորս երգէ Ելովա հանդէպ զահուն աստուածայնոյ։

Յայնժամ դու, Սելիա, եւ կամ մի մմն ի սոցանէ
 Մեղմով զառկայծեալ աչս իմ փակեալ անտես ձեռամբ,
 Յաթոռ Յաւերժին տանէր զհոգին իմ փախըստեայ»։
 Առ նա Սելիա կըրկնեաց անդէն օրինակ զայս.
 «Իղձք քո դըրդեալ յորդորեն եւ զիս լինել եղբայր մարդկան։
 Իցէ՛ն ուրեմն այդոքիկ, զորս ի բըլրի անդ տեսանեմ,
 Ընտրեալ երկոտասանքըն մըտերիմք Միջնորդին սուրբք,
 Ոյց եւ սրովքէք նմանել ցանկան, առեալ զմարմին մահկանացու։
 Ո՞վ հոգիք երանեալք, արժանաւորք անմահութեան,
 Եղբարք Փըրկչին սիրելիք, որք առնթեր Տեառն իւրեանց
 Յաւուր միում բազմեսցին յոսկի գահոյս, դատել զերկիր։
 Ի ձէնջ, սերոքէք, բաղձամ լըսել զնոցուն անուանս,
 Որք վաղուց իսկ ի կենացըն դըպրութեան փայլէն պայծառ։
 Ինձ նախ զայրն անուանեցէք, որ ի մըթին անդ անտառի
 Շուրջ հայի հրափայլ աչօք. թերեւս ըզՏէրըն խընդորէ նա.
 Դէմք իւր յայտնեն զարութիւն խառն ընդ խիզախ յանդըզնութեան։
 Կամիմ ըզբնաւ զեռանդնալից հոգւոյն խորհուրդըս իմանալ»։
 Որինն ետ պատասխանի. «Սիմոն Պետրոսն է այրդդ այդ,
 Քան զայլսըն մեծ, ում Յիսուս կացոյց զիս ինքըն պահապան։
 Այնպիսի է արդարեւ որպէս դու այժմըդ ասացեր։
 Եւ թէ մօտ ընդ իս գըտեալ նըկատէիր դու հանապազ
 Զամենայն գնացըս իւր, յորժամ կացեալ առ Յիսուսի
 Լըսէ զբանսըն մըտադիւր, կամ մինչ ի վայրըս բացականս,
 Հեռի յաստուածայնոցն՝ այլ ոչ յիմոց ականողեաց
 Ի քուն եղեալ, ըզպատկեր Լին յանուրջըս տեսանէ,
 Յայնժամ ի միտ առնուիր զիւրոյ հոգւոյն մեծանձնութիւն։
 Օր մի ցիւրսն Յիսուս հարցեալ թէ զո՞վ որ զինք կարծեն լինել,
 Ասէր Պետրոս. 'Դու ես Քրիստոսն եւ կենդանւոյ Տեառն Որդի'։
 Ասէր եւ լայր հեծեծելով. լայաք եւ մեք ընդ երջանկին,
 Որ հազիւ զօրէր խօսել առ խընդութեանն եւ առ ցաւոց։
 Բայց իցիւ թէ իմ չէր լըւեալ ըզբան զայն Միջնորդին
 Զոր ասացն առ Պետրոս թէ՛ 'Դու երկցս ուրասցիս զիս'։
 Տըխուր գուշակութիւն. լըւար, Սիմոն, ըզբանսըդ զայդ,
 Եւ ի ժամ լըսելոյդ, ո՞հ, սիրտ քո զի՞նչ եղեւ արդեօք։
 Ասացեր համարձակ թէ չուրասցիս ըզնա բընաւ,
 Ըզփըրկիչ քո եւ զԱստուած. բայց ըզնոյն բան կըրկնեաց Յիսուս։
 Թէ գիտէիր որպիսի պատէ զիս սուգ ի խորհեւս յայն,
 Ընտրէիր մեռանել քան լըբանել նըլաստաբար
 Ըզքո լաւագոյն ըզսերտ զանմահն բարեկամ։

Գիտես զիւր ըզսէրն առ քեզ. տեսեր զիւրդ յետ այնց բանից
ի քեզ հայեցաւ զըթով սիրոյն աստուածայնոյ:

Քաւ քեզ, Պետրէ, բերիլ յայդ անարգութիւն ուրացութեան»:

Լըւեալ զայս Սելիա, յոգի հարաւ գթալիր ցաւովք,
Եւ ասէ. «Ոչ, սիրելիդ իմ Որինն, ոչ բընաւ նա
Զանմահ բարեկամէն իւրմէ երբեք լիցի յուրաստ.
Տես որալիսի ուղղութիւն սըրտի փայլէ յերեսըս իւր:
Իսկ ո՞վ է այն, յոյր յայրական ի ճակատուն նըկարեալ կայ
Եռանդըն լաւութեան, ատելութիւն ընդդէմ չարին,
Եւ սաստկութիւն հակառակ աստուածուրաց մեղապարտից:
Թըւի մտերիմ Սիմոնի, զի յոյժ խընամ տանի նըմա.
Զէր մարթ քան զայդ ցուցանել սէր, թէ եւ եղբայր իսկ լինէր իւր»:

Առ այս պատասխանեալ ասէ Սիփա, հրեշտակ նորա.

«Ոչ խաբիս, Անդրէասն է դա, եղբայրըն Սիմոնի:
Սընան ի միասին, եւ Որինն եւ ինքնըս ես
Ըզհոգիսն յանձանձեցաք խնամով ի տիսըն մանկութեան.
Եւ մինչ խանդաղակաթ մայրն ըզնոսին ողջագուրէր,
Ես ըզդա կըրթէի զանխուլ ի սէրըն կատարեալ,
Զոր էր նուիրելոց երբեմն առ մեծըն Մեսիա:

Դեռ աշակերտ էր Յովհաննու, յորժամ կոչեաց ըզնա Յիսուս
Յեզերն Յորդանանու. եւ մինչ յականջսըն դիւրալուրս
Հընչէին բանք կարապետին ըզՄիջնորդին զալըստենէն,
Յիսուս թափանցական հայեցուածովն եւ սիրաբար
Ըզնա հրաւիրեաց. եւ ես տեսի զի նա լըցաւ
Հըրոմն աստուածայնով եւ ընթացաւ առ Մեսիայն»:

Յետ նորա՝ Փիլիպպոսի հրեշտակն ասէ Լիբանիէլ.
«Այրն այն հեզ եւ հանդարտ, զոր տեսանես մօտ երկոցունց,
Է՛ փիլիպպոս, ոյր խաղաղ դէմքն յայտնեն զոգին իւր մարդասէր:
Սերտ եռանդըն սիրելոյ իբրեւ զեղբայր զամենսին՝
Զորս ըստ իւրում պատկերի նըմանութեանն արար Աստուած,
Իւրոյ չընաշխարհիկ սըրտին միտումն է քաղցրախորժ:
Ըզպարգեւ հեշտալուր առատ բանից ետ նըմա Տէր:
Որպէս յայգուն ի ծագել իջանէ ցօղն ի Հերմոնէ,
Կամ բուրմունք ծաւալին ի ձիթենւոյն խընկապատաք,
Նոյն բըղինն քաղցրածորան բանքն ի չըրթանց փիլիպպոսի»:

Սելիա յաւել ասել. «Իսկ ո՞վ է այն՝ որ յամրաքայլ
Յածի մայրիցն ի ներքոյ. ի ճակատուն իւրում փայլէ
Ազնւական տենչ փառաց. զընայ հանգոյն անմահ մարդկան,
Որք յօգուտ ապագայից նըւիրելով ըզկեանս իւրեանց,

Ազգէ յազգ եւրս քան զեւս յաւերժանան անմահութեամբ:
Է՛ յաճախ զի համբաւ իւրեանց ի վեր ելեալ յերկրէս
Եւ արփեաց յարփիս անցեալ ճախրեն յանբաւ տարածութեան.
Իսկ թէ զին եւ զճանապարհս իւր երգեցին արժանապէս,
Գիտէք եւ դուք զիւրդ երգք նոցուն հընչեն ի պարըս մեր»:

Ասէ սրովբէն Աղոմնա. «Զոր տեսանես դու անդանօր,
Է՛ Յակովբոսըն Զեբեդեայ, որոյ տենչանք սըրտին բերին
Յաստուածայինսըն եւեթ, եւ ոչ այլ ճիգն ինչ է նորա,
Բայց յաւուր դատաստանին այնմիկ մեծի հանդէպ հանուրց
Մեռելոցն յարուցելոց, վըճաւ յաւերժ Նախագոյին
Եւ իւրումն Օծելոյ արժանանալ այնըմ փառաց,
Քան զոր նուազ ինչ ունել՝ ամօթ գրեսցէ չըքնաղ հոգին:
Ըզգալուտ փըրկչին տեսեալ, ջերմ եռանդեամբ դիմէ առ նա,
Որպէս այն թէ գնայցէ անդր իսկ յաթոռն յաւիտենից:
Ըզնա յառաջըն տեսի յորժամ Մովսէս եւ Եղիա,
Պատգամաւորն Աստուծոյ, իշին ի գլուխ Թաբօր լերին.
Լուսաւորդ հոգնաւոր ամպք ըզբարձամբըն պատեցան.
Յայլակերպըս եղեւ Տէրն, եղեն երեսըն հանգոյն արփուոյ
Փայլելոյ համապայծառ ցոլմամբք ի ժամ միջօրէի,
Եւ հանդերձ նորին համակ արծաթափայլ իբրեւ ըզոյս:
Յակովբոս յայնժամ դիմեաց յայն երեւումն անճառահրաշ,
Ըզմայլեալ տեսեամբ փառացն՝ որում գըտաւ ինքն արժանի,
Որպէս ի հնումըն քահանայն մեծ Ահարոն փութայր մատչել
Ի սըրբարանն Աստուծոյ, յաթոռ շնորհաց եւ յարկղ ուխտին:
Սա ի սուրբ երկոտասանսըն առաջին լիցի վըկայն
Ըստ տեսչութեանըն պատգամաց, եւ սահմանեալ պահի նըմա
Յապառնեաց մեծ հանդիսարանն ընդ հուպ զընալ յաղթանակաւ,
Եւ զանմահ հոգւոյն կարօտն հանգուցանել յաւեթաբար»:

Ասէ հրեշտակըն Մեզիդդոն. «Որ կայն նըստեալ աւաղիկ անդ
Սիմոն Կանանացին, այր խաշնարած էր ի Սարոն,
Զոր ի դաշտէն կոչեաց Յիսուս. իւրովն անմեղ խաղաղ կենօք
Եւ խոնարհ պարզութեամբ՝ որով ըսպաս տարաւ Փըրկչին,
Յինքն յանկոյց ըզսիրտ նորուն, որ մինչ յաւուր՝ միում խոնջեալ
Եկն առ նա, մեծաւ խնամով իսկոյն եզեն նա փութապէս
Բուծ մի մատաղ, եւ նըմա սպասաւորեալ անմեղութեամբ,
Երանէր զանձն իւր եւ զհիւղն՝ ուր մարգարէն Աստուծոյ կայր:
Մըտադիւր կերեալ Յիսուս, որպէս յանտաւըն Մամբրէի
Երբեմն եկեր ընդ երկուցըն հրեշտակաց լ՝ Աբրահամու,
Եւ, ասէ, զհետ իմ, Սիմոն, քոյոցդ ըզհոգ խաշին թողեալ.

Ձի ես եմ այն, գոյր ծընունդն երգեցին դասք երկնաւորաց
Առ աղբեր Բեթլէմի, եւ լուար դու զայն մինչ տղայն էիր»:

«Տես, ասէ Աբովրամ, գայ սիրելին իմ աւագիկ
Աւփեանն Յակոբոս, յոյր ի հանդարտ դէմքն ծածկի
Լըռիկ ուղղութիւն, փայլեալ գործովք քան թէ բանիւք:
Սոսկ զԱստուած ընտրեալ վրկայ, լիցի ազնիւ եւ բարի միշտ,
Թէ եւ ոչ ծանիցի յապագայիցն սերնդոց:
Եւ կայցէ իբր աննշան որ՝ անմահից իսկ անծանօթ»:

Յետոյ ասաց Ումբիէլ. «Որ մըտախոհ եւ միայնիկ
Կայ ի խորս անդ անտառին, է նա թովմասն ջերմոգի,
Ձոյր միտս յուզեն ցանգ խորհուրդք, եւ ոչ զօրէ գտանել յաճախ
Ձեւս նոցին, մինչ հանդէպ նորա պարզին իբրեւ ըզծով:
Փոքր մի եւս կորուսեալ էր չարաչար, երթեալ ըզհետ
Աղանդոյն սաղուկեցւոց: այլ նըշանօք Մեսիայի
Փըրկեցաւ, եւ թողեալ զմոլար պատրանսն եկն առ նա:
Եւ ինձ իսկ հասանէր սակըս նորա բազում անգամ
Ի հոգս անկանել, թէ մըտայոյզ հոգւոյն այնմիկ
Ձէր բնութեան պարզեւեալ ըզսիրտ արդար եւ զուղղութիւն»:

«Մատթէոսն է միւսն այն այր, ասէ սրովբէն իւր Բիւղայի.
Նա սընաւ ի մեղկասէր ծնողացն ի գիրկ լիապատար,
Եւ նոցին հետեւեալ՝ ետ զանձն յանարգ հոգս ընչեղաց,
Որք անմահ հոգւոցն անյուշք՝ ինչս ամբարեն անյագ տենչմամբ,
Որպէս զանձս անանցականս. այլ ըզՅիսուս տեսեալ նորա,
Նոյնժամայն բարձրագոյն իմաստք ի միտսն ծագեցան,
Եւ յակնարկել անդ Փըրկչին՝ զհետ իւր չոգաւ, եւ զըզբաղմունս՝
Որովք կապեալն էր ընդ երկրի, եթող մարդկան թանձրամբոց:
Այսպէս դիւցազնըն լըքանէ զթագաւորաց քընքուշ դըստերս,
Յորժամ կոչեն հայրենիք իւր գնալ ի մահ վասն նորա:
Քան ըզփառսն անմահականս առաւել ձայնն անմեղութեան
Ըզնա հրաւիրէ ի դաշտ մարտին, ուր ինքն Աստուած
Ձինեալ վրէժխնդրութեամբ, ըզմեղաւորսն սատակէ:
Փըրկելոցն ի թընամուտն ձեռաց շըրթունք երախտաւորք
Պատուեսցեն յայնժամ ըզնա իբրեւ զարդար պատերազմող.
Իսկ եթէ անդ ի նախճիրսն անգամ լիցի նա մարդասէր,
Ըզնորա գովութիւնսն երգեսցուք հանդէպ էին»:

«Իսկ այրն այն ալեւոր, ասէ քերովբէն Սիողա,
Է հեզ աշակերտն իմ ծերունին Բարթողիմէ:
Ի զըւարթ դէմըս նորին բնակէ սիրով սուրբ լաւութիւն,
Որ ընդ քողով խըստութեանն ախորժագոյն լիցի մարդկան»:

Մինչ նա զայն յանդիման աչաց նոցին ցուցցէ գործովք:
Դարձուցէ զբազումս առ Տէր, որք ըզլախճան նորին տեսցեն
Եւ զարմասցին, յորժամ նա ի մահու քիրտըն թաթաւեալ՝
Իբրեւ Ձուարթուն որ ժըմտեսցի առ ըսպանողսն եւ առ եղբարս:
Յերեսաց նորա զարիւնըն սըրբեսցուք ի ժամս յետին,
Ձի տեսեալ համօրէն ժողովելոց անդր ամբոխից
Ըզնորա վերջին ժըմիտ հուսկ հրաժեշտին, դարձցին առ Տէր»:

«Տըժգոյն եւ լըռասէր այն պատանին, ասէ Ելիմ,
Է սիրեցեալն իմ Ղեբէոս, որոյ հոգւոյն համանըմանք
Յոյժ սակաւք եղեն հոգիք խանդաղակաթք եւ ըզգայունք:
Երբ կոչեցի զինքն անտի, ուր չեւ ծնելոց մարդկան հոգիք,
Ինքեանք ինքեանց անծանօթք, յաճեալ շըրջին թափառական,
Գըտի զնա միգով պատեալ առ մեղմագնաց շըրոյն աղբեր,
Որ իբր ի ձայն հեռւստ լալեաց հոսէր ի ձորն հեծեծելով:
Անդ ըստ Ձուարթնոցն զըրուցաց ելաց երբեմն հէքն Աբբաղոն,
Սերովբէն անմըխիթար, մինչ ի դառնալ իւր յեղեմայ
Ետեւ զի էր նախամայրըն կորուսեալ զանմեղութիւն:
Գիտէք զի անդանօր սրովբէք յաճախ ողբան զհոգիս,
Որք յանձնեալք յԱստուծոյ ի խնամս իրեանց, եւ յըսկըզբան
Ըզսուրբ մանկութիւնըն պըսակեալ անբիծ վարուք,
Յետոյ ուրեմըն զանձանց զանարատ կեանս ապականեն,
Եւ մեղօք տըգեղացեալք՝ անհղ վախճան տաթեն անձանց:
Ըզսոսա, նախ քան զիրեանցըն ծըննդեան խաւարին պահ,
Լան սրովբէք ախտակցաբար եւ երկնաւոր զըթոյն հեծմամբք,
Հեղուով արտասուս դեռ անծանօթըս մահացուաց:
Անդ զըտի ես ըզհոգին Ղեբէոսի ծածկեալ ամպով,
Մինչ ունկըն դնէր տըխուր ձայնին, որոյ հընչիւնըն նըւաղի,
Յորչափ տիրեն երկրաւոր ըզգայութիւնքն հըզօրագոյնք:
Այլ անդէն յիշատակ նորին զարթնու ի սիրտ մարդոյ,
Երբ ի մարմնոյն ելանէ լուսազգեստեալ հոգին պայծառ:
Ի սիրտ Ղեբէոսի տըպաւորեալ ձայնն այն ուժգին,
Ըստ նըմին եւ ըզհոգւոյն նորոգ պատկերըն կերպացոյց:
Ի ծոց թեթեւընթաց ամպոյ աչգուն բարձեալ մեղմով՝
Տարայ զնա յիւրըն մարմին. եւ յորժամ մայրն ըզնա ծընաւ
Ի ներքոյ արմաւենեաց, ի խարչափուն ծայրիցն իջեալ
Անտեսաբար, ըզմանկիկն հովացուցի անոյշ հողմով.
Նա ելաց առաւել քան որչափ լան մահկանացուք,
Որք ըզմահուն գալըստեան առնուն զաղօտ ազգն ի հեռուստ:
Ձաւուրըս մանկութեան իւրոյ անցոյց նա տըրտմութեամբ»:

Խըռովեալ ի տեսանէն անդ զարտասուս բարեկամաց
 Եւ կարեկցեալ վըշտաց մարդկան. եւ միշտ մընաց նոյն եւ յետոյ՝
 Երբ չոգաւ ըզհետ Փըրկչին, ի հոգըս զիս արկեալ յոգունս:
 Կարի յոյժ անհընարին ճըմլեսցէ զսիրտ իւր մահ նորա:
 Գըթած Տէր, դու զօրացո յայնժամ ըզնա, զի մի՛ մեռցի:
 Այսր առ մեզ աւաղիկ գայ դողդոջ քայլիւք եւ մըտախոհ:
 Ի մօտուստ նըկատեալ դէմ յանդիման զանձըն նորա,
 Տեսցես աչօք քովք զոգին զայն խանդակաթ քան զամենայն»:

Մինչ խօսէր դեռ սերովբէն, Վեբէս եկն ի մէջ նոցա.
 Եւ անդէն խումբն անմահից նհանջեաց հանդէպ մահկանացուին:
 Այսգունակ զարնայնոյն հողմոց մըրմունջքն տեղի տան
 Ողբոց սոխակին, մինչ մայրենի գըթովն հեծէ:
 Հանգոյն մարդկան ըզնովաւ բոլորեցան սիրելաբար.
 Իսկ հեզոյն Վեբէսի կարծեալ թէ չէր ոք որ լըսէր,
 Այսպէս ողբալ ըսկըսաւ, զերկոսին ձեռսն ամբառնալով.
 «Աւանիկ տիւ մի տըխուր, այլ եւ գիշերք անցին երկուք,
 Եւ նա դեռ չերեւի, եւ ոչ ուրեք գտանեմ ըզնա.
 Հուսկ ուրեմն հալածիչք իւր ժանտք ըզնա կալան թերեւս,
 Ո՛հ, անշուշտ մեռաւ Յիսուս, եւ կեամ՝ ես հէքըս տակաւին:
 Քահանայքն ըսպանին ըզնա ողորմ դառըն մահուամբ,
 Եւ ես ոչ եղէ կարող ըզմեռանել իւր տեսանել,
 Եւ ոչ, աւանդ, փակեցի զաստուածային աչքս նորուն:
 Ասացէք, ամպարիչաք, ո՛ւր ըսպանէք, յորո՞ւմ դաշտի,
 Յո՞ր սոսկալի ամայիս, յո՞ր վայրս ոսկերցըն մեռելոց
 Առեալ տարայք դուք ըզնա եւ ըզնորա կեանսըն բարձէք:
 Ո՛ւր իցես, վեհ մըտերիմ. ըսպանողացըդ քոց ձեռամբ
 Զըրկեալ ի քաղցըր գեղոյդ, ի վսեմ ժըմտից եւ գթած աչաց,
 Ընդ մեռեալս անկեալ դընիս արդ դալկահար եւ թառամեալ,
 Եւ քոյքըդ չեղեն քոյոյ մահուանդ ականատեսք:
 Ո՛հ գէթ ոչ բաբախէր այլ եւս յերկար սիրտս այս հոգած,
 Եւ հոգիս վըշտաշարչար ճեպէր ի խոր գիշեր մահուն
 Իբրեւ զայդ ամպ խաւարուտ, եւ նընջէի ես տարածեալ»:

Ասաց, եւ նուաղեալ անկաւ յերկիր եւ նիրհեաց անդ:
 Հովանաւոր ձիթենուոյն ոստովք ըզնա ծածկեաց Ելիմ,
 Եւ յերեսն ընդարմացեալս հողմ ջերմ չընչեալ անտեսաբար,
 Եհեղ ի նա զկենդանութիւն եւ զքուն խաղաղ յաչքս նորա:
 Նընջեաց նա, եւ ի սուրբ անուրջս ի ձեռըն հրեշտակին
 Ետես ըզՏէրըն կենդանի, որ յանդիման նորին ըզգնայր:

Մինչ Սեւիա խոնարհեալ լալոտ աչօք եւ քաղցըր գթով

Հայէր ի նա, գայր աշակերտ ոմն ի միջոյ գերեզմանաց:
 «Անուանեցէք ինձ, ասէ, եւ զայրըդ զայդ որ աւանիկ
 Առ մեզ ընդ լեառնորդ մէքձենայ. հերք իւր գանգուրք եւ թըխագոյնք
 Սըփոին ըզլաւ ուսովքն ի վայր, եւ յանժըպիտ դէմսըն փայլէ
 Առնացի վայելչութիւն. իսկ գլուխ նորին բարձր ի վերոյ
 Քան զայլոցն աշակերտաց, լըրումըն տայ գեղոյ նորա:
 Սակայն ասացի՞ց արդեօք, եւ ո՞չ վըրիպիցիմ.
 Թըլիմ ի կերպարանսըն նըշմարել ամբոխումն ինչ
 Եւ նըլազ մեծաննութիւն. բայց աշակերտ ոմն է եւ նա,
 Որ ընդ Փըրկչին դատելոց է զաշխարհս յօր դատաստանին:
 Այլ դուք, անմահք, լըռեալ կայք, եւ ոչ յիմոց ոք սիրելեաց
 Ասէ ինչ բան. ո՛հ, առ ի՞նչ այդ լըռութիւն ձեր անբարբառ.
 Տըրտմեցուցի թերեւս ըզձեզ, ոչ ուղղութեամբ խորհեալ զառնէն.
 Յուցէք ինձ զիմ մոլորութիւն. դու մանաւանդ, աշակերտ սուրբ,
 Մի ցասուր ինձ. յանդիման սերովբէիցըս սիրաբար
 Ըզպատրանացս հատուցից տոյժ, երբ դու զԱստուած փառաւորեալ
 Եւ վըկայ յապայտ եղեալ, դարձցիս յերկինս յաղթանակաւ»:

«Խօսել ուրեմն արդ հարկ է ինձ, ասէ հեծմամբ Իթուրիէլ,
 Մատուցեալ առ Սերովբէն եւ ձեռնամած կացեալ հանդէպ,
 Հարկ ուրեմն է ինձ խօսել. լաւ էր լըռութիւն յաւիտենից
 Ի դիւր իմոցըս ցաւոց եւ ի քոյինդ անդորրութիւն.
 Սակայն խօսեցայց, թէ այդպէս քեզ իցէ հաճոյ:
 Այրըդ այդ, զոր տեսանես, կոչի Յուդա սկարեովտացի:
 Ես ոչ տըրտմէի եւ չողբայի զինքըն բընաւ,
 Եւ թողեալ ըզմեղաւորն՝ ի բաց գնայի արդար ցնսմամբ,
 Թէ Աստուած չէր նըմա տըռեալ ըզսիրտ յօժար առ ի բարին
 Եւ զանբիծ անմեղութիւն, զոր նա ցոյց ի մանկութեան.
 Թէ չէր ի Փըրկչէն առեալ զպաշտօն աշակերտի,
 Զոր յըսկըզբան անդ վարեաց ուղիղ սըրտիւ եւ սուրբ վարուք:
 Իսկ այժմիկ... սակայն լըռեմ, զի մի՛ հարցին յիս ցաւք անվերջք:
 Այժմ իմանամ թէ առ ի՞նչ, երբ խօսէաք յանդիման Տեառն
 Ըզհոգեոցն աշակերտաց՝ նախ քան զմարմնով ծընունդ նոցին,
 Յակնարկել անդ նորուն՝ տըխուր դիմօք իջեալ ի վայր
 Սերովբէն Ելովա, սքողեալ ծածկեաց մըռայլ ամպով
 Ըզմի յոսկի գահոյից երկոտասան առաքելոց:
 Ապա եւ Գաբրիէլ թաղծեալ եւ զդէմսըն քողարկեալ
 Անցանէր առ ինեւ, մինչ ըզՅուդաս ի չար ժամու
 Զուառական մայրըն ծընաւ: Ո՛հ թէ բընաւ իսկ չէր ծընեալ,
 Եւ ոչ ի սրովբէից ուրուք խօսեալ ամենեւին

Զանմահ հոգւոյ կորուսելոյն. լաւ եւս էր այդ քան թէ զՓրկիչն եւ զվեհ կոչումն աշակերտի կոխել առ ոտն անարգաբար»։

Ասաց իթուրիէլ, եւ վըրդովեալ եւ աղքատաց, եկաց հանդէպ Սելիայ, որ հառաչմամբ կըրկնեաց անդրէն. «Ըզդողի բովանդակ սիրտ իմ հարեալ կայ ի թընդոջ, եւ մութ նըսեմաստուեր պատի զաջօքս իբրեւ ըզմէգ։ Յուգաս, առաքեալն եւ աշակերտ քո խորհի արդ Յուգաս, առաքեալն եւ աշակերտ քո խորհի արդ Անարգել ըզՓրկիչն եւ ըզկոչումնըն գերագոյն, Որում չէր մարթ հաւատալ երբեք ումեք յանմահ ոգւոց, եւ զոր հազիւ այժմ առ ցաւոց զօրեն պատմել շըրթունք իւրեանց։ Բայց զինչ յանցանք իւր իցեն. զիմրդ եղեւ ապիրատն այն. Անպատիւ յաչս Յիսուսի եւ յաչըս քո եւ բնաւ հոգւոց. Խօսեաց համարձակ. սիրտ իմ դողայ, սակայն խօսեաց»։

Տըւեալ պատասխանի ասէ առ նա իթուրիէլ. «Հակառակ Փրկիչին ըզչուառն յարոյց թաքուն ատելութիւն. Ատեայ զՅովհաննէս, քանզի սիրէ Յիսուս ըզնա քան զայլս առաւել. ատեայ եւ զինքն իսկ ըզՅիսուս, Թէպէտ փափաքէ թաքուցանել զայն եւ յանձնէն։ Յաւել եւ զայն զի անյագ իմըն ծարաւ փարթամութեան ի չար ժամու խորագոյնս էարկ արմատս ի սիրտ նորին, Յոր փայլէր մեծանունութիւն երբեմն յաւուրսըն մանկութեան։ Արդ կուրացեալ ցանկութեամբն այնուիկ, կարծէ զի Յովհաննէս քան զայլս յաշակերտաց զընդէն, քան զինքըն մանաւանդ Գանձըս պայծառս ամբարեսցէ ի նոր Փրկիչին արքայութեան։ Յաճախ եւ ինքնըս զայս լըւայ ի տըրտընշող շըրթանց նորին, Որ գնայր միայն եւ կարծէր գոլ առանձինն անտես յայլոց։ Յաւուր միում, ո՛հ, տեսիլն այն սոսկալի կացցէ յերկար Աչացս յանդիման եւ լըցցէ զսիրտ իմ լուռ ցաւով. Մինչ յաւուր միում խոռովեալ խօսէր ի ձորն անդ Խնովմայ, եւ բորբոքեալ չարութեամբ՝ ըզպարսաւանսն ի դուրս ժայթքէր. եւ մինչ ես կայի առ նմա յանմըխիթար ցաւս համակեալ, Զաչս ամբարձեալ տեսի զՍատան, որոյ անցեալ մօտ առ ինեւ եւ դառն այպանօք եւ ժըմտելով յաղթանակաւ Մեկնէր ի Յուդայէ եւ խրոխտ զըթով հայէր առ իս։ Արդ եղեալ է եղկելին այն խաղալիկ չարին հողմոց, եւ զանգիտեմ մեծապէս զի այդ խորհուրդք եւ յոյզք կըրից. Զինքն հուսկ ուրեմըն վարեալ յերագահաս տարցին կորուստ։ Դու, Աստուած քոյովդ ահեղ աջով ի վիհ տարտարոսին Աղամանդեայ շըրթայիւք խոր խաւարի կապեա զՍատան,

Զի հոգին այն անմահ, զոր դու, ո՛վ վեհըդ Մեսիա, Հաստեցեր ի կեանս անանց, զանգին զայն ժամս որ մընան դեռ, Ծախեսցէ ի դառնալ այսրէն յիւրոց մոլար գնացից, եւ միտ եղեալ ծընընդեանն եւ արարող ձայնի Լին, Որ նմա ետ զանմահութիւն եւ ըզպաշտօն առաքելոյ, Անվըկանդ արութեամբ եւ սըրբութեանն ահարկութեամբ Բաժայաղթ Զուարթնոյ հանգոյն ընդդէմ կացցէ ժանտ ոտիւին»։

Սելիա կըրկնեաց առ նա. «Իսկ զինչ արդեօք ասէ Յիսուս. Զինչ զառնէն կորուսելոյ ասէ Միջնորդըն հաշտութեան. Կարեն ի պարտաւորն այն հայել աչքն աստուածայինք»։

Առ նա իթուրիէլ պատասխանի տըւեալ ասէ. «Ըտիպէս զիս, Սելիա, եւ մերկանալ քեզ հարկ է ինձ. Զոր ի Զուարթնոց, ի քէն, յինէն իսկ ծածկէի ես մըտադիր։ Դեռ սիրէ նա զանարժանն. եւ յորժամ կայր յաւուր միում Ընդ իւրոցն աշակերտաց բազմեալ յընթիս ընտանեկան, Առանց ամենեւին բարբառելոյ բան ինչ առ նա, Միայն աստուածային մըտերմութեանն հայեցուածովք Նըմա կանխաւ ըզգացոյց թէ մատնելոց էր զինքն ընդ հուպ։ Նա ինքն այսր ահա գայ. չըկամիմ այլ եւրս հայել Յերեսս ամպարըշտին. ո՛ն եկ ի բաց գնացողք աստի»։ Զայս խօսեալ՝ ճեպէր եւ զհետ իւր Սելիա երթայր տըրտում։ Հետեւեալ ի հեռուստ ըզկնի նոցա գնայր եւ Սալէմ, Պատանեակն երկնացելիկ, երկրորդ հրեշտակըն Յովհաննէս։ Յիսուս ետ կըրկին պահպանս աշակերտին սիրեցելոյ. ի նոսա զըլխաւորն էր Ռափայէլ, մին յԱթոոց, ի վեհից սերովբէից եւ ի կարգէն Գաբրիէլի։ Մինչ Սելիա լ'իթուրիէլ ի գերեզմանսըն մերձ հասեալ Գընային առ Յիսուս, պայծառ դիմօք մատեաւ Սալէմ, Հայեցաւ ի նոսա եւ սիրով արկ գիրկս ըզնոքօք։ Յերեսըս նորին ծաղկէր զըւարթ անդորրութիւն, եւ յանմահ ճակատուն ծաւալանայր ծիծաղ անոյշ. եւ անդէն հանգոյն դըրանց գեղեցկափայլ այգոյ զարնան Բացաւ պերճաբան եւ քաղցրախօս բերան իւր սուրբ, եւ ի շըրթանցըն բըխեաց այսգոյն բարբառ գեղեղաձայն. «Հանգարտեաց սերովբէ. տես աւազիկ ըզՅովհաննէս Ըզսիրելի աշակերտն ի միաօին ընդ Յիսուսի. ԸզՅուգա մոռացիս բընաւ տեսեամբըն Յովհաննէս, Որ զօրէն սերովբէի կամ իբր ըզմի ոք յանմահից Կեայ սըրբութեամբ ընդ Փրկիչին, որ նմա զիւր սիրտն յայտնէ յաճախ

Շքնորհին աստուածայնով ընտրեալ ըզնա իւր ընտանիս։
Որպիսի Գաբրիէլին եւ Ելովայն է մտերմութիւն,
Կամ որպէս էր Աբդիէլի երբեմն սէրն առ Աբբադոն,
Մինչ սա յըսկըզնականն անմեղութեան կեայր ընդ նըմա,
Նոյն Յովհաննու եւ Փըրկչին աստուածայինն է մտերմութիւն։
Արժանի այդմ իսկ է նա. զի ոչ հոգի մի երկնագեղ
ի մեծէ Արարչն յորհնեալ ժամու ստեղծաւ երբեք,
Որ կարիցէ Յովհաննու անմեղ հոգւոյն հաւասարել։
Անդ էի, մինչ յերեւել նորուն առին գովել ըզնա
Զըւարթ եւ պայծառ դասք երկնաւորաց սովին երգով.
Ողջոյն ընդ քեզ, ո՛վ անմահ հոգիդ, ընկեր մեր նորաստեղծ,
Օրհնեալ եւ նուիրական ծընունդ շնչոյն աստուածայնոյ,
Գեղով նըման Սալեմի, վեհ եւ վըսեմ գերդ Ռափայէլ։
Ի քո անպըզտոր լիութենէդ ծընցին իմաստք
Որպէս ցօղն յառաւօտուց. եւ խանդակաթ քաղցըր քո սիրտ
Զեղցի գորովանօք հանգոյն աչաց սերովբէից
Ողողելոց արտասուօք խընդից հանդէպ առաքինեաց։
Ո՛վ ծընունդ շնչոյ էին եւ հարազատ եղբայր հոգւոյն,
Զոր նախամարդն կըրէր երբեմն յաւուրսն անմեղութեան,
Եկ տարցուք ըզքեզ այժմիկ առ քոյդ ընկեր, առ մարմին քո
Բընապէս յարդարեալ այնպէս չըքնաղ, զի ժմիտ նորին
Զերկնաւոր գեղոյդ պատկեր նըկարեսցէ յերեսը իւր։
Եղիցի այն գեղեցիկ իբրեւ զմարմինն Աստուածայնոյն,
Որ ի ձեռն Հոգւոյն ընդ հուպ պայծառացեալ վայելչութեամբ,
Լիցի գեղեցկագոյն քան զամենայն որդւոց մարդկան։
Օր մի մարմինդ այդ տըկար ի հող անկեալ դարձցի յաճին,
Բայց քոյինըդ Սալէմ խընդրեալ ըզքեզ ի մեռեալս անդ.
Եւ ի կեանքս զարթուցեալ, լուսով փառաց զարդարեսցէ.
Յայնժամ դու գերկնաւորացն ըզգեցեալ շուք մեծապայծառ,
Եւ քոյով նորափայլ գեղեցկութեամբըդ պըսակեալ,
Ի թեւս ամպոց թռուցելոց տարցիս ի գիրկ Մեսիայի՝
Զայս զիմոյս Յովհաննէ երգեաց վերնոց մանկանցըն պար»։
Ասաց Սալէմ եւ լռեաց. իսկ սերովբէքն խըմբէին
Ըզգըլխովն Յովհաննու գորովալիւր խանդաղանօք։
Այսգունակ երբեակ եղբարք կան սիրաբար ըզքաղցրիկ քերբ,
Որ ի հոյլ գեղածաւալ փափկիկ ծաղկանց նիրհէ անհոգ,
Ի ծաղկեալ մանկութեանն յանձինն բերեալ զանմահից տիպ։
Այլ, աւաղ, դեռ ոչ գիտէ եթէ բարույ հօրըն կենաց
Հասեալ է վախճան, զոր նմա եղբարք իւր գան պատմել,

Բայց տեսեալ զի դեռ նընջէ, լուռ անշըշունջ կան առ նովաւ։
Խոնջք ի ցաւոց միւս աշակերտքն նընջէին ի հովանիս
Լերինըն Զիթենեաց. ոմըն նիրհէր ընդ ձիթենեաւ,
Որ ի վայր խոնարհեալ՝ ըզթաւ բազուկ իւր կարկառէր.
Ոմն ի խորըս ձորակին ընդ մէջ փոքրիկ դարեւանդաց.
Այլ ոմն առ ոտըս եղեւնոյն որ բարձրացեալ ընդ օդս ի վեր,
Ի հանդարտ եւ խիտ ծայրիցըն ծաւալէր մեղմ մըրմընջօք
Ըզցօղ եւ քուն հանգըստեան. այլք հանգչէին ի մէջ շիրմաց,
Զորս իւրոց մարգարէից կառոյց քաղաքըն մարդասպան։
Իսկ Յուդա սկարեովտացին մերձ առ հեզոյն Վեբէսի,
Առ իւրումն ընտանւոյ եւ մըտերմի խռովեալ նընջէր։
Անդ Սատան, որ ի զանխուռ ուրեք տեղուջ կացեալ ուրոյն՝
Լըսէր զամենայն զոր ինչ հրեշտակքըն պատմէին
Զիւրեանցն աշակերտաց, ելեալ արտաքըս լի ցասմամբ
Եւ կորուսիչ խորհըրդովք, էջ ի վերայ սկարեովտացւոյն։
Զերդ մինչ ըզմէջ գիշերաւ ախտըն ժանտ գայ մերձ ի քաղաքս
Ընկըղմեալս ի քուն խորին, մահն անդանօր թեւատարած
Ըզպարըսպօքըն կացեալ շնչէ զշոգի սատակչական.
Դեռ կան քաղաքքն խաղաղ, եւ բանասէրն դեռ տըքնի
Առ ցայգութեան կանթեղաւ, եւ սիրելիք ազնւականք
Առ սուրբ գինուով եւ բուրազուարթ դալար ոտտոցն ընդ հովանեաւ
Ճառեն զանմահ բնութենէ հոգւոյն եւ զսերտ սիրոյ սըրտից.
Սակայն մահըն սոսկալի եկեալ ընդ հուպ հասցէ նոցա
Յօրն յայն ցաւոց եւ ողբոց եւ նուաղածայն հառաչանաց,
Յորում հարսնըն պատատեալ ձեռն ըզձեռամբ՝ կոծի զփեսայն,
Եւ ի բնաւ որդւոց զըրկեալ մայրն յուսահատ եւ մոլեգին
Ըզնոցուն եւ գիւրոյ ծընընդեան օրն անիծանէ.
Դիւթաղք ընդ դիւակունսն խորացեալ ծիւրեալ աչօք
Յածեալ շըրջին, մինչ հուսկ ուրեմըն մըտախոհ վեհ ճակատու
Ոգին մահու վայրիջեալ ի շանթընկէց ամպոց բարձանց՝
Հայի զիւրեւ, եւ տեսեալ ընդ բնաւ ըզլուռ ամայութիւն,
Ի վերայ գերեզմանացն հանգչի տըրտում եւ մըտայոյդ.
Նոյն եւ Սատան եկն առ Յուդաս ի մօտալուտ կորուստ նորին,
Ի պատրաստ նորուն ուղեղն հեղեալ երազ խաբեալատիր,
Որ անդէն ի չարութիւն դըրդեաց ըզսիրտըն դողողուն,
Մըրըրկաւ հրաբորբօք նորոց կըրից յուզեալ զոգին։
Այսգունակ շանթըն ճայթեալ ի գլուխ լերանցըն ծըծըմբոյ՝
Հըրդեհէ զայնոսիկ, եւ նորս այլ շանթըս բորբոքեալ՝
Ծաւալի յալս անդ երկրիս իբր ըզհեղեղ համատարած։

Սատան չեւ էր մոռացեալ, ի մեծագոյն իւր պատուհաս,
Բզմեծ գաղտնիս սրովբէիցըն շընչելոյ յոգիս մարդկան
Վեհ խորհուրդս ազնւականս, արժանաւորս անանց կենաց:
Սերովբէն Իթուրիէլ կասկածագին հոգածութեամբ
Դարձաւ միւսանգամ կալ առնիթեր աշակերտին.
Բայց տեսեալ ըզՍատան զի էր փարեալ ըզՅուդայիւ,
Զարհուրեալ էառ ըզկայ, եւ ամբարձեալ զաչս առ Աստուած,
Հաստատեաց ի մըտի զարթուցանել զայրն ի քընոյն:
Երիցըս սաւառնեալ ընդ գոշող մայրս ի թեւս հողմոց,
Զերեսօք նորին թըռեալ, էանց երիցս առ նովաւ մօտ
Այնպիսի ուժգին քայլիւք, զի գլուխ լերինըն սարսեցաւ.
Այլ սակայն անդանօր Յուդաս տըժգոյն եւ ցուրտ այտիւք
Թըւէր անկեալ ի քուն մահու. սրովբէն զերեսսն քողարկեաց:
Եւ ահա իսկոյն յանուրջըս երեւեալ հայր իւր առ նա,
Թաղծագին հայէր անշարժ, եւ զայս ասէր դողդոջ ձայնիւ.
«Նընջե՞ս, Յուդա, ի տեղւոջս յայսմիկ յանհոգ հանդարտութեան,
Յերկար զատեալ ի Փըրկչէն, որպէս թէ ոչ գիտիցես դու
Զի զքեզ ատեայ, մեծարեալ զայլ աշակերտսըն քան ըզքեզ:
Հիմ չըկաս ընդ նոսա հանապազորդ մերձ առ նըմին.
Ընդէ՛ր չըխորհիս այսրէն շահել ըզսիրտ նորա:
Յորպիսի՞ ձեռս ըզքեզ հայրդ ի մեռանել իւրում եթող:
Ո՛վ Աստուած, եւ զի՛նչ յանցանք եւ մեղք են իմ եւ իմոյ տան,
Զի ահա ի հովտէն մահու ստիպիմ ես այսըր գալ
Եւ ողբալ ըզՅուդաս եւ ըզնորա բախտըն տըխուր:
Համարի՛ս թէ ի նոր արքայութեան Մեսիայի
Լինիցիս երջանիկ. ա՛յդպէս խաբիս դու, եղկելիդ:
Ո՛չ եւս ուրեմըն ճանաչես ըզԶեբեղեանս եւ ըզՊետրոս,
Զաշակերտսըն սիրելիս, որք քան ըզքեզ նախապատուեալք,
Գանձս յորդեալս իբրեւ ըզգետ ժողովեցեն յարդեանց երկրի,
Բաժինս եւ այլք լաւագոյնս առցեն քան զիմ թըռուառ որդին:
Հապա եկ ցուցից ես քեզ զարքայութիւն իւրեանց պայծառ:
Եկ ընդ իս. հիմ դեղեւիս. սըրտապընդեա զանձնըդ, Յուդաս:
Տեսանե՛ս ըզլեռնըդ զայդ ըզլայնանիստ որ կայդ հանդէպ,
Հովանիս երկայնաձիգըս տարածեալ ընդ ձորն յուրթի.
Այտի անդադար ի պաղպաղուն իբր յՈվփիրայ
Ելցէ ոսկի. անդանօր ընդ երանեակ շըրջանս ամաց
Հովիտըն բըզխեցէ զանըսպառ բերս առատութեան.
Զայս ընտրեալն իւր Յովհաննէս առցէ զօրհնեալ ժառանգութիւն:
Թանձրախիտ հովանաւոր որթովք բըլուրքըդ ծանրացեալք,

Եւ արտորայքըդ զեղեալք վէտ վէտ հասկօք ծածանելովք,
Պետրոսի սիրեցելոյն վիճակեցան ի Յիսուսէ:
Տեսանե՛ս զերկիրն ողջոյն, զիարդ քաղաքքըդ մարդաշատք
Նըմանեալք Սաղիմայ, դըստերն այնմիկ թագաւորաց,
Ընդ լուսով արեգական սըփռեալք փայլեն ի խորս հովտին.
Զիարդ սահեալ անցանեն ընդ բարձր որմոցըն կամարօք
Պէտպէս նոր Յորդանէսք, որք ըզքաղաքսն արբուցանեն.
Պարտէգը պըտաբերք, Աբիւն վայրացն հանգունաւորք,
Հովանեօք իւրեանց ծածկեն զոսկի աւագ ափանց նոցուն:
Այսօրիկ արքայութեան աշակերտացն են ճոխ բաժինք:
Իսկ անդ ի բացեայն նըմարիցեն ինչ արդեօք դու
Եւ ըզխուն զայդ լեռնակողմն առապարին եւ ամայի,
Զանմարդի եւ ըզխոպան, ուր սոսկ խըռնեալ կան չոր թաւուտք:
Ի վերուտ արտօսաթոր եւ ցուրտ ամպովք պատէ գիշեր,
Ի ներքոյ ձիւն եւ սառոյցք ծածկեն ըզխորս անբեր հովտաց,
Ուր հաւք գիշերականք, ընկերք քոյին ողբանըւէրք,
Ի յաւէժ ամայութեանն ընդ շանթահար անտառս յաժին:
Ահա քոյդ ժառանգութիւն. որպէս արդեօք, հէք աշակերտ,
Բարձրայօնըս փըքալով միւս մետասանքն անցցեն առ քեւ,
Հագիւ ակնարկելով ի քեզ լեռնակալդ յերկրիդ յայդմիկ:
Լա՛ս, Յուդաս, առ ցաւոց եւ առ ցասման մեծանձն ոգւոյ.
Վայրապար լաս դու, որդեակ, զուր վայրապար են արտասուքդ
Հեղեալք անյուսութեամբ, եթէ քեզէն չօգնես դու քեզ:
Լուր ինձ, եւ քեզ մերկացայց ողջոյն ըզսիրտ իմ հայրական:
Աւաղիկ Մեսիայն յապաղէ զմեձըն փըրկութիւն
Եւ ըզպայծառըն պետութիւն՝ զոր խոստացաւ նա հաստատել:
Արքային նազովրացւոյ լուծն ատելի է իշխանաց,
Որք միշտ մահ նիւթեն նըմին. արդ, Յուդա, եկ պատճառեցիր
Կամել ի ձեռս ըզնա տալ քահանայիցն յաչաղկոտաց,
Ոչ առ խընդրել ինչ ըզվրէժ ատելութեան նորին առ քեզ,
Այլ զի զնա ստիպեցես զի հուսկ ուրեմըն տաղտկացեալ
Յիւրեանց յերկար հաւածմանց, զահեղն իւր սաստ ցուցցէ նոցա,
Եւ կանգնեալ զիւր ի վաղուց ակընկալեալն արքայութիւն,
Ափշութեամբ ըզնոսա եւ ամօթով կորացուցէ:
Յայնժամ դու աշակերտ գոլով հըզօր վարդապետի,
Վաղագոյնս ըստասցիս ըզքո վիճակ ժառանգութեան,
Որ թէպէտ դոյզն ինչ իցէ, սակայն կանուխ պարգեւեալ քեզ,
Հուսկ ուրեմն անխոնջ ջանիւ եւ տըքնութեամբ եւ վաստակովք,
Երկրին մըշակութեամբ եւ վաճառաց տուրեւառիւք

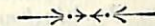
Գէթ սակաւ մի նմանեցէ մեծ եւ ընտիր բաժնիցն ալլոց։
Բաց աստի՛ եւ ըզՅիսուս թէ մատնիցես քահանայից,
Նոքա լեալ շնորհապարտ, ըզձեռքս քո լըցցեն ոսկւով։
Ձայս ահա տայ քեզ խորհուրդ ծընող քոյին վըշտաչարչար։
Հայեաց յիս. ո՞չ իմ տըժգոյն այն մահատիպ երեսքն իցեն։
Անդ իսկ ի խորս անտառացն ըստորայնոց խորհեալ ի քեզ,
Եւ այսր յանուրջըս եկեալ՝ ըզփըրկութիւն քո ցուցանեմ։
Բայց դու զարթնուս աւաղիկ. մի՛ անգոսներ, որդեակ, ըզխրատ
Քոյոյ ծընողիդ, զի մի՛ թաղծեալ առ ընկերս իմ՝
Առ ոգիս. մեռելոց դարձայց այսրէն ցաւած սըըտիւ»։
Յետ տեսեանն յարեալ Սատան եւ առ նովաւ եկաց կանգուն։
Օրինակ զայս ամբառնայ լեռըն մի յաղթ՝ ուր էր նախ ձոր,
Յորժամ հովիտք շուրջանակի սասանութեամբ շարժման երկրիս
Հոսեալ ի խորս անկանին ընդ կամարաց կործանելոց։
Չարթեալ Յուդաս, եւ անդէն ընդոստ ի վեր վազեալ՝ ասէ.
«Նոյն մեռելոյ հօրս էր ձայն, նոյն եւ բարբառն ի ժամ մահուն։
Ըստոյգ ասեայ զիս Յիսուս. զայդ եւ մեռեալքն անգամ գիտեն։
Յորմէ միշտ երերագին կասկածանօք խիթայի ես
Եղկելիս, զայն գնացելոցն ոգիք յայտնեն ինձ աւաղիկ։
Օ՛ն երթայց կատարեցից զոր ինչ տեսիլըն պատուիրեաց։
Բայց ո՞չ սովին լինիցիմ դաւաճանող Մեսիայի.
Ո՞չ դառնութիւն կամ Սատան ետուն զերագըդ տեսանել...
Օ՛ն ի բաց զընացէք յինէն անարգ եւ վատ խորհուրդք։
Այլ զըրդէ զիս թերեւս անձուկ ընչից եւ քէն վրիժուց...
Իսկ ընդէր զանձն իմ յուզեն այդքան անդոհք եւ մեղկ վարանք.
Երեւին ինձ տեսիլք եւ պատուիրեն խընդրել ըզվրէժ։
Եւ սուրբ վրէժխընդորութիւն, զոր հրամայեն պատգամք տեսեան»։
Մինչ զայս խօսեալ՝ կուտէր ի գլուխ իւր ըզցասուստ աստուածաստ,
Այն որ զհոգւոյն ամբըծութիւնն ալդպէս եղծեալ ապականեաց,
Սատան լըսէր զամենայն եւ անդ կացեալ հայէր ի նա
Թաքուն ամբարտաւան գոռոզութեամբ եւ ժանտ դիմօք։
Այսգունակ ի բարձր ամպոց միջոյ դիտէ ժայռ մի ահեղ
Ըզդիակունսըն ծըփեալս յալիս ծովուն կոհակելոյ.
Բայց յանկարծ հարեալ շանթիւ եւ խորտակեալ հոսի տապալ
Ի խորս անդընդոց. եւ ի տեսիլ անկման նորին
Կըղզիք շուրջանակի գովեն ըզշանթըն վրէժխընդիր։
Ի լեռնէ անտի Սատան յոխորտընթաց ճեմովք քայլեալ
Եհաս յերուսաղէմ, խընդրել ի լուռ անդ ապարանս
Ըզմեծ քահանայն, զաստուածութեանըն թըշնամին,

Եւ ի սիրտն այն հարալից հեղուլ խորհուրդըս հարագոյնս
Եւ տեսեամբք գիշերայնովք խարդաւանել զանձնն նորա։
Իսկ Յուդաս կայր ի լերին, սուգեալ ի յոյզըս խորհըրդոց.
Եւ ահա տիւրն ծագեաց յերես երկրի նիրհեցելոյ։
Չարթեան Յիսուս եւ Յովհաննէս, եւ ի լեռն անդըր երթեալ՝
Գըտին անդ զայլ աշակերտսըն տակաւին անկեալս ի քուն։
Յիսուս կալեալ զարդարոյն Վեբէոսի թըմբեալ ձեռաց,
Եւ ըզնա զարթուցեալ, զայս առ նա բան բարբառեցաւ.
«Աստ եմ եւ կամ կենդանի, ո՞վ Վեբէոս առաքինիդ»։
Նորա յարուցեալ արկ նըմա գիրկս արտասուելով.
Ապա չոգաւ զարթուցանել եւ զայլս եւ մօտ ածել առ նա։
Յորժամ նոքա դիմեալ անձկով խըմբեցան շուրջ, ասէ Յիսուս։
«Ե՛կ, դասըդ սուրբ, հապա եկ ի միասին վայելեսցուք
Ի մնացուած այսր աւուր նախ քան զհամբոյր հուսկ հրաժեշտին։
Բաց է Սարոն առաջի մեր տակաւին, եւ դեռ երկինք
Յերջանիկ դաշտավայրս ըզմեօք ցօղեն յայգուն ամպոց.
Երկնակատար եղեւինն եւս այն՝ զոր Հայր իմ մըշակեաց,
Դեռ սըփոէ գով հովանիս. դեռ եւս ըզմարդըն տեսանեմ
Որ հանգոյն իմն անմահից բերէ յանձին զլին պատկեր։
Այլ ընդ հուպ ոչ եւս իցէ այդ ամենայն. երկինք ընդ հուպ
Ծածկեսցին խաւարակուռ ահեղ ամպովք, եւ խորք երկրի
Սարսեսցեն մեծապէս, եւ ցանկալի դաշտքդ այդ զըւարթք
Աւերեալ ամայացցին. ընդ հուպ մարդիկ հայեսցին յիս
Ժանտ աչօք, եւ զիս թողեալ փախիշիք դուք ամենեքին։
Ձի՞ լաս, Պետրէ. մի՛ լար եւ դու, ո՞վ աշակերտ իմ շերմագութ։
Ոչ ողբայ հարսըն բընաւ, մինչ առ նըմա կայցէ փեսայն։
Դարձեալ վերըստին տեսլիք դուք զիս, որպէս ըզմայրն
Ի մէջ յարուցելոց տեսցէ որդին իւր միամօր»։
Ձայս նորա բարբառեալ, կայր անդանօր ի մէջ նոցին
Աստուածայնով պայծառ դիմօք. սակայն ըզգայր յանձին իւրում
Ըզնեքին տագնապս հոգւոյն եւ զվեհ երկունքս փըրկութեան։
Ի գնալն անտի, չոգան ըզհետ իւր սերտ սիրով ամենեքին
Բայց միայն ի Յուդայէ, որ թանձր ոստոցն ընդ հովանեաւ
Ուրոյն մեկուսացեալ լըսէր ըզբանսըն Յիսուսի.
Եւ տեսեալ ըզմեկնել նորին ի բաց, յանձն իւր ասէ.
«Գիտէ անշուշտ թէ ինքեան ըսպառնացեալ կայ օր մըթին.
Դիտասցէ եւ զհալածչաց իւրոց ուրեմն ունել ըզդէմ,
Եւ անյաղթ զօրութեամբ ի գլուխ տանել զոր ըսկըսաւ։
Բայց գիտէ՞ արդեօք եւ զայն եթէ խորհիմ մատնել ըզնա,

Եւ տեսիլն այն եւ երազ չէին ցընորք խաբեպատիրք:
Եթէ եկն երազ մի սուտ՝ բարդել զտանջանս ատեցելոյս,
Ապա ուրեմն անիծեալ եղիցի ժամն յոր նընջեցի,
Եւ հայրն իմ յարուցեալ եկն այսր առ իս իբրեւ զըստուեր:
Ի դարձ ժամուն՝ լըսելի լիցին նըւազ ձայնք հեծութեանց
Ի լերինս եւ ի խոռոչըս դամբանաց կործանելոց.
Անիծեալ եղիցի վայրն՝ յոր ընկողմեալ անկայ ի քուն.
Անդանօր ամբարիշտ որդին ըզհայր իւր ըսպանցէ,
Անդանօր հեղցի արիւն բարեկամիս սիրեցելոյ,
Որ զանձըն մոլեբար փողոտեսցէ իւրով ձեռամբ:
Յո՞ տանին զիս զառանցանք, եւ է՞ր ընդ անձն իմ զայրագնիմ.
Չեն այդ ցընորք, այլ տեսիլ մի երեւեալ յորդորէ զիս
Մատնել ըզՄեսիա, եւ ես փութամ կատարել զայն.
Միթէ լիցիմ մեղապարտ...: Ո՛հ, նըզովեալ լիջիր եւ դու,
Ո՛վ օր սոսկալի, յորում ընտրեաց զիս Մեսիայն
Եւ սիրով եւ քաղցր ակամբ ասաց ցիս զնալ ըզհետ նորա.
Խաւարեալ եղիջիր մըռայլ ամպով եւ գիշերաւ.
Ի մերձենալ քո յերկիր, ընդ մութն յածցի անդ ակտըն ժանտ,
Եւ ի մտանել շողից արփւոյն ճարակեսցի մահ տարածամ.
Մի՞ ոք բնաւ ի մարդկանէ անուանեսցէ երբէք ըզքեզ,
Եւ Աստուած մոռացի կարգել ըզքեզ ի թիւս աւուրց:
Պատէ զիս անձկութիւն, դողան ոսկերք իմ համօրէն:
Ո՛ւր ես, Յուդա. զարթիր, քաջ լեր. հիմ, եղկելիդ, այդպէս տանջիս.
Ոչ պատրէ տեսիլդ ըզքեզ. եւ թէ իցես եւրս պատրեալ,
Կարիցես այլազգ հնարիւք ինչ ժամանել յոր ծարախս »:
Մինչ չամբշեալ խորհէր նա զայս, երկուս այլ ժամս անդոհականս
Յետ տեսլեանն առաւել ի յաւիտեանսն հասեալ էր մօտ:

ԿԼՈՊՇՏՈԿԻ

Մ Ե Ս Ի Ա Կ Ա Ն

ԵՐԳ ԶՈՐՐՈՐԴ

Ն Ա Խ Ա Դ Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Կայիափա, յետ երևութանայոյ նմա Սատանայի, ժողովէ զատեանն առ ի դատապարտել զՅիսուս ի մահ: Պատմէ զերազ իւր, առաջի արարեալ զայն իւր աստուածեղէն իմն ազգեցութիւն: Փիլոն փարիսեցի ընդդիմաբանէ նմին, բայց մեծագոյն եւս սաստկութեամբ մահապարտ դատի զՅիսուս: Խորհուրդ Գամաղիէի եւ առ նա շնորհակալէր Նիկողեմոսի: Մուկղին խօսք փիլոնի, ազդեալք ի Սատանայէ եկելոյ յաներեւոյթս անդր ընդ Իթուրիէի: Նիկողեմոս տուեալ նմա պատասխանի, ելանէ ընդ Յովսեփայ արիմութացւոյ արտաքս ի ժողովոյն: Գայ Յուգա մատնել զՄեսիա: Մերձ հասեալ Յիսուսի յԵրուսաղէմ, առաքէ զՊետրոս եւ զՅովհաննէս ի քաղաք անդր, պատրաստել զվերջին ընթրիսն: Պետրոս ի վերնաշարկէ տանն տեսանէ զմայրն Յիսուսի եւ զՂազարոս եւ զՄարիամ զբոյր նորին եւ զորդի այրւոյն Նայինայ եւ զԿիդլի՝ զդուստր Յայրոսի, որք զայն խնդրել զՅիսուս: Ամբիժ սէր որդւոյ այրւոյն Նայինայ ընդ Կիդլեայ: Մարիամ ոչ եւս համբերել կարացեալ, գնայ դարձեալ ի խնդիր Յիսուսի, որոյ եկեալ ի դերեզմանն Յովսեփայ եւ անդ զկայ առեալ խոկայ յիւր մահն եւ ի յարութիւն: Հասանէ կրեկոյն: Բանք Իթուրիէի առ Մեսիայն եւ պատասխանի նորա: Մտանէ ի քաղաքն, եւ հանդերձ աշակերտօքն բազմեալ ի սեղան, խօսի զմահուանէն, զմատնութենէն, եւ հաստատէ զխորհուրդ յիշատակի մահուն իւրոյ: Յովհաննէս յընդունել իւրում զբաժանն, տեսանէ զփառս Յիսուսի: Յուգա ելանէ արտաքս, գնալ առ Կայիափա: Վերջին բանք Յիսուսի: Պետրոսի յանդուգն համարձակութիւն, եւ իւրոյ ուրացութեանն կանխասացութիւն: Յիսուս ի միջի աշակերտացն նախ յաղօթս կացեալ, ապա յառնէ գնայ ի հեղեղատն Կեդրոնի, եւ ի բլրի ուրէք դադարեալ, պատուէր տայ Գարբիէի ժողովել զհրեշտակսն ի տեղի մի առանձինն ի Գեթսեմանի:

Կ Լ Ո Պ Յ Տ Ո Կ Ի

Մ Ե Ս Ի Ա Կ Ա Ն

Ե Ր Գ Զ Ո Ր Ր Ո Ր Դ

Կայիափա յետ տեսնանն, յոր յայտնեցաւ նրմա Սատան, Դեռ խռովեալ կայր ի մահնին, ուստի հանգիստն էր խոյս տրուել: Ըզընով վայրիկ մի անկեալ եւ զարթուցեալ անդրէն իսկոյն, Մըտայոյզ տագնապէր եւ դանդաջէր մոլեգնաբար: Որգունակ ի ճակատու պատերազմին նուաղեալ մարմնով Թաւալի այր անաստուած, մինչ գայ յաղթողն՝ ոյր երիվարն Հարթուցեալ ի վեր վազէ, եւ շառաչող զրահից շաչիւն, Գոռք եւ զայրոյթ ըսպանողաց, եւ յերկնէ շփնդն որոտընդոստ Հընչէն զիւրեւ, եւ ինքն ապուշ ընդարմացեալ՝ ջախջախ զըլխով Ընդ մեռեալսն անկեալ դընի, խըզեալ հատեալ զամենայն յոյս: Ապա յառնէ եւ նըզովէ զանձն իւր, զի կեայ եւ խորհի դեռ, եւ տըժգոյն դողդոջ ձեռօք սըըսկեալ զարիւն իւր ընդ երկին, ԶԱստուած անիծանէ, զոր ուրանալ ջանայր նա գուր: Որինակ զայս ցընորեալ ընդոստ յառնէ Կայիափա եւ կոչէ զժողով ծերոց եւ երիցանց ժողովըրդեան: Ի հոյակապ ապարանս անդ գոյր սըրահ մի լայնաձիգ, Փայտիւք Լիբանանու կերտեալ ի շուք սողմոնեան: Անդանօր ակըմբեցան դասք երիցանց եւ ծերքն Յուգայ: Էր ընդ նոսա եւ Յովսէփ յԱրիմաթեայ, իմաստնագոյնն ի մէջ խորթացելոց որդւոց վեհին Աբրահամու, եւ ի թուոյ սակաւուց մընացելոցն առաքինեաց: Զերդ լուսին խաղաղաւէտ ի նսեմաստուեր ամպըս բարձունս Յածի զմեօք, նոյն եւ Յովսէփ զընայր յատեանն հանդարտօրէն:

Անդրը եկն եւ մըտերիմ Մեսիայի եւ Յովսեփայ Նիկողոմոս:
Կայիափա տիրաբար անցեալ յառաջ, ասէ ցասմամբ.

« Հուսկ ուրեմն, Հարք Սաղիմայ, պարտ է մեզ արդ առնուլ խորհուրդ
Եւ զոտինն ի միջոյ ի բաց բառնալ հըզօր բազկաւ.
Ապա թէ ոչ, յանգ հանցէ զոր վաղ ընդդէմ մեր նիւթեաց նա,
Եւ զայս հուսկ այսօր նըւագ ժողովիցիմք թերեւս աստէն:
Չայս պաշտօն քահանայի, զոր Տէր ինքնին իսկ ի Սինա
Ձեռամբ մեծ մարգարէին կարգեաց եւ ետ որդւոց յորդիս,
Զոր բըրգունք Բաբելոնի յերկարատեւ անդ գերութեան,
Եւ եօթն անեղասատս բլուրքն զինուցն մըրըրկաւ.
Ոչ կարող եղեն խախտել, զայն տեսանող ոք մահացու
Բառնայցէ ի նախատինս Խորայելի եւ տաճարին:
Ո՛չ յիւր ձեռս իսկ է Սաղիմ. չիցէն քաղաքք Յուդայ գերիք
Աստուածացեալ տեսանողին. ո՛չ սընապաշտ ամբոխն կոյր
Թողեալ զտաճար հարցն սըրբոց եւ յանապատըս հեռաւորս
Ընթացեալ, ընդ նորուն պատիր նըշանսն ըսքանչանայ,
Զորըս նա Սատանին թելադրութեամբ հնարի գործել:
Եւ զի՛նչ առաւել նորանըշան եւ հրապուրիչ
Յաջս ամբոխին ապշելոյ, քան ըզմեռեալս ի մահուանէ
Կամ մանաւանդ ըզնուաղեալ հիւանդս ի քնոյ զարթուցանել:
Իսկ մէք կամք նըստեալ յանհոգս եւ ըսպասեմք զի խուժան իւր
Ապրտամբեալ եւ մոլեալ՝ հանդէպ նորին ըսպանցէ զմեզ,
Զի ապա եւ ըզմեզ եւս յարուսցէ ի մահուանէ:
Դուք զարմացեալ կայք, ո՛ Հարք, եւ պապանձեալ հայիք ընդ իս.
Յերկուանայք տակաւին եւ պաշարե՛ն ըզմեզ վարանք.
Քաջ է. կացէք դեռ յերկբայս եւ նիրհեցէք յանհոգութեան.
Անշուշտ անգիտանայք զի արքայ զնա կարդաց Յուդա,
Եւ ոսոս արմաւենւոյ հատեալ ամբոխն տարածեաց
Ի վերայ ճանապարհին, եւ զովսաննայն երգեաց նըմա...:
Օ՛չ թէ նա զԱստուծոյ լըսէր զանէծսըն մանաւանդ,
Եւ յականջսն թըմբբեալս հընչէր բարբառ Որոտողին
Փոխան ձայնից յաղթութեան, եւ ի ներքին դրունըս մահու
Յերկաթի աթոռոց կանգնեալ արքայք եւ ըզպըսակոսն
Արկեալ յերկիր, կարդային անդ ովսաննայս դառն ապանօք:
Ո՛վ Հարք անարժանք, թող ներեսցի ասել ինձ զայդ,
Մինչ արդար բարկութիւն վառեալ զոգիս՝ տայ ինձ խօսել,
Խոհականն իմաստութիւն եւ առաւել եւրս քան զայն՝
Տէր ինքնին հրամայէ փութալ յերկրէ բառնալ ըզնա:
Յայտնութեամբք երազոց ընդ հարսըն մեր խօսէր Աստուած.

Արդ լըւարուք եւ ձեզնի դատեցարուք ի միտըս ձեր,
Թէ երազըն զոր տեսի՝ աստուածառա՛ք իցէ թէ ոչ:

« Էյ արճաւաց մահու գիշեր, եւ ընկողմնեալ իմ յանկողնոջ՝
Ըզնորոյ հերձուածոյդ ըզհուսկ ելիցըն խորհէի.
Յայս վարանըս խորհըրդոց եւ լի հոգովք ի քուն եղէ.
Եւ ահա յերագելն իմում գըտայ ի տաճարին,
Եւ փութայի հաշտ առնել ըզժողովուրդն ընդ Աստուծոյ:
Մինչ հեղոյր արիւն զոհին, եւ ես գնայի պատկառանօք
Ի ներքս ի սըրբարանն եւ զվարագորըն բանայի,
Տեսի յանկարծուստ, ո՛հ դեռ դողան ոսկերքս ողջոյն,
Եւ զինեւ անկանին արհաւիրք Տեառն օրհասաբերք,
Տեսի զԱհարոն, որ սուրբ զարդուք եւ խիտ դիմօք
Գայր առ իս, եւ վեհ ցասմամբ հրացայտ իւր ակն արձակէր մահ,
Եւ ի լանջացըն վառելոց սաստիկ շողիւք իբր ըզՔորեբ՝
Լոյս զինեւ փայլատակէր. անդ յայնժամ թեւք քերովբէիցն
Առ երի տապանակին շառաչէին ահագնապէս:
Պատմութեանս յանկարծ փըշրեալ անկաւ յերկիր իբր ըզմոխիր:
Փախիր, գոչեաց յահեղ նա ձայն, դու անարգանք երիցութեան,
Քեզ ասեմ, այ հէք, փախիր, զի մի՛ գէթ Տեառն քահանայդ
Տակաւին ժըպրհիցիս պըղծել զտեղիդ նըւիրական:
Ո՛չ դու ես այն, — աստ մահաբեր աչօք սաստիկ հայեցաւ յիս,
Որպէս հայի ոք յոտինն եւ կամի զինքն ըսպանանել, —
Ո՛չ այն ես դու, ո՛վ այր վատ եւ անարժան, ոյր յանդիման
Ամբարիշտն ըզսըրբարանն արհամարհէ անպատուհաս,
Եւ զեղբայրն իմ ըզՄովսէս եւ զԱբրահամ եւ զիս ինքնին
Անգոսնէ թըշնամանօք, ըզշաբաթ Տեառն առ ոտն հարեալ:
Երթ, եղկելիդ. մի՛ գուցէ ի յապաղելդ այլ եւս աստէն,
Սուրբ հրով ըզքեզ ծախեսցէ աթոռ շնորհացն աստուածայնոց:
Չայս լըւեալ, հերարձակ եւ ըզգըլխովս արկեալ մոխիր,
Այլանդակ եւ մոլեգին անձամբ խուսեալ անվերարկու՝
Եկի յամբոխն, որ յիս դիմէր եւ կամէր զիս ըսպանանել.
Յայնժամ զարթեայ, եւ զերիս ժամըս նեղեալ դառն անձկութեամբ,
Կացի թաթաւեալ ընդ մահու քիրտն իբր անըզայ:
Դեռ դողամ, եւ բաբախէ սիրտ իմ քըստմնեալ յայնչաւ սարսուռ,
Եւ ըզբանըն կորուսեալ պաղի լեզուս ի շըրթունս իմ:
Մահապարտ ուրեմն է նա. ձեզ արդ մընայ, Հարք կաճառեալք,
Փութալ սահմանել որով մահու մեռանիցի »:

Չայս խօսեալ, անքըթիթ ականք եկաց նա համրացեալ.
Այլ անդրէն ըթափեալ՝ յետոյ ուրեմն ած ի վերայ.

« Լաւ է զի մի ոք մեռցի՝ քան թէ բընաւքըս կորիցուք .
 Սակայն չէ իմաստութիւն տալ զայրն ի մահ ի տօնի աստ .
 Գուցէ ամբօխ ըստըկաց իւրոց պաշտպան կացցէ նըմա » :
 Լըռեաց Կայիափա . ոչ մի բարբառ եւ կամ շըշուկ
 Յարեաւ յատենին , ամենեքեան նըստէին լուռ
 Իբրեւ ըզկոյտ իմն անշարժ եւ կամ գոզցես հարեալք շանթիւ :
 Ետես Յովսէփ ըզտիրեալն անդ լըռութիւն , եւ կամեցաւ
 Կալ շատագով Յիսուսի . սակայն երկիւղ ազդեաց ի նա
 Երէց մի ահարկու , Փիլոն անուն , որ անդ յանկարծ
 Զայրագին սըրտմըտութեամբ մատեաւ յառաջ առ ի խօսել :
 Յայնժամ չէր նորա բանս ինչ ասացեալ ըզՅիսուսէ .
 Զի ոչ յախուռն տարածամ ճառէր զիրաց ինչ այրն այն վէս .
 Էր համարեալ իմաստուն ոք յաչս հանուրց եւ Կայեափայ ,
 Զոր սակայն նախանձայոյզ փարիսեցին ատեայր քինու :
 Եկաց կանգուն , բոց ի տըխուր եւ խոր աչացն ցայտելով ,
 Եւ զայս բարբառեցաւ սրաթեւ բանիւք սըրտմըտութեան .
 « Դու իշխես , Կայիափա , վեհ իմն երազս աստուածայինս
 Առ մեզ պատմել , իբր անգէտ գոլով թէ Տէր չերեի բնաւ .
 Արանց հեշտասիրաց , եւ ոչ ոգի ոք զըլխովին
 Առնէ յայտնութիւն ինչ առ մեղմելս սաղուկեցիս :
 Կամ սըտես , եւ կամ տեսեր ըստուգապէս գերազըզ զայդ ,
 Եւ Աստուած հաճեցաւ նըւատանալ մինչեւ ցայդ վայր .
 Թէ սըտես , են այդ արդիւնք հոովմէական ճարտարութեան ,
 Որով զպատիւըզ գընեցեր . իսկ թէ տեսեր գերազդ արդեամբք ,
 Գիտասշիր զի Աստուած ի պատուհաս չարագործաց
 Յըղեաց առ սուտ մարգարէսն երբեմն ոգիս մոլորութեան :
 Ի կորուստ Աքաաբու գերույ կըռոցն Յեզաբելայ ,
 Եւ զի արիւն սպանելոյն մի գոչեսցէ յերկար առ Տէր ,
 Մահու հրեշտակն էջ յաթոռոյն եւ արկ ի սիրտ մարգարէից
 Ըզտուտ գուշակութիւնս . եւ ահա կառք ճախրեալ ածին
 ԶԱքաբա շընչասպառ , որոյ արիւն իւր հոսէր անդ՝
 Ուր Նաբովթն ըսպանաւ . եւ ի դաշտին կայր ինքն Աստուած ,
 Մինչ զարիւն ըսպանողին հեղոյր հրեշտակըն մահաբեր :
 Որ քեզըն պատուիրէ պատուհասել ըզթըշնամին ,
 Զէ երազ ճըշմարիտ , այլ ի մըտաց քոց կարկատեալ :
 Եւ ոչ սարսափիս մինչ անուանեմ զահեղ անուն
 Մահու հրեշտակին . թերեւս արդ ոմն յայնց Զըւարթնոց
 Առաջի Տեառն ըզքոյին կըշռէ զարիւն՝ մերձ ի հեղուր :
 Յինչն քաւ ըզպարտաւորն Յիսուս ունել առ անպարտ ոք .

Առ չարեօք Նազովրեցւոյն դու նուագագոյն ես մեղապարտ .
 Դու պըղծես ըզտաճարն , ինքն ի միջոյ բառնալ կամի :
 Ի նըժար դատող կըշռոյն , յոր պակասեալ զըտան յաճախ
 Յանցաւորք եւ բարձրայօն ամբարհաւած յաղթողք ազգաց ,
 Նախ քան ըզծնունդ իւր կըշռեցաւ արիւն նորա յանշուշտ ի մահ :
 Մեռցի ուրեմն , եւ ես կամիմ իմով աչօքըս տեսանել
 Ըզմարմնոյն կարկամել . եւ ի բըլրոյն , ուր ըսպանցի ,
 Ըզհողն արիւնագանգ տարայց ի վայրն սըրբութեան ,
 Կամ զարեամբ ներկեալ քարինս եղից առ բարձըր սեղանովն
 Ի յաւերժ յիշատակ ժողովըրդեանն Աբրահամու :
 Մի նուատաբար երկիցուք յահէ յողորդ խառնաղանձին .
 Հարքըն մեր առաջինք չուսուցին զայդ տըկարութիւն :
 Թէ ոչ մեզէն փութայցեմք , Աստուծոյ շանթըն վընժխընդիր
 Ընդ նըմին հարցէ եւ զմեզ , որք նըւաղեալ աչօք տեսցուք
 Ըզնորա մեռանելն , եւ առ նըմին անկցուք պըղծեալք :
 Միթէ երկեա՞ն Թեզբացին յորժամ ըսպան ըզքահանայս ,
 Մինչ ըզնիրհեալըն Բահաղ ոչ զարթուցին որոտող ձայնք :
 Ոչ արդեօք յուսացաւ յայն՝ որ առաքեաց հուր ի յերկնուստ :
 Թէ և մեր չըզուցեն շանթք , բայց սակայն ես երթայց միայն
 Ի մէջ բազմամբոխին . եւ վայ մարդոյն որ անդանօր
 Ընդդէմ կացեալ ասասցէ թէ ոչ արիւն երագողին
 Հեղու ի փառս Աստուծոյ . ամենայն արք ժողովըրդեանն
 Առասցեն ըզնա քարկոծ , յորժամ յօնիւքս ակնարկիցեմ :
 Յանդիման Իսրայելի եւ առաջի հոովմայեցւոց
 Մեռցի այրն ապըստամբ , եւ համարձակ յայնժամ նըստեալ
 Եւ դատեալ , ապա պերճ չըքով ի տուն Տեառն մըտցուք » :
 Զայս Փիլոն խօսեցաւ , եւ ըզբազուկսն ամբարձեալ
 Անց ի մէջ հրապարակին , եւ անդ կացեալ գոչեաց անդրէն .
 « Ո՛վ գուարթ հոգիդ , եթէ արդ երկնից զարդու զգեստաւորեալ
 Հանգչիս հուպ Աբրահամու եւ չուրջ խըմբես ըզմարգարէս .
 Եւ կամ թերեւս ի կաճառ քոյոց որդւոցդ իջանելով՝
 Դեգերիս աստանօր ի մէջ մարդկան մահկանացուաց ,
 Դու , հոգիդ Մովսիսի , ուր եւ կայցես արդ ի ժամուս ,
 Երդնում աւասիկ յանուն յաւերժ անջինջ ուխտին ,
 Զոր յէնն ուսեալ ածեր յորտընդոստ ցումանց միջոյ ,
 Զի ոչ հանգեայց մինչեւ հաքեալ սատակեսցի քո ատելին ,
 Եւ ըզձեռս իմ զայտօսիկ լըցեալ արեամբ Նազովրեցւոյն
 Եւ տարեալ ի բարձրայարկ անդր ի սեղանըն գոհութեան ,
 Ամբարձից ի վերայ զըլխոյս վաղուց ձիւնացելոյ » :

Ջայս ասէր, կարծելով թէ Աստուծոյ չիցեն յայտնի
Խորք բռնեց զերեզմանաց, մինչ կեղծաւոր զինք սիրտն ասէր,
Եւ ջանայր կերպարանել հանդարտ երեսս ի յատենին:

Կայիափա զայրագին հեղձամրդձուկ սըրտմըտութեամբ
Կայր յեցեալ յաթոռն ոսկի, եւ ըզմարմինն ունէր սարսուռ.
Հուր յերեսացըն ցայտէր եւ լուռ անշարժ հայէր յերկիր:
Ջայն տեսեալ սաղուկեցւոց, մոլեգնախանձ զայրացութեամբ
Հակառակ փիլոնի անդէն յարեան ամենեքեան:
Այգոնակ ի ճակատու պատերազմին նըթոյգք ռազմիկը
Տեսեալ զի պետ իւրեանց խոցեալ երազասլաց շաշող տիգաւ
Եւ ըմբռնեալ յորհասէն, ժայթքէ արին, գլորի թաւալ,
Սանձակոտոր ի վեր վազեն երկաթակուռ կառացն հանդէպ,
Ընդ օդս խըրխընջեն եւ ըսպառնան հրացայտ աշօք,
Դափր հատեալ դղրդրեն զերկիր եւ փըչեն ծուխ մըրըրկաշունչ:
Ատեանն անդէն լուծանէր յայն բարկ գըրգիռ մոլեգնութեան,
Թէ չէր յարուցեալ ի մէջ նոցա Գամաղիէլ,
Որ բերեալ ի դէմն ըզփայլ ըզգօնութեան, խօսեցաւ զայս.

« Թէ յայս յոյզս ուժգին ցասման զօրեն ինչ դեռ առողջ խորհուրդք,
Սիրելի թէ ձեզ իցէ իմաստութիւն, լուարուք ինձ, Հարք:
Յորչափ հերձուած անզըրաւ ցանգ զարթուցեալ կայ ի մէջ ձեր,
Եւ անուանք փարիսեցւոյ, սաղուկեցւոյ ճեղքեն ըզձեզ,
Ձիաճրդ կարիցէք ըզմարգարէն բառնալ յերկրէ:
Թերեւս յըդէ Տէր ի ձեզ ըզգըրգութիւն զայդ նախանձոտ,
Ինքնին կամելով դատաստանաւ իւրով մեծաւ
Դատել եւ հատանել զդատավըճիռ հագովրեցւոյն:
Տեառն թողէք զիւր դատաստան. գուցէ անգոր գըտանիցիք
Ի բառնալ ըզշանթ նորին, եւ ընդ բեռամբ հըզօր զինուն,
Յորմէ սարսեն եւ երկինք, կործանիցիք ի հողն անարգ:
Կացէք լուռ հանդէպ Էին՝ առ ի լըսել զբարբառ նորա,
Որ ընդ հուպ եկեսցէ եւ խօսեսցի, եւ գնորա ձայն
Յելից եւ ի ծագաց արեւմտից լուիցէ երկիր:
Թէ ցըշանթն ասէ Աստուած. ' Խորտակեա զնա '. եւ ցըմըրրիկ.
' Յըրուեսշիր զանկեալ ոսկերս իւր ընդ չորս հողմս իբր ըզփոշի '.
Կամ ցըսուսերն փայլուն. ' Օ՛ն վառեալ զաջ վըրէժխընդիր,
Ա՛րբ զարին մեղաւորին '. թէ հրամայէ ցանդունդ երկրի.
' Պատառեաց եւ կուլ ըզնա '. յայնժամ գրեսցի նա մեղապարտ:
Բայց մինչ նա երկնահրաշ ըսքանչելօք լընու գերկիր,
Մինչ նովաւ կոյրն ամբառնայ յարփին ըզգուարթ երեսըս իւր,
Եւ ի հայրն՝ յառաջնորդ իւր բաց աշօք ափշեալ հայի, —

Ներեցէք, թէ սըխրացեալ ընդ մեծամեծ գործըս նորա,
Թերեւս թըլիցիմ ձեզ զինքն յանչափրս ներբողել, —
Մինչ աւանջը խըլից բացեալ անդրէն ի լուր ձայնի մարդոյն,
Լըսեն վերըստին գրահանային քաղցր օրհնութիւն,
Ըզբարբառ հարսնուհւոյն եւ զողըս մօրն հըրճուեցելոյ,
Ըզտօնական երգոց պար եւ զալէլուս փառատրութեանց.
Մինչ նովաւ յառնեն մեռեալք եւ մեզ վըկայք հանդիսանան,
Եւ զայսրէն կենդանացեալ աչս արտասուօք յերկինս յառն,
Սուրբ ցասմամբ հային ի մեզ, եւ զգերեզման իւրեանց ցուցեալ՝
Յուշ առնեն մեզ զատեանն, որոյ հանդէպ կացին նոքա.
Եւ որ եւս է սքանչելի, մինչ անըստգիւտ վարէ նա կեանս,
Եւ հըզօր զօրութեամբ առնէ նըշանս աստուածաբար,
Աղաչեմ, Հարք, երդմեցուցեալ ըզձեզ յԱստուածըն կենդանի,
Ասացէք, իցէ՞ օրէն դատապարտել ըզնա ի մահ »:

Լըռեաց նա, եւ ահա ճառագայթէր յերուսաղէմ
Բարձր արեւ միջօրէի, եւ Յուդա գայր եւ մերձենայր
Յատեան ժողովոյն. սակայն քան զինքն յառաջեալ շոյտ
Իթուրիէլ եւ Սատան, եւ ի սրահին կացեալ անտեսը
Աւընթեր քահանայից, դէտակն յատեանըն դընէին:

Անդ նըստեալ լուռ Նիկողեմոս հայէր յերեսս ամենեցուն,
Որք ինքեան թըլէին իբրեւ ըզմարդ ոք մեղաւոր
Սարսափեալ ի գոյն դալկան, յորժամ վերուստ որոտայ Տէր.
Եւս եւ փիլոն եւ Կայեափա զոգցես յապուշ հարեալ կային
Ընդ բանսըն հանճարեղըս զոր ասաց Գամաղիէլ:
Յարեաւ խօսել Նիկողեմոս արհամարհոտ իմն երկիւղիւ.
Վեհ տեսիլ իւր ցուցանէր ըզմարդասէր ոգի նորին.
Ի մտախոհ դէմըս նորա նկարեալ էին ցաւ եւ թախիծ,
Եւ յերեսսն ողջոյն փայլէր անբիծ խըղճին անդորրութիւն.
Անխարդախ վըկայք սըրտին աչք իւր լային, այլ ինք բընաւ
Ջարտասուս իւր ոչ ծածկէր, զի առ մարդիկ կարծէր խօսել.
Եւ ձայն արձակեալ բարբառեցաւ օրինակ զայս.

« Օրհնեալ լիցիս, Գամաղիէլ, յազգըս մարդկան մահկանացուաց.
Օրհնեալ եղիցի բարբառ չըրթանց սիրեցելոյդ:
Աստուած ի սիրտ քո ազդեաց զարիութիւն դիւցազնական,
Եւ ըզլեզու քո սըրեաց իբր ըզսուսեր յեսանասուր.
Դեռ եւս ոսկերք մեր սարսեն ի քոց բանիցըդ սասանեալք.
Կըքին դեռ ծունկը մեր տըրկարք, եւ զաչըս մեր պատէ խաւար.
Տեսանեմք տակաւին զի Տէր իւրովք շանթիւք սաստից
Յուշ առնէ ապըստամբաց եթէ դարձցին նոքա ի հող:

Այն Աստուած, որ խրատեալ ուսոյց քեզ զայդ իմաստութիւն,
եւ ետ քեզ սիրտ անվրկանդ եւ զքաջութիւնդ արիական,
Ըզքեզ պահպանեսցէ. եւ Մեսիայն աստուածառաք
Հովանի եղիցի քեզ եւ քոյոցըդ զաւակաց:
Իսկ ըզձեզ, ըզհալածիչս Աստուծոյ մեծ մարգարէին,
Ըզքեզ, փիլոն, եւ ըզքեզ, Կայիափա, ես ոչ օրհնեմ:
Լալ եւեթ մընայ ինձ աստ, եթէ երբէք ըզձայն լալեաց
Սիրտք ձեր լըսել կարիցեն, եւ արտասուք զըթոյ հեղեալք
ի պատճառս անմեղին, շարժել ըզսիրտ ձեր զօրիցեն:
Մի՛ մերժէք զարտասուս, որք տակաւին խօսին առ ձեզ
ի փըրկութիւն արդարոյն. զի թէ հեղցի արիւնն անպարտ,
Բարձր աղաղակ իւր հընչեսցէ իբրեւ զորոտն աստուածաստ,
Հընչեսցէ եւ ելեալ յերկինս՝ հասցէ յունկն Անեղին,
Որ լըեալ եւ յանդորմ ի դատաստան եկեալ հասեալ,
Խընդրեսցէ զըսպանեալն եւ ասացէ. « Ո՛վ տունդ Յուդայ,
Ո՛ւր իցէ քոյդ Մեսիա՝. եւ ըզնա ոչ զըտեալ ուրեք,
ի ծագաց արեւելից ցըմուտս հարեալ սատակեսցէ
Զարսն արիւնահեղս որք ըսպանողք եղեն Սըրբոյն »:
Դադարեաց նա. իսկ փիլոն ըսպառնալից աչօք նըստեալ
Դողայր առ սըրտին կրից եւ կատաղի սըրտմըտութեան,
եւ ջանայր առ վիստութեանն ըզբարկութիւն իւր ոչ յայտնել.
Այլ ի դուր. զի մթագնեցան աչք իւր եւ շուրջ պատեաց ըզնա
Թանձր գիշեր, եւ թըւէր նըմա ժողովն ի խաւարի:
Եւ մինչ կայրն իբր անըզգայ, յանկարծ արիւն իւր եռացեալ,
ի սըրտէն ուռուցելոյ ելեալ յերեսսըն ծաւալէր.
Յայնժամ ի դէմսըն ցուցեալ թէ որպիսի՛ որ էր փիլոն,
եւ ցասմամբ ի վեր վազեալ խաղաց յառաջ ի տեղւոյն:
Զերդ յորժամ յանմատոյց լերին ի սար գայ իջանէ
Ամպրոպ անեղատաստ, սուրայ իսկոյն ամպ մի մըթին,
Վառեալ հրաբորբոք կորըստաբեր փայլատակամբ.
Այլք յամպոց ըզմայրից միայն ըզծայրսըն տատանեն,
Իսկ նա յերկնէ դիմեալ յերկին, զանտառախիտ լերինս ողջոյն
եւ զբարձրաբերձ պարըսպաւոր զանծայր քաղաքս արքունականս
Հըրդեհեալ բիւրուք շանթիւք՝ թաղէ ի կոյտս աւերակաց,
Օրինակ զայս փիլոն յառաջ անցեալ արձանացաւ:
Ետես զայն Սատան, եւ խօսեցաւ ընդ միտըս իւր.
« Իցիւ քո բանք ծաւալեսցին հանգոյն անեղ դժոխոցն ուղխից
Կամ ալեաց հրեղէն ծովուն եւ կամ շըրթանցըս որոտմանց,
ի հրամայել իմում այլոց. լու լիցի ձայնդ անագնադղորդ,

Որպէս անդ ընդ անսահման բարձրաւանդակսն անդընդայինս
Հընչեաց բարբառ աստուածոցն առ մարդն ոխից, զոր լըւան գետք
եւ ուեալ զայն՝ պատմեցին այլոց գետոց շուրջանակի:
Քոյով բանիւրդ կաշկանդեալ կապեա զամբոխն յաղթանակաւ.
Այնպիսի յորդեալ գեղցին ի քում սըրտիդ խորհուրդք եւ կիրք,
Ընդ որս ինքն Ագրամելէք իսկ բընաւ ոչ ամաչեսցէ:
Եթէ զվճիռ հատցես մահու Նագովրեցւոյն, տաց վարձըս քեզ,
եւ խընդիւ դըժոխայնով ողջոյն ըզսիրտ քո լըցուցից
Եւ խընդիւ դըժոխայնով ողջոյն ըզսիրտ քո լըցուցից
Յարեանն ի տես. եւ ի զայդ առ մեզ՝ եղեալ քեզ առաջնորդ,
Տարայց ըզքեզ առ ոգիս մարգարիտոյ վեհ քաջազանց »:
Զայս Սատան յանձն իւր ասէր, զոր սոսկ լըսէր Իթուրիէ:
Իսկ փիլոն մտախոհ կացեալ եւ հայեցեալ յերկինս՝ ասէ.
« Սեղան արեան, ուր առ Տէր մատուցանի զառն հաշտութեան:
Զոհարանքդ բարձունք, յորս ողջակէզք նըւիրականք
ի հոտ անուշից Սըրբոյն երբեմն ելանէին.
Դաբիրայդ աստուածընկալ եւ տապանակըդ վկայութեան,
Քերովբէք, հրեշտակք մահու, եւ դու, շնորհաց աթոռըդ վեհ,
Յոր լէն յառաջըն միշտ բազմեալ եւ մեծարեալ ի մարդկանէ,
ի միջոյ խաւարին սըրբոյ դատէր ըզյանցաւորս.
Տաճարդ Աստուծոյ, զոր Տէր լընոյր փառօք իւրովք.
Եւ դու, լեառնըդ Սիոն, որ լըւար զձայնն աստուածեղէն,
Եթէ երբեք Նագովրեցին եւ հետեւողք իւր այնոքիկ
Անօրէնք եւ չարագործք, առաջնորդեալք յապըստամբէն
Ըզձեզ կործանեսցեն, յայդըմ ես չեմ ինչ պարտաւոր.
Անպարտ եմ զըլխովին, եթէ որդիք մեր ձեռնամած
Յաւագին թաղծեալ ակամբ եւ տկար ծընկօք կըթուցելովք
Դան խընդրել ի տաճարի իւրում զԱստուած հարցըն իւրեանց,
Եւ ոչ զըտանեն. թէ դնէ զաթոռ Նագովրեցին
Ուր Տէր նըստէր ի քրովբէս. թէ յանդիման ամենեցուն
Կռապարիշտք արկանեն մեղաւորին խունկ անսուրբ անդ՝
Ուր վարագոյրըն կախէր, ուր նախ միայն քահանայն մեծ
Քող ըզդիմօք՝ աղօթիւք մատչէր յաթոռն ողորմութեան:
Մի՛ տար ինձ, Տէր, ըզչարիսըդ տեսանել. աչք իմ շիջին՝
Չեւ ի վերայ ժողովըրդեան քո աղիտիցըդ ժամանեալ:
Ես ջանամ խափանել դեռ ըզկորուստըն մօտալուտ,
Եւ աստ հանդէպ քո կացեալ մատուցանեմ աղերս առ քեզ:
Թէ երբեք հաճեցար լըսել ձայնի մարդկան յերկնից,
Ունկըն դիր եւ իմոցս հայցմանց, Աստուածդ Խօրայելի:
Աղօթիւք Եղիայի վայրաբերեալ հուր ի յերկնէ,

Ջարսըն յըղեալս յարքայէն ծախեաց ի սարսըն կարմելայ։
Մովսէս եկաց յաղօթս առ քեզ, եւ ի ներքին խորս իւր երկիր
կենդանւոյն եկուլ ըզկորի եւ ըզԻսթան եւ զԱբիրոն.
Իսկ ես անէծքս կարդամ ի գլուխ քոյոցըզ հայհոյաց,
Որք վրիժագործ թըշնամւոյն Մովսիսի արդ կայցեն պաշտպանք։
Վախճան ապրտամբին հասցէ եւ քեզ, Նիկողեմոս.
Հանգոյն նըմին ի բացեայ ի սեղանոյն ու ի տաճարէն
Իջցես ի գերեզման մարդասպանաց քարկոծելոց։
Ուժացեալ յԱստուծոյ խըստացի սիրտդ ի ժամ մահուդ.
Անարտօսը աչք քո մնասցեն եւ ոչ բընաւ կարասցեն լալ,
Յորժամ առ Տէր կամիցիս դառնալ յայն հուսկ յետին պահու.
Ձի լացեր դու ի ժանտին պաշտպանութիւն, եւ յաչաց քոց
Ընդդէմ կամացն Աստուծոյ կաթեցուցեր պիղծ արտասուս։
Քո եւս աչք, Գամաղիէլ, որ ջատագով առնըն լինիս,
Ծածկեսցին ծանըր մըթով եւ խաւարաւ, եւ վայրապար
Օգնութեան Նազովրեցւոյն ըսպասեսցես հաշեալ սըրտիւ.
Ականջք քո խլացցին եւ խիստ մահու վախճանեսցիս,
Սուտ յուսով յառնելոյ այսրէն բանիւ Նազովրեցւոյն.
Խաժամուծն ընդ ոտիւք իւրովք կոխեալ ըզքո դամբան,
Ծաղր ըզքեզ եւ զմարգարէն քո արասցէ, մինչդեռ հոգիդ
Յանդիման ատենին լըւիցէ զիւր դատաւընիւ։
Ամբարձ, Տէր, զահաւոր բազուկդ եւ հար զՆիկողեմոս,
Կատարեալ զանէծքն զայն զոր ի քո փառս հանի նըմա.
Իջո ի հող զԳամաղիէլ ըզջատագովն մեղապարտ։
Բայց ըզքո մեծասաստ սըրտմըտութիւն, յորմէ դողան
Լերինք երկրի եւ անդունդք տարտարոսին՝ ի գնալըզ քում,
Եւ ըզքո կայծակունս որք շուրջ ըզքեւ փայլատակեն,
Հեղ ի գլուխ Նազովրեցւոյն, մեղաւորին չարագունի։
Էի երբեմն մանուկ եւ ծերացայ ես աւասիկ,
Ըստ կրօնից հարցն ըզքեզ պաշտելով միշտ նուիրմամբ զոհից։
Իսկ թէ թողուս զի հասեալ մերձ առ ի մահ՝ տեսից յաղթող
Ջալըստամբ Նազովրեցին, ապա ոչինչ է յաւերժդ ուխտ,
Ոչինչ եւ սըրբարանն եւ օրհնութիւնք եւ երգումն այն
Ձոր երգուար Աբրահամու եւ զաւակաց իւրոց յետնոց։
Յանդիման համօրէն Իսրայելի մերժեմ ի բաց
Ձիրաւունսրդ եւ զօրէնս. առանց քո զկեանս իմ անցուցից
Եւ առանց քո այս խոնջ գըլուխս իջցէ ի գերեզման։
Եթէ ոչ բառնայցես զերազախօսըն զայն յերկրէ,
Ապա ոչ երեւցար դու Մովսիսի, եւ ցնորք էին

Ձոր նա ի սուրբ մորենուշն ետես առ ոտըս Գորբեայ.
Ոչ ուրեմն ի կատար Սինայ իջեր ըսքանչելեօք,
Ոչ հընչեաց փող եւ որոտ, եւ ոչ սարսեալ լեռնըն դողաց,
Եւ մեք եւ վաղընշուց ժամանակացըն նախահարք
Եմք ողբոց արժանի քան զամենայն ազգըս մարդկան։
Աւաղ, մեզ. ոչ գոն օրէնք. չես դու Աստուած Իսրայելի »։
Ջայս ասաց, և զայրագին դարձաւ անդրէն ի տեղի իւր։
Անդ կայր Նիկողեմոս անխռով տեսեամբ իբրեւ զայր ոք,
Որ իւրումն անմեղութեան եւ ուղղութեան գողով գիտակ,
Կրեւոցն ի հալածչէն վըշտաց տանի համբերութեամբ։
Յերեսոն հանդարտութիւն, ի խորս հոգւոյն փայլէր երկին.
Յուշ ածէր ըզսուրբ գիշերն՝ յոր Մեսիայն մօտ առ նըմա
Մըտախոհ հոգեզուարճ դիմօք եւ զուարթ ժըմտիւք երկնից
Խօսէր զկենացըն յաւերժից եւ ըզգաղտնեաց աստուածութեան։
Դեռ յանդիման նըկատէր զվայելչութիւն շնորհաց զեղոյն
Եւ զաչացն աստուածայնոց ըզգօրութիւն զարմանահրաշ,
Ըզպարզ զեղեմականն անմեղութիւն, եւ ըզվըսեմ
Եւ շինջ հետս անանցականըն պատկերին, ըզջօր Որդին։
Յիշատակաւն ըզմայլեալ՝ յոչինչ գըրէր զերկիւղ մարդկան.
Հուր սաստիկ եւ ազդումն յերկնից ամբարձ զինքըն յերկրէս,
Եւ թըւէր տեսանել հանդէպ աչաց իւրոց զԱստուած,
Ըզժողով մարդկան ազգի եւ ըզյետինըն դատաստան։
Ատեանն ողջոյն հայէր ի նա, եւ ըմբըռնեալ յահ եւ յերկիւղ
Յաչացըն վառելոց հըզօր սաստիւ արդարութեան,
Ըզզայրոյթ իւր նահանջեաց, մինչ ըսկըսաւ նա խօսել զայս.
« Երանեմ ինձ, որ եղէ աւանատես Աստուածայնոյն,
Ինձ երանեմ, զի տեսի զապրեցուցիչն եւ ըզհարցն յոյս,
Ձոր Աբրահամ մենացեալ յաճախ յանտառըն Մամբրէի
Փափաքէր տեսանել, եւ զոր Գաւիթ՝ այրն աղօթկեր,
Մըտաղիւր իմըն ցանկայր ի բազկաց Հօրն յափըշտակել.
Ում մարգարէքն անձկային զետնամածեալ լի արտասուօք,
Ձորս Աստուած ժողովեաց եւ ի համար արկ զայնոսիկ,
Եւ մեզ անարժանից շնորհեաց զՈրդին իւր միածին,
Ձանուանեալն առ ի ձէնջ երազախօս եւ մեղաւոր։
Ե՞րբ իցէ նորա խորհեալ ըզօրութիւն, կամ ե՞րբ մեղաւ.
Ո՞չ կայր նա յանդիման ժողովըրդեանն Իսրայելի.
Ձէ՛ր, Փիլոն, եւ դու անդ, յորժամ գոչէր նա եւ ասէր.
Ո՞վ ի ձէնջ զիս յանդիմանէ վասըն մեղաց՝. ո՞ր էր յայնժամ
Հայհոյիչ շըրթանցըզ քոց դառնաւիժան մոլեգնութիւն.

Առ ի՞նչ դու եւ խուժան քո անդ կարկեալ համրացարուք։
Անդանօր ամենեքին կային լըռիկ, եւ զաչս անեալ
Այսօր եւ անդր հայէին, եւ խինդ եւ խէթ վարանական
Ի դէմս իւրեանց ցուցանելով՝ մնային զի այր մի յարիցէ
Վըկայել ընդդէմ նորին. բայց յորժամ ոչ մի ոք յարեաւ
Ի միջոյ բազմութեան անթիւ մարդկանն խըռնելոյ՝
Վկայել ընդդէմ Աստուածայնոյն, յայնժամ հանուրց ձայնն օրհնութեան
Յամենուտ բարձրանայր յերկինս ի վեր այնպէս ուժգին,
Զի Սիոն եւ տընկախիտ կատար լերինն Զիթենեաց
Սարսէին ի գոչմանէն. համերք եւ կոյրք առողջացեալք
Խուռնընթաց անդրը դիմեալ զոհանային ուրախութեամբ.
Անդուտ եւ այլ անթիւ ամբոյս, զոր նա երբեմն ըսքանչելեօք
Կերակրեաց յանաստիւն, զայր զոհանալ զմարդասիրէն։
Անդ ի մէջ ժողովըրդեանն պատանին այն յարուցեալ
Առ դըրամբք Նայինայ՝ մեծաբարբառ աղաղակէր.
Դու ի վեր ես քան ըզմարդ, գերազանցեալ յոյժ քան ըզնա.
Ի քեզ չիք արատ մեղաց, քանզի Որդի ես Աստուծոյ։
Զորս այժմ առ քեզ կարկառեմ՝ ձեռքս այս էին ընդարմացեալք,
Կափուցեալ էին այս աչք, զորս աստ թանան արդ արտասուք.
Ոչ եւս ընդ իս էր հոգիս, որ այժմ հըրճուի եւ պաշտէ գքեզ.
Եւ մինչ զիս տանէին ի մեռելոցն գերեզման,
Խամրեալ աչաց եւ ձեռաց իմոց ետուր կենդանութիւն.
Տեսի վերըստին գերկիր՝ գերկինս, եւ առ ինեւ
Ըզմայրն իմ դողդոջուն. դու կոչեցեր յետս ըզհոգիս,
Եւ զիս ըզպատանեակս այլ ոչ տարան առ ի թաղել։
Զայս յայնժամ նա բարբառէր, եւ դու գերկիր նըշմարէիր.
Հիմ անդ հանդէպ համօրէն Խօրայելի կացեր անմոռնչ։
Բայց առ ի՞նչ պատմեմ ես զայդ, զոր դուք գիտէք ամենեքին։
Թէ ի լըսել ունկն էր քո եւ կամ թէ ակն ի տեսանել,
Եւ չէին խաւարեալ եւ չարացեալ միտք քո եւ սիրտ,
Անդըստին ի վաղուց հետէ արդեօք ճանաչէիր
ԶՈրդի Հօրն յաւիտենից. իսկ թէ չէիր կարող առ այդ,
Պարտ էր քեզ ակն ածել յէջն, եւ ըսպասել խոնարհ յերկիր,
Մինչեւ անպարտ արձակէր ըզնա երկնիցն դատաւոր,
Կամ կընքէր ըզնորա դատավըճիւղն կորըստեան։
«Ո՛վ կրօնք աստուածեղէն, ազգի մարդկան մըտերիմ սուրբ,
Դուտար Աստուծոյ, մայր լաւութեանց եւ անվըրդով խաղաղութեան.
Մեծագոյն պարգեւ երկնից, անմահ հանգէտ արարողիդ.
Զըքնաղ նըման երկնայնոց եւ քաղցր հանգոյն յաւէժ կենաց.

Երնող վըսեմ խորհրդոց եւ շինջ աղբիւր արդարութեան,
Կամ զերդ սրովբէքն անուանեն՝ անճառելի ես զըլխովին,
Մինչ յոգիս ագնըականս ըզքո զանանց ծագես նըշոյլ.
Իսկ ի ձեռքս մոլելոց ոչ եւրս կրօնք ես՝ այլ սուսեր
Եւ պաշտօնեայ կոտորածի եւ յորդ արեանցն ճապաղեաց.
Դուտար նախնոյ ապըստամբին եւ սեաւ զերդ ցայգն յաւիտենից,
Եւ պատկեր քըստմնելի հանգոյն արեան ըսպանելոց,
Զորս հարեալ գնաս ի սեղանն՝ ըզգիակունսն կոխելով։
Դու յաջոյն Աստուծոյ յափըշտակես ըզանթ նորին.
Ի դըժոյս ոտըն քո կայ, գլուխդ ըսպառնայ յերկինս ի վեր,
Մինչ հոգի մեղապարտին ըզկերպարան քո եղծանէ։
Դու ինքնըդ ուսուցեր ըսպանանել ուրեմն ըզնա,
Որ ըզքեզն հաստատեաց եւ զոր որդիք քո երգեցին,
Զեւ քո եկեալ առ մարդիկ եւ անարգեալ ի նոցանէ.
Զուսուցանես բընաւ զայդ դու, որ ես ծընունդ մըշտընջենին։
Յուզեալ է հոգիս, ծունկք իմ հարեալ կան ըզդողի.
Թախիծ, կարեկցութիւն եւ հոգք զոսկերս իմ վըրդովէն,
Յորժամ ածեմ ըզմըտաւ եթէ զիարդ չիցէք կարող
Ըզկրօնըս գատանել յարիւնախանձ մոլութենէ,
Յայն հասեալք անարգութիւն, մինչ ոչ զօրել ձեզ տեսանել
Ըզըքնաղ եւ զցանկալի անմեղութեանն ըզլոյս պայծառ։
Այլ ըզնա տեսանեն երկինք եւ ակըն Բարձրելոյն.
Դատաստան մեղաւորացն չարկանէ ի նա երկիւղ.
Եւ մինչ սրովբէք սըխրանան եւ Տէր յերկնից ժըմտի առ նա,
Դանի խոտան եւ արհամարհ զըրեսցին մեր վըկայութիւնք։
Իսկ յորժամ յօր դատաստանին մատուցեալ գունդք սերովբէից
Վկայեցեն հակառակ մեզ յանդիման յարուցելոց,
Երբ քրովբէից գոչէ ձայն, եւ ի վերուտ որոտալով
Ըզսուրբըս հրաւիրէ. յորժամ հընչեալ բարբառ էին,
Յիւր փառըս վերածէ զարդարսն մեծ յաղթանակաւ,
Որքան անդ ցանկանայցեմք զի ծածկեցեն ըզմեզ բըլուրք,
Տապալեցին լերինք ըզմեօք եւ շուրք ծովու կըլցեն ըզմեզ
Եւ իսպառ կորիցուք, զի մի՞ բնաւ յակն անկանիցիմք
Առաքինեացն այնոցիկ՝ զորս արարաք մեք դատապարտ,
Եւ մի՞ ցասմամբ ակնարկեցէ ի մեզ ահեղ որդւոցն այն Հայր։
Զօրացո զիս, ո՛վ հանուր դատաստանին քաղցր յիշատակ.
Զի շատ իսկ իմանամ զիարդ խոռվի հոգիս իմ յիս,
Որպիսի՞ զիմով զըլխովըս փայլակէ սուր երկսայրի,
Յորժամ հեռուտ նըկատեմ ըզմօտալուտ մահ Միջնորդին։

Մեռցիս դու, ով Փրկիչդ աստուածային, ում գիրկս արկի՝
Մինչ էիր դեռ տղայ մանկիկ, եւ զքեզ բազկօքս ողջագուրեալ
Պինդ ըզսընտիւքս կալայ զըւարթ եւ լուռ ըսքանչացմամբ։
Կային ըզքեւ վարդապետք, եւ ունին եղեալ բանիցքդ քոց,
Ընդ քեզ հիացեալ զարմանային. անդ ի յերկնից
Առ դըրունս յաւիտենից համախըմբեալ դասք հրեշտակաց
Եւ ճառիցդ ի լուր կացեալ՝ ցընծութեան երգս յօրինէին։
Քեւ մեռեալք կենդանացան. աչք քո հրաման ետուն հողմոց,
Եւ հնազանդ եղեն քեզ հողմք, հանդարտեցին սաստք մըրըրկաց.
Երկինք տեսին ըզգընալդ ի վերայ ջուրց խաղաղելոց,
Մինչ ալիքըն լեռնացեալք դաշտանային առաջի քո։
Եւ դու մեռանիցիս. մեռիր, թէ չօրդ այդ իցեն կամք.
Իսկ ես արտասուօք երթայց ի վայր գերեզմանիդ
Կամ յաղբիւր Բեթլէէմի՝ ուր Մարիամ ծընան ըզքեզ.
Անդ մեռայց ողբալով. մահ իմ լիցի որպէս ըզքոյդ,
Եւ թաղեցայց առընթեր գերեզմանիդ եւ առ ոսկերբք,
Որք խաղաղ հանգիցեն եւ յառնիցեն ի կեանս յաւէժ։
Այլ ընդէր յամեալ աստէն՝ ոչ ի բաց գնամ ի ժողովոյս.
Անբիծ եւ անարպտ երթամ աստի. լուաւ ինձ Աստուած.
Յանպարտ յարդար արենէն քաւեալ եմ ես այսուհետեւ.
Արդ կոչեա զիս առ քեզ, ով դատաւորդ վերնական.
Իմ չիք ամենեւին մասն ի խորհուրդս անօրինաց »։

Զայս ասաց, եւ անդէն անկեալ խոնարհ՝ յաղօթս կայր.
« Դու Մեսիա, որ նախդ էիր քան զԱբրահամ, լեր ինձ վըկայ
Յաւուր դատաստանին զի զքեզ պաշտեմ իբրեւ զԱստուած »։
Յոտն եկաց, եւ դարձաւ հրեշտակակերպ հանդարտ դիմօք
Ասաց առ Փիլոն. « Դու ինձ անէծքս կարդացեր.
Ես օրհնեմ ըզքեզ, Փիլոն. զայդ ինձ ուսոյց նա՝ զոր այժմիկ
Խոնարհեալ պաշտեցի. արդ լուր, Փիլոն, եւ գնա ծանիր։
Թէ զքեզ արիւն անմեղին ահացուցէ ի ժամ մահուդ
Եւ ի վերայ քո թափեցցի որպէս ըզծով. մինչ յունկըն քո
Հընչեցեն իբրեւ զմըրրիկ բարբառք մեծի վրէժխընդրութեան,
Եւ դըրնդին քայլելոյ էին ըզքեւ ի խաւարի,
Եւ երկաթի ոտիցըն ձայն Դատաւորին, եւ շառաչիւն
Դատող կըլուոյն, եւ շաչիւն փայլակնացայտ սուր սուսերին,
Եւ արեամբ վիրազացն արբեցելոյ նետին շըռիւղ.
Մինչ տագնապք եւ արհաւիրք օրհասի զքեզ խռովեցուցեն,
Անդոհական խորհըրդովք պաշարելով շուրջ ըզհոգիդ,
Եւ յորժամ դու յանդիման Դատաւորին մահաբերի

Կըծկեալ կարկամ, մեծաձայն ողբովք, դողմամբ եւ հեծութեամբք
Հայցեսցես զողորմ նորին, լուիցէ նա քեզ եւ զըթասցի »։

Զայս խօսեալ, եւ յատենէն եւ մեկնեցաւ ընդ Յովսեփայ։
Ըզգնալ առաքինւոյ առնըն տեսեալ իթուրիէլ,
Լընոյր ըսքանչացմամբ. եւ սաւառնեալ թեւատարած՝
Մտախոհ լինէր, եւ զմայլեալ աչօք հայէր յերկինս ի վեր.
Յերջանկաւէտ ճակատուն փայլէր ժըմիտ աստուածային,
Եւ յերեսըն ծաւալէր ուրախութիւն անպատմելի։
Որպէս Զուարթուն որ պահպան հոգեկըցորդ սերտ սիրելեաց
Ի հիացումն յափըշտակեալ՝ ի ծաղկազարդ բըլուրս երկնից
Կայ հուպ յաւերժ աթոռոյն, ուր Ելովա հանդէպ էին
Ընդ մըրմունջ քընարին ըզվըսեմ տաղս յարմարելով՝
Երգէ զվարձս առաքինեաց եւ ըզհըրճուանս տեսութեան
Մըտերմաց եւ տարփելեաց, եւ ցորչափ անդ սրաթեւ նըւագս
Հընչէ քնարն, եւ ձայն ըզձայն, իմաստք զիմաստըս յաշորդեն,
Երկնաւոր պատանեակըն զուարճանայ ի լուր նոցին,
Հոգւովըն վայելեալ ի քաղցրութիւնս՝ ոյց չիք անուն.
Այսպէս կայր իթուրիէլ, եւ զայս ընդ միտըս իւր ասէր.
« Որպիսի երանութեամբ պըսակեսցիս դու, ազգ մարդկան,
Յորժամ յետ մահուան Փրկչին գայցեն հանգոյն վեհանձն ոգիք,
Եւ լիցին քրիստոնեայք բազումք նըման արդարոյդ այդ »։

Ի մեկնելն ի Յովսեփայ՝ Նիկողեմոս ասէ առ նա.
« Երկեալ, սիրելիդ, վասն Յիսուսի ասել ինչ բան »։
Զայս լըւեալ, յոյժ ի խոր խոցեցաւ սիրտ առաքինւոյն,
Որ էրն արդէն գաղտ լացեալ ըզդեղեւել իւր եւ լըռել։
Դողմամբ զատեալ յընկերէն՝ չկարաց խօսել ինչ առ վըշտին,
Յերկինս ամբարձեալ զաչսըն լըցեալս անմեղութեամբ։

Ի խոր ափշութիւն զատեանն էարկ Նիկողեմոս,
Ահիւ դատաստանին խարեալ զոգիս նոցա վիւօք,
Զոյց անդ զուր նոքա զազդումնըն ջանային ցածուցանել.
Քանզի յօրն հատուցման եւրս քան զեւրս պատառեալ
Յաւիտեան արիւնասցին, մինչ անողոք կայցէ վըկայն՝
Զոր ի սիրտ մարդոյն կացոյց տիեզերացըն դատաւոր։
Կային լուռ ամենեքին, եւ երախանըն լուծանէր,
Եթէ չէր եկեալ Յուդա, որ առժամայն անդըր մուծեալ
Եւ ի զարմանս ամենեցուն անցեալ ընդ մէջ խուռն ամբոխին,
Անվըրդով հանդարտութեամբ մատեաւ ուր կայր քահանայն մեծ,
Որ գնա սիրով ընկալեալ խոնարհեցոյց զունկն իւր առ նա.
Յուդաս շըլընջեաց ընդ նըմա գաղտ, եւ նա դարձաւ

Առ ժողովն ակըմբահոյլ եւ խօսեցաւ զայս առ նոսա.
« Յիսրայելի դեռ գոն արք, որք ոչ կըրկնեն ծուեր աստուածոյն.
Է սա նորին աշակերտ, բայց վրէժխընդիր պահպանութեան
Օրինաց հարցն մերոց. արժանաւոր է դա վարձուց »:
Առ ըզվարձըս իւր Յուդա, եւ փրքացեալ ընդ մեծարանս
Ընկալեալս ի ժողովոյն, եւ գնաց արտաքս ի սըրահէն:
Ոչ շատ ինչ երեւէր նըմա պարգեւն այն որ տըւաւ,
Բայց պընդէր զանձն իւր յուսով ժառանգելոյ մեծ ինչ քան զայդ,
Թէ հնարիմաց ճարտարութեամբ ժամանեցէ յամբովկ գործոյն:
Փիլոն հայեցաւ խեթիւ ի նա՝ մինչ անցեալ գնայր,
Ըզարեալ զի սոսկական ոք յամբովն կալցի բաժին
Յիւր փառըս պարծանաց. բայց ապա զուարթ ակնարկութեամբ
Թըւէր խրախուսել ըզնա՝ տանել ըզգործն ի գլուխ,
Եւ հայէր ընդ երկար ակընկառոյց ըզհետ նորին:
Այսպէս այն, որ առաջին եղեւ պատճառք կոտորածի,
Կայ հայի պըրուցեալ յոխորտապանձ աշպանութեամբ,
Մինչ տեսանէ ի պատերազմ արշաւեալ զայր աշխարհակալ,
Որ ուսեալ ի նմանէ զանագորոյն խըժղըժովիւն
Եւ շիջուցեալ ի սըրտին ըզգուլթ սիրոյն որ առ մարդիկ,
Կարծէ ժառանգել զանանց ըզփառըս մեծաշուք
Եւ ծաղկազարդ սարդենեօք զյաղթող ճակատ իւր պըսակել.
Մեծարէ սոսկ ըզնըմանն ինքեան ըզմարդ գազանասիրտ.
Իբր առիւծ մարդախոշոշ դիմեալ երթայ ի դաշտ մարտի.
Քաղցր հընչէ յականջըս իւր երկաթակուռ զինուոց շաչիւն,
Եւ անխռով զօրհասական վիրաւորաց լըսէ զթառանչ,
Արկեալ ի մոռացոնս ըզքրիստոսեան սիրոյն պատուէր,
Եւ զբարբառն՝ որ եւ գնա զարթուցէ յօր դատաստանին.
Յուդա տապեալ տենչիւ ոսկւոյ՝ չոգաւ խընդրել ըզՄեսիայն,
Խրախուսեալ հայեցիւք եւ մաղթանօք փարիսեցւոյն:
Ըզմօտաւոր կեդրոջի յայնժամ թողեալ ըզհովանիս,
Գընայր Յիսուս ի հովիտըն կոյս ընդ մէջ արմաւենեաց.
Անդ ակն արկեալ յերուսաղէմ եւ ի տաճարն, յօրինակ իւր,
Նըկատեալ եւ զթընամիս եւ զառաջին ըզքրիստոնեայս,
Դարձաւ առ աշակերտըս իւր եւ զայս բարբառեցաւ.
« Ոչ եւս այլ աշտահետեւ լացից գորդիսըն Սաղիմայ.
Աւաղիկ շիրիմք սըրբոց, զորըս քաղաքդ ի մահ վարեաց.
Բայց յորդուց իւրոց բազումք եղիցին իմ որդիք յապայս,
Եւ ընդ ձեզ ի միասին լիցին վըկայք ինձ եւ նոքա:
Այժմիկ ըզկամս չօր իմոյ կատարեցից ես մըտադիւր,

Եւ ընդ հուպ ամենայն ինչ մերկացեալ յայտնեցի ձեզ:
Դուք, Պետրոս եւ Յովհաննէս, արդ ի քաղաք անդըր գնացէք,
Ուր ձեզ պատահեցէ առ պարըսպօքն այր մի անդէն,
Յուս իւր բարձեալ սափոր մի ջրոյ, եւ հայեցի սիրով ըստէպ
Յօտարսըդ երկոսին. երթայք եւ դուք ըզհետ նորա.
Յորժամ ի տունն հասանէք, ցըտանուտէր իւր ասասջիք.
Վարդապետն առաքէ զմեզ կատարել ըզտօնն աստէն՝.
Եւ իսկոյն ի վերնատուն մի զարգարեալ տարցի նա զձեզ »:
Աշակերտքըն զամենայն ինչ ըստ բանից Փըրկչին գըտեալ,
Ետուն ըզզատիկն յաղագս ընթրեացըն պատրաստել:
Պետրոս ի տանըն վերնայարկն ելեալ հայէր կարօտանօք
Ընդ ճանապարհ Բեթանիայ, փափաքելով յոյժ տեսանել
Ըզգալուստ Մեսիայի. եւ մինչ նորա սրաթեւ նայեացք
Յածեալ թափառէին ի հեռաստանն, ետես զի գայր
Մըտերմօք ոմամք հանդերձ ցանկալի մայր Մեսիայի.
Որ թըւէր պարտասեալ եւ վարակեալ ցաւովք վըշտաց.
Քանզի էր ընդ երկար եւ վայրապար խընդրեալ զօրդին
Եւ գերկայն ցայգըս լացեալ. բայց չէր խամրեալ ինչ յաղետից
Մարիամըն հրաշագեղ, անգէտ իւրումըն մեծութեան,
Ձոր ըստացաւ ամբըժութեամբ եւ խըստակրօն կենօք պահեաց.
Ընդ անարատ սըրբութեան եւ գըթութեան խոնարհ սըրտին՝
Էր վեհ հանգոյն օրհնութեանն՝ որով ըզՏէրըն մեծացոյց,
Շնորհափառ իբր ըզՅիսուս եւ սիրելի սըրտի նորա:
Արժանի էր նա լինել, թէ չէր ի վեր քան ըզմարդիկ,
Եւայի դուստր անդրանիկ, եթէ անյանց մընայր Եւա:
Մերձ նըմին կայր Ղազարոս, զոր Տէրն յարոյց ի մեռելոց,
Ղազարոսն երկնախոհ եւ լի յուսով անանց կենաց:
Ձաջըս իւր կառուցեալ հայէր յերկիր, եւ էր սուգեալ
Ի խորին եւ բարձըր խոկս անճառելիս լեզուաց մարդկան,
Ձորս յանձինս իմանան հաւատացեալքն օրհասականք,
Եւ ի ժամ վախճանին յայտ ի ժըմիտս իւրեանց առնեն:
Ղազարոս յիշէր ըզմահն եւ ըզյառնելն ի թաղմանէ
Եւ ըզժամն, յոր ելեալ նա ի հողոյ գերեզմանին,
Կայր հանդէպ Մեսիայի, սարսեալ յահէ Աստուածայնոյն:
Քոյր նորին Մարիամ, շերմ ունկընդիրն այն Յիսուսի,
Որ ըզպարզ եւ զանպըղտոր սիրտն առաջի նորա հեղեալ,
Առ ոտըս նորին ընտրեաց ըզմասն անանցական,
Դայր ընդ եղբօրն երկնայնոյ. խաղաղ երեսըն թըւէին
Ի դալուկն հարեալ մահու. ի թաղծալից աչսըն զըսպէր

Զաղեկէզ արտասուս, որպիսիս չիք ուրուք հեղեալ:
Անբիծ կոյսըն մերթ խորհէր յիւր սիրելին Նաթանայէլ,
Զորմէ Զիսուս վրկայեաց թէ նենգութիւն ոչ գոյ ի նմա,
Եւ մերթ յեղբայրն, որ այսրէն դարձան առ նա ի մեռելոց:
Ըզմերձենալ մահուն անխռով նըկատէր նա. տըրտմէր միայն
Տեսեալ զՆաթանայէլ եւ զՎազարոս ի հոգս հաշեալ
Ընդ տըժգոյն դիմացըն թոյր, զորմէ եւ այլք իսկ խօսէին:
Էր ընդ նրմա եւ Զայրոսին պարկեշտագեղ դուտորն Կիդլի,
Ոյր յանմեղ եւ յանդորր երկոտասան ամս անդ կենաց
Յանկարծ թօթափեալ ծաղկի տիոցըն մանկութեան,
Ինքըն զուարթ եւ պայծառ դիմօք նընջեաց ըզքուն մահու.
Եւ մինչ հանդէպ ծնողին աչաց դընէր մեռեալ, գայր Մեծիկ
Եւ ըզնա զարթուցեալ ի քնոյ անտի՝ ցըմայր իւր տայր:
Ըզտորբ հետս յարութեան իւրոյ յինքեան կըրէր նա դեռ,
Բայց անգէտ էր շնորհացն որք պըճնէին զանձըն նորա,
Եւ աստեացն առուգութեան դեռափըլթիթ ծաղկեալ գեղոյ,
Եւ վեհ սըրտին՝ որ հաստեալն էր վասըն քո, նազելիք սէր:
Ըզձեռացըն Մարեմայ կալեալ Կիդլի այնպէս զընայր,
Որպէս երբեմըն գեղեցիկն այն ի դըստերս Իսրայելի,
Ողորմացին, յորժամ մայրն ընդ առաւօտըն ցօղագին
Զինք զարթոյց առ ծառով խընձորենւոյն, ուր ծնաւն ըզնա,
Մեղմիկ մըրմընջելով յունկըն իւր. « Ե՛կ, ողորմացիդ », ըզ
Յարուցեալ անդէն երթայր, առեալ ըզմայր իւր առաջնորդ,
Ընդ մէջ թըփոց զըմընսոյ եւ ընդ ըստուերս հեշտ հովանեաց,
Ուր յամպ անուշաբոյր դադարեալ սէրն երկնացեղիկ,
Զառաջին չընչեաց ազգմունս ի սիրտ նորին, եւ արկ ի նա
Զանձուկ տենչանաց գնալոյ ի գիւտ պատանեկին,
Որ հաստեալն էր վասըն իւր եւ սուրբ սիրով խանդակաթեալ:
Ի միասին ընդ պարկեշտ կուսին երթայր եւ Սեմիդա,
Զոր Զիսուս յարուցեալ կենդանացոյց մերձ ի Նային.
Պատանի ծաղկահասակ, խաղաղք հերաց սըփոեալ ծաւալ,
Յինքեան բերելով ըզնմանութիւն գեղոյն Դաւթի,
Մինչ մերձ առ աղբեր Բեթլէէմի նըստեալ նորա,
Լըսէր հիացմամբ զամենակալ Էին բարբառ.
Բայց ոչ զուարթադէմ էր Սեմիդա իւր ըզՎաւիթ:
Իսկ մայրն Զիսուսի զաչս ամբարձեալ ծանեալ զՊետրոս,
Եւ անդէն աճապարեաց գալ զըտանել ըզՄեծիկ:
Յայնժամ էջ Պետրոս ի սրահն եւ ընթացեալ ընդ Յովհաննու
Եւ նըմին ընդ առաջ. եւ երկոցուն տեսեալ ըզնա,

Հիացան զարմանալեօք, այնքան յըստակ ի դէմըս իւր
Փայլէր հոգւոյն բարձրութիւն եւ այնքան զինքն արար մեծ այն,
Որ յառաջ քան ըզլինել իւր մարդ՝ եղեւ արարչագործ,
Եւ միւսանգամ եղիցի արարչապետ տիեզերաց,
Ընդ անմահ յորժամ հոգւոց միասցին նոր մարմինք անեղծք,
Նորին ակնարկութեամբըն յարուցեալք յիւրեանց հողոյն:
Կային առ Մարեմա քաղցըր եւ սերտ պատկառանօք
Երկոքին ընկերք նորուն, քան զհամօրէն դըստերս Յուդայ
Տարփելիք եւ սիրոյ աստուածամօրն արժանաւորք,
Թէպէտ ոչ հաւասարեալք նորին անհասըն բարձրութեան:
Որպէս գեր քան զամենայն լերինս Յուդայ բարձր է Թաբօր,
Յիսուսի փառաց վրկայն, եւ թէպէտ հեշտ իցէ Սիոն
Յաչս Էին, եւ Տէրն յաճախ հանգեալ ի լեռունըն Զիթենեաց,
Մինչ կայրն յաղօթս անդանօր. թէպէտ կատար Մովրիայ պերճ
Ի ներքոյ սըրբարանին սարսեալ դողայ երերելով,
Բայց գերապանծ է Թաբօր քան զամենայն լերինս Յուդայ,
Մեծ առաջի Աստուծոյ, տեսող պայծառ փառաց նորին,
Այնպիսի եւ Մարիամ ի մէջ Կուսիցն երեւէր վեհ:
Ոչ տեսեալ նորա զՅիսուս ընդ աշակերտսըն սիրելիս,
Յաւագին եկաց անդէն. իսկ յորժամ բանս յօդել կարաց,
Ժըմտելով եւ յարտասուս ցընդեալ ասէ առ Յովհաննէս.

« Ո՛ւր է նա, զոր բարձեալ երբեմն ի գիրկս իմ զըզուեցի.
Աղէ ասա, ո՞վ սիրելիդ իմ Յովհաննէս, ո՛ւր իցէ նա,
Որ յաճախ փարէրն ի լանջս իմ մանկական հայեցումովք,
Զոր չիշխեմ կոչել որդի, զի սքանչելի է նա եւ մեծ,
Իսկ ես մայր մահկանացու եւ անարժան սիրոյ նորին:
Զինքն յերկար խընդրեցի տառապագին ընդ բնաւ ուրեք,
Զի թերեւս արգելուցում ըզնա զընալ յերուսաղէմ,
Ի պիղծ քաղաքըդ մոլելոց, որ զնա կամին ըսպանանել.
Ըսպանանել, ո՛հ, ըզնա, զոր ես ձեռամբ կալեալ տարայ,
Զոր իմ լանջք դիեցուցին, յոր լալագին աչօք յառեալ
Հայեցայ մայրօրէն, մինչ նա մատաղ մանկիկ էր դեռ »:

Յովհաննէս ասաց մեղմով. « Առաք պատուէր առ ի նմանէ՛
Պատրաստել աստէն սեղան եւ ըզպստեք ուխտին գննուլ:
Ի գալ իւր ընդհուպ այսր ի Բեթանեայ՝ խօսեաց առ նա
Եւ ասա զոր ինչ քեզ ազդէ քո սիրտըդ մայրական,
Որ արժանին է սիրոյ մարգարէիս մերոյ մեծի »:
Կային լուռ ամենեքին. իսկ Մարիամ քոյր Վազարու
Քաղցրաբար խոնարհէր ի նազելին իւր ի Կիդլի,

Առ որ մերձեալ Սեմիդայ՝ եկաց անմուռն յառեալ յերկիր։
Կոյսն հայէր ընդ նա գաղտուկ, վաղուց գիտակ գոլով ցաւոց՝
Որովք հաշէր սիրտ նորա, եւ նըշմարեալ ըզկիրս ոգւոյն
Ի տըխուր աչքս նորին, այլ եւ ըզվեհ մեծանձնութիւն,
Ձերկնաւոր զայն զարդ գեղոյ վըշտաչարար առաքինեաց,
Փըղձկէր ի սըրտին եւ մըրմընջէր յանձին իւրում։

«Դու, ազնիւ պատանիդ, վասն իմ վարես կեանքս ցաւոց
Եւ մըթագգեաց տըրտմութեան. այլ ես էի՞ արժանաւոր
Սիրոյդ երկնայնոյ, այդմ արժանի՞ էր քոյդ կիզի։
Ի վաղուց ես քո լինել եւ ուսանել ցանկամ ի քէն
Ձերջանիկ բարւոյն շնորհ. ցանկամ սիրել ըզքեզ սերտիւ
Որպէս յաւուրս հարցն մերոց սիրէին կոյսք իսրայելի,
Կամ որպէս գառն մատաղ զնալ ըզկնի հետոցը քոց,
Կամ հանգոյն հովտին վարդից ուռճացելոց ընդ այգս այգուն
Ի քումըդ զարգանալ ի մաքրական գըրկակցութեան.
Քո լինել եւ ըզքեզ իսպառ սիրել քաղցըր սիրով։
Հիմ, ո՞վ մայր, զայդ ըզսուրբ եւ խիստ պատուէր ետուր դու ինձ...
Այլ լըռեմ եւ անսամ անձկաւոյ մօրս իմաստութեան
Եւ նովաւ բարբառողին առ իս ձայնին աստուածայնոյ։
Ես նուիրեալ եմ Բարձրելոյն, եւ չէ ինչ մարթ յարուցելոյս,
Որ զոգցես այլ եւրս չեմ այսուհետեւ յերկրէ աստի,
Տալ սըմա մեռտ որդիս։ Դու, պատանիդ ազնւական,
Մեղմացո զքոյին թախիծ եւ զողբըդ զայդ գորովալիւր։
Ո՛հ իցիւ ի կեանս իմ յայս ըսփոփէի մի եւս անգամ,
Ի դէմսըդ նըկատեալ զանոյշ ժըմիտըն զայն նախկին,
Յորժամ քեզ արտասուք եւեթ խընդից էին ծանօթք.
Եւ մինչ էիր դեռ մանուկ, խուսափէի ես շոյտ ի բաց
Ի մօրըդ զըգուանաց եւ ի քո գիրկս ընթանայի։»

Ձայս խորհեալ՝ մորմոքէր, եւ ոչ եւս այլ ունելով ժոյժ,
Լըռիկ ցընդէր յարտասուս. իսկ Սեմիդա տեսեալ զի լայր
Եւ ի ծալս շըղարշին իւրոյ զաչկուսըն քողարկէր,
Անդէն մընջիկ միայնիկ մեկնեալ յիւրոց ընկերակցաց,
Եւ ի վայր ըզթաղծալից երեսն արկեալ, ընդ միտս ասէր։

«Ընդէ՞ր լայ. ոչ զօրեցի յերկար ըզլալ իւր տեսանել,
Ձի սիրտ իմ գեղանէր. ո՞վ զըթալիւր քաղցր արտասուք,
Կայլակք գեղաղէշք հեզիկ ծըփեալք յաչքս նորուն.
Ո՛հ իցիւ թէ միայն շիթ մի եւեթ կաթէր վասն իմ.
Դիւր ինչ լինէր թերեւս ինձ, որ հանապազ սակըս նորա
Կամ յողբս համակեալ. լի են ցաւովք կեանք իմ տըխուր,

Եւ միշտ ըզնովաւ յածին խորհուրդք իմ անդադար։
Որ ետք յիս, անմահ հոգի, հողանիւթեայ տաղաւարիս
Բընակիչ գերաշխարհիկ, յէին շընչոյ ստեղծագործեալ,
Պատկեր Հաստչին եւ ժառանգ խոստացելոցն անանց բարեաց,
Կամ որ զինչ այլ քեզ անմահքըն յէանալդ ետուն անուն,
Ո՞ն խօսեաց եւ ուսո զիս. զէրծ ինձ ըզքոյ նըսեմաստուեր.
Իմոյս ճակատագրի. լոյծ ըզգիշէր մածեալ զինեւ,
Որ խոնջեալ եմ ի լալոյ եւ ի կելոյ զայս դառն կեանս.
Խօսեաց եւ իմոցս հարցուածոց տուր պատասխանի.
Է՞ր մինչ հայիմ ի կիզի, որ ոչ տեսցէ թերեւս ըզմահ,
Կամ մինչ հեռի յերեսաց իւրոց խորհիմ ըզնմանէ,
Անդէն ի զեղուն հոգիս ծընեալ պէսպէս խորհուրդք
Նորանորք եւ մեծամեծք, ինձ անծանօթք յառաջագոյն,
Արկանեն յիս սարսուռ եւ սըրտակաթ զանձն իմ առնեն.
Առ ի՞նչ ընդ կիզիեայ շըրթունս ելեալ ձայնն արծաթի
Կամ վառ աչացն ակնարկիք յուզեն ըզսիրտ իմ ի թընդոշ,
Արծարծելով յիս ըզսէր անմեղութեան եւ զգաստութեան։
Վասն էր խաւարամութ թեւօք ըզգլուխ իմ ծածկեն ցաւք,
Թաղեալ զիս ի խոր մահահամբոյր թըմբիր քընոյ,
Յորժամ խորհիմ տըրտմութեամբ եթէ կիզի սիրէ զիս ոչ.
Եւ երթեալ ի գերեզմանն, յոյր դուռն երբեմն մերձեցայ,
Եւ երթեալ ի գերեզմանն, յոյր դուռն երբեմն մահու կայ ինձ ի լուր։
Ձաղէտս իմ լամ, մինչ սարսուռի լուրիւն մահու կայ ինձ ի լուր։
Ընդ ցաւոցս յաճախ ցանկամ պատերազմել հըզօր բազկաւ,
Եւ յիս հոգիս իմ ժողովէ զիւր զօրութիւնսըն զամենայն,
Ըզվըկայս անեղծութեան եւ գերափառ ծագման իւրոյ,
Առ որ ասեմ ես ըստէպ. «Օ՞ն եկ ի քեզ, ո՞վ որ անմահ
Եւ վասն երկնից հաստեցար». այսպէս առ նա կարդամ յորդոր
Եւ արի եւ անյողդողդ. բայց նա կայ լուռ անմըխիթար,
Դու արի եւ անյողդողդ. բայց նա կայ լուռ անմըխիթար.
Ձակն յիւր վէրսըն կառուցեալ, եւ լայ՝ հարեալ ըզդողանի։
Իսկ ընդէ՞ր ես միայն իցեմ սիրող եւ ոչ սիրեալ.
Հիմ սիրտս իմ այս ամբարձեալ գեր ի վերոյ վեհից սըրտից,
Լինիցի մեծ եւ թըշուառ. զինչ իցէ յիս՝ որ զիւրն անուն
Կըրկնէ ինձ յար, մինչ կամիմ ըզիշատակ իւր մոռանալ.
Ո՞ր ձայն աստուածային, զոյր ըզքաղցրիկ եւ սուրբ մըրմունշ
Կարող են լըսել հոգիք եւեթ խանդաղակաթք,
Մեղմագին ազդէ առ իս սիրել ըզնա յաւեժաբար։
Այո՛, սիրեցից ես ըզքեզ սէր անմահական,
Թէպէտ ոչ խօսիս ընդ իս, եւ կան շըրթունք քո անբարբառ։
Որպիսի խաղաղութիւն ի ներքս ի սիրտ իմ ծաւալէր,

Յաժեշտ ըզմըտաւ թէ ինձ հաստեալ ես դու, Կիւղի.
Ո՛րպէս հոգիս իմ զուարճանայր քանիցս անգամ եւ յիշէի
Եթէ սիրէ զիս Կիւղի. քանի՜ անդորր էր անդ զինեւ:
Ո՛հ կարիցեմ ես արդեօք դեռ միանգամ խորհել ի քեզ,
Ո՛վ քաղցր յիշատակ. ո՛չ ցաւքըս քեզ բերցեն արատ:
Իմ էիր, կոյս երկնագեղ, ոչ թէ առ սուղ ինչ ժամանակ,
Այլ իմ յաւիտեան. զի դու վասն իմ էիր եղեալ:
Զանձանթն ինձ ըզպատուէր առաքինի վեհ լաւութեանց
Քո սէրդ ուսոյց ինձ իմանալ. սիրտ իմ անսաց յօժարափոյթ
Իւրայոցն անգեցութեանց. լըւայ հեռուստ ըզձայն պարտուց,
Ոյր հանդարտ զընացք քայլից եւ երկնաւոր շըրթանց մընչիւնք
Յականջս իմ հընչէին, ինձ միայնոյ լեալ լըսելի:
Հանգոյն մանկան անմեղի յորդոր սըրտիւ ըզհետ չոգայ
Քաղցրալուր բարբառոյ հեշտ եւ թեթեւ պատուիրանին,
Զի մի սըխալանօք իւր ըզքեզ արատիցեմ,
Որ էիրդ ինձ ցանկալի քան ըզբընաւս յարարածոց:
Որպիսի մեծ ինձ պարգեւ շընորհեցար դու յԱստուծոյ,
Եւ քանի՜ զոհութիւնըս մատուցի պարգեւատուին,
Որ զիս վերացուցեալ ի թեւըս քոյդ անմեղութեան՝
Առ ինքըն բարձրացոյց, որ զքեզ արարն այդպէս չըքնող,
Եւ եզ յիս սիրտ խանդակաթ, իսկ ի քեզ սիրտ չընաշխարհիկ:
Որպէս մայր քո ժըմտելով եւ հիացմամբ կախէր ըզքէն
Յորժամ ծընար, կամ ի տագնապ մահուդ յերեսըդ խոնարհէր,
Մինչ նիրհեալ նինջ մահաքուն՝ յիւրոց զըրկաց թըռեալ՝ լըռիկ,
Եւ դեռ ոչ ի մայրենի ունկն անկանէր թընդիւն ոտից
Եւ բարբառ այնորիկ՝ որ օգնականն էր Յուդայի.
Նոյն եւ հոգիս ըզմայլեալ վառէր ի սէր եռանդնաշարժ
Մինչ մըտօքս յաճախ ըզքեւ սաւառնելով թեւատարած,
Եւ յառեալ խորհէի թէ դու վասն իմ ես ըստեղծեալ.
Հայէի յերանութիւն կենացս՝ արբեալ ուրախութեամբ,
Որ դուն ուրեք տեղացեալ յերկնից յորդէ ի սիրտ մարդոյ:
Բայց յանկարծ զիս պաշարէր թախիժ անչափ եւ անսահման,
Տագնապ անպատում տառապանաց եւ քուն մահու,
Յորժամ ածեալ ըզմըտաւ թէ ոչ եւս այլ իցես դու իմ,
Թուէի միայն գոլ յերկրի, լըքեալ թողեալ յամենեցունց:
Ո՛հ թէ իցէ քեզ սիրելի որ ինչ կայցէ նըւիրական,
Սէր սըրտիդ եւ ուղղութիւն եւ շնորհ գեղոյ վայելչազարդ՝
Որ ամբառնայ զամբիծ հոգիդ գեր ի վերոյ յոյժ քան գերկիր,
Եւ եթէ դեռ սիրեալոյն եւ վեհագոյն կայցէ ինչ այլ,

Եթէ քաղցր է քեզ յիշել ըզքո զարթնուլդ ի քնոյ մահու.
Եւ զանմահ ըզկեանսըն զայն զոր դու կեցցես ընդ երկնայնոց,
Ըզգեցեալ ըզհանդերձ լուսապայծառ. թէ քաղցր են քեզ
Պըսակքն ի վարձս ուղղութեան, բեր աղաչեմ ասա, Կիւղի,
Զինչ արդեօք խորհիցիս ի քում սըրտիդ. իցե՞ քեզ մարթ
Անտես առնել զայս իմ սիրտ արիւնագանգ եւ սիրայեղց:
Ո՛վ քանի՜ խընդութեամբ եւ երկիւղիւ ածեմ ես յուշ
Զի մեզ երկոցունց պարգեւեցաւ կենդանութիւն,
Եւ ոչ եւս այլ մեռցուք թերեւս, եւ ի պայծառ լաւագոյն կեանս
Երկոքին ի միասին... Լոցեք, ո՛վ բուռն իղձք յանդըգունք.
Յո՛ր զիս խորհուրդք իմ տարան. ո՛չ զինքն յանչափս սիրիցեմ:
Իսկ ընդէր. ո՛չ աւաղիկ բաղձամ միայն կեալ ընդ նըմա
Հանգոյն վերնայնոց, եւ ցանկամ անդ կամ յերկրի աստ
Ի հոգւոյ նորին վառեալ՝ յոյժ առաւել սիրել զԱստուած:
Այլ հաճա սպառնացեալ կայ Յիսուսի վըտանգ մահու,
Թէ եւ չիշխեմ հաւատալ եթէ մեռցի որ զիսն յարոյց:
Ո՛վ Փըրկիչդ իմ սիրելի, ներեա՛ դու ինձ վըրիպելումս,
Որում արդ պարտ էր մանաւանդ ի սըրտառուշ ընկըղմել սուգ
Եւ լալ դառնապէս, մինչ պաշարեն ըզքեզ տագնապ:
Օ՛ն ուրեմն, անձն իմ տըրտում, ի բաց ըզհոգըս քո թողշիր,
Բովանդակ սեւեռեալ զաչըս հոգւոյդ յայն կատարած,
Զոր յաւերժ էն սահմանեաց վեհագունի քում կեցուցին »:
Զայս խորհեալ, եւանէր զընայր յանխուլ ժայռն ամայի,
Ուր էրն յառաջ քան զաւուրս ինչ գերեզման նորա փորեալ:
Իսկ մայր Փըրկիչին խռովեալ յարեալ՝ եւ զայս ասաց առ Յովհաննէս.
« Ոչ գայ ցարդ. ընդ առաջ երթայց նըմին, եթէ չիցեն
Ոտիւք իւր ժանտք ըսպանեալ ըզնա հանգոյն մարգարէից:
Եթէ կեայ որդին իմ դեռ, եւ լինիցիմ անգամ մի եւս
Արժանի տեսանելոյ իմովս աչօք գերեսըս իւր,
Թէ երբեք հաճեցի մի եւս անգամ անոյշ դիմօք
Առ մայր իւր ժըմտել, յոտըս նորին աստուածայինս
Անկայց դողալով, եւ գերդ Մարեամըն մագդաղեան
Առ ոտըս իւր լացեալ՝ եզիտ շընորհս առ ի նմանէ,
Թէպէտեւ չէր մայր նորին, նոյն ժըտեցայց եւ ես անդէն
Երկիւղիւ խոնարհել, եւ ըզնորա փարեալ զոտիւք
Արտօք հեղից, եւ յորժամ վաստակեցին աչք իմ լալով,
Հայեցայց մայրօրէն յերեսըս իւր եւ ասացից.
« Առ սէր արտասուաց, զորքս հեղերն յորժամ ծընար)
Տըւեալ զգըթոյդ առհաւատչեայն. առ սէր այն քաղցր ըզմայլութեանց

Եւ զըւարթ երանութեան, որովք լըցեալ սիրտ իմ գեղաւ,
Մինչ անմահքըն երգէին յաղթանակաւ ըզքո ծընունդ.
Եթէ քեզ սիրելի եղէ երբեք, եւ թէ յիշես
Ըզքո ժըմիտ մանկական, որով ըզմայրդ հըրճուեցուցեր,
Յորժամ խընդրեալ տառապանօք՝ գըտի գրեզ անդ ի տաճարին
Ընդ քահանայս, որք ի քեզ հայէին լուս զարմանալեօք.
Ընթացայ բազկաւարած. յիմոց աչացս անհետացան
Տաճարն եւ վարդապետք. դու սոսկ կայիր ի գերկըս իմ,
Որ առ Էնն յաւիտենից ամբառնայի զականողիս.
Յուշ ածեալ զանճառ զայն խինդ, ըզգրաւականն յաւեժ կենաց,
Մի՛ զակն ի բաց դարձուցաներ. առ սէր սըրտիդ մարդասիրի
Եւ քոյոցդ առատ շնորհաց, առ սէր մարմնոց վախճանելոց
Զորըս դու յարուցեր, աղէ զըթա յիս եւ կեցջիր »:

Ասացեալ նորա զայս, իսկոյն դիմեալ սրանայր ճեպով
Հանգոյն վառ իմաստից սըլացելոց յերկինս ի վեր:
Իսկ Յիսուս աստուածային հայեցուածովք՝ որք նըշմարեն
Ըզծընունդ եւ զմահ որդանն եւ ըզխորհուրդըս սրովբէից,
Ըզգալուստ մօրըն տեսեալ, ասէ՝ անդէն ընդ միտըս իւր.

« Ոչ թողից ես ըզքեզ՝ յորժամ յարեայց, եւ քան ըզմայր
Որ յորդին իւր՝ զըթայցէ խանդաղանօք, զթացայց ի քեզ »:

Զայս խորհեալ, եւ խոտորեալ յուղւոյն՝ կալաւ գայլ ճանապարհ.
Եւ ահա ի վերայ ժամանէր մութ երեկորին.

Ամենայն լըւէր զիւրեւ. ընկերքն անգամ աներեւոյթ
Առ նովաւ յամբը քայլիւք զնային լըռիկ, մինչեւ եկին
Մերձ ի տեղին կառապման. անդ ի բըլըոյն ոչ ի բացեայ
Կայր փորեալ ի զառիթափ ժայռին տապան մի մենաւոր,
Ուր չէր բընաւ ոք եղեալ, եւ զոր շինեաց իմաստունն այն
Յովսէփ յԱրիմաթեայ, ոչ գիտելով ո՛ւմ զայն կազմէր,
Զոր տաճար կառուցանէր եւ որպիսո՞ւմ վախճանելոյ:

Առ շիրման եկաց Յիսուս, եւ բարձեալ զաչս աստուածայինս
Ի կատարըն Գողգոթայ, յանձին իւրում խօսէր նա զայս.

« Դադարեն այժմիկ աւուրըն ծանրութիւնք. քնաբեր օգովք
Անձկալին գիշեր եկեալ հանգչի զբարձամբք Գեթսեմանեայ:
Ո՛վ լեռնըդ Գողգոթա, որ արդ ի մութ կաս թաթաւեալ,
Կաճկեալ ոսկերոտով անարգամահ չարագործաց,
Տիւ նոր ընդ հուպ ծագեցէ ի քեզ ըզլոյս իւր վերըստին:
Գու եղեր այժմիկ սեղան, եւ ողջակէզն ինքնանըւէր
Գայ մատչել ի վերայ քո պատարագ արիւնքնայ:
Ողջոյն քեզ մահ, զոր ճաշակեմ ի փըրկութիւն ազգի մարդկան.

Յաթոռոյն, յոր բազմէի, տեսցէ զիս-Հայրն իմ ի մօտոյ,
Տեսցեն սրովբէք եւ վկայք բազումք, յորոց առ սէր մեռանիմ ես:
Հանգչի փառօք առ Հօր, գոլով հաստիչ մարդկան ազգի
Եւ էից մըտերիմ, եւ արդ եղէ եղբայր նոցուն:
Զարդարեալ նովին փառօք եւ գեղեցիկ վիրօք լըցեալ,
Ի կատար քո, Գողգոթա, զիմ կեանքս տաց վասըն նոցին,
Եւ յետոյ, — աստ դառնայր եւ ի տապան իւր զակն յառէր, —
Աստանօր ընդ լըռին կամարօք զով գերեզմանիս
Նըմջեցից սակաւ ինչ ժամս, իբր անդ ի կայս երանելեաց,
Ըզնինջ քաղցրաբուն քան զոր Ադամն յուսայր նիրհել,
Յորժամ մեծ առեղծուած մահուն յայտնի ցուցաւ նըմա
Ի տըխուր երեկոյին, եւ մինչ սըրբոցըն պահպանաց
Հընչեաց պատգամըն վեհագոյն՝ թէ տարածեալ ի հող մահու,
Ընդ դարս յոլովս ի քուն լիցի, եւ ի վերայ նորա զնասցեն
Ուր իւրոց զաւակաց, եւ ոչ լուիցէ զբարբառ նոցա.
Վախճանեսցին եւ նոքա, եւ ի վերայ ոսկերց նոցին
Ուր իւրեանց զաւակացըն զընասցեն յամբը քայլիւք:
Սակայն ո՞ր բերկրութիւն կարէ իմոյս հաւասարել,
Մինչ ածեմ ըզմըտաւ եթէ մեռեալքն ամենեքին
Առ հասարակ զարթիցեն յօր ցընծութեան եւ քաղցր ողբոց,
Յօր յաղթանակի, տօնից, երգոց ուրախութեան,
Յորժամ իմ հանգուցեալ մարմնով յերկրիս մայրենին ծոց,
Ըզմարդկան յարուցից այսրէն զոսկերս յանանց ի կեանս:
Անդ երկիւղ անդոհական եւ արտասուք հողեղինին
Լըռեալ դադարեսցեն. անդ փոխեսցին ի զուարթութիւն
Արհաւիրք օրհասին. ոչ գերեզմանք ահացուցեն
Եւ ոչ ի դաշտավայրս երկրին նորոյ եղիցի մահ:
Յորժամ զօրըն զայն յիշեմ, յիմ սիրտ յորդեալ զեղուն հըրճուանք,
Զոր խորհուրդք մարդկեղէնք չեն բաւական առնուլ ի միտ:
Տեսանեմ աւազիկ զի գան արդարք լուսափայլեալք,
Ըսպիտակ հանդերձս արկեալ. բազումք բերեն յանձինս իւրեանց
Պայծառ վէրս հանգոյն վիրաց Որդւոյ մարդոյ, եւ երգեն երգս
Ի պատիւ յաղթողին, ձայնեալ ըզնա որդի լ՝ եղբայր:
Եւ ո՞վ յերկրի եւ յերկինքս կարացէ երբեք հաշուել
Զանհամար սիրելեաց իմոց զանուանսըն բիւրաւորս:
Հինն էանց. բնաւք նորոգին առաջնաստեղծ անբիծ գեղով.
Բայց նախ մեռայց ի Գողգոթա, եւ տապանս ինձ լիցի հանգիստ »:

Զայս խորհէր, եւ ի բաց ի տեղւոյն զընայր Յիսուս.
Եւ յորժամ հասանէր մերձ ի պարիսպըս Սաղիմայ,

Ի մըթան անդ պատահեաց նըմա ցուդա, որ լըռելեայն
Ընդ սուրբսըն խառնեցաւ, ցուցանելով զանձն արտաքուստ
Հանդարտ եւ գուարթագին, սակայն տրոփէր դեռ սիրտ նորա:
Ի ծայր արմաւենւոյ միոյ կացեալ Իթուրիէլ,
Բզձայն ըզգնալոյ Մեսիային լըւաւ անդուստ.
Իսկոյն իջեալ ի ծառոյն, մինչ առ նովաւ անցանէր նա,
Երթայր ընդ իւր անտեսաբար, եւ նման հոգւոյ քրիստոնէին,
Որ ի քուն մահու մերձեալ՝ ըզհուսկ անձուկսըն բարբառի,
Ատէ քաղցր եւ մեղմ բանիւք. « Ո՛վ որ գիտես դու զամենայն,
Ոչ անշուշտ անգիտանաս զապիրատ գործ դաւաճանին,
Որ ուսան առ ոտըս քո եւ սքանչելեացդ եղեւ տեսող,
Որ ի քոց շըրթանց լըւաւ զանտի կենացըն թաքնութիւնս
Եւ եղեւ արժանի աննու զանուն առաքելոյ:
Դեռ քաղցր յականջս իմ հընչեն երազաթեւ բանք Ելովայ,
Որ առ իս ձայնարկեաց զալ առաջի աթոռոյ քո,
Ուր ինձ ասացաւ երթալ պահպան գոլ ցուդայի:
Արդ թողում ըզմեղաւորն. ոչ եւս եղէց հրեշտակ նորուն:
Դատախազ ընդդէմ նորին արձանացայց յօրն հատուցման,
Եւ ի միջոյ լուսագեղ փայլեալ զահուց երանելեաց,
Որք ընդ քեզ դպտելոյ զերկիր եղեն արժանաւորք,
Առ բազմեալ ի խաւարի ձըգեալ ըզձեռն իմ ասացից.
Արեամբն ի բարձուէ խաչափայտին հեղով ի վայր՝
Յուդա դրոշմեաց ի ճակատ իւր ըզպատժոյն խիտ դատակնիք.
Նա ինքնին հրաւիրեաց անձամբ ի գլուխ իւր ըզկորուշտ,
Եւ զվիճակ ամբարըշտացըն ժառանգեաց գործովք իւրովք:
Արդ դատեալ եւ յերեսաց Աստուածորդւոյ ի բաց մերժեալ,
Գընասցէ զանանց մահուն ըզճանապարհն անդառնալի:
Ես անպարտ եմ յարենէ պարտաւորին կորուսելոյ՝:

Աստ սրովբէն ի Փըրկչին ակնարկելոյ առեալ ի միտ
Թէ կարէր դեռ եւս ի ցաւս իւր համակել, յաւել անդրէն.

« Այլ խորհուրդըս ի սըրտիս, այլ պայծառ յոյսս ակնկալեաց
Աշակերտ մարդասիրիդ զարթուցանէր երբեմըն յիս:
Արժան իսկ էր նըմա լինել վըկայ քումը մահուան,
Գեղեցիկ վիրօք ծածկեալ, եւ մանաւանդ նահատակել
Եւ լըսել զերգս ըսքանչելիս երգեալս ի մէնջ վասն յաղթողաց:
Պարտ էր ինձ յետ վախճանելոյն ըզլուսազգեաց հոգի նորին
Առ յաղթողդ առաջին առեալ ածել յաղթանակաւ,
Ի հեռուստ ցուցանել նըմա զաթոռ իւր բարձրագահ,
Յորշորջել ըզնա եղբայր եւ բարեկամ եւ սերովբէ.

Գիտել ի նմանէ որ այն իցեն թաքուն խորհուրդք
Քրիստոսական հաւատոց, եւ զինչ նա յանձն իւր իմացաւ,
Յորժամ հոգին մարգարէից էջ ի վերայ իւր ի վերուստ.
Ի՛բր ըզմահ արհամարհեաց եւ ի սըրբոյ Հոգւոյն ուսաւ
Աղօթս անճառելիս, եւ ի մեղաց զըտաւ ազատ,
Ըստացեալ վերստին զեղեմականն անմեղութիւն:
Բայց աւաղիկ ամենայն ակընկալիքդ այդ բերկրականք
Գըլխովին անհետացան, որպէս գարուն զեղեցկազարդ
Ծաղկաթափ եղեալ խամրի, կամ յուսալից տիոց ծաղիկ
Թառամի վաղաթարշամ. զիս աշակերտն իմ լըքանէ.
Սըրբոյ առն էի պահպան, եւ արդ զընամ ես միայնակ
Ի ժողովս հրեշտակաց համակելոց ի թաղութիւն:
Տուր հրաման, օծեալըդ Տէր, արդեօք դարձայց յերկինս այսրէն,
Կամ իցե՞մ արժանի տեսանելոյ զհանդէս մահուդ »:

Տըրտմագին դարձաւ Յիսուս առ սերովբէն եւ ասէ ցնա.
« Լեր դու հրեշտակ Պետրոսի, զոր արդ փորձէ Սատանն չար:
Երկուք կարգեցան պահպան Զուարթունք վասն ցովհաննու.
Լիցին երկուք եւ Պետրոսի, որ լըւիցէ յաւուր միում
Ձերգըս ձեր յաղթականս, յորժամ զիմ մահ մեռցի եւ նա »:
Իբրեւ լըւաւ զայս սերովբէն, վառեալ ի խինդ եռանդնալից,
Դիմեաց ի գիրկս Որինի, որ Պետրոսին էր պահապան:
Իսկ Յիսուս փութացեալ աշակերտօքն իւրովք հանդերձ
Բզվերջինն առնել զընթրիս, եւ թողեալ զյարկըս պերճութեան
Փառազարդ մեղաւորաց, Էմուս ի տուն խաղաղաւետ
Բարւոյ առն անձանթի. էր պատրաստեալ պատեք ուխտին,
Ջորով շուրջ բազմեցան ամենեքին լուռ անշըռնջ.
Սոսկ ցովհաննէս, որ բազմեալն էր առ Փըրկչին, ժըմտէր մեղմով:
Աչս ածեալ հայեցաւ Յիսուս յակումբն հանդարտօրէն,
Յիւրոց երեսացըն ծաւալեալ յոգիս նոցա

Ջանդորր ընդ ցաւոց, ըզզուարթութիւն ընդ տըրտմութեան:
Այսպէս ցովսէփ յինքն եկեալ յիւր առաջին զարմացմանէն՝
Կայր ի մէջ եղբարց իւրոց, յորժամ վըտակք յորդ արտասուաց
Ջընջեալ փարատեցան ի պըշուցեալ աչաց նորուն,
Եւ կարող եղեւ խօսել, եւ լուաւ զի հայր իւր ողջ էր դեռ,
Եւ ըզնորա պարանոցաւն այլ ոչ անկաւ Բենիամին:

Երգեա, Մուսայդ, ըզսիրողին առ սիրելիսն ըզհուսկն ողջոյն,
Եւ զթաղձեալ սիրոյն բարբառս. եւ զերդ երբեմն աշակերտն այն
Տեսանող յայտնութեանց յանմարդաբնակն անդ ի Պատմոս,
Անկեալ զլանջօքն Յիսուսի՝ ոգէր զիմաստս յորդոր սըրտին,

Եւ յաչաց սիրելւոյն դառնայր յերկինքս վերակնէր,
Այսո՞ւնակ բըղխեսցեն եւ երգք իմ պարզք եւ խանդակաթք:
Յորժամ ակն արկեալ Յիսուս ի բազմականսն հայեցաւ,
Ասէ առ նոսա. « Յանկանալով ցանկացայ ես
Ձայս պատեք ուտել ընդ ձեզ, մինչ չեւ իցեմ դեռ չարչարեալ:
Ընդ հուպ լըցցին տեսանողաց գուշակութիւնք եղեալք զինէն:
Ձեզ ծանօթ է մարգարէն որ յանդիման ետես զԱստուած,
Եւ լուաւ ըզձայն սրովբէից, որք ըզբազմեալն յաթոռ իւրում
ի տոնական ալէլուս երգոց պատուեալ փառատրէին:
Դրանդք տաճարին սարսեցին ի նըւագացն արձագանգաց,
Եւ ծըխով պատարագացն լի եղեւ դաբիրն սուրբ:
Անդ ընդ չօր իմում էի յայնժամ եւ ես, ում մատուցան
Սըրբասաց փառատրութիւնք, եւ յոսկեկուռ ի սեղանոց
Բարձրացան ճենճերք զոհից. տաճարն ետես զիս եւ դողաց.
Ձի եմ ես յառաջ քան ըզլինելն Աբրահամու,
Եւ կայի՞ չեւ տակաւին տիեզերաց ելեալ ի գոյ:
Դուք սակայն չէք ինչ կարող լինել հասու մեծ խորհրդոյս:
Փառաց աստուածութեանն վեհագոյնն այն տեսանող
Ի խորս ապառնեաց ետես եւ զայր մի ձեզ նըման,
Եւ զայս ինչ ըզնմանէ պատմեաց Հոգւոյն ազդեցութեամբ.
Ոչ գոյր մարդոյն աստուածայնոյ տեսիլ եւ ոչ գեղեցկութիւն.
Խաղաղիկ ամաց կենացն անդորրութեան բարձաւ ծիծաղ.
Չարիք մեղաւորացն կուտեցան ի գլուխ նորա:
Տեսեալ ըզտառապանս անձին նորա՝ լըռեն մարդիկ,
Եւ ի բաց ի նմանէ զերեսս իւրեանց դարձուցանեն.
Նա սակայն կըրեաց յանձին ըզցաւըս մեր եւ ըզկարիս:
Համարեցաք թէ զիւրոց մեղաց ըզբեռնն բառնայցէ,
Եւ վասն իւրոց յանցանացն պատժիցի նա յԱստուծոյ.
Եւ սակայն արիւնաթոր այն վէրք բացեալ կան վասն մեր.
Մեք ինքնին եմք պարտաւորք, եւ ի պատճառըս մեր միայն
Եհաս աշըն կորըստեան եւ բուռն եհար ըզնըմանէ:
Վասն այն չարչարի զի եկեսցէ խաղաղութիւն,
Եւ ի վերայ մեր փըրկութիւնն հովանասցի թեւատարած:
Ամենեքեան գընայաք ընդ ճանապարհ մոլորութեան,
Եւ չէաք կարող թըշուառքս ընտրել անձանց զիմաստութիւն.
Վասն որոյ՞ վրէժխընդիրն արկ ըզյանցանս մեր ըզնովաւ:
Եղեալ մահու չափ հնազանդ, ոչ բնաւ բանայ զբերան իւր վեհ,
Ի սեղան զոհին վարեալ իբրեւ զոչխար մի անբարբառ:
Այլ ահա ելանէ նա յերեսաց դատաստանին.

Եւ ո՞վ հաշուել կարիցէ զարդարացեալսն արեամբ իւրով.
Ձարթիցեն բոլոր ազինք ի նորոգ կեանս յաւիտենից.
Ձի նա զոհ զանձն իւր մատոյց ի փըրկութիւն մեղաւորաց »:
Ձայս խօսեալ, հայեցաւ ի վեր յերկինս եւ եկաց լուռ.
Յետ երկար լըռութեան՝ կըրկնեալ անդրէն յաւել ասել.
« Աւսիկ զայս հուսկ նըւագ ուտեմք զընթրիս ի միասին.
Ոչ եւս այլ ընդ սիրելեացդ իմոց արբից այտուհետեւ
Ի զըւարթ որթոյն բերոյ եւ ոչ կերայց ըզգառն հովտին.
Քայց ի յարկս հանգըստեան, ուր օթեաւնք բազում են անդ,
Ըզձեր Մեսիայն տեսանիցէք դուք միւսանգամ,
Եւ ընդ սըրբոց անդանօր ժողովելոցն նախահարց
Նոր խընճոյս առնիցէք առանց բընաւ ինչ անշատման »:
Ասաց, եւ լըռեաց, եւ ոչ յիւրոցն խօսէր որ:
Որպէս ի սրահըս տաճարին սուրբ ժողովուրդն կայր անձայն.
Մինչ այրն իմաստնագոյն ի բնաւ որդիսն Աբրահամու
Առ ոտըս սեղանոյ Էին եղեալ ըզպըսակ իւր,
Կատարէր Սողոմոն զաղօթըս իւր նըւիրականս,
Եւ փառաց աստուածութեանն ամպովք լընոյր տաճարն ողջոյն,
Մինչեւ չլինել քահանայից հընար ըզզոհսն նըւիրել,
Եւ երգք ցընծութեան եւ ալէլուք դադարէին.
Լըռէին ամենեքին. սոսկ մերթ ընդ մերթ աղօթող որ
Սուրբ ահիւ ըմբռնեալ՝ ի վեր զճակատ իւր ամբառնայր,
Եւ զաչս ի մութ երեւումն կառուցեալ սըրբաբանէր
Դողդոշուն բարբառով եւ զձեռնս յերկինքս տարածեալ.
Սոյնպէս կային եւ աշակերտքն համրացեալք. Վեբէոս լոկ
Դառնայր առ Յուդա եւ մեղմ ձայնիւ ասէր ցընա.
« Արդ գիտեմ հաւաստեաւ եթէ մեռցի Որդի մարդոյ.
Այլք եւս ըզնոյն խորհէին՝ մինչ նա խօսէրն ըզմահուանէն:
Ե՛կ ուրեմն այտուհետեւ, ո՞վ մահ, հանգիստ տառապանաց
Եւ քուն ուղեւորին վաստակելոյ, եկ արդ փութով
Մինչ վարեալ անդր ի սեղանն իբրեւ ըզգառն երթայ Յիսուս »:
Յասել իւր զայս՝ հեծութիւնք գելեալ ըզխօսսն հեղձուցին:
Մեսիայն հայեցեալ ի Վեբէոս եւ ի Յուդաս,
Եւ ապա խանդակաթ եւ ցաւագին ականողեօք
Շուրջ զիւրեւ ի ժողովեալսն ականակելով՝ ասէ ցնոսա.
« Ոչ եւս այլ կարեմ լըռել զի ոմն յիմոցըս սիրելեաց,
Մին ի ձէնջ յաշակերտացը մատնելոց է զիս ընդ հուպ »:
Ձարմանք զակումբն կալան. հարցանէին ամենեքին.
« Ե՞ս իցեմ, Տէր »: Ասէ Յիսուս. « Նա որ ուտէ այժմիկ ընդ իս »:

Աստ առեալ զդատաւորի վըսեմութիւն, յաւել ասել.
« Արդ երթայ Որդի մարդոյ, որպէս գրեցաւ վասըն նորա,
Զիւր զանհատ ճանապարհն աստուածեղէն. բայց վայ մարդոյն,
Յոյր ձեռն մատնեցի. լաւ էր թէ մարդն այն չէր ծնեալ »:
Մինչ Յիսուս խոսեալ հայէր, Յուդա դարձեալ հնարց ըզնա.
« Միթէ էս իցեմ Տէր ». ասէ Յիսուս. « Դու ասացեր »:
Բայց անդրէն զուարթացեալ խաղաղ եւ քաղցր խորհրդովք
Փըրկութեանն յաւիտենից, ըզյիշատակ մահուն իւրոյ
Կամեցաւ հաստատել, եւ զվեհ զայն բանսն խօսեցաւ,
Զոր բազում պաշտօնեայք եւ ժողովուրդք ժալրհին պըղծել,
Եւ բարձրագոյ օրհներգութեամբք կարդան զանձանց դատավըճիւռ:
Ոչ ճանաչէ Տէր ըզնոսա, եւ ոչ մեռաւ նա ի խաչին
Վասն այնց մեղաւորաց, որք յաւիտեան են պարտաւորք:
Յորժամ ըզհացն եւ ըզբաժակըն սուրբ առեալ օրհնեաց Յիսուս,
Ամենեքեան ընկալան յիւրոց ձեռացըն զայնոսիկ
Թաղծագին լըռութեամբ եւ երկիւղած խոնարհ սըրտիւ:
Մատեաւ եւ Յովհաննէս, եւ զբաժակին տեսեալ ըզփայլ,
Անդէն անկաւ յոտս Յիսուսի եւ համբուրեալ զայնս արտասուէր,
Եւ զարտասուսըն սըրբէր երկայն վարսիցըն գիտակօք:
Իսկ Յիսուս զաչսըն ամբարձ յերկինս առ Հայր իւր եւ ասէ.
« Տուր սըմա զփառս իմ տեսանել ». եւ Յովհաննէս յարեաւ ետես
Ի խորըս սրահին զպայծառ ժողով սերովբէից,
Եւ եկաց առժամայն ի հիացումն յափըշտակեալ:
Գիտէին եւ սերովբէք թէ յայտնեցան յաչս Յովհաննէս,
Որ անշարժ ափշեալ պըշնոյր ի շուք փառաց Գաբրիէլի.
Ետես եւ զՌափայէլ եւ խոնարհեալ եպագ երկիր.
Հայեցեալ անդանօր եւ ի Սալէմ մարդակերպեալ,
Որ փայլէր եւ ըզբազուկսըն տարածեալ ժըմտէր առ նա,
Սիրեաց ըզսերովբէն. իսկ մինչ դարձաւ եւ նըշմարեաց
Ի հեզիկ աչս Օծելոյն զաղօտ նըշոյլս աստուածութեան,
Լըռիկ զըրկախառըն փարեցաւ զլանջօք նորա:
Նոյնհետայն սաւառնեալ մեղմով մատեաւ եւ Գաբրիէլ
Եւ ասէ առ Յիսուս եռանդնալից փափաքանօք.
« Աղէ գիրկս արկ եւ ինձ՝ որպէս արկերդ այժմիկ դըմա »:
Պատասխանի ետ Յիսուս. « Առ աթոռով փառաց իմոց
Պաշտեցես զիս, եւ կացցես ի լուսափայլ անդ աստիճանս,
Ուր կայ Ելովա մերձ ի դաբիրն աստուածեղէն »:
Զայս լըւեալ Գաբրիէլի, խոնարհ անկեալ երկըրպագէր:
Հուսկ եկն Յուդա եւ անկաւ յոտս Յիսուսի, որ ասէ ցնա.

« Յոտըն կաց ». եւ ետ նըմա զբաժակ մահուանն յիշատակի.
Եւ յորժամ ընկալաւ նա զայն առանց վըրդովելոյ,
Յերեսըն նայեցաւ եւ խոովեցաւ Տէրն յոգի իւր,
Եւ անդէն օրինակ զայս խօսեցաւ բարձրաբարբառ.
« Ես գիտեմ զորս ընտրեցիք. բայց մատնելոց է ոմըն զիս.
Ձեզ այժմէն իսկ զայս ասեմ, զի երբ լիցի՝ հաւատայցէք:
Կանխաւ ծանուցանեմ զինչ յաղթողացն իցեն արդիւնք,
Զի գիտասջիք թէ որպիսիս հատուցից վարձս ուխտապահաց:
Որ ընդունի զոր ոք ես առաքեցից, զիս ընդունի.
Եւ որ զիս ընդունի, զիմն ընդունի նա զառաքիչ.
Բայց առնն մատնելի ոչ գոյ բաժին ի փառսըդ յայդ:
Դարձեալ ասեմ. մի ոմն ի ձէնջ զիս մատնելոց է առ ի մահ »:
Աշակերտքն ընդ միմեանըս հայէին տարակուսեալք.
Պետրոս աղնարկէր առ Յովհաննէս, որոյ անկեալ
Ըզլանջօքն Յիսուսի՝ հնարց մեղմով. « Տէր, ո՞վ իցէ ».
Եւ Յիսուս՝ « Նա է, ասէ, որում թացից ես ըզպատառն
Եւ տաց մըտերիմ սիրով եւ քաղցր ընտանութեամբ »:
Ասացեալ նորա զայս, տայր ըզպատառըն սիրաբար
Յուդայի սկարեովտացոյ, զոր Յովհաննէս տեսեալ՝ դողաց,
Բայց զըթով արգահատեալ՝ չասաց ինչ բանս ըզմատնելին:
Յայնժամ ել Յուդաս արտաքըս մոլեգին, եւ էր գիշեր:
Շուրջ պատեալ յարհաւրաց գիշերայնոց, անքթիթ աչօք
Նայեցաւ ընդ խաւարն եւ խօսեցաւ ինքն ընդ անձին.
« Դա գիտէ զամենայն. արդ աւասիկ հեզն Յովհաննէս,
Որ ոչ դադարէ ի ժըմտելոյ յերեսս այլոց,
Պատմեցէ զոր միանգամ լըւաւ ի լանջըս Յիսուսի:
Գիտացեն ամենեքին: Թող գիտացեն իշխողդդ այդ նորք,
Որք փախիցեն՝ չեւ լեալ արքայք. դադարեցեն Յովհաննէս ժմիւրք,
Եւ կապանք Պետրոսի կարճեցեն զիւրն յանդըգնութիւն »:
Աստ դըրդեալ յիւրոց կըրից քան յերազոյն, յաւել անդէն.
« Զիարդ խրոխտով եւ Յիսուս իսկ հրամայէր ինձ յոտըն կալ.
Ոչ սովին սաստիւ խօսի առ սիրելին իւր Յովհաննէս.
Քանզի անշուշտ ոչ օրէն է հրամայել թագաւորաց:
Կամիմ տեսանել զի չեւ նոցուն արքայացեալ՝
Կապեցին չըթայիւք. այսըմ ցանկամ լինել տեսող:
Այլ ահա բարեկամ իւրեանց խորհի տալ զանձն ի մահ.
Իսկ զիարդ մեռանիցի որ ըզմեռեալս յարուցանէր:
Այնու կամիցի թերեւս ըզսիրտ իմ ամօրել.
Քաւ ի քէն խանդաղատել ի գութ, ո՞վ սիրտ իմ վըշտահար:

Եթէ լիցի նա զրաւամահ, ապա ուրեմն բախտն սոսկ
ի ձեռաց թըշնամեացն ըզնա գերծոյց բազում անգամ.
Երազող ոմն է նա, ոչ առաքեալ ոք յԱստուծոյ:
Աւազիկ ատեան ըզնա եւ քահանայք մեր իմաստունք,
Ընտրեալք յԱստուծոյ եւ օրինացն Մովսիսի
ձըշմարիտ աւանդապահք, որոց եւ ես եմ հետեւող:
Թէ ոչ մեռցի, տեսից զինչ նրմա շրջմայք տայցեն խօսել.
Յայնժամ թերեւրս մոռացի զաշակերտացն սիրելեաց
Ըզփառքս մեծութեան, եւ հայեցի յանարգն Յուդաս.
Բայց էր յամեմ. ինձ մընան այժմիկ իշխանքն Սաղիմայ»:

Չայս խորհեալ, զընայր ճեպով ի վանքս մեծ քահանային:
Ժողովն զըլխովին լինէր մաքրեալ այնուհետեւ.
Այսպէս երբեմն հօտն այն սուրբ՝ յիւրումն անբիծ գեղեցկութեան
Երեւցաւ Յաղթողին, ոյր տակաւին փայլէին վէրք,
Յորժամ դարձ արարին երիտասարդքն հաւատացեալք
ի շիրմէն Անանիայ, որոյ սըտեալն էր Աստուծոյ,
Եւ ոչ մնաց ոք անմաքուր, ապականիչ դասուն սըրբոց:
Իսկ Յիսուս իրազէտ գոլով անձինն մեծութեան,
Եւ վասն մերձ ի կատարումն փրկութեան հասանելոյ՝
Պըսակեալ ճառագայթիւք լուսոյ փառացն յաւիտենից,
Ասէ ցիւրսն հանդարտ եւ վեհ աստուածայնովն բարբառով.

« Այժմ ահա փառաւորի Որդի մարդոյ, որպէս ի նմա
փառաւորի եւ Աստուած. զի թէ ի ձեռն Որդւոյն յայտնեալ
Գերագոյն խորհուրդն երկնից՝ աստուածութեան ցուցաւ մարդկան,
Ապա եւ Հայր փառաւորէ զինքն անսահման ողորմութեամբ,
Եւ զնա ցուցցէ մարդկան ընդ հուպ վայելչացեալ գեղով իւրով:
Զի՞ լայք, որդեակք, եւ ըզխօսս իմ թաղծութեամբ ձերով գեւուք.
Արդարեւ թողում ըզձեզ. զիս խընդրիցէք եւ ոչ զըտշիք:
Ոչ կարէք դուք երթալ ըզճանապարհն ընդ որ երթամ.
Դադարեցէք ի լալոյ. տեսանիցէք զիս վերըստին:
Զեզ, որդեակք իմ, ահա տամ նոր պատուիրան ազնւագոյն
Եւ առաւել բարձրագոյն քան զոր օրէնքն ուսուցանեն.
Սիրեցէք ըզմիմեանս. որպէս ըզձեզ սիրեցի ես,
Եւ դուք զիրեարքս սիրեցէք. յայտմ իսկ աշխարհ գիտասցէ յայտ
Թէ իմ էք, եթէ եւ դուք այդպէս միմեանց ցուցանէք սէր »:

Յոտն եկաց Սիմոն Պետրոս, եւ մատուցեալ ասէ առ նա.
« Տէր, յո՞վ երթաս »: Փըրկին ասէ. « Այժմ ոչ կարես ըզհետ իմ գալ.
Բայց ապա եւ դու գնասցես ըզճանապարհն ընդ որ գընամ »:
Եւ ասէ առ նա Պետրոս. « Տէր, իսկ ընդէր չըկարիցեմ

Դալ ըզկընի քո այժմիկ. զանձն իմ եղից ի վերայ քո »:
« Զա՞նձնը դիցես, կըրկնեաց Յիսուս. դարձեալ ասեմ ես քեզ, Սիմոն,
Երեցըս զիս ուրասցիս յառաջ քան զայդ վաղորդայնոյ »:

Ընդ բանին յարուցեալ խոնարհեցոյց ծունր յաղթել
Հանդերձ իւրովքն աշակերտօք. ապա եհարց նա ցաւագին.
« Ա՞ստ իցէք ամենեքեան »: Եւ աշակերտքն ասեն. « Աստ եմք »:
« Սակայն ես, յաւել Յիսուս, ոչ ես լըսեմ ըզձայն միոյն:
Իցէ՞ք աստ ամենեքին »: « Յուզա՞ չէ աստ », ասաց անդէն
Ղեբէսս դողալով, եւ նուաղեցաւ անկաւ յերկիր:

Անդ զաչըս իւր Յիսուս յայնժամ յերկինքս համբարձեալ
Աղօթէր բարձրաբարբառ. « Հայր, աւասիկ հասեալ է ժամ
Յուցանելոյ զմիաձինը քո յիւրում գեղեցկութեան.
Յոյց ուրեմն այժմիկ ըզնա, զի փառաւոր լիցիս նովաւ.
Ետուր նրմա ի վերայ մահկանացուացս իշխանութիւն,
Զի զնոսա զարթուցեալ ի մահուանէ, տացէ նոցա
Կեանս յաւերժականս. եւ այս են կեանք յաւերժականք,
Զի միայն ծանիցեն ըզքեզ ըզՀայրդ յաւիտենից,
Եւ զոր դու առաքեցիք զՈրդիդ ըզտէր Յիսուս Քրիստոս:
Հոգւովս այժմէն նըկատեմ, Հայր, զկատարումն ամենայնի:
Ըզքեզ յաշխարհի աստ փառաւոր արարի ես,
Ի լրումն ամեալ բովանդակ զաստուածայնոյ վըճռոյդ պատգամ.
Արդ ինձ պըսակքն կան մընան յաշմէ քումմէ, եւ տացես ինձ
Չոր յառաջ քան զաշխարհի լինելութիւնն ունէի փառս:
Ընտրելոցն յաշխարհէ յայտնեցի զքոյդ ահեղ անուն.
Ինձ ետուր ըզնոսա, եւ վըկայեմ զի զբանքն քո՝
Չոր ուսուցի ես նոցա, պահեցին սերտ հաստատութեամբ:
Դիտացին եւ նոքա թէ զոր ունիմս՝ ի քէն է այն,
Եւ թէ զոր ինձնն ետուր, զայն ամենայն ետու նոցա,
Եւ ընկալան զայնոսիկ, սըրտիցն ի խորս եղեալ հասու
ձըշմարտութեանն այնմիկ մեծի թէ առաքիչն դու ես իմ:
Արդ ես պաղատիմ վասն նոցա, քանզի քո են,
Եւ մեք հաւասար գերանութիւնսն վայելեմք.
Վասն նոցին աղաչեմ, Հայր, զի եմ նոքօք փառաւորեալ:
Ես ահա թողում գերկիր եւ դարձ յերկնից աթոռն առնեմ
Մերձ առ քեզ. սակայն նոքա դեռ կան յերկրի՝ աւանատեք
Չարեաց մեղաւորաց եւ վարակեալք կարեօք նոցին:
Հայր սուրբ, տուր նոցա յանձինս իւրեանց ունել հաստատապէս
Ըզվըսեմ ծանօթութիւն աստուածութեանդ հաշտեցելոյ:
Պահէի ես ըզնոսա, մինչ ընդ նոսա էի յերկրի,

Յանձանձելով ըզնոցուն զանման հոգիս. ահա կան աստ.
Ոչ զոք կորուսի. միայն որդին այն կորըստեան
Եթող զիս, լեալ վըկայ գուշակութեան մարգարէից:
Արդ առ քեզ գամ եւ զայս խօսիմ մինչ ընդ նոսա եմ յաշխարհի,
Զի յուշ ըզփառս իմ ածեալ՝ ունիցին զիմս ուրախութիւն
Լիով յանձինքս իւրեանց: Ըզբանքն քո ետու նոցա,
Եւ աշխարհս այս որպէս զիս՝ նոյնպէս ատեաց եւ ըզնոսին:
Ոչ զայս աղաչեմ զի յերեսաց այսր աշխարհի
Բարձցես ըզնոսա, այլ ի չարէ պահեսցես զերծ:
Յաշխարհէ աստի չեն, որպէս եւ ես չեմ յաշխարհէ:
Քոյով ճըշմարտութեամբըդ արասցես ըզնոսա սուրբ,
Զի քո բանդ արդարեւ ճըշմարտութիւն է գըլխովին:
Որպէս դու զիս, նոյն եւ ես առաքեցի զնոսա յաշխարհ.
Եւ զանձն իմ ի վերայ նոցա ես ինքըն սուրբ առնեմ,
Որպէս զի եւ նոքա լիցին սըրբեալք ճըշմարտութեամբ:
Սակայն ոչ վասըն նոցա միայն առ քեզ աղաչեմ, Հայր,
Այլ եւ վասն այնց՝ որք նոցա բանիւքն յիս հաւատայցեն,
Զի լիցին մի ամենեքին, որպէս դու յիս եւ ես ի քեզ,
Եւ աշխարհ հաւատասցէ եթէ դու իմ ես առաքող:
Ետու առ նոսա զոր դու ետուրն ինձ ըզփառս իմ,
Զի լիցին մի որպէս ըզմեզ, եւ կատարեալք իցեն ի մի,
Եւ աշխարհ գիտասցէ թէ ի քէն այսր առաքեցայ,
Եւ ըզնոսա սիրեցի, որպէս եւ դու սիրեցեր զիս:
Հայր, կամիմ զի լիցին ընդ իս նոքա զորս ինձ ետուր,
Զի տեսցեն ըզփառսըն զիմ՝ ըզպարգեւեալն ինձ առ ի քէն,
Որ սիրեցեր զիս յառաջ քան ըզլինելն իսկ աշխարհի:
Հայր արդար, եւ զքեզ ոչ ծանեաւ աշխարհ, այլ ես ծանեայ,
Եւ նոքին եւըս ծանեան եթէ դու զիս առաքեցեր.
Եւ նոցա ծանուցի զանունըդ քո եւ ծանուցից.

Զի սէրն այն, զոր սիրեցեր դու զիս, իցէ եւ ի նոսա »:
Զայս ասաց, եւ յարուցեալ աշակերտօքն իւրովք հանդերձ
Երթայր յայնկոյս Կեդրոփնի առաջի Հօրն ի դատաստան:
Անդ լըւեալ ըզգըզըչիւնս հեղեղատին, եւ զծիթենւոյն
Ըզխարշափ գիշերական, դարձաւ ասաց առ Գաբրիէլ.
« Աղէ դու առեալ ընդ քեզ ըզգունդ Զուարթնոցըն խըմբեսջիր
Ի խորս անդ պարտիզին, ուրանօր գոյ զլերին կողիւք
Վայր մենաւոր, ի քըսան արմաւենեաց հովանացեալ,
Զոյց բարձրուղէ՛ կատարօք հոսի յերկնից մութ գիշերոյ,
Իբրեւ զըստուերս ի լերանցըն գագաթանց իջեալս ի վայր »:

Զայս խօսեալ, խաղայր գընայր ի կատարել ըզգործըն մեծ,
Որպիսի չերեւեցաւ ինչ ի թատեր տիեզերաց:
Յորմէհետէ եղեն հրեշտակք, արեգակունք լ'աշխարհաց հոյլք:
Գնայր նա լըռիկ ի կատարումըն հանգիսին աստուածայնոյ.
Անդ ձայնք օտարք եւ պայթիք, փառասիրին յունկն հեշտալուրք,
Որովք աստ դիւցազինն հողեղինի հրօշակին գործք,
Ոչ հընչէին ըզնովաւ. որպէս եւ ոչ իսկ ի պահուն,
Յորում Հայրն եհան երբեմըն յոչընչէ զաշխարհսն ի դուրս:

1877

Второй том... (faint text)

1878

Третий том... (faint text)

Четвертый том... (faint text)

Пятый том... (faint text)

Шестой том... (faint text)

1879

Седьмой том... (faint text)

Восьмой том... (faint text)

Девятый том... (faint text)

ԿԼՈՊՅՏՈԿԻ

Մ Ե Ս Ի Ա Կ Ա Ն

Ն Ա Խ Ա Դ Ի Ր Ո Ի Թ Ի Ի Ն

Իջանէ Աստուած ի թաւոր լեռան առ ի դատել զՄեսիա. ելովա զնայ զհետ նորա ի հեռուստ: Մերձենայ Աստուած տակաւ ի յերկիր: Առ վերջնով արեգակամբն ընդ առաջ լինին նմա հոգիք խմաստնոցն Արեւելից դեռ այն ինչ վախճանելոց, յորոց մի ոմն բարբառի առ նա: Նախահայրն ազգատոհմի միայ մարդկան անմեղաց եւ անմահից տեսեալ զանցանելն Աստուծոյ, խօսի զնմանէ առ որդիս իւր: Հասանէ Աստուած ի թաւոր, ուր ամենայն մեղք մարդկան դան առաջի նորա: Ելովա կոչէ զՄեսիա ի դատաստան: Երկրորդ աղերս առ սուրբ Հոգին: Մեսիա սկսանի տաքնապել. կայ յաղօթս եւ տեսանէ զտանջանս դատապարտելոց: Եկեալ Ագրամելէք առ ի ծաղր առնել զնա, մնայ անզգայեալ: Մեսիա գայ առ աշակերտս իւր. անցանէ ժամն առաջին, զոր երգեն երկինք: Մեսիա զնայ դարձեալ ի դատաստան: Աբրադոն ընդ երկար խնդրեալ զՄեսիա, հուսկ ուրեմն զտանէ զնա. բայց ապա սորիպի դառնալ ի փախուստ: Անցանէ ժամն երկրորդ, եւ երգեն զայն երկինք: Մեսիա գնայ երրորդ անգամ ի դատաստան: Առաքի յԱստուծոյ Ելովա, երգել յաղթական երգով զհանդերձեալ փառս Մեսիայի: Սաստկանան յոյժ տաքնապք նորա: Ամենայն հրեշտակք, բաց յԵլովայ եւ ի Գարբիելէ, ի բաց զնան: Անցանէ ժամն երրորդ, եւ մինչ երգեն զայն երկինք, դարձ յաթոռ իւր առնէ Աստուած:

Ե Ր Գ Հ Ի Ն Գ Ե Ր Ո Ր Դ

Ի սկ Աստուած մըտախոհ բազմէր յաթոռն յաւեթափառ: Անդ ելովա մերձ կացեալ, զայս առ նա բան բարբառեցաւ. «Զի՞ ահեղ են երեսք քո արդ, Աստուած յաւիտենից. Որպիսի՞ ահագին ցատումն յաչաց քոց ցոլանայ. Բիւր որոտք ահագնագոչ թընդմամբ գոռան ըզհետ միմեանց. Հայեցար դու յաստեղս, եւ ահա խոյս տըւեալ փախեան: Հիմ՞ ոչ գերզս աշխարհաց լըսեմ զինեւ շուրջանակի. Յո՞ զակն ուրեք դարձուցանես, իսկոյն տիրէ անդ լըռութիւն. Լըռեն սերովբէք եւ քերովբէք համանգամայն: Բզլաւերժ Որդին չերգէ ոք ի բիւրուց դասուց նոցին, Չորըս թըւել թէ կամիցիմ, պիտոյ լիցին ինձ դարուց չալք. Ամենեքին քողարկեալ ըզգէմս՝ երկիր պազանեն քեզ. Կամիցիս, ո՞վ Տէր, երթալ եւ զտիեզերս ողջոյն դատել. Ձի բերես դու յանձին ըզկերպարանըս սատակչի եւ զպատկեր դատաւորի. եւ կամ եղե՞ր ի մտի բառնալ Չարքայութիւն Սատանին եւ զհայհոյիչն խորտակել: Դընայցես յայն մութ կայանս եւ դարձուցես անդէն յոչինչ. Բզմեղաւորն յաւիտենից եւ զըրժոխոց խորս ընդ նրմա. Ձընջեսցի՞ անուն նորա ի դըպրութեանցըն կենդանեաց Բեւ հաստելոց, ի կարգէ անմահ էից եղծեալ իսպառ: Յայնժամ տեսից առաջի քո զինքն անկեալ, Տէր վըժիւնդիր, եւ սաստիկ պատուհասիւք զայրացելոյդ այնպէս տանջեալ, Ձի զնորա հեծութիւնս անյուսութեան լուիցեն դըժոխք,

Երկինք եւ համագոյք. եւ պատմեցեն միմեանց աստեղք
Յանցանելն առ միմեամբք ըզկործանումն ապրտամբին,
Մինչեւ բոցովդ եւ մրըրկաւ ըզնա ծախեալ ըսպառեսցես:
ՉինեսՆիր զիս, թէ կամիս, եւ ես գնացիք ընդդէմ ժանտին.
Տուր ինձ հազար մի շանթից ի քոյոց բիւր փայլատականց,
Պատեա զիս խաւարաւդ եւ զօրութեամբ աստուածայնով,
Չի հանդէպ երեսաց քոց ի մահու դրունսրն երթեալ,
Հարից հազարաւորս յանիծապարտ յանգեղձ ոգւոց:
Ո՛վ քանի՜ ահաւոր ես, Տէր. յաչաց քոց սատակչաց
Յայտեն ցատումն եւ դատաստանք, ցատումն առանց ողորմութեան:
Հայիմ յետս ի յաւիտեանս, ըզմտաւ ածեալ զի կայի ես
Մինչ չեւ եղեալ էր աշխարհ, եւ յոգնաթիւ չըրջանք դարուն
Անցին առ ինեւ. զի չեն աւուրք իմ հաւասարք
Աւուրց մահկանացուաց, որոց ծաղկեալ՝ դառնան ի հող.
Իմ ըզքեզ տեսանեն աչք յըսկըզբանցն յաւիտենից,
Բայց ոչ այդչափ ահաւոր գերեսըս քո տեսի երբեք.
Այժմիկ ցուցանես դու զամենայն ահաւորութիւն
Քոյոց դատաստանաց. եւ ինքնին փառքդ աստուածութեան,
Յոր երբեմն էր սէր եւեթ, արդ կայ փոխեալ ի բարկութիւն:
Եւ զիմրդ ընդ Աստուծոյդ յանդըգնեցայ ես բարբառել,
Որ չեմ ինչ այլ բայց սոսկ ամպ, յորմէ՛ դու զիս ածեր ի գոյ,
Ի չընչոյդ հաստեալ ոգի եւ սերովբէ վախճանական:
Մի՛ ցասնուր, Հայր, եւ մի՛ հայիր յիս ահաւոր ախամբդ այգուիկ,
Իւ հայեցար դու յերկիր, զի մի՛ յանկարծ մեռանիցիմ,
Եւ իմ ի դըպրութեանցն յաւիտենից եղծցի անուն,
Եւ ոչ եւրս կայցեմ առ դաբիրաւն աստուածայնով »:
Ասէ Աստուած. « Իջանեմ առ ի դատել ըզՄեսիայն,
Որ ընդ իս եւ ընդ ազգ մարդկան կացոյց զանձն իւր միջնորդ.
Մարդն Աստուած անդանօր մընայ իմում դատաստանի:
Ա՛ռ, ընտրեալդ, ըզուր գեղոյդ եւ եկ ըզհետ իմ ի հեռուստ »:
Ասաց, յարեաւ յաթոռոյն յաւիտենից, որ ընդ նովաւ
Ի յառնել նորին թընդաց. սարսեցին բլուրք տեղոյն սըրբոյ,
Եւ սեղան Միջնորդին աստուածայնոյ դըղըրդեցաւ.
Երիցս յետս ընկըրկեցան նըւիրական խաւարին ամպք.
Ի չորիւր նըւագին դատողականն երերաց բեմ,
Եւ ահեղ աստիճանքն ակներեւ սասանեցան,
Մինչ Աստուած իջանէր ի գահոյից իւրոց ի վայր:
Չերդ յորժամ ընդ երկինս ողջոյն խըմբի հանդէս տօնի,
Անդէն ամենատես Էին աչացն ակնարկութեամբ

Ընդ բոլոր արեգակունս եւ ընդ հանուր հոյլս աշխարհաց
Հազարք հազարաց լուսափայլ դասք սերովբէից
Յառնեն յաթոռոցն, յոյց ի շարժելն հընչէ թընդիւն
Ընդ ձայնից քընարացն եւ պըսակաց թօթափելոց,
Նոյն յեղանելն Աստուծոյ՝ գահոյք երկնից որոտացին:
Եւ մինչ գնայր ընդ ոահ արփեացն, ընդ որ են էջք յերկիրըս կոյս,
Առ հուսկ զընտին հանդիպէր նըմա մի ոմն ի սրովբէից
Եկեալ ի հեռուստ, եւ ընդ նըմա վեցեակ հոգիք,
Դեռ այն ինչ յաշխարհէ եւ ի մարմնոց իւրեանց մեկնեալք.
Վեց սոսկ արդարք. զի բազումք ընկլան ի խորըս դըժոխոց:
Հրեշտակըն զարդարեալ էր ըզնոսա պայծառ լուսով,
Ճառագայթս անմահականս ըզնոր մարմնովքն ծաւալեալ:
Սոքա իմաստնոցն Արեւելից էին հոգիք,
Որք աստեղըն առաջնորդեալք եկին քան զայլս յառաջագոյն,
Եւ երկիր ընդ Զըւարթնոց պագին մանկանն երկնաւորի:
Առաջինն, Ադադ անուն, ելիք զոգւոյն իւրոյ գհատօր,
Ըզգեղեցիկն ի դըստերսըն անտառին Բեթուրիմայ:
Ըզմահ ամուսնոյն իւրոյ չեւաց հարսնըն չըքնաղ,
Չի գայս առ Ադադ ի ժամ սիրոյ երդուեալ էր նա:
Մոռացաւ զարտասուս, թէպէտ զիրեարըս սիրէին
Ի վեր քան զայլս ի մարդկանէ, վըստահք յիւրեանցն անմահութիւն:
Սելիմաս տարեալ վըշտաց, մեռաւ ըզմահ երանական:
Սիմրի խրատեաց ըզժողովուրդն, որ անարգէր ըզբան նորա
Եւ կեայր մեղօք. սակայն մահուամբ նորին մի ոմն ըզգաստացեալ
Եւ իբրեւ զինքն անարատ վարուք կեցեալ վախճանեցաւ:
Միւրիս սընուցեալ ըզհինգ որդիսն առաքինիս,
Եւ ոչ այլ ըստացուածս ինչ առ նոսա թողեալ՝ մեռաւ:
Բելէդ մեծանձնութեամբ խընդրեաց ըզվրէժ ի թընամուոյն,
Առ նա պարգեւեալ ըզկէս իւրումն արքայութեան:
Չառկայձ եւ զուարթ աչըս նորա փակեաց ոսոխ իւր արտասուօք
Եւ ապա հանգոյն նըմին անցոյց զաւուրս իւր ուղղութեամբ:
Աունիթ ըզտղայն Բեթլէէմի երգեաց յանտառըն փարփարայ
Սուրբ դըստերօքն երեքումբք. իսկ զինք լացին ծառք եղեւինք
Եւ յափունսն անմարդաձայնս ուխք վըտակացն Յեղիդովդայ.
Ողբացին ըզքեզ, Սունիթ, ի ձայն բամբուսըն կուսական:
Եւ դըստերքըդ քողարկեալք, հեղով արտօսըր կուսական:
Հոգիքս այսոքիկ պայծառացեալք լուսով Զուարթնոյն,
Շուրջ պըշուցեալ հայէին սըրբատեսիլ ականողեօք,
Որովք ընդ հուպ տեսանելոց Էին ըզփառս աստուածութեան.

Եւ մինչ թեթեւաթեւ մարմնով եւ նուրբ ըզգայութեամբք
Տակաւ ամբառնային ի վեր ի յարկս յաւիտենից,
Յակն արկեալ զանցանել փառաց Լին մերձ առ նոքօք,
Առաջնորդ նոցին պագեալ երկիր՝ գոչեաց. « Աստ է Աստուած »:

Անդ յայնժամ Աելիմաս նորով ձայնին էառ խօսել,
Եւ ի ժամ խօսելոյն՝ ընդ իւր բարբառն ըսքանչանայր,
Որ ի մըրմունջ արծաթի ծաւալանայր հանգոյն երգոց.

« Որով արժանաւոր անուամբ ըզքեզ յորձորջեցից,

Զոր զայս առաջին նըլազ աչօքըս տեսանեմ.

Ձայնեցից արդեօք Աստուած, դատող էից, հաստիչ կամ հայր.

Կամ սիրելի քեզ թերեւս իցէ կոչիլ անճառելի,

Եւ կամ Հայր յաւերժ Որդւոյն ծընիցելոյ ի Բեթլէէմ,

Զոր տեսաք ընդ դասուց սերովբէիցքն հըրճուելոց:

Ողջոյն քեզ, ո՞վ յաւիտենից Որդւոյն ծընողդ յաւժական:

Քեզ վայելեն ալէլուք, առ քեւ ցընծայ հոգին անմահ,

Շունչն ի քոյդ կազմեալ շընչոյ, ժառանգ կենացն անվախճանից:

Ես լըւայ զի ասէին մարդիկ ըզքէն թէ սէր ես դու.

Բայց զի՞ ահեղ ես այժմիկ. զիարդ յաչաց քոց ցայտէ մահ:

Զիս ի ժամ մահուս սրովբէն քո յուսացոյց թէ ոչ զընամբ

Յանդիման ատենիդ, ոյր առաջի չկարէ ոք կալ.

Իսկ արդ դու ահաւոր ես, զըթած Տէր, ահաւոր յոյժ.

Զիս սակայն ոչ դատեսցիս, որպէս ազդէ հոգիս իմ յիս,

Զոր քեզ հաստեալ՝ ետուր նըմա զանանց ըզկեանս եւ զքո Փըրկիչ:

Գընայցե՛ս, դատողդ էից, զազգ թըշնամեաց քոց սատակն.

Զընջեսցէ՛ս զայնոսիկ, որք ոչ ծանեան ըզքո զՈրդին.

Քան ի քէն, Տէր, առնել զայդ. առաքեցեր եւ առ նոսա

Զաստուածամարդըն Մեսիա. ոչ արասցես զայդ դատաստան:

Յաւիտենից Որդւոյն ծընողդ յաւիտենից, ողջոյն ընդ քեզ.

Տուր մեզ հեռուստ ըզքոյոց փառացդ ըզհետըս նըկատել »:

Աելիմայ զայս ասացեալ, իւրովքն յերես անկաւ խոնարհ:

Ելովա ի միւս կուսէ ճանապարհին արեգականց

Եւ ի կառսն հրակերպեան, յոր նա երբեմն զեղիա

Յերկինըս վերացոյց, եւ յոր Զուարթունըն կառավար

Ի լերինսն ի Դովթայիմ յայտնեալ ցուցաւ Եղիսէի:

Մինչ նա կայր կանգուն ի կառսն, հողմ մեծ յերկինըս փոթորկեալ

Շընչէր յերեսըս նորա եւ զսընակօքն ոսկեղինօք.

Հերք նորա եւ հանդերձք թըռչէին յետ հանգոյն ամպոյ.

Կայր անմահն անդ անվըրդով, ի զօրութիւն իւր ապաստան,

Եւ կալեալ ի վերամբարձ աշուժ ըզշանթ փայլականացայտ,

Ի ձայն որոտմանց յայտնէր նա զիւր մէն մի խորհուրդ:

Օրինակ զայս սերովբէն երթեալ հեռուստ ըզհետ Լին,

Յընթացըս իւր հատանէր հազար մըղոնս արփիականս

Որք չափին միջոցաւն կացելով ընդ մէջ արփեաց:

Իսկ Լն գնայր ընդ հոյլս աստեղց, զորս անուանեմք մեք ծիր կաթին,

Այլ առ անմահսըն կոչին աստուածութեան հանգըստեան կայք.

Զի յորժամ բովանդակէր համագոյիցս արարչութիւն,

Անդուստ Լն զառաջին ըզնոր շաբաթըն նըկատէր:

Երթայր նա եւ անցանէր մերձ առ աստեղք, յորում էին

Մարդիկ մերակերպք, սակայն անմեղք լ'անմահացուք:

Հայր նոցին ի կայտառ եւ յառոյդ տիս պատանութեան,

Թէպէտ ծանրաբեռնեալ էին թիկունք իւր յաւիտեամբք,

Եւ շուրջ պատեալ յորդուցն ուղղոց, եւ տեսնէր պայծառ աչօք

Ըզթոռանցն երշանկաց պար. ոչ ցամաքեալ էին աղբերք

Արտասուացըն խընդութեան, եւ ոչ ականջք իւր կափուցեալ,

Որովք դեռ ըզսրովբէից եւ զԱրարչին լըսէր ըզձայն,

Եւ զանուն հայրական յիւրոց թոռանցըն բերանոյ:

Ընդ աշմէ նորա կայր ըսկըբնամայրն համայն զարմին,

Գեղեցիկ որպէս յորժամ էից կերտողն արարչագործ

Այն ինչ դեռ ի զիրկըս առն իւրում մատոյց զանմահըն զայն,

Ըզմայր չըքնաղագոյն ի մէջ դըստերցըն ծաղկելոց:

Ի ձախմէ կայր արժանին ինքեան որդին իւր անդրանիկ,

Ճըզգրիտ պատկեր ծընողին, լի երկնայնոյն անբծութեամբ:

Իսկ առ ոտիւքն աստ անդ սըփոեալք ի զուարթագեղ բըլրոց կատարս

Հանգչէին մատաղ թոռունքն, ոյց էր ըզմի տեսեալ զարուն,

Ի փունջ ծաղկանց բոլորեալ հերք գեղազանգուրք, սիրաք ի թընդոջ,

Առ եռանդան գնալոյ գհետ լաւութեանց հօրն առաքինոյ:

Զաղածրի տըղայ մանկունսն ածէին մարք իւրեանց առ նա,

Յընդունել զառաջին նորա զըզուանս եւ զօրհնութիւն:

Յերանական տեսլենէն զաչսըն յերկինըս համբարձեալ

Եւ զանցանել Լին տեսեալ, խոնարհեցաւ հայրն եւ գոչեաց.

« Ո՞վ որդեակք, սա է Աստուածն որ զիս եւ զձեզ զամենեսին

Արար մարդ կենդանի, որ ըզհովիտսըդ զայդ ծաղկեաց ամպովք.

Եւ շուրջ ըզլերինսըդ պըստեալ ծածկեաց ամպովք.

Բայց չեա հովտին եւ լերին հանգոյն ձերումդ հոգի անմահ,

Ոչ ըզտեսիլ ձեր չըքնաղ ետ նա հովտին եւ կամ լերին,

Եւ ոչ ըզմարդկեղէն զայդ ըզպատկեր կերպարանաց,

Ի յայտնել ի խօսուն դէմսն ըզխորագոյն իմաստս հոգւոյն.

Ոչ զակըն զուարթ, ի հայել ի վեր յերկինըս գոհութեամբ,

Եւ ոչ ըզձայն, յերգել զերգս ընդ սրովբէից երկըրպագուաց։
 Կա ինքն ինձ երեւեցաւ ի խարշափուն անտառ դրախտին,
 Յորժամ զիս արարեալ ի հողոյ մարդ, օրհնեաց անդէն
 Եւ առ մայր ձեր տարաւ՝ զըրկախառնիլ ընդ իւր սիրով։
 Խօսեաց, եղեւին, աղէ խօսեաց եւ մըրմընջեաւ.
 Զի տեսի ես ըզգնալ իւր ընդ քոյովըզ հովանեաւ.
 Կայ, վըտակդ յորդախաղաց, յորոյ ալիսն երթեւեկէր.
 Հողմդ հեզիկ, զանոյշ քո շունչ ծաւալեսջիր իբր ի պահուն,
 Յոր իջեալ էնն անսահման՝ գայր ընդ բըլուրսըզ ժըմտելով.
 Առ ըզկայ եւ դու, երկիր, եւ կաց անշարժ որպէս մինչ նա
 Ի վերայ քո ճեմէր, եւ ըզնովաւ կամարը երկնից
 Ճախր առեալ հորովէին, եւ մինչ աջոյն աստուածայնով
 Կալեալ կըշնէր զարեգակունսն եւ ձախով զաստեղս այգոյ։
 Իցէ՞ օրէն ինձ հայել ալսրէն ի քեզ, յաւերժդ Աստուած.
 Սակայն նախ փարատեա զխաւարըզ գայդ պատեալ ըզքեւ.
 Մեղմացո զահաւոր սաստ ըսպառնալեաց աչացըզ քոց,
 Յոր եւ ոչ գոյացուծիւնքն անմահականք իշխեն հայել։
 Եւ ո՞րք այնոքիկ ուրեմն իցեն, որոց ընդդէմ
 Երեսք քո եւ աչք այդպէս վառեալ են բարկութեամբ.
 Անշուշտ չիցեն ի քոյոց արարածոցըզ սիրելեաց,
 Այլ ոգիք չըառականք եւ վրիժապարտք, որք ժըտեցան,
 Ո՛վ խոկումըն քըստմնելի, ժըտեցան զէդ ցասուցանել։
 Լըւարուք ուրեմն, որդեակք, զոր իմ լըռեալն էր մինչեւ ցարդ,
 Ոչ կամեով վըրդովել ցաւովք ըզձեր խաղաղութիւն։
 « Ի հեռի ուրեք աշխարհ բնակեն մարդիկ իբրեւ ըզմեզ,
 Ըստ մերում նըմանութեան, այլ են նոքա մահկանացուք,
 Կորուսեալ ըզվեհ սլատկերն եւ զընդաբոյսն անմեղութիւն։
 Դուք ընդ միտըս զարմանայք եթէ զիարդ մեռանիցի
 Զոր Աստուած արժանացոյց լինել էակ յաւերժական։
 Ոչ բընաւ եղծանի անմահ հոգին. մարմինըն սոսկ
 Լինի հող ուստի եղեւ, եւ նոքա գայս անուանեն մահ։
 Թափուր ի գեղոյն եւ յընդածին սըրբութենէն՝
 Հոգին ելեալ ի մարմնոյն զընայ հանդէպ դատող բեմին
 Առ ի լըսել անդանօր ըզսոսկալին դատալըճիւռ։
 Այլ զի՞ է ինձ դեգերել աստէն ի խոկսըզ տըխրականս,
 Յոր Հաստիչն եւ դատաւորն էից եւեթ կարէ խորհել։
 Մահուն յիշատակն անգամ սոսկումն է անմահից.
 Քանզի աչք վախճանելոյն ընդարմացեալք եւ նըւաղեալք՝
 Տեսանել ինչ ոչ գօրեն. երկինք երկիր անհետանաւ

Խորասուզեալք ի գիշեր. ոչ ըզմարդոյն լըսէ զբարբառ,
 Ոչ ըզմտերմին խանդակաթ ողբ. անբաւական առ ի խօսել,
 Հազիւ թոթովելով դողդոջ լեզուաւ տայ զհուսկ ողջոյն.
 Հինինայ եւ ընդ երեսն հոսէ ցուրտ քիւտըն տագնապի,
 Եւ ի լըել յամըր թընդից սըրտին՝ անդէն մեռանի նա։
 Վախճանի դուստրըն ի գիրկ սիրալիր մօր, որ խընդրէ զմահ
 Եւ խընդրոյն ոչ հասանէ. զրաւի միակ որդի ծնողին,
 Պարմանի դեռածաղիկ, զորով անկեալ եւ փարեալ հայրն՝
 Ունի զմարմինըն զըրկապինդ. հանդէպ որդւոց ցաւազնելոց
 Պակասին ծնողք, յոյսք իւրեանց եւ դեղեկոտ տիոցըն մոյթք։
 Սըրտառուչ մորմոքելով անշնչանայ տարփելին կոյս,
 Տարածեալ ի մէջ բազկաց ծանրաթախիժ հէք պատանւոյն։
 Միայն սէրն երկնապարգեւ եւ նորուն քաղցր եւ վեհ ազդմունք
 Մընան ի սիրտ սակաւուց առաքինեաց, իբրեւ ըստուերք
 Եւ կամ հեւք անմեղութեան. սակայն ընդ հուպ, աւանդ, ընդ հուպ
 Մեռանին եւ նոքա. ոչ խընայէ Տէր ի նոսին,
 Ոչ ի հուսկն ողջոյն եւ ժմիտ բարւոյ կուսին սիրեցելոյ,
 Ոչ յաչըն նուաղեալս՝ որք խընդրեն լալ. ոչ յանձկութիւնն՝
 Որով զԱստուած աղերսէ շնորհել գէթ ժամ մի տակաւին.
 Ոչ յանոյս պատանին զեղեալ գնովաւ լըռիկ ի դող,
 Ոչ եւ ի քեզ, լաւութիւն վըշտաչարհար, որով կապին
 Երկոքին մահացուքն ի սէր եւ գութ խանդաղակաթ»։
 Ի խօսել նորա գայս՝ գելին ըզձայն իւր յանկարծոյն
 Զաւակացն ողբոց լալիւնք. մարք ըզգըտտերս եւ հարք զորդիս
 Պընդէին ի վերայ սըրտիցն ուժգին բաբախելոց.
 Մանկունք փարէին ըզլըքելոց հարցըն ծընգովք,
 Եւ համբուրիւք գայրական արտօսր աչացըն սըրբէին.
 Զեռն ի ձեռն խառնեալ եւ լուռ նըստեալ քոյր եւ եղբայր,
 Ընդ իրեարս հայէին վարանական ականողեօք.
 Իսկ անմահ պարմանիքըն խոնարհեալ անկանէին
 Ըզլանջօք սիրելեացն իւրեանց կուսիցն երկնագեղից,
 Եւ դողմամբ լըսէին ըզթինդ տրոփման սըրտից նոցա։
 Անդ յայնժամ զանձն իւր պընդեալ սըրբոց զարմիցն հայրն առաջին,
 Յոր էր յեցեալ նախամայրըն սիրաբար, յաւել ասել.
 « Գէթ ոչ երթայր նա ցասմամբ առ բընակիչս հողագընտոյդ,
 Անտուրք երեսաց յանցուցելոցըն պատահել։
 Ո՛ գիտէ, տեսեալ թերեւր զապիրատ գործըս նոցա,
 Իջանէ բարկութեամբ կորուսանել զամենեսեան։
 Ո՛վ ազգակից մեր մարդիկ, երբեմն անմահք իբրեւ ըզմեզ,

Թէ դուք ըզմեր սէրն առ ձեզ եւ զցաւ սըրտիցըս գիտէիք,
Ոչ զԱստուած ըստիպէիք զալ ի յերկնից ջընջել ըզձեզ:
Թէ յանկարծ բացցի երկիր եւ եղիցի ձեզ գերեզման,
Հայեցեալ յոսկերըս ձեր՝ աշխարհեսցուք ըզձեզ աստուտ:
Սակայն, ո՞վ Տէր, երթիցէս ուրեմն այժմիկ դատել ըզմարդն,
Առ որ դու իսկ ինքնին առաքեցեր ըզՄեսիայն:
Սերովբէքն եկեալք առ մեզ՝ խօսին բընաւք ըզնմանէ,
Եւ երկինք հըրճուեալ պատմեն թէ փըրկեսցէ նա զազգ մարդկան,
Եւ մեռեալքն յարիցեն յաւուր միում ի նորոգ կեանս
Յանդիման աչաց մերոց. եւ դու գնոսին դատիցի՞ս, Տէր:
Այլ նա դարձուցանէ գերեսըս իւր, զամ քան ըզգամ
Երեւեալ ահեղ եւ խիստ, եւ դէպ ուղիղ զընայ յերկիր:
Աստուած իմ, զի՞ սքանչելի են դատաստանք քո եւ անքնին
Հանապարհքդ յաւիտենից. սակայն դու սուրբ եւ նոյն ես միշտ:
Քեզ հընչեն ալէլուք. ըզքեզ պաշտէ ազգ մեր անմահ.
Քեզ երկիր պագանեն որդիք մարդկան մահկանացուաց՝
Զորս հարեալ սատակես, եւ վեհագոյն իսկ սերովբէն
Կայ խոնարհ թեւասըողեալ առ աթոռովդ յաւիտենից»:
Զայս ասէր, եւ ի փառս աստուածութեանն հայէր հեռուտ:
Իսկ Աստուած գայր մերձ յերկիր. ի լեռնակոյտ ամպոց միջոյ
Սերովբէն Ելովա ետես ըզնա եւ զՄեսիայն,
Եւ անդէն բարբառեալ որոտագոչ ձայնիւ ասէ.
«Մեծ ես յոյժ, Աստուածորդիդ, որ յանձն առնուս զայդ դատաստան:
Ո՛հ իցի՛ւ լոյս գիտութեան փայլէր ի սիրտ եղականաց,
Առ հասանել խորհըրդոյս եւ յանդընդոցս ի խորս հայել:
Այլ արդ, ո՞վ անձն իմ, լըռեա, եւ քողարկեալ պաշտեա զԱստուած:
Ողջոյն ընդ քեզ, ազգ մարդկան. երջանկասցիս դու իբրեւ զիս»:
Զայս ասաց Ելովա, եւ ըզբազուկսըն տարածեալ
Հայեցաւ դէտակն յերկիր եւ զայն օրհնեաց յիւրում սըրտին:
Էջ Աստուած ի Թաբօր եւ ականարկեաց ի խոնարհ կոյս
Ի միջոյ խաւարին, որով պատեալ կայր միայնակ,
Եւ զբոլոր երեսս երկրի ետես ծածկեալ մեղաւորօք
Եւ սեղանովք դրօշէլոց, եւ յընդարձակ դաշտըս նորին
Ըզմահ թեւատարած, ըզԴատողին յաւէժ վըկայն:
Ամենայն որ ի սկըզբանցն արարչութեան ցօրըն վերջին
Մեղանք կռապաշտից եւ ոյց պաշտեն զՈր էնն Աստուած,
Եւ յանցուածք քրիստոնէից՝ յոյժ առաւել սարսափելիք,
Յինքեանըս կրելով զանջինջ ըզդրոշմն անարգութեան,
Բարձրանային յամպըս դողմամբ հանդէպ աչաց Դատաւորին,

Անդըր վարեալք բըռնութեամբ եւ ի մըթիցն էլեալք խորոց,
Յորս ըզմեղս իւր ծածկէ սիրտն անկուշող Հաստչին իւրում.
Դային եւ այնք, զորըս թեթեւ խորհուրդք մըտաց երագաթեւք
Եւ փափուկ ըզգայութիւնք թաքուցանեն նուրբ մանուածովք:
Առաջնորդք գիշերակերպ ըմպիցն էին մեղք այնոցիկ,
Յորս էր հանճար բարձր եւ լայն, եւ որք տեսին ըզգեղ քո սուրբ,
Ո՞վ ամբիժ ուղղութիւն, բայց ոչ չոգան ժըմախիդ ըզհեա.
Քաղցրացար ի սիրտ նոցա, բայց ոչ պատուեալ մեծարեցար:
Ի գալ հասանել սոսկափիթխար այնր ամբոխի,
Անդէն անաչառ խըղճի մըտաց բարբառն հըզօր
Առաջի Տեառն յանուանէ կարդայր եւ զայնս՝ ոյց չիք անուն
Յազգ մարդկան մոռացողաց ըզմտալուտ օրհասին ժամ,
Ըզվկայն արձանացեալ ընդ մէջ մարդոյն եւ Աստուծոյ:
Անդ յայնժամ ձայն բողոքոյ հասարակաց ել ընդ երկին,
Եւ ի դողդոջ թեւս հողմոյն հընչեցին մեղմ հեծեծութիւնք
Եւ ողբք մէնաւորք վըշտակրելումըն լաւութեան.
Ի դաշտաց պատերազմի եհաս գերդ ծով ահագնամոռնչ
Ընդդէմ աշխարհակալ բըռանց բողոք վիրաւորաց.
Անդանօր եւ վըկայից արիւնն ի ձայն որոտընդոտ
Եւ ի բարբառ մըրըրկի աղաղակէր յերկինս ի վեր.
«Ո՞վ որ կաս բազմեալ յաթոռ եւ յահաւոր ձեռինդ ունիս
Ըզվըլիւ դատողական, ես ահա եմ արիւնն անպարտ,
Արիւն նըլիրական, որ վասըն քո հեղաւ յերկրի»:
Յայնժամ էն մըտօքն յառեալ յերամս հոգւոցն հաւատարմաց
Եւ յազգ մարդկան մեղաւորաց, բարկացաւ մեծ սըրտմըտութեամբ.
Բազմեալ ի բարձրըն Թաբօր՝ ըզսասանեալն ունէր զերկիր,
Զի մի՞ անդէն ի փոշի դարձցի յանհունն անբաւութեան:
Դարձոյց առ Ելովա գերեսըս իւր եւ ականարկեաց,
Եւ սերովբն ըզնորա կամսն առեալ ի միտ՝ սլացաւ յերկինս:
Օրինակ զայս երբեմն ի վերոյ սուրբ տապանակին
Բարձրացեալ ամպն երկնածեմ յառաջընթաց կարապետէր,
Մինչ ժողովուրդն, երեւելի պատկեր մանկան Բեթլէէմի,
Տանէր ըզվրանսն ընդ անապատս, առաջնորդեալ ի Մովսիսէ:
Կացեալ բանբերն ի մըռայլ միգի եւ զաչըս իւր շըրջեալ
Ի լեռնըն Զիթենեաց, ամբարձ ըզփողն որոտագոչ,
Եւ զհանուր դատաստանին զահաւոր ձայնն հընչեցուցեալ,
Դոչեաց եւ ասէ. «Ըստ պատգամի ահեղ էին,
Որ կայն միշտ եւ զիւրոյ արդարութեան տեսողութիւն
Զափէ անբաւութեամբ. որ զանդընդոց ունի զփականս,

Եւ զինեաց ըզդրժոխըս վրէժխնդիր հրավառ բոցով,
Տըւեալ ի ձեռըս մահու զամենագոր կարողութիւն,
Օն յանդիման լիցի նըմին՝ եթէ կայցէ ոք ընդ երկնաւ
Որ կամիցի գալ յատեան դատաստանի փոխան մարդոյն»:

Այսպէս զայս Ելովա յերկնից բարձանց ազդեաց պատգամ:
Հայեցեալ Աստուածամարդն ի դէմըս վէհ սերովբէին
Եւ զբարբառ փողոյն լըւեալ, արագագոյնըս յառաջէր
Ի պարտէզ Գեթսեմանեայ. երեք յիւրոցն ըզհետ գնային
Ընդ մութ ահեղ գիշերոյն. բայց ինք մեկնեալ ի նոցանէ,
Չոգաւ ի վայր մենաւոր. անդ ըսկըսաւ Հայրըն դատել:

Ձիս, Մոսայդ սիրովեան, ի սըրբութիւն անդըր մուծեր,
Բայց ոչ տակաւին ի սըրբութեանցըն սըրբութիւն:
Թէ եւ իցէ ի ներքս յիս մարգարէիցն աշխուժից խանդ,
Ի վարել յափըշտակել ուժգին զանմահ հոգի մարդոյն,
Կամ վըսեմ ձայն սրովբէին, որով երգէ նա զԷն Աստուած.
Թէ յիմ բարբառից շըրթունըս փողն ահագնագոչ,
Որ հընչեացն ի Սինա եւ դողացոյց գոտըս լերին.
Կամ թէ զիմաստս իմ յայտնիցեմ քրովբէական ձայնին այնուիկ,
Յոյր եւ ոչ երկնիցըն փողք ժամանէին ի բարձրութիւն,
Չեղէց բաւական երգել զտագնապ ցաւոց Փըրկչին:

Դու, Հոգիդ, որ երբեմն ըզմարգարէն ուխտին հընոյ,
Յորժամ խընդրեաց նա տեսանել դէմ յանդիման զՈր էնն Աստուած,
Ի ծերպ վիմին թաքուցեր, մինչ զառաջեաւն անցանէին
Փառքն Աստուծոյ, եւ գլետոյս փառացն ետես նա ի հեռո՞ւստ,
Եւ լըւաւ ըզճառս Էին զիւրմէ անճառ էութենէն,
Տուր եւ ինձ հողածնելոյս, որ եմ տըկար քան ըզՄովսէս,
Կալ ընդ թեւոցդ հովանեաւ եւ արկանել յակն ի բացուստ
Ձորդոյն չարչարանս եւ ըզտագնապ մահու նորա:

Խոնարհեալ ի հող երկրի, որ յանդիման Դատաւորին
Յահէ երեսաց նորա սարսեալ լուռ երերմամբ,
Դըղըրդէր զանհամար աղամայնոց որդւոցն ածին
Եւ զոսկերըս ցամաքեալս յանցուցելոցըն մեռելոց,
Կայր անդէն Մեսիա, եւ զակն ոչ յայլ ինչ կառուցեալ
Բայց միայն ի թաքօր, հայէր յերեսըս Դատողին,
Նեղեալ եւ ի մահու քիրտըն հարեալ եւ ձեռնամած,
Անմըռունչ, բայց ի ներքս ի սըրժին խորս յուզեալ սաստիկ:
Անդաւոր պէսպէս հոգք վարանականք, ցաւք եւ քըստմունք
Եւ օրհասին արհաւիրք, շոյաք իբր ըզխոկս Էին մըտաց
Եւ հըզօրք իբրեւ ըզմահ, մի գհեա միոյ խուժեալ թափով,

Տագնապէին ըզՓըրկչին, որ կայր տըրտում եւ անբարբառ:
Իսկ յորժամ դառն անձկութիւնք եւրս քան զեւրս յաւելան,
Մինչ խաւարըն թանձրանայր եւ որոտայր փողն ուժգնագոյն,
Եւ յերեսաց Բարձրելոյն սասանէին խորք թաքօրայ,
Անդ փոխանակ ընդ քըրտանց հոսէր արիւն ընդ այտըս իւր:
Յարուցեալ ի գետնոյն՝ ըզճեռսն յերկնըս տարածեաց,
Եւ խառնեալ զարտօսր արեամբ, աղօթելով գոչէր առ Հայր.

«Մեռաւ, Հայր, մարդն առաջին, եւ ըսկըսաւ այնուհետեւ
Ժամ իւրաքանչիւր գուժել ըզմահ մեղաւորաց,
Եւ այսպէս դարք անցին բազումք՝ ընդ անիծիւքը ծանրացեալք.
Բայց այժմ եհաս աւասիկ չարչարանացն երջանիկ ժամ,
Սահմանեալն առ ի մէնջ կանխաւ յաւուրցն յաւիտենից,
Չեւ հաստեալ աշխարհի, չեւ մեռելոց լուծեալ ի հող:
Երանեմ զայնոսիկ որ նընջեցեալքն իցեն ի Տէր,
Ձի յիւրեանց գերեզմանացըն յարիցեն ամենեքին:
Այժմիկ իմանամ եւ ես յանձին ըզբնաւ կարիս
Մարդկան մահկանացուաց. ծընայ եւ ես ի մեռանել:
Մարդկան մահկանացուաց. ծընայ եւ ես ի մեռանել:
Դու, Հայր, որ ի վեր ամբառնաս զաջ դատողական
Եւ զիմ հողազանգուած ոսկերս ահիւրդ դըղըրդես,
Տուր ժամուս տագնապի երագագոյն սահել թեւօք.
Քեզ հնարաւոր է ամենայն. անցո յինէն ըզժամըս զայս:
Ձըգեցեր ըզբազուկդ եւ բովանդակ հեղեր զինեւ
Ըզբաժակ չարչարանաց լըցեալ քոյովըդ բարկութեամբ
Եւ սոսկալի արհաւիրք. միայն եմ ես, լըքեալ թողեալ
Ի Չուարթնոցըս սիրելեաց, եւ յանձկալեաց քան ըզնոսա
Յեղբարցս՝ ի մարդկանէ, այլ եւ ի քէն, ի քէն եւս, Հայր:
Յաթոռոյդ, ուստի դատիս, հայեաց յաղէտս իմոց վըշտաց:
Ո՞վ իցեմք մեք, Աղամայ որդիք եւ ես, ո՞վ բարձրեալ Տէր:
Մի արկաներ յիս զահ մահուն. բայց ոչ իմ կամք, այլ քոյդ լիցին:
Ընդ խաւար գիշերոյս յառեալքն իմ աչք չըկարեն լալ.
Բազուկք իմ դողան եւ օգնութիւն հայցեմ յերկնից.
Խոնարհ անկեալ կամ յերկիր, ի գերեզման ազգի մարդկան,
Եւ ի ներքս յիս իմանամ թէ մերժեցայ յերեսաց քոց:
Չէր մահ տակաւին, եւ ես առ քեւ հանգչէի, Հայր,
Յորժամ Աղամն ըստեղծաւ ի վայելել ըզկեանս անմահ...:
Իսկ ես որ կրեմ ի հողանիւթ յայսըմ մարմնի զաստուածութիւն,
Դողով էութիւն յաւերժական իբրեւ ըզքեզ,
Չարչարեմ աւաղիկ. եղիցին քոյդ եւ ոչ իմ կամք»:

Չայս ասաց աղօթանուէր, եւ ի դողոյժ աջ իւր յեցեալ

Եւ յարուցեալ ի գեանոյն՝ ընդ գիշերոյն հայէր խաւար.
Եւ ահա հանդէպ մըտացն անցանէին ահեղ ըստուերք
Մահուն յաւիտենից. նկատէր զոգիս դատապարտեալս,
Որ նզովէին զօրըն զայն յոր ըստեղծանն յանմահութիւն.
Լքսէր ըզխուլ մըռնչիւն արծազանգաց տարտարոսին,
Բզգետոցն հոսելոց ի խորս ըզծայնն որոտագոչ,
Եւ խառն ընդ որոտմանցն զանձկութեան սրաթեւ բարբառս.
Հընչէին անդանօր եւ հեզասահ շուրց խոխոջանք,
Որք զոգիսըն պատրեալ հրաւիրէին յանդորրութիւն
Եւ ի քուն անէութեան. այլ սաստկացեալ ցաւոց նոցա,
Եւ կառանչ նոցին խառնեալ յանհուն հառաչս անյուսութեան,
Ամբառնայր ձայն բողոքոյ ազգի մարդկան ընդդէմ Հաստչին,
Անիծեալ զէութիւն իւր եւ զանանց յաւերժութիւն:
Անդ կացեալ Աստուածամարդն աղէկիզէր յաղէտ նոցուն:

Աղբամէլէք ընդ երկար յանմարդակոխ ժայռէ միոյ
Յառեալ ի նա, եւ ապա յորժամ իջեալ յառապարէն՝
Հայէր ընդ երկիր, ետես անդէն յանդիման իւր
Ձոհրագործ որ թաթաւեալ ի ծըխաշունչ արեան իւրում,
Որ սուր ընդ անձն էր անցուցեալ եւ ընդ ոգիսըն դեռ ջանայր,
Կանչիւք վըհատութեան եւ ցաւագին հեծեծանօք
Ըզբլուրս համօրէն հընչեցուցեալ շուրջանակի:
Ի լուր աղաղակին աճապարեալ Աղբամէլէք
Չոգաւ մօտ առ Մեսիայն, կամելով ծաղր առնել ըզնա:
Կայր խրոխտ ակամբըն վառելով ըսպառնալից գոռոգութեամբ,
Եւ յամբարիշտ խորհըրդոց իւրոց ի ծով սուգեալ ողջոյն,
Յանկայր յայտնել զայնոսիկ՝ որոտալով մեծաբարբառ
Իբր ըզգետ յոր՝ անահոս եւ կամ ամպրոպ մըրըկաշառահ:
Յայնժամ դարձոյց ի նա զերեսսըն Մեսիայն եւ հայեցաւ
Դատող ակնարկութեամբ, զորոյ զազդումն առեալ ժանտին,
Պակուցեալ եւ սասանեալ դարձաւ անդրէն յիւրն եղկութիւն,
Եւ չեւ զանօրէն զամբարտաւան խոկսըն կընքեալ՝
Մընաց անըզգայ, եւ ի մեծի անդ ափշութեանն
Ոչ եւս այլ տեսանէր ըզժայռ, զերկիր եւ զՄեսիա,
Բայց զինք սոսկ, եւ հուսկ ուրեմն հազիւ կարող լինէր փախչել:

Մեսիայն թողեալ զցաւոց ըզմենաւոր վայրըն տըխուր,
Եւ կարօտեալ տեսութեամբ մարդոյն ըզսիրտ իւր ըսփոփել,
Մեղմով մատեաւ առ աշակերտսըն սիրելիս անկեալս ի քուն:
Յայնժամ երկինք զուարճացեալ՝ ըզմեծ շաբաթն տօնեցին,
Զերկրորդն յետ արարչութեան, քան զառաջինըն սըրբագոյն:

Ի վախճան կատարածի վերջնոյ աւուրն ծագեցէ
Ջանվախճան շաբաթն երրորդ, զոր տօնեցէ նախ Մեսիայն:
Չէր զանխուլ յերկնաւորաց զի քահանայն յաւիտենից
Մըտանէր ի սըրբարանն՝ ի հաստատել ըզհաշտութիւն.
Ձի իշովա յառաջագոյն իսկ քարոզեալ էր առ նոսա
Թէ յորժամ շուրջ ըզնոքօք որոտացեն բեւեռք երկնից,
Եւ գունաք աշխարհաց շառաչելով իբրեւ ըզծով՝
Դըզըրդմամբ անցանիցեն, եւ ըստ շաւիղն ելեալ աստեղց,
Եւ հազար մըղոնս ի վեր եւ ի խոնարհ տարուբերեալ
Տատանեսցին յանբաւութեան. յորժամ կալցի դող զերկնաւորս
Յերեսաց Աստուծոյ, եւ ի զըլխոց նոցին անկցին
Պըսակքն ոսկիք, եւ սարսեցցին աթոռք նոցուն ոսկիաձոյլք,
Յայնժամ լիցի դատաստան Աստուածորդւոյն վըշտակընդոյ:

Արդ երկինք երգեցին. «Լանց անճառ չարչարանաց
Ժամն առաջին, որ բերցէ սըրբոց անդորր անգրաւական»:
Իսկ Յիսուս յանդիման աշակերտաց իւրոց կացեալ,
Ետես ըզնոսա դեռ ընկըղմեալս ի քուն խորին:
Ի վառ երեսս Յակովբայ գոյր ծանրութիւն վըսեմական.
Օրինակ ըզնոյն նընջ հաւատացեալըն մերձ ի մահ:
Պետրոս յենոյր ի Յովհաննէս՝ ոչ իբր ըզնա գուարթ եւ խաղաղ.
Ձի սիրոյ աշակերտին յայնժամ հրեշտակ իւր երեւէր:
Անդ ձայն բարձեալ ասէ Յիսուս. «Նընջէս դու ցարդ, Սիմոն Պետրոս.
Այդպէս ոչ կարացեր զէթ ժամ մի կալ արթուն ընդ իս,
Մինչ ես նեղեալ տագնապիմ. սակայն ընդ հուպ հանգիստն եւ քուն
Ոչ եւս այլ իջանիցեն յարտաստաւից աչքս քոյին:
Կացէք յաղօթս արթնութեամբ, զի մի մըտջիք ի փորձութիւն:
Թէպէտ յայդ իցէք յօժարք, բայց էք եւ դուք իսկ երկրաւորք,
Եւ զերկնաւոր ձեր հոգիս ընկճէ դեռ բեռնըն մահացու»:

Յերեցունցըն տեսլենէ ի բացագոյն եւս հեռաստան
Ջանսահման իւր հայեցուածս աչաց դարձոյց նա ի մարդիկ,
Որք յանցեան եւ մեռան եւ յարիցեն յաւուրն յետնում,
Եւ ապա միւսանգամ չոգաւ ի վայր դատաստանին,
Յանձն առեալ ըզչարչարանս ի փըրկութիւն ամենեցուն:
Իսկ Աբբադոն, որ ընդ լուռ գիշերայնոյն քողով ծածկեալ՝
Ընդ կողաց լերինըն գայր, մտախոհ եղեալ յանձն իւր ասէ.
«Ո՛ւր ըզմարդն եւ ըզփըրկիչըն կարացից ես զըտանել,
Որ չեմ արժանի տեսանելոյ ամենեւին
Չայրըն զայն ամենալաւ, թէպէտ ետես զինքն եւ Սատան:
Ընդ բնաւ ամպս, ընդ գետոց աղբերակունքս շըրջեցայ».

Յամենայն նըսեմաստուեր մայրեաց ի վայրըս ամայիս
Յածեալ թափառեցան մեղմ եւ դողդոջ ոտիցըս քայլք.
Յեղեւինն ասացի. «Թէ զնա պահես, ծանո ինձ գայլ».
Չայնեցի առ լեռն անկոխ. «Վասն արտասուացըս խոնարհեաց,
Զի տեսից զայրն աստուածային, որ թերեւ անդ ի քուն կայցէ».
Խորհեցայ թէ գուցէ Հաստիչն ըզնա խնամարկելով՝
Իցէ տարեալ ի հովանուտ կամար ամպոյն երեկորոյ,
Կամ ինք խուսեալ ի մարդկանէ՝ իցէ երթեալ ի խորս ուրեք.
Բայց նա ոչ զըտանէր յերկինս եւ ոչ ի ծոց երկրի:
Ո՛հ, չեմ արժանի յակն արկանել զերեսըս իւր,
Եւ ոչ ըզծիծաղ ականողեացն աստուածայնոց:
Փըրկիչ է մարդկան, բայց ոչ եւ զիս փըրկեսցէ նա.
Ոչ լըսէ զձայնըն ցաւոց, որովք նեղիմ ես յաւիտեան»:

Յատելըն գայս՝ ետես նիրհեալս անդ զաշակերտսըն հանդէպ իւր.
Կայր մօտ չըքնաղն Յովհաննէս՝ ժըմիտ ի դէմս ըզքնով. անկեալ,
Զոր տեսեալ՝ զահի հարաւ եւ դողալով յետս ընկըրկէր.
Հուսկ ուրեմըն մեղմ ձայնիւ կարաց հազիւ ասել նա գայս.
«Եթէ դու, զոր խընդրեմս, աստուածայինն այն իցես մարդ,
Որ եկն ի փըրկութիւն ազգի մարդկան, ողջոյն տամ քեզ
Անըսպառ արտասուօք եւ անդադար հեծեծութեամբ,
Քեզ Փըրկիչիդ, յոր փայլեն գեղ եւ շընորհք վայելչութեան:
Երկնայնոյ անմեղութեանն ի քո յայդ դէմս երեւեալ հետք
Լինին բարձրագոյն վըկայք հոգւոյդ ըսքանչելոյ.
Դու ես այն զոր խընդրէի. շընչէ ի քէն խաղաղութիւն,
Լաւութեանդ արժանի վարձք. ցորքան դիտեմ զանդոյրդ գայդ
Ծաւալեալ ի լի սըրտէդ, սարսուռ ընդ անձն իմ ընթանայ:
Ո՛հ, կամ դու դարձուցիր յինէն ի բաց գերեսըս քո,
Կամ ես ըստիպեցայ դառնալ այլուր հայել եւ լալ»:

Այն ինչ դեռ բանքն ի լեզուին էին, զարթեալ Պետրոս ի քնոյ,
Եւ դարձեալ առ Յովհաննէս՝ բարբառեցաւ խոսկեալ անձամբ.
«Ի տեսլեան երեւցաւ ինձ վարդապետն՝ որ հայէր յիս
Խոժոռ ըսպառնալից եւ գթած աչօք միանգամայն»:

Մինչ ի լուր բարբառոյն յապուշ կըրթեալ կայր Աբբադոն,
Զոր պատէր լըռիկ զիշեր, յանկարծ հեռուստ յունկն իւր անկաւ
Յահաւոր լըռութեան անդ ձայն մարդոյ տազնապելոյ,
Եւ ձըկտեալ ըզհետայոյզ ականջսըն անդր ուստի գայր այն,
Եւ եւս ի վայր խոնարհեալ՝ լըւաւ զկառանջըն ցաւագին,
Ոյր տըխուր եւ պակուցիչ հընչիւնն երթայր եւ սաստկանայր.
Անդ յայնժամ վարանեալ ասէր ընդ անձն իւր սըրտաթունդ.

«Երթայց զայրըն տեսանել, որ անդանօր դառն անձկութեամբ
Ընդ մահուն մաքառի, սարսեալ ահիւ դատաստանին.
Տեսից զարիւն անկելոյն, որ չունելով թերեւ ինչ խէթ,
Ընդ մըռայլ գիշերոյն ուրախութեամբ՝ զնայր ողջունել
Զմատաղ որդեակսըն փարեալս ըզմօր իւրեանց պարանոցաւ,
Եւ թըշնամին դարանակալ ըսպան ըզնա ի խաւարի:
Կեանք իւր թերեւս անարատ անմեղութեամբ էր պըսակեալ,
Եւ զործք իւր փայլեալ խոհեմագարդ իմաստութեամբ:
Նըկատիցեմ ըզտազնապ մահուն եւ զաչսըն կըկոցեալս
Եւ ըզտմոյն մահադէմ դալուկն այտիցըն խամբելոց,
Լըսիցեմ զուժգին թառանջսըն որովք նա փրչէ զոգին:
Ո՛վ արին, սոսկալի արիւն անպարտ ըսպանելոյն,
Բողոքես դու զինէն առ անողոքըն դատաւոր.
Զի եւ ես Աղամայ որդւոց մահուն եղէ պատճառք:
Մի՛ եւս այլ տանջեր զիս, ո՛վ ապաժոյժ անմեղ մարդկան,
Որ ցարդ հեղար եւ հեղուցուս ընդ երկայն դարօ յաւիտենիս:
Լըսեմ աւաղիկ զորտընդոստ բարբառոյդ ձայն
Եւ քասընելի հառաչանս, որովք առ Տէր աղաղակեալ՝
Վըրէժ պահանջես եւ զիս մատնես յաւէժ քինուն:
Հարկ է ինձ կառուցանել զակն ուր հանգչի ածիւնըդ ձեր,
Որդիք Աղամայ. պարտիմ զոսկերսըդ տեսանել:
Խիղճ մըտացս իբրեւ հըզօր պատերազմող ոք կալեալ զիս
Եւ զերեսս իմ դարձուցեալ, տայ ինձ հայել անդր ուր մեռեալք՝
Որոց եւ ես եղէ սպանող, զընին ի լուռ գերեզմանի:
Մահու լուծիւնդ ազդէ յիս դող. թէպէտ որ ինձն է ցասուցեալ՝
Ոչ գայ յայդմ հանդարտութեան կամ ի խաղաղ ժամ գիշերոյ,
Այլ ընդ ամպս որոտալով. փայլատակունք են քայլք նորին,
Բանք շըրթանց իւրոց են մահ եւ անողորմ խիստ դատաստանք»:
Բանք շըրթանց իւրոց են մահ եւ անողորմ խիստ դատաստանք»:

Զայս խօսեալ, դանդաղ գնացիւք մատեաւ ի ձայնն օրհասական.
Նըշմարեաց ի հեռուստ ըզՄեսիայն, բայց ոչ ըզդէմս
Եւ ոչ զարիւնագանգ ճակատ նորին, որ կայր անկեալ
Ի վերայ երեսաց եւ աղօթէր լուռ ձեռնամաժ:
Մինչ նա դեռ անդանօր ի խաղաղեալ դաշտավայրին
Յածէր ըզվայրօքն, յանկարծ տեսեալ զի Գաբրիէլ
Մեղմով ի թանձր հովանւոյն, որ զինք ծածկէր, արտաքըս գայր,
Դողմամբ յետս ընկըրկեցաւ. իսկ Գաբրիէլ յառաջելով՝
Խորին մեծարանօք մօտ առ Փըրկիչըն մերձենայր,
Ի տըխուր խըրթնահայեաց ականողիս իւր արգելեալ
Կաթիլս արտասուաց. վայր մի կացեալ անդ մըտախոհ,
Կաթիլս արտասուաց.

Եւ ապա մատուցեալ ունկամբն այնուիկ որով լըսէ
Բիւրուք վըտաւանօք հեռուստ ըզգնացս յաւերթ Էին
Եւ զերկնիցն աստեղաց ըզգուարթ հընչումն յարմարաւոր,
Լըսէր յերակս աղօթողին ըզյամր ընթացս արեան նորա,
Եւ զխորոց աստուածայնոյ սըրտին հառաչսըն մեծամեծս,
Անպատումս եւ երկնայինս եւ քաղցրագոյնս յականջըս Հօր
Քան զերգս անդադար օրհնաբանիցն արարածոց,
Եւ վեհագոյնս առաւել քան ըզբարբառն արարչական:
Այսպէս սրովբէն լեալ իրազգաց թաքուն ցաւոց Մեսիայի,
Վերանայր ի նմանէ, եւ դողալով անիւ մեծաւ
Բառնայր ըզձեռն առ Աստուած եւ կայր յերկինս ակընկառոյց:

Աբբադոն զաչս ի վեր առեալ՝ յանկարծ ետես ըզԳաբբիէլ
Եւ զիւրեւ ի բարձունս ըզբազմութիւն երկնաւորաց,
Որք հիացեալ կային անմոռնէ եւ ի խորհուրդս ընկլուգեալ խոր,
Եւ երեսք ամենեցուն էին դարձեալք ի Մեսիայն:
Սարսափեալ անարգ ոգին խոնարհեցոյց զաչսըն նուաղեալս
Ի վերայ Մեսիայի, որ ի գետնոյն յամր ամբառնայր
Զերեսն արիւնաներկ, թաթաւ ի քիրտըն տազնապի.
Յայն տեսիլ՝ պատեհաց անդէն ըզպակուցեալըն մութ մահու:
Յորժամ միտքն առ ինք դարձան, այսպէս խորհել ըսկըսաւ նա,
Մերթ ի խորհուրդս ընկըզմեալ եւ մերթ խորին հառաչանօք
Յահաւոր գիշերոյն մըթան ըզսիրտ իւր մերկացեալ.

«Ո՞վ ես դու, գոր տեսանեմ ես մաքառեալ այդր ընդ մահուան.
Մարդ հողեղէն եւ խոտան անիծապարտ երկրիս ծընունդ,
Յոր ահ արկանեն վերջնոյ աւուրըն դատաստանք
Եւ բացեալ գերեզմանք զառանցելոցըն յաւիտեանց:
Ապաքէն հող ես յերկրէ, բայց ըզպատկեր քո մարդկային
Ծածկէ լոյս աստուածեղէն. մեծ ինչ քան զերր եւ ըզզանդիւն
Ականողիք քո պատմեն. չեն քո երեսք մեղաւորի,
Եւ ոչ հայեցուածք ապիրատի ուրուք մարդոյ:
Դու ի վեր ես քան ըզմարդ, եւ կան ծածկեալ ի քեզ բաւիդք
Եւ խորք անդընդոց, գորս ոչ բաւեմ ես նըկատել:
Այլ որչափ հայիմ ի քեզ, ոչ անծանօթ ոք թըլիս ինձ:
Դարձո զաչս, ո՞վ անձն իմ հէք, զի յիշատակ մի սոսկալի
Զիմ միտս հարկանէ որպէս ըզանթ յանկարծահաս:
Նըշմարեմ ահագնակերպ նըմանութիւն իմն ի նըմա.
Սարսափ եւ արհաւիրք անանց մահու պաշարեն զիս:
Է՛ դա նման Աստուածորդոյն, որ յաթոռոց իւրոց բարձանց
Յառնէր երբեմն եւ վարեալ ի բոցեղէն կառացըն թեւս,

Ի վերայ մեր գայր գոռմամբ, եւ մօտ ի կրուկ մեր զհետ մըտեալ՝
Զիւր հարուածս հասուցանէր մեզ անողորմ սըրտմըտութեամբ:
Անդ յանէծս՝ անմահութիւն եւ կեանքն յանկէտ փոխեցաւ մահ,
Եւ նախկին անմեղութիւնն եւ ամենայն վայելք երկնից
Անդարձ փախեան առ ի մէնջ եւ յարդարոց թըռեան ի պարս:
Ի պահուն յայնմիկ Աստուած ոչ եւս այլ հայր էր անդանօր:
Միանգամ դողմամբ գերեսս իմ ի թիկունքս դարձուցեալ
Տեսի զահաւոր աչս Որոտողին՝ որ զհետ իմ զայր
Հուր կառօքն, եւ ընդ ոտիւք նորա կային Գիշեր եւ Մահ:
Ամենագոր զօրութեամբն հայրականաւ վառեալ ողջոյն,
Հարկանէր պատուհասող աշով իւրով եւ որոտայր,
Յորմէ բնութիւն սարսեալ դողայր ի համօրէն խորս անդընդոց:
Ոչ եւս ըզնա նըշմարէի, զի մութ խաւար զաչս իմ պատէր,
Եւ թըմբիւր զինեւ արկին գոռք մըրըրկին եւ ամպրոպաց,
Կոծ բնութեան տազնապելոյ եւ անմահիս վըհատութիւն:
Զինքն իսկ թըլիմ դեռ տեսանել, եւ նման նըմին են դէմք դորա,
Որ կայ ի հող խոնարհեալ. եւ միթէ ո՞չ դա ինքն իցէ
Նոյն այն Որդին Աստուծոյ եւ դատաւորըն Մեսիա.
Բայց համակեալ է ի ցաւս եւ ոգորի այդր ընդ մահուան.
Ընդ մահուան ոգորի որ կայրն ի կառսըն բոցեղէնս.
Ոչ գոյ չափ դառըն վըշտաց ոգւոյ նորին աստուածայնոյ.
Անկեալ յերկիր տառապի եւ յերակունսըն խաղաղեալ
Տազնապ օրհասի, տայ նմա հոսել ըզքիրտն արեան:
Ես ինքնին, որում ծանօթ են ամենայն դըժնեայ կըտտանք,
Եւ ընդ բնաւ աստիճանս իջի ցաւոց լ'անյուսութեան,
Ոչ գիտեմ ո՞րպէս կոչել գոր ինչ կըրէ նա ի ժամուս,
Կամ յանձին իմանալ ըզմահըզ գայդ երկարատեւ:
Այլ ահա զարմանալի նոր այլ խորհուրդք բազմամանուածք
Դան ի միտս իմ ի խոր եւ ի մըռայլ հեռաստանէ:
Ո՞չ արդեօք արքայն երկնից իջեալ յերկիր եւ եղեալ մարդ,
Վասըն մարդկան չարչարի հանդէպ վերնոյ դատաւորին:
Թէ զանցս անցեալս ի յերկինքս տակաւին յիշեմ ես քաջ,
Աղօտ զըրոյցս ինչ անդանօր լըւայ երբեմն ըզնըմանէ,
Զորոյ զգործոց եւ զբանից ճառեաց առ մեզ ինքն իսկ Մատան:
Տեսանեմ ըզլաս Զուարթնոց, որք խոնարհեալ գերեսս իւրեանց
Կան առաջի իւր ձեռնամած. այլ եւ բնութիւն առհասարակ
Լըռէ աստէն, սասանեալ զոգցես հանդէպ աստուածութեան:
Ո՞հ, եթէ արդ դատիս դու այդր առ սէր եղբարցըզ մահացուաց,
Եթէ որդի ես Աստուծոյ, ի բաց ուրեմըն զընացից,

Չի մի՞ զգողացեալս առ ոտըս քո տեսեալ զիս աստ,
 Զայրագնեսցիս յիմ վերայ, եւ դատաւոր խիստ լիցիս ինձ:
 Ոչ հայիս դու առ իս, բայց ճանաչես ըզխորս ոգւոյս:
 Թող տուր ինձ մերկանալ քեզ ըզմըտաց իմոց խորհուրդ,
 Յոր ի խորհելս անդ իմում՝ սիրտ իմ ուժգին տրոփէ թընդամբ:
 Թէ փոխանակ մարդանալոյդ առ ի փերկել ըզմարդկան ազգ,
 Յանկարձ հաճէիր առնուլ ըզկերպ սերովբէի,
 Եւ յերկինս անկանէիր գետնամածեալ, որպէս կաս այդր
 ի հող խոնարհեալ. թէ առ ի տալ համարս ընդ մեր՝
 կացեալ յատենի յանդիման Հօրդ յաւիտենից,
 Յաթոռն աստուածեղէն վերակնէիր բազկատարած,
 Ո՛հ զիւրդ յայնժամ ես ի վեր ըզձեռս իմ ամբարձեալ
 Ըզքեւ յածէի եւ լինէի քեզ օրհնաբան
 ի նուագաւոր ալէլուս եւ ի բամբուռաց երգոց բարբառ.
 Այլ ըզքեզ, ո՛վ ազգ մարդկան, ըզքեզ միայն սիրեաց Աստուած:
 Անէծք ուրեմն ընդ անշէջ հրեղէն բոցոյն եկեալ հասցեն
 ի գլուխ այնորիկ որ ուրանայ զԱստուածորդին,
 Եւ ի սիրտն այն ապառուժ, որ ոչ պատկառ կայ սըրբութեան:
 Որ գալոցդ էք յապալս՝ հոյլք փերկելոցն սերնդոց,
 Թէ զհոսեալն յերեսաց այտի զարիւնն անարգիցէք,
 Եղիցի ձեզ այն առիթ յաւիտենից պատուհասի:
 Ի մերժել Տեառն յերեսաց իւրոց ըզձեր զանմահ հոգիս,
 Անդէն ի կայանսն չուսուածեան եւ գիշերոյ
 Ի վէրսըդ պատառեալս ակընկառոյց լեալ ասացից.
 Ողջոյն քեզ, մահ անվախճան. օրհնեմ ըզձեզ, ցաւք անըսպառք՝
 Անդ թէպէտ երանական անանց հանգիստըն փերկելոց
 Եւ փառացն ճառագայթք արկցեն սոսկումն յիս ի յերկնից,
 Ի դըժոխոց երկաթի բազկացն ի բաց զանձն իմ թափեալ՝
 Մատեայց յաթոռ Դատողին եւ յայնքան մեծ գոչեցից ձայն,
 Զի երկինք եւ երկիր լուիցեն ըզբանս իմ զայտոսիկ.
 Ո՛չ անմահ իցեմ եւ ես. զի՞նչ արարի զի ոչ եւ զիս
 Փըրկեցեր ըզհեշտակս, այլ սոսկ ըզմարդըն մեղաւոր:
 Թէ դըժոխք ատեան ըզքեզ, բայց ահա կայ թըշուառ ոմն աստ,
 Որոյ չեն անարգ խորհուրդք, եւ ըզքեզ ոչ բընաւ ատեայ,
 Որ զարեան արտասուս եւ ըզթաքուն իւր տառապանս
 Յերկար, աւաղ, յոյժ յերկար եւ զուր հեղու առաջի քո,
 Տաղտկացեալ ի լինելոյն եւ խոնջ յայտ դառն անմահ կենաց»:
 Ասաց նա զայտ եւ փախեաւ. իսկ Մեսիա երկրորդ անգամ
 Յարեաւ ի գետնոյն, կարօտացեալ տեսոյ մարդկան:

Յայնժամ երկինք երգեցին. «Խանց անճառ չարչարանաց
 Ժամն երկրորդ, որ բերցէ սըրբոց անանց խաղաղութիւն»:
 Միւսանգամ եթող Միշնորդըն զաշակերտսն անկեալս ի քուն,
 Եւ երրորդ անգամ չոգաւ նըւիրել զո՛հ զանձն իւր այնմիկ,
 Որ յահեղ աշումն ունէր դեռ ըզկըշիւրն վերամբարձ,
 Եւ հընչէր տակաւին բարբառ մահու եւ անիծից.
 Պատէր գիշեր, ահաւոր գիշեր զանձամբ տագնապելոյն:
 Այսպէս ի բնաւ երկնից իջեալ տարածեսցի յետինն ցայգ
 Յառաջ քան ըզծագել լուսոյ աւուրն աներկի,
 Յորում՝ փողն որոտագոչ եւ խուռն ոսկերք ընդոտուցեալք
 Եւ գոչող դաշտն յարուցելոց հրաւիրեսցեն անդր ըզՅիսուս
 Ըզմեռեալն յառաջագոյն, առնել ըզմեծըն դատաստան:
 Ի բարձանց Թաբօրայ հայեցեալ Հայրն ի վայր յՈրդին,
 Ետես զերեսըս նորա ի գոյն դալկան հարեալ մահու.
 Նըշմարեաց եւ զելովա, որ ի լուսթեան խոր գիշերոյն
 Առ ոտամբ լերինն կայր պարածածկեալ ըզգլուխն ամպովք,
 Եւ անշարժ կառուցեալ ըզմըտախոհ ակն ի յերկիր.
 Կոչեաց ըզսերովբէն գալ յանդիման իւր եւ ասէ.
 «Տեսէ՛ր, Ելովա, զիւրդ Որդին իմ տառապի.
 Հնապ երթ յաղթական օրհներգութեամբ գովել ըզնա,
 Որոյ արեամբն եւ մահուամբ արդարացին հոգեք սըրբոց.
 Երգեսչիր եւ զօրն զայն, յոր յալէլուս հանուրց երկնից
 Եկեալ բազմեսցի յալմէ իմմէ արքայաբար»:
 Սրովբէն դողմամբ արար դարձում. «Իսկ զի՞նչ ըզքեզ անուանեցից
 Ի գընալս առ Որդին՝ տանել զպատգամն աստուածեղէն»:
 Ասէ Աստուած. «Անուանեա Հայր»:
 Յայնժամ խոնարհ պագեալ երկիր
 Եւ կացեալ ձեռնամած պատասխանի ետ սերովբէն.
 «Իսկ յորժամ դէմ յանդիման տեսանիցեմ զԱստուածորդին
 Թաթաւեալ ի քիրտն արեան եւ ի մահու ցաւս համակեալ,
 Յորժամ տեսից ըզնուաղեալ եւ զգալկահար երեսըս իւր
 Եւ ի խոնջ կերպարանսն ազօտ նըշոյս աստուածութեան,
 Ո՛չ անդէն կայցեմ անխօս, եւ բաբախեալ սիրտս ի թընդոջ՝
 Գեւուցու գերգոց ըզգոյզն իսկ ըզբարբառն ի հազագիս.
 Ո՛չ պատեսցեն զիս արհաւիրք աստուածեղէնք եւ ցնորք մահու,
 Եւ առաջի երեսաց իւրոց անկայց ի հող երկրի:
 Մի՞ զիս այդր առաքեր, Հայր. չէ հնար ինձ եղականիս
 Երգել ըզյաղթանակ Մեսիային չարչարելոյ»:
 Կըրկնեաց Տէր քաղցըր ձայնիւ. «Եւ ո՛վ ըզքեզ ամբարձ արդեօք
 Գեր ի վերոյ երկնայնոցն, արծարծելով ի քեզ ըզհուր

Եռանդուն արութեան. ո՞վ գյաղթական երգն ուսոյց քեզ,
Մինչ ըզջուկս ապրտամբացն յաւուր նախնոյ պատուհասին
վանէին շանթիցս որոտը, յորոց ի թեւսն ճախրէիր:
Ո՞վ ըզքեզ սըրտապընդեալ ետ զօրութիւն տեսանելոյ
Զօրհաս նախամարդոյն եւ զհամօրէն որդւոց նորա:
Փութա երթ. ընդ քեզ եմ ես. եւ յերեւելդ հանդէպ Որդւոյն
Եթէ հարցիս եւս ըզդողի, նա ինքն յայնժամ ուսուցէ քեզ
Երգս յաղթականըս խառնել ընդ դողդոջուն ձայն բարբառող»:

Լըռեաց Աստուած, եւ սրովբէն սաւառնեցաւ ի Թաբօրայ,
Շառաչեալ հանգոյն ալեացն Յորդանանու եւ զերդ մըրրիկ.
Եւ մինչ յամր իջանէր ի գլուխ լերինն Ջիթենեաց,
Անդէն սարսուռից թեւօք հողմոյն գիշերայնոյ
Բարբառ աղօթից Մեսիայի հասեալ առ նա,
Լըցաւ զարմացմամբ եւ ըսկըսաւ դողալ լըռիկ:
Իսկ ի դէմն յորժամ ետես նկարեալ ըզմահ եւ յաչըս իւր
Բզտագնապ դատաստանին եւ գնա լըքեալ անդ ի Հօրէն,
Եկաց ոռնակառեալ, եւ զերկնաւոր պայծառութիւնն
Ընդ գեղոյն կորուսեալ, ոչ եւս թըւէր Զուարթուն անմահ,
Այլ մարդ հողազանգուած. զոր յակն արկեալ Մեսիայի,
Վըսեմ հայեցուածոմբ եւ զուարթ ժըմտիւ դարձոյց ի նա
Զերկնայնոյ վայելչութեանն ըզփայլ եւ զգեղն անմահական:
Յայնժամ սրովբէն ելեալ ի ծայր ոսկեճաճանչ ամպոյ միոյ.
Իբր յաթոռ բարձրագահ, էառ ոգել օրինակ զայս.

« Յորպիսի անդամանց զարթեայ քոյովդ ակնարկութեամբ.
Երանեմ ինձ, որ եղէ քոյոց կըրիցդ հաղորդակից,
Ընդ աղօտ նըկատելով զանհաս խորհուրդըս մըտաց քոց,
Զորս ի ժամ մեծագոյն նըւաստութեան քո խորհիս աստ,
Բզխորհուրդսն ծածկեալս ընդ մութ քողով խորին գաղտնեաց
Գիշերոյն երկնայնոյ եւ ըստուերացն աստուածայնոց:
Զոր ինչ ոչ բաւական եղեւ յէից ոք նըմարել,
Ես միայն աւաղիկ արժանացայ դիտել հեռուստ,
Զակն իմ ձըկտեալ անդրագոյն քան ըզսահման հանուրց գոյից,
Ես՝ որ մտաց Անըստեղծին ծընունդ եմ խուն, եւ չիթ մի լոկ
ի ծով տիեզերաց, կամ նըմանեալ աստեղն էրկնից,
Որ ծագեալ՝ ըզճառագայթս իւր արձակէ ի դոյզն ինչ հող:
Օ՛չ թէ սուրբ զօրութիւնն որ դեռ ազդէ յիս տակաւին,
Անդուլ զիս անդըր տարեալ քան զէութեանս անձուկ սահմանս,
Ամբառնայր ի մըռայլս անճառ փառաց աստուածութեան:
Բզգամ յանձին զոր ինչ երբեմն եւ յարուցեալքն իմանայցեն:

Որպէս զիս զարթուցեր ի մըտաց խոր ափշութենէ,
Զարթուցես եւ զազգ մարդկան, ոյց թընդասցեն ի լանջըս սիրաք
Եւ զուարճացին ի վայելս երանութեանցն յաւիտենից:
Դու որ արդ խոնարհեալ կաս այդր ի հող, նըստցիս յաթոռ
Յաներէկ յահեղ աւուրն՝ ի դատել մեծ դատաստանաւ,
Ի լրումն ածեալ զուխտըն զայն զոր չարչարանքդ հաստատեցին:
Ո՞վ զիարդ նորոգ կենօքըն բերկրեցին հաշտեալքըն քեւ,
Եւ տեսեալ ըզքեզ բազմեալ ի քոյդ աթոռ դատողական,
Հայեցին մեծարանօք ի լուսափայլ վիրացդ ըսպիս,
Ի վըկայսն անճառ սիրոյն՝ որով կրեցեր ըզմահ խաչի,
Եւ ձայնիւ ցընծութեամբ միշտ երգեսցեն քեզ ալէլուս:
Անդ մահու հրեշտակացըն լըռեցեն փողոց բարբառք
Եւ որոտը առ աթոռոյն. ներքինք անկեալ խոնարհեցին
Եւ վերինք ամբարձցեն առ դատաւորդ ըզձեռս իւրեանց.
Տակաւ շիջանիցին վերջնոյ աւուրն ճառագայթք
Եւ յանդիման գահոյիցն յաւիտենից սուզցին անհետ.
Յայնժամ դու զարդարոց ժողովեսցես զերամս առ քեւ,
Զի զքեզ տեսանիցեն որպէս եւ ետդ եւ բերկրեցին
Ընդ իւրեանցն անմահութիւն, եւ քո սիրովըզ վայելեալ՝
Բովանդակ գերանութիւն յաւէժ կենացն առցեն ի միտ:
Զայս ասէ նա, զոր երկինք կարդան Որ Էն, եւ անարգեալք
Անուանեն վրէժխընդիր, իսկ զինք կոչէ նա Հայր քոյին»:

Զայս սրովբէն երգեաց յերկնից. քաղցր ակնարկեաց Աստուածամարդն
Յերեսս օրհնեգողին եւ առաւել քաղցր ի Թաբօր:
Բայց դեռ խիտ դատաստանին չէր լեալ վախճան, դեռ յանխընայ
Հեղուին ըզնովաւ դառնակըսկիծ տանջանք ցաւոց.
Ինք լըռիկ խոնարհեալ՝ յերկինս ըզձեռս իւր ամբառնայր
Եւ անդ կայր հանգոյն գառին, որ սեղանոյն հանդէպ գնեալ
Թաւալի յարեան իւրում. այսպէս անկեալ դընէր Աբէլ,
Ներկեալ արեամբ եւ պատեալ ի խաւարին ամպոց երկնից,
Յորժամ նընջեաց ըզքուն մահու եւ ոչ ետես ըզհայր իւր այլ:
Համայն սրովբէք, որք զիւրեանց ըզսարսուռից երեսսն դեռ
Կիտովին դարձուցեալ՝ ըզՀաշտարարըն դիտէին,
Ոչ եւս ժուժեալ հայել ի նա եւ ի տագնապ իւր մահական,
Եւ անդ իմացեալ զիւրեանց բնութիւն սահմանաւոր,
Դարձուցին զերեսս ողջոյն եւ փութացան գընալ ի բաց.
Սոսկ մընաց Գաբրիէլ՝ քող ըզդիմօք, եւ Ելովա
Կայր անկեալ եւ ըզգլուխ իւր մըթագին ամպովք ծածկեալ:
Լըռեաց երկիր. Հայրըն դատեաց. սասանեցաւ երիցս երկիր,

Երկոց ըզնա կալաւ Որ էն, զի մի՛ դարձցի նա ի փախուստ:

Ի գետնոյն յայնժամ յարեաւ Աստուածամարդըն յաղթական,

Եւ երկինք երգեցին. « Էանց անճառ չարչարանաց

ժամն երրորդ, որ բերցէ սրբոց անանց խաղաղութիւն »:

Այսպէս երգովք ծանուցին երկինք ըզժամսըն զայնոսիկ.

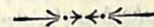
Եւ Աստուած դարձոյց զերեսն եւ ել յաթոռն յաւիտենից:

809

ԿԼՈՊԹՏՈԿԻ

Մ Ե Ս Ի Ա Կ Ա Ն

ԵՐԳ ՎԵՑԵՐՈՐԴ

ԿԼՈՊՇՏՈՒԿԻ Մ Ե Ս Ի Ա Կ Ա Ն

Ն Ա Խ Ա Դ Ի Ռ Ի Թ Ի Ի Ն

Մինչ Ելովա եւ Գաբրիէլ խօսին ընդ միմեանս զչարչարանաց Մեսիայի, զսոսի Գուգա ընդ ամբոխին՝ ունել զնա: Համբար մատնելին եւ ըմբռնելին Յիսուսի: Ի վարան տարակուսի կան քահանայքն ի ժողով գումարեալք, եւ սպասեալ մեան ելից իրացն կատարածի: Պէտքէս համբաւս զանցելոց անցելոց բերեն պատգամաւորք: Յիսուս յանդիման Աննայի: Գայ Փիլոն առնուլ զՅիսուս եւ տանել առ Կայիափա: Պորտիա, Էին Պիղատոսի, գայ յապարանս քահանայապետին՝ տեսանել զՅիսուս: Ամբաստանութիւն եւ հայհոյանք Փիլոնի: Զարմացումն Պորտիայ ընդ համբերութիւնն Յիսուսի: Հարցափորձ Կայիափայ եւ սուտ վկայիցն ամբաստանութիւնք: Լռութիւն Յիսուսի: Ի կրկին հարցանելն Կայիափայ, յայտ առնէ Յիսուս եթէ որդի է Աստուծոյ: Ատեանն դատապարտէ զնա ի մահ: Զինուորքն անողորմ խոշտանգեն զնա: Գաբրիէլ եւ Ելովայ ընդ միմեանս բանք: Պորտիա կարի իմն յուզեալ ի բաց մեկնի եւ հայցուածս մատուցանէ քո վեհագոյնն յաստուածոց: Ելեալ Պետրոս արտաքս յապարանիցն՝ պատմէ զուրացութիւն իւր առ Յովհաննէս, եւ մեկնեալ ի նմանէ՝ լայ զյանցուածն իւր:

ԵՐԳ ՎԵՑԵՐՈՐԴ

Որպէս յաչս արդարոյն, յորժամ մահուն ազդեցութիւն Ընդ իւր շիւս յաճեալ սողայ, քաղցըր թըլին վայրկեանքն յետինք Գան զաւուրսըն զառաջինս, զի պատրաստի նըմա յէն Հուսկ հանդէս հնազանդութեան, մինչ լաւութեանն այն ուժգին սէր՝ Որ բըղիւէ տակաւին ի նըւաղեալ սըրտէ նորուն, Ամբառնայ զանձըն նորա ի ծագ իւրումըն կատարման. Թըլէ նա զժամսըն լաւագոյնս եւ պըսակէ՝ զայնըս գործովք, Որովք լիցի արժանի անանց վարձուցն աստուածայնոց, Նոյն եւ մեծի խորհըրդաւոր շաբաթուն ժամքըն լինէին Առաւել նուիրականք եւ Աստուծոյ իսկ ցանկալիք, Մինչ գայր զոհն հեղուլ զարիւն իւր ի խաչին բարձըր սեղան, եւ գոչեալ բզնորոյ արարչութեանըն զԵղիցին, Խոնարհել բզզանգեալն արեամբ բզզուի իւր ի մըթան: Ելովայ հայեցեալ ընդ մեծ նըշանս այնց սուրբ ժամուց, Որք քան բզպահ իւրոյ ստեղծմանըն քաղցրագոյնք էին նըմա, Զերեսըն քողարկեալս անդրէն դարձոյց առ Գաբրիէլ եւ գայս բարբառեցաւ առ իւր անմահըն մըտերիմ. «Տեսէ՛ր, Գաբրիէլ, ո՛հ դեռ դողամ, տեսէ՛ր զիւր ցաւս. Զիք անուն ինչ յերկինս եւ ոչ լեզու հրեշտակային՝ Որ կարող իցէ պատմել զոր ինչ ես յանձն իմ բզգացի. Դու իսկ ինքնին կացեալ մերձ՝ եղեր նըմին ականատես: Եւ զո՞ր այլ դառըն տազնապս արդեօք կրեսցէ նա տակաւին: Ըզմէն միոյ վայրկենէ կախեալ կան դարք յաւիտենից »:

Լըռեաց Ելովա. պատասխանի ետ Գաբրիէլ.

« Ի վաղուց ժամանակաց բաղձամ նկատել գէթ ընդ աղօտ
Բզպատկեր ըսքանչեկեացն հանդերձելոց, բայց զուր ջանամ:
Լուռ լիցուք. սուրբ է տեղիս, եւ շուրջ ըզմեօք կան աստ մեռեալք,
Որք յիւրեանց գերեզմանացն յարիցեն հրեշտակակերպք:
Թող այժմ հանգիցեն նորա յանխառն խաղաղութեան:

Այլ ի՞նչ են արքդ, որք ի բոց ջահից ընդ մութն այսըր մատչին.
Խուժանդ այդ անարգ թըւի ելեալ ի դժոխոց:

Բայց որ ըզհատն աւագոյ եւ զաստեղաց արար ըզհոյլ,

Նա ինքն եւ որդանց եւ սրովբէից իշխէ յաւէժ:

Տես զհարդ առաջնորդ խառնաղանձին յառաջեալ գայ.

Ոչ այդպէս դիմեսցէ՝ յորժամ ըզնա կոչեսցէ փողն

Արտաքս ի հողոյն, որ զնա ծածկէին յաչաց Էին »:

Յասել իւր գայս՝ հասանէր ամբոխն անդէն ջահ ի ձեռին

Եւ յըտուերս անդ ծառոց եւ գիշերոյն յաճեալ խուզէր:

Ձաշքս իւր դարձուցեալ Աստուածամարդըն հայեցաւ.

Եւ ահա թանձրասփիւռ խաւար իջեալ զարսըն պատեաց,

Եւ ստկուժն արհաւրաց ի խաւարէ անտի եկեալ

Կալաւ ըզսիրտ մատնըչին. սակայն առ ոտն հարեալ նորա

Ձայն հըզօր ազգեցութիւն, սըրտապընդէր զանձն ասելով.

« Ո՞ր իցէ նա, զոր աշակերտք նորա տեսին, որպէս պատմեն,

Ի կատար թաքօր լերին լուսազգեստեալ պայծառ ամպովք »

Այժմիկ տեսանիցեն ըզնա պըրկեալ չըղթայակապ,

Եւ արկցեն ի մոռացօնս ըզտաղաւարսն երանելիս:

Իսկ զհարդ. առ իմէ՞ դողաս դու արդ, սիրտ իմ խռովեալ.

Հիմ ցուրտ ըստուերք գիշերոյ այդպէս ի քեզ արկանեն ահ:

Օ՞ն ի բաց երթ, երկիւղ. ընդ հուպ վճարեալ է ամենայն.

Ոչ ցնորականքս կառուցից ինձ տաղաւարս այսուհետեւ »:

Ձայսոսիկ որոճելով ի միտքս իւր՝ խաղայր յառաջ:

Ի տեսիլ ամբոխին ասէր Միջնորդըն ցանձըն իւր.

« Ո՞րչափ հեռի են կայանք յաւիտենիցըն բարձրութեանց

Յերկրէս մեղաւորաց. բայց ճանապարհն այն երկրաւոր,

Ընդ որ գնամ ես աւասիկ, պայծառացի յաւուր միում,

Յորժամ մեռեալքն ի խորոց գերեզմանացըս զարթիցեն,

Եւ ճանապարհք Աստուծոյ յայտնեսցին յօր դատաստանին »:

Կայր Յուդա ի գլուխ զընդին, առեալ պատուէր առ ի Հրէից

Ձինել արս եւ երթալ խընդրել զՅիսուս ի մէջ շիրմաց

Եւ կապեալ ածել ըզնա հանգէպ իւրեանցըն տառնի:

Գիտէր մատնիչն ըզտեղին՝ ուր կայր լըռիկ յաղօթս Յիսուս,

Եւ նըշան իւրոց արանցըն զայս տըւեալ էր ասելով.

« Ընդ որում ես համբուրեցից, նա է, անդէն կալձիք ըզնա »:

Այլ գողցես գիշերոյն խնայեալ ի նա զըթածաբար,

Կամէր դեռ խափանել ըզսոսկալին զայն ըզհամբոյր:

Եւ ահա յանկարծ դիմեաց ամբոխն անստնձ մոլեգնութեամբ

Յաշակերտսն անկեալս ի քուն. ել ընդ առաջ նոցա Յիսուս,

Եւ վեհ ձայնիւ բարբառեալ ասէ ցնոսա. « Եւ զ՞ խընդրէք ».

Նորա մոլեալ եւ շարժեալ ուժգին ըզջահօն՝ գոչէին.

« ԲզՅիսուս Նազովրեցի »: Անդր աշակերտք իւր համօրէն

Հասեալ էին, եւ հրեշտակք եւքս խըմբեալ ի զնին կային:

Տիրական հանդարտութեամբ՝ իւ որդան տայ հրաման մահու

Եւ ծովուն յարուցելոյ սաստէ լըռել յալեացն յուզմանց,

« Ես եմ », ասէ առ նոսա, որք ի նորա զօրութենէն

Եւ ի ձայնէ բարբառոյն թըմբեալ անկան ընդ Յուդայի:

Այգուռնակ տապալեալ ի դաշտ կըռուոյն դընին մեռեալք,

Եւ ի նոսին կատաղի ոք այր գելեալ գալարի դեռ,

Մինչ յանքոյթ միջոց ռազմին կայ զօրագլուխըն մըտախոհ

Եւ զիւրեւ ծաւալէ մահ՝ յակնարկելոյ Աստուածայնոյն:

Յորժամ թըմբիրն ափշութեան փարատեցաւ տակաւ ի բաց,

Յարեաւ մատնիչն ի գետնոյն. համայն կենացն իւրոց աւուրց

Էր ժամն ահեղագոյն, յոր դատակնիք իւր հասեալ կայր,

Եւ զիւրեւ մըթին թեւօքըն շառաչէր հրեշտակ մահուն:

Յուդաս մատեաւ առ Մեսիայն եւ զուարթ դիմօք զոյս իւր ծածկեալ

Համբուրեաց ընդ նըմա. յանկ ել եղեռնըն մեծագոյն,

Եւ անդէն տարածեցաւ համբաւն ի դժոխս իբրեւ զըստուեր:

Նայեցեալ զըթով յերեսըս մատնըչին՝ ասէ Յիսուս.

« Ո՞վ Յուդաս, համբուրելով մատնես ուրեմն ըզՄեսիայն.

Ո՞հ իցիւ թէ բընաւ ամենեւին չէր քո եկեալ »:

Ձայս խօսեալ, թոյլ ետ արանցըն եկելոց զինքըն կապել:

Պետրոս տեսեալ որ ինչ եղեն, արիաբար դիմեաց յառաջ

Ի միջոյ աշակերտացն եւ յարձակեալ խոցեաց սըրով

Բզմի ոմն յամբոխէն, զոր մարդասէրըն բըժըշկեաց,

Ապա դարձաւ ի Պետրոս եւ ասէ ցնա. « Կաց, հանդարտեա.

Թէ կարգացից ես առ Հայր, անդէն յերկնուստ հասանիցեն.

Հըզօր գունդք հրեշտակաց եւ ինձ պաշտպանք հանդիսացին. »

Այլ զհարդ կատարեցին յայնժամ պատգամք մարգարէից »:

Իսկ ցամբոխն, որ արկանէր զինքն ի կապանս, ասաց նա զայս.

« Եկիք զինեալք ունել զիս աստ իբրեւ ըզմի յաւազակաց

Կամ իբրեւ զայր եղեռնագործ եւ պարտաւոր պատուհասի:

Ես զօր հանապազ կացեալ ընդ ձեզ ի տաճարին,
Ուսուցի ձեզ ըզմահու եւ ըզկենացըն ճանապարհ,
Եւ զիս ոչ կալարուք, այլ թոյլ ետուք ուսուցանել.
Բայց արդ ձեր հասեալ է ժամ՝ առնել ըզգործըս խաւարի »:
Լըռեաց, եւ ածաւ ի հեղեղատըն կեդրովնեան:
Ի բարձրայարկ անդ ապարանսըն կայր ժողով քահանայիցն
Իբր յալիս յողգողդ յուսոյ, եւ վարանաց նոցին բարբառք
Ի ներքուստ հասանէին յունկն ամբոխին, որ զարհուրեալ
Եւ խըռնեալ ընդ աստիճանսըն մարմարեայս՝ հայէր անշարժ:
Կէսք գովէին ըզմարգարէն եւ կէսք անէծըս կարդային.
Ոչ ոք ակն արկանէր ի շքեղութիւն զարդուց տեղւոյն
Կամ ի փայլ աշտանակացն ոսկեաց ըզսեանցըն կախելոց:
Քահանայքն ընդ միմեանս այսպէս հրծծեալ բարբառէին.
« Ո՛ւր արդեօք մընացին պատգամաւորքն, որք չեկին ցարդ.
Ո՛ գիտէ՝ մոլորեալ զճանապարհայն, ոչ ըզՅուդաս
Եւ ոչ ըզգուռդ նորա գըտին. կամ թէ մատնիչն այն անօրէն
Մատնեաց եւ ըզմեզ. կամ թերեւս ինք Նազովրեցին
Ըստ իւրում սովորութեան զարսըն պատրեաց կախարդանօք »:
Մինչ այսպէս զայն խորհէին, պատգամաւոր ոմն հասանէր,
Հերք խառնիխոռն արձակեալք, այտք իւր ի գոյն հարեալ դալկան,
Երեսք թաթաւ ի քիրտըն ցուրտ. ծափ ըզծափի հարեալ ասէր.
« Գննացաք խընդրել ըզնա, եւ հուսկ ուրեմըն գըտաք զինքն
Յայնկոյս վըտակին, մերձ առ շիրմօքն՝ որոց տեսին
Ոչ ազդեաց ի մեզ սարսափ, բայց պատեցին զերկինս ողջոյն
Ամալք խաւարակուռք, որպիսիս չիք տեսեալ մարդոյ:
Մինչ արքն յառաջ խաղային, ես ի բացեայ կացեալ ուրոյն՝
Տեսի զմարգարէն, եւ առժամայն չգիտեմ զիարդ՝
Սարսուռ յոսկերս իմ ընթացաւ. բայց մերքըն ոչ ծանեան ըզնա
Որ կայր մերձ, եւ դիմեցին յորըս խըմբեալն էին զիւրեւ:
Յայնժամ նա իշխանական ձայնիւ եհարց. « Եւ զո՞ խընդրէք՝.
Մերքն անահ եւ մոլեգին պատասխանեալ աղաղակեն.
՝ ԸզՅիսուս Նազովրեցի՝: Նա խօսեցաւ, եւ մեծածայն
Մահաբեր բարբառով ասէ ցնոսա. « Ես ինքըն եմ »:
Դեռ լըսեմ ըզձայնըն զայն, սարսեն ոսկերք իմ տակաւին:
Ի լուր բարբառոյն՝ յետս յետս անդէն չոգան նոքա
Եւ զարկան ըզգետնի, եւ անդ դընին դիակնացեալ.
Ես միայն ճողոպրեալ՝ բերեմ ըզբօթ մահու նոցին »:
Քահանայիցըն լըռեալ ըզոսկալին զայն ըզհամբաւ,
Հատան գոյնք երեսացն եւ իբր ըզվէմ մնացին անշարժ:

Սոսկ փիւռն կացեալ անխռով՝ այսպէս ասաց առ նա ցասմամբ.
« Այ ժըպիրհ, կամ դու ինքնին իսկ աշակերտ ես առն այնմիկ,
Կամ պատրեցար յերեւմանց գիշերայնոց. շիրիմք բացեալք
Ետուն քեզ ցընորիլ եւ ըզմեռեալըս տեսանել:
Կենդանի կան այնոքիկ որք առ ի մէնջ առաքեցան,
Եւ ոչ բանիւ բերանոյ անկանիցին նոքա տապաստ »:
Մինչ նա խօսէր, եկն երկրորդ պատգամաւոր ոմն եւ ասէ.
« Անհնարին կրեցաք տագնապ. հանդէպ նորուն անկաք յերկիր.
Աչքն էին ահաւորք եւ մահ էր ձայնն որով խօսէր.
Բայց արդ կապեալ ածեմք ըզնա. ինքնին մատոյց ըզձեռնս առ մեզ
Ի չըղթայս արկանել. դեռ արքն որ այսր ածեն ըզնա,
Հարեալ ըզգողի՝ խիթան լըսել դարձեալ ըզսաստ
Իշխանական բարբառոյն. այլ նա թըւի հանդարտ եւ հեզ,
Եւ ի ներքս ի պարիսպըս Սաղիմայ գըտանի արդ »:
Եկն երրորդ ոմն եւ ասէ. « Օրհնեալ իշխիք դուք յԱստուծոյ,
Եւ կորիցեն այնոքիկ որք հակառակըն ձեզ կայցեն,
Եւ որք հանգոյն Գալիլեացւոյն են թըշնամիք տեառն Աստուծոյ:
Այսր ընդ հուպ այրն այն գայցէ ի խիտ կապանըս կաշկանդեալ,
Չորըս ժըմիտք եւ կամ բանք չըկարացեն ինչ լուծանել:
Իւրքն ըզնա թողեալ միայն՝ ի բաց փախեան ամենեքին:
Չարիւն պարտաւորին պարգեւեցէ ձեզ ինքն Աստուած »:
Մինչ նա զիսօսըն վախճանէր՝ եմուտ յատեանըն Սատանայ,
Եւ խինդ դըժոխային ելից ըզսիրտ քահանայից,
Որք թըւէին տեսանել ըզյորդ վըտակս արեան վիրաց
Եւ զտըժգոյն մահուն գալուստ, եւ հընչէին յականջս իւրեանց
Ողորմ ձայնք հեծութեանց վըշտաշարչար տառապելոյն:
« Արդ, ասեն, այսուհետեւ լոսցեն շըրթունք իւր յաւիտեան
Եւ ոսկերք իւր եղիցին կոխան արանց բարեպաշտից »:
Այսպէս ցնորեալ զառանցէին, եւ զայրագնեալք զի մարգարէն
Չերեւէր տակաւին, յէին դարձեալ պատգամաւորս,
Եւ ինքնին իսկ փիւռն գնայր ընդ նոսա ի միասին:
Ամբոխն առեալ ըզՄեսիայն՝ նախ առ Աննա տարաւ ըզնա,
Եւ փութացաւ ծերն յառնել ի զովասիք ժամ գիշերոյն
Ի տեսանել զայրըն զայն որ ըզՀրէից ազգըն խռովէր:
Հեռուստ գայր Յովհաննէս, յորոյ աչացն էր խոյս տըռեալ
Խաղաղ քուն հանգըտեան, եւ զդալկահար այտսըն ծածկէր
Թախիծ դառնակըսկիծ. բայց զի գիտէր եթէ Աննա
Չէր հանգոյն կայրիփայ վայրենամիտ ոք բարոյիւք,
Յաղթելով ցաւոց սըրտին եկն եւ եմուտ ի ներքս յատեանն

Եւ ետես ըզՄեսիա հանդէպ մեծի քահանային,
 Որ ասել ըսկըսաւ. «Կայիափա դատեսցէ գթեզ.
 Եւ անպարտ եթէ իցես, որպէս պատմէ գործոցդ համբաւ,
 ՁԱՍՏԱՌԺՈՅՆ Աբրահամու եւ զամենայն որդւոց նորա
 Եւ ըզբնաւ ազգաց երկրի ժառանգեսցես դու զօրհնութիւն:
 Արդ ասա. զի՞նչ քարոզեցեր եւ ո՞յք իցեն քո աշակերտք.
 Ուսուցէ՞ք եւ պահեցէ՞ք արդեօք զօրէնսն Մովսիսի»:
 Չայս ասէր, զարմացեալ ընդ Յիսուսի մեծափառ կերպ,
 Յոր յայտ երեւէր նրմանութիւն մարգարէի,
 Եւ ի դէմսն փայլէր պարկեշտ եւ վեհ վայելչութիւն:
 Եւ նրմա պատասխանի Աստուածամարդն եւ ասէ.
 «Յանդիման վարդապետաց եւ բազմութեանն ի տաճարին
 Ուսուցի յայտնապէս. զի՞ հարցանես զիս աստանօր.
 Հարց զայնոսիկ որք լրեան՝ մինչ խօսէի ես ընդ նոսա»:

Յասել իւր զայտ՝ եմուտ փիլոն, յարեաւ ժողովն զայրագին.
 Եւ ոմն ի ծառայից ծառայագոյն չար եւս ոգւով
 Գործեաց եղեռն, որ տայր ցոյցս անգըթութեանցն հանդերձելոց.
 Փիլոնի հրամայեալ զի ապրտամբն տարցի անդ,
 Ուր մահապարտքն դատին, կատարեցաւ հրամանն նորա:
 Յովհաննու տեսեալ ըզնա մատնեալ ի ձեռք փիլոնի,
 Յայտօսն մածեաւ մահու դալուկն եւ զաչքս իւր ծածկեաց խաւար.
 Սիրտն առ ցաւոցն նըլաղէր եւ զողո առեալ կայր ի թընդոշ:
 Իսկ յորժամ յապարանիցն ելեալ զընայր դանդաշելով,
 Նըշմարեալ ըզտատանել ջահիցն հեռուստ, ասաց նա՝ զայս.
 «Չըկարեմ ըզհետ քո գալ, այլ հետեւիմ քեզ աղօթիւք.
 Իսկ թէ զմահ քո յիւր խորհուրդըս կընքեաց Տէր, մեռայց ընդ քեզ,
 Որ սըրտիս իմում եղեր սիրելագոյն յոյժ քան զեղբայր.
 Մի՛ զառկայծ աչսըդ տեսից եւ ըզտազնապդ օրհասական,
 Եւ մի՛ լրեայց ըզյետինն ի լուռ շըրթանցըդ զօրհնութիւն:
 Ո՛հ, չիցէ՞ որ յերկրի եւ կամ յերկինս ապրեցուցիչ.
 Նիրհէ՞ք եւ դուք որ երգեցէքդ՝ յորժամ նորա սիրելին մայր
 Չինք ծընաւ յայս մահ դըմեայ, զոր բնաւ չածէր ինչ ըզմըտաւ:
 Դու գըթա յիս, Հայր մարդկան, եւ մի՛ թողուր զի մեռցի նա,
 Քան զոր ոչ յԱղամայ որդիսն եղեւ ոք լաւագոյն.
 Տուր աղէ քահանայիցն եւ սպանողաց սիրտ մարդասէր:
 Ոչ եւս ըզնա տեսանեմ. անհետացան ջահիցն բոցք.
 Այժմ՝ անշուշտ դատին ըզնա. ո՛հ թէ սարսէր սիրտ իւրեանց ժանտ
 Ի տես վըշտաց արդարոյն, եւ կամ գէթ մի անգամ եւեթ
 Ի կեանս իւրեանց յիշէին ըզհանդերձեալն դատաստան:

Իսկ ո՞վ ի մըթան անդ այսըր գայ. Պետրոսն է նա.
 Թերեւս իցէ արդ լըւեալ գնորա մահուն դատալըծիւ.
 Տեսանեմ ահա զի մերթ յառաջէ շոյտ, մերթ առնու զկայ:
 Բայց անյայտ եղեւ յանկարծ. ոչ եւս ըզձայն քայլից լըւեմ:
 Ո՞վ որպիսի ամայութիւն եւ գիշեր լուռ եւ սոսկալի:
 Ահա շոինդն յառնէ դարձեալ. եւ յո՞ դիմեն արքդ այդոքիկ.
 Անշուշտ փութան ընդ գիշերոյն քողով ըզնա տանել ի մահ,
 Չի մի ամբոխն արգահատեալ ապրեցուցէ զկեանքս նորին,
 Եւ միայն Չըւարթունքն ի զնին կացեալ տեսցեն վերուստ
 Չարիւնն հեղեալ ըզվիմօք եւ կամ կաթեալ ի սուտերէն:
 Դու, Հայր բազումողորմ, որ յարարածքս քո գըթաս,
 Ողորմեա ինձ, ողորմեա, եւ մի՛ տար թոյլ զի մեռցի նա»:

Չայս բեկբեկեալ ձայնիւ ասաց, եւ յապարանս անդըր չոգաւ,
 Ուր էր քահանայն մեծ, եւ անդ եկաց նա զայն գիշեր:
 Իսկ փիլոն, առաջնորդ զընդին որ գայն ընդ Յիսուսի,
 Յառաջ ընթացեալ եմուտ յատեանն մոլեգին,
 Ուր խորխտ դիմօքն եւ հրացայտ աչօքն յայտնէր ամենեցուն
 Թէ յարուցիչն մեռելոց մօտ յապարանսն գայր կապեալ:
 Չեղեւ ժամանակ դըրուատելոյ զփիլոն կայթիւք,
 Չի յայնրմ պահու մուծաւ ի ներքոս Մեսիայն.
 Չոր տեսեալ եւ հազիւ հաւատալով աչաց իւրոց՝
 Սըրտաթունդ դողայր ամբոխն առ բարկութեանն եւ ափշութեան:
 Յիսուս ելեալ ընդ աստիճանսն՝ եկաց հանդէպ դատաւորին.
 Անդանօր թէպէտ ի բաց էր մերկացեալ նա յինքնէ
 Չիմաստնոյ մահկանացուի անգամ ըզբարձըր մեծութիւն,
 Եւ կայր խաղաղ որպէս այն թէ նըկատեալ առաջի իւր
 Ըզհոսանս աղբեր շըրոյ՝ քաղցր որոճամբք զըւարճանայր,
 Վայրիկ մի հանգուցեալ ի վեհ խոկմանցն աստուածայնոց.
 Բայց դեռ երեւէր աստուածութեանն աղօտ պատկեր,
 Չոր միայն Չըւարթուն ոք սոսկ կարող էր ճանաչել,
 Բայց ոչ հաւասարել անճառահրաշ այնրմ գեղոյ:
 Կայիափա եւ փիլոն կային անդ լի սըրտմըտութեամբ
 Զաչս ընդ գետինն կառուցեալ. ըզսա եռանդն եւ բարձն ըզնա
 Դըրդէին ի խօսել նախ, եւ լըռէին դեռ երկոքեան:
 Ըզվերնակողմըն սրահի աղբերեցոցն՝ պատէր շուրջ
 Պատըզգամ բարձրաւանդակ, յոր սըփոէին ջահք լոյս նըւաղ:
 Անդ առ կըճեայ վանդակօքն ընդ այլ տիկնայս կայր Պորտիա,
 Չըքնաղ կին Պիղատոսի հոովմայեցւոյ, մանուկ տիովք,
 Բայց մըտացն հանճարով քան ըզհասակըն զարգացեալ:

իբրեւ ըզմայրըն Գրակքեանց անշուշտ ծաղիկն այն տայր պըտուղս
ի նորոգ պայծառութիւն խորթացելոցն հոռվմայեցւոց,
եթէ էջր ի բարձր ակումբս հրեշտակերամ պահապանաց
կործանումըն Հոռվմայ կընքեալ անդարձ դատավըճոաւ:
Յանկացեալ տեսանել աչօքն ըզմեծն ի մարգարէս,
Սակաւութ անթըշտօք անդըր դիմեալ էր Պորտիա,
Դարձուցեալ ի մոռացօնս կամակար յօժարութեամբ
Ըզպերճանս իշխանուհւոյ եւ զշուք անձինքն մեծութեան.
Ձի վերին տեսութիւնն էր առաջնորդ իւր անդանօր:
Կայր բամբիւնըն պըշուցեալ ի յարուցիչն մեռելոց,
Որ զոտիաց մեծ թըշնամանսն յանձն առնոյր մեծ եւս հոգւով,
Եւ թէպէտ յապաշնորհ ազգէն լըքեալ եւ անծանօթ,
Պատրաստ էր ցուցանել զանչափ սիրոյն իւրոյ զհանդէս:
Որք բամբիւնըն բաբախէր եւ հիացումն ունէր ըզնա,
Տեսեալ ըզՄեսիայն զի կայր անխոռվ հանդարտութեամբ
Յանդիման ատկեացն եւ մերկ սըրոյ դատակընքին:
Բայց ոչ այնպիսի ոք վարկուցեալ ըզնա փխլոն,
Ձայս անդէն յատենին կեղծաւորեալն այն խօսեցաւ.

« Կ'օտ այսր ածէք զայրըզ զայդ, պընդեալ զկապանս իւր առաւել.
Բայց դեռ էն դատեալ ըզդա, օ'ն ամբարձցութ ամենեքին
Ըզտուրբ ձեռս առ Աստուած, որ ըզվըճոյն ետ ըզպատգամ,
Եւ ոչ լըռութեամբ իւրով յերկար փորձեաց ըզմեզ:
Ո՛վ Տէր, լուր հայցուածոց՝ զոր քոյքդ առ քեզ մատուցանեն.
Կորիցեն որք ապըստամբ եղեալ ընդդէմ դառնայցեն քեզ.
Տեղի բնակութեան նոցա ջընջեալ անհետացի.
Ոչ մընասցէ յիշատակ նոցին ուրեք, բայց ի բըլուրն՝
Ուր գըլուխք ըսպանելոց կան առ ոսկերք ցամաքելովք,
Եւ ուր հողն արբեալ զարիւն ոճրագործաց՝ արձակէ ծուխ:
Իսկ դու, յանցաւորըզ վրիժապարտ, մեռցիս եւ դու.
Առ սեղանովքն հընչեսցեն ձայնք զոհութեան եւ զուարթ տօնից.
Իսրայէլ ցընծասցէ ի նուագս երգոց ուրախութեան,
Յորժամ քոյդ հեղցի արիւն. ցարդ փակ աչօք հայէր Յուդա,
Եւ լըսէր խըցեալ ունկամբ. բայց հուսկ ուրեմըն ցընդեցան
Անուրջը շըլացութեան. այժմիկ լըսէ եւ տեսանէ
Ձի պատեն շըղթայք ըզնա որ էրն յառաջ քան զԱբրահամ:
Բագում անգամ թօթափեալ ամբօխն առ վայր մի յինքնէ
Ձերկաթի կապ մոլորութեանն, արիական ազատ բազկաւ
Խիզախեաց սուրբ վէմս առնուլ յըսպանանել զայդ հայհոյիչ,
Եւ դարձեալ անդրէն ի խաբս ըմբընեցաւ. բայց յայսմ աւուր

վախճան նորա կուրութեանն եւ պատրանացըզ քոց եհաս:
Թէ եւ ոչ բագմութիւն ժողովըրդեան կայցէ դեռ աստ,
Բայց յովովք ի սակաւուցս հակառակ քեզ վըկայեսցեն,
Եթէ մեծ քահանայն հրամայեսցէ մատչել յառաջ:
Ես զագզն ողջոյն ունիմ վըկայ, եւ դատաւոր զերկիր՝ զերկին,
Եւ ասեմ համարձակ թէ ապըստամբ ոմըն ես դու:
Արարեր ըզքեզ Աստուած, դու որ լացեր ի մըսրի անդ.
Ըզնիրհեալսըն զարթուցեր, բայց ոչ բընաւ եւ ըզմեռեալս՝
Որք յանդիման մարց եւ քերց իւրեանց կային դիակնացեալք:
Այլ դու զարթուսջիր ըզքեզ ինքնին ի մահուանէ,
Մինչ առընթեր սպանելոց չարագործացըն նընջեսցես
Ըզքուն երկաթի, անդ ուր արեւն ի ծագել իւր
Եւ լուսինն ի ճեմելն արբեցն ըզժանտ շոգի նեխոյն,
Յորչափ մահ ծածկեսցէ սպիտակ ոսկերք ըզԳողգոթա:
Եթէ ինչ մեծագոյն եւ դառնագոյն կայցեն անէծք,
Որք նըզովս ուղիօրէն եօթընպատիկըս կուտեսցեն,
Եւ զորս անդրէն կըրկեսցեն բարձր ոռնածայնք գերեմանաց,
Հասցեն եւ այնք... »: Աստ կարկեցաւ ամբարտաւան շուրթն հայհոյիչ
Եւ դալուկըն մահու անդէն ի դէմսըն սըփոնցաւ.
Ձի մինչ նա տակաւին կարդայր զանէծսըն սոսկալիս
Եւ խիղճ մըտացըն վայրապար ըստգըտանէր անդ զանձըն իւր,
Նա եւ ոչ ամենագոր էին երկիրն ազգէր ի նա,
Մահաբեր հըզօր հրեշտակըն դարձուցեալ ի մեղաւորն.
Ըզհայեցուած իւր սատակիչ, եւ մօտ կացեալ բարբառեցաւ.
« Անէծքդ այդոքիկ հասցեն ընդ հուպ ի գլուխ քոյին:
Ես զաչս աւասիկ եւ ըզտուեր իմ բոցեղէն
Ամբարձեալ առ Աստուած վըրէժիւրնդիր, երդնում քեզ մահ:
Ըզքեզ այժմ հարկանէի աստէն, թէ ոչ արգելոյր Տէր.
Սակայն տես՝ արիւնոռնալ եւ սեաւ եւ մութ ժամն օրհասին
Ըզսրաթուիչ քայլսըն ճեպէ եւ մերձենայ զամ քան ըզգամ:
Երդնում քեզ մահ այնպիսի՝ զոր ոչ հուսկ յետինն ողորմութիւն
Ձի բարձցի յայնժամ ի քէն եւ հուսկ յետինն ողորմութիւն:
Եւ շընորհք Հաստչին քոյոյ եւ անաչառ դատաւորին
Յորժամ ըզքեւ պատեսցին մըռայլ ըստուերք խոր գիշերոյ
Եւ հասցէ ժամ վախճանին, հընչեցուցեալ զթընդիւնն անդ
Հանգոյն ողբոց Գոմորայ. յածել մահուն զհարուածըն մեծ
Յորժամ ելցէ հոգիդ հեծմամբ, յայնժամ զերեսս իմ տեսցես դու
Ի ձորն Ենովմայ, ուր ըսպասեալ մընամ ես քեզ »:
Մինչ զայս բանս ըսպառնալեաց ասէր հրեշտակն ի միտըս իւր,

Մէզ բարկութեան ծաւալէր ի ճակատուն հանգոյն ամպոց.
 Ի խոցոտիչ եւ վեհ աչացն հոսէին ուխք վրէժխընդրութեան.
 Թըխատիւ հերաց գանգուրք մուծ գիշերոյ հանգունաւորք
 Զուսովքն անկանէին, եւ ոտն իւր կայր անշարժ գերդ վէմ:
 Բայց ոչ եհար ըզփիւն, այլ միայն արկ ի սիրտ նորին
 Բզսարսափ զարհուրելի եւ հընչեցոյց ըզձայն մահու:
 Բզսաստ Զուարթնոյն ըզգաց փիւն որպէս յանձին իմանայ մարդ
 Զոր ինչ անմահքն ազդիցեն, եւ յանկարծոյն կալաւ ըզնա
 Երկիւղ անհընարին, լի արհաւիրքն աստուածայնովք.
 Եկաց ընդ երկար ընդարմացեալ եւ թալացեալ.
 Գողայր սաստկապէս եւ հատկըլեալ նըւաղ շընչով
 Անձամբ գանձն անիծանէր, զի պատրեցաւ ի ցընորից:
 Յինքն հուսկ ուրեմն եկըն նա. սակայն դեռ ահ Աստուածայնոյն
 Ունէր զոսկերքս նորին, ցըխորս ուղղոյն արկեալ սարսուռ:
 Հանգոյն որդանն ընդ ոտիւք անցաւորին զալարելոյ
 Շարժեցաւ եւ ասէ. « Զոր միանգամ հարկեցայ ես
 Ընդ քողով լըռութեան թաքուցանել այժմ աստանոր,
 Սոսկացեալ ի չարեացըն գործելոց յառնէ այտի,
 Ընդ հուպ զամենայն զայդ մերկասցին իրացըն եւր:
 Արդ արժան է մեծի քահանային դատել ըզդա »:

Զայս խօսեալ, մընաց անշարժ, թափուր ի կրից զայրագնութեան:
 Տիրէր անդ խոր լըռութիւն. իսկ Պորտիա դէտակն ունէր,
 Մինչ ըզդառն ոսոխին լըսէր ըզբանսըն մարգարէն.
 Փայլէին աչքն ըզմայլմամբ. սիրտըն թընդայր եւ վեհ իմաստք
 Ի միտսն յորդէին, եւ թուէր այնու նորոյն ազգամամբ
 Ի բարձունս ամբառնալ. հրավառ աչօք հայէր զիւրեւ,
 Տեսանել թէ գտանիցին վեհանձն ոգիք որք ընդ ինքեան
 Զարմանայցեն ընդ Յիսուս. բայց վայրապար խընդրէր նա զայնս
 Յայնպիսում ժողովըրդեան, որ հանդերձեալ էր ի մօտոյ
 Կըրել ըզպատուհաս եւ դեգերել ընդ աւերակս
 Հըրկիզելոյ տաճարին, յոր ոչ եւս այլ բնակէր Աստուած:
 Սոսկ ի խորս ապարանիցն ետես նա զոմն՝ որ կայր առ հրով
 Եւ ջեռնոյր ընդ ամբոխին, որ ակնարկեալ ի նա խեթիւ՝
 Կազէր ընդ նըմա, իսկ նա վիճեալ նախ սաստկապէս,
 Հուսկ ապա տկարանայր, եւ դալկահար տըժգոյն դիմօք
 Մերթ աչս ածէր զիւրեւ շուրջ եւ մերթ հայէր ի Մեսիայն:
 « Այդդ այդ, ասէ Պորտիա, է ոմն յիւրոցըն մըտեմաց,
 Որ ջանայ փըրկել ըզնա, յայտ արարեալ ժողովըրդեան
 Զանմեղութիւն արդարոյն եւ ըզկենցաղն առաքինի,

Զորին մարդասէր եւ ըզլըռիկ բարեացն հանդէս.
 Բայց նորա չանսան նըմա եւ ըսպառնան տանել եւ զինքն
 Յատեան դատաստանին, ընդ որ եւ նա զդողի հարեալ
 Ընկըրկի յահէ մահուն եւ ի ժանտիցն ըսպառնալեաց:
 Թէրեւս մայր զըրկելոյն անկեալ առ ոտս իւր արտասուօք,
 Աղաչեաց ըզնա գընալ գերծուցանել ի մահունէ
 Զիւր որդին, ըզլաւագոյնն եւ զցանկալին ի մէջ որդւոց:
 Ո՛վ քանի՜ կըսկիծք ցաւոց պաշարեցեն արդեօք յանկարծ
 Բզմայրըն սիրելի, որ զայնպիսի ծընաւ զաւակ,
 Յորժամ հասցեն յունկըն իւր բանք անագորոյն փարիսեցւոյն:
 Իսկ ընդէ՞ր այս նորաքանչ սիրապատար խանդաղատանք
 Ի պատճառս անձանթի ուրուք յուզեն ըզսիրտ իմ արդ.
 Կասն ա՛յն արդեօք զի կամէի լինել ծընող առաքինոյն:
 Երջանիկ մայր. փառք որդւոյդ լիցին պարծանք կենացըդ քոց,
 Եւ մի աչք քոյին բընաւ զնորա տեսցեն ըզմեռանել,
 Թէպէտ նա մահուամբ իւրով լիցի խրատիչ տիեզերաց »:

Յարուցեալ յաթոռոյն՝ բարբառեցաւ քահանայն մեծ.
 « Թէպէտ Յուդա համօրէն ըզգայ բեռինըն ծանրութեան
 Զոր այրըդ պարտաւոր էարկ զուսովք ամենեցուն,
 Եւ զիտէ աշխարհ համայն թէ ապրստամբդ այդ անարգեաց
 Ըզվրէժխընդիր մեծն Աստուած, ըզբընակեալն ի սուրբ լերին,
 Ըզնորուն քահանայս եւ զՀոռոմոց մեծըն կեսար.
 Թէպէտ ոչ սոսկ հրամանաւ Կայիափայ հարցէ գնա սուր,
 Մինչ զինքն ողջոյն իսրայէլ դատապարտէ արդէն ի մահ,
 Բայց մեք դատեսցուք ըստ վրկայիցն եւ իւր բանից:
 Զէ աստանօր գումարեալ մեծ բազմութիւն ժողովըրդեան,
 Զի է զիշեր հասարակ եւ տակաւին նընջեն բազումք,
 Որք ընդ հուպ զարթուցեալ կատարեսցեն տօն սըրբագոյն
 Քան զոր ցարդ կատարէր ապականիչդ այդ ընդ նոսա:
 Մեզ վրկայք չըպակասեն, թէպէտ նուագունք կայցեն աստ արք:
 Օ՛ն յառաջ մատիցեն նորա որ գնանն արդարութեամբ,
 Որք սիրեն ըզհայրենիս եւ յայտ խօսին զըստուգութիւն »:

Զայս ասաց Կայիափա, եւ նոյնհետայն մատեան յառաջ
 Արք կաշառաբեկք ոմանք խրատեալք յառաջագոյն.
 Քանզի կանխեալ էր փիւն եւ ըզյողդողդ միտսն լըցեալ
 Զարարուեստ խարդաւանօք եւ խորամանկ բանսարկութեամբ:
 Մի ոմն յարանցն յայնցանէ ակնարկելով ի Մեսիայն
 Հրատեսիլ եւ ժանտ աչօք, այսպէս անդէն բարբառեցաւ.
 « Թէ զիարդ պըղծէ զտաճարն, յայտ իսկ է մեզ ամենեցուն.

Սակայն ոչ բնաւ երբեք այնպէս խոտեալ անարգեաց զայն,
Որպէս յորժամ զըսպանդիցըն վաճառողս ի բաց մերժեաց.
Եւ մինչ դուք ժողովեալ կայիք յաղօթս ի տաճարին,
Սա իշխեաց զամենեսին հանել արտաքըս բարկութեամբ:
Թէ արդարեւ պատուէր զԱստուած, ում մատչին զոհքն այնորիկ,
Ոչ յանդըգնէր ըզնրէս եւ զվաճառողսն վարատել
Եւ ոչ իրաւանց սըրբոյ տեղոյն լինել կապտիչ»:

Այլ ոմն յետ նորա մատեալ, որ ոչ ընդհատ անմըտութեամբ
Թիւրեալ ըզՅիսուսի զաստուածեղէն նախանձն՝ ասէր.
« Տիրացեալ տաճարին՝ կամէր գրաւել զԵրուսաղէմ.
Այլ խուժանն որ ըզնա կարդայրն արքայ յանապատին,
Ոչ մընացեալ հաւատարիմ, ինքն հարկեցաւ գնալ ի փախուստ »:
Ղեւտացի մի յարուցեալ՝ արհամարհոտ դիմօք ասէ.
« Ո՞չ զԱստուած հայհոյէ՝ որ հպարտացեալ կարծէ յանձին
Գոլ կարող թողուլ ըզմեղս, որ տայ հրաման քաղել ըզհասկ
Յաւուր շաբաթու, բըժըշկէ զձեռըս գօսացեալս
Եւ զանձն համարի լինել քաւիչ մեղաւորաց »:

Չորրորդ ոմն հենգնօրէն եւ ժանտաբար ժըմտեալ ասէ.
« Վըկայել պարտիմ եւ ես, թէպէտ չեն պէտք վըկայութեան
Զառնէդ զայդմանէ որ ցընորեալ բանդագուշի:
Յամբոխն բազմութեան, որ չէր ընդհատ ինչ քան ըզնա,
Եւ անքթիթ աչօք կացեալ ունկըն դընէր՝ ասաց նա զայս.
Ես ինքըն քակեցից ըզձեռագործ զայդ ըզտաճար
Եւ յերիս աւուրս առանց ձեռագործի շինեցից այլ »:
Ապա եկն եւ այր մի ծեր, որ անպատուեալ զալիսն՝ ասէ.
« Մաքսաւոր էի եւ ես, եւ այրըդ այդ լեալ բարեկամ
Մեղաւորացն այնոցիկ եւ նոր օրէնքս կարկատեալ,
Զօրէնսն Մովսիսի ուսուցանէր առնել ապախտ,
Պըզծել զաւուրըս շաբաթու եւ ըզհիւանդըս բըժըշկել »:

Իբրեւ վըկայքն այնորիկ դադարեցին ի խօսելոյ,
Ամենեցուն կառուցեալ զաչս ի Յիսուս՝ մնային լըսել
Թէ զիարդ ունիցի նա շատագով մոռանել անձին:
Որպէս արք մոլորամիտք եւ այալանողք շուրջ պաշարեալ
Զայր արդար, որ առ դուրս օրհասին մերձ հասեալ կայցէ,
Կեղակարծ հըրճուանօք եւ մեղմ ձայնիւ հըծծեալ ասեն.
« Ընդ շընչոյն ցընդեսցին եւ երագեալն իւր անմահ կեանք,
Եւ ինքն իսկ աւագիկ թըւի զայդ յանձն իւր իմանալ »:
Իսկ արդարն աղօթէ վասըն նոցին եւ վասըն իւր,
Ժըմտելով զուարթալից դիմօք հանդէպ գերեզմանին.

Այսպէս ամբոխն ըսպատեալ դէտակն ունէր. իսկ նա լուռ կայր:
Անդ յայնժամ ի բարկութիւն բըրդեալ ասէ Կայիափա.
« Լըռէս դու, վատշըւէր, մինչդեռ դոքա վկայեն ըզքէն »:
Տեսեալ զի լուռ կայր Յիսուս, կըրկնեաց ցասմամբ քահանայն մեծ.
« Երգմնեցուցեալ ըզքեզ յԱստուածըն կենդանի՝ հարցանեմ արդ.
Դ՞ու արդեօք իցես Քրիստոսն եւ օրհնելոյ Լին որդի »:
Ասացեալ, եկաց կանգուն, ըզմահ յաչացըն ցայտելով,
Մինչ հայէր եւ Սատանայ նովին վայրագ զազանութեամբ:
Աղբաղոն, մահու հրեշտակն, որում էր յանձն եղեալ Փիլոն,
Զաչս անդէն ի մեղաւորսն բեւեռեալ՝ ընդ միտս ասէր.
« Արժանի պատասխանոյ թէ արասցէ ինչ ըզդոսա,
Իւրոյ ողորմութեանն համարեսցի միայն շընորհ:
Բայց աւագիկ ըզբոլոր ահարկութիւն վըժխընդրութեան
Շուրջ պատէ Աստուած զիւրեւ. առ աթոռփն հընչեաց որոտ.
Մերձեայ դատաստանն եւ հասանէ գայ օրն յետին,
Որ մըթոյ եւ խաւարի, օր հատուցման եւ կորըստեան,
Յորում չափի ամենայն եւ շառաչէ շփնդըն կըշտոյն,
Եւ յարծաթի ձայն նըժարին խառնի բարբառ գնացից արփեաց:
Յայնժամ շընորհքն հանգիցեն յորըս կըրենն արմաւենիս:
Իսկ որ իւրիտայ Լին ընդդէմ վըրիժալարտդ այդ հողածին
Եւ երկեան մահացուն, որպէս եւ ծնունդըն այն երկնից,
Որ յաւուրցն յաւիտենից ըզխեռութիւնս իւր յաւելու,
Մատնեսցին երկոքեան ի սատակումն իսպառըսպուտ:
Վասն որոյ ես քողարկեմ զանձն իմ այժմիկ եւ լուռ կամ դեռ.
Այլ լուռութիւնս իմ այս է մահ եւ վըժխընդրին ցասման գուշակ »:
Զայս խորհէր մահու հրեշտակն՝ եղեալ դէտակն ի քահանայն,

Որ էր վաղ ըզՄեսիայն դատապարտեալ ի մտի իւրում:
Իսկ Յիսուս հայէր յերկինս. հոյլք սրովըէիցն հիւանային,
Տեսեալ թէ զիարդ զաստուածութիւն իւր ըսքողէր,
Եւ ի կերպի երկայնամիտ համբերատար խոնարհ մարդոյ
Նշածկէր զիւր կարողութիւնն, որով արարն ըզտիեզերս:
Ըզնոյն առնէ եւ այժմիկ, յապաղեալ զօր դատաստանին,
Որ ըստ յամբէն եղիցի եւրս քան զեւս ահագնագոյն,
Եւ տայ թոյլ զի ուխք մեղացըն խաղասցեն դեռ ընդ դարուց:
Հուսկ ուրեմն ըզհայեցուածըս իւր դարձոյց ի քահանայն
Եւ ասաց առ նա Յիսուս. « Ես իսկ եմ այն զոր ասացեր.
Եւ զայս գիտատշիւր զի ես արդ գործըս կատարեմ,
Որք ըսկիզբըն լինիցին դատաստանին հանդերձելոյ.
Եւ տեսչիք ըզհողեղէն որդի մարդոյ զկանանցածին

Նըստեալ յաջմէ Աստուծոյ եւ զնոյն եկեալ ընդ ամպս երկնից » :
Այսպէս նա, որ հանդերձեալ է գալ ի հուսկ աւուրն յետնում
Մեծագոյն ահագնութեամբ քան զոր հրեշտակն մահաբեր
Մըրըկաշառաչ քննարան երգեաց երբեք ընդ ցայգ մըթին,
Այսպէս ցուցեալ սրահայեաց տեսանելեացն զապառնիս,
Իսկոյն զահել զայն պատկեր ծածկեաց յաչաց պակուցելոց :

Անդ յայնժամ յորձնեռանդն բարկութեան Վայիափայ
Ոչ գոյր չափ ամենեւին եւ ոչ սահման ընդդիմակաց.
Մատեաւ հրացայտ դիմօք յառաջ. բերէր ըզմահ ի ճակատուն
Եւ դողայր. պատառեաց ըզպատմութեանն եւ հուր աչօք
Կացեալ ահեղակերպ՝ աղաղակեաց ցամբոխն լուռ.

« Հայհոյեաց, զի եւս պիտոյ են մեզ վըկայք. լըւայք եւ դուր
Ըզդորա հայհոյութիւն. զիմրդ ուրեմըն թըւի ձեզ » :

Նորա հարին զաղաղակ, եւ « Մահապարտ է » գոչէին :
Ձայն եբարձ եւ Փիլոն. « Ո՛վ սրպէս իմ զեղու արդ սիրտ.

Այո, մեռցի դա, մեռցի. մեռցի հանգոյն անիծելոց,
Վիրաւոր յերկաթոյ, յամըր մահուամբ բարձր ի խաչի.

Մի ոսկերք նորա փրտեալք գըտցեն շիրիմ, եւ մի ծաղկունք
Աճեցեն ի հող նորին, այլ յանդիման արեգական

Երախեալ ըսպառեսցին, եւ յօրն յոր Տէր արասցէ կոչ
Ոսկերաց ցամաքելոց, մի լըւիցեն ըզձայն նորուն » :

Ասաց զայս այրն՝ որում կայր ըսպառնացեալ մօտալուս մահ,
Եւ անդէն ի բանից իւրոց ամբոխն զըզըռեալ,
Դիմեաց ի վերայ Փըրկէին շամբուշ մոլեգնութեամբ :

Ո՛վ Մուսայդ Սիոնի, տուր աղէ ինձ ըզքողըն զայն,
Զոր ըզդիմօք արկանես ի կալդ հանդէպ յաւերժ Լին,
Զի հանգոյն Զըւարթնոցն եւ ես զերեսս իմ ծածկեցից :

Գաբրիէլ եւ Ելովա բացեալ ըզքողսրն կիսովին՝
Խօսել ըսկըսան, եւ նախ ասաց զայս Ելովա.

« Անհաս եւ անքընին են Աստուծոյ զաղտնեացն խորք :

Զաստեղաց տեսի զծընունդ եւ զամենայն ըսքանչելիս,

Որք ի նոսա գործեցան ընդ պարագայս յոլով դարուց,

Սակայն ոչ ուրեք երբեք երեւեցաւ ամենեւին

Հանգէտ ինչ այսքանոյ նըւաստութեան Աստուածորդոյն,

Որ ի Հօրէ իւրմէ դատեալ յորտագոչըն թաքորայ,

Ժուժկալեաց դատաստանին այնմիկ իւրոջն աստուածութեամբ,

Եւ միով ակնարկութեամբն ետ ինձ զանմահն իմ նախկին գեղ » :

Գաբրիէլ. « Որոյ հանդէպ համայն ոսկերք նընջեցելոց
Նորոյ արարչութեանն իշխանաստատ մըրըկին ազգմամբ

Յարիցեն յաւուր միում, եւ տագնապեալ յերկանցն երկիր՝
Ճըչեցէ զերդ ծնընդական մի առ Բարձրեալն ամենագօր,
Աստեղք տապալեսցին՝ ի գալ նորին ձայնիւ փողոյ
Առնել դատաստան, եւ հոգեղէնք լիցին վըկայք » :

Ելովա. « Նորա բանին էացաւ լոյս, եւ դու տեսեր
Թէ զիմրդ ի դուրս ել այն եւ ընդհանուր ծաւալեցաւ :
Ինքն երթայր, եւ բիւրազգի խորհուրդք ի միտսն զեղուն,
Եւ կեանք բիւրապատիկք կային խըռնեալք յաջմէ նորա,
Մինչ յառաջոյ կարապետէր մըրըկի շընչոյ կենդանութեան,
Եւ անդէն ըսկըսան թաւալել հոյք արեգականց,
Հընչեցին բեւեռն հըրճուիք, եւ անդ յայնժամ արար զերկին » :

Գաբրիէլ. « Սահմանեաց նա գիշերոյն յախտնից
Ըզվայր ինչ առանձինն՝ հեռի յերկնիցն բնակութեանց.
Եւ յորժամ առ գիշերն արար ըզձայն իւր լըսելի,
Փոխեցաւ այն, որպէս տեսեր, ի յաղթ զանգուած մի անկենդան,
Եւ կայր անդանօր իբր արեգակըն խորտակեալ
Կամ զերդ բիւրուց աշխարհաց աւերակացն շեղջակոյտ :
Իւրոջն ակնարկելով ընթացաւ բոց խաւարային
Ընդ բոլոր դաշտըս մահու եւ չուսուածեան, եւ ձայնք ողբոց
Ի խորոց ելանէին. անդ ըզդրժոխս հաստատեաց նա » :

Զայսոսիկ առ միմեանս այսպէս սօքա բարբառէին :
Իսկ Պորտիա, որ տեսանէր ըզհարչարանս Աստուածորդոյն,
Ոչ ժուժեալ ողորմ տեսեանն՝ ել եւ զընաց ի վերնատունն,
Եւ անդ ըզձեռն ամբարձեալ եւ կառուցեալ զաչս ընդ երկինս,
Յոր դեռ այգն այն ինչ ծագէր, այսպէս զոգոյն յայտնեաց վարանս.
« Ո՛վ դու յաստուածսրն վեհագոյն, որ զտիեզերս զայս համայն
Հաներ ի խաւարէն եւ զսիրտ մարդոյն հաստատեցեր,
Որ եւ զինչ անուն է քո, Աստուած կամ Զեւ եւ կամ Որ էն,
Աստուած Աբրահամու եւ կամ աստուած Հոռուլոսի.
Դու հայր եւ դատաւոր հասարակաց ազգի մարդկան,
Ներիցեն ինձ յայտնել զոր ինչ ըզսիրտ իմ կեղեքէ :
Զինչ գործ չարութեան գործեալ է այրդ հեզահամբոյր,
Յոյր սակս ըզնա մեռուցանել կամի ամբոխդ այդ անողորմ :
Այդչափ քաղցր իցէ քեզ ի գագաթանց Ուրիպոսիդ
Վըշտաց առաքինւոյն ի զընին կալ իբրեւ ըզմարդ,
Յոր զարմանք գիտեն ազդել ըզհեշտութիւն եւ ըզսարսուռ.
Բայց իցէ՞ մարթ զարմանալ որում զաստեղըս գոյացոյց.
Աստուածոց աստուածոյն վըսեմական են իմացուածք,
Եւ աչք իւր չըժուժեն հայել յաղէտս առն անմեղի :

Արդեօք զո՞ր տըրիտուր փոխարինի տացես նրմա,
Որ քեզ աստէն ընծայէ զայդ յաղթանակ ըզմարդկութեան:
Ես ի գութ խանդաղատեալ՝ զայստ իմ թանամ, բայց քեզ եւեթ
Ծանօթ են արտասուք վըշտաշարչար առաքինւոյն:
Տուր նրմա վարձս, ո՞վ մեծդ աստուած, եւ զարմացիր՝ եթէ կարես »:

Մինչ զայս ասացեալ՝ հայէր ի վայր, յունկն իւր եհաս
Ի գաւթաց ապարանիցն յուսակորոյս առն ուրուք ձայն:
Էր ձայնն Պետրոսի, զորոյ լըեալ զողբս Յովհաննէս,
Որ դեռ անդ առ դրանն կայր, ծանեալ ըզնա եւ ասէ ցնա.
« Ո՛վ Պետրէ, ո՞ղջ իցէ նա. դու արտասուե՞ս. լմու կաս. խօսեաց »:
« Թոյլ տուր ինձ, ասէ Պետրոս, երթայց մեռայց յառանձնութեան.
Ինձ քաղցր է մահ. զի նա կորեալ, իսկ ես կորեայ չար քան ըզնա.
Զի ոչ ընդհատ քան զանօրէնն այն աշակերտ նորա Յուդաս
Մատնեցի ես ըզնա, մինչ յանդիման ամենեցուն
Որք զիսն հարցանէին՝ չըւառականս ուրացայ զնա:
Դատեցին ըզնա մահու. ապա մեռայց ուրեմն եւ ես »:

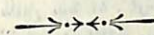
Զայս բարբառեալ առ Յովհաննէս, որ կայր անմուռնչ, չոգաւ անտի
Եւ եհաս ի մենաւոր մըթան ի վէմ մի ցողաթուրմ,
Յոր յեցեալ դանդաչելով՝ ապա գնովաւ գլորեալ անկաւ,
Եւ զխնջ գլուխ իւր խոնարհեալ ելաց յերկար եւ եկաց լուռ:
Հուսկ ուրեմն ի գեղանել բազմավըրդով եւ լի սըրտին,
Հատկըլեալ ձայնիւ ասէ. « Մի՛ եւս այլ յիս արկաներ ահ
Մահադէմ կերպարանօք, որք ընդ ոսկերս իմ սասանեալս
Իբր ըզսուր թափ անցանեն. աղէ դարձո յինէն ի բաց
Զօրհասաբեր հայեցուածս, որովք առ իս ակնարկեցեր՝
Մինչ յանկ ել սոսկալին այն գործ եւ չար քան զամենայն:
Զինչ գործեցի եղէլիս. ըզբարեկամն իմ ուրացայ,
Ըզսիրելին իմոյ սըրտիս, ըզվարդապետն աստուածային,
Քան զոր ոչ սիրեաց զիս որ. զինչ գործեցեր, անձն իմ թըշուառ:
Վահ, եւ ինք մերժեցէ անշուշտ զիս յօր դատաստանին
Յանդիման աշակերտացն առաքինեաց եւ վեհ Զուարթնոց:
Մերժեալ զիս ի բաց, քանզի ես այնմ արժանացայ:
Ո՛հ ոչ, ընկալ զիս մանաւանդ, չարժեալ ի գութ տառապելոյս:
Զինչ էր այն գոր արարի. որքան լինիմ յայն մըտախոհ,
Այնքան ազդումըն մահու թափ ընդ ոսկերս իմ անցանէ:
Այո մեռայց. սակայն մահն յամեցուցէ զհարուածն յետին »:
Աստ լըեաց, եւ ելաց, զի նմա տըւան շընորհք լալոյ:
Պահպան Զըւարթուն իւր Ռրիոն կայր առ նըմին,
Եւ հայէր ի նա զըթով եւ խընդութեամբ միանգամայն:

Յարուցեալ եկաց Պետրոս եւ վերակնեալ յերկինս՝ ասէ.
« Ո՛վ անհղ դատաւոր եւ հայր մարդկան եւ հրեշտակաց,
Որ ըզխորըս սըրտիս եւ խորհըրդոցըս ճանաչես,
Ողորմեա մեղուցելոյս, որ ուրացայ զԱստուածորդին:
Ես չեմ արժանի գոլ մահակից սիրեցելոյն.
Այլ աղէ չեւ հանգուցեալ նորա զգլուխն ի տապանի,
Եւ չեւ զօրհնութիւնն՝ ըզհուսկ պարգեւ սիրոյն բաշխեալ
Սիրելեացն աշակերտաց, տուր տեսանել ըզցանկալին
Եւ ներումն ընդունել յիւրոց աչացըն նուաղելոց:
Թէ արտասուօք իմովք զըտից ըզյանցանացըս թողութիւն,
Երթայց դաւանեցից ըզնա հանդէպ ազգի մարդկան.
Լացից եւ պատմեցից եթէ ծանեայ ես ըզՅիսուս,
Գոլով ընտրեալոյն իւր աշակերտն սիրելի.
Բայց եղէ անարժան խանդաղակաթ սիրոյ նորա,
Յորժամ ուրացայ ի չար ժամու զայրըն զայն լաւ,
Ըզլաւացըն լաւագոյն, որ ըզտընանկըս կերակրեաց,
Ըզհիւանդս առողջացոյց, մեռելոց ետ կենդանութիւն,
Եւ յայն սակս ըսպանին ըզնա ոսոխք իւր մարդատեացք.
Յորդորեցից զամենայն գորովագութ եւ արդար այր՝
Գընալ միաբան եւ զմահացեալն ողբալ ընդ իս:
Սակայն սոսկումն ունի զիս յորժամ ածեմ ես ըզմըտաւ
Թէ ո՞ր տապան իւր լիցի, ո՞ր հանգիցէ նա խաղաղիկ,
Եթէ երբեք շնորհեցեն դահիճքն ըզհող գերեզմանի »:
Զայս ասաց աղերսիւ նա, զոր մեղաւորքըն երկրասէլք
Բանիւք ճանաչեն, այլ ուրանան գործովք իւրեանց:
Ելաց Պետրոս, եւ էստ ապա գլըսակ վրկայական:

ԿԼՈՊՁՏՈԿԻ

Մ Ե Ս Ի Ա. Կ Ա Ն

ԵՐԳ ԵՕԹՆԵՐՈՐԴ

ԿԼՈՊՇՏՈԿԻ

Մ Ե Ս Ի Ա Կ Ա Ն

Ն Ա Խ Ա Դ Ի Ռ Ի Թ Ի Ի Ն

Ծագէ օր մահուանն Յիսուսի. Եւովա երգէ զայն: Խորհուրդ արարեալ Հրէից, ածեն զՄեսիայն առ Պիղատոս: Կայիափա եւ Փիլոն ամբաստան լինին զնմանէ: Պիղատոս հարցանէ զնա առանձինն: Մահ Յուդայի սկարիփտացւոյ: Պիղատոս խորհի առաքել զՄեսիայն առ Հերովդէս: Գայ Մարիամ եւ տեսանէ զՈրդին. ապա զնացեալ առ Պորտիա, խօսի ընդ նմա: Պորտիա պատմէ նմա զերազ իւր, յորմէ յորդորեալ էր պաշտպանել Յիսուսի: Տանին զՄեսիա առ Հերովդէս: Հանդիպումն աշակերտաց եւ բարեկամաց ոմանց Յիսուսի զհանապարհայն: Հերովդէս խնդրէ նշան ինչ լեալ տեսանել ի Մեսիայէ, եւ նա լուռ կայ: Կայիափա ամբաստան լինի զնմանէ: Հերովդէս այլն արարեալ զՄեսիա, տայ տանել զնա անդրէն առ Պիղատոս: Փիլոն զրդռէ զժողովուրդն ընդդէմ Յիսուսի: Պիղատոս ածեալ զԲարաբրա, կացուցանէ զնա ընդ Յիսուսի յանդիման ժողովրդեանն: Պորտիա առաքէ զաղախին մի առ Պիղատոս: Հրապարակախօսութիւն Փիլոնի: Արձակի Բարաբրա: Պիղատոս լուացեալ զձեռն, յայտ առնէ անպարտ զոյ յարենէ Մեսիայի: Գան հարկանեն զՅիսուս: Պիղատոս ածէ դարձեալ արտաքս զՅիսուս, ունելով պսակ ի փշոց: Քահանայքն ամբաստանեն զՅիսուս թէ զանձն իւր որդի Աստուծոյ արար: Պիղատոս զարհուրեալ եւ միանգամ եւս ընդ վայր ջանացեալ ազատել զՅիսուս, տայ զնա ի ձեռս քահանայից, որք առեալ տանին զնա ի մահ:

ԵՐԳ ԵՕԹՆԵՐՈՐԴ

Ե

Եւովա կայր ի փայլս այգուն ի մէջ երկրիս պահպանաց. Անդ հըգօր քընարաւն, որով երբեմնն բերկրեսցին Հոգիք յարուցելոց, էառ երգել օրինակ զայս. « Աւագիկ ծագէ օր պատարագին, օր զըթութեանց, Ձոր օրհնեն աստեղաց պարք առ միմեանքս ձայնելով: Ո՛վ չըքնաղ եւ ցանկալի օր հաշտութեան եւ օր արեան, Որ գայ սիրոյ աւետաբեր եւ փոխէ զհողն ի քերովբէս, Ըզյաւէժ խաղաղութիւն ածեալ ընդ իւր յաղթանակաւ: Յանդիման նըլմարեմ բլուր մի յերկրի եղեալ սեղան, Որ դողայ երերելով ի մերձենալ պատարագին: Թէ Աստուած ժողովեալ զաստեղս հանգոյն քարանց առուաց, Նոքօք ձեռակերտեալ կառուցանէր սեղան Որդւոյն, Էւս եւ այն սարսեալ դողայր յերեսաց այնր ողջակիզի: Տեսանեմ զի պայծառ արփիք ժմտին արդ առ երկիր, Էւ ընդ երկինքս սըփռեալ ծածանի լոյս քաղցրաճաճանչ. Սրովբէք ի բաց ըզպըսակս իւրեանց եղեալ երգեն բամբուսմբ Ըզհանգիստըն գերազանց քան զամենայն տօնական օր, Ըզաբաթ Հօր եւ Որդւոյ եւ ըզաբաթն արարչութեան: Ո՛վ խորհուրդ մահուան Որդւոյն, Էին եւեթ հասանելի, Իսկ քրովբէք՝ յետ բազում դարուց հազիւ թէ կարացեն ի հեռուստ նըկատել ըզլոյս նորին սըրբանքէր »:

Այսպէս երգեաց Եւովա զայս, զոր կըրկնեցին անդրէն երկինք: Բայց այլազգ յոյժ ի վերայ երկրի խորհէր դաս մի մարդկան,

Կուրացեալ ի սպառ մեղօք եւ չարութեամբ ծանրաբեռնեալ,
 Բռնելով ի միասին համախորհուրդ եւ ըզՍատան:
 Աստուծոյն յաւիտենից յառաջատեսն իմաստութիւն
 Տայր թոյլ զի ամբարիշտք լըցցեն ըզհափ չարեաց իւրեանց:
 Քահանայն մեծ գումարեաց ի ներքին սրահն զայնոսիկ,
 Որք ընդդէմ Յիսուսի միաբանեալ գոլով կանխաւ,
 Ըզնա ի վաղուց դատապարտեալ էին ի մահ.
 Զայն միայն խորհեցան եթէ որով օրինակաւ
 Կարասցեն նոքա որսալ ըզժողովուրդն եւ զՊիղատոս,
 Եւ որով արդեօք մահուամբ պարտ էր բառնալ ըզՄեսիայն,
 Որ էր զարին իւր հեղուց, ի խաչ ելեալ ի Գողգոթա:
 Փիլոն ըզխորհուրդս ակըմբելոցն արհամարհեալ,
 Եւ արտաքս յատենէն՝ գնալ ի խընդիր Մեսիայի,
 Զոր գրեալ առ աղօտ հրատիւ ի մէջ պահապանաց,
 Յոխորտ եւ սպառնալից քայլիւք յածէր շուրջ ըզնովաւ,
 Ի նա ինքն անքըթիթ սեւեռեալ զաչս, յոյց ցայտէր վրէժ:
 Այլ յիւրումն անդ մոլութեան խորհէր խնամով յաղթել խոչից
 Խիբուն յանդըգնութեամբ, ճոռոմ ճառիւք եւ չքով պատուոյն,
 Եւ բուն իսկ հընարիւք, ի բախտին կամս ինչ ոչ թողեալ:
 Անգոտեաց զոր ժողովուրդն ազգէր ի սիրտ նորա գերիւիւղ,
 Հաստատեալ ի մըտի մեռուցանել կամ մեռանել:
 Լընցոյց ըզխալթ խըղճին՝ որ զինք կըռփեալ ըստգլուանէր,
 Յածեն ըզմըտաւ թէ յինչ լինէր նա ձեռնամուխ,
 Եւ յամառեալ խորհըրդովք՝ զոր Տէր միով ակնարկութեամբ
 Անդէն կարող էր քակտել իբրեւ գոստայն ինչ զաղփաղիտեն,
 Եմուտ յատեանն եւ ասէ. « Յամիցեմք, Հարք, դեռ եւս աստէն.
 Այգըն ծագէ աւաղիկ՝ եւ դա կեցցէ՞ մինչեւ ցերեկ »:
 Ի բանից աստի դըրդեալ քահանայից եւ դըսրաց դասք
 Եւ ծերք ժողովըրդեան կազմեցին խումբ զարհուրելի,
 Առին ըզՄեսիայն եւ տանէին առ Պիղատոս:
 Հովաշունչ այգուն շողիւք փայլէր տաճարն, որ ժամս ինչ դեռ
 Լինելոց էր օրինակ պատարագի Հաշտարարին.
 Հայեցեալ յայն եւ յերկինս՝ երթայր Յիսուս ընդ բազմութեան
 Խըռնելոյ ի լուր անցիցըն դիպելոց ի գիշերին:
 Պիղատոս գիտաց յարանցըն յըղելոց կանխաւ առ ինքն
 Ըզգալուստ Հըրէից, եւ զարմացաւ յորժամ ետես
 Անդըր զազգն ողջոյն եկեալ յամբաստանել զայր մի կապեալ:
 Խոռնընթաց դիմեալ ամբոխն ընդ աստիճանսըն եւ ի վեր
 Եւ եկաց հանդէպ դըրանն՝ ուր կայր տեղի քարայտապ.

Անդանօր բեմն էր եղեալ. զի չէր օրէն վասըն տօնին
 Յապարանսըն մըտանել. նըստաւ ի բեմն Պիղատոս,
 Հռովմայեցին այն վատթար, ի գեղիս զըրգանըս հանճարեղ,
 Ամբարտաւան եւ անգութ, այլ առ երեսըս գիտէր նա
 Կեղծաւորել ըզնախնի հռովմէականն արդարութիւն:
 « Վասն որոց իրաց, ասէ, չարախօսէք ըզըմանէ.
 Ա՛ստ է եւ ինք Կայիափա »: Զայս ասացեալ իշխանաբար,
 Քան յամբոխն առաւել յառեալ հայէր ի Մեսիայն:
 Իշխան քահանայիցըն մատուցեալ յառաջ՝ ասէ.
 « Եթէ զմեզ եւ ըզծերս Խորայելի ճանաչես քաջ,
 Իեզ արժան է գիտել զի զայրըզ զայդ ածէար ոչ,
 Եթէ չէր չարագործ. իբրեւ ըզդա չեկաց երբեք
 Այր փնտասպարտ՝ յորմէհետէ կաս դատաւոր Խորայելի:
 Անհընար է ծերոց ժողովըրդեանըն պատմել քեզ
 Ըզթաքուն վիշտըս ցաւոցն ի տեսանելն անդ իբըր դա
 Զմարգարէին պատուիրանս եւ ըզտաճարըն քամահեալ,
 Պատիր շատխօսութեամբ եւ սուտ հնարից կախարդանօք
 Հրապուրէ ցարդ զազգըս մեր. վաղ իսկ արժան էր արդարեւ
 Պատուհասել ըզդա մահուամբ »: Հատեալ ըզբանսըն Պիղատոս.
 « Ըստ օրինաց ձերոց, ասէ, դատեցարուք դուք զայրըզ զայդ »:
 « Զիարդ մեզ հրամայես դու զայդ, ասէ Կայիափա.
 Դու ինքնին գիտես զի մեզ ըսպանանել զոք չէ՞ օրէն »:
 Աստանօր առեալ ըզկայ՝ թաքուցանէր զգայրոյթ սըրտին,
 Յուշ ածեալ ըզկորուստ նախնոյ իւրեանցն ազատութեան.
 Ապա վարեալ ըզբանսն յառաջ. « Ոչ անտեղեակ ինչ ես, ասէ,
 Որպիսի սերտ հըլութեամբ եւ անյողղողդ աննեղ մըտօք
 Հըպատակեմք Տիբերեայ ինքնակալի, հօր հայրենեաց,
 Որում մաղթեմք վայելել ի մըշտատեւ երանութիւն:
 Այս Յիսուս, զոր յանդիման քո տեսանես դու, Պիղատոս,
 Յանապատս Խորայելի ժողովելով զամբոխ մարդկան,
 Ըզնոստ ի հաւան ածէ բանիցըն զօրութեամբ
 Ի բաց ըզկայսեր իշխանութիւնըն թօթափել
 Եւ զինքըն թագաւոր կացուցանել: Եւ եմ, ասէ,
 Փըրկիչն Խորայելի, զոր մարգարէքըն ծանուցին:
 Սովին օրինակաւ զառանցուցեալ ըզփոքրոգիս,
 Գուն գործէ պատրել գնոսա, հետազօտէ զմիտըս նոցուն,
 Յանապատս արգելու եւ կերակրէ անդ ըզնոսին:
 Թէ զիարդ զարսն որսացաւ, վկայէ գալուստն յերուսաղէմ:
 Թողից պատմել զնորանըշան հանդէս աւուրն եւ ըզկայթիս

Եւ զայլ նշաւակութիւնս. դու իսկ լըւար զամբոխին շոխող,
 Զովսաննայն եւ զխօլ բարբառոս ուրախութեան յաղթանակին,
 Յորոց քո ապարանքդ ինքնին սարսեալ դըրըրդեցան »:
 Զայտոսիկ բանըս լըւեալ ժըմտէր ընդ քիմսըն Պիղատոս:
 Անդ ըզկիրս ոգւոյն հազիւ սանձահարեալ՝ ասէ փիլոն.
 « Եթէ հնար էր ինձ կարծել զի կարիցէ պատրել ըզքեզ
 Սորայս առ աշտ հեզութեան քող, իւ ծածկէ զիւրն յաւակնութիւն,
 Լըռէի ապաքէն. բայց ըզմարդիկ ճանաչես դու:
 Այս Յիսուս, զոր կապեալ ածաք հանդէպ դատաւորիդ,
 Չէր այդպէս այր մի խոնարհ որպէս այժմիկ երեւի քեզ,
 Յորժամ թողեալ ըզՎալիլեա՝ չըրջէր յամայս անապատին:
 Տես զիւր հընարսըն նենգաւորս. յինքըն զամբոխըն նախ արկեալ
 Խորամանկ արուեստիւք՝ զորոց ճառեաց կայիափա,
 Զանացաւ ի վերայ մոլորելոցըն տիրանալ:
 Յանգուզն այն փորձ չեւ ի դերեւ. եւ որ այժմիկ կայ պապանձեալ,
 Գիտաց լեզուանութեամբ, սուտ նըշանօք եւ ողորով
 Զամբոխն յորդորել զի կացուցեն զինք թագաւոր.
 Իսկ մինչ դիմեալ խըռնէին ըզնովաւ արքն աղաղակաւ,
 Կա խոյս տայր, զի գնոսա յորդորագոյնս յարգարեսցէ:
 Ըսկըսան զինքըն խընդրել. ամբոխն յորդէր իբր ըզհեղեղ:
 Իբրեւ ետես զի նորա զօրանային զամ քան ըզգամ,
 Ոչ եւս ետ խոյս, եւ եմո՛ւտ յաղթանակաւ յերուսաղէմ:
 Այլ որ յարեալն էր ի նա խուժանն երկեաւ եւ ոչ իշխեաց
 Ըզճերսըն Սաղիմայ բըռնադատել գնալ ընդ առաջ
 Իւրոյ թագաւորին. եւ թէ երբեք յանդըզնէր յայդ,
 Սոքա համօրէն որ աստըս կան զլուխք ալեւորք,
 Եւ մեք՝ որ տաճարին մեծի կարգեալ եմք պաշտօնեայք,
 Հեղուաք մըտադիւր զարիւն անձանց վասըն կայսեր »:
 Ասաց նա զայս. իսկ Մեսիայն սուգեալ ի խորս էր խորհըրդոց.
 Մեծի փըրկութեանն երկունք ըզնա պաշարէին.
 Ի սեղանն ըզնա ձայնէր մահ չարամահ քան զամենայն,
 Եւ իւր զոհամատոյցքն էին մարդիկ գազանասիրտք:
 Ինքն ոչ ուշ առնէր նոցա, իբրեւ ռազմիկ ոք զօրավար,
 Որ յաչըս դնէ զամպ փոշոյ մարդախոշոշ գուպարածին,
 Յորժամ հրաման տան հայրենիք վանել ըզդուժն աշխարհակալ
 Եւ ըզդառն արտասուաց ազատ արանցն ըզվրէժ խընդրել:
 Պիղատոս, թէպէտ այր հոռովայեցի, զարմացեալ կայր
 Ընդ լըռելն Յիսուսի: « Լըսես, ասէ, դու աւաղիկ
 Քանի՜ զքէն ամբաստանեն, եւ ո՛չ ինչ տառ պատասխանի:

Թերեւս ոչ կամիցիս կալ շատագով քեզ աստանօր.
 Եկ ընդ իս » . եւ առեալ ըզնա տարաւ յապարանս իւր:
 Անդ յայնժամ գերիցամբն յածէր տագնաւ տարակուսի,
 Եւ յերեսըս նոցա նկարէր դալուկըն սարսուզին:
 Այլ սակայն քան ըզնոսին վատթարագոյնըն մեղաւոր,
 Անօրէնն այն մատնիչ աստուածայնոյ բարեկամին՝
 Տեսեալ զի քահանայքըն նիւթէին մահ արդարոյն,
 Եւ անդէն եւ փութացաւ ճեպով զընալ ի կապալաթայն.
 Բայց վարեալ յամբոխէն եւ ըստիպեալ այսրէն դառնալ,
 Գնաց ի տաճարն, ուր գիտէր թէ խոռվութեան կասկածանօք
 Քահանայս կացուցեալ էր անդանօր կայիափա:
 Ընդ բարձրաբերձ տաճարին կամարակապ լուռ սրահս անցեալ,
 Ի տեսիլ կախելոյ վարագուրի սըրբարանին
 Ի բաց գերեսըն դարձոյց, հարեալ զդողի եւ գունատեալ.
 Չոգաւ առ քահանայս, զարծաթն առ ոտս ընկէց նոցա,
 Եւ դառն ըստըրջանօք, « Առէք, ասէ, զարծաթըն ձեր.
 Մատնեցի զարիւն արդար, եւ արդ ի գլուխ իմ թափի այն »:
 Զայս ասէր, եւ չըրջըրջեալ զականողիսըն մեծաբաց,
 Յերեսաց մարդկան խուսէր, եւ ըստ քաղաքն արտաքս ելեալ՝
 Մերթ դադարէր, մերթ զընայր, կայր եւ դարձեալ խաղայր յառաջ.
 Շուրթ խոժոռ դիմօք հայէր ի տեսանել թէ գոյր ոք անդ.
 Եւ իբրեւ ոչ ետես նա զոք, եւ քաղաքին ժըխոր լըռեալ
 Անհետանայր յունկանէն, եզ ի մըտի զրաւել ըզկեանս:
 « Ոչ, ասէ, ոչ եւս այլ կարող լիցին ըզկնի մահուս
 Այդպէս զիս կեղեքել անլուր կըտտանքս այս սոսկալի.
 Թող այժմիկ ցորչափ կարեն գազանաբար կըսիեսցեն զիս:
 Յորժամ իմ այս փակեսցին աչք եւ խլացի ունկն իմ ի սպառ,
 Ոչ ըզնորա տեսից զարիւն եւ ոչ ըզնուաղ ձայնըն լըւայց:
 Ոչ է Աստուած իմ որ ասացն ի Քորեք մի սպանանել.
 Դու միայն, չուսուցեալն, այսուհետեւ ես իմօ աստուած:
 Քոյով մեծ ձայնիւդ ըզմահ իմ վըճուցեր. հընազանդիմ:
 Մեռիր ուրեմըն, մեռիր, այժմ վրիժապարտ. դողա՛ս, խոռվի՛ս.
 Ի քեզ կեանքն ապըստամբեալ ոգորի դեռ, եւ կեալ ցանկաս.
 Յանկաս կեալ, մատնիչդ անարգ եւ քան ըզբնաւըս տիրանենդ:
 Մատնութեանն յիշատակ գերդ գերեզման մի լայնաբաց
 Ահաւոր տեսեամբ հանդէպ արձանացեալ, պաշարէ զիս
 Անհնարին արհաւիրք, զոր ոչ կըրեաց ոք մերձ ի մահ:
 Ո՛վ հոգիդ, որ յեռ մահուս մընասցես հէք չըւառական,
 Եւ այժմ՝ յիս մաքառիս, որպէս թէ միշտ կացցես անմահ,

Յանկարծ մեռանէիր եւ դառնայիր յոչինչ եւ դու »:

Ձայս խօսեալ խաղայր յառաջ, հայելով պիշ անշարժ աչօք,
Եւ ի խոր անյուսութեանն երկնէր վըրէժս ընդդէմ Էին:
Ըզնետ գնային Իթուրիէլ եւ Աղբաղոն, հրեշտակ մահու:

Իբրեւ զտեղի առ Յուդա, եւ կերպարանքն առնէին յայտ
Թէ ինքնին զիւր պատուհասըն պատրաստէր իւրով ձեռամբ,
Իթուրիէլ բարբառեցաւ հրաթեւ բանիւք առ Աղբաղոն.

« Ան Յուդաս զիւրովին փութայ երթալ. մի եւս անգամ
կամեցայ զինք տեսանել, քանզի հրեշտակն էի նորուն:

Արդ ի ձեռքս քո տամ ըզվրիժապարտըն մեղաւոր.

Ան աղէ, հրեշտակ մահու, զըսպանդըզ գայդ զինքնամատոյց.

Ան ըզգա եւ վարեսջիր անդէն ի մահ անանցական.

Գիտես քաջ ըզպատուէր դատաւորին երկնաւորի:

Արդ ես զանձն իմ քողարկեալ՝ դարձուցանեմ զերեսս ի բաց »:

Ձայս ասաց թըռչուն բանիւք եւ մեկնեցաւ անտի ճեպով:

Իսկ Աղբաղոն տեսեալ ըզվայր մահուն զոր էրն ընտրեալ Յուդաս

Աւընթեր բըրլոյ միոյ, իսկոյն սլացաւ ի ծագ նորուն,

Եւ աշոփն ամբարձեալ յերկնս ըզսուրըն բոցափայլ,

Ըզբանսըն կըրկնեաց, զորըս մահու հրեշտակըն ասեն,

Յորժամ որ զիւրոց չարեացն ըզչափ լըցեալ՝ անձին առնէ.

« Քեզ յահաւոր անուն մեծի աստուածութեանն հասցէ կորուստ,

Ո՛վ մարդ հողածին. անկցի արիւնդ ի քոյին գլուխ.

Դու քեզէն շիջուցանես ըզքո զարեւ. քեզ կեանք եւ մահ

կային առաջի. դու զմահ կամաւ քով ընտրեցեր:

Խաւարեսցի քեզ արեւ. երկունք մահու կալցին ըզքեզ.

Բացցի զերեզմանն եւ՝ անդ դանդիոն ապականիչ

Ըզքեզ ըմբըռնեսցէ. ի գլուխդ անկցի արիւն քոյին »:

Յուդաս լըւաւ ըզձայն Ձուարթնոյն, որպէս որ այր մոլորական

ի մենաւոր նըսեմաստուեր խորս անտառի լըսէ զգանգիւն,

Մինչ ի լերինս հեռաւորս ամպրոպք ըզմայրսըն տապալեն,

Եւ գոչեաց մոլեգին անյուսութեամբ. « Ճանաչեմ քաջ

Ըզձայն բարբառոյդ. դու ես մեռեալըն Մեօիա.

Հալածես զիս եւ զարիւն քո պահանջես. աւասիկ եմ »:

Ձայս ասաց, եւ մեծամեծ աչըս բացեալ՝ խեղդ ընդ անձն արկ:

Ընդ այն ինքն Աղբաղոն իսկ զարմացեալ ընկըրկեցաւ:

Իսկ յորժամ սիրտ ժանտին հերձաւ, հոգին յուզեալ եւ վարանեալ

Երեքըս կըռուեցաւ, բայց ի չորիւր հուսկ նըւագին

Ձօրացաւ մահն եւ ի բաց զայն վըտարեաց ի մեռելոյն:

Մինչ թեւածէր անդ հոգին, ի դիոյն ել անօսը ինչ հիւթ,

Նախագոյն տարըր գոյիս, ոչ բնաւ մահուամբ լուծանելի,

Պընդեցաւ երազաթուիչ քան զթեւ մըտաց ըզհետ հոգւոյն,

Եւ պատեալ ըզնովաւ՝ եղեւ մարմին օդատեսակ,

Որով կարէր յըստակագոյնըս տեսանել ըզտարտարոսն

Եւ ահիւ լըսել ըզձայն որոտագոչ Դատաւորին.

Էր մարմին անկերպարան իբր երեւոյթ ժանտատեսիլ,

Ան ամենայն ինչ ապիկար եւ սոսկ առ ցաւս ըզգայական:

Այն ինչ յինքն ի մահու թըմբբութենէն եկեալ հոգին,

Ըսկըստ այսպէս յայնժամ լինել մտախոհ յանձին իւրում.

« Ըզգամ վերստին. ո՛վ իցեմ ես. զիարդ թեթեւ

Սաւառնեալ վերասլանամ. չեն իմ ոսկերք, այլ սոսկ մարմին.

Աչքս աղօտ տեսանեն, այլ գոյ ազդումն յիս սոսկալի.

Իմանամ զի եմ թըռչաւ. ես ինքն իցեմ՝ մեռեալն Յուդա:

Եւ զի՞նչ ի բըրլին իցէ տեսիլդ այդ լուսաւոր,

Տակաւ փայլակնացեալ զարհուրելի պայծառութեամբ:

Ո՛հ թէ զաչս ունէր խաւար. աւաղիկ այն եւրս քան զեւս

Ահաւոր ցոլմամբք վառեալ փայլատակէ. փախիր Յուդա.

Վայ զինեւ. տեսանեմ ըզդատաւոր տիեզերաց:

Չկարեմ փախչել, մինչ հանդէպ աչացըս կայ դիակն իմ զարշ »:

Ձայս խօսեալ, մինչ յերկիր իջանէր գայր անյուսաբար,

Աղբաղոն ի բըրլոյն աղաղակեաց անդէն առ նա.

« Եւ ի վեր. չէ քեզ օրէն պարգել թըռչիս ի խոնարհ կոյս:

Ես չեմ դատաւոր տիեզերաց, այլ ի նմանէն

Յըզեալ պատգամաւոր՝ մահու հրեշտակն եմ Աղբաղոն:

Լուր գառաջին դատաւճիռն, ում ծանրագոյնք գայցեն ըզհետ:

Ձանանց ըզմահ մեռցիս դու, որ զՀաշտարարն մատնեցեր.

Հետեցեր Բարձրելոյն եւ ըսպաներ զանձնըդ քեզէն:

Այն որ յահեղ աջում ունի զնըժարն ու ի ձախ ձեռին ըզմահ՝

Ասաց ցիս. « Անհամար են եւ անչափ ցաւոց տանջանք

կուտեալք ի գլուխ մատնըչին. առ նա ցուցջիր նախ ըզՓըրկիչն

Արիւնաներկ ի խաչի, ապա զկայանս երանութեան

Ի հեռուստ, եւ յետոյ տարջիր յանդունդըս դըժոխոց »:

Ըզդատականիքն ասաց հրեշտակն, եւ ըզՅուդաս կալաւ սարսուռ,

Եւ յահէն մըթակերպեալ՝ ըզկնի քրովբին գընայր բացուստ:

Իսկ Որդին յաւիտենից կայր յառենին Պիղատոսի:

Եհարց առ նա Պիղատոս. « Դու թագաւորն ես Հըրէլից »:

Յիսուս հայեցաւ ընդ նա հանդարտ եւ վեհ դիմօք,

Եւ ասէ. « Թէ ես էի որպէս ըզմի ոմն յարքայից՝

Ան ի ձէնջ նուաճելաց, էին արդեօք զինուորք եւ իմ

Որք վասն իմ մարտնչէին. բայց չեմ արքայ որ երկրաւոր :
Ասէ Պիղատոս. « Այլ թագաւոր ոմն ես սակայն » :

« Այո, եմ, ասէ Յիսուս. յայդ իսկ եկեալ ծննայ յաշխարհ,
Զի մարդկան ուսուցից ըզգիտութիւն ճշմարտութեան.
Որ նուիրէ զանձն իւր այնմիկ, նա զիմ ըզբանս առնու ի միտ » :

Աստ Պիղատոս իբր որ այր աշխարհասէր եւ նրկնախոհ,
Որ ընդ քիմըս ժըմտելով զիրաց ծանունց տայցէ վըճիւ,
Հատեալ զնորա խօսքն՝ ասէ. « Եւ զինչ իցէ ճշմարտութիւն » :
Բարբառեալ զայս, եւ արտաքս այսրէն յատեանն ածեալ զՅիսուս,
« Ես, ասէ, փնաս ինչ մահու չըզըտանեմ յառնըս յայսմիկ » :

Եւ զի խուն մի յառաջ անուանեցէք ըզՎալիլեա,
Ուր այրդ ապըստամբեաց, զինքն առաքեմ առ Հերովդէս,
Առ իշխան գաւառին, զի նա ինքնին պատժեսցէ զդա.
Եւ եթէ, որպէս ինձ թուի, վասն ձերոց ինչ օրինաց
Քան եթէ վասն գործոյ վտարանջութեան իցեն խընդիրք,
Նա ինքն Հերովդէս կարէ դատել լաւ եւս քան զիս » :

Զայսոսիկ Պիղատոս այսպէս հրաման ետ առ նոսա :

Իսկ մայր որդւոյն սիրելոյ քան զամենայն որդիս մարդկան,
Մինաւոր եւ անքուն անցուցեալ զայն զիւերն ողջոյն,
Ընդ այգըն գայր յէրուսաղէմ՝ խընդրել ըզնա ի տաճարին.
Սակայն չեգիտ անդ ըզնա. եւ մինչ հոգայր նա զարմացմամբ,
Շըշուկ իմն յունկն իւր հընչեաց յապարանիցն հոռվմայեցուց.
Իսկոյն յայն կողմն չոգաւ, ոչ խորհելով թէ յով երթայր,
Եւ հետեւեալ ամբոխին, որ ընդ քաղաքն ընթանալով
Դիմէր յատեանն յամենուստ, մօտ մերձեցաւ խոռվեալ սըրտիւ,
Թէպէտ դեռ անգիտանայր զըստոյդ պատճառս այնր աղմըկի.
Անդ դիպաւ Ղեբէոսի, որ զնա տեսեալ՝ փախեաւ իսկոյն :
Մարիամ մըտախոհ եղեալ յանձին իւրում՝ ասէ.

« Ո՛հ ընդէ՛ր ըզթիկունսն դարձուցեալ խուսափէ նա » :

Ի խորհել նորա զայս, ընդ անձըն իւր անցանէր սուրն՝
Որ նըմա սահմանեալն էր ի վերին տեսչութենէն :

Յոտն ի մասն յարուցեալ իբրեւ ետես անդ ըզՅիսուս,
Ի դալուկն հարաւ մահու, զաչս անթարթմափ յառեալ անշարժ :

Յայն տեսիլ՝ հրեշտակ նորին դարձուցանէր զերեսս ի բաց :

Յորժամ յաչացն եւ յակնջաց փարատեցաւ մութն եւ թըմբեր,

Մօտ ի բեմն երթեալ դողմամբ՝ ետես դարձեալ զորդին որ կայր

Ի մէջ ժանտ չարախօսաց եւ յանդիման դատաւորին.

Լըւաւ զամբոխին մոլեգնելոյ զբարբառ ձայնից,

Ոյց արձագանքը կըրկնէին ըզդատաւճիւ մահու նորա :

Զինչ առնել էր նըմա, զո՞յր պաղատել ըզգըթութիւն.
Հայեցաւ նա շուրջ զիւրեւ, եւ ոչ էր որ զթայր ի նա.
Հայեցաւ ընդ երկինս. էր լըռութիւն եւ անդանօր :
Յայնժամ սիրտ իւր արիւնոտ մատուցանէր զաղօթըս զայս.

« Որ ի ձեռն հրեշտակին աւետեցեր զգալուստ նորա,
Եւ ինձ պարգեւեալ ըզնա ի ձոր Բեթլէէմի,

Ետուր վայելել ըզբերկրութիւնսն մայրականս,

Յորս ոչ ի մարց որ վայելեաց եւ զոր նորին իսկ Զըւարթունք,

Որք ըզծընունդ իւր երգէին, չեղեն կարող պարգել լիով.

Եւ լայր եւ աղօթէր, լուր հեծութեանց իմոց, զըթած.

Տես ըզցաւս իմ դառնալիս քան զցաւս երկանց ծնընդականի :

Որ չնորհեցեր ինձ ըզսիրտ մայրագորով քան զամենայն,

Եւ զորդի ամենալաւ յազգըս մարդկան հողածնելոց,

Ապրեցո զկեանքս նորա, եթէ իցեն հայցուածքս իմ այս

Ըստ կամաց Աստուածայնոյդ, որ արարեր բանիւ գերկինս

Եւ զարտասուս կարգեցեր ի թախանձել ըզքոյին գութ » :

Աստ լըռեաց նա. զի ամբօխն զրոհ տըւեալ իբր ըզյորձանս՝

Եւ ի բաց ըզնա վարեալ եբարձ յաչացն ըզդէմս որդւոյն :

Զանձըն թափեալ ի խռանէն՝ ըզկայ էառ. ապա չոգաւ

Ի խընդիր աշակերտացն, եւ ոչ եգիւս զքը ի նոցունց,

Եւ քող ըզդիմօքն արկեալ ելաց լուռ անբարբառ :

Զաչս ամբարձեալ ետես ըզմուստ ապարանից Պիղատոսի,

Խորհեցաւ եւ ասէ. « Թերեւս աստէն բնական մարդիկ,

Եւ յապարանսըդ զեղիտութեան գտանի որ մայր, ծընող որդւոց,

Ում քաղցր է սէր մայրենի եւ մեծարոյ յաչըս նորա :

Ո՛վ զուարթունք, որք ի մըսրի անդ երգեցէք ըզծնունդ որդւոյս,

Ճըշմարիտ արդեօք իցէ զոր ինչ ասենն ի մարց բազումք,

Իցէ՞ ճըշմարիտ թէ զըթատիրտ է Պորտիա » :

Զայսոսիկ խորհեալ նորա եւ զքող դիմացըն մերկացեալ,

Ընդ կըճեայ ձեմելիսն եւ լուին դահլիճս ելեալ զընայր.

Եւ ահա ի խորոց կամարակապ սրահի միոյ,

Ի կողմն ապարանիցն որ յատեան անդր հասուցանէր,

Յառաջեալ մերձեանայր մօտ հոռվմուհի որ մանկամարդ,

Երեսք իւր տըժգոյն եւ հերք արձակ սըրիոեալ ծաւալ,

Եւ արկեալ ըզդողդոջուն անձամբ թեթեւ ինչ պատմութեան :

Տեսեալ ըզՄարիամ՝ լի սքանչանօք եկաց անդէն.

Զի մայրն Անըստեղծին, թէպէտ ի ցաւըս համակեալ,

Յանձին բերէր մեծամեծար վայելչութիւն իմն այնպիսի,

Ձի նոքին իսկ Ջըւարթունք սըխրանային ընդ գեղ նորա.
Սըխրանային եւ մարդիկ, թէ եւ չէին նոքա կարող
Նըշմարել զոր ինչ վերինքն ի նմա յայտնի տեսանէին:
Հուսկ ուրեմն հռովմուհին կալաւ խօսել այսպէս առ նա.
« Օ՛ն ասա ինձ, ո՞վ ես դու. այլ զինչ եւ ո՞վ ոք եւ իցես,
իմ ցարդ չիք ուրեք տեսեալ այդպիսի գեղ վայելչափառ,
եւ ոչ ըզցաւոց հանգոյն պատկեր աստուածահրաշ »:
Մարիամ ըզնորա հատեալ ըզխօսս՝ ասէ առ նա.
« Թէ արդարեւ ունիցիս եւ ի սըրտիդ ըզգութեղ զայդ
Չոր ի դէմսդ ցուցանես, աղէ զիս տար առ Պորտիա »:
Առ այս հռովմուհին, եւ ըս քան զեւրս զարմացեալ,
Մեղմ ձայնիւ ետ պատասխանի. « Ես իսկ եմ այն զոր դու խընդրես »:
Մարիամ կըրկնեաց անդրէն. « Դ՞ու ես ուրեմն Պորտիա.
Տարփումն անուշակ զաղտնածածուկ եւ լըռեկեայ
Առ քեզ ձըզէր զիս անդէն ընդ տեսանելն իմում ըզքեզ:
Թէպէտ ոչ բովանդակ առնուս ի միտ զաղետըս մօր,
Որոյ ազգ իւր օտար եւ ատելի է յաչըս ձեր,
Սակայն ինքեանք իսկ կանայք երբայեցւոց պատմեն ըզքէն
Գըթասիրտ ոք լինել. ես եմ մայր առնըն անմեղի,
Չոր արդ դատի Պիղատոս եւ բըռունք ժանտը ամբաստանեն »:
Չայս ասաց Մարիամ. կայր Պորտիա հանդէպ նորին
եւ լի հիացմամբ ըսքանչացեալ հայէր ի նա.
Ձի ցաւոց զըթութեան յաղթեցին բարձր իմացութիւնք,
եւ միայն զարմացումն ունէր գրաւեալ զանձըն նորա:
Գոչեաց նա հուսկ ապա. « Է՞ն նա ուրեմն քոյդ որդի.
Դ՞ու ինքն ես Մարիամ, երջանիկ մայրն աստուածայնոյն »:
Ապա յայլ կողմն դարձաւ, եւ զաչս ափշեալս յերկինս յառեալ,
« Տեսէք, ասէ, զմայր նորա, ո՞վ դուք քան զայլ աստուածոս համայն
Աստուածքըդ վեհագոյնք, որք ինձ յանուրջըս յայտնեցայք:
Ոչ Արամազդ կամ Փիբոս կամ Ապոլոն անուն է ձեր.
Այլ զինչ եւ կոչիցիք, դուք յըղեցէք անշուշտ առ իս
Ըզմայր գերագունին յազգըս մարդկան, թէ մարդ է նա.
Եւ արդ ինքն աւագիկ մատուցանէ ինձ աղաչանս »:
Աստ դարձեալ ի նա՝ յաւել. « Մի՛ աղբրսեր դու բնաւ առ իս,
Այլ առ քո գերակատար որդիդ եկ տար զիս մանաւանդ,
Ձի զանձն իմ թափեցէ ի խաւարէ եւ յերկուանաց,
Եւ ակնարկեալ յիս հեռուստ, ցուցցէ զԱստուածըն ճըշմարիտ »:
Մարիամ յաչս հռովմուհւոյն սիրով զաչկունսն կառուցեալ,
« Չիարդ յուզեալ ես դու, ասէ. ապա սիրես ուրեմն զիս:

Ո՛հ, արդարեւ երջանիկ քան զամենայն մարս էի ես.
Որպէս եսըս սիրեմ՝ ոչ ոք ի մարց սիրեաց երբէք:
Մի՛ սակայն զըթած սըրտիդ այդուիկ կարդար զաստուածըս քո.
Դու ինքնին լեր օժանդակ, զի նոքա չեն կարող օգնել:
Բայց եւ դու զըտցիս անգոր, եթէ հրամանն աստուածեղէն
Սահմանեաց ըզմահ նորա. իսկ թէ զհոգին իւր Պիղատոս
Չարատէ անպարտ արեամբ, անշուշտ կացցէ նա զուարթերես,
Յորժամ Աստուածն աստուծոց զինք դատեսցէ ի յատենին »:
Պորտիա հայեցեալ ի նա՝ սկըսաւ ասել մեղմով.
« Չի՞նչ ի լի սըրտէս քեզ նախ կամ զինչ յետոյ բերից յառաջ:
Յըսփոփումըն քոց ցաւոց, եթէ սփոփումն ինչ իցէ այն,
Յայտ նախ առնեմ զի կամիմ անձամբ տալ ձեռնն սիրելոյդ.
Գիտասջիր ապա եւ զայս զի բնաւ ես ոչ աղաչեցի
Չաստուածսըն զայնոսիկ, զորոց դու այժմըդ խօսեցար:
Տեսիլ մի երազոյ՝ զոր ես տեսի խուն մի յառաջ,
Տեսիլ սուրբ եւ երկնային եւ ահաւոր միանգամայն,
Որպիսի չէր երեւեալ ինչ յանդիման մըտացըս ցարդ,
Ինձ թեւադրեաց առ աստուածսըն լաւագոյնս յաղօթըս կալ:
Թէ եւ քո չէր իսկ եկեալ, իմ պատրաստեալ էր օգնել քեզ.
Ձի տեսին այն ըզքէն բարբառեցաւ հըգոր բանիւք.
Այլ անհաս եւ սոսկալի էր երազոյն այնմիկ վախճան.
Չարթեայ եւ զըտի զիս թաթաւեալ ընդ քիրտըն ցուրտ.
Փութացայ գնալ տեսանել զամբաստանեալըն զայն ըզմեծ,
Եւ ահա յըղեցին աստուածքն ըզքեզ ըզմայր նորա »:
Չայս ասաց, եւ առ նաժիշտն, ում ի մեկնելն յիւրոց յարկաց
էր նորա հրամայեալ գալ ըզկնի իւր ի հեռուստ,
Ակնարկեաց մատչել առ ինքն եւ պատուիրէր զայս՝ ասելով.
« Երթ ասա ցըՊիղատոս՝ զի այրըն այն զոր դատի նա,
Է՛ մեծ ոմն եւ արդար եւ անշուշտ այր աստուածային.
Մի՛ պարտաւոր արասցէ զանմեղըն զայն անպարտական:
Ի ժամ քնոյս՝ տեսիլ մի զիս զարհուրեցոյց սակըս նորա »:
Ապա դարձաւ ի Մարիամ, եւ զայս առ նա յաւել ասել.
« Իսկ դու, մայր ցանկալի, մեղմացուջիր ըզցաւըս քո,
Եւ եկ երթիցուք ի հոյլ ծաղկանց զուարթացելոց
Նըշուլիւք արփույն ծագման, ուր ոչ լըսին ձայնք ամբոխին,
Եւ անդ պատմեցից զոր ինչ յանուրջս յայտնեցաւն ինձ »:
Լըռեաց Պորտիա, եւ երկոքեան իջին ի վայր:
Դիցապաշտ ազատուհին այն ծանրութեամբ հայէր յերկիր
Ամբռունչ անբարբառ, դեռ զարմացեալ ի միտըս իւր

Ընդ տեսիլ երազոյն, եւ ի նորոգ խոկս ընկըղմեալ:

Ինքն իսկ հրեշտակըն նորին ազգեալ էր նմա գերազըն զայն
Եւ նորանոր զարթուցեալ խորհուրդս ի միտսն եռանդունս,
Ի բախել եւ ի յուզել ըզգողար եւ նուրբ թելըս սըրտին:

Թօթափեալ զանձն ի խորին խոկմանցն՝ ասէ առ Մարիամ.

« Տեսի յանուրջս ըզՍոկրատ. ոչ ճանաչես դու զայրըն զայն.

Իսկ ես հըրճուիմ եւ խայտամ ընդ անուանելն իմում ըզնա,

Որ եկաց առաքինի քան ըզբնաւս ի մարդկանէ

Եւ իւրով փառաւոր մահուամբ ըզկեանսն պըսակեաց:

Ընդ այրն իմաստուն ըսքանչացեալ եմ հանապաղ,

Եւ զպատկեր իւր նըկարեմ հանդէպ աչացըս յարածամ:

Յանուրջս երեւեալ եւ յայտնեալ զիւր անմահն անուն,

Եւ ինքն, ասէ, սըխալի քեզ համարեալըս Սոկրատէս

Գամ յաշխարհէ որ անդըր կայ քան ըզկայան գերեզմանին:

Այսուհետեւ մոռացիր ըզքոյին զայդ զարմանս ընդ իս.

Չէ աստուած այն, որ ինձ թուեցաւն ի մտայլ ըստուերս իմաստութեան,

Եւ զոր դուք ի վերայ ձերոց բազնաց ցայժըմ պաշտէք:

Ինձ չէ ներեալ ըզբնաւ խորհուրդն աստուածութեան պարգել քեզ արդ,

Այլ ի գաւիթ տաճարին իւրոյ միայն տարայց ըզքեզ:

Ո՛վ գիտէ յայտոսիկ թերեւս աւուրս ըսքանչեկեաց,

Յորս յերկրի կատարի գործն այն վըսեմ քան զամենայն,

Եկեալ հոգի մի վեհագոյն՝ ի սըրբարանն մուծցէ գըքզ:

Եւ զի գըտար արժանի, կարեմ ասել առ քեզ եւ զայս.

Ոչ եւս այլ ի չարաց կըրէ ըլկանս ինչ Սոկրատէս,

Չիք դաշտ ելիսեան, ոչ դատաւոր առ մութ գետով.

Այդոքիկ սոսկ տըկար մըտաց դանդաշելոց էին ցընորք.

Անդանոր այլ դատաւոր դատի, եւ այլ արեգակունք

Փայլեն քան զայնոսիկ որ ենն ի ձորն ելիսական:

Անդ չափի ամենայն, արկեալ ի կշիռ եւ ի համար:

Չի՛ նըկունք յայնժամ թըլին մեծամեծ գործք առաքինիք

Եւ եղծեալ չըքանան ցընդեալք ընդ օդս իւր ըզփոշի:

Են ոմանք որ վարձս առնուն, յուղք ներումն գըտանեն.

Թողութեան արժանացաւ եւ իմ սըրտիս անկեղծութիւն:

Ո՛վ գիտող, Պորտիա, քան ըզշիրիմն անդր ամենայն

Այլազգ երեւի քան զայն զոր մեքըն կարծէար:

Քո ահեղն այն Հոգիմ անգամ՝ է հողակոյտ մի լի մըրջմամբք,

Մինչ սերտ արտասուաց կարեկցութեան շիթ մի միայն

Արժէ աշխարհ մի ողջոյն. լեր արժանի այդըմ շնորհի:

Տօն մեծ է այժմիկ ի սուրբ կայանըս վերնայնոց.

Արդ զոր ոչն յայտնեցաւ լիով եւ ոչ իմոցս աչաց,

Այլ զոր լոկ հեռուստ տեսեալ ըսքանչանամ՝ պատմեցից քեզ:

Մեծագոյնն ի մարդկանէ, եթէ սոսկ մարդ որ իցէ նա,

Չարչարեալ առաւել քան զոր որ ոչ չարչարեցաւ,

Եւ կամացն աստուածութեան հըպատակեալ խոր հըլութեամբ,

Կատարէ զառաքինի գործոց հանդէսըն գերագոյն.

Եւ այս ամենայն լինի միայն վասըն մարդկան:

Աչք քո տեսին ըզգործողն այսքան չըքնաղ արարուածոց,

Եւ Պիղատոս արդ դատի զնա, որոյ եթէ հեղցի արիւն,

Անպարտն այն արիւն գոչեցէ մեծ քան զամենայն՝:

Աստանոր լըռեալ տեսիլն՝ անդէն եղեւ աներեւոյթ,

Ի հեռուստ ձայնելով առ իս. 'Հայեաց'. եւ հայեցայ,

Եւ ահա գերեզմանք բացեալք կային շուրջանակի,

Եւ գնորք կախէին ի յերկնէ ամպք թանձրատարածք,

Որք ցեղեալ ի ներքուստ պատառեցան մինչեւ ի վեր,

Եւ յամպսըն գնայր ոմն անդ այր, յորմէ հոսէր վըտակ արեան:

Անհամար բազմութիւն մարդկան ցըրուեալ ի մէջ շիրմաց,

Անձկոտ բազկօք տարածելովք կայր եւ հայէր ընդ երթ նորին:

Հոսէին եւ ի բազմաց ի նոցանէ կայլակք արեան,

Յորմէ լայն դաշտն արբեցան եւ դողացան երերագին:

Տեսի զի անվեհեր ոգւով կրէին նոքա զտանջանս,

Եւ էին լաւագոյնք քան զորըս կեանն առ մեօք մարդիկ:

Յայնըմ վայրի փոթորկեալ մըրըրկախառն հողմ ահագին,

Եւ յածկեաց ըզդաշտսն գիշերաւ. յայնժամ զարթեալ եւ ես ի քնոյ »:

Լըռեաց նա, եւ եկաց հանգոյն այնմիկ, որոյ խորհուրդք

Յածեալք ընդ խորըս տեսչութեան՝ յանկարծ դողմամբ առնուն ըզկայ:

Մարիամ ըզմըտախոհ աչսըն յերկինըս դարձուցեալ

Ասէ ցըՊորտիա. « Զի՞նչ քեզ կարող իցեմ ասել.

Եւ ես իսկ չիմանամ զոր ի տեսլեանն յայտնեցաւ քեզ,

Բայց դու երեւիս ինձ արժանի մեծարանաց:

Անշուշտ ի սըրբարան անդր հոգիք վեհք մուծցեն ըզքեզ,

Եւ ի խօսել նոցին առ քեզ՝ լըռել ինձ անկ է ապաքեն.

Սակայն հարկ համարիմ ասել քեզ զայս ինչ պոժամայոս:

Այն որ զսահուն զայս երկին իւր ըզփըթթեալդ այդր ըզբողբոջ

Արար. անաշխատ, եւ մարդկան ետ ըզկենցաղ զայս

Լի հոգովք եւ վաղանցուկ հեշտ վայելիւք եւ դառնութեամբք,

Չի մի մոռացին ըզգերաբուն հոգւոյն ըզյարգ

Եւ գիտացեն զի յայնկոյս շիրմին բնակէ անմահութիւն,

Կոչի Որ էն, եւ է ստեղծող եւ դատաւոր տիեզերաց.

Կա ինքն է Աստուած նախամարդոյն այն Աղամայ
Եւ բազմաց յորդոց նորա եւ հօր մերոյ Աբրահամու։
Մէք ըզնա միայն պաշտեմք. այլ որ ի մեզ են արդարքն իսկ
Բզխորհուրդ պաշտամանն անգիտանան մինչեւ ցայսօր,
Թէպէտ այլք հրապարտեցաւ կարծեն գիտակ լինել այնմիկ։
Որ զայն սահմանեաց բարձրեալն Աստուած գիտէ միայն.
Կա ինքն զայն յայտնեցէ եւ ըսկըսեալ իսկ է յայտնել։
Յիսուս, մեծ մարգարէն սքանչելագործ եւ բանն Աստուած,
Զոր ահիւ Լ'անճառ խընդիւ, պատկառանք եւ հիացմամբ
Իմ որդի անուանեմ, այսր աղագաւ եկըն յաշխարհ։
Ոմն ի հոգւոցն անմահից ծանոյց առ իս թէ ծնայց ըզնա,
Որ Յիսուս կոչեցի եւ ըզմարդկան փրկեցեցէ զազգ։
Հոգիքն այնորիկ, զորքս հրեշտակս յորջորջեմք մէք,
Են եղականք իբրեւ ըզմեզ, սակայն աստուածքն Նլլաղայ
Եւ Հոռվմայ սոսկալւոյն, եթէ իցեն երբեք աստուածք,
Առ նոքօք համարին էակք եւեթ մահկանացուք։
Յորժամ յայրի անդ ծընայ զըսքանչելի մանուկն Յիսուս,
Դասք հրեշտակացն այնորիկ ըզնա երգովք փառատրեցին »։
Պորտիա մօտ առ նրմին խոնարհ անկեալ կայր անդանօր,
Բացեալ ըզձեռնս եւ ընդ երկինքս կարկառեալ հիացութեամբ,
Եւ ցանկայր պաշտել անդէն եւ մեղմ ձայնիւ կարդալ զԱստուած,
Այլ ըզգաց զի դեռ չէր կարող ձայնել զանունըն մեծ։
Յոռն եկաց, եւ ցաւագին աչօք յառեալ ի Մարիամ,
« Ոչ, ասէ, ոչ մեռցի նա »։ Իսկ Մարիամ կրրկնեաց առ նա.
« Ո՛հ մեռցի նա. վաղուց ըզկեանս իմ զայս ճընչէ բեռնըն վըշտաց.
Ինքն իսկ ասէր, Պորտիա, թէ յանձն առեալ է մեռանել։
Այլ ինձ եւ արգարոցն հետեւողաց ըզկնի նորա
Ոչ է հնար կալ ի վերայ խոր եւ թաքուն մեծ խորհրդոյդ։
Ո՛հ, ահա ի հոգիս իմ վերջոսին պատառին վէրք,
Որք խուն մի փակեալք ի լուր խօսից քոց զԱստուծոյ,
Այսրէն միւսանգամ բերանացեալք հոսեն զարին։
Ըզքեզ օրհնեցէ Աստուած, Աստուածն Աբրահամու։
Այլ դարձո յինէն ի բաց զարտօսրալից զայդ աչքս քո.
Զուր գիտ ջանաս ըսփոփել. ըզմահ ընտրեաց նա, եւ մեռցի »։
Աստանօր հնաւ ըզբանսըն եւ լըռեաց, եւ երկորեան
Այնպէս կացին անդ ընդ երկար, ի բաց ըզգէմսըն դարձուցեալ։
Հուսկ ապա որպէս որ որ ժամանեալ յօրհաս մահուն,
Դառնայցէ մի եւս անգամ հայել յերեսը մըտերմին,
Ասաց Պորտիա. « Ո՛վ քան ըզբնաւս անձկալիդ մայր,

Եկից ընդ քեզ եւ լացից առ տապանաւ մահացելոյն »։
Առ միմեանքս զայստօրիկ այսպէս սոքա բարբառէին։
Իսկ ամբողն եւ քահանայք տանէին զՏէրն առ Հերովդէս,
Յոյր ապարանսըն կանխաւ իսկ ընթանայր արդէն զըրոյց՝
Եթէ արդ Պիղատոս առաքեսցէ առ Հերովդէս
Ըզմեծ մարգարէն զայն ըզՅիսուս գալիւնացին։
Հերովդէս ժողովեալ անդէն ըզդաս դրանկաց իւրոց,
Անց բազմեցաւ եւ ասէ. « Այսօր տեսից թէ իցէ՞ սոռոյգ
Զոր ինչ զանէն զայնմանէ պատմէ համբաւըն դըրուատիչ։
Լըւայք եւ դուք զի բանիւ նորին հիւանդք առողջանան,
Մեռեալք կենդանանան, եւ ինքն արկեալ կայ ի շըղթայս.
Ընդ այս զարմանամ ես ոչ ընդհատ ինչ քան ըզձեզ »։
Զայս ասաց, սակայն լըռեաց զոր ինչ խորհէր նա ի սրբոյն.
Զի ասէր ի մըտի իւրում պարծեալ գոռոգութեամբ.
« Մարգարէն մեծագոյն քան զմարգարէս մեր համօրէն
Իմ առաջի խոնարհեալ կացցէ գերզ այր մի պարտաւոր.
Ես ինքն զայրըն դատեալ հրամայեցից նըշանս առնել.
Եթէ կարաց կատարել, որ ինձ անհնար իմըն թըլի,
Հրամանացս իցեն արդիւնք. իսկ անկարող եթէ զըտաւ,
Հատ ինձ ըզփառսըն վարկայց դատելոյ զայրն ականաւոր,
Որում ոստս արմաւենեաց մատուցանէր Երուսաղէմ
Եւ երգէր զովսանայն »։ Մինչ նա խորհէր դեռ զայստօրիկ,
Մեծաշառաչ թընդմամբ քայլից մըտին ի օրահըն քահանայք.
Իսկ Յիսուս դեռ եւրս կայր ի մէջ մարդկան բերաւորաց,
Որք խըռնէին ըզնովաւ եւ կամէին տեսանել զնա.
Ոմն յուզէր, ոմըն գոչէր, այլ ոմըն կայր, միւս ոմըն լայր,
Ոմն աաչէր, այլ ոմըն դառն անիծանէր, այլ ոմն օրհնէր։
Ըզհեզութիւնն համբերատար՝ որով նա գնայր յայնմ աղմըկի,
Գոյ հնար ումեք պատմել լեզուաւ, այլ ոչ է մարթ առնուլ ի միտ։
Նըկատէր զիւրօրն հեռուստ եւ զըսփոփումնըն զայն անանց,
Որ ըզքաղղր հիացումն արծարծելոց էր ի նոսին.
Թըլէր զխընդից արտասուս, զորքս հեղոց էին նոքա։
Բազումք ի նոցանէ գուն գործէին ի խոանն յայնմիկ
Մօտ երթալ եւ հայցել զնորա վերջին հուսկն օրհնութիւն.
Այլ խոժանըն գրոհ տըլեալ՝ յետս ըզնոսա վարէր անդրէն,
Եւ ապա պըտուտկեալ շուրջանակի պատէր զնոքօք։
Ընդ դասուց աշակերտացըն գըտանէր անդ եւ Պետրոս
Ծանրաբեռըն սըրտիւ եւ ի ցաւոց խոնջեալ աչօք.
Անդ էին Յովհաննէս, Կաթանայէլ եւ Ղեբէսս

Եւ բազումք յեօթանասնից եւ ի կանանց մտերմաց Փրկչին,
Մարիամ մագդաղեան, Մարիամ մայրն Զբեդեանց,
Բայց ոչ եւ քոյր Ղազարու, որ դնէր անկեալ մերձ առ ի մահ:
Մարիամ մագդաղեան տեսեալ զի կայր մի ոմն առ իւր,
Զոյր Յիսուս զաչս էր բացեալ, « Թէ զժամն, ասէ, յիշիցես դեռ,
Յոր նա զլոյս արեգականն վերըստին դարձոյց առ քեզ,
Օգնեա ինձ, եւ ընդ մէջ մոլեալ խրժիցըդ տարջիր զիս,
Զի տեսից եւ օրհնեցից մի եւս անգամ գէթ զայրն զայն
Զոր խընդրեն ըսպանանել » . այլ աղաչեաց նա վայրապար,
Զի այրն երախտապարտ չեղեւ կարող օգնել նրմա:
Պետրոս առ ցաւքս սըրտին ոչ հանդուրժէր մատչել յառաջ.
Յովհաննէս ի բարձրագոյն ուրեք տեղոջ կացեալ հեռի,
Հայէր ի Մեսիայն եւ աղօթէր. իսկ Ղեբէոս
Ասէր առ Մարիամ առ մայր որդւոցն Զբեդեայ,
Մինչ նա վըշտօք վարակեալ ծածկէր գերեսըս իւր քողով.
« Դու մայր ես երջանիկ. հայեաց յերկինս եւ ուրախ լեր:
Իսկ մայրն տառապեալ՝ որ ծնաւ զորդին աստուածային,
Ըզգործողն ըսքանչեւեաց, զարդարն անմեղ եւ զանարատ...:
Ընդ որ կոյս եւ դառնամ՝ զողորմ պատկերն նրկատեմ:
Ո՛վ մայր, իմանամ ըզցալսն որ տան քեզ համբանալ:
Դուք, հրեշտակքդ մահաբերք, զըթացարուք ի թըշուառն յայն,
Եւ մի տայք տեսանել նրմա զօրհաս մահու որդւոյն »:
Ի սըմին պահու ածին ըզՎատաւորն համայնից
Յապարանս Հերովդի եւ առաջի նորա տարան:
Այսգունակ եւ ոգիքն վրիժապարտք եւ խօլադատք
Հանդէպ մըտացն կացուցեալ զաստուածախնամն տեսչութիւն,
Վերագրեն նրմին խորհուրդըս երկրաւորս եւ դատին զայն.
Այլ յաւէժ էն փայլակէ գնոքօք զիւր շանթըն մօտալուտ:
Զարմացաւ ամբարտաւանն այն Հերովդէս, տեսեալ զՓրկչին
Ըզգէն տեսին եւ զանխոռվ հանդարտութիւնն անկարծելի,
Եւ ընդ երկար պըշուցեալ անթիթի աղամբ հայէր ի նա:
Հուսկ ուրեմն յաղթահարեալ հըպարտութեամբն զիւր զարմանս,
Ասէ առ նա. « Նըշանաց մարգարէիդ համբան հընչեալ
Ընդ բնաւ կողմանս ընդ այսօսիկ, յիմ իսկ ականջըս ժամանեաց.
Այլ բարբառ համբաւոյն յաւելու զիրս եւ կամ նուագէ,
Եւ դուն ուրեք զըրուցէ նա զարարուած ինչ որպէս էն:
Ի նըշանացն դատեցայց ես ըզնոցին մեծութեան չափ,
Որք թերեւս իցեն ի վեր քան զոր համբաւն քարոզեաց:
Ոչ թէ յերկբայս ինչ իցեմ զըսքանչեւեացն գործելոց,

Այլ ցանկամ տեսանել աստէն արդեամբք եւ սըխրանալ:
Եւ զի կայիր դու յառաջ քան ըզիննելն Աբրահամու,
Եւ ես մեծ քան ըզՄովսէս եւ զմարգարէսն համօրէն,
Ապա պարտ ուրեմն է քեզ անհամեմատ ըսքանչելեօք
Դեր ի վեր հանդիտանալ քան ըզնոսա զամենեսին:
Եւ զի մի յընտրութիւն նոցին լիցիս ժամավաճառ,
Ես ինքնին ըզմեծամեծսն առաջի արարից քեզ,
Արուեստըս արժանիս նըշանագործ մարգարէիդ:
Տես ըզլեառնըդ երկնաբերձ եւ ըզկամարըս տաճարին,
Եւ զաշտարակըդ զայդ փայլուն եւ ի բարձունս համբարտալեալ.
Ասա նմա զի անկեալ խոնարհեցի առաջի քո:
Ոսկերք Վաւթի հանգուցեալ կան արդ ի խորըս տաճարին.
Ո՛րքան ուրախ լիցի արքայն այն սուրբ տեսեալ զերուստղէմ.
Զիւրդ եւ մեք ցընծացուք ի տեսանելն անդ մեր ըզնա:
Ո՛ն ուրեմն, ո՛վ մարգարէ, ձայն տուր ոսկերց թագաւորին,
Զի զմութ կամարսն թողեալ՝ ելցէ արտաքըս կենդանի:
Բայց դու լուռ կաս: Հրամայեա զի յարուցեալ Յորդանանու
Եւ փոխեալ զընթացս ալեացն թանայցէ զերուստղէմ,
Եւ գնորին ըզբոցափայլ շուրջ զաշտարակսն պահպանեալ,
Դարձցի վերըստին խառնիլ ի ծով Գեննեսարէթ.
Կամ պատուէր տուր Սիովի զի վերամբարձ սարաւանդեալ
Կամ պատուէր տուր Սիովի զի վերամբարձ ժամանեցէ մօտ ի յերկինս.
Ի գլուխ լերինն Զիթենեաց՝ ժամանեցէ մօտ ի յերկինս.
Տեսցեն ազգք եւ զարմացին ընդ համասփիռ հովանին մեծ:
Լուռ կաս դեռ »: Զայս ասէր, եւ ոչ զիտէր ում ասէր նա.
Ոչ զիտէր զի որ բըլրոցն ահաւորաց տիրապետէր
Եւ իշխէր ի վերայ նուաճելոցն արքայութեանց,
Զէր ինչ այլ բայց եթէ հող հանդէպ նորին առ որ խօսէր:
Հերովդէս միւսանգամ զոչեաց առ նա. « Կա՛ն անմոռունչ »:
Յիսուս հայեցաւ ի նա վըսեմ ականարկութեամբ,
Յորմէ նա ոչ պատկառեալ, այլ համարեալ զայն մանաւանդ
Իբր ըզցոյց ինչ լուտանաց, յոտն եկաց լի սըրտմըտութեամբ.
Զոր տեսեալ կայիափայ եւ ըզդէպ ժամն առեալ պատեհ,
« Դու, ասէ, ինքնին տեսեր զինչ որ իցէ մարգարէդ այդ.
Կարկեցաւ մինչ խընդրեցեր գնորա նըշանս ինչ տեսանել:
Եւ զիւրդ նըմին հընար իցէ գործել ըսքանչելիս.
Այլ հաւաքայ յայն ամբողին եւ խօթամիտք ոմանք ի մէնջ:
Որ որ ժըպիրճ յանգուզն ոգւով եւ անսաստող չըլացութեամբ
Հակառակ կայ ուխտին եւ օրինացն Մովսիսի,
Կարիցէ՞ առնել նըշանս ինչ իբրեւ այր աստուածառար:

Կայիափա եղիցի խիտ վրէժխնդիր անարգանաց,
Որովք ըզմեր խոտեաց դա զուխտ եւ ըզժխեալ լեառնն Սինայ
Եւ զոր ի նմա յերեսաց աստուածութեանն զարհաւիրս,
Զորոտն ահագնալուր եւ ըզբարբառ գոչման փողոց,
Եւ զՄովսէս ի մալլ միգին ի գլուխ լերինն սարսելոյ:
Խորհեցաւ ամբառնալ զգլուխ եւ թագաւոր եւրս լինել.
Կուտեաց զիւրեւ ըզՀրէայս եւ ի նոցուն ձայն ցընծութեան
Եմուտ յերուսաղէմ. ամբոխն արկեալ արմաւենիս
Եւ զհանդերձսն տարածեալ զճանապարհաւն աղաղակէր.
Օրհնութիւն որդւոյ Գաւթի, զղըրդէր ուժգին լեառնն Սիոն,
Եւ սրահք տան Բարձրելոյն կըրկնեալ անդրէն բարբառէին.
Օրհնեալ թագաւորդ որ գայ յանուն տեառն Աստուծոյ.
Արփոցէք արմաւենիս, տուք ի բարձունքս զօրհնութիւն:
Օն յանուն ոսկերց Գաւթի եւ տապանին վըրդովելոյ՝
Յոր ամփոփեալ կան ոսկերք հօր քո մեծին Հերովդիսի,
Հանձիր, Հերովդէս, զանարգանացդ ըզվրէժ քինու »:
Ժըմեցաւ Փիլոն յայս բան Կայիափայ, զոր առեայր նա.
Իսկ Հերովդէս դառն աշպանաց բանիւք հրաման ետ եւ ասէ.
« Ագուցէք դմա սպիտակ հանդերձս հանգոյնս այնոցիկ,
Զոր զգենուն Հոովմայեցիք հասեալք ի բարձր աւագութիւն:
Պիղատոս, որ գիտէ հատուցանել վարձս արժանեաց,
Կացուցէ գնա թագաւոր, շնորհեալ պըսակս եւ ծիրանիս,
Ի լրումն հանգիսի ովսանայից շարմաւենեաց »:
Ասացեալ զայս, մեկնեցաւ. զինուորքն արկին ըզՅիսուսի.
Հանդերձս ըսպիտակս, այսպն արարեալ նախատանօք,
Եւ Հերովդէս ետ տանել ըզնա դարձեալ առ Պիղատոս:
Յեկելոց վասնն տօնին ամբոխն աճեալ ահագնապէս,
Անթիւ բազմութիւն մարդկան զընայր ընդ Յիսուսի.
Թընդայր քաղաքն համօրէն հանդերձ իւրովքն աշտարակօք:
Փիլոն զայն տեսանէր առանց բընաւ զանգիտելոյ,
Զերդ նաւուղիդ, որ նըկատէ զծովուն հոսանս յորդախաղաց,
Եւ ի սիրտ իւր խընդայ ի տես արեաց մըրըրիկելոց:
Գիտէր Փիլոն զի դեռ գոյր հերձուած ի մէջ ժողովըրդեան,
Եւ բերաւորք պատուէին դեռ ըզՅիսուս, բայց կայր անխոռով.
Մեծամեծըս փըքայր ի փառամոլ իւրում սըրտին,
Եւ ցնորեալ նըկըրտէր անդըր քան զամպըս բարձրանալ:
Առ կացեալսն զիւրեւ հաւատարիմ փարիսեցիս
Բանըս թըռչունըս բարբառեալ յըղէր ի մէջ խուռն ամբոխին,
Որ տակաւին վարանէր մըտօք եւ կայր տարակուսեալ:

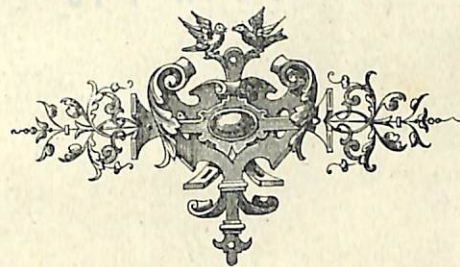
Զայս օրէն ի բաժակէ առն ոխերմի կայլակէ թոյն,
Որոյ շիթ իւրաքանչիւր բորբոքէ զտապ օրհասաբեր:
Արբանեակք Փիլոնի պէսպէս բանիւք եւ սաղրանօք
Եւ իւրեանց երիցութեան քաղցըր կամ խիտ ազդեցութեամբ
Գուն գործէին հրապուրել ըզժողովուրդն եւ ասէին.
« Համարի՛ք եթէ իցէ նորա գործեալ ըսքանչելիս.
Զուր նըմա հրամայեաց եւ Հերովդէս նըշանս առնել.
Ահա դուք ինքնին տեսէք զիարդ եկաց նա պապանձեալ:
Միթէ նմա հաւատաց ոք ի ծերոցն Խորայելի:
Անիծեալ լիցի նա որ զԱբրահամ թըշնամանեաց,
Եւ յամենայն կեանքս իւր իշխեաց զօրէնսն քամահել.
Աւագիկ քահանայն մեծ դատախազ լինի զառնէդ:
Ի ձեռաց թողուցմէ Աստուած զոր ինքն առաքիցէ.
Իսկ դա կայ լըքեալ աստէն, եւ տեսանէք զինքն ի չըղթայս:
Ըզնա դատին հեթանոսք, սակայն կարի ներողութեամբ.
Զի ոչ բովանդակ ճանաչեն զայրն ապըստամբող:
Այնդիկ որք կուրաբար ըսքանչանան ընդ գործըս իւր,
Թերեւս ըզդատաւորն աղաչեցեն վասնն նորա.
Բայց քաւ ի ձէնձ ընդ նոսին միաբանեալ մեղըս գործել.
Զի ժողովուրդ էք դուք ընտրեալ, եւ վասնն ձեր փայլէ տաճարն:
Եւ բոցք զոհիցն ամբառնան յերկինս ի բարձր սեղանոյն:
Աճիւն մարգարէիցն եւ սուրբ ոսկերք Աբրահամու.
Բարձրաձայն գոչեն առ ձեզ խընդրել ըզվրէժ հօրն մեծի »:
Այսպէս նոքա ջանային զամբոխն յինքեանս յանկուցանել.
Անսային հազարաւորք, տակաւ ոմանք վարանէին,
Եւ թիւ ուխտապահացն առաքիներաց նըւազէր յոյժ:
Այսգունակ մինչ բընութեամբ մըրըրիկայոյ զոռ փոթորկաց
Տապալեալ յանտառախիտ լերանց սընարս անկանին ծառք,
Կան աստ անդ մայրք, քամահեալ ըզսաստ ամպոց կուտակելոց:
Իսկ Պիղատոս ի շարժել զամբոխն ի գով վասն Յիսուսի,
Էր գաղտ տըւեալ յատեանն ածել զայր մի կապեալ նըշանաւոր,
Զորմէ ոչ տակաւ զըրոյցք համբաւէին յերկին յայնմիկ,
Մինչ նա չեւ տակաւին սլարաւանդեալ էր ի չըղթայս:
Յորժամ ամբոխն եւ քահանայք եկին անդրէն ի կապալթայն,
Ի բեմին կացուցաւ հանդէպ նոցին այրն կապեալ,
Որ ըզհրացայտ աչսն չըրջէր եւ զհատկըւեալ շունչն ունելով՝
Ի վայր խոնարհէր ըզպարանոց իւր բարձրավիդ,
Ոչ ի ցոյց ըստըրջանաց՝ ալ կատաղի մոլեգնութեան.
Ըզփըրփուր բերանոյն կլանէր առ մեծ զայրոյթ սըրտին,

Եւ ի կարչնեղ բազուկըս իւր շառաչէին չըղթայք նորա:
Պիղատոս ընդ աջմէ իւրմէ կացոյց անդ ըզՅիսուս.
Իսկ մարդասպանն որ կայր մօտ ընդ անկէ դատաւորին,
Ետես ըզՅիսուս արկեալ սախտակ ձորձ մի գլուհեւ,
Խորհեցաւ զի միում ումէք յերկուց կընքեալ կայ մահ,
Եւ խորամուխ բոցով էանց ընդ անձըն իւր խէթ կասկածի,
Մինչ սիրտ նորուն ակներեւ թընդայր տրոփէր ի լանջըս իւր:
Պիղատոս ձեռամբ ցուցեալ ըզկողմն աջոյ, սկըսաւ ասել.
« Ածէք մատուցէք ինձ զայրըս զայս իւր ոճրագործ՝
Որ դըրգեալ իցէ զամբոխն ապըստամբել ի կայսերէ.
Բայց իմ հարցփորձ արարեալ՝ փաստ ինչ ոչ զըտի յանըս յայսմիկ,
Որպէս եւ ոչ Հերովդէս. չըտամ ես թոյլ զի մեռցի դա:
Եւ զի հարկ է զկապեալ որ արձակել ձեզ ըստ տօնի,
Արձակեցից ես ըզնա՝ յետ խրատելոյ յառաջագոյն:
Սակայն դուք մոլեգնեալ չկամիք լըսել ինչ իրաւունս:
Արդ ասացէք, զո՞վ որ ձեզ արձակեցից յերկուց աստի.
Ըզհարաբբա՞ եթէ զՅիսուս, ըզկոչեցեալն ի ձէնջ Գրիստոս »:
Անդ զայ նածիշտն եւ ասէ զբան զայս Պորտիայ ցըՊիղատոս.
« Քա՛ւ ի քէն դատապարտել զաստուածային զայն այր արգար.
Այսօր յանուրջըս բազում անցք անցին ընդ իս վասըն նորա »:
Ասաց նա զայս, եւ ամբոխըն լուռ եկաց հարուստ մի ժամ:
Ի նոցա լրուութենէն զարհուրեցաւ սիրտ փիլոնի,
Առ որ եկին համախոհք նորա յայնժամ եւ պատմեցին
Թէ աստ եւ անդ կային դեռ արք ոմանք յարեալք յայրն ապըստամբ:
Ի հեռուստ հընչէին տըխուր հըծծանք եւս այնոցիկ,
Որք երբեմն էին համերք, անդամալոյձք, կոյրք եւ մեռեալք,
Եւ ըզՅիսուս կոչէին այր բարեգործ եւ մարդասէր.
Բայց մոլեգին ձայնք ամբոխին խափանէին զբարբառ նոցուն:
Այսպէս ի խոր անտառի, մինչ շընչէ հողմ մըրըրկալից,
Ոչ լըսի աղաղակ անոք մանկան մոլորելոյ.
Այսպէս խոհարհ իմաստնոյն անհետանան հանդէսը գործոց
Յանդիման պերճութեան արարուածոց տոնքացելոյն:
Գիտացեալ փիլոնի թէ յինչ խորհուրդըս Պիղատոս
Կացուցանէր ըզմարդասպանն հուպ առնթեր մարգարէին,
Եւ ըզվըտանգըն տեսեալ, խորխտով եթող ըզՊիղատոս,
Եւ լի գոռոգութեամբ վըստահացեալ յանձին իւրում՝
Կաշկանդել ըզգողովուրդըն բարբառովն եւեթ միով,
Եւ եկաց ի կապալաթայն, մինչ կայր խուժանըն զարմացեալ,
Եւ Պիղատոս ծաղրախառըն զայրութիւ հայէր ընդ նա:

Լոկով ակնարկութեամբ իւրով զամբոխըն լրուեցոյց,
Եւ զաչսըն սեւեռեալ՝ բարբառեցաւ օրինակ զայս.
« Հակիրճ բանիւ խօսեցայց առ ձեզ, որդիք Խորայելի.
ձանաչէք զիս եւ գիտէք եթէ զիարդ ատեամ՝ ես զայր
Որ ըզՄովսէս անգոսնէ, եւ նըզովեմ իսկ զայնպիսին
Որ չըրթամբք խօսի քաղցունս եւ զընացիւքն անիծանէ:
Առաջի ձեր դընեմ ըզփրկութիւն կամ ըզկորուստ.
Ընտրեցէք, Խորայելեանք, ըզհարաբբա կամ ըզՅիսուս:
Գիտէք դուք, գիտեմ եւ ես զի մարդասպան է Բարաբբա.
Գիտէ զայն եւ Պիղատոս. որոյ եթէ չէին ինչ կամբ
Ըզսիրտ ձեր յուզել եւ ի գորով ածել ըզձեզ,
Ոչ հանդէպ ձեր ըզդա կացուցանէր ընդ Յիսուսի,
Որ եւ աստ կախարդանօք կեղծաւորի զանմեղութիւն:
Այլ ես զանց առնեմ քըննել զխորհուրդ մըտաց Պիղատոսի.
Պարտելոցս անկ է լրուել. բայց չըկարեմ լըռել եւ զայն
Ձի կայք մերձ ի գլուրել ընդ զառիթափ խորխորատին,
Եւ համայն խեղացնորեալ կամիք ընտրել ըզձեր կորուստ:
Գըծպընի է ինձ խօսել, հարկ է սակայն զի խօսեցայց.
Ձի չէ պարտ վատթարանալ ցայդ վայր որդւոց հարցըն վեհից:
Այս Յիսուս...: Եւ զի՞նչ չիցէ ինձ մարթ արդեօք ասել աստէն,
Թէ զգորա զամենայն չարիս պատմել կամիցիմ ձեզ.
Հանդէպ ձերոցդ իշխանաց մերկացի զսեաւ նոցուն ըզբող,
Եւ զիմոյ բարբառոյս կախեալ կային կեանք իւր անդէն:
Հատաւ ի վերայ նորա մահու դատաւրձիւ,
Եւ վաղ հեղեալ էր արիւն իւր, թէ սպանանել օրէն էր մեզ:
Ի գորա բիւրուց չարեացն արկից ըզմին եւեթ ձեզ յուշ:
Գիտէ այրդ անագորոյն թէ կորուսցեն ըզմեզ Հոռոմք,
Եթէ ի գլուր ելանիցեն վտարանջութեան իւրոյ խորհուրդք:
Բիւրաւոր ունկընդիւրք կային խըռնեալ շուրջ ըզնովաւ,
Մինչ պատմէր զաւերումըն քաղաքիս պաշարելոյ
Եւ զԱստուծոյ տաճարին ըզտապալումն հողաթաւալ,
Եւ դուք ըսքանչացեալ կայիք ընդ այրըն կուրութեամբ:
Ինք չողորմի ձեզ բընաւ. նկատէ զարկածըս Սաղիմայ,
Գիտելով եթէ ինքն իսկ է պատճառք այդմ արկածից,
Եւ ոչ դադարէ նա ի գործոյն յոր ձեռն էարկ:
Աչք նորա տեսանէն ծըխեալ զտաճարըն բոցակէզ,
Ընդ նըմին եւ ըզլեռունըն կործանեալ անկանգնելի,
Եւ զքաւութեան զոհից սեղանսըն տապալեալ անկեալ յերկիր.
Տեսանէ յողբս համակեալ ըզգերամբարձն Երուսաղէմ՝

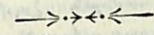
Որգունակ ի ծարաւոտ անապատի, ուր ոչ գոյ բնաւ
Աղբիւր ջրոյ կենդանւոյ, տերեւաթափ առնէ մըրրիկն
Ըզձառն մենաւոր ըզտենշալին անցաւորաց:
Քարչեալ ըզՅիսուս՝ տարան ի սին մի կապեցին
Եւ ըզնա գան հարին անդէն. արիւնն հոսէր աղբերաբար:
Զայն տեսեալ Եւովայ, ի յերկնից էջ ի վայր յերկիր,
Եւ իբրեւ մարդ խոնարհեալ մատուցանէր նըմա պաշտօն:
Ապա զմարմնով նորուն արկին քղամիդ կարմիր եւ ծիրանիս,
Զեղէզն ետուն յաջոյ ձեռին, բոլորեցին պըսակ ի փշոց
Եւ եզին ի գլուխ նորա, ուստի բըխեաց աղբիւր արեան.
Եւ ապա... Բայց անկանի աստէն քընարն ի ձեռանէս.
Զբբաւեմ պատմել ըզբնաւ տանջանս Որդւոյն աստուածայնոյ:
Վիշաք Փըրկչին յուզեցին դարձեալ ըզսիրտ Պիղատոսի,
Որ եդ անդրէն ի մըտի ջանալ ածել զամբօխն ի գուլթ.
Ակնարկեաց առ Յիսուս՝ ըզհետ իւր գալ ի կապալաթայն.
Եւ նա գայր պարտասեալ եւ դանդաշուն ի քայլս ոտին:
Պիղատոս ցուցանելով ըզնա ձեռամբ՝ աղաղակեաց.
« Զայրբդ զայդ աւագիկ ածեմ այսրէն արտաքս առ ձեզ,
Եւ ասեմ միւսանգամ թէ բնաւ դա չէ մահապարտ որ »:
Յիսուս մատուցեալ յարաջ եկաց հանդէպ բեմին,
Ունելով քղամիդ կարմիր եւ ըզպըսակ արիւնաներկ:
Գըթալիւր բարբառով ասէ ցամբօխըն Պիղատոս.
« Աւագիկ այրբդ ցըձեզ ». եւ մինչդեռ նա բարբառէր զայս,
Յիսուս խանդաղատեալ ի տես ցաւոց աշակերտացն
Եւ այլոց ընտրելոց, անդէն առ գունդըս հրեշտակաց
Որք շուրջ զիւրեւ բոլորեալ կային՝ հարեալք ըզգողանի,
Տայր վերին թաքուն պատուէրս ի մըխիթար վըշտացելոց,
Ոչ բանիւ բերանոյ, զի լոկ երեսքըն խօսէին,
Յայտ արարեալ զի պարտ էր նմա հեղուլ զարիւն իւր ի խաչի,
Մեռանել եւ հանգչել ընդ նընջեցեալսն ի հող մահու:
Պիղատոս խորհէր դարձեալ ըզխուժանին կակղել ըզսիրտ.
Այլ խըստասիրտ յամառութեամբ ամբօխն անդրէն աղաղակէր,
Եւ ուժգին քան ըզնոսա գոչէին դասք քահանայից
Եւ ասէին. « ի խաչ հան զդա »: Իսկ Պիղատոս ասէ ցասմամբ.
« Օ՛ն առէք ըզդա ի ձեզ եւ դուք ձեզէն հանէք ի խաչ »:
Զայս խօսեալ սրաթեւ բանիւք, կամէր զընալ լի բարկութեամբ.
Բայց ըզհետ իսկոյն հասեալ ասէ առ նա Կայիափա.
« Օրէնք մեր վըճուեցին եթէ պարտի դա մեռանել.
Զի որդի Աստուծոյ զանձն իւր առնել մըտաբերեաց »:

Երկեալ Պիղատոս ի լուր անուանն աստուածորդւոյ.
Խռովեալ եմուտ յապարանսըն եւ եհարց անդ ըզՅիսուս.
« Աղէ ասա, ուստի՞ ես՝ դու ». եւ Յիսուս չետ պատասխանի:
Պիղատոս զայրագնեալ ընդ այն ասէ. « Զիսոյն ընդ իս.
Ո՛չ գիտես եթէ յիմ ձեռս են կեանք եւ մահ քո զըլխովին »:
Պատասխանի ետ Յիսուս. « Ոչ ունէիր դու յիմ վերայ
Իշխանութիւն եւ ոչ մի, թէ չէր տըւեալ քեզ ի վերուստ.
Բայց մեղապարտք են նոքա որք ամբաստան լինին զինէն »:
Պիղատոս դարձաւ այսրէն ուր ժողովեալ կային Հըրեայք,
Որք յիւրոց կերպարանացըն խելամուտ մըտացն եղեալ,
Մեծածայն գոչէին ընդդէմ նորա եւ ասէին.
« Եթէ զայրդ արձակես, ոչ բարեկամ ես դու կայսեր.
Հակառակ է կայսեր, որ կոչէ զանձըն թագաւոր »:
Դառնացաւ Պիղատոս, այլ եւ մեղկեալ վատթարացաւ.
Եւ մինչ զայլ հնարըս թողեալ՝ զամբօխ մարդկանն երգիծանէր,
Նոքա դիմեալ խրոխտաբար եւ ըզՓըրկչիչըն պաշարեալ,
Զարաշուք յաղթանակաւ առեալ տարան ըզնա ի մահ.
Իսկ վատասիրտ Հռովմայեցին չոգաւ յիւր վանսըն թաքնաբար:

ՀԱՆՈՇՏՈՒԿ

Մ Ե Ս Ի Ա Կ Ա Ն

ԵՐԳ ՈՒԹԵՐՈՐԴ

ԿԼՈՊՅՏՈԿԻ

Մ Ե Ս Ի Ա Կ Ա Ն

Ն Ա Խ Ա Գ Ի Ր Ո Ի Թ Ի Ի Ն

Ելով ազդ առնէ յերկինս զմտաւոր մահն Յիսուսի: Կացուցանէ շուրջ զլար-
ձամբն Գողգոթայ զհրեշտակս երկրի եւ նուիրագործէ զվայր մահուան Մեսիայի:
Պաշտէ զՄեսիա, մինչ նա զխաչափայտն բարձեալ գայ: Գարբիել զհոգիս նախա-
հարցն առեալ ածէ յարեգակնէն ի լեռն Չիթենեաց: Մինչ Սատանայ եւ Ագրամե-
լէք թեւածեն յաղթողարար շուրջ զՄեսիայիս, Ելովս հոսէ զնոսա գահալէժ ի
ճոշն Մեռեալ: Յիսուս հասեալ ի Գողգոթա, խօսի առ որս աշխարհն զնա: Եկեալ
առ ոտս խաչին, մատնի ի ձեռս խաչահանուաց: Աղօթք Աղամայ: Աստեղք ի
սահմանեալ կէտ ընթացիցն ժամանեալ, յայտ առնեն յերկինս զժամ խաչելու-
թեանն Յիսուսի: Լսեն արարածք համօրէն: Հայի Հայր Որդին, մինչ հանեն զնա
ի խաչ: Ելովս ծանուցանէ տիեզերաց զհեղուճն արեան նորա: Մեսիա խնդրէ թո-
ղութիւն վասն մարդոյն: Բարձ միւյ ի կախելոցն չարագործաց: Ուրիշ ածէ հան-
դէպ արեգական զհոգիս մարդկան չեւ եւս ծնելոց: Խաւարի արեգակն եւ շարժի
երկիր: Չարչարանք Յիսուսի ի խաչին: Ուրիշ ածէ յերկիր զհոգիս սերնդոց մարդ-
կան հանդերձելոց: Յառնէ մրրիկ եւ անկանին շանթք ի ճոշն Մեռեալ: Յամբառնալ
Ելովս յաթոռն Աստուծոյ՝ պատահէ երկոցունց հրեշտակացն մահու առաքելոց
յերկիր, որք գան եւ եօթնիցս շուրջ զխաչին սաւառնեալ յածին: Սոսկումն նախա-
հարցն ի տեսանելն զնոսա: Աղօթէ Եւս, եւ միով ակնարկութեամբ փրկին ժա-
ռանգէ զհանգիստ կենացն անվախճանից:

Ե Ր Գ Ո Ի Թ Ե Ր Ո Ր Դ

Ո՛վ որ տեսեր ի Սիոնի ըզսըրբագոյնն յերգիչս Էին
եւ ուտար ի նմանէ, մինչ նա Հոգւոյն ազդմամբ ոգէր
Թէ զիարդ Բարձրեալն եթող ըզմեծ մեռեալն ի ժամ մահուն,
Օ՛ն ուտ եւ զիս, Մուսա, զիտակդ երկնիցքն խորհրդոց,
Եւ քեզ նուիրելոյս կըթոտ քայլից լեր առաջնորդ
Ընդ գիշեր խաչեցելոյն. յահեղահարաշ սըրբարանին
Կամիմ դիտել զօրհասականն, եւ զառկայծ աչս եւ զմահ ի դէմն,
Ըզկերսն ամենագեղս եւ զհաշտարար կայլակս արեան,
Եւ թէ զիարդ ընդ մահուն ոգորեցի նա սարսուլով,
Եւ ի մըթան խոնարհեալ ըզգլուխ իւր սուրբ, լոնցէ ի սպառ:

Յերեսացն Աստուծոյ սաւառնացեալ գայր Ելովս
Գոգ անտես յանմահից, այնպէս սլանայր շոյտ ընդ երկինս,
Ի ձախում զերկնաւոր կալեալ պըսակ եւ զփողն յաջում:
Անդ հըպագոյնն Էին քրովբէն ազդեաց յերկինս ըզպառգամ գայս.
« Ըսկըցին հանդէսք տօնից, եւ ի հանուրց արեգականց
Ելցեն օրհնութիւնք յաթոռ վերնոյ դատաւորին:
Եհաս ժամ գիշերոյն եւ զողջակէզն առեալ բերեն »:

Երկինք համօրէն լըւան զբարբառն գոչողին,
Որ անդէն սլացեալ ի վայր՝ թեւէր զբարձամբըն Գողգոթայ:
Ի ձայն նորին՝ շուրջ զիւրեւ ժողովեցան հրեշտակք երկրի,
Յօրինեալ բոլորակ շըրջապարոյր բոցածաւալ:
Ելովայ թողեալ զնոսա եւ վեհ զնացիւք սաւառնելով՝
Եկն եւ էջ ի կատարն Գողգոթայ եւ անդ եկաց.

ի վերայ երեսաց խոնարհեցաւ երիցս յերկիր.

Յոռն ապա կացեալ անդրէն եւ ըզբազուկսն տարածեալ
կարկառեաց ի բլուրն կոյս եւ հայեցաւ ի Մեսիայն,
Որ շուրջ պատեալ ի Հրէից՝ ի հեռուստ գայր դանդաղաքայլ,
Քան խաչին՝ առաւել ծանրաբեռնեալ մեղօք մարդկան:
Անդ ըզբազուկսն վերամբարձ կալեալ՝ ասաց զայս լելովա.

« Լուր, երկին, եւ ուրախ լեր. լուր եւ դու, դժոխք, եւ դողացիր:
Յանուն Էին եւ այնր որ գայ հեղուլ զարին իւր աւաղիկ,
Յանուն Հոգւոյն, որ զլոյս երկնից ծագէ յոգիս մեղաւորաց,
Դուրիազործեմ՝ զայս բլուր, ըզվայր մահուան Աստուածորդւոյն.
Երիցս սուրբ է Բարձրեալն, որ էր եւ է եւ եղիցի »:

Այնպէս կայր հիացեալ անմահն յասելն զայսոսիկ,
Ձի փայլք ճառագայթից իւրոց շիջեալ աղօտացան:
Բայց ոչ հանդուրժեալ ի լրոտութեան կալ ընդ երկար,
Ըզձեռսն իւր մածեալս խոնարհեցոյց ի վայր առ նա,
Որ ընդ բեռամբ խաչափայտին կորացեալ գայր դեղեւելով,
Եւ անկեալ յերեսս յերկիր՝ մատուցանէր զաղօթքս զայս.

« Արարիչ եւ մարդասէր, որ ի սեղանն մատչիս արդ,
Ի մեռանել ըզմահ չըքնաղ եւ սքանչելի քան զամենայն.
Որ տրդայ եղեալ լացեր ի քարայրին Բեթլեէմի,
Մինչ երգէաք օրհնութիւնս. իսկ այժմ ի գալլի ի Գողգոթա՝
Զարմացումն կայ լըռեալ, զի առաւել եւս հրճուեսցի.
Որ առնես գործս բարիս, բարձունս եւ վեհս եւ փառաւորս
Եւ յերկիր այսրէն ածես զանմեղութիւն երկնահաճոյ.
Կենդանարարող մեռելոց, բարձող մահուն յաւիտենից,
Կամ որպէս կոչեն մարդիկ, զառն ի զենումն նըլիրեալ,
Լուր խորոց սըրտիս հայցման զոր այժմ առ քեզ մատուցանեմ,
Կացեալ ի տեղւոջ յոր ընդ հուպ քոյդ հեղցի արիւն:
Ի շիջանել աչացըդ քոց եւ մինչ մահու դալուկն յետին
Ըզքեւ ծաւալի, լ'երկինք երկնից փախչին դողմամբ,
Եւ ի քեզ յօրհասականըդ պըշուցեալ հայի սոսկ Էն,
Զօրացո զիս ի միջոյ թանձր մըթոյն պատելոյ գքեւ,
Ձի մի՛ անօգնական երեւազին նուաղեալ անկայց,
Այլ ըզմահ քո տեսից բտուերամած մըռայլ աջօք,
Մինչ զինեւ տիեզերք տատանիցին ի խաւարի:
Յառաջնոյ անտի մարդոյն մինչ ի վերջինն յաղամայնոց,
Որոց փողն յարութեան տացէ նորոգ կենդանութիւն,
Լըւիցեն բընաւք ըզձայն քո հաշտարար, յորժամ դարձեալ
Հաստիչ եղեալ զոչեսցես թէ՛ Կատարեալ է ամենայն:

վաճ հոգւոցն փըրկելոց, որք ահա գան լի ցընծութեամբ,
Եւ հանդերձր նոցա փայլեն, արեամբ գառինըդ լըւացեալք »:

Յոռն եկաց լելովա, եւ ըզհրէշտակս երկրի սըփռեալ՝
Յիր այսր եւ անդր կարգեաց ըզգագաթամբն Գողգոթայ:
Կէսք խըմբին յամալ մի ցածուն, այլք ծածկեն զլայն թիկունս լերանց.
Այլք դադարեն ի մեղմաշարժ մայրից կատարըս մըտախոհք.
Իսկ լելովա մեկնեցաւ եւ ել ի ծայրըս տաճարին,
Ուր ժողովեալ էին դասք պաշտօնէից ահաւորաց
Վերնոյ տեսչութեանն, որ ի հեռուստ վարէ զաշխարհ,
Հրէշտակք երկրի, վերակացուք դատաստանաց լազգի մարդկան,
Եւ պահպանք քրիստոնէից եւ վըկայիցն հանդերձելոց:

Գաբրիէլ, որ ի գունտ արիւնոյն յըղեալ էր ի Փըրկէն,
Քաղցրաձայն հընչմամբ թեւոցն էջ ի փաղփուռ տաճար նորին,
Եկաց յանդիման խըմբից հոգւոցն նախահարց,
Եւ ցուցեալ դողդոջուն աշով զՅիսուս, ասաց նա զայս.

« Կայր եկայք, նախահարց, զի կարիցէք նըկատել քաջ.
Փըրկիչն ըզխաչն բարձեալ՝ ի մահառիթ բլուրն արդ տանի:
Ի բարձանց կըրկնաւատար լերինդ, ուր նախ դատեցաւ նա,
Տեսանիցէք զարեանն հեղումն առ սէր որդւոցդ եւ վասն ձեր,
Ի փըրկութիւն սերընդոց չեւ ծընելոց ի կեանս անմահ »:

Զայս ասաց սերովբէն եռանդնալից, եւ նոքա լուռ
Ըզհետ իւր զընային զըւարճախառն թաղծութեամբ,
Զընթացսն երագեալ իբրեւ ըզթռիչքս մաղթանաց
Հախրելոց աստեղց յաստեղս ի վառ սըրտէ աղօթողին,
Եւ Գաբրիէլ յառաջոյ կարապետէր պայծառ դասուն:
Ի մերձիկ նոցին ի լեռունն Ձիթենեաց, կանխեալ Ադամ
Անդր հասեալ՝ անկաւ խոնարհ, եւ համբուրեալ զերկիր՝ ասէ.

« Վերջսին տեսանեմ ըզքեզ, երկիրդ իմ մայրենի.
Անդըստին յերեկոյէ անտի մահուս՝ ընդ բազում դարս
Ի քո խաղաղաւէտ ծոցիդ, ո՛վ մայր, հանգուցեր զիս,
Եւ այլ ոչ եւրս տեսի զդաշտսըդ խըռնալըս մեռելովք:
Ողջոյն ձեզ, ոսկերք մարդկան. դուք յարիշիք, ո՛վ որդեակք իմ:
Արդ խայտամ ցընծութեամբ եւ ողջունեմ ըզժամըս զայս,
Յոր բարձան յերկրէ անէծք, եւ օրհնութեան հընչեաց բարբառ:
Մատուցին փառք փըրկողին, որ ահա գայ մատնիլ ի մահ »:

Զայս ասէր, եւ ըզմըտաց իւրոց խորհուրդըս թաղծագինս
Արգեւեալ ի խորս հոգւոյն, կայր եւ հայէր լուռ անբարբառ:
Իսկ լելովա, որ կացեալ ի տաճարին սըրբոյ կատարն,
Ի բարձանց անտի զգալուստ նահապետացն յակն արկանէր,

Դարձուցեալ գերեսըս իւր՝ ետես անդէն ըզՍատանայ
 Էւ ընդ նմա զԱղբամէլէք, որք ըզխաչիւն սաւառնեալ
 Ընդ օղբս ճախրէին յոխորտապանձ վայրագ խընդիւ,
 Յուշ ածեալ զոր գործեցին եւ զոր յապայտն գործեսցին,
 Էւ ի թոխս անդ իւրեանց առեալ շըրջան մեծատարած,
 Էւ ելեալ քան զամպս ի վեր, յերկնից կամարս հասանէին:
 Ելովա զարդարեալ սքանչելաշուք փառօք իւրովք,
 Էւ լուսով մեծի աւուրն երեւելոյ փայլեալ պայծառ,
 Ի տաճարէն սըլանայր ընդդէմ՝ յաւերժ մեղապարտից:
 Արհաւիրք աստուածեղէնք յածէին շուրջ զանձամբ նորա.
 Մեղմ սըղոխք փոխէին ի փոթորիկ ահագնամոռնէ.
 Յընթանալ իւրում զընացքն էին հանգոյն գնացից զօրու,
 Ոյր ընդ ոտիւք դըղըրդեալ տատանիցին ժայռք ապառաժք.
 Սուրային յառաջոյ՝ նորուն որոտք եւ փայլակունք:
 Հոգիքն ապրտամբք լուան զգալուտ իւր եւ տեսին,
 Էւ ընդ վայր ջանային թաքուցանել զգարմանս իւրեանց:
 Աւին ըզկայ, եւ առաւել մըթագնեցան երեսք նոցուն.
 Թուէին նոքա երկու սեաւ վէմք կանգնեալք ի խոր տարտարոսին:
 Զուարթնոյն հասեալ իբր ըզջանթ, եկաց հանդէպ եւ խօսեցաւ.
 « Ո՛վ դուք, զոյց դըժոխք եւ եթ գիտեն պատմել զանուն,
 Օ՛ն ի բաց մեկնեցարուք ի նուիրական վայրաց աստի,
 Ուր աչք ձեր տեսանեն զանմահից ծիր լուսապայծառ.
 Մինչ յոր վայր ծաւալին երանելեացն յետին նըշոյլք,
 Անդ չէ՞ ձեզ մարթ սողալ յերկրի եւ կամ ընդ ամպս արփաթեւել »:
 Զայտոսիկ սերովբէն առ ապրտամբսն տայր պատուէրս:
 Այլ հիկէն կըրկին մըռայլ ամպրոտք հրոսեալ ի գլուխ լերանց,
 Էւ ի ծոց իւրեանց բոմբիւնս որոտածայնըս յարուցեալ,
 Ահագնաղզորդ թընդմամբ գոռան ընդ ծամածուռ հովտացքն խորս,
 Մինչեւ մըրըրիկ սաստկաշունչ հասեալ ի բաց վանէ գնոսին,
 Դոյն եւ նոքա խորհէին առ Զըւարթունն առնել դարձուած:
 Առ վայրագ զազանութեանն եւ վրէժխընդիր ժըպիրհ փինտուն՝
 Ըզյօնսըն պոքստեալ՝ թաւալէին աչքս հրացայտ:
 Անդ ելովա հայեցեալ սաստիւ յերես իւրեանց՝ ասէ.
 « Լըռեցէք եւ փախերուք. թէ իմ եկեալ էր զօրութեամբ,
 Զոր ինձ ետ բարձրեալն Տէր, անդէն շանթիւ բարձր բազկիս
 Ըզձեզ վըտարէի հալածականս ի տեղւոջէս.
 Գամ սոսկ յանուն Որդւոյ մարդոյ, որ զխաչն ահա բարձեալ բերէ.
 Օ՛ն յանուն յաղթողին անդընդայնոց՝ խոյս տուք աստի »:
 Ընդ բանին փախեան նոքա, նըսեմացեալք քան ըզգիշեր.

Խուճապ արհաւրաց պընդեալ զհետովք քայլից նոցին,
 Ընդ աւերակըս Գոմորայ վարէր գնոսա ի ծովս Աղտից:
 Զըւարթունքն եւ նախահարք տեսին զհապճեալ փախուտ նոցուն,
 Մինչ քրովբէն ալսրէն փառօք գայր յաշտարակըս տաճարին:
 Իսկ Յիսուս հասանէր յուրս բըլրոյն մահաբերի,
 Խոնջեալ վաստակաբեկ, յայտկոյս եւ յայն դեղեւելով:
 Արիւնուշտ ամբօխ մարդկանն յայնժամ՝ կալաւ զոմն ուղեւոր,
 Որ ահիւ իջանէր ընդ զառիվայրն Գողգոթայ:
 Էւ ետուն նըմա բառնալ ըզխաչափայտ պարտասելոյն:
 Ի մէջ ժողովըրդեանն՝ որ ըզկընի նորա երթայր,
 Էին եւ կանայք, որ զնա կոծովք աշխարէին.
 Ոգիք դիւրագորովք, սակայն յարեալք ի սընոտիս,
 Էւ դեռ անկարողք ի ճանաչել լիով զԱստուած.
 Վաղանցուկ գովթն այն իւրեանց ըզգայական էր մանաւանդ
 Քան ի սըրտիցքն բըլեալ ազնւական խանդաղատանք:
 Լըւաւ զողբ նոցին Յիսուս, դարձաւ ասաց նա ցընոսա.
 « Գըտերք Սաղիմայ, մի՛ լաքք աստէն ի վերայ իմ,
 Այլ լացէք ի ձեր վերայ եւ ի վերայ որդւոց ձերոց:
 Եկեսցին աւուրք ցաւոց անդոհականք՝ յորս ասիցեն.
 Երանի՛ ամլոց եւ բնաւ որովայնից՝ որ ոչ ծընան.
 Երանի՛ եւ ըստեանցն իցէ որ ոչ դիեցուցին.
 Անդ նոքա սկըսանիցին յայնժամ ասել լերանց՝ բըլրոց,
 Զի անկցին ի գլուխ իւրեանց եւ ծածկեսցեն զամենեւեան:
 Զի՛նդ փայտ դալար թէ՛ զայս առնեն, իսկ զի՛նչ ընդ չորն լինիցի »:
 Յիսուս ի սեղանոյն մեծի կատարն եկեալ եհաս,
 Էւ ի վեր հայեցաւ յամենակալն դատաւոր.
 Անդ յայնժամ խաչահանուացն առեալ ըզխաչն յուսոց իւրոց,
 Ի կոյտս ոսկերացքն մեռելոց կանգնեցին զայն,
 Որ վերամբարձ ընդ երկինս արձանացեալ եկաց անշարժ:
 Ըզտօնական զայն սուրբ տիւ լուսաւորէր դեռ լոյս քաղցրիկ,
 Էւ մանունքն յարարածոց շընչէին զօդ կենդանարար.
 Այլ յական թօթափել ըսկըսանէր ահա երկիր
 Ի թաքուն անդընդային խորսըն սարսել մեղմ երերմամբ.
 Ի վերայ երեսաց երկրի յառնէր մըրըրիկ հողմոյ,
 Որ փոթորկեալ մըռընչէր ի սորս այրից զահաւանդաց.
 Սասանէր եւ խաչափայտն, առ որով կայր Աստուածորդին:
 Էտես զայն Աղամ եւ ոչ կարաց սիրտ իւր ժուժալ.
 Հերարձակ, հրափայլ ալաիւք, թեւատարած դողդոջ բազկօք
 Ի հուսկ եզր ըսպառուածի լերինն երթեալ՝ ծունըր կըրկնեաց:

Մինչ կայր հայեր, լոյս յերկնից փայլատակեաց յաչքս նորին.
Ոչ եւս այլ աշնուհետեւ թըւէր նա մարդ մահկանացու.
Լայր առ խընդին. ցընծութիւն, կենդանութիւն անմահական,
Սարսուռ, թախիծ եւ զարմանք հեղան ողջոյն յանձըն նորին:
Ըզգեղումն իւրոյ հոգւոյն յայտնեալ բանիւ՝ յաղօթեւ կայր,
Եւ հրեշտակք լըսէին՝ մինչ յաղօթել իւր ասէր նա.

« Ոչ կարեն սերովբէք տալ քեզ անուն ինչ սեփական.
Ընկըմեալք ի սէր քոյին եւ զանհուն փառսդ ածեալ ընդ միտ,
Յարտօսըր լուծանին եւ լըռութեամբ պաշտեն ըզքեզ:
Իսկ ես կարդամ ըզքեզ որդի, եւ լըռեալ լամ իբր ըզնոստ:
Իմ որդի է Յիսուս. ո՛հ, եւ զիմօր հանդուրժիցեմ՝
Այսքանոյ հըրճուանաց եւ թաղծանաց միանգամայն:
Ո՛վ հրեշտակք, որ կայիքդ յառաջ քան զիս, այլ ոչ քան զնա,
Ի վայր զաչսըզ դարձուցեալ տեսէք զորդին իմ ըզՅիսուս:
Արդ օրհնեմ ես զերկիր, օրհնեմ ըզհողն յորմէ տեղծայ:
Ո՛վ բերկրանք, որք զանմահից անգամ ըզիրտ բաւեն լընուլ:
Քանի մեծ եւ անհաս են խորք մըտաց աստուածութեան.
Զխարդ վերնոցըն քաղցրանան նուիրականքդ այդորիկ ժամք,
Որք չըքնող ըսքանչեւեաց գործովք զիրեարս յաշորդելով,
Ի սրաթոխ թեւս իւրեանց բարձեալ բերեն իւրաքանչիւր
Զանանց երանութիւնս, յորս եւ ես միշտ վայելեցից:
Տուք ըզբարբառ ձեր ինձ, երկինք, զի գոչեցիք ընդ տիեզերս.
Ամբարձ ըզգլուխդ ի հողոյ, այսր արի եկ, ո՛վ ազգ մարդկան,
Գեղեցիկ զարդարեալ յաղերսահայց արտօսք աչաց:
Առ բացելով տապանաւն աւադիկ կայ Սուրբըն սրբոց, —
Որ մահուամբ իւրով ըզձեզ՝ ըզսիրելիս իւր փըրկեցէ:
Որ բընակէքդ ընդ յարկաւ ոսկեձեղուն ապարանից,
Ըզպըսակս ի բաց եղեալ՝ փութացարուք այսր հասանել.
Եկայք եւ դուք, որք յանչուք ի կաւակերտ հիւղսըն կայցէք:
Այլ աւաղ, ոչ լըսեն նոքա զբարբառ իմ խանդակաթ,
Որպէս եւ ոչ այնորիկ զորըս ծածկէ մահն ընդ շիրմաւ:
Բայց դու, բազումոգորմ երկայնամիտ համբերող Տէր,
Որ արդ պատարագիս, կատարեսցես դու զամենայն:
Մերձ ի խաչն ահա մատչիս. ո՛վ քանի սուգ անպատմելի
Մըխեալ ի հոգւոյս խորսըն ներքինս անցանէ թափ:
Աստուած բարձրեալ, որ ըզփըրկիչըն լըքանես ի ժամ մահուն,
Դու զիս զառաջին ըզմեղուցեալըս զօրացո՞ »:

Աղօթէր այսպէս Ադամ. իսկ Յիսուս մօտ ի խաչն եկեալ,
Ամբարձ գաջն, եւ հանդէպ իւրոց զիմացըն կալեալ գայն,

Յերկիր խոնարհեցաւ եւ խօսեցաւ նա բանս անհաս
Ամենայն սերովբէից եւ համայնից եղականաց.
Եւ Բարձրեալն յաթոռոյն արար նըմին պատասխանի:
Ի ձայնէ պատասխանւոյն հընչեցին խորք սըրբարանին,
Եւ աթոռ Գատաւորին երերելով սասանեցաւ:
Մինչ դասք խաչահանուացըն մատչէին մօտ առ Յիսուս,
Անդէն գունտք արփիածեմք, մահուան Փըրկչին ազդարարողք,
Յիւրեանց ընթացիցն հասեալ ի կէտ, առին ըզկայ.
Լըռեցին բեւեռք նոցուն՝ յետ մեղմ հընչմամբ որոտալոյ.
Տիեզերք համօրէն դադարեցին ի լըռութեան,
Ազդեալ ընդ երկինս ողջոյն ըզժամ պատարագին.
Եկաց եւ երկիր, կայան չարաց եւ դամբանաց.
Զուարթունքըն բոլորով անմահութեանըն գօրութեամբ
Դէտակըն կալեալ բեւեռեցին զաչս ի Յիսուս.
Հայեցաւ եւ յաւերժ Էն, կալեալ զերկիր՝ որ տապալէր.
Եւ Յիսուս հանաւ ի խաչ: Անձն իմ, որ ետդ եւ դու անմահ
Ոչ ընդհատ ինչ քան զանմահսն յայնժամ կացեալս ակընկառոյց,
Որ հանդերձեալ ես ըզնորա խոցուած վիրացըն տեսանել,
Արկ ըզքեւ քող, եւ խոնարհեալ յոտըս խաչին՝ գիրկս արկ նըմին,
Մինչեւ ուրեմըն կարասցես դողդոջ ձայնիւ յօդել բարբառ:
Որպէս թէ մահն ամենագօր տարածանէր ընդ տիեզերս,
Եւ ընդ աշխարհս համօրէն նիրհէին լուռ մարմինք մեռեալք,
Եւ ոչ ի վերայ երկրի լինէր ոք կենդանի,
Այնպիսի յայնժամ վըսեմ եւ մահական խոր լըռութեամբ
Հրեշտակք եւ նահապետք ի խաչելեալըն հայէին:
Այլ յորժամ ընդ մահուն գօրագունի քան զամենայն
Ըսկըսաւ ոգորել անմահական հոգի նորուն,
Հիացումըն հրեշտակացըն փոխեցաւ յարտօսք, ի խինդ,
Եւ երկինք հընչեցին նոր օրհնութեանցըն բարբառով:
Եւ երկինք հընչեցին նոր օրհնութեանցըն նայեցաւ,
Եւ ապա նորահրաշ իմըն թըռիչս առեալ թեւոց,
Ի զարմացմամբ սըլացաւ սաւառնաթեւ յերկինս երկնից,
Եւ անդ հանգոյն շառաչման արշաւասոյր ճեմոց արփեաց
Եւ անդ մեծածայն. « Հեղու արիւն կենարարին ».
Գոչեաց մեծածայն. « Հեղու արիւն կենարարին ».
Եւ ըզնոյն կըրկնեաց բարբառ ի խորս անեզր անբաւութեան.
Եւ մինչ լուռ ըսքանչացմամբ խոյանայր գայր յերկնից յերկիր,
Տեսանէր կառուցեալս ի գունտս արփեաց սեղանս ոսկիս,
Սոսորովք տն կատարէին դասք վեհագոյն քերովբէից:
Բոցք սեղանոցն, իբր այգուն շողք, վերանային յաթոռ Էին,

ի խորհուրդ արիւնագեղ պատարագին մատուցելոյ
 Ի սեղան խաչափայտին. ով երկնահարա չըքնաղ տեսիլ:
 Այսպէս ծերքն ընտրելոյ ժողովրդեանն Խորայելի
 Երբեմն զԱստուծոյ փառքն տեսին ի գլուխ Աինայ,
 Եւ ի վերոյ տապանակին, յորում հանգչէր Սուրբն սրբոց,
 Յորտապոզ ամպս ամբառնայր յայտնատեսիլ սին հրանըշտյլ,
 Յառաջընթաց կարապետ ճանապարհի սրբոյ ազգին:
 Իսկ Յիսուս ներկեալ արեամբ՝ արկ զաչս յամբոխ անդր Հըրէից,
 Որ եկեալ ի Սաղիմայ՝ խընեալ կայր մերձ յորտես խաչին,
 Եւ գոչեաց. « Հայր, թող դոցա, զի ոչ գիտեն թէ զինչ գործեն »:
 Անըշտն զարմացմամբ լըաւ ամբոխն ըզձայն սիրոյն,
 Եւ զաչս ի վեր ամբարձեալ ի Մեսիայն արիւնագանգ,
 Տեսին զի էր յանօրինակ մահուն ի գոյն հարեալ դալկան.
 Զայս կարող էին միայն նրկատել աչք մահկանացուք.
 Բայց պըշուցեալ ի ներքսագոյնսն հոգետեսքն նախահարք,
 Տեսանէին թէ զիարդ պատերազմէր ընդ օրհասին,
 Որ չիշխէր յաղթել նըմա, թէ չէր յըղեալ ի Բարձրելոյն.
 Որպէս սարսուռ սաստկագին սողէր ի սիրտ իւր շնչասպառ,
 Մինչ լըքեալ ի չօրէ Իւրմէ կախեալ կայր ի խաչին.
 Որպիտի առատագեղ ուխք փըրկութեան եւ հաշտութեան
 Յարենէ անտի վիրացն աղբերացեալ ծաւալէին,
 Մինչ զաչս յերկինս ուղերձեալ խընդրէր անդորր ինչ հանգըստեան,
 Եւ հանգիստ ոչ զըտանէր. եւ ի վայրկեան իւրաքանչիւր
 Մեռանէր ըզդառն մահ, առանց ինչ դիւր զըտանելոյ:
 Էին եւ չարագործք երկու խաչեալք յայս կոյս եւ յայն.
 Զի վըճիւ Բարձրելոյն եւ Կեցուցին հաճութեան կամք
 Ըզնա նուաստացուցեալ իջուցին յայդ անարգութիւն:
 Մին ի նոցունց, խըտասիրտ եւ հընացեալ աւուրբք չարեաց,
 Խլըրդենի մըռայլ դիմօք դարձաւ ի Տէրն, եւ ասէ ցնա.
 « Ո՞չ Քրիստոսն իցես դու. ապրեցո զմեզ եւ զանձն քո.
 Եթէ որդի ես Աստուծոյ, էջ յանիծեալ փայտէ այտի »:
 Յայնժամ միւս աւագակն, երիտասարդ ոմն հասակաւ,
 Որ չէր չարասիրտ, սակայն յարբունըս մանկութեան
 Հրապուրեալ էր ի չարիս, անդէն դառնայր ի զգաստութիւն,
 Եւ զընկեր իւր սաստելով՝ պատասխանի տայր եւ ասէր.
 « Զերկընչիս դու յԱստուծոյ, զի եւ դու կաս ի նմին պատժի,
 Եւ մեզ կան առ դուրս հասեալ մօտալուռ մահ եւ դատաստանք:
 Մէք արժանի հատուցումն առնումք գործոց մեր յիրաւի.
 Դա սակայն ապիրատ ինչ ոչ գործեաց ամենեւին »:

Զայս ասէր, եւ անդէն ի Կենարարն դառնալով՝
 Գուն գործէր դէպ ի նա բոլոր անձամբն խոնարհել,
 Եւ ի կըքելն յորդագոյնս հոսէր արիւնն ի խոցուածոյն.
 Ինքն ոչ միտ եղեալ արեանն եւ ոչ վիրացն բացելոց,
 Կայր ի վայր խոնարհեալ, եւ առ Փըրկիչն աղաղակէր.
 « Յիշեա զիս, Տէր, յորժամ գաս այսրէն քոյովդ արքայութեամբ »:
 Աստուածահարա քաղցրութեամբ ժըմտեալ Փըրկիչն Կիսամեռ,
 Հայեցաւ ի մեղաւորն ըստըրջացեալ, եւ ասէ ցնա.
 « Ամէն ասեմ քեզ զի այսօր իցես ընդ իս ի դրախտին »:
 Սուրբ սարսուռ կալաւ ըզնա՝ յորժամ լըաւ զբանն կենաց,
 Ոյր ազգումն ծաւալեալ զեղաւ բոլոր ի խորս հոգւոյն.
 Դողային երկկամունք իւր ի տեսիլ երանութեանն,
 Եւ ոչ եւս այլ այնուհետեւ զատանելով զակն ի Փըրկիչն,
 Յըշտն էր յետին հայէր ի նա եւ արտասուէր:
 Նախ քան ըզմահ իւր ընդ աղօտ տեսեալ ըզլոյս յաւերժ կենաց,
 Մտախոհ լինէր եւ հատկըլեալ ձայնիւ ասէր ցանձն իւր զայս.
 « Զի՞նչ էի յառաջագոյն եւ յանկարծ զի՞նչ եղէ այժմիկ.
 Այս քանի ցընծութիւն յետ այնքանոյ չըառութեան.
 Որպիտի քաղցրութիւն երանականն վայելից:
 Ո՞վ է խաչեալդ առ ինեւ, այրդ այդ բարի, արդար եւ սուրբ:
 Ո՞հ, ի վեր, ի վեր է նա եւ առաւել ոք քան ըզմարդ,
 Որդի Հօրն յաւիտենից եւ առաքեալն Մեսիա.
 Բարձր է յոյժ եւ հեռի արքայութիւն իւր փառաւոր:
 Այլ է՞ր յայդ մահ եւ յեւս ի վայր մինչեւ առ իս խոնարհի դա.
 Ոչ բաւեմ լինել հասու, այլ իմանամ զի ստեղծ զիս նոր,
 Ի ժամ վախճանիս կենագործեալ զանձն իմ այսրէն:
 Օրհնեցից յաւէժ ըզքեզ, զանհատ իմոցըս խորհրդոց,
 Որ ետդ յոյժ գերիվերոյ վեհագունին ի հրեշտակաց.
 Զի չէր մարթ հրեշտակի ստեղծագործել զիս վերըստին,
 Եւ ըզմիտս իմ յայդ բարձունըս համբառնալ մինչեւ յԱստուած.
 Արդարեւ Աստուած ես դու, եւ ես միշտ քո եմ յաւիտեան »:
 Խորհէր նա զայսոսիկ, ի հիացումն յափըշտակեալ:
 Յո եւ հայէր, ամենայն ժըմտէր առ նա յերկինս՝ յերկրի,
 Եւ էր յիւր վերայ իջեալ խաղաղութիւնն աստուածեղէն:
 Յիսուս ակնարկեաց առ Արդիւն անպարտելի,
 Որ թողեալ ըզպար Զուարթնոցն խըմբելոց ի Գողգոթա,
 Եկն եկաց առ խաչին, եւ ի Փըրկիչն էառ պատուէր՝
 Ածել յետ մահուն առ ինքն զաւագակըն զայն փըրկեալ:
 Առ գունդըս Զըւարթնոցն անդրէն դարձաւ եկն Արդիւն,

Ոյր փոխանակ ըզհրեշտակըն մահաբեր կարգեաց Աստուած
Առնել՝ պահպանութիւն հանդէպ դըրանցըն դըժոխոց:
Առ հարցուածըս խըռնելոց զիւրեւ Զուարթնոց պատասխանեալ
Ասէ Աբդիէլ. « Ուրախական տուաւ ինձ պատուէր,
Ըզփըրկեալդ յետ մահուն առ փըրկագործն առեալ տանել:
Յորդէ յիս խընդութիւն, ցորչափ լինիմ ես մըտախոհ՝
Ձի զայր մի մեղաւոր, զարդարացեալն յայնրմ պահու
Յոր հեղու վասն ազգի մարդկան արիւն պատարագին,
Ըզհոգին լուացեալ արեամբ եւ մաքրագարդ փայլեալ գեղով
Եւ ընծայեալ վերըստին առ իւր Հաստիչն յաւիտենից,
Հասանէ ինձ ընդ հուպ կացուցանել հանդէպ Փըրկչին:
Որհնեցէ՛ք զիս, Զըւարթունք, տեսեալ զիմ զայս երանութիւն »:

Այսպէս զիւր կընքէր ըզբանսըն սերովբէն բարբաբաստիկ:
Իսկ Ուրիէլ, պահպան հրեշտակն արեգական, որ կայր արդէն
Ի կատարըս լերանց կանխաւ ի թռիչքս պատրաստեալ,
Ի հասանել անդ ժամուն ի Բարձրելոյն սահմանելոյ,
Պայծառ փայլմամբ միայնիկ սլանայր յերկինս ի մին յաստեղց,
Զոր հանդերձեալ էր տանել կացուցանել հանդէպ արփույն,
Ձի քող մըթագին եւ ահաւոր քան ըզգիշեր
Եւ յաճկեցէ՛ զՄեսիայն արիւնաներկ եւ կիսամահ:
Հասեալ սերովբէն ի պարունակ աստեղն այնմիկ,
Ուր կային հոգիք մարդկան չեւ տակաւին ծնելոց յաշխարհ,
Եւ ոչ ընդ փորձ անցելոց մահկանացու մարմնոյս կարեաց,
Հայեցաւ ի սերունդ ազգի մարդկանն հանդերձելոյ,
Եւ զանմահ անուն աստեղըն կարդացեալ բարբաբեցաւ.
« Զայս պատգամ յըզէ քեզ նա, որ զքեզ ցանեացն յանբաւութեան.
Յընթացից քոց խոտորեալ եւ խաղացեալ արշաւաստոյր,
Կայց հանդէպ արեգական եւ քողարկեա զգէմըս նորին »:

Ըզպատգամ սերովբէն լուան երկինք համաբոլոր.
Առեալ եւ աստեղն անդէն զազդումըն բարբաբոյն,
Գըզորդմամբ մեծաւ դարձոյց զորոտընդոստ բեւեռըս իւր.
Թընդացին տիեզերք, մինչ յահաւոր գնացըս զընտոյն
Մըրըրիկք փոթորկէին, զուային ամպք որոտագոչք,
Լերինք տապալէին եւ ծով յառնէր լեռնակուտակ:
Սրովբէն կացեալ ի բեւեռին, ոչ ըզգընտոյն լըսէր բոմբին,
Այնքան ի խոր սուգեալ ի խոկո՜ յառէր նա զակն ի Գողգոթա:
Մինչ աստղըն շառաչմամբ զայր ի սահմանս արեգական,
Բնակիւք նորին զարմացեալք ընդ երեւումն արփույն նորոյ,
Սըլացան ելին ի ծայրս ամպոց բարձանց թափառելոց:

Մերձենայր աստղըն տակաւ, եւ յամըր յամր յառաջելով՝
Կայր հանդէպ արեգական եւ զճառագայթըս իւր ըմպէր:
Լըռութիւն պատէր զերկիր՝ մինչ մութն իջեալ տարածանէր,
Եւ 'ստ մըթոյն թանձրանալոյ դադարէին նոյնչափ եւ ձայնք,
Եւ աղօտ հեղձամըղձուկ ըստուերք սըփոեալ ծաւալէին.
Թըռչունք երկնից թեւածեալ ճեպէին լուռ ի խոր մայրիս.
Գազանք վայրի եւ սողունք իսկ ընդ նոսա ի միասին
Խուճապաւ փախչէին յանմարդաձայն ծերպս անձաւաց.
Լըռութիւն մահատիպ ունէր եւ զօղս առհասարակ,
Եւ անձնիւր ոք տազնապեալ նըւաղ շընչով յերկինս հայէր:
Տակաւ մըռայլն աղջամըղջին նըսեմանայր իբրեւ ըզցայգ,
Մինչ յերեսաց անշարժ աստեղն արգելոյր լոյսն արեգական.
Ընդ քողով ահագնատես համատարածըն գիշերոյ
Եւ յաճկէին դաշտավայրըն լայնանիստք եւ լռէին:

Յիսուս ի բարձըր խաչին եւ ի մըթան անդ կայր կախեալ,
Եւ քիտըն մահու հոսէր յանձնէն խառն ընդ արեան:
Այնքան խորին ափշութեամբ ընդարմացեալ էր բնաւ երկիր,
Զի ոչ այնպէս առ շիրմաւ վաղամեռիկ մտերմին ոք կայ:
Եւ ահա որպէս նա, որ գիտէ զյարգ չըքեղ գործոց,
Ի վայր հակեալ ի դամբան հայրենասէր առաքինւոյն,
Եւ յաճին իւր նուիրական յառեալ անթաց անքթիթ աչօք,
Առ ցաւոցըն սաստկութեան սարսեալ դողայ յանկարծակի,
Սըմին հանգոյն ըսկըսաւ անդէն շարժել երկիր ափշեալ.
Սասանէր եւ Գողգոթա եւ խաչափայտըն բովանդակ,
Մինչ ի վիրաց խաչելոյն բըղխէր աղբիւր անմահութեան:
Գիշեր ահաւոր պատէր ըզբոլորըն մահառիթ,
Եւ ծածկէր ըզտաճարն եւ ըզքաղաքն Երուսաղէմ:
Տեսանէին Զըւարթունք զի եւ իւրեանց ջինջ փաղփուռ փայլք
Էին աղօտացեալք իբրեւ ըզլոյս անագանի:
Ամբոխ բազմութեանն ոտնակառեալ կայր առ ահին,
Եւ խոժոռ տիգօք աչաց հայէր ի խաչն ակընկառոյց,
Մինչ ահեղ կայլափօք հոսեալ արիւն կենարարին,
Անկանէր ի գլուխ նոցա եւ ի նոցին որդւոցըն գլուխ:
Կամէին դարձուցանել նոքա ի բաց զաշըս իւրեանց,
Զորս հըզօր արհաւիրք ըստիպէին ի խաչն հայել:
Իսկ Ուրիէլ ընկալեալ գոլով եւ այլ հրաման մի նոր,
Ի բեւեռէ անշարժ աստեղըն խոյացաւ յերամս հոգւոց,
Որոց էր ըզգեցեալ մարդատեսակ իմըն մարմին,
Հանգունակ երեկորին կարմրատեսիլ շամանդաղից.

Մատուցեալ Զըւարթնոյն՝ զայս առ նոսա բարբառեցաւ.
« Օ՛ն ըզհետ իմ եկայք. ոչ անծանօթք ինչ եմք ի ձէնջ.
Զի յաճախ գամք մեր առ ձեզ պատգամաւորք ի Բարձրելոյն:
Նա ձեզ պատուէր տայ գնալ յերկիր, զոր ստուեր զընտոյդ ըսքողարկեաց,
Եւ անդ նըկատել զՈրդի Լէին յաւիտենից.
Եւ թէպէտ առաջի աչաց ձերոց կայ դեռ խաւար,
Եւ դեռ եւս ըզնա չըճանաչէք դուք զըլիսովին,
Բայց երկնաւոր խընդից նըլոյլ երեւեցի ձեզ ի հեռուստ:
Եկայք, հոգիք երանեալք, որոց վայելքդ այդ պահեալ կան.
Տեսէք զիարդ հիացմամբ համայն երկինք օրհնեն ըզՏէր,
Ում կըրկնի ծուրն ամենայն եւ բնաւ պըսակք դընին ի վայր,
Զի փըրկէ զանմահ հոգիս, զորքս հաստեաց նա վասըն իւր »:
Ասաց, թըռեաւ ընդ հոգւոցըն խընեւոց շուրջանակի:
Զերդ յորժամ այր իմաստուն, արժանաւոր անմահութեան,
Միայնիկ յածի յանտառն ի լոյս լուսինն աղօտաշահ,
Եւ վարեալ ի սուրբ թեւոց հիացութեան՝ խորհի յԱստուած,
Անդէն բիւր մեծամեծ եւ լաւագոյն պէսպէս խորհուրդք
Պատեն ըզճակատ իւր ըզվայլեալն ուրախութեամբ,
Նոյն եւ սրովքէն սլանայր յերկիր, ունելով շուրջ զիւրեւ զհոգիս:
Նըլմարեցին նախահարքըն զանհամար դասըս նոցուն,
Որք տակաւ մերձենային նըսեմաստուեր ամպովք բարձամբք,
Մեծապայծառ կազմեալ ժողով անդրանկածնունդ մտախոհ էից,
Զաւակաց առաքինեաց վիճակելոց յանմահութիւն:
Մայրըն մարդկան դարձուցեալ զաչս ուղերձեալս ի փայտ խաչին,
Տըրտմախառն հըրճուանօք հայէր ի վեր եւ տեսանէր
Զի գային որդիք նորա, սերունդք դարուց հանդերձելոց.
Յայնժամ յահեակ իւր դողդոջուն անձամբ յեցեալ, աջոյ ձեռամբ
Յուցանէր Ագամայ զորդիս նորին ըզքրիստոնեայս,
Եւ պըշուցեալ անդրէն ի խաչն արիւնագանգ՝ արձակէր ձայն.
« Տես աղէ, ծնողդ մարդկան, անմահ որդիք մեր են դոքա:
Ո՞ր անուն տացի այնմիկ, որ մեռանի առ սէր նոցին,
Եւ որովք ուսաննայիք հնար է երգել ըզլին վիրօք:
Եթէ արդ ծընեալ էին փըրկեալ որդիքդ այդ քրիստոնեայք,
Մարք իւրեանց զուարթութեամբ եւ արտասուօք ածէին այսր
Առ ոտըս խաչին ըզբիւրաւոր հոյլըս նոցուն.
Աստ նոքա ճանաչէին ըզսըբբագոյնն ի մահացուաց,
Որ ելաց զառաջին լալիւնն յայրին Բեթլէէմի:
Բայց նոքա ծանիցեն, Ագամ, եւ քաջ ծանիցեն յոյժ
ԸզՄիջնորդն ուխտին նորոյ, զԱստուածորդին զայն սիրազեղ:

Որպէս հարեալ ի մըրըկէ թափի ծաղիկըն ծիրանի,
Բագումք ի սիրելեացդ անկցին սըրով բըռնաւորաց,
Եւ յանկանել անդ իւրեանց՝ հանդէպ մահուն իսկ ժըմտեցին:
Դէմք նոցին դալկահարք, աչք կըկոցեալք եւ խոցք վիրաց
Փայլեցեցն երկնահարաշ լուսապայծառ ճառագայթիւք,
Եւ յետին հընչիւնք իւրեանց եղիցին երգք ուրախութեան:
Եւ արդ ես, մայրըս նոցին, աստէն զեղում զիմ օրհնութիւնս
Ի դոսա, ի մեծ վըկայս մեծագունին ի մեռելոց »:
Յիտուս զաչս ամբարձեալ՝ յերամս հոգւոցըն նայեցաւ,
Եւ ընդ այտըս նոցուն կաթեցին շիթք անմահականք.
Զի այնու հաշտարար սիրով կառոյց զակն ի նոսա,
Որով արդ մեռանէր նա ի վերայ խաչափայտին:
Ըզհոգիսըն զայնոսիկ կալաւ սարսուռ առ խընդութեան:
Քըթթել մի ական վառեցան գոյնք դիմաց փըրկչին,
Այլ իսկոյն անհետացեալ՝ ոչ եւս ի նա դարձան անդրէն:
Եւքս քան զեւս հարկանէին այտք իւր ի գոյն դալկան մահու,
Եւ գլուխ իւր ճընչեալ ընդ ծանրութեամբ մեղաց մարդկան,
Մինչեւ ցըսիրտըն կըքէր. ըզգլուխն յերկինս ամբարձ ճըգամբ,
Այլ դարձեալ ի վերայ սըրտին անկաւ այն ի խոհարհ:
Ահաւոր եւ լըռին խորանաձեւ գումբէթն երկնից՝
Իբր ըզկամար զերեզմանի պարածածկեաց ըզհոյզոթա,
Եւ ամպ մըթագոյն շուրջ ըզխաչիւրն ծածանեալ՝
Ի վայր տարածեցաւ, եւ ի վերայ երկրի տիրեաց
Խորին լըռութիւն, Զուարթնոց անգամ զարհուրական:
Այլ ոչ տեսեաց ընդ երկար. զի յեղակարծ իմըն թընդմամբ
Երկիր պատառեցաւ, դող առ գոսկերըս մեռելոց,
Եւ տաճարըն սարսեցաւ ցըհուսկ կատար իւր բարձրածայր:
Էր այն գուշակ մըրըրկի. եկըն մըրըրկին եւ մըրընչեաց
Յանտառըն մայրից, եւ տապալեալ փըշրեցան մայրք.
Շընչեաց եւ յաշտարակս յոխորտապանծըն Աղղիմայ,
Եւ դըրըդեալ սասանեցան. հողմն այն նըլան էր որոտմանց.
Ճայթեաց որոտն ահագնալուր, եւ շանթն հնար ըզծովն Աղտից,
Յարեան կոհակըն փըրփրադէզ, եւ հընչեցին երկինք՝ երկիր:
Տեսեալ զայն Ելովայ եւ մեծ ինչ յիւր միտսըն խորհեալ,
Կամեցաւ դէմ յանդիման նկատել զԱստուած ըզդատաւորն
Ի մոայլ խաւարի, յահեղահարաշ ի փառս անդ իւր.
Եւ իսկոյն ըզխորհուրդ մըտացն արդեամբք իսկ կատարեաց:
Երիցըս խաչելոյն պագեալ երկիր, սլացաւ յերկինս:
Մերձ յարփիս հասեալ, հազիւ զերկնից շաւիղն նըլմարէր,

Երկոցուն հրեշտակացն ժամանեալ ի ծագ բլրոյն,
հախ զակըն սեւեռեալ յօրհասականնն նայեցան.
Ապա կացեալ նոցա յաջմէ եւ յահէկէ խաչափայտին,
Անդուստ մահագուշակ ծանրը դիմօք եւ շառաչմամբ
Խօթնիցըս թեւածեալ շուրջ ըզնովաւ առին շրջան:

569

Որ զիս ըզմայրըս մեղուցեալ կենագործեաց ի կեանս անմահ։
 Սակայն դու մեռանիս. ահաւասիկ մեռանիս դու,
 Մինչ անանց շնորհիւ քով ինձ թողուս ըզպարտիսն իմ։
 Խոր եւ մութ խոկումնը այդ յուզէ զիմ միտս իբր ըզմըրբիկ,
 Անդրէն զանանց անմահութիւնս արկեալ ի հող գերեզմանի։
 Աղէ ինձ թոյլ տուր ողբալ, թէպէտ չիցես կարօտ ողբոց։
 Տես զիմորդ ծարաւեալ տալիմ անձկաւ անդորրութեան։
 Կերեա իմոցս արտասուաց, ո՞վ որ թողեր ըզյանցանս իմ։
 Արդեօք թողցեն եւ նոքա, զորըս ծընայ ես առ ի մահ։
 Դու օրհնեա զիս, մինչ որդիքն իմ ի յետին թառանջ մահուն
 Կուտեսցեն անէծս ի գլուխ իմ առկայծեալ անշարժ աչօք։
 Քաւ ձեզ, որդեակք իմ, առնել զայդ. մի՛ այդպէս զիս անիծանէք։
 Անցուցի զամենայն կեանս իմ լալով ի վերայ ձեր։
 Ի թափելն իսկ անդ զոգիս՝ ի լալոյ ոչ դադարէի,
 Եւ ընդ իս ընդ փրտելոյս եւ արտասուք իմ փրտեցան։
 Ի պարզել ձեր յոգւոց եւ պակասել ի կենցաղոյս,
 Ի ձեզ յիւր վիրաց գեղցին լաւագունից կենաց հըրճուանք։
 Դուք ոչ մեռանիք, այլ ի քուն լեալ հանգչիք ի Տէր,
 Եւ տեսչիք փայլեալ ըզվէրսն, յոյց արդ հոսէն վըտակք արեան։
 Մի՛ զձեր մայրդ անիծանէք, զի եւ Փրկչին ես ինքն եմ մայր։
 Սակայն, ո՞հ, մեռանի քան ըզբընաւորն սիրելին։
 Իցիւ ժամս այս տըխուրեան եւ ահագին զարհուրանաց
 Սահեալ անցանէր երագաթիւն թեւօք լուսոյն։
 Մահատիպ երեսաց իւրոց տակաւ հատանին գոյնք,
 Եւ դեռ ի վիրացն աղբերանան կայլակք արեան,
 Եւ զըլուին աստուածային անկեալ կըքի յեւս ի խոնարհ։
 Ո՞հ, այդ շունչ կիսահագագ եւ այդ հոընչիւն՝ քո ձայնդ է, մահ։
 Այլ զի՞նչ տեսանեմ. դարձուցանէ նա զաչս առ իս։
 Իրգեցէք, Զլարթունք, գերկնից դըրունտն հընչեցուցէք,
 Զի դարձաւ հայեցաւ Փրկչին ի մայրըն մահացուաց,
 Եւ այսրէն ծաւալի զինեւ անդորր անմահական։
 Զաչս ի Հաստիչն ամբարձեալ եւ կարկառեալ ըզձեռս առ նա,
 Որ նըւիրէ զանձըն իւր զոհ, ըզձեզ, որդեակք իմ, օրհնեմ ես։
 Յանուն այնորիկ, զոր ոչ բաւեն տանել երկինք,
 Եւ ոյր առաջի անհուն տարածն է սոսկ սահման,
 Որ դարձեալ վերըտին շնորհէ մարդկան զանմեղութիւն,
 Ըզմեռեալս յարուցանէ եւ զհամօրէն դատի զաշխարհ,
 Եւ ի համար արկանէ զտառապելոց շիթս արտասուաց։
 Յանուն արիւնագանգ իւրոց քըրտանցն ի պարտիզին,

Եւ արեանն հոսելոյ ի թաթաղուն վիրաց այտի։
 Յանուն գըլխոյն խոնարհելոյ եւ ցաւագին այդ խոնջ աչաց,
 Վըշտաչարչար ճակատուն եւ մահատիպ տըժգոյն այտից,
 Սարսուլի դողման մարմնոյն եւ բարբառոյ գոչմանն առ Հայր,
 Ըզձեզ օրհնեմ ես, որդեակք, զի քաղցրասցի ձեզ մահուն ժամ »։

Die folgende Tabelle zeigt die Ergebnisse der
 Untersuchungen der verschiedenen Arten von
 Holz, die in der Tabelle aufgeführt sind.
 Die Tabelle ist in zwei Spalten unterteilt:
 Die linke Spalte enthält die Namen der
 Holzarten, die rechte Spalte die
 Ergebnisse der Untersuchungen.

Die folgende Tabelle zeigt die Ergebnisse der
 Untersuchungen der verschiedenen Arten von
 Holz, die in der Tabelle aufgeführt sind.
 Die Tabelle ist in zwei Spalten unterteilt:
 Die linke Spalte enthält die Namen der
 Holzarten, die rechte Spalte die
 Ergebnisse der Untersuchungen.

Die folgende Tabelle zeigt die Ergebnisse der
 Untersuchungen der verschiedenen Arten von
 Holz, die in der Tabelle aufgeführt sind.
 Die Tabelle ist in zwei Spalten unterteilt:
 Die linke Spalte enthält die Namen der
 Holzarten, die rechte Spalte die
 Ergebnisse der Untersuchungen.

Ն Ա Խ Ա Գ Ի Ր Ո Ի Թ Ի Ի Ն

Ելովա դարձ արարեալ յաթոռոյն Աստուծոյ, պատմէ առ նահապետան զոր ինչ ետեսն անդանօր: Չարչարանք Քրիստոսի ի խաչին: Բարեկամք նորա զլերամբն Գողգոթայ յաճեալ թափառին: Մարիամ եւ Յովհաննէս կան առ ոտս խաչին: Պետրոս յազգմանէ հրեշտակին իւրոյ սփոփեալ եւ զօրացեալ, ելանէ ի խնդիր մտերմացն, եւ պատահէ նախ Սամմայի եւ ընկերի նորին անձանթի, ապա Գէրէոսի եւ ապա եղբօր իւրում Անդրէի: Արքահամու ընդ Մովսիսի եւ Իսահակայ: Հրեշտակ ոմն տանի մերձ ի խաչն զհոգիս մարդկան այն ինչ վախճանելոց: Բանք Քրիստոսի առ Մարիամ եւ առ Յովհաննէս: Վերստին շարժի երկիր եւ զզրդէ զքարանձաւն յոր ապաստանեալ էր Աբբադոն. որոյ եղեալ ի մտի գնալ անդրէն ի խնդիր Մեսիայի, կերպարանի ի հրեշտակ լուսոյ. նշմարէ զԵրուսաղէմ եւ մերձենայ անդր ի միջան: Անցանէ ընդ ծովն Աղտից, եւ լսէ անդանօր զձայնն Սաղայելի եւ Ադրամելեայ: Ելովա ծանուցեալ գնա, թոյլ տայ նմա մերձ ի խաչն մատչել: Աբբադոն ճանաչէ զՄեսիայն եւ յողբս հարկանի: Տեսանէ դարձեալ զԱրդիէլ եւ անդէն գնայ ի փախուստ: Հրեշտակն մահու Ադրադոն առեալ զհոգի Յուդայի տանի նախ ի Գողգոթայ, ապա յերկինս, եւ յետոյ ուրեմն հոսէ գնա յանդունդս գոթիսց:

Կ Լ Ո Պ Յ Տ Ո Կ Ի Մ Ե Ս Ի Ա Կ Ա Ն

Ե Ր Գ Ի Ն Ն Ե Ր Ո Ր Դ

Ելովա դարձաւ այսրէն յաստուածութեանն զահոյից, Մըտօքն ընկըղմեալ համայն ի խորըս խորհրդոց, եւ յամբը սաւառնեալ առ տաճարին աշտարակաւ, եկն եկաց յակումբ պարու նահապետացն եւ զայս ասաց. « Յառաջ քան ըզխօսելս՝ եկայք աղօթըս մատուցուք »:

Ի վերայ երեսաց իւրեանց անկեալ նոցա յերկիր, Լուռ յաղօթըս կացին, եւ յարուցեալ կանգնեցան լուռ: Յետ վայրիկ մի լռելոյ՝ զայս Ելովա կըրկնեաց անդրէն. « Կամեցայ ելանել ի վեր յերկինս, եւ անդանօր Յըստուերըս խաւարի եւ յահաւոր ի փառըս իւր Յըստուերըս: Դէմ յանդիման նրկատել ըզչեւ հաշտեալն Դատաւոր: Սըլացայ յարեգակունքս թաթաւեալս ի մութ նըսեմ. Անդուստ սաւառնեալ՝ ի բեւեռս անդր հասի երկնից, Ուր նըշոյլք աղօտափայլք մաքառէին ընդ գիշերոյ: Յորժամ յառաջ խաղացեալ մերձեցայ մօտ յաթոռ Ելին, Անդ խաւարն, որ զիս պատէր, եւրս քան զեւըս թանձրացեալ... Սակայն ինձ բանք պակասեն ի նըկարել ըզմոայլ մըթոյն, եւ ըզցայտեալն յերեսաց Անբաւելոյն զահ սոսկալի: Առի զկայ, եւ ի լուրթեան համագոյից լըլայ հեռուստ Ըզգետոցն դըժոխոց ըզմընդինն ի խորս երկրի: Մինչ յամր յառաջ մատչէի, յանկարծ հրեշտակն մահաբեր Գոչեաց առ իս. « Ո՞վ աղէ յեղականաց ոք այսըր գայ »: Անդէն յետս ընկըրկեցայ՝ զդողի հարեալ եւ զարհուրեալ.

Ի վերայ երեսաց իմոց անկայ ես անշըշունջ,
Եւ երկիր Դատաւորին երկնաւորի պագի խոնարհ » :
Ձայս ասաց, եւ գերեսըն քողարկեալ էանց գրնաց :
Իսկ Յիսուս կայր ըզսընտին իւրով ըզգլուին արկեալ ի վայր,
Եւ թըւէր ի քուն լինել. անդ հայհոյիչ խուռն ամբոխին
Տակաւ ցածուցեալ էր կատաղի մուգնութիւն,
Որպէս խաղաղ զանալէկոծ ափամբ հանգչի աշխարհածով :
Սիրելիքն Յիսուսի այսըր եւ անդըր շըրջէին
Ընդ լեռունն Գողգոթայ, զի կարասցեն միւս եւս անգամ
Ըզգլուիլն տեսանել արտասուելից ականողեօք.
Բայց խուսէին յիրերաց, զի մի գրանիւք անկանելով,
Առաւել խորացին իւրեանց սըրտիցն խորին վէրք :
Սոսկ աշակերտն սիրոյ եւ խաչելոյն մայրն միայն
Անմեկինք յիրերաց կային անդ մօտ խաչափայտին :
Իսկ նա, որ ուրացան երգմամբ ըզՏէրն չըգիտել,
Ըզցայգն ողջոյն եւ ընդ այգրն մոլորեալ շըրջէր անքուն
Ի խընդիր անդորրութեան սըրտին, եւ ոչ գըտանէր զայն :
Այսգունակ յեզըր ծովուն առ բեկորովք դեգերի նա,
Որոյ հայրն հանդէպ աչացն առ պարեխաւ միով կորեալ :
Թափառեալ անբարբառ, ակընկառոյց ի ծովն պիւշ,
Ուր ծընողին իւրոյ մարմինն ջախջախեալ դընի անշունչ,
Հուսկ ուրեմըն ճիւ բարձեալ ի վեր յեբկինս՝ ողբայ եւ լայ
Ձի ելիք եթող ըզհայր իւր ի ծովուն խորս անդընդոց :
Մօտ ի լեռունն Գողգոթայ ի բարձուանդակ ուրեք տեղոջ
Կայր Պետրոս խոնջեալ ի սպառ, ըզգունատ ձեռսն ի վաթր կախեալ,
Ոչ եւս այլ զօրելով այնուհետեւ կալ ձեռնամաճ :
Ձայն տեսեալ պահապան Չուարթուն նորին իթուրիէլ,
Կաթիւս ինչ եհեղ կազդուրականս ի սիրտ նորա,
Ոչ բաւեալ անմահութեամբն հանդերձ առնել ինչ աւելի :
Ըսփոփեալ եւ զօրացեալ տըրտմեցելոյ աշակերտին,
Ամբարձ ըզգլուի իւր ի վեր, եւ կաթոգին անձկոտ աչօք
Ըզբարեկամսն որոնէր, փափաքելով գնալ առ նոսա,
Եւ ընդունել կըշտամբանս եւ փոփոգանս ի նոցանէ.
Բայց չիշխեալ գընալ յառաջ եւ ոչ հայել ի Գողգոթայ,
Ձաշսըն դարձոյց յերուսաղէմ, եւ զհետալոյդ բիւսըն սըրեալ՝
Գուն գործէր նըշմարել ըզխորխտապանձըն զայն քաղաք.
Այլ ոստանն լայնածիր եւ դաստակերտք իւր բարձրաբերձք
Ծածկէին տըխրատեսիլ եւ ահաւոր թանձրը մըթով.
Հագիւ երեւէին նըշոյլք լուսոյ աղօտափայլք

Ի կատարըս տաճարին եւ յաշտարակըս Աիովի.
Ձայս յայնժամ ընծայէր պատկեր քաղաքն Երուսաղէմ :
Պետրոս դարձաւ ի կողմն յայն, ուստի գայր ձայն իմն խօսից
Օտարաց եկելոց վասըն տօնին, որք դէմ եղեալ
Գընային տեսանել ըզմարգարէն ի փայտ խաչին :
Չոգաւ առ նոսա, եւ մինչ ընդ վայր հետազօտէր
Եւ խընդրէր գըտանել ըզբարեկամս իւր յամբոխին,
Ըզխօսել ուրուք լըւեալ՝ ետես զի այր մի թըխամորթ,
Ի հանդերձըս պայծառս այլատարազըս փողփողեալ,
Առ ոմըն ծերունի՝ ոյր լաւութիւնն յաշսըն փայլէր,
Եւ ի մէջ զըրկացն ունէր մատաղ մանկիկ մի դողդոջուն,
Հարցանէր եւ ասէր. « Աղէ ասա ուրեմն ցիս, »
Ձիւն գործեալ իցէ նորա, զի զնա մատնեն նոքա ի մահ » :
Ծերն ասէր. « Ի մահ մատնեն, քանզի զհիւանդս առողջացոյց,
Ծերն ասէր. « Ի մահ մատնեն, քանզի զհիւանդս առողջացոյց,
Գնացոյց ըզկաղս, ետ լըսել խից եւ ըզկուրաց զաշսըն եբաց,
Ի տանջանացըն գերծոյց ըզդիւահարս, որպէս եւ զիս.
Յարոյց ըզմեռեալս եւ զօրաւոր բանիւք իւրովք
Առաջի մերոցս հոգւոց ըզճանապարհ կենացն հորդեաց » :
Մինչ գայս ասէր, յանկարծ տեսեալ անդ ըզՊետրոս, յաւել անդէն.
« Աւաղիկ տեսանես զոմըն յիւրոցըն սիրելեաց,
Չորս ընտրեաց նա, զի տեսցեն ըզնա եւ զբանսըն լըւիցեն,
Եւ որոց ուսուցանէր ըզճըշմարիտ պաշտօն ին » :
Աստ դարձաւ ծերն ի Պետրոս եւ ասէ ցնա. « Դու պատմեա մեզ,
Վասն որոց պատճառաց մեռանի այրն աստուածային :
Մի աղէ, այրդ Աստուծոյ, զայս խընդրեալս իմ զըլանար,
Եւ մի դարձուցանէր յինէն ի բաց գերեսըն քո.
Ճանաչես ըզնա դու՝ որ ընտրեցար առ ի նմանէ,
Եւ դու եւ Յովհաննէս սիրէք ըզնա քան զսէր եղբարց » :
Իսկ Պետրոս կայր անդ անշարժ, ի բաց գերեսըն դարձուցեալ,
Ոչ վասն այն՝ զի ոչ կարաց թաքուցանել նա զանձըն իւր,
Քանզի էր այնուհետեւ պատրաստ եւ կազմ ի մեռանել,
Այլ բանքըն խօսեցեալք զիւրմէ անձնէն եւ զՅովհաննէ
Թափ անցեալ մըխեցան ի ներքսագոյն խորըս սըրտին :
Հուսկ ուրեմն թաղծագին ձայնիւ ասաց թոթովելով.
« Ձայս արդ սոսկ կարեմ պատմել զի այնպիսի մեռանի այր,
Քան զոր ոչ ի մարդիկ երեւեցաւ ոք լաւագոյն » :
Ձայս թըռչուն բանս ասացեալ գնաց ի խոանն անհետացաւ :
Իսկ մինչ Սամմա եւ Յովէլ եւ ներքինին այն կանդակայ,
Չոր ապա Փիլիպպոս հրաւիրանօք Հոգւոյն սըրբոյ

Երթեալ մըկըրտեաց ըզնա ի ջուրսըն փըրկութեան,
Ելանէին հիացմամբ ի վեր ի լեռներն Գողգոթայ,
Պետրոս նըշմարեալ ի հեռաստանն ըզՎեքէոս,
Որ կայր առանձինն առ ցամաքեալ ծառով միով,
Անդըր մատեաւ. բայց Վեքէոս տակաւին ոչ ծանեաւ ըզնա:
Յայնժամ առ նա հատկըլեալ եւ մեղմ ձայնիւ ասէ Պետրոս.
« Արդեօք տեսնը զինքն ի խաչին. թէպէտ թըշուառ ոմն ես եւ դու,
Բայց գէթ կարես համարձակ զաչսըդ ի խաչ անդր ամբառնալ.
Սակայն ես... ոհ, աղէ եկ եւ զտառապանս իմ մեղմացո:
Աստ է աստ հրատուչորն այն վէր որ յիսն արիւնսնայ:
Բարբառ մի սփոփանաց միայն հայցեմ ի սիրելոյդ:
Բայց դու ոհ խօսիս ընդ իս »: Վեքէոս չեաւ պատասխանի,
Եւ ջանայր վայրապար ըզհոգւոյն կիրս յայտնել բանիւ,
Այլ երեսքըն դողդոջունք եւ արտասուքն ոչ կային լուռ:
Պետրոս ըզթախիծ սըրտին սակաւ մի փարատեալ,
Չոգաւ եւ զանձն ի կոհակս անդըր մարդկանն եթող անդրէն,
Եւ զընայր մըղեալ վարեալ ի յորձանաց բազմամբոխին:
Մինչ ապա ի խառնէ անտի ելեալ արտաքս գայր,
Յանդիման իւր յանկարծ ետես զեղբայր իւր զԱնդրէաս.
Խորհեցաւ խուսափել, այլ ակնարկեաց միւսըն նըմա
Երթալ ի միասին ի հեռագոյն ուրեք տեղի.
Անդ ձայն բարձեալ Պետրոսի, « Եղբայր, գոչեաց, ով եղբայր իմ ».
Եւ անդէն գիրկս արկ նըմա՝ ոչ իբր երբեմըն շերմաբար,
Այլ սոսկ փարեալ ըզնովաւ եւ թոյլ բազկօք ողջագուրեալ
Ելաց ի վերայ պարանոցի եղբօր իւրոյ:
Անդրէաս մեղմագոյն յայնժամ ցաւօք ասաց առ նա.
« Ոհ, եղբայր, կամէի մտադիւր լըռել, այլ ոչ կարեմ.
Որպէս ի քո սըրտէդ, Սիմոն, նոյն եւ յիմոյս հոսի արիւն:
Դու զայրն ամենալաւ, ըզբարեկամըն խանդակաթ,
ԶՈրդի Էին ուրացար հանդէպ իւրոցըն թըշնամեաց »:
Լռէին շըրթունք Պետրոսի, այլ աչք նորուն առնէին յայտ
Ըզսուրբ թաղծութիւն վասն յանցանացն ուրացութեան,
Եւ զսըրտալիբ գոհութիւն ընդ անկեղծ սէր հարազատին:
Վայր մի կացին գիրկընդխառն՝ հագիւ յիբեարըս հայելով,
Ապա ձեռն ի ձեռն արկեալ գնացին յառաջ, եւ հուսկ ուրեմն
Ըզմիմեանց թողին զաջ եւ մեկնեցան այր յընկերէ:
Մինչ միայնիկ՝ կարօտով ըսփոփանաց ըզգնայր Պետրոս,
Արս յանկարծ ետես երկուս, մեծարանօք պատուեալս յիւրմէ.
Խոռովեալ ընդ այն՝ կամէր խուսել. սակայն Յովսէփ յԱրիմաթեայ,

Որ կայր մօտ, ասէ առ նա. « Ոհ ես ըզմեզ ճանաչես դու,
Ով սիրուն աշակերտ աստուածայնոյ վարդապետին:
Աշակերտք իւր եմք եւ մեք. ոչ յայտնեցաք զանձինքս ցարդ,
Այլ արդ պատրաստ եմք յանդիման ամենեցուն դաւանել զնա,
Որպէս արարն յատենի անդ շըրէից հիկողեմոս,
Քոյդ արդէն քաջածանօթ եւ իմ մեծանձըն բարեկամ,
Զատագով Փըրկչին կացեալ անդըրդուելի արիութեամբ:
Իսկ ես, աւանդ, անագան յոյժ խոտովան եղէ ի նա,
Շատ համարեալ թողուլ զատենն՝ յորժամ չոգաւ հիկողեմոս,
Ոչ կամելով արատել զանձն իւր ի մէջ մեղաւորաց »:
« Յովսէփ, սիրեցեալդ Յովսէփ, ասէ հիկողեմոս,
Մեղմացո գցաւ քո զայդ, որ զքաղցր ոգիդ տանջէ դեռ ցանդ.
Դաւանեցեր ըզՅիսուս՝ ելանելովդ արտաքս ընդ իս »:
Զաչօքն փայլեալս արտասուօք յառեալ յերկինս, ասէ Յովսէփ.
« Աստուածդ Յիսուսի եւ տէր Աստուած Աբրահամու,
Աղէ լուր հայցուածոց իմոց եւ տուր ինձ զօրութիւն,
Զի եթէ հեղգացայ խոտովանել ի նա մինչ կեայր,
Յետ մահուն դաւանեցից ըզնա ի լուր ամենեցուն »:
Լըռեաց Յովսէփ, եւ մինչ հայցուած իւր ամբարձեալ յաթոռ Էին՝
Պարգեւըս շնորհաց իշուցանէր ի սիրտ նորուն,
Հիկողեմոս խօսեցաւ ընդ Պետրոսի եւ ասէ ցնա.
« Իսկ ընդէր այդպէս, Սիմոն, լի թաղծութեամբ հայիս այլուր:
Ոչ ընդհատ ինչ քան ըզքոյդ եւ ըզմեր սիրտ պաշարեն ցաւք,
Մինչ մահըն գայ հարկանել ըզսըրբագոյնն ի մարդկանէ,
Եւ ընդ հուպ կըշոնսցէ թերեւս ըզհուսկ յետինն հարուած:
Այլ եկ զայս ասա դու մեզ, ով աշակերտըդ սիրելի,
Եւ հեղ ի հոգիս մեր ըզտեսինըդ քաղցրութեան.
Ոհ արդեօք ցաւագին այդ աչքդ ըզմեզ կըշտամբիցեն,
Զի ոչ դաւանեցաք յայտնապէս զայրն աստուածային »:
Արժան եւ իրաւ են կըշտամբանք քո այդոքիկ »:
Որպէս ծառ, որ անդուլ բախմամբ թափոյ բարկ մըրըրկին
Ի մի կողմըն խոնարհի խառնափելով, եւ այնպէս կայ.
Նոյն եւ Պետրոս կայր դողմամբ՝ ի բաց զերեսըն դարձուցեալ.
Բայց ոչ ժուժեալ ցաւոց սըրտին, ըսքողեցաւ եւ փախեաւ զնաց
Ի խընդրել մեծագոյն եւրս կըտտանս ի դիւր անձին.
Զերեսս հաստատեաց երթալ անդէն ի Գողգոթա,
Եւ հասեալ հինինալով եւ ծանրաքայլ յոտըս բըլրոյն,
Իշխեաց ամբառնալ զաչսըն ի վեր ի փայտ խաչին,
Սակայն ոչ մինչեւ ի գլուխ օրհասական կախեցելոյն:

Ետեւ անդանօր ըզջովհաննէս եւ զմայր Փրկչին,
Որք կային անարտօսր արձանացեալ եւ անշըշունջ:
Շուրջ ըզխաշիւքն ժողովեալ էին եւ այլ ծանօթք Փրկչին,
Եկեալք ըզկրնի նորա յերկրէն գալիլեացոց:
Էին արք աննշանք ազգատոհմաւ եւ մեծութեամբ,
Եւ գոգէս անծանօթք ամենեւին յաչս աշխարհի,
Այլ սակայն ըզցանկալի անուանս ոմանց ի նոցանէ
Անեղծականքն այնոքիկ դրոշմեալ մատենանք վիպապատումք
Աւանդեցին ապառնեացն հաւատացեալ ժողովրդոց,
Եւ նոր անուանս առ աթոռով Էին ետուն նոցա հրեշտակք:
Էր ընդ նոսա եւ Մարիամըն Մագդաղեայ եւ Մարիամ՝
Յակովբայ եւ Յովսեայ մայրն, եւ մայր որդւոցն Զբեբեայ,
Եւ քոյրն այնորիկ, որոյ հանդէպ աչաց իւրոց
Որդին իւր միամօր անշընչանայր յամբը մահուամբ:
Սոքա քան զայլս ի ջերմոց Փրկչին ի խաչըն կային մօտ:

Մարիամ Մագդաղեայ յերկիր անկեալ չկամէր ինչ այլ
Բայց միայն մեռանել, եւ ի սրբաւն մերժեալ ի բաց
Ըզբնաւ յոյս եւ զյիշատակ ըսքանչեւեաց Կենարարին,
Եւ անդու ի յորձանաց թաղծից հոգւոյն յափշտակեալ՝
Աշխարհէր եւ լընոյր զերկինս ողբոցն կականաւ:

Յըսփոփել զանձըն նորա, թէպէտ եւ ինքն անմըխիթար,
Ըզնովաւ խոնարհեալ մայրըն Յովսեայ քաղցրագորով՝
Ըզկրտաւ խօսել առ նա, եւ գելաւ խօսքն ի հագագին:
Անդ ի մըթան Զբեբեանց մայրն ողբանուէր եւ դալկահար,
Ըզձեռնս յերկինս ամբարձեալ անքթիթ աչօք հայէր ի վեր,
Զարմացեալ ընդ յապաղել վրիժուց ցասմանն աստուածայնոյ:

Աւընթեր Մարեմայ մօրն Յիսուսի ծունըր դընէր
Քոյր նորա լուռ թաղծագին եւ յաղետիցըն թառամեալ,
Զիրկ համայն ի վայելից իսկ քաղցրութեան հառաչանաց,
Եւ նըկատէր ըզտագնապ թաթաւելումն յարեան բոսոր:

Ոչ ոք հանգոյն աւագակին խաչեցելոյ մերձ առ Փրկչին
Այնքան զըթով կարեկցէր տառապելոցն փորձանաց.
Բայց ոչ իսպառ եւ յաչաց նահապետացն ծածկեցան
Վըշտագին երաշխեպք համակելոցն ի դառն յայն սուգ,
Թէպէտ միտք իւրեանց համակ ի Կենարարն էին յառեալ:
Աբրահամ, որ լի անճառ խընդիւ ընդ բաստ աւագակին՝
Սիրազեղ աչօք դիտէր զոր ինչ գործէր նա զամենայն,
Տեսեալ ըզգութն, որով նա ի վըշտագնեալսն անդըր հայէր,
Յուզեցաւ յոյժ ընդ այն, եւ ըսթափեալ յափշտութենէն,

Անդէն առ որ կայրն առ իւր ընթեր իբր ըզնա լուռ,
Առ Մովսէս, որ զտաճարին նախանըկար նըմանութիւնն՝
Ըզտապանակըն կազմեաց մատուցարան նուիրաց զոհից,
Եւ զօրէնս աստուածատուր պատուիրանացն արձանագրեաց,
Կարծաւ ասաց նահապետն երկոտասան ցեղիցն Յուդայ.

« Զայդմ ամենայնէ՝ զոր նըմարեմքս աստ, ո՞վ որդեակ,
Եւ զոր մեզ յերեւան ածեն սակաւքս այսոքիկ ժամք,
Ընդ քեզ խօսեցայց ի յաւիտեանսն ապառնիս:
Իսկ այժմ իմ ըսթափեալ գովով ի լուռ ափշտութենէս,
Ազէ եկ առցուք կաթիլս ինչ յանտահման ծովէ այտի:
Կու զՓրկչին փառսն տեսեր ի գլուխ լերինըն՝ Քորեբայ,
Իսկ ես ի նուիրական անտառակի անդ Մամբրէի.
Յիւրոց աստուածեղէն շըթմանցն հընչեալ բարբառոյն ձայն
Քաղցր էր յոյժ եւ հեշտալուր հանգոյն ձայնին՝ որով այժմիկ
Առ աւագակն, առ իմ որդին, ըզփըրկութիւն իւր աւետեաց:
Ընդ գոհութիւնս երկնաւոր գասուցն եւ իմքս խառնեցին
Յօրհնել ըզկեցուցին եւ ըզփըրկիչ մեղաւորաց:
Ո՛հ զիարդ քաղցըր ժըմտի առ մօտ շիրիմն աւագակն այն,
Եւ շընորհք զըթութեանցն Աստուծոյ զինքն արծարծանեն.
Որպիսի անդորրութիւն անմահական պատի գիւրեւ.
Եւ թէպէտ յերանագոյն կենաց հանգիստըն մերձ հասեալ,
Որքանեաւ խանդաղանօք ի վըշտագնեալս անդըր հայի:
Իսկ որդիքդ իմ այդոքիկ ժըմտին ըզՄուրբն ըսպանանել,
Եւ ոչ ընդ չարիսն ապաշաւեն որպէս ըզդա:
Ո՛հ, եթէ չէր իմ փոխեալ ի մահուանէ յանմահութիւն,
Զլո՛ւն արդեօք լինելոց էի ես հայրըս ծերացեալ:
Լո՛ւր, որդեակ, զոր Կամբրիէ կամէր եւ ոչ կարաց լըռել
Ըզգապանիսըն տըխրականս, որք թող մըտաց քոց զառաջեաւ
Սըրաթոյն թեօք անցեալ՝ ի մոռացօնըս թաղեցին:
Այն որ սոյն վիրօք զայցէ առ ի դատել ըզտիեզերս,
Կանխաւ ծանոյց զաստուածատեաց ամպարըշտացն դատակնիք,
Զոր ինքեանք կամակար մըտօք ածին յինքեանց վերայ:
Ոչ կամէր դատաւորն ըզնա ի մահ դատապարտել.
Իսկ նոքա մահապարտ արարին զնա եւ գոչեցին.
Արիւն դորա ի վերայ մեր եւ ի վերայ որդւոց մերոց՝
Իցիւ ըզսոսկալի զայդ բանս հրեշտակ ոք մահաբեր
Ոչ զըշաւ երկաթեաւ գորշմէր ի վէմ անշընջելի,
Եւ ոչ զայն առաջի աստուածութեան կացուցանէր:
Տեսանեմ, ո՛հ, տեսանեմ ըզհամօրէն ազգըս մարդկան

Յեւից եւ ի մըտից եւ յամենայն ծագաց երկրի

Առ խաչիւնն ժողովեալս, այլ ոչ զորդիսն իմ ընդ նոսին »:

Ասաց նա զայս. առ որ Մովսէս պատասխանի տըւեալ ասէ.

« Ո՛վ հայրդ իսահակայ եւ Յակովբայ եւ այնոցիկ,

Որք զԱստուած պաշտեցին ի մէջ կռամով ժողովրդեան,

Հայրըդ Դաւիթ եւ Յիսուսի խաչեցելոյն եւ մօր նորա,

Ամբարձ, Աբրահամ, զաչքս մըտացըդ քոց եւ տես:

Թէպէտ գիտես դու զամենայն զոր ես ասեմ քեզ աստանօր,

Այլ բարւոք է ի ծանօթ ճըշմարտութիւնն հայել անդրէն:

Պատուհաս եւ շնորհք գանձեալ պահին ազգիդ այդմիկ.

Եւ Աստուած, որ է անհաս եւ անփոփոխ ի գործըս իւր,

Եւ յաջում ունի զողորմ եւ ի ձախումն ըզբարկութիւն,

Եւդ ըզնա իբրեւ նըշան իմըն պայծառ ի ծագ ժայռի,

Յայտ ցուցեալ համօրէն ազգի մարդկան հողածնեցոց

Թէ ի ձեռս է իւրեանց՝ ընտրել ըզկեանս եւ կամ ըզմահ:

Յորժամ նըժգեհ ոք երկրաւոր ըզյուշարար զայն տեսեալ ժայռ,

Ոչ յառեսցէ զակն ի նա եւ ոչ խրատեալ ըզգօհասցի,

Այնպիսին դատապարտէ յայնժամ զիւր անձն կամակար.

Յիւր զուխն արիւն իւր անկցի յորժամ իջցէ ի գերեզման,

Եւ անտի վարեալ տարցի յերկրորդ ի մահն մեծագոյն »:

Յանգ ըզբանսն եհան Մովսէս, եւ Աբրահամ կըրկնեաց անդրէն.

« Տեսեր զհարդ գոհութեամբ լըւայ, որդեակ, ըզբանքս քո:

Ո՛վ քանի քաղցր ըզմայլումն ծաւալեալ զեղու զինեւ

Եւ յաչս իմ ծիծաղի անդորրութիւն աստուածածիր,

Յորժամ ածեմ ըզմըտաւ զի եւ նոքա թերեւս յապայս,

Յեա ընդ երկար լինելոյ իբր օրինակ երկիւղական,

Հուսկ ուրեմն ի գործոց իւրեանց չարաց դադարեցեն,

Եւ ոչ ըզհարցն մեղաց կրեցեն որդիքն ըզպատուհաս,

Եւ դարձցին առ Փըրկիչն եւ հաշտարարն՝ որ ըզնոսին

Ի տուէ ամպով եւ զցայգ բոցով տարաւ յերկիրըն Քանանու,

Եւ հեղու վասըն նոցին եւրս զարիւն իւր ի խաչի:

Եկայք, որդեակք իմ, եկայք առ որ կամի փրկել ըզձեզ,

Առ նա՝ զոր դուքն ըսպանէք, իբրեւ ըզգառն ի սպանդ վարեալ.

Եկայք ժառանգեցէք եւ դուք ըզկեանսն յաւիտենից »:

Զայս մաղթեաց, աչք իւր յերկինս. ըզնա ետես անդ իսահակ,

Որդին իւր սիրելի եւ ծերութեանըն մըխիթար,

Որում յետ մահուն տըւան ծաղկեալ տիոցըն կերպարանք,

Զի յերկինս յաւիտեանս նըկարեցէ զՓըրկիչն յինքեան.

Մօտ առ հայր իւր մատուցեալ, այսպէս առ նա բարբառեցաւ.

« Ըզխորհուրդ մըտաց քոց, հայր, ի դէմքս քո տեսի հեռուս:

Ո՛հ, որդիք մեր, աւաղ, ըսպանանեն այժմիկ ըզնա,

Որ սուրբ առնէ ի վերայ նոցա զիւր անձն ամենեւին:

Այլ ի նոսա զըթացեալ բարձրեալն Աստուած յաւիտենից,

Առ իւրեանց կեցուցիչն արծուաթեօք տանի զնոսա,

Որպէս յառաջն ըզնոսին եհան երբեմն յեզրիպատս:

Յորչափ զայդ ածեմ ընդ միտ՝ յորդէ յիս խնդ բերկրապատար:

Յիշատակ մի սակայն ազգէ յիս սուրբ իմըն սարսուռ.

Զօրըն զայն յիշես անշուշտ՝ յորում առեալ տարար դու զիս

Ի սեղան զըլխոյ լերինն, ի նուիրականն ինձ զոհին վայր.

Գընայի գուարթալից սըրտիւ ընդ քեզ ի միասին,

Եւ ընդ քեզ կամէի մատուցանել զոհ առ Աստուած.

Այլ յորժամ կապեալ եղայ ես ի վերայ փայտակուտին

Եւ առ ինեւ բորբոքէր սըրբանքէր հըրատին բոց,

Եւ իմ արտօսրալիւր աչք հայէին յերկինս ի վեր,

Յայնժամ դու համբուրելով զիս ըզվերջին զայն հուսկ նըւագ,

Զբերեսըդ դարձուցեր, եւ ըզդաշոյնըն փայլակերպ

Ի վեր ամբարձեալ կալար զգըլխով սիրեցելոյդ,

Անդ յայնժամ... Բայց զի՞ է ինձ յիշել ըզժամըն զայն տըխուր,

Զոր պըսակեն յաւերժից երանութեանցըն բերկրութիւնք,

Եւ որդիդ քո իսահակ արժանացաւ գու օրինակ

Տիրական ողջակիզին մատուցելոյ ի Գողգոթա:

Ո՛հ զհարդ քաղցրանան ինձ յիշատակքս տըխրականք »:

Զայս ասաց, եւ Աբրահամ կըրկնեաց առ նա ի մեղմ մըրմունջ.

« Եկ, որդեակ, կացցուք յաղօթս առ զենեալ զոհն ինքնանըւեր »:

Անդէն առննթեր միմեանց ի ծունր իջանելով

Եւ ձեռնամաձ ըզբազուկսըն կարկառեալ ի Գողգոթա,

Օրինակ զայս աղօթիցն իւրեանց ըսկիզբն եղ Աբրահամ.

« Ո՛հ, զի՞նչ ըզքեզ անուանեցից. արդեօք քաւի՞ն մեղաց մարդկան,

Թէ հանուրց հաւատացեալ ժողովըրդոց ուրախութիւն:

Որպիսի կիրքս կրեցի յանձին իմում յայնում պահու,

Յորում մայր մահկանացու ծընաւ ըզքեզ ի Բեթլէեմ.

Եւ մինչ դու ի վերայ երկրի լայիր տըղայապէս,

Զիարդ ձայն լաւեացըդ քոց հընչեաց յերկինս իբրեւ զօրոտ:

Անտեօդ ի հրեշտակաց եւ փառատրեալ երգովք նոցին՝

Այնպիսի անարդ մարմին հողագանգուած արկար ըզքեւ,

Մինչեւ հազիւ ճանաչել ըզքեզ նոցին իսկ Զըւարթնոց:

Գու սակայն յանձն առեր զայն, եւ միշտ ըզմահ քո խորհելով

Հատեր ըզմենաւոր վըսեմականըն ճանապարհ,

Եւ հուսկ ուրեմն հասեալ ժամանեցեր ի կէտն մեծ,
 Յոր յաւուրցն յաւիտենից նախ քան զլինելն իմ յառէիր:
 Դու միայն էիր կարող դնել քեզ կէտ ըզմահն զայն,
 Որ փրկէն զիս եւ զհամայն սերունդ որդւոց նախամեղին.
 Եւ ահա ի ժամուս հեղեալ զարիւն քո մեռանիս:
 Զբբաւեմք ըստ արժանի արգահատել ի քեզ գըթով,
 Զի դու ի վեր քան զամենայն արգահատանս ես մահացուաց.
 Այլ ազդէ եւ ի մեզ հարուածն այն մեծ զոր տայ քեզ մահ,
 Մինչդեռ ի վեր եւ ի խոնարհ դողան անհուն տիեզերք:
 Գըթա ի մեզ, մարդասէր, եւ զցաւ սըրտիցքս մեղմացո.
 Ողորմեա մանաւանդ որոց արդ կեանն այդր ի յերկրի,
 Եւ դեռ չեն իբրեւ ըզմեզ ազատացեալք յաղցից մարմնոյ »:
 Զայս ասաց աղօթելով, եւ մինչ կային երկօրեան լուս,
 Դարձաւ եհարց իսահակ, « Ո՞վ են հոգիքդ այդքիկ, հայր,
 Զորս ահա քերովբէն առեալ ածէ ի խաչն կոյս »:
 Զոյգ բանին ելանէին անդրը հանգոյն պայծառ այգոյ
 Լուսազեղ հոգիք մարդկան ի բոլորից ազգաց երկրի,
 Դեռ այն ինչ մերկացեալ զիւրեանց մարմինս անշնչացեալս
 Եւ արկեալս ի դիւրածախ խարուկին բոց կամ ի տապան:
 Ի կարճատեւ կեանս իւրեանց՝ ազդման սըրտիցն հաւատարիմք,
 Կեցին անարատք ըստ ներելոյ բնութեան մարդոյ,
 Թէպէտ չէր լուսաւորեալ ըզնոսա լոյսն աստուածառար:
 Գային առաջնորդեալք ի մըտախոհ քերովբէն,
 Ընդ նորոգ երջանկաւորս վիճակ կենացն զարմացեալք,
 Եւ լըռիկ առ Բարձրեալն առաքէին զմաղթանս իւրեանց:
 Յորժամ հասին յանդիման խաւարապատ խաչափայտին,
 Դարձաւ քերովբն եւ առ նոսա բարբառեցաւ ըզբանքս զայս,
 Զոր Աբրահամ եւ Ժողով նահապետացն լըսէին.
 « Բովանդակ խորաքնին ուշով մըտացդ հիացելոց
 Քաջ կըլնեալ խորհեցարուք յոր ինչ արդ աչք ձեր տեսանեն,
 Եւ լուարուք ըզծածկեալսն ցարդ խորհուրդս յաւիտենից:
 Ոչ ոք մարդ կանանցածին կարէ զԲարձրեալն նրկատել
 Առանց Փրկչին, որ ահա հեղու զարիւն իւր ի խաչին:
 Յիսուս, անըկիզբն էին որդին, ծնեալ յերկրի
 Որդի մօր մահկանացուի, որ կայն այժմիկ մօտ առ խաչին,
 Նըւիրէ զանձն ողջակէզ Դատաւորին երկնաւորի
 Վասն մարդկան մեղուցելոց եւ եղելոց ժառանգ մահու:
 Զիւր կեանս անցոյց ի վիշտս, յաղօթս, յուսուցանել, ի նշանս առնել,
 Եւ զարդիս այգըր կախեալ ուրախութիւնն յաւիտենից՝

Մեռանի վասն հանուրց երկրածնելոց եւ վասն ձեր:
 Յըսկըզբանց տիեզերաց թէ չէր ընտրեալ նա հաշտարար,
 Մեռանել հասանէր ձեզ այժմ ըզմահ անգրաւական,
 Որպէս մեռցին մեղաւորքն այսուհետեւ ամենեքին,
 Որք լըւեալ ըզփրկութեանն զաւետիս՝ մերժեսցեն զայն:
 Այն որ յառաջ քան ըզնունդ ձեր զառյապա կեանսըդ ետես,
 Դիտէր զի դուք ընդունելոց էիք ըզնորհքս կեցուցչին,
 Եթէ զկեանսըն սահմանեալս առ ի նմանէ կեցեալ էր ձեր
 Յաւուրս յիսուսաւանդ քարոզութեանն աստուածայնոյ:
 Ըզձեզ, հոգիք, Լնն էից ազատեցոյց առ սէր Փրկչին
 Ի յանցուածոցն պատժոց, եւ սուրբ էք արդ յաչս Աստուծոյ:
 Նա, զոր գուն գործէիք դուք ճանաչել եւ ոչ ծանեալք,
 Զարտասուս ձեր ետես եւ զձերդ յերկնից լըւաւ զհայցուած
 Լինելոյ գերծ ի մեղաց, յորոց անձինք ձեր խորչէին,
 Առանց գիտելոյ թէ մահաբերք իցեն նոքա:
 Բեւեռեալն ի խաչին վաղ իսկ ըզշայր իւր աղերսեաց
 Լըսել ձեզ եւ բըժըշկել ըզտոչորիչ զայն վէրն հաստոյր,
 Զոր մեղքն ի ձեզ գործեցին, խոցեալ զոգիսդ յանանց ի մահ:
 Անկերուք յերեսս յերկիր եւ մատուցէք շնորհս այնմիկ,
 Որ դարձեալ զանմեղութիւն եւ զկեանս անմահ շնորհեաց մարդկան »:
 Գորովեալք անճառ գըթով, լի թաղծութեամբ եւ սքանչանօք
 Եւ զմայլեալք երանութեամբ՝ խոնարհեցան նոքա յերկիր,
 Եւ յաղօթս կացին առ կենարարն օրհասական,
 Որ սիրեացն ըզնոսա նախ քան զլինելն իսկ աշխարհի:
 Սաղէմ եւ Սելիթ, որք Զըւարթունքն էին պահպանք
 Յովհաննու եւ Մարեմայ, հանդէպ աչաց իւրեանց տեսեալ
 Ըզնորհապարտ ոգւոցն պար, զայս ընդ միմեանս առին խօսել.
 « Զիմրդ արդարքդ, ասէ Սաղէմ, են իրազգաժք իւրեանց բաստին,
 Եւ սրպէս ի վիրաց այտի Փրկչին սիրեցելոյ
 Ի սիրտ իւրեանց զեղանի յաւէժ կենացն անդորրութիւն:
 Են նոքա յաւիտեան ազատացեալք այսուհետեւ
 Ի դառն աղետից երկրակենցաղ մահկանացուաց:
 Նոյն եւ մեր սիրելիքն Մարիամ եւ Յովհաննէս
 Յառատ պարգեւաց շնորհս յառաջն վայելեալք,
 Հանգչէին ընդ հովանեաւ աստուածածիր խաղաղութեան.
 Եւ թէպէտ տակաւին պանդըխտացեալք դեռ ի յերկրի,
 Հեշտեաւ տանէին զկենաց բեռինն ծանրութիւն.
 Իսկ այժմ այդ դալկահար եւ մահատիպ երեսք փրկչին
 Եւ աչացն հայեցուածք անձկակարօտք գերեզմանի

Եւ վէրքդ այդորիկ վըտակահոս արեամբ ներկեալք,
Կարի յոյժ վըրդովեցին զուրախութիւն սըրտից նոցա:
Ո՛հ, եւ ես իսկ զըլխովին առնում յիս զագդ այնըր սըրոյ,
Որ ընդ անձն ողբանըէր հիքացելոցդ անցանէ արդ»:

«Տեսի ես, ասէ Սելիթ, բազում թըշուառս ի մէջ մարդկան,
Սակայն ոչ ուրեք բընաւ չըւառականս իբր ըզդոսա:
Գըթամ եւ զարմանամ՝ յորժամ ածեմ ես ըզմըտաւ
Թէ զի՞նչ այլ այնպիսի ողորմելի կայցէ տեսիլ
Քան զԱստուծոյ սիրելեացն համակելոց յայնքան ի վիշտ:
Այլ զարմանք իմ փարատին՝ յորժամ խորհիմ յանձին իմում
Ձի յաճախ մըխիթարեաց Աստուած զոգիս վըշտագնելոց
Մինչ ոչն յուսային, եւ հաստոյր վէր արինաթոր
Բզնոցուն պատառելոց սըրտից ըզխորսըն տոչորէր.
Եւ թէ ոչ պատրեաց զիս իղձ տեսանելոյ զոգիս նոցին
Հանգուցեալս ի ցաւոց, տեսի գնըշոյլ ըսփոփանաց
Յուլացեալ ինուս ի քաղցր աչաց Հաշտարարին»:

Այսպէս զայս ասաց Սելիթ, եւ ոչ վրիպեաց ի բանս իւր.
Ձի Փըրկիչըն գորովեալ եւ ոչ եւս այլ ունելով ժոյժ
Հանդէպ տառապանաց ծնողին իւրոյ եւ Յովհաննու,
Այնպիսի հայեցուածով անդէն կառոյց զակն ի նոսա,
Ձի յոգիսըն նուաղեալս ազդեաց նորոգ կենդանութիւն.
Իսկ ըզգուլին աստուածային յորժամ շարժեաց առ ի խօսել,
Իսկոյն մայրն որպէս այն թէ զարթուցեալ ի քնոյ մահու,
Սիրտ ի թունդ գուարճախաւըն բաբախմամբ, մարմինն ի զող,
Դէտակն ի վեր ամբարձեալ՝ ըզլըսելիսըն շականջէր.
Եւ Փըրկիչն ի բարձուէ անտի ասէր ցըմայրըն իւր.
«Կին դու, որդի քո աւագիկ». եւ ցաշակերտն. «Ահա մայր քո»:
Երկորին սիրելիքն արտասուածոր աչօք դարձան
Հայեցան առ միմեանըս զարմացմամբ եւ գոհութեամբ:

Այլ Յիսուս ծանրաբեռնեալ դատաստանաւն աստուածայնով՝
Կըրէր ըզչարչարանս, յորս ի խորհելն իսկ սոսկան միտք,
Եւ երկնայնոցն անգամ լեզուք օրհնաբանողք աստուածութեանն
Առաջի աթոռոյն՝ չկարեն պատմել զայն եւ լըռն:
Ըզմահու բլուրըն պատէր խոր լըռութիւն խորհըրդաւոր,
Եւ ի ներքին սանդարամետսըն սասանէր անդուլ երկիր.
Բայց ոչ լինէր դեռ լըսելի թաքուն գըղորդ իւր ի հովտին՝
Ուր կայր Երուսաղէմ. եւ ահա զայն նախկին նըւագ
Երերեալ սարսեցաւ յանկարծ քաղաքն ապըտաւորոյ:
Էր այն աղօտ իմն ազգումըն հեռաւոր ըսպառնալեաց,

Որ թէպէտ խորասուգեալ կայր դեռ ի ծովն ապագայից,
Սակայն յափուսըն գոչէին այժմէն կոհակքըն կուտակեալք:
Սաստ վըրժուց արեան Փըրկիչն արկանէր ահ սարսափական
Ի սիրտ ամբոխութեանըն խըռնելոյ ի Գողգոթա:

Գըղըրդիւնն անդընդային սասանեցոյց եւ ըզփապար
Մըթապատ քարալերինն, ուր Աբբաղոն յետ փախըստեանն
Ի լեռնէն Ձիթենեաց, կայր մենաւոր եւ թաղծալից:
Մինչ նըստեալ ի զառիվայր քարաժայռին դիտէր անշարժ
Ըզգետոյն ուղիւից յորձանս՝ որ առ ոտիւքն անկանէին,
Եւ կայր յակճիւս ի լուր ձայնից փըրփրակուտակ ալեաց ջըրոյն՝
Որ ի բարձանց գահաւանդին վըհից ի վիհս հոսեալ գոռայր,
Յանկարծ ետես զի՝ նդ ոտիւք իւրովք գետինըն տատանէր,
Եւ վէմք ի վայր գլորելով տապալէին անդ մօտ առ իւր:
Ջարհուրեալ եւ իբըր գոյժ սըզոյ բնութեան համարեալ զայն,
«Թերեւս, ասէր, հեծէ երկիր վասըն մարդկան հողածնելոց,
Եւ խոնջեալ ի կրելոյ զաճիւն նոցին ի ծոց իւրում,
Ոչ հանդուրժէ լինել ի սպառ իւրոց որդւոցըն գերեզման,
Ձոր լընուն անդադար նորանոր կոյտք ոսկերտուոյ.
Գերեզման, որ արտաքոյ զարնանագեղ ծաղկամբք պըճնեալ՝
Բուրէ գհոտ անուշաբոյր, այլ քըստմնելի է ի ներքոյ.
Կամ թերեւս աշխարէ զաստուածային զայն այրըն վեհ,
Ձոր տեսի ես ի լերինն ըզգիշերոյն հասարակաւ
Ի ցաւոց տագնապի, զոր ոչ կըրեաց որ եղական:
Ձի՛ եղեւ նա. հիմ դանդաղիմ երթալ անդրէն խընդրել ըզնա.
Միթէ աջ խիստ Գատաւորին չիցէ՞ աստ մօտ որպէս յերկրի.
Չըկարեմ խոյս տալ անտի. զի թէ եւ անդր իսկ քան զաշխարհ
Փախչիցիմ յիւրոցն աչաց, ըմբըռնեսցէ զիս աջ նորա:
Կամիմ գըլըս տեսնել զահեղահրաշ չարչարանաց
Եւ գիտել ըզհանգամանըս նորաքանչ պատահարին,
Թէ միայն չուրջ ըզնովաւ չըկայցեն դասք երկնաւորաց,
Որոց աչք ըսպառնականք արկանէին սուղ ինչ յառաջ:
Մինչ յիւրոց երեսացըն խուսէի սուղ ինչ յառաջ:
Իսկ թէ զգեցայց գերկնայնոց դասուցն ըզգեղ պայծառութեան,
Եւ ի հրեշտակ լուսեղէն յանդըզնեցայց կերպարանիւ,
Ո՞չ արդեօք շանթք, Բարձրելոյն մերկացուցեն զիս նոյնհետայն,
Եւ յիմ բուն կերպարանս յայնժամ տեսցեն զիս Չըւարթունք:
Բայց ըզնոյն արար Սատան, որ մեծամեղ քան զիս եկաց,
Եւ ցարդ ցասուցանէ զԱստուած իւրովքըն յանցուածովք:
Ոչ բնաւ յիմ հառաչալիր սըրտիս ի խորըս թաքուցեալ

Խորհուրդ չար զիս յորդորէ զի յանձանօթըս լինիցիմ:
Սակայն իցէ՞ ինձ ի դէպ այսպէս զերեսս ալլակերպել.
Ի բաց տար. կաց ի քում չըւառութեան, ո՞վ անձն իմ հէք.
Ընտրեմ մանաւանդ մընալ աստէն եւ ոչ զիտել
Ըզվախճան զարմանասքանչ վըշտակրութեանց տառապելոյն.
Ձի սրպէս կարիցեմ ես տեսանել ակն յանդիման
Ըզդէմըս քրովբէից եւ ոչ իսկոյն փախչել ի բաց »:
Չայս խորհեալ, ի խորոցն ի վեր սլանայր, դեռ եւս յերկբայս.
Բայց այն ինչ ոտն յերկիր կոխեալ՝ հիացմամբ յետս ընկըրկեցաւ,
Յորժամ ետես զայն թաթաւեալ յահաւոր մութ գիշերայնոյ:
« Հիմ, ասէ, թանձր այդ խաւար յայս միջօրեայ տուրնջեան ժամուս.
Եհա՞ն օր դատաստանին, եւ սըբաշխն լիցի երկիր.
Արհաւիրք յաւերժ էին ահա մածեալ կան ըզնովաւ,
Եւ բուռն ըզնրմանէ հարեալ է աջ Գերագորին.
Եւ էր աղագաւ. արդեօք ի ծոց իւր ամփոփեաց
Ըզվըշտատեսըն վեհագոյն, եւ շահանջէ՞ արդ զինքն Աստուած
Ի ձեռաց որդւոց նորին. այլ նըմա հնամբ է մեռանել:
Յո՞ եւ դառնամ նորանոր խորհուրդք ըզմիտս իմ ամբօխեն.
Լաւ եւս իցէ ի խընդիր նորին զընալ, եւ զինք տեսեալ՝
Գիտել ինչ հաւատեալ քան զանդաշել աստ միայնակ »:
Չայս եղ ի մտի, եւ ել ի ծայր անտառախիտ լեռին միոյ,
Եւ անդուստ սրաթեւ աչօք ընդ աղջամուղջս համատարած
Հետագօտեալ ըզքաղաքըն նուիրական հարուստ մի ժամ,
Հուսկ ուրեմն ի հեռաստանն նըշմարեաց զերուստաղէմ,
Որ նըմա երեւէր իբրեւ ըզկոյտ աւերակաց,
Չորով չուրջ ծաւալեալ ծըփայցէ մէզ մատախլապատ:
Սարսուռ յոսկերսն ընթացաւ, եւ դողալով էառ ըզկերպ
Լուսեղէն Չըւարթնոյ եւ զգեղ տիոցըն մանկութեան,
Յոր երբեմն ի հովտին երանութեան ծաղկեալ փայլէր.
Բայց էր այն հեռաւոր իմըն պատկեր նըմանութեան.
Ձի թէպէտ պաղպաղուն վարսից զուտովքն հոսէին հոյլք,
Եւ ընդ փաղփուռն խոպոպեօք հընչէին թեւքն ոսկեփետուրք,
Եւ նըշոյլք նորածընունդ այգոյ յերեսսն սքփոէին,
Այլ հագիւ սակայն կարէր նա զարտասուս իւր արգելուլ:
Դողդոջուն թեւօք թռուցեալ գայր մերձ ի բլուր անդըր մահու,
Չոր խաւար թանձրագոյն ի լուռ երկնից իջեալ պատէր:
Յանցանելն առ ափամբք Մեռեալ ծովուն՝ լըւաւ անդէն
Չահաւոր մընչիւն գոչման լեռնացելոցըն կոհակաց,
Խառնեալ ընդ ձայնս հեծութեանց դըժոխատանջ անյուսութեան:

Չերդ յորժամ պարտաւոր դատեալ քաղաք մի ամբարիշտ,
Գետնատառան սասանմամբ խորատուզի յալս անդընդոց,
Անդ յայնժամ ընդ խուլ թընդմանց անդընդային վրիժուց սաստից
Բարձրանան ի խորոց անտի բարբառք մահաշըշուկք:
Միւսանգամ շարժի երկիր, եւ միւսանգամ խառն ընդ ձայնից
Կործանման տաճարացըն պըղծելոց եւ կըճեայ տանց
Լըսին թառանջք բնակելոցն ի նոսին յոյժ յանկասկածի,
Անցաւորն ի գոյն դալկան՝ ճիշ ի բերան փախչի ճեպով.
Հանգոյն եւ Աբբադոն ի ծոցն Աղտից լըսէր բոմբիւնս
Ընդ գուժից աղաղակի ոգւոցն երկուց դատապարտից,
Չորըս նա ծանեալ իսկոյն, եւ սոսկացեալ քըսմեալ յահէն՝
Երբեռն թեւօք փախեալ յաղետակոծ վայրաց անտի
Եւ եհաս մերձ ի տեղին՝ զոր քերովբէք պատէին շուրջ.
Դողդոջն անհընարին յանկարծակի կալաւ ըզնա
Ի տեսիլ երկնահրաշ պարուց ոգւոցն անարատից.
Խոռն մի եւս եւ ահա լուսապայծառ դիմացըն գեղ
Փոխէր վերըստին ի մութ մըռայլ ժանտաւտիլ:
Պատք հրեշտակացն ի փըրկիչըն կառուցեալ զաչքս իւրեանց՝
Չիմացան զգալուստ նորին. սոսկ Ելովայ տեսեալ ըզնա,
Նոյնհետայն զինքըն ծանեալ, եւ մըտախոհ եղեալ ասէ.
« Աւ ի՞նչ մերժեալն յԱստուծոյ հէք քերովբէն մերձ այսրը գայ.
Արդեօք ցանկա՞յ եղկելին ըզխաչեցեալն տեսանել,
Չորոյ նախ ըզտազնապելն ետես ի լեռնըն Չիթենեաց,
Եւ արդ գայ չըւառականն այն ի խընդիր նորին այսրէն:
Չիարդ մըշտատեւ ապաշաւանք մաշեն ըզնա.
Գո՞ք յօրէ լինելութեանն ի նոյն ցընդեալ կայ յարտասուս:
Առասցէ Տէր զամենայն զոր ինչ վըճուց վասըն նորա.
Եւ չէ ինձ պարտ զարմանալ ընդ վիճակեալ նըմայն նըսին,
Մինչդեռ նա, յորմէ անմահքըն գոյացան, արդ ի խաչին
Ըզմարդկան մեռանի մահ, զի յաղթեցէ անանց մահուն »:
Չայս խորհեալ, եւ առաջի փըրկչին անկեալ յերեսս ի վայր՝
Մատոյց աղօթըս լալագին. անպա յարեալ եւ անարկեաց
Առ մի ոմն ի Չուարթնոց, եւ նա եկեալ եկաց անդէն
Յանդիման քրովբէին, որ գայս առ նա բարբառեցաւ.
« Երթ ծանո առ ժողովըս սրովբէից եւ նախահարց,
Ձի ահիւ եւ վարանմամբ գայ հասանէ այդր Աբբադոն:
Թէ մօտ մատչել կամիցի, մի արգելցեն բընաւ ըզնա
Որ գայ լալով եւ անձկաւ ըզկենարարըն դիտելոյ.
Մի՞ ոք նըմա հրամայեցէ ի բաց զընալ ի տեղւոյն,

Եւ մի յայդ դառնակըսկիծ ըստփանաց զըրկեսցէ զնա.

Ձի քան զինքն անիծապարտ ոգիք ըզխաչըն պատեն շուրջ ։

Առ դասուք հրեշտակացըն դեգերէր դեռ Աբբադոն,

Եւ վարանամբ մերթ սաւառնէր, մերթ կայր եւ մերթ սահէր գերկրաւ ։
Խորհեցաւ խոստաիել. այլ ըզմըտաւ ածեալ յանկարծ

Ձի ոչ այլ որ բայց Փըրկիչն ինքնին անշուշտ զըտանէր անդ,

Ուր կայր համախըմբեալ Ձըւարթնոց պար շըբեղաշուր,

Խիզախեաց մըտանել խառնիլ ի գունդն անհղահարաւ ։

Յորժամ հրեշտակըն դարձուցին զաչըս իւրեանց առ ի հայել,

Եւ տեսին զայլակերպ եւ զկասկածոտ դէմըս նորին,

Յոր չըգոյր ոչ զուարթ ժըմիտ, ոչ փայլ ոգւոց երանելեաց,

Այլ սոսկ ցաւ հազարաւոր ամաց եւ սուգ անյաղթելի,

Անդէն գիտացեալ եթէ նա ինքն է Աբբադոն,

Լըտին կարեկցութեամբ թողին ըզնա խաղալ յառաջ ։

Իբրեւ մերձ յըստուերամած բլուրըն մահու հասեալ նորա

Յակն ըզխաչեալսն արկանէր, զաչսըն ի բաց շըրջեալ՝ ասէ.

« Ո՛հ, ոչ, չըկամիմ ի մահահուտ երեսո հայել.

Յոյժ ի խոր զիս խոցոտեն այդ խիտ ցաւոց նոցին տագնապք,

Եւ տըխրականս յոյժ պատկերս հանդէպ աչացըս նըկարեն,

Կարի բարձրաբարբառ բողբոլով զինէն առ Տէր.

Ձի ահա խոռնն այն եւ սուղ իսկ տեսութիւն վիրաց նոցուն

Աբդէն զոգիս՝ իմ տոչորէ դառն աղիտիւք եւ կըտտանօք ։

Ո՛հ թըշուառք իբրեւ զիս եւ վրիժապարտք են եւ նորա,

Որք զըրդեալք յիրերաց՝ աստ յանդիման արեգական

Եւ անհուն բազմամբոխի զրաւեն ըզկեանս եղբարց իւրեանց ։

Մի տեսցեն աչքս ըզնոսա, զորըս մարդկան ատելութիւն

Կամ արդար իրաւունք դարձուցանեն այդպէս ի հոգ ։

Մի եւս այլ պակուցանող եւ թաղծալից խորհուրդք մահու

Կըտիեսցեն գեղկելիս ։ Ձոր խընդրեմն ուր զըտանիցեմ ։

Ձուարթունքդ այդոքիկ չեն վայրապար իջեալ յերկից.

Կան բոլորեալ ըզնովաւ. է նա ի սուրբ վայրս յայտոսիկ.

Սակայն ուր. անեղ խաւարն յոր թաթաւէր Գեթսեմանի,

Մինչ անդն էր նա, պատէ աստէն եւ ըզկատարըն Գողգոթայ,

Եւ ըզնա ոչ նըշմարեմ ։ Ո՛հ թէ ինձ գոյր համարձակել

Ըզհրեշտակ զոք հարցանել, եւ ինքն ըզնա ցուցանէր ինձ ։

Բայց տեսեալ զիմ ըզտագնապ եւ ըզթախիծ յանկարծահաս,

Ո՛չ ծանիցեն զիս իսկոյն եւ վարեսցեն փախըտական ։

Այլ նորա ոչ զընեն ինձ միտ, ի մեծամեծ խոկո ընկըզմեալք

Ձառնէն աստուածայնոյ, առ որ յըղեաց Տէր ըզնոսա ։

Մենացեալ իցէ արդեօք ի սրբաւայրըն տաճարին,

Եւ կայցէ յաղթս անդէն, եւ ոչ օրէն իցէ ումեք

Յամենայն եղականացըս տեսանել ըզվիշաքս իւր

Եւ ըզվիժեալն յերեսաց նորուն ըզքիրտն արիւնագանգ ։

Սակայն թէ ոչ վրիպիցիմ, աչք բոլորիցըն Ձըւարթնոց

Ի բլուրըն մանաւանդ քան ի տաճարն են ուղերձեալ ։

Ո՛հ եղուկ ինձ հիքիս. հասեալ կամ յայն անարգութիւն,

Ձի չիշխեմ զիմ ամօթալից աչս յուխտապահսըն համբառնալ,

Թէպէտ իցեմ ըզգեցեալ զիւրեանց տեսիլ ճաճանչագեղ ։

Ո՛չ արդեօք զըտանիցի նա ի տեղուշըն կառաւիման.

Թերեւս անդ, ուր մահուամբ պատուհասին եղեւնագործք,

Վըկայք բարձրագոչք մահկանացու մարդոյն անկման,

Ի լըրումն անէ այժմիկ զոր յանձն էառ կըրել յերկրի,

Եւ ի կայտս ոսկերց անկեալ մատուցանէ աղօթս առ Տէր.

Ապա հարկ ուրեմն է ինձ խընդրել ըզնա ի Գողգոթա ։

Ձայս ասաց, եւ ահ ընդ ահ յամբը սլացմամբ իջեալ յերկիր,

Եւ սուր բըբօք ընդ երկար զըննեալ ըզվայրն ուր խաչքն էին,

Եզիտ ըզՅովհաննէս, եւ զակն յառեալ ուր հայէր նա,

Նըշմարեաց ըզՓըրկիչն՝ որ ի մըթան անդ կայր կախեալ,

Եւ թըւէր առկայծ աչօք խընդրել զհանգիստ գերեզմանի ։

Ըթափեալ յառաջին պակուցմանէն, յանձն իւր ասէ.

« Ոչ, այդ չէ հնար. մեռանել. օ՛ն ի բաց տար. անհնար է այդ ։

Այլ, ո՛վ երկինք, զի՞ է ինձ երկբայանալ այլ եւս յերկար.

Ոչ խաբիմ. նկատեմ ըզնա. է ինքըն նոյն զոր տեսի ես

Ի լերինըն Ձիթենեաց, ուր տառապէր նա յայն տագնապ,

Ձոր բընալ յարարածոց որ ոչ կըրեաց ինչ այնպիսի,

Նըւրիեալ զանձն իւր ըսպանդ առ անողորմ Ղաւաւոր ։

Յայնժամ անկեալ յերեսո յերկիր եւ մըտախոհ եղեալ յաւել.

« Աստանօք խոնարհեալ ի հող՝ կամիմ կալ եւ մընալ

Եւից կատարածի դատաստանիդ անքըննելոյ,

Տեսանել ըզմահ նորա, թէ ստեղծուածոյ իցէ այդ մարթ ։

Այլ ո՛ր անդորրութիւն յանկարծ զոգիս իմ խաղաղէ.

Թըմբբութիւն իցէ ցաւոց թէ արդարեւ ճըշմարիտ յոյս,

Յանկալին քան զամենայն յոյս դառնալոյ յոչնութիւն ։

Ո՛հ քաւ ի քէն պատրել զիս, ո՛վ իմ միակդ ակընկալիք ։

Ինձ թըւի զի կարիցեմ հայցել յէջն զոչընչութիւն,

Եւ համարիմ թէ իմոցըս հայցուածոց լուիցէ նա ։

Ո՛վ Աստուած, որ դատաւորդ ես ամենայն տիեզերաց,

Յորժամ ըզբոլուի իւր խոնարհէ ի խաչին այրն աստուածային,

Եւ դու ի խընդրել ըզվրէժ գործոցն չարութեան,
Որոց մեր պատճառք եղեալ՝ ըզմարդն ի մեղըս դըրդեցաք,
Զոմանս յամպարըշտաց զոհես ոգւոյ մահացելոյն,
Եւ ըզնոսին առ շիրմաւ իւրով ի չիք դարձուցանես,
Ընտրես շիր յայնժամ եւ զիս, որ քան ըզնաւս եմ մեղապարտ,
Եւ զանձն իմ մատուցիր ընդ նոսին զոհ խաչեցելոյն:
Յայնժամ ես ոչ եւս իցեմ, ոչ եւս այլ զիս կեղեքեսցէ
Բոց մըշտատոշոր խաւարայնոցն տանջանաց.
Դարձայց յանէութիւն, եղէց իսպառ հետակորոյս,
Եղծայց յէիցըս կարգէ եւ յաւիտեանըս ջընջեցայց,
Մոռացեալ ի հրեշտակաց, յարարածոց եւ յԱստուծոյ:
Աստ հանդէպ գերագոր Լչիդ ըզգլուխ իմ կարկառեմ.
Աղէ հարուած քո թաքուն եւ կամ շանթիք փայլատականց
Բարձցեն զիս ի սպառ ի միջոյ քումդ արարչութեան »:

Զայս մարթէր, այսմ ակն ունէր, խընդայր ընդ յոյս իւր եւ սոսկայր.
Ապա յառաջ մատուցեալ՝ զաչսըն ի վեր դարձուցանէր
Եւ հայէր ի փայտ խաչին եւ ի փըրկիչն օրհասական.
Հայէր ըստէպ եւ կարծէր եթէ ահա մեռանի նա.
Եւ զի յահէ ոչընչութեանն երեսքն ի մութ ներկանէին,
Զանահար լինէր պահել ըզկերպարանըն լուսափայլ:
Մինչ նա յայն նըկըրտէր եւ ի վարան կայր տագնապի,
Յանկարծ ետես մծա առ իւր եւ ընդ աջմէ խաչափայտին,
Որ ամբառնայր ի միջին բարձըր քան զայլս ահեղ տեսեամբ,
Զահաւորն Աբդիէլ, զըստեղծակից իւր սիրելին՝
Կացեալ սաւառնաթեւ եւ զարդարեալ պայծառ փայլմամբ.
Քող մըթին ծածկեաց յաչացն ըզԶըւարթունսըն լուսագեղ,
Եւ անձուկ յոյժ թըլէին նըմա ողջոյն իսկ տիեզերք,
Այնքան սաստիկ զանգիտէր տալ անդ ծանօթըս մըտերմին:
Ըզբոլոր անմահական եւ զհոգեղէն իւր զօրութիւն
Յինք ժողովեալ՝ գուն գործէր մնալ յանձանօթս յԱբդիէլէ,
Եւ ըշտապաւ, որպէս այն թէ յԱստուծոյ իցէ յըղեալ
Ի հեռաւոր աշխարհաց ի հեռագոյն եւս յայլ աշխարհս,
Եւ յերկար դեգերել նըմա յերկրի չիցէ ինչ մարթ,
Դարձաւ յԱբդիէլ եւ զբանս ասաց երագաթեւս.

« Ասա ինձ, սիրելի. թերեւըս դու գիտիցես ինչ.
Արդեօք երբ իցէ փըրկիչն մեռանելոյ սահմանեալ ժամ:
Հրաման է ինձ ճեպել. բայց տօնեցից ուր եւ իցեմ
Ըզնըկատեալն ի Բարձրելոյն ըզժամըն սուրբ եւ զահագին »:
Աբդիէլ, որ կայրն անդ եւ ի թիկունս իւր ոչ հայէր,

Դարձաւ եւ ետես ըզկորուսեալն, եւ սաստիկութեամբ՝
Զոր թախիծ իւր ամոքէր, գոչեաց անդէն. « Ո՛վ Աբբադոն »:
Զոր օրինակ նոյնժամայն թափին բընաւ գոյնք երեսաց
Ծաղկեալ պատանւոյ, զոր հնար շանթն որոտընդոտ,
Նոյն եւ դէմք Աբբադոնի ներկան ի մռայլ անդընդային.
Զըւարթունքն ի զնին կային. ինք զարհուրեալ փախեաւ անտի:
Մինչ ի հեռի եզերս երկնից՝ առ պուրակաւն արմաւենեաց

Իջանէր նա ի վայր, ի միւս կուսէ գայր ելանէր
Ոգի մի երերուն եւ խաւարին քան զԱբբադոն:
Միռմն ի Զուարթնոցն ըզնա տեսեալ՝ ասաց իսկոյն.
« Ո՛վ է դա՛ որ ի միջոյ արմաւենեացն այսր առ մեզ գայ.
Զիւրդ խարեալ է ճակատ նորին յաջոյն արդարութեան,
Եւ որպէս կերպարանքն անանց մահուամբ են խաթարեալ.
Սակայն իբր յանդըգնի դա գալ առ մեզ ապաւինել:
Ոչ զարմանամ արդ ընդ այն. զի Յուդայի հոգին է դա,
Որ վեհին Աբբադոնի ակնարկելովն այսըր մատչի »:
Ընդ մահու հրեշտակին մատնիչն ի խաչըն մերձենալ.

Զուարթունքն ի նա հայէին մինչ յառաջէր զերդ սեւա ինչ բիծ
Ի մըթան անդ գիշերոյն տարածելոյ յերես երկրի.
Զարհուրէր նա եւ խիթայր թէ գուցէ շանթ բոցավառեալ
Ի գլուխ իւր տեղայցէ հուր վրէժխընդիր՝ յո՛ եւ դարձցի,
Կամ երկիր ընդ ոտիւք նորա բացեալ ընկըլցէ գնա:
Յայս խուճապ տագնապի եհաս նա մերձ ի փայտ խաչին,
Ըստիպեալ կառուցանել զակն ի հրեշտակըն մահաբեր,
Որ շարժեալ յահաւոր աջում ըզսուրըն բոցեղէն,
Եւ նովաւ հրամայեալ վարէր ըզնա յո՛ եւ կամէր:

Մեկնեալ ի տեղուջէ անտի՝ տարաւ կացոյց ըզնա
Ի կատար ամպոյ միոյ, եւ զայս ասաց նա տիրաբար.
« Հայեաց եւ տես, այ՛ մատնիչ. անդանօր կայ Բեթանիա,
Աստ ապարանք Կայիափայ. անդ ի խոնարհ վերնատունն այն,
Ուր եղեր եւ դու հաղորդ նորա մահուան յերանդ քո.
Աստ կայ Գեթսեմանի եւ անգանօր դիակնրդ քո.
Դու դողա՛. կայ, մի՛ փախչիր »:
Յայնժամ յառաջ կոյս կարկառեալ
Ըզսուրըն բոցափայլ, կըրկնեաց անդրէն օրինակ զայս.
« Ի վերայ բարձըր խաչին տես մեռանի փըրկիչն Յիսուս,
Զիւր անձըն մատուցեալ Աստուծոյ զոհ վասըն մարդկան,
Զի նորա մեռանելով քաղցրասցին կեանք եւ մահ իւրեանց,
Եւ ապրեալք յաւիտենից ի մահուանէն՝ որով տանջիս,
Վայելեսցեն երեսաց աստուածութեանըն տեսութեամբ »:

վէրքդ այդպիսի, յոյց բըլխէ այժմիկ արիւնդ այդ հաշտարար,
փայլեսցեն յաւուրն յայնմիկ՝ յոր եկեսցէ դատել զաշխարհ:

Արդ ըզհետ իմ եկեսջիր »: Եւ նա չոգաւ ըզկնի նորին,
Ընդ բեռամբ յուսահատ վըհատութեանն կորացեալ:

Յորժամ նորա ի Զուարթնոցն աչաց եղեալ աներեւոյթ՝
Հասին ի պարս աստեղաց, պակեաւ մատնիչն տարտախմամբ
Ընդ լըռին տիեզերաց անեզրափակ տարածութիւն.

Խոռովեցաւ եւ դողայր, ըզմտաւ ածեալ եթէ գուցէ

Յանդիման լինիցի ամենատես Գատաւորին,

Եւ հազիւ առ հրեշտակն մահաբեր իշխեաց ասել.

« Աղէ դու, ով քերովբէդ ահեղագոյն քան զամենայն,

Հար գիտ աստ կայծակնացայտ քոյով սըրովդ եւ սատակեա.

Սակայն, ոհ, մի՛ գիտ տանիր հանդէպ զահու Գատաւորին »:

« Լուռ լեր, գոչեաց հրեշտակն անդէն, անսա իմոցըս հրամանաց ».

Եւ ըզնա մեծագոյն սըրտմըտութեամբ վարէր յառաջ.

Եւ հասեալ ի մին յարիեաց, հրափայլ սըրտով ազգեաց նըմա

Դադարել անդանօր, եւ ինքն մերձ առ իւր կացեալ,

Հեռուտ եցոյց նըմա զերկինս, ըզբնակարան Աստուածայնոյն,

Ուր յիւրումն ի մեծափառ վայելչութեան երեւի նա:

Թէպէտ յայնժամ շուրջ պատէր ըզնա խաւար նըւերական,

Եւ զնովաւ լըռէին ալէլուք, տօնք եւ խորխութիւնք

Իւրոցն արդարոց, այլ երկինք նոյն երկինք էին

Եւ նոյն օթարան արժանաւոր աստուածութեան,

Ուր նոցին իսկ ոգոցն երանելեաց վեհագոյնից

Ոչ բընաւ պակասէին վայելք անհասք մըտաց մարդոյ:

Յայնժամ ասաց Ալբադոն. « Հայեաց դու արդ եւ տես գերկին,

Զերջանիկն հանդիսարան աստուածայնոցն յայտնութեանց,

Յոր Էական անհառելի գիւր սիրելիսն հրաւիրէ:

Ինքն յաչաց եղականաց այժմ թաքոյց զերեսըս իւր,

Բայց յաթոռն յայն պատեալ ահեղակերպ սուրբ գիշերաւ,

Զոյր երբեք ուրեք ըզմանն չըտեսին աչք քոյին նորք,

Կրկատեմբ մէք ըզնա յաստուածահրաշ ի փառըս իւր:

Անդ կայ Ախոն, բարձր լեռունըդ երկնաւոր, ուր յաճախ նա

Որ յըսկըբանցն յաւիտենից զանձըն նուիրեաց վասն մարդոյն,

Երեւեալ բաշխէ զշնորհս իւր արդարոց կատարելոց:

Իսկ այդ երկոտասան թըռով աթոռքդ ոսկիաձոյլք,

Զորս հանգոյն արեգականց պայծառ փայլեալըս տեսանես,

Ի Փըրկէն սահմանեալ են ընտրելոցն աշակերտաց,

Որք բազմեսցին ի նոսա եւ դատեսցեն զաշխարհս յապայս:

Դու եւս էիր աշակերտ, եւ արդ ցանկաս դառնալ ի չիք.

Սակայն ընդունայն լիցին հայցուածք քո զըլխովին.

Փոխան առատ վայելից փառաց՝ զոր աչք քո նըկատեն,

Պատրաստեաց քեզ Աստուած պէսպէս կըտաննրս տանջանաց:

Ընդվայր ջանաս չըհայել յերկինս ի վեր, այ՛ ապիկար.

Ծանիր արդ զԱստուծոյ զամենագոր կարողութիւն:

Իբր ի ծովու կանգնեալ ժայռ, զոր ոչ խախտեն սաստը մըրըրկաց,

Հարկ է քեզ կալ աստանօր եւ զամենայնն տեսանել:

Մեռանի կենարարն բեւեռեալ ի փայտ խաչին,

Զի զսիրելիս իւր այսր յերկինս եւ յայտ անանց հանգիստն հանցէ »:

Ընդ բանին սլացեալ ի ծայր արփոյ միոյ՝ եպագ երկիր.

Ապա դարձ արար այսրէն եւ առ մատնիչն մատուցեալ,

Որ կայր եւ հայէր, խոռովեալ ահիւ յաւէժ մահուն,

Զայս առ նա բարբառեցաւ որոտագոչ ահեղ ձայնիւ.

« Օ՛ն արի եւ եկ ընդ իս, եկ եւ տարայց ըզքեզ այժմիկ

Ի դըժոխս, ի քո կայան բընակութեան յաւիտենից »:

Մօտ ի վիհ անդըր եկեալ լըւան զբարբառ աղաղակին,

Որ հընչեալ մեծաւ թընդմամբ ի վերջին ծագ տիեզերաց,

Ըզմօտաւոր աստեղաց խոր արձագանգս յարուցանէր:

Յանհուն միջոցին, յորում եղանն ի Բարձրելոյն,

Կըժոխքն թաւալին յախուռն յաժմամբ ի վեր ի վայր,

Անկուշեալ օրինաց երագ եւ կամ դանդաղ շարժման:

Ի կամեն Աստուծոյ պատուհասել սաստիկ բոցով

Եւ սուր սլաքօք անանց մահուն ըզնոր չարիս բնակչաց նորին,

Տայ նըմին փոթորկել երագագոյն եւս հոլովմամբ:

Ոգին մեղապարտ եւ առաջնորդ իւր մեծագոր

Թողեալ ըզծագս աշխարհի՝ հասին ի դուռն դըժոխոց,

Մինչդեռ վիհն ուժգին թափով շըրջանակեալ տարաբերէր:

Անդէն հրեշտակն մահու, որ կայր ի պահ տարտարոսին,

Ծանեաւ զԱլբադոն, ետես եւ զչար մատնիչն Յուդան,

Որ առ նըմին գալարեալ ջանայր փախչել ի տեղւոջն.

Այլ սուրն բոցափայլ բընադատէր զինքն յառաջն.

Եւ քրովբէն, իշխեցողն եւ պահապան խորխորատին,

Ահագնադղորդ շառաշմամբ բանայր ըզդրունսն աղամանդեայս:

Լերինք ոչ բաւեսցեն զահեղամեծ մուտսն խընուլ,

Այլ միայն առաւել դըժուարակոխ գործեսցեն զայն:

Անդանօր ընդ մատնիչին արձանացեալ եկաց քրովբէն.

Զի չիք ճանապարհ մինչեւ ի խորըս դըժոխոց,

Ուր բըռնութեամբ կայլակահոս հըրոյն հերձեալ հատորք վիմաց,

Թաւալին յանյատակ անդունդս ի դրանց տարտարոսին:
 Մինչ մատնիչըն լուռ ամիշեալ, եւ դալկահար տըժգոյն դիմօք
 էւ մեծամեծ աչքս բացեալ դիտէր ըզվիհըն սոսկալի,
 Պաշտօնեայն վրիժուց էին եկաց անխռով մերձ առ նըմին
 Յեզերըս վիրապին, ուրանօր մահն անքուն կայ միշտ,
 Գարձաւ յետկոյս, եւ սըրոջն առ նա ցուցեալ ըզվիհն՝ ասէ.
 « Այս է ոգւոցըն չարաց եւ քոյդ կայան բընակութեան:
 Փըրկիչըն մեռանի արդ ի վերայ խաչափայտին,
 Զի մի՛ մարդիկ կըրեսցեն աստ ըզտանջանս անանց մահուն »:
 Ասաց, եւ ըզմատնիչն հոսեալ ի խորըս վիրապին,
 Հեռացաւ ի դըժոխոց, եւ սըլացեալ ընդ մէջ արփեաց՝
 էկն այսրէն ի Գողգոթա, մօտ ի սեղան պատարագին,
 եւ մընայր ցատուցելոյ. էին նորոցըն պատգամաց:

ԿԼՈՊԺՏՈԿԻ

Մ Ե Ս Ի Ա Կ Ա Ն

ԵՐԳ ՏԱՍՆԵՐՈՐԴ

ԿԼՈՊՅՏՈԿԻ Մ Ե Ս Ի Ա Կ Ա Ն

ԵՐԳ ՏԱՍՆԵՐՈՐԴ

Ն Ա Խ Ա Դ Բ Ո Ի Թ Ի Ի Ն

Աստուած Հայր յաթոռոյ իւրմէ հայի յորդին օրհասական: Իմանայ Մեսիայն զի Հայրն չեւ եւս է հաշտեալ, եւ զի մերձենայ ժամ վախճանին: Անն ի գերեզման իւր արկանէ եւ աղօթէ վասն ողբարաց: Ապա դարձուցանէ զաշուն ի ծովն Մեռեալ, եւ նովին հայեցուածովն, յորմէ Սաղայէլ եւ Աղբամուէք զարհուրեալ դուռն, մխիթարէ գերամն սրբոցն շուրջ զխաչին կացելոց, եւ օրհնէ զհոգիս ապագայիցն սերնդոց, որք յայնժամ ի հրեշտակաց իւրեանց առաջնորդեալք գնան յաշխարհ՝ զգեանուլ զմարմին: Բանք Սիմէոնի ընդ Յովհաննու Մկրտչի: Օրհնութիւնք Մարիամայ եւ Գերովրայ: Բազումք ի ծանօթիցն Յիսուսի ի բաց մեկնին ի լեռնէն Գողգոթայ: Ղազարոս գնայ զհետ Ղերէոսի առ ի մխիթարել գնա: Նախահարցն լուեալ յԱրիւելէ զմերձենալ մահաբեր հրեշտակին՝ սրտառուչ մորմոքին, մանաւանդ Ենովք, Հաբէլ, Սէթ, Գաւթ եւ Յովք, եւ բան զամենեւին գնոսա Դաւիթն ողբն մեր: Աղօթք նոցա առ գերեզմանաւ Փրկչին, որ զթալիր աշօք հայի առ նոսա: Հայցուածք Աղամայ վասն ազգի մարդկան: Ելովա յաշտարակէ տաճարին գեկուցանէ զգալուստ մահաբեր հրեշտակին: Գայ հրեշտակն, աղաչէ զՄեսիայն՝ զօրացուցանել գնա, եւ կատարէ զհրամանն աստուածեղէն: Մահ Մեսիայի:

Անդադար յառաջելով յահեղահարաշ ճանապարհիս, Տակաւ մերձենամ ի մահ Որդւոյն աստուածայնոյ: Ո՛հ, եթէ մահն այն՝ զոր նա յանձն էառ անդուստ ի սկզբանէ, Չէր սիրոյ մահ, ընդ իմաստիցրս ծանրութեամբ ընկճէի ես: Յաջմէ եւ յահեղէ իմմէ բացեալ կան կըրկին վիհք: Մին ոչ ներէ հրեշտակել երգովք զհակն աստուածային. Միւսն յորդորէ մանաւանդ երգել ըզնա վըսեմ տաղիւք: Այլ հող եմ ես: Ո՛վ որ զքո հեղեր զարինդ ի Գողգոթա, Որ ըզմիտս իմ քըննես եւ տեսնես յառաջագոյն, Եւ ի լեզուիս իսկ չիք բան ծածկեալ ի քո գիտութենէդ, Դու լիջիր ինձ առաջնորդ, եւ ներեսջիր՝ թէ սայթաքեմ: Հառազայթ մի լուսոյդ, մի սոսկ կաթիլ քումըդ շնորհաց եղիցի լիապատար յագուրդ մըտացրս ծարաւոյ:

Յաթոռոյն, որ յառաջն յայտնատեսիլ փայլէր գեղով, Իսկ այժմիկ կայր ամայի, պատեալ ի մոայլ սարսափածին, Զորով ոչ որ յանմահից կատարէր տօն ուրախութեան, Այլ միայն հրեշտակապետն եւեթ մահու կայր ձեռնամաճ ի վերջին երերալից անդ աստիճանսն ի գուճ հարեալ, Եւ անշարժ զաղօթանուէր աշտն յառէր ըսպասելով, Յաթոռոյ անտի Աստուած զականողիսըն կառուցեալ Հայեցաւ ի խոնարհ ի հաշտարարն աստուածային: Ի միջոյ արեգականցըն խըռնելոց իբրեւ ըզկոյտ Պայծառ փռչույ, ի միջոյ աղօտ արփեաց եւ լուռ բնութեան

Բարձրեան արկ ըզհայեցուածըս իւր ծանօթըս սոսկ նըմա՝
Յոր էին բեւեռեալ ի բարձանց բիբըն աստուածեղէնք:
Իսկոյն զազդ ակնարկութեանն այնմիկ էառ փըրկիչն Յիսուս.
Գիտաց զի Աստուած տակաւին ոչ հաշտեալ էր դեռ.
Եւ արհաւիրք մօտալուտ մերձեալ մահուն կալան ըզնա:
Տիեզերք դողային ի թաքնագոյն խորս անդ իւրեանց,
Եւ անմահքն համօրէն ահաբեկեալք եւ թաղծալիցք՝
Անբարբառ լըռութեամբ ակնարկէին յԱստուածորդին,
Մինչ նա ի սաստիկ հարեալ ի գոյն դալկան մահու,
Եւ խոնջ առկայծեալ աչաց նըւաղ հայեցուածովք
Հայէր յիւր գերեզմանն ի հինաւորց ծառոց պատեալ
Եւ փորեալ ի վիմի հանդէպ լերինն Գողգոթայ.
Հայէր յայն, եւ մըտախոհ եղեալ՝ ընդ անձն իւր ասէր.
« Անդանօր ընդ հուպ մարմին իմ ըզմահու նընջեցէ քուն.
Այդորիկ իսկ աղագաւ եղէ ես մարդ հողազանգուած.
Նիրհեցէ մարմինս իմ անդ, եւ մընասցէ անապական:
Հայր, սըբբեա զարտասուս յաչաց նոցին որք լան զիս արդ.
Գթա ի նոսա, յորժամ կարգեալն ի քէն յետինն հասանէ ժամ.
Գըթա յամենեսեան որք հաւատան Միածնիդ քում,
Եւ նովին հաւատով ընդ մահու մարտ եղեալ կըռուին:
Ո՛վ քանի՛ ահեղ է մահ. քաջ իմանամ ես զայն այժմիկ.
Բերէ նա յինքեան ըզբարձրելոյն զահն եւ ըզհոյն,
Եւ է սուսեր սուր յաջում ամենակալ Գերագորին:
Ոչ բընաւ մարդ եղական կրեցէ յանձին զոր եսըս կրեմ.
Կաթիլ մի ծովուն՝ յորում արդ կամ խորասուզեալ,
Կարող է արհաւորք շիրմին լընուլ ըզսիրտ նորա:
Ոմանք ի սիրելեաց քոց նընջեցեն, եւ այլք ոմանք
Մահու վախճանեցին. այսպէս դու զայս սահմանեցիր:
Ողորմեա, Հայր, այնոցիկ, որք յոգորելն ընդ օրհասին
Կարօտեալք օգնութեան, ըզշնորհս եւ զդիւր հայցեն ի քէն.
Այնոցիկ՝ որք ի միջոյ բազում ցաւոց տառապանաց
Ըզխոնջ վաստակաբեկ կեանսն տարան ի գերեզման,
Կելով յաղքատութեան, բայց ոչ յուրաստ եղեալ ըզքեզ.
Որք վասն իւրեանց ուղղութեանն եղեն ի ծաղր անըզգամաց,
Ոչ դըրժեցին մըտերմաց եւ օրհնեցին ըզթըշնամիս.
Արդեամբք ցուցին ըզցածութիւն, սէր առ եղբարս եւ առ մարդիկ.
Որք ոչ չըլացեալ ի մեծութեանց եւ ի փառաց,
Գործեցին նոքօք բարիս եւ զըրկեցան ի նոցանէ.
Որք ըստ չափոյ զանազան շնորհացն ի քէն պարգեւելոց

Եւ ըստ վերին խընամոցն ազգեցութեան ի սիրտ իւրեանց,
Անարատ եւ սերտ սիրով կամակար քեզ ծառայեցին.
Ողորմեա նոցա, Հայր, ի հասանել յետին ժամուն.
Եւ յորժամ ըսկըսանին շիջանել աչք նոցին սորեալք,
Եւ խընդրէ հողն ըզմարմինն եւ Արարիչն ըզշունչ նոցուն,
Առաքեա ի բարձանց ըզմիթարիչ քո սուրբ Հոգիդ,
Զի յանձինըս նոցին աղօթեցէ անճառապէս,
Եւ դու շնորհեալ առաւել քան զոր խընդրենն եւ իմանան,
Ըզնոսա ժողովեցես ի քո հանգիստն երանելի:
Հայր սիրոյ, վասն իմոցս աղբերահոս այսըց վիրաց,
Արիւնագանգ պըսակիս վարսելոյ խոր ի ճակատուս.
Վասն մահուն տագնապի, որով ոսկերք իմ դըղըրդին,
Եւ ցաւոց՝ զոր կրեցի եւ զոր կըրեմս եւ կըրեցից.
Վասն սիրոյն, որով յանձն առեալ զանարգ ըզմահ խաչի,
Կատարեմ ըզփըրկութիւն ազգի մարդկան, աղաչեմ, Հայր,
Զի նոքա՝ զորըս սիրեմ, մընայցեն միշտ հաւատարմք,
Քաղցրասցի նոցա մահն եւ զյաղթողաց ըզվարձս առցեն »:
Զայս խորհէր եւ աղօթէր մեծ քահանայն յաւիտենից,
Ի պահուն՝ յորում անդր ի սըբբութիւնսն մըտանէր:
Յորժամ զաչս ի տապանէ անտի դարձոյց ի ծովն Աղաից,
Ուր անկեալ դընէին Ադրամելէք եւ Սադայէլ,
Անդէն սարսափիւն ահագնադղորդ եւ սլացաթեւ
Յաչաց խաչելոյն թըռեաւ յանդուգոս ալեաց ծովուն,
Եւ զոգիսն երկոսին կալաւ տագնապ անդոհական:
Անդ լըցաւ բան պատգամին, զոր ի դրախտին ասաց Աստուած
Թէ Փըրկիչն հանդերձեալ է ջախջախել ըզգլուխ օձին:
Ի ժամէն՝ յոր ի խաչին վերայ եհեղ նա զարիւն իւր,
Առին դըժոխք եւ մանաւանդ Ադրամելէք եւ Սադայէլ
Ըզփորձ հանդիսի աստուածաստա պատուհասին:
Առ ցաւոցն Սադայէլ փըշրեալ ըզվէմ մի անդընդոց,
Հագիւ թոթովելով սկըսաւ ասել խուլ մըռնչմամբ.
« Տանջի՛ս դու իբրեւ զիս հըրդեհաբոց խիտ կըտտանօք,
Որք եւս քան զեւս արծարծանին, եւ ի խորին խորըս սըրտիս
Ըզմահ ի մահ յաւելեալ, զիս խոշտանգեն անանց մահուամբ:
Կամիմ քեզ, ո՛վ մըշտամեղ դատապարտեալդ անիծակուռ,
Ես, իբր ըզքեզ անիծակուռ դատապարտեալըս մըշտամեղ,
Նըկարել որքան բաւեմօ՝ ըզլըկանաց ըզսեաւ պատկեր:
Զիք յանդուգոս դըժոխոց նըմանութիւն ինչ բաւական,
Որով զիմ ըզկիրս ողջոյն որպէս ցանկամս յայտնիցեմ քեզ:

Թէ չիմանաս զամենայն զոր ինչ ես յանձն իմ իմանամ,
Գէթ բանք իմ զօրեցեան կացուցանել ըզքեզ թըշուառ:
Քեզ պարտ է լինել տառապանացս իմոց հաղորդ,
Կամ գէթ խեթիւ մօտալուտ խոշտանգանացըզ զարհուրել:
Եւ արդ լուր: Այնքան վիշաք ցաւոց նըկուն զիս արարին,
Չի եւ ոչ ընդ տեսիլ քոց աղիտիցըզ զուարճանամ:
Իմ բնաւ չէր ամենեւին խոնարհեալ յայդ նըւաստութիւն,
Մինչ ըստիպել մոլեգին վըհատութեամբ խոտտովանել
Թէ նա ինքն է Աստուած՝ ամենակալ եւ գերագոր,
Իսկ ես՝ ճիւղաղ տարտարոսին, քան ըզբընաւորն քասքնելի:
Դըժոխք համօրէն հանդերձ իւրովքըն տանջանօր
Եւ համայն պատուհասիւքըն ծանրանան արդ յիմ վերայ:
Արժանի անգամ նա ոչ ըզմըշտամեռքս համարեցաւ
Իւրովքըն շանթիւք հոսել ի խորըս վիրապին:
Հըրեշտակի ուրուք բանիւ խուճապեցաք մեք ի փախուստ:
Եւ յոյր անուն պատուիրեաց նա. ո՞հ, ո՞ր ազգումն ըսպառնալից
Չըտայ ինձ բընաւ թոյլ կարգալ ըզմեծ անուն նորին,
Չոր մեքս հալածեցաք, եւ թերեւս արդ մեռանի նա:
Այս յոյգք մըտաց՝ բոցաթեւ նետիւ խոցեն զանմահըս զիս:
Թաթաւելումս ի թանձրը մութ անհընարին է նըշմարել
Ըզմեծի խորհըրդոյն ըզխուն նըշոյլ ինչ խուսափուկ:
Ո՛վ աղէտ. չըւառութիւն է ամենայն ինչ շուրջ զինեւ,
Եւ եմ նըլիրեալ նըմին ըսպանդ յաւիտենից:
Նոյն իսկ յոյս դառնալոյ իսպառըսպուռ յոչէութիւն,
Դըժնեայ եւ չարատանջ յամրըն այն յոյս փախեաւ յինէն:
Ո՛վ երկին, եւ դուք աստեղք, փոխեցարուք ի թոհ եւ բոհ,
Ի գիշեր եւ ի վիհ, եւ ի վերայ իմ տապալեալ՝
Թաքուցէք զիս յերեսաց սըրտմըտութեան Գերագորին »:
Ըզնախկին գոռգութիւնն ի բաց եղեալ Աղբամէլէք,
Յուսահատ հայեցիւք եւ հառկըլեալ ձայնիւ ասէր.
« Տուր ինձ ձեռն, ո՛վ ոգիդ ժանտ, պաղատելով հայցեմ ի քէն,
Եւ թէ կամիս, այ ճիւղաղ, եւ առաջի քո անկանիմ »:
Չայս մընչեալ եւ երկաթի բազկաւ կալեալ ըզնա՝ յաւել.
« Ձեռն ինձ տուր. անվախճան մահուն տանջանք կեղեքեն զիս:
Յառաջըն կարէի բուռն ոխութեամբ ասել ըզքեզ.
Այլ արդ ոչ եւրս կարեմ. եւ այս ինձ ցաւ է դըժընդակ:
Եղով զիս. ցանկամ ըզքեզ անիծանել եւ չեմ կարող.
Անիծանել, զի քոյոցըզ նըպաստից կարօտացայ.
Սակաւիկ մի թերեւս ըսփոփութիւն գըտանէի՝

Տեղալով անէծս ի գլուխ քո կատաղի վըժխընդութեամբ.
Չայդ կամիմ, եւ բընաւ ոչ դադարեցից ի կամելոյ »:
Չայս տանջանս հասուցանէր նոցա յաղթողն ամենագոր,
Եւ առաւել հեռագոյնս ըզնախկէց աջ իւր ձըգեալ,
Դողումն ի սիրտ արկանէր այլոց գոռոզ ապըստամբաց,
Եւ դըժոխք կըրկնէին ըզխուլ կանչիւնս անյուսութեան:
Մուսայդ Սիոնի, մի եւս այլ ինձ մերկանար դու
Չանդունդըս խորոց խաւարատանջ տարտարոսին.
Առաջի քո բացեալ կայ գերահրաշ այլ իմն հանդէս
Նուիրական թաղծութեան եւ զըթութեանն աստուածայնոյ
Եւ այնըր մահու, որ քաղցրացոյց ըզմահըն մեր:
Չաչըն դարձոյց ի ծովէ անտի Յիսուս եւ անկարկեաց
Յերամս այնոցիկ՝ որք զիւրեւ շուրջ խըռնեալ էին,
Եւ անդ կէսք կացեալ յոտին, իսկ այլք ի գուճըս խոնարհեալ,
Լըռիկ մըտախոհ աղօթէին եւ կամ լային:
Փըրկիւնը գորովեալ անմահական սիրոյն զըթովք,
Ընդ երկար հայեցաւ ակընկառոյց ի հոյլս ոգւոց,
Ուրք դեռ ոչ ի մարմնաւոր տաճարս իւրեանց բնակեալ էին,
Եւ ոչ տակաւին սըրբեալ ըզյարկսըն հողեղէնս.
Այլ սակայն մերձենայր մի յայնց ժամուց երանելեաց,
Յոր յանկարծ փայլեն յերկրի յոգնահոյլ արք առաքինիք,
Ոյց հըզօր ազդեցութեամբ փոփոխին բարք ժամանակին:
Եթէ գործոց իւրեանց համբաւն աղօտանայ յընթացս ամաց,
Ազգումն օրինակի նոցին դըռմեալ յուղղոցն ի սիրտ,
Եւ ի նոցունց աւանդեալ ապագայիցըն սերընդոց,
Ըզթաքուն իւր հետս անվընպ թողու ի դարս յաւիտենիս:
Այսպէս յետ սուգանելոյ վիմին ի խորըս ծովակին,
Մընայ ի շուրց մըկանունսըն բոլորակ տարածասփիւռ:
Չեւ հոգւոցն ընդ պահպան Չուարթնոց իւրեանց երթեալ յաշխարհ,
Ըզմին ի նոցանէ կալան վարանք տարակուսի.
Այլ անդէն իջանէր ի սիրտ նորին շող մի լուսոյն,
Որ սըրբելոցն էր ըզնա ի պանդըխտելն աստ ի յերկրի:
Անդ յայնժամ ըսկըսաւ նա մըտախոհ լինել յանձին.
« Հաղ քան զհաղ իմանամ թէ նա որդի է Աստուծոյ.
Չի անհաս խորհուրդք մըտացն յիւրոց դիմացըն ցոլանան
Իբրեւ զարփիս աստեղագարդ դաշտացն երկնից՝ զորըս թողաք,
Անհամարք իւր ըզնոսին, այլ քաղցրագոյնք քան ըզնոսա:
Բայց է տեսիլ իւր օտար ի հըրեշտակացըն սիրելեաց,
Անըքացեալ հանգոյն մարդկանըն կացելոց շուրջ ըզնովաւ,

Որոց թէպէտ նորայումն յար եւ նրման են կերպարանք,
Բայց թըւին անարգք, դեմնեայք, քինու վառեալք ընդդէմ Հաստէին:
Ո՞ր ուրեմն իցեն դոքա. թերեւս եւ մեք իսկ եղեալ մարդ,
Ըզգեցցուք ըզմարմին մահկանացու իբր ըզդոսա,
Եւ սուղ կեանս յերկրի կեցեալ՝ առ յաւերժ էն դարձցուք այսրէն:
Արդեօք ա՛յլք կայցեն մարդիկ, առ որս յըզէ Աստուած ըզմեզ,
Թէ սոքին իսկ իցեն սերունդք որդւոց նախամարդոյն:
Եթէ նորուն են ծընունդք, ապա եղբարք մեր եղիցին:
Ինձ սակայն ոչ երեւի երկիրս այս նոյն զոր տեսի ես
Յըստեղծմանն Ադամայ. յոյժ առաւել պայծառ էր այն:
Լիցի զոր Հայրըն սահմանեաց եւ զոր Որդին իւր կամեցաւ:
Այլ ի վեր քան զամենայն դժուարահաս ինձ թըւի այս
Եթէ Որդւոյն Աստուծոյ զիարդ իցէ մարթ չարչարել:
Ահա նա կայ բարձրացեալ եւ բեւեռեալ ի փայտ խաչին,
Եւ իմանայ զի ելանէ տակաւ հոգի իւր ի մարմնոյն:
Թէպէտ հրեշտակք՝ որք յառաջն ըզտարակոյսս իմ պարզէին,
Արդ կան լուռ եւ հարցուածոցս իմոց չըտան պատասխանի,
Բայց ես տեսնեմ զի նա մարմնովն ըզգեցելով
Մերոյին բընութեան քան հրեշտակացն է ազգակից:
Այժմիկ սիրեմ ես ըզնա որպէս իմ չէր երբեք սիրեալ:
Ո՛հ թէ եւ ինքն յանձն առնոյր ըզնոյն առ իս ցուցանել սէր,
Ջընջէր արդեօք զարատըն զայն՝ որով հոգիս աղտեղացաւ,
Գոլով հաղորդակից նախաստեղծիցն յանցուածոց.
Աղաչէր վասն իմ զԱստուած, եւ իմ գըտեալ ըզթողութիւն,
Վայելէի երեսաց աստուածութեանն տեսութեամբ:
Դու, Տէր, յիս յարարած քոյին ըզգործսրդ կատարեա.
Լից աղէ գեռանդնասէր եւ զբարեպաշտ բաղձանս հոգւոյս,
Որ տենչիւ երանութեան վառեալ տապի հանապազօր:
Դու, Աստուած, դու միայն ես նորայն բուն երանութիւն.
Առ քեզ մերձենալն՝ ուրախութիւն է անվախճան »:
Այսպէս նա մտախոհ լինէր յանձին իւրում, ոչ վայրապար.
Զի Աստուած, որ տնօրինէ հեռուստ ըզգործսրն համօրէն,
Պատրաստէր նըմա ճըգունս եւ ըզվայելս անմահութեան:
Անդ յայնժամ գուարթաթուիչ թեւօք ճախրեալ սահէին ժամք,
Եւ անձկացեալն ի հրեշտակաց քաղցըր վայրկեանն մերձենայր:
Մինչ Զուարթունքն, որք էին կարգեալ պահպանք հոգւոցն յերկրի,
Ջերմեռանդըն փափագմամբ եւ լի ահիւ եւ հըրճուանօք
Ի խաչ անդըր կառուցեալ զաչըս իւրեանց կային մնային,
Ակնարկեաց փըրկիչն Յիսուս, եւ ըզհոգւոցն երամս օրհնեալ,

« Գընացէք, ասէ, յաշխարհ, եւ հաւատովքըդ յաղթեցէք:
Սիրեցի ես ըզձեզ նախ քան զլինելն իսկ աշխարհի »:
Սիրեցի ես ըզձեզ նախ քան զլինելն իսկ աշխարհի:
Եւ հոգիքըն գնային առաջնորդեալք ի հրեշտակաց:
Պատմեա, Մուսայդ Սիմօնի, որպէս յերկրի կեցին նոքա.
Զիարդ իւրաքանչիւր ոք աստ յիւրում նըժդեհութեան՝
Ըստ առեւոց պարգեւացն նըւիրեաց զանձնն Փըրկչին.
Ի՛բր այն եռանդըն նորահրաշ՝ որով լըցան անձինք նոցա,
Յորժամ տեսին աչք իւրեանց զԱստուածորդին ի փայտ խաչին,
Տակաւ աճեաց ի նոսին ընդ մարդկայնոց ծանօթութեանց
Եւ չնորհաց, զոր Փըրկչին ծաւալեաց ի սիրտ նոցուն:
Ի հոգիսն յայնոսիկ չըբնաղ փայլէր Տիմոթէոս,
Որ դեռ գոլով պատանի, յորդոր փութով հովուեաց հօտին
Եւ քարոզեաց ըզՅիսուս Քրիստոս մեռեալ եւ յարուցեալ:
Պաւղոս, անօթն ընտրութեան եւ ախոյեանն քաջազն
Ընդդէմ հակառակացն յիսուսաւանդ ուսմանց կրօնից,
Ըզպաշտօն քարոզութեանն եբեր նըմա յահեղ լուսոյն,
Որ ի Փըրկչին երեսաց փայլատակեալ չըրտոյցն ըզնա:
Ըզճանապարհ կենաց յօժար կամօք ուսաւ Տիմոթէոս,
Եւ զայն վարդապետեաց բիւրուց մարդկան՝ ոչ լոկ բանիւ,
Այլ եւ իւրովն մահուամբ, յորժամ անկաւ ընդ սրով դահճաց.
Կատարեաց անվըկանդ ոգւով զընթացս ասպարիզին.
Եղեւ պայծառափայլ լուսաւոր շահ եկեղեցւոյ
Եւ վըկայ զօրաւոր իբրեւ զՊաւղոս եւ ըզկեփաս:
Յաւուր միում յանդիման հանուրց մարդկան յարուցելոց
Կարդասցէ փըրկիչն Յիսուս զանուանս իւրոցն վըկայից,
Եւ ըզնոսա ծայրագոյն պատուովն այնուիկ պըսակեսցէ:
Վաղ այնմ արժանացաւ հաւատարիմն այն Անթիպաս,
Զոյր զանմահ կարգաց զանունն Վատաւորն արարածոց,
Յայնմ աւուր՝ յորում դատէր զեկեղեցիսն ի Պատմոսէ.
Քանզի սերտ հաւատով եւ սըրտեռանդըն սուրբ սիրով
Անթիպաս ըզհարչարեալն Յիսուս սիրեաց մինչեւ ցըմահ:
Խընդութեամբ եւ արտասուօք ըզկենարարն երգեաց Նրմաս,
Ըզմեռեալն, ըզյարուցեալ եւ զհամբարձեալն յերկինս երկնից,
Ըզբարեգութըն խնամող մահկանացու տըկար մարդկան,
Ըզյարուցիչն մեռելոց եւ զդատաւոր տիեզերաց:
Ի մենաւոր այրս անդ զիւր երգսն երգէին հաւատացեալք,
Յորժամ ի գալ հասանել հրաւիրանաց կոչման Փըրկչին,
Ի միջոյ գուարճալից եւ սուրբ պարուց եղբարց իւրեանց
Թուուցեալ վերանային ի գերագոյն պարս արդարոց:

Փիբէ անդր անցանելով քան ըզսահման բնութեան իւրոյ
Էւ վառեալ սիրով Փըրկչին, յօժարաբար զինքըն նուիրեաց
Ի գործըս բարիս եւ ի շահել զոգիս մարդկան:

Յանձն առեալ նորա զխնամըս բովանդակ հօտի միոյ,
Յանձնաձեաց ըզըքաւորս, ըզխօթացեալսն դարմանեաց,
Զօրհասականսն խոնջեալս ի մաքառելն անդ ընդ մահու,
Զօրացոյց երկնայնոյն ըսփոփութեամբ եւ սուրբ օծմամբ,
Ըզվերին երանութիւնսն քաղցր երգովք յայտնեալ նոցա,
Էւ ցուցեալ նոցա մատամբ ըզմըքանակըս յաղթողաց:

Սակաւուց առաքինեաց ծանօթ զըտաւ նա ի յերկրի,
Այլ հրեշտակք Աստուծոյ եւ վախճանեալք ծանեան ըզնա:

Ի խաբող յերկուանաց սըտապատիր իմաստութեան
Զանձն ի բաց հուսկ ուրեմըն թօթափեալ Հերովդիոն,
Դարձաւ եկն առ վարդապետն աստուածային, առեալ ի միտ
Զի նա իւրովքն ըսքանչեւեօք եւ գերահրաշ ճըշմարտութեամբ
Կարող է բովանդակ ըզկամըս Հօրն յայտնել մարդկան,
Էւ զայն գիտելն եւ առնել՝ տանի առ Էնն յաւիտենից:

Դեռ չէւ ամբարձեալ ի վեր ի լոյսն աստուածածագ,
Ընդ քանի՜ փշայեղց խուզից ընդ ծամածուռ ռահս էանց նախ.

Ո՛րքան դառն անձկութեամբ տագնապեցաւ նա վայրապար
Էւ ի խոր խոցեցաւ հոգի նորա, մինչեւ գիտաց

Զի նըժար մարդկեղէն իմաստութեան թեթեւ է յոյժ,

Մինչ ահեղ ծանրութեամբն ի վայր հակի միւսն այն նըժար:

Եկաց Եպափրաս ջերմեռանդն այր աղթական,

Էւ յորժամ ըստ հրամանի բըռնաւորին արժանացաւ

Ի կապանըս մըտանել ի միասին ընդ Պաւղոսի,

Վասն հանուրց եկեղեցեաց մատուցանէր հայցուածս առ Տէր,

Մանաւանդ վաստն իւրոց Կողոսացւոցըն սիրելեաց,

Ոյց հըսկէրն անդու ճըգամբք, յորժամ լինէր մօտ առ նոսին:

Ըզվարձըս վաստակոց իւրոց Աստուած հատուցանէր,

Աճեցուցեալ ի հօտին իւրում ըզպտուղըս սըրբութեան:

Էւս եւ ոմանք յընտրելոց եկեղեցւոյն Լաւողիկեայց

Ի ձեռքն նախանձու եւ աղօթից երանելոյն

Պահեցին յերկար յանձինս իւրեանց անչէ՛ ըզսէր Փըրկչին.

Այլ ապա Լաւողիկէ անկաւ անդրէն ի գաղջութիւն.

Վասն որոյ՝ տեսանողըն Պատմոսի յայտնեաց նըմին

ԸզՓըրկչին դատակնիք, խոստանալով սակայն չընորհս

Էւ հանդերձ ըսպիտակս եւ ըզպըտակըս յաղթութեան:

Պերսիդէ եղեւ կին զիւրազորով հանգոյն նոցա՝

Զորս Աստուած թաքուն վըշտօք հատուցանէ յանանցն հանգիստ:
Յորժամ նա ի լըռիկ աղօթս առ Տէր աղաղակէր,
Ի ցաւոց արտասուսըն խառնէին հըրճուանք երկնից:

Ոչ ըզգործ ինչ Ապեղէս երբեք գործեաց վասն համբաւոյ,
Որ յամր եւ ի կէս հատուցանէ վարձս ուղղութեան,
Հալածէ իսկ զայն յաճախ եւ խածանէ թունիչ լեզուաւ:
Ոչ ցանկացաւ ժառանգել ըզգըրբուտիս առն իմաստնոյ,
Աժեալ զմըտաւ զի որչափ եւ հանճարեղ ոք իցէ նա,
Սակայն չիցէ բաւական ընտրել ըզգործն ի դիտմանէն.
Գանգի գործն՝ է սոսկ մարմին, իսկ մտաց դիտումն՝ հոգի նորուն:
Յայն աղագս Աստուած միայն, որ զամենայն ինչ տեսանէ,
Էւ խոկումն հատուցմանցն առ որըս սուրբ իցեն սըրտիւք,
Էին խըթան եւ կամ սանձ ամենայնի գոր նա գործէր:

Կղեմայ Փլաբիոսի ոչ այն եղեն մեծ արժանիք,
Զի հրաժարեաց ի պատուոյ ազգակցութեան իւրոյ՝ նոք կայսեր.

Նըմա չէր դըժուարին ինչ քամահել ըզբըռնաւորն.

Այլ յորժամ ըզգօնագոյնք անգամ ըզնա եպեղէին
Իբր հատեալ ի հեղգութիւն անպատեհ առն հոռվմայեցւոյ,

Էւ մեռեալ յաչս հայրենեաց անփառունակ պըղերգութեամբ,

Կարեվէր ընդ այն խոցէր ըզգայուն սիրտ առաքինւոյն.

Բայց ոչ լըքեալ կասեցաւ ի քրիստոնեայ կրօնից պարտուց,

Զորս համարէր նախապատիւ եւ գերագոյն քան զամենայն.

Էւ որքան հնար է մարդոյ՝ վարս ուղղութեան ցուցեալ յանձին,

Գըտաւ արժանի նահատակացըն պըսակաց:

Յանկայր նա մերձեմալ եւ ի զահոյսն արքունական,

Էւ իւրոց լաւութեանցն հանդէս առնել եւ անդանօր.

Այլ գիտելով զի ծառայք շողմարարք եւ տէր նորին

Զանսայցեն նմա, եւ լիցին աշխատութիւնք իւր անօգուտ,

Առնաբար ընտրեաց մընալ յանձուկ յիւրումըն սահմանի,

Բարիս գործել ուր կարէր, խոկալ ըզմահ իւր հանապազ,

Էւ վարել ըզկենցաղ արժանաւոր անմահ հոգւոյն:

Պաշարեալ ի հոգոց յաճախելոց քան զկար մարդոյ,

Այլ ոչ թակարդեալ ամենեւին ի վարմ նոցուն,

Զոր ինչ առնելըն պարտէր՝ ժրութեամբ առնէր զայն Լուկիոս,

Ոչ պարծելով ինչ ընդ այն, եւ ոչ իսկ բնաւ վըճատելով՝

Յորժամ ոչ ըզցանելոց սերմանց զարդիւնսն տեսանէր:

Իբր իմաստուն վաճառական ժամանակին՝ զանձէր խնամով

Ըզնուիրական ժամս աղօթից եւ ըզխօթմանց յառանձնութեան,

Էւ սովին ճանապարհաւ գնայր հաստանէր ի կեանս անանց:

Ջանացարուք, օրիորդք, նմանող լինել Տըրիփոնայ,
Յորժամ բնակիցեք ի մէջ մարդկան հեթանոսաց:
Ողջախոհ եւ սուրբ սիրով սիրէր նա զոմըն պատանի,
Որ փայլէր չըքնաղ գեղով եւ ամենայն պայծառ ձըրիւք,
Այլ կռապաշտ էր հաւատովք եւ մեռանել կամէր ի նմին:
Տըրիփոնա զանգիտէր ի յանկուցիչ բանից նորա,
Մանաւանդ ի սիրոյն, այլ առաւել յոյժ յիւր սիրոյն.
Սակայն յաղթեաց այնոցիկ եւ ժառանգեաց զանդորրութիւն
Ի վարձ փոխարինի հաստատութեան մըտաց իւրոց,
Որով գիտաց զիւր անմահ հոգին փըրկել ի վըտանգէն:

Ոչ ի շքոյ փառաց պատրեալ եւ կամ պարտեալ ի նանրութեանց,
Որովք շաղեալ վարակին եւ արք անգամ բարեպարիշտք,
Եւ յաճախ բազում ճըզամբք ազատանան ի նոցանէ,
Լինոս փոյթ յանձին ունէր քըննել ըզմիտըս իւր եւ զսիրտ:
Իսկ ի լինելուն կենակից առաքինեացըն մըտերմաց,
Սիրելի էր նըմա չափել զմարդիկ նովին չափով՝
Որով սովոր է չափել իմաստութիւնն աստուածեղէն,
Աղբիւրն համայն իմաստից եւ բարձրագոյն վեհ խորհըրդոց:
Զուարճանայր նա ծաղկունս ըզտպալանաւըն սըփոռելով,
Եւ քաղցր յիշատակաւ վերջնոյ աւուրըն յարութեան:

Կաշկանդեալ ի խիտ կապանքս հրամանաւ Տրայիանու,
Որ սովին արատեաց զիւրոյ սըրտին մեծանձնութիւն,
Եւ ընկալեալ ի հալածչէն իւրմէ զմահուն դատալքճիւ,
Սիրով զժըրկչին նախատինսըն յանձն էառ Իգնատիոս:
Մի ժըզլհեցի ոք բասրել ըզտիրանուէր անձն արդարոյն,
Որպէս թէ յոյժ իմն անչափ տենչմամբ իցէ նա ցանկացեալ
Այնըմ փառաց, որ ըզգլուխ նահատակացըն պըսակէ.

Զըրպարտից եւ շամբշէլոց մըտաց ծընունդք են այդոքիկ:
Որպէս էրըն ծագեալ, ի մայրն եմուտ Իգնատիոս,
Ըզնըշոյլ կենսացընցուղ ճառագայթիցըն ծաւալեալ:
Ուրոյց նա մեզ եթէ զիարդ քրիստոնէին իցէ արժան
Մեծագին յոյժ համարել ըզհուսկ վերջին ժամըս կենաց:
Մերձեալ ի կէտն յաղթութեան, խոնջ եւ ի քիրտըն թաթաւուչ,
Դեռ վատակէր վասն այնոցիկ, որք մասնակիցքն էին մարտին
Եւ մեծաց փոխարինացըն հատուցմանց հաղորդակիցք.
Զեղբարսըն եկեալս ի տեսանել անդրէն ըզնա՝
Ջանայր խրախուսել յուսով կենացն անվախճանից.
Իսկ զորս ոչ տեսանէին արատսուալից աչք իւր զըւարթք,
Թըղթովք սըրտապընդեալ զնոսա վառէր ի սէր Փրքիչին,

Մինչեւ մըտեալ անդր ի շուրջ տեսանելեացն հանդիսարան,
Անդանօր մանրեալ լինէր նա ի ժանեացըն զազանաց:
Հեթանոսք էին ծընողք, եղբարք եւ քորքըն Կըղաւդեայ.
Հայրն էր բարի, մայրըն հեզ, քորքն եւ եղբարքըն տարփելիք.
Կղաւդիա սիրէր զնոսա եւ էր սիրեալ ի նոցանէ,
Թէպէտ ցօր մահուան իւրոյ տեւեալ եկաց նա քրիստոնեայ:
Ամպղիաս եթող զաշխարհս, բայց ոչ ատեաց ըզմարդկան ազգ:

Խորազընին մըտօք տեսեալ ըզմարդկեղէն տըկարութիւն,
Մըշտատեւ ջերմ նախանձու եւ երկիւղած խոնարհութեամբ
Հետեւէր պարտուիրանին այնմիկ մեծի եւ սքանչելոյ,
Որ ըզմեզ յորդորէ գոլ կատարեալ իբրեւ զԱստուած:
Գերահրաշ ճառագայթք աստուածափայլ լուսոյն այնմիկ
Ի վերուստ փայլատակեալ վառեն ըզսիրտ հողածնելոյն:
Յառեալ անդադար ակընկառոյց ի դուռնն նեղ,
Դեղեւելով եւ մազլելով էլ ընդ անձուկըն զառիվեր:
Ըզհամայն պայծառ ընթացս հելլենական ուսմանց վարժից

Կատարեալ էր Փլեգոնտէս, այր ճոխ եւ տէր ընչից բազմաց.
Բայց նա ոչ մեծութեամբքըն զառածաւ ի հեշտութիւն,
Եւ ոչ զիտութեամբն հըպարտացեալ մեծամըտեաց:
Յո ուրեք եւ երթայր, անդ ըզհետովք առաքինւոյն
Թաքուն եւ լուռ բարութեանցըն ծաւալէր ռետինն անոյշ.
Հիւանդն ըսփոփէր եւ մերկն հանդերձըս ըզգենոյր:
Սակայն նա իսկագոյն եւրս բարիս ընձեռելով,
Առաւել քան ըզմարմինսըն դարմանէր ըզխօթ հոգիս,
Եւ խրատէր ըզմոլորեալսն ի խաւարի երկմըտութեան:
Ըզբազում քրիստոնեայս, յուղիղ հաւատսըն թերացեալս,
Առ Աստուած դարձուցեալ՝ առաջնորդէր նոցա յերկինս:
Ըզգատ եւ խոնարհ միանգամայն գոլով նորա,
Զինք ցուցանէր իբր անգէտ ոք երկրաւոր իմաստութեան,
Այլ ինչ ոչ ճանաչելով՝ բայց ըզփըրկիչն եւեթ Յիսուս,
Ըզմիջնորդ եւ զապաւէնն հոգւոց ի կեանս եւ ի մահու:
Այլ յորժամ զիւրսըն տեսանէր յուզեալս ի ծուփըս վարանաց,
Յայնժամ բըխեալ ի շըրթանց իւրոց աղբիւր անհատահոս,
Կենդանարար հոսանօքն ըզծարաւեալսըն կազդուրէր:

Եկաց ընտրելագոյն ի դասըս մարց Տըրիփոնա,
Եւ զազնիւ բարսն առաւել ազնւացոյց նա լաւութեամբք:
Ի հաւատըս Քրիստոսի սընոյց զորդւոց իւրոց երամ.
Վատակեաց անդուլ ջանիւ եւ անըսպառ իմաստութեամբ,
Եւ յանգէտս իմըն զոգցես եղեւ նեցուկ եկեղեցւոյ:

Այն ինչ զիւր ըզվերչին ծընեալ զորդին՝ մեռաւ լալով,
 Զի ոչ ժամանեաց նա հրահանգել եւ ըզնա եւս.
 Այլ ի վերայ զաւակաց իւրոց սըփոեաց Տէր զօրհնութիւն,
 Եւ մանուկն յորժամ սընաւ խնամովք իւրոցն հարազատաց
 Եւ ապա ի Քրիստոս վըկայեցաւ, դասք սրովբէից
 Ըզնա տարան ի զըրկաց մահուն առ մայր իւր, որ եւաց,
 Բայց ոչ նովին արտասուօք՝ զորքս հեղոյն յառաջագոյն,
 Մինչ կայր մերձ հասեալ ի դուռն բացելոյ գերեզմանին:
 Մեծանձնութիւն է ոչ խընդրել զիրաւացին անգամ վըրէժ.
 Սիրելն ըզթընամին՝ առաքինի լաւութեան ծայր.
 Իսկ նմա օգնել զաղտ յանձկութեան՝ է սքանչելի քան զամենայն.
 Զայդ արար Երաստոս, զոր անուանեմ մեծարանօք:
 Յոսկի աթոռոցն յարեան կացին դասք սրովբէից,
 Յորժամ չըքնաղ հոգի նորուն դարձաւ անդրէն յերկինս առ Տէր:
 Հոգիքս այտօրիկ ընդ պահապան Զուարթնոց իւրեանց
 Ի խաչէ անտի մեկնեալ գնային ի կեանքս փորձութեան:
 Ի լեռնէն Զիթենեաց իջեալ ի գեօղ Գեթսեմանի՝
 Յորժամ հասին ի պուրակն արմաւենեաց քըսանեցունց,
 Ուր նախ զառաջինն Յիսուս նեղեալ տագնապեցաւ,
 Սարսուռ ընթացաւ ի սիրտ իւրեանց առհասարակ:
 Անդ երկնահրաշ զորովով խանդաղատեալ ի սէր նոցին,
 Օրհնեցին ըզնոսա որ անդանօր կայինն արդարք,
 Սիմէոն եւ այն որ զՏէրն մըկըրտել արժանացաւ,
 Եւ ետես ի վերայ նորա իջեալ ըզտուրք Հոգին,
 Եւ լուաւ զեկեալն ի պայծառ ամպոյն ըզձայնն աստուածեղէն.
 Որդին Ամուսայ, մեծ մարգարէն, քարոզ Փըրկչին.
 Եզեկիէլ, որ ըզյառնել վախճանելոցն գուշակեաց,
 Եւ մինչ զլշին պատգամն ազդեաց առ կոյտս ոսկերց ցամաքելոց,
 Եղեւ բարբառ ի դաշտին եւ կանգնեցան կացին մեռեալք.
 Նոյ, ամբիծն յաչս Աստուծոյ, Ղովտ, Սամուէլ եւ Ահարոն.
 Մեկքիսեղեկ՝ մարգարէն Տեառն եւ քահանայ եւ թագաւոր.
 Առաջին սիրելիքն եղբարք՝ Յովսէփ, Բենիամին.
 Մայրն եւ որդիք իւր եօթնեքին ի միասին նահատակեալք.
 Դաւիթ եւ Յովնաթան, որք չիշխէին յիրեարս հայել,
 Զի մի զթախիծ եւ ըզցաւ սըրտից իւրեանց սաստկացուցեն.
 Մարիամ եւ Դեբովրա, որք երգեցին զփըրկոյն Աստուած:
 Նըշմարեալ զերամս հոգւոցն Սիմէոն ամբարձ ըզձայն.
 « Հոգիք երանեալք, ընտրեալ որդիքըդ հաւատոց,
 Օն երթաք, ընդ ձեզ է Տէր եւ իւր առատն ողորմութիւն.

Զեօք սըփոեալ ծաւալեսցի սէրն ի սերունդըս Ադամայ,
 Սէր սուրբ եւ զերագոյն քան զոր աշխարհս ուսուցանէ »:
 Զայս ասաց, եւ դարձեալ առ Յովհաննէս՝ յաւել անդրէն.
 « Ո՛վ քանի չըքնաղ նըսեհ եւ մեծ պարգեւք պահին սոցա:
 Ո՞չ արդեօք արծարծեցաւ ոգիդ՝ տեսեալ զարդարոցդ հոյլ.
 Ո՞չ խուն մի մեղմացան ծանրաթախիծ կըսկիծք ցաւոց,
 Զորս ի մեղ յորդեալ տեղայ բլուրն մահու արինազանգ »:
 Զայս ասէր, եւ յառեալ հայէր յերեսըս սիրելոյն:
 Յովհաննէս ասէ առ նա. « Թէ բաւէի զըտանել բանս
 Ի յայտնել քեզ ըզխորհուրդս իմոց մըտաց եւ զկիրս հոգւոյս,
 Թէ արտօսըր ցաւոց եւ խընդութեան կարէր խօսել,
 Կամէի քեզ պատմել զոր ինչ ես յանձն իմ իմանամ,
 Յորմէհեմէ մեռանի նա ի խաչին ըզմահ չարաց,
 Այնու մոհուամբըն ցուցեալ թէ ողորմի ամենեցուն.
 Այլ լըռել փափաքեմ, ցանկամ լըռել դեռ ընդ երկար,
 Եւ զաջ իմ ի վերայ իմոց չըրթանց եղեալ պաշտել »:
 Պատասխանի ետ Սիմէոն. « Ընդէր դարձեալ, ո՛վ սիրելի,
 Զինեւ արկանես ըզբովանդակ բեռն վըշտաց:
 Ո՛հ իցիւ թէ բընաւ չըխօսէիր ըզմահուանէ.
 Մէն մի բանք քո իբրեւ շանթք փայլատականց հարին զոգիս,
 Վերջստին զօրհասականըն կացուցեալ աչացս հանդէպ.
 Եւ մինչ իմ նըկատէին միտք ըզցաւոց նորա զվախճան,
 Եւ յաչս իմ ճառագայթք պայծառ վիրացըն փայլէին,
 Ահա դարձեալ նորոգին յիս յիշատակքն տըխրականք:
 Այն՝ զոր ես երբեմն ի գիրկս իմ զըզուցի արտասուելով,
 Եւ ի վեր ըզնա կալեալ կացի անմոռնչ ի տաճարին,
 Մինչեւ զըտեալ զբարբառ ձայնիս՝ կարող եղէ օրհնել ըզնա,
 Կայ ի խաչին ներկեալ արեամբ եւ շուրջ պատեալ յանօրինաց,
 Թողեալ յԱստուծոյ եւ անծանօթ ի մարդկանէ:
 Ինձ Աստուած ըզկատարած նորա ցուցեալ էր ի հեռուստ,
 Բայց ոչ այնպէս սոսկալի որպէս արդ աչք իմ տեսանեն »:
 Ասաց եւ լըռեաց, ծըփեալ ի յոյզըս խորհըրդոց.
 Առ որ դարձաւ Յովհաննէս կըրկնեաց անդրէն օրինակ զայս.
 « Աղէ եւ դու զըթա յիս, եւ մի զաւուրսն առներ ինձ յուշ,
 Յորս ըզնա մարմնաւոր աչօք տեսաք մեք կենդանի.
 Յոյժ ի խոր սիրտ իմ խոցի՝ յորժամ ածեմ զայդ ըզմըտաւ:
 Յաճախ տեսանէի զբարձող մեղաց գառն Աստուծոյ,
 Եւ զինեւ ծաւալէին երկնաւորացն հըրճուանաց չողք,
 Զի ոչ ըզդաշտն արինոտ՝ այլ ըզյաղթողըն դիտէի.

Սակայն արդ լաւ է լրուել՝ մինչեւ վախճան լիցի գործոյն » :

Այսպէս սոքա ջանային ըզտառապանսն մոռանալ :

Իսկ թախիծ Մարեմայ եւ Դեբովրայ՝ լրուեալ յերկար, Հուսկ ուրեմն փոխեցաւ ի մեղմ մըրմունջ լախհառաչ .
Քանզի խօսք անմահից յեղանակին ինքնին իսկ յերգ,
Մինչ կիրս յայտնեն հանգոյն կրիցն Դեբովրայ եւ Մարեմայ :
Դուստրն Ամրամայ եւ այն որ յիւր կոչեաց անուն
Ըզծառ արմաւենոյն ի գլուխ լերին անդ Եփրեմայ,
Օրինակ զայս ըսկըսան փոխ ընդ փոխ երգս առնուլ ի նուագ .

« Էր նա գեղով վայելուչ քան զամենայն որդիս մարդկան .

Այլ արդ արեամբ եւ մահուամբ անշքացաւ տեսիլ նորա » :

« Սիրտ իմ յարտօսըր փրկիչի եւ սեաւ թախիծ պաշարէ զիս,
Թէպէտ ինքն յարեան իւրում թըւի չըննաղ քան զէքս ողջոյն,
Քան ըզբնաւ որդիս լուսոյ, յորժամ նոքա վառեալ սիրով՝
Առաջի Բարձրելոյն մատուցանեն զաղերս իւրեանց » :

« Սուգ առէք, եղբիւնք լիբանանու, զի փայտ խաչին
Հատաւ ի ծառոյն՝ որ հովանի էր խոնջելոց » :

« Սուգ առէք, ծաղկունք հովանի . զի անդ առ ջրովք փուշքն բուսան,
Որովք հիւսեալ կազմեցաւ պըսակ գըլխոյն աստուածայնոյ » :

« Զեռքն այնքիկ, զորս ըստէպ յերկինս առ Հայր իւր ամբառնայր,
Շընորհս հայցելով վասն մարդկան մեղաւորաց,
Եւ ոտքն որ ոչ վատակէին գընալով յայց վըշտագնեոց,
Երկաթի բեւեռք վիրաւորեալ են աւաղիկ » :

« Ըզճակատն աստուածագեղ, զոր աստանօր յայտնմ լերին
Ի հող խոնարհեցոյց, մինչ հոսէին առ ի նմանէ
Քըրտունք խառն ընդ արեան, արդ խոցոտէ պըսակ փըշեայ » :

« Ընդ անձըն մօրն անցանէ սուր : Ո՛հ, խընայեա մօր քում, Փըրկիչ .
Զօրացո գնա, զի մի՛ ցաւք զըրաւեսցեն զկեանքս նորին » :

« Թէ ես մայր էի նորա եւ յերկնայնոց կէի վայելս,
Ո՛հ, անշուշտ եւ անդանօր իսկ սուր ընդ անձն իմ անցանէ » :

« Աչք նորա շիջանին եւ պակասէ շունչ իւր տակաւ,
Եւ գէտակն ամբարձեալ՝ գյետին նըւագ հայի յԱստուած » :

« Ի մահու ներկանին ի գոյն երեսք իւր թարշամաւք,
Եւ ահա գյետին նըւագ ի վայր ըզգլուխ իւր արկանէ » :

« Հեղ արտասուս խընդութեան, ո՛վ երկնաւորդ Երուսաղէմ,
Զի այժմ աւանիկ մատուցաւ զոհ պատարագին » :

« Ողբասջիր, երկրաւորդ Երուսաղէմ, զաղէտըս քո,
Զի Աստուած ի քոց ձեռաց պահանջեցէ զարիւն նորա » :

« Ատեղդ համօրէն կան յընթացիցն դադարեալ՝

Եւ լրան արարածք, զի քահանայն յաւիտենից
Ի սըրբութիւնսն եմուտ, յածել զԱստուած ի հաշտութիւն » :

« Կայ լուռ եւ երկիր, եւ արեգակըն խաւարեալ՝

Ամփոփէ զճառագայթըս իւր յաչաց երկրածնելոց .

Զի եմուտ ի սըրբութիւնսն քահանայն յաւիտենից,
Առ ի հաշտ առնել ըզմարդն ընդ Աստուծոյ . ալէլուիա » :

Զայսոսիկ Դեբովրա եւ Մարիամ երգեցին անդ :

Իսկ Եւա վարեալ յուժգին յանկարծական իմն ազգմանէ,
Անդէն էջ յոտըս խաչին, եւ մատուցեալ առ Մարիամ՝

Հայեցաւ խանդաղակաթ ահանողեօք յաչըս նորին,

Այլ ոչ կարացեալ ողորմ տեսեանն հանդուրժել,

Խոնարհեցոյց ըզճակատն ի վայր ի հողն արինազանգ .

Ապա թողեալ ըզԳողգոթա՝ գնաց ի տապան անդըր Փըրկիչին,

Եւ առ ահին տագնապի կացեալ անշարժ հարուստ մի ժամ

Առ լուռ գերեզմանաւն, յետոյ ուրեմն մեկնեցաւ,

Ըզգեղ երկնաւոր պայծառութեանն կորուսեալ :

Իսկ Յիսուս մերձ ի վախճան կենացն հասեալ կայր յայտնապէս .

Բազումք ի ծանօթից իւրոց ցըրուեալ էին տակաւ,

Ոչ եւս այլ հանդարտելով ի մահաւորի դէմս իւր հայել :

Դանդաղ քայլիւք եւ անթարթափ աչօք գընայր եւ Ղերէսոս,

Եւ Ղազարոս ի հեռուստ երթայր ըզհետ աշակերտին,

Ոչ իբր ըզնա թաղծալից, սակայն յոգի հարեալ ցաւովք :

Հասեալ Ղերէսոս մերձ ի լեռն անդըր Զիթենեաց,

Առ վիմաւ կիսակործան շիրմի միոյ էառ ըզկայ,

Փարեցաւ ըզնովաւ, անդր ըզճակատ իւր եղ խոնարհ,

Պատեալ ի մութ թանձրագոյն քան զոր յայնժամ ծածկէր զերկիր :

Ղազարոս կացեալ առ դրան գերեզմանին՝ կալաւ խօսել

Այնպիսի մեղմական եւ քաղցրանոյշ իմըն ձայնիւ,

Զոր լըսեն մըտաղիւր եւ ցաւք անգամ դառնակըսկիծք .

« Հիմ այդչափ, ո՛վ սիրելի, յողորմ ի սուգ համակեալ կաս .

Լուր ինձ աղէ, բարձ ի վեր գերեսըս քո ի դամբանէդ :

Ո՛չ եւս ըզձայն իմ ճանաչես . ահաւասիկ ես ինքն եմ այն,

Զոր միշտ սիրեցեր, եւ որ սիրեաց ըզքեզ սերտիւ :

Յուշ ած զիմրդ լացեր դու զիս, մինչ ես կայի դեռ ի շիրմին,

Եւ մարմին մեռելոյս ապականել ըսկըսանէր .

Որպիսի անճառ խընդիւ եւ հիացմամբ եւ սիրտ ի թունդ

Մատուցեր շնորհս Փըրկիչին, որ զիս դարձոյց ի կեանս այսրէն :

Յաճախ ընդ միմեանըս խօսէաք ըզՅիսուսէ .

Դու կարծեաց աշակերտացն ըզհետ երթեալ՝ համարելր

Եթէ սոսկ երկրաւոր լիցի նախ իւրն արքայութիւն.
Զուր ջանայիր լուծանել զիմոց մըտացըս տարակոյս,
Եւ միտս ինչ երկրայինս ի նորա բանսն զբտանել,
Մինչդեռ նա յայտնապէս զերկնաւորէն եւեթ ճառէր:
Արդ մերժեալ ի մըտաց քոց զայդ տազնապ վարանական,
Եւ խօսեաց ըզվըտաց, որք կեղեքեն զիս իբր ըզբեզ:
Յիրաւի ողբաս ըզնա, որ մեռանի յամբը մահուամբ
Ի վերայ խաչափայտին, տանջեալ անճառ չարչարանօք.
Այլ սակայն ոչ է արժան ալդպէս յաղթիւ թեզ ի ցաւոց:
Այն որ էրն յառաջագոյն քան ըզլինելն Աբրահամու,
Կարող է իջանել դեռ ի խաչէն՝ եթէ կամի,
Եւ յետ իսկ մահուն կալ եւ մընալ անապական »:

Զայս ասաց, եւ Ղեբէոս՝ որ դեռ զվիմաւրն փարեալ կայր,
Դարձաւ եւ հայեցաւ ի սիրելին անքթիթ աշօք.
Անդէն դիմեաց Ղազարոս եւ ըզնովաւ զըրկախառնեալ
Եւ ապա կալեալ զաջոյն, ի բաց ընդ իւր տարաւ ըզնա
Ի տըխուր գերեզմանէն. եւ մինչ կային եւ հայէին,
Նըշմարեցին ըզճածկեալն ընդ մռայլ քողով զերուսաղէմ՝
Ըզքաղաքըն խրոխտականձ եւ ըզտաճարն աղօտափայլ,
ԸզՍիոն նըսեմատուեր եւ ըզկառարըն Գողգոթայ:
Յայնժամ Ղազար բարբառեցաւ առ մըտերիմ իւր Ղեբէոս.

« Բարձ ի վեր զաշըդ եւ տես. յաղջամըղջին յայդ խաւարի
Ահաւոր տեսարանիդ զատուածութեան նըշմարեմ հետս
Ի վերայ երեսաց երկրիս, մարդկան գերեզմանի:
Տեսեր երբեք օր այսպիսի, եւ կամ արդեօք հայր քո եւ հաւ
Պատմեցին քեզ թէ տեսեալ իցէ նոցա զնրմանն այսմիկ:
Քանի մեծ չըքեղութեամբ փառազարդեաց Տէր զօրըս զայս.
Ո՛րպէս զերկին եւ զերկիր պատեաց իւրովն ահագնութեամբ,
Եւ զիարդ ըզտեսողսն ոտնակապէ լուծիւն մեռեալ:
Գործս անհասրս կատարէ անշուշտ Աստուած մահուամբ Աըբբոյն:
Քեզ եւ այլ ինչ ասացից, որով թերեւըս մարթացայց
Ըզսըրաիդ մեղմել թախիծ. ապա թէ ոչ՝ լըռէի զայն:
Յորմէհետ կենարարն հեղու զարիւն իւր ի խաչին,
Ի ներքս յիս իմանամ անդորրութիւն իմն այնպիսի,
Զոր չգիտեմ զիարդ լիով որպէս արժանն է պատմել քեզ,
Եւ որ փոխէ ի քաղցրութիւն ըզգառնութիւն անգամ վըշտիս:
Ամենայն սուրբ է զինեւ. յոր կոյս եւ զաչս իմ դարձուցից,
Ականեմ ըզհետս էին եւ զոգցես զինքն իսկ կացեալ մօտ:
Ոչ յանձին ըզգացի զանդորրըդ զայդ աստուածային,

Մինչ փըրկիչն եւանէր ընդ զառիվեր բըլրոյն մահու.
Այլ ի ժամէն յորում նա բեւեռեցաւ ի փայտ խաչին,
Թըլիմ զանմահից ոգւոց լըսել ըզձայն գնալոյ,
Այնմ հանգոյն՝ որ հընչեաց երբեմն յականջըս մեռելոյս:
Երբեք երբեք աչացս հանդէպ փայլէ նըշոյլ մի երկնաւոր,
Որ այն ինչ երեւեալ անդէն լինի աներեւոյթ,
Ի հոգւոջըս թողեալ խաղաղութիւն երանական »:

Մինչ դեռ բանքն էր ի բերան, Ղեբէոս ձայն բարձեալ գոչեաց.
« Հայիս դու զարմացմամբ՝ ի հիացումն յափըշտակեալ.
Ո՛վ է այն, յոր քո աչքդ այդպէս յառեալ կան ըզմայլմամբ »:
Հազիւ զբարբառըն զըտեալ՝ պատասխանի ետ Ղազարոս.
« Ի սըմին իսկ վայրկենի էանց անմահ ոմն առ ինեւ:
Իմ չէր ցարդ տեսեալ այդպիսի շող պայծառութեան,
Եւ ոչ զայդ երանութիւն հոգւոց վերնոցըն կայենից:
Ըզպատգամ ինչ Աստուծոյ թերեւս ածէր նա ի յերկնուտ,
Զի երազ իբրեւ ըզմիտս ընթանայր զայր փայլակնացեալ »:
Զայս ասաց, եւ մեծաւ ուրախութեամբ եւ արտասուօք
Գիրկս արկեալ Ղեբէոսի՝ յաւել անդրէն թոթովելով.

« Ոչ, չէ բնաւ հնարաւոր ապականել մարմնոյ նորա,
Զոր հրեշտակքդ այդոքիկ ըզսուրբ ծընունդըն տօնեցին »:
Ուրիշէլ, զորոյ զփայլ լուսոյն ետես անդ Ղազարոս,
Եկեալ յարփուոյն եւ դեռ երեսքն ի սուր սլացիցըն բորբոքեալ,
Մատեաւ առ նախահարսն եւ առ նոսա բարբառեցաւ.
« Զոր ինչ աչք իմ տեսին, արդ պատմեցից ձեզ զամենայն:
Էջ յերկնից մահու հրեշտակն եւ զայ ուղղորդ այսր ի յերկիր.
Մերթ ճախրէ, մերթ առնու զկայ եւ զովանալ կարծես խընդրէ.
Սակայն լըռեն արարածք, եւ յընթացիցն աստեղք կասեալ՝
Ոչ սըղոխս յարուցանեն ի կազդուրումն խոնջելոյն:
Իսկ զիարդ իցէ ինձ հնար նկարել բանիւ ըզտեսիլ իւր.
Ոչ այնքան արհաւրօք երբեք յէն զինեցաւ նա,
Եւ յօրէ արարչութեան չէր երեւեալ այնպէս ահեղ:
Ո՛վ քանի հըզօր է Տէր ի ժամ իւրոց դատաստանաց.
Յառաջոյ հրեշտակին ընթանան բոցք ցասման նորա.
Ի բախել անդ թեւոցն՝ հընչեն շառաչք հանգոյն մըրրկաց,
Եւ յիւրոց երեսաց ի բաց խուսէ լուծիւն երկնից:
Թէ յանկարծ ըզմի յարփեացն հարկանէ սրովըն հրեղինաւ,
Անդէն կիզեալ եւ փոշի եղեալ ցըրուի յանբաւութեան:
Յոյժ առաւել ահընկէց եւ պակուցիչ են աչք նորա
Քան յորժամ հոսէր յերկիր զուղիւսը նախնոյ պատուհասին,

Եւ յաճեալ ընդ ովկիան ջուրցն ի յերկնուստ տեղացելոց,
Սատակիչ աջով իւրով կորուսանէր զամենեւեան:

Ընդ հուպ տեսչիք դուք ըզնա, եւ ահ Լին կալցի եւ զձեզ:
Սակայն զիս առաւել քան զամենայն ինչ ահացոյց
Խոժոռ երեսացըն թաղծութիւն անհրնարին:

Ո՛ր գիտէ, գայ նա թերեւս ազդել Փրկչին ըզմահ նորա »:

Ասաց, եւ գնաց խառնեցաւ ի գունդ Զուարթնոցըն դովալով:

Նախահարքըն զարմանօք կարկեալ կացին նախ լուռ անշարժ.

Ապա կալաւ ըզնոստ սուգ, զոր չըկարեն բանք առնել յայտ.

Սուգ նորանըջան, դառնակըսկիծ եւ աղեկէզ,

Որ ի լալ յորդորէր եւ զարտասուսըն հատանէր:

Սիրտք նոցա մորմոքէին՝ ի մըտախոհ լինել իւրեանց

Զի Յիսուս, ի վեհագոյն քերովքէիցն անքըննելին,

Ըզմահ ճաշակէր ի փրկութիւն ամենեցուն:

Անդ գերկաւոր յայնժամ ըզկեանս եւ ըզմեղացըն չարութիւն

Ի միտսըն նըկարեալ՝ ըզդողանի հարան սաստիկ,

Թէպէտ տեսանէին զինքեանս հաշտեալս ընդ Աստուծոյ:

Յայտ ծըփանըս խորհրդոց յուզեալ Լնուք, ձախոյ ձեռամբն

Ի գերեզման մի յենոյր, եւ զաջն յերկինըս կարկառէր:

Զերկնայնոցն յերկրի զկենցաղ վարեալ գոլով՝ չետես նա զմահ,

Նա եւ ոչ նորա մարմինն ապականեալ դարձաւ ի հող.

Բայց ոչ զըլխովին զըտաւ արդար յաչս Աստուծոյ.

Միայն ի Փրկչին հանդերձ գործովքն հաւատալով,

Ապրեցաւ ազամածինն ի մահուանէն յաւիտենից:

Զարփեացըն տապալուծն անխռով կարէր նա նըկատել.

Այլ ըզմահ Փրկչին տեսեալ՝ վարակեցաւ դառըն ցաւովք.

Զըւարթունքն, հարք եւ հոգիք եւ բնաւք յաչացն անհետացան,

Եւ հագիւ ըզխաչեցեալըն նըշմարեւ կարող լինէր:

Մերձ առ նըմին խոնարհեալ կայր ըզվիմաւ միով Հաբէլ,

Որ թէպէտ Ադամայ մեղուցելոյն էր նա զաւակ,

Սակայն եկեաց անմեղութեամբ, նըլիրելով զանձն Աստուծոյ,

Եւ մեռաւ՝ ի մարդասպան ձեռաց եղբօրն անկեալ տապաւստ.

Եւ մինչ կայր ի ծըխաշունչ վըտակս արեանըն թաթաւեալ,

Ըզյետին ձայն բարբառոյն եւ զպաղատանս իւր ուղերձէր

Առ անմեղըն գերագոյն, որ հանդերձեալ էր մեռանել,

Ոչ ըստ իւրումն օրինակի նընջեալ խաղաղ ըզբոռն մահու,

Այլ համայն ոճիր գործովքն ազամայնոց ծանրաբեռնեալ,

Նըշաւակ գոլով ցասման յամենակալ իշխեցողին:

Առաջնոյ մեռելոյն արժանաւոր եղբայրըն Սէթ,

Որ քարոզեաց կանխաւ ըզգոհըն քաւութեան մեղաց մարդկան,

Թէպէտ էր զամս հարիւրաւորըս խեղացեալ ըզմահ Փրկչին

Եւ զարդինըս նորին, սակայն այժմիկ լեալ խելամուտ

Եթէ այն ամենայն աղօտ պատկեր էր այնորիկ՝

Զոր աչօքըն տեսանէր եւ իմանայր յանձին իւրում,

Ի ներքին խորոց սըրտին դողողջ շըրթամբ մըրմընջէր զայս.

« Գու միայն, Տէր, դատաւոր ես կենդանեաց եւ մեռելոց », ,

Եւ անդէն դառնայր հայէր մերթ ի յերկինս ու ի փայտ խաչին,

Եւ մերթ յերամըս փըրկելոց եւ ի կարկառ քարանց շիրմաց:

Մինչ մտայլ բըբօք եւ դողմամբ այսըր եւ անդր յաճէր Գաւիթ,

Ի լըսելն յանկարծոյն զՌեբիէլին գոյժ բօթալից,

Եկաց ոտնակառեալ, եւ կառուցեալ զակն ի Յիսուս՝

Ուշի ուշով զօրհասականըն զայն դիտէր՝ որոյ պատկերն

Ի հոգւոյն յառաջագոյն տըպաւորեալ էր յԱստուծոյ,

Մըտօքն յայն եւեթ յառեալ, անբաւական յայլ ինչ խորհել:

Իսկ հատկընեալ յորժամ ձայնիւ կարող եղեւ յօղել բարբառ,

Հեղեալ արտասուս՝ զայս ինչ ասաց հեկեկանօք.

« Ո՛վ Աստուած, Աստուած նորին, ընդէր լըբեալ թողեր ըզնա.

Առ քեզ կարդայ, եւ դու հեռի ես ի նորա փըրկութենէն.

Որդն է նա եւ ոչ մարդ. շուրջ անօրէնք կացեալ զիւրեւ,

Դադր առնեն այսպանօք, զի յուսացաւ յԱստուած բարձրեալ.

Հեղու իբրեւ ըզշուր, եւ ամենայն ոսկերք նորա

Յըրուեալ քայքային. սիրտ իւր հալի որպէս ըզմոմ.

Զորանայ որպէս խեցւոյ կար զօրութեան մարմնոյ նորա.

Լեզուն ի քիմսըն կըցի. ընդ հուպ իջցէ ի հող մահու:

Զեն դըքա մարդք, այլ զազանք, որք հատանեն զարեւ նորա:

Ո՛վ զիարդ ծակեցին ըզձեռս եւ զտըս խոցելոյն,

Եւ ըզնա ի վերայ խաչափայտին տարածեցին.

Թըւեցին ըզնորա մարմնոյն զոսկերսըն զամենայն,

Եւ ինքեանք դըժոխային հեշտանօք կան հային ի նա:

Բայց պատմեսցի մահ նորին ընդ բովանդակ ծագս աշխարհի.

Յիշեսցեն եւ առ Տէր դարձցին համայն որդիք մարդկան,

Եւ նըմա համաբողոր ազգք եւ ազինք պազցեն երկիր »:

Որպէս հեղեղ ի բարձանց ծայրից լերանց հոսեալ ի վայր,

Կամ յերեսըս դաշտին կարկաչելով ընդ մէջ քարանց,

Ի լուծեան գիշերոյն հընչէ հեռուստ յունկն անցորդին,

Որ կարծէ լըսել զողբոց եւ զհեծութեանց բարձրագոյ ձայն,

Նոյն յայնժամ եւ ըզխաչիւն կացելոց հընչեաց լալիւն:

Արդարն Յովբ, որ էանց ընդ փորձ մեծաց տառապանաց,

Եւ մընաց անարատ, որքան մընալ կարող է մարդ,
 Զոր Աստուած կամիցի առնել խոնարհ մինչեւ յերկիր.
 Որ քաջ գիտաց եթէ զինչ կըրէ հոգին ի գալ մահուն,
 Մինչ արհաւիրք ամենակալ գերագորին պաշարեն զայն,
 Ոչ եւս այժմ հանդուրժէր խորհել ի մահ խաչեցելոյն,
 Եւ ծարաւեալ անդորրութեան՝ սըրտապընդէր զանձն տսելով.
 « Կացցէ նա կենդանի եւ յարիցէ ի մեռելոց,
 Եւ յաղթող բազկաւն ըզմահ եւ ըզդրժոխըս պարտեսցէ.
 Յայնժամ աչքս ըզնա տեսցեն իւրով փառօքըն պըսակեալ »:
 Այսպէս զարգարսըն տըխրեցոյց գոյժ գալըստեան մահաբերին.
 Բայց չէր ոք ի նոսին այնպէս թաղծեալ ընդ Փըրկէին մահ,
 Որպէս մայրն առաջին եւ նախահայրն ազգի մարդկան:
 Յորժամ չոգաւ Ուրիէլ թաքոյց ըզդէմսն ի մէջ Զուարթնոց,
 Երկոքին առընթեր միմեանց անշարժ արձանացեալ,
 Եւ յերեսս իրերաց ըզմըթին աչս յառեալ կացին,
 Դեռ եւս այլ յայլմէ եղեալ յերկիւղալիւ բանից Զուարթնոյն,
 Մինչեւ հուսկ ուրեմն անդրէն ուշաբերեալ ծանեան զիրեարս:
 Այսպէս յաւուրն անդ յետնում՝ բարեկամք ջերմք եւ հարագաւոր
 Ըզմիմեանրս տեսեալ՝ ոչ կարասցեն ճանաչել նախ.
 Զի փողոյն ձայնն իշխանաստան եւ դըղըրդիւն շարժման երկրի՝
 Յերեսաց երկանց հողոյն ի ժամ մարմնոցըն յառնելոյ,
 Եւ մըտացն ամիշտութիւն ընդ նորոգ կեանս անձանց իւրեանց,
 Զայլոց ըզգայութեանցն արգելցեն մուտս ի սիրտ նոցին:
 Եւա լալագին կարկառելով ըզձեռն յԱղամ,
 Եւ հազիւ զօրելով արձակել ձայն, ասէ առ նա.
 « Օ՛ն ասա, զինչ մեզ արժան իցէ առնել եւ կամ զինչ ոչ.
 Երթիցո՞ւք արդեօք խընդրել ըզխորագոյն վայրս անդընդոց,
 Եւ անդանօր խոնարհեալ յերկիր՝ զԱստուած աղաչեսցուք,
 Զի գէթ ըզնորա մեղմացուցէ զտագնապ մահուն »:
 Աղամ լալով ըզձեռանէ նորին կալեալ բարբառեցաւ.
 « Քան մեզ այդ, մայրըդ մարդկան. մէք եղականքս չեմք կարող
 Աղերս առ Աստուած մատուցանել վասըն նորա.
 Զի եթէ Յովք եւ Դանիէլ եւ Նոյ եւ ինքն իսկ Ելովայն
 Անճառ գորովով եւ ջերմեռանդըն մաղթանօք
 Ընդ մեզ աղերսիցեն, ընդ վայր հայցուածքըս լինիցին.
 Զի զոր Աստուած սահմանեաց, պարտի կըրել նա զամենայն,
 Առանց ամենեւին դիւր ինչ ցաւոցն ընդունելոյ:
 Ո՛հ, մինչ զայդ անձն ընդ միտ, դողումն յոսկերս իմ ընթանայ:
 Բայց եկ երթամք. զի ահա խորհուրդ մի յիս ազգէ Աստուած.

Եկ ընդ իս, եւ տեսեալ զոր ինչ առնեմս, արա եւ դու »:
 Զայս ասաց, եւ տըրտմագին անձամբ անդէն թեւապարեալ,
 Ի լեռնէն Զիթենեաց գնային ի կողմն Գողգոթայ.
 Զարմացեալ դիտէին դասք հրեշտակաց եւ նախահարց.
 Եւ որքան անձկութիւն եւ յոյզք մըտացըն ներէին,
 Հայէին ակընկառոյց եղեալ ըզհետ գնացից նոցա՝
 Ոյց տակաւ ըստ մերձենալն անդր ի կատարն մահառիթ,
 Շիջեալ մըթագնէին փայլք երեսացըն թաղծելոց:
 Իբրեւ հասին ի տեղի գերեզմանին, յորում Յիսուս՝
 Ի լըրումն անձեալ ըզգործըն մեծագոյն քան զամենայն,
 Հանգչելոց էր ընդ հուպ հանգոյն մարդկան, եղբարց իւրոց,
 Կացին լըռիկ՝ մին յաջմէ միւսն ի ձախմէ վիմի միոյ,
 Որ էր թաւալեալ առաջի դրաց գերեզմանին:
 Անդ յանկարծ ի վերայ վիմին Եւա նուաղեալ անկաւ,
 Անդ զանգեալ Երբեւ ըզնետ աստուածառաք:
 Այնքան ցաւք հարին գոգիսն իբրեւ ըզնետ յերկինքս տարածեալ,
 Իսկ Աղամ զանձն իւր պընդեաց եւ զձեռս յերկինքս տարածեալ,
 Երիցս ի սըրտի իւրում կարդաց զանուն Փըրկէին,
 Եւ դէտակն ընդ երկար անքթիթ աչօք հայէր ի նա,
 Որ կախեալ կայր անդանօր յայնպիսի գոյն դալկան հարեալ,
 Որպիսի երբեք բընաւ չերեւցաւ ինչ ի մարդիկ.
 Բայց ոչ եւ ինքն հանդուրժեալ ողորմ տեսչեանն այլ եւս յերկար,
 Անկաւ խոնարհ, եւ ըզձեռսն ի ճակատուն վերայ կալեալ,
 Զաչսըն կառոյց նախ ընդ երկիր, յորմէ Աստուած ըստեղծն ըզնա,
 Երկիր անիծեալ, յոր առաջնոյ մեղուցելոյն
 Եւ ազգի մարդկան ոսկերքն ընդ դարուց դարս ի հող դարձան.
 Յետոյ ուրեմն ըսկըսաւ աղօթս առնել մեծաբարբառ,
 Զոր լըւան դասք նախահարց եւ հրեշտակաց չուրջ կացելոց.
 « Որ վասըն մեր յըսկըզբանցն յաւիտենից մատեար ի զոհ,
 Լուր ի քումմէ սեղանոյդ, յորում զենեալ պատարագիս,
 Մերոցս հայցմանց՝ զորս առ քեզ մատուցանեմք ի տապանէդ:
 Եթող մեզ Աստուած ըզմեր յանցումնըն ապիրատ.
 Դէմ յանդիման նըկատեմք ըզնա ի բիւր ամաց հետէ
 Այնպիսի երանութեամբ, որում երբեմն վայրապար
 Զանայաք լինել հասու, մինչ մեր դեռ սուրբ էին խորհուրդք.
 Քոյովըդ մահուամբ հանդիպեցաք մէք թողութեան:
 Այլ սակայն արդեօք յաւուր արարչութեանս այս երկրորդի,
 Յոր ըզմարդիկ վերածես յաստուածութեանըն տեսութիւն,
 Զընջեալ ըզմեղս եւ հըզօր կարողութեամբ ապրեցուցեալ
 Ի պատժոյ անտի մեղաց, ի մահուանէն յաւիտենից.

Յայտմ առուր, յոր եւ վասն իմ իսկ նըւիրես դու զանձըն քո,
 Ձիցէ՞ ինձ արժան յիշել զյանցանսըն զոր յանցեայ:
 Գիտեմ զի ոչ միւսանգամ դատաստանաւ դատեսցես զիս,
 Յոյր աղագս այժմ աւագիկ ի սըրբութիւնսն մըտանես:
 Այլ թոյլ տուր ինձ խոտտովանել զիմ մեղս այսրէն առաջի քո »:
 Աստ ըզկայ էառ Ադամ զըւարճախառըն թաղծութեամբ:
 Յայնժամ՝ էւա, որ ընդ իւր յաղթըս կայր, ոչ բարբառով
 Այլ սըրտին եւ երեսօք, ըզլըռութիւնն հատեալ՝ ասէ.
 « Այո, Փըրկիչ բարերար, պարտ է եւ ինձ յաւուրս յայսմիկ,
 Յոր զարին քո հեղուս եւ իջանես ի գերեզման,
 Յուշի մըտացըս նորոգել ըզյանցուածոյս իմ յիշատակ,
 Եւ ըզքէն սուրբ տըրտմութեամբ եւ արտասուօքս զոհանալ »:
 Զայս ինչ նա եկաց յաղթս, եւ ըսկըսաւ անդրէն Ադամ.
 « Այո, ի մէնջ եղեւ ըսկիզբն եւ կատարուըն յանցանաց:
 Եւ մի մեզ ըզհեշտին զայն ետ հրամանս պատուիրանի.
 Դու ինքըն, Տէր, էակդ էից, բարի եւ վեհ քան զամենայն,
 Սեռն սիրոյ արժանիդ, որ ըստեղծեր զմեզ ի հողոյ,
 Դանուցար մեզ եւ անճառ ըսքանչացմամբ լըցուցեր զմեզ.
 Եւ ցորչափ ըզգուշացաք մեք ի պըտղոյ անտի ծառոյն,
 Մերոցս աղօթից եւ հըսլատակ ունիլընդրութեան
 Փոխարէնս հատուցեր գերանականն ուրախութիւն.
 Ըզքեզ ցանգ ետուր յիշել գեղեցկութեամբ էից բիւրուց,
 Որոց տեսիլն ըզմայլմունքս նորանորս ազգէր ի մեզ:
 Ինձ ըզմայլըն մարդկան եւ նըմա զիս պարգեւեցեր:
 Քան այլոնն ամենայնիւ որ յամենուստ պատէն ըզմեզ,
 Ըզսիրտ մեր ամբարձեր առ քեզ փառաց քոց յայտնութեամբ:
 Եւ սակայն ժըտեցաք քան ըզսահմանն եղականաց
 Արտաքըս վազեալ՝ քեզ անեղիդ հաւասարել.
 Իսկ դու, Հայր բարեգութ, ըզմեր յանցանսն թողեր մեզ:
 Փառք, պատիւ եւ զոհութիւն եւ սիրալիր հնազանդութիւն
 Վայել են Փըրկիչին, որում ետուր, Տէր, ըստանձնել
 Ըզմերս եւ ըզհանուր ազգի մարդկան զբեռն պարտեաց »:
 Զայս աղօթս արար Ադամ ընդ նախամօր ազգի մարդկան.
 Ադամ ի ձայն բարձրաբարբառ, իսկ էւա լուս ի խորս հոգւոյն:
 Եւ ահա յերեսաց Փըրկիչին եկեալ էջ ի նոսա
 Ողորմութիւն, խաղաղութիւն եւ զօրութիւն աստուածեղէն.
 Անդ ի միտ յայնժամ առին ըզմեծութիւն սիրոյ նորա:
 Կոր եռանդեամբ կարկատեալ ըզձեռսն ի խաջն՝ յաւել Ադամ.
 « Ո՛հ Տէր, զիարդ կարիցեմ՝ մատուցանել քեզ զոհութիւն,

Զոր համայն յաւիտեանք ոչ բաւեսցեն ինձ ի յայտնել:
 Աստ կացից աղօթելով, մինչեւ ըզգլուխդ աստուածային
 Ի վայր խոնարհեալ՝ վըճարեսցես ըզկեանքս քո.
 Եւ ոչ լըռեցից, բայց թէ ի գալ ահեղ Զուարթնոյն:
 Տէր, առ սէր քումըդ մահուան աղաչեմ լուր իմոցս հայցմանց
 Վասն իմոցըս զաւակաց, որոց թողեալ ըզհող երկրիս,
 Ըզլայնալիր զահաւոր ըզգերեզմանն ամենեցուն,
 Ըզծածկեալն այսուհետեւ ծաղկամբք քոյոցըդ պարգեւաց,
 Յօր հատուցմանն յարիցեն ընդ այլ մարմնոցն թաղելոց
 Յընթացըս դարուց նախ քան զաւուրքըս փըրկութեան:
 Յորժամ գան լալով յաշխարհ, տըկարք հոգւով քան թէ մարմնով,
 Գըլթացեալ ի նոսա՝ մոյժ ըզնոսին ի սուրբ քո ուխտ.
 Եւ անդէն յորժամ միտք իւրեանց խորհել ըսկըսանին,
 Տուր նոցա յիշել ըստէպ եթէ քանի՜ անհուն սիրով
 Որդեգրեցեր զնոսա կանուխ, զի քո լիցին յաւիտեան:
 Պահպանեա զորս ընկալանն աւագանաւ ըզսուրբ Հոգին,
 Եւ զորս ընդ այլ ճանապարհ տանիս ի կեանս յաւիտենից,
 Եւ զնոսա զամենեւին զորըս զնեցեր արեամբըդ քո.
 Մըշակեա զաիոց նոցին ըզդեռափթիթ բողբոջս ոստոց,
 Զի բերցեն հասուն պըտուղս ըստ արկելոցն ի քէն սերմանց:
 Կախընծայ քոյոց շնորհացըդ ճառագայթք եւ հուր սիրոյդ
 Մի՛ բընաւ ի նոսին աղօտացեալ շիջցին մեղօք.
 Մանաւանդ ի զարգացեալսն հասակաւ, զորըս կարգես
 Լուսատուս տիեզերաց եւ քարոզիչս աստուածութեան.
 Կամ յայնոսիկ, զորս ընտրեալ ի գերագոյն ամբառնաս բարձ,
 Զի մարդկան, եղբարց իւրեանց, լիցին պաշտպանք եւ բարերարք,
 Խաւալեալ զարդարութիւն ընդ անվըրդով խաղաղութեան:
 Տուր գիտել ամենեցուն եթէ զիարդ ունիցին կեալ
 Ի կարճատեւ յայս ի կեանս եւ ի կենցաղըս փորձութեան,
 Զի լիցին արժանի զանանց ըզկեանսն ժառանգել:
 Մի՛ նըժգեհն ըզքնով անկեալ առ հովանուտ աղբերկամբ,
 Կորուցէ զպըսակըն զայն՝ զոր Տէր եցոյց նըմա հեռուստ,
 Կամ ունայն ըզբօսանաց տոռամբք կապեալ՝ խոտեսցէ զայն:
 Պէտպէս վըշտօք ի մոլար շաւղաց իւրեանց դարձո զնոսա,
 Որք յանչափս ի խընդիր լինին փառաց եւ զըրուտեաց,
 Ի մոռացօնս արկեալ զԱստուած, որ ըզպարտաւ եւ զգովութիւն
 Վարկանի պըղպըջակս օդոյ, եւ աչք իւր յայտնապէս
 Տեսանեն զամենայն եւ ի համար արկեալ դատեն:
 Խրատեա զնոսա, որք թէպէտ պահեն զանձինս ի հեշտութեանց,

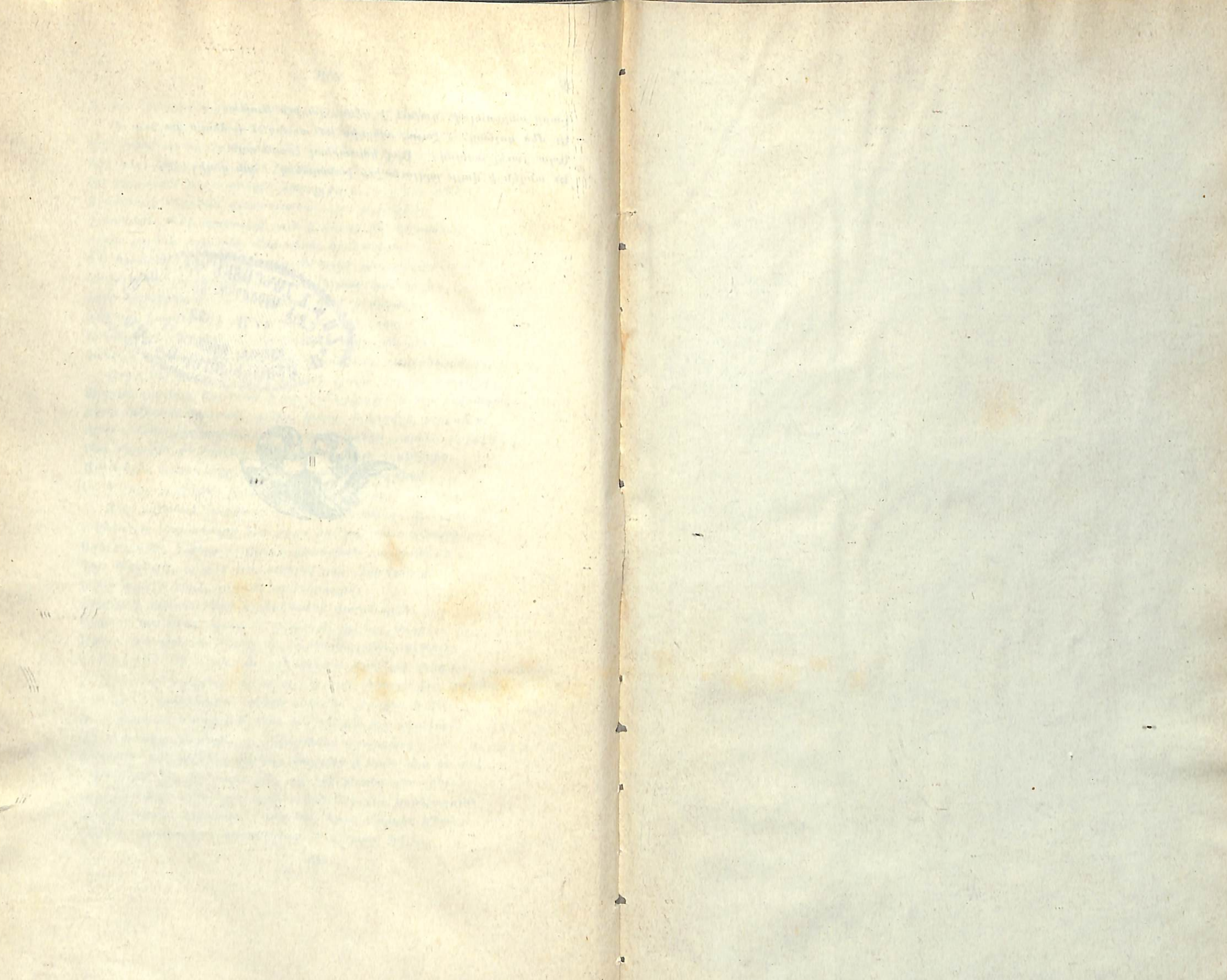
Այլ սակայն զառաժեալ ի փափկութիւն սըտապատիր,
 Հեռանան ի վայելից լաւագունացն բերկրութեանց.
 Որք ոչ խանդակաթ սիրով զընկերս իւրեանց սիրեն,
 Եւ միայն վասն փառաց եւ կամ ի ցոյցս առնեն բարիս.
 Որք ոչ ներեն թըշնամեաց, եւ խըստացեալ չկամին բընաւ.
 Այլաստան յԱստուած առնել ըզվրէժ անձանցըն զըրկանաց,
 Եւ ոչ օրհնեն ի բոլոր սըրտէ զիւրեանցըն զանիծիչ.
 Որք չախորժեն դառնալ ցանգ եւ զգերեզմանն յակն արկանել
 կամ խորհել յանմահութիւն, յոր ըստեղծանն ի յԱստուծոյ,
 Եւ ոչ լըսեն ըզձայն շնորհաց, ըզհայրական զայն քաղցըր ձայն:
 Իսկ որք զԱստուած ուրանան, եւ զմոլութիւն անձանց պատուեալ,
 Զայլանող ըզբընաւորըն զայն պաշտեն ծառայաբար,
 Աղիտիւք զարթո գնոսա ի մահաբեր թըմբրութենէն.
 Հարժեա քոյովըդ սիրով ըզքարեղէն սիրտըս նոցա,
 Զի քեւ նորոգեալք եւ անարատք դարձցին առ Տէր:
 Լըիցեն ըզգոչումն արեանն հեղոյ ի Գողգոթա,
 Որ առաւել քան զամենայն երկրաւորացս իմաստութիւն
 Ըզնոսա զօրացուցէ անխռով հայել յերես մահուն:
 Ոչ շիջեալ աչք ախտացելոյն եւ ոչ դիակնըն տարածեալ,
 Ոչ երր եւ մէջ վիրապին եւ ոչ հրատին լափլիզող բոց,
 Ոչ աճիւն մեռելոյն՝ ցըրուեալ յանդունդ տիեզերաց,
 Եւ ոչ իսկ մահ, պաշտօնեայն քոյոց վրիժուցըդ բարկութեան,
 Արհաւորքն ըզնոսա երկեցուցէ այսուհետեւ,
 Յորմէհետէ հաճեցար լըսել իմոցըս հայցուածոց:
 Ըզհոգիս նոցա զարթո նախ քան զմարմնոցն հանգիստ մահու,
 Զի ահիւ եւ դողութեամբ խընդրեցեն զայն երանութիւն,
 Զոր չետես ալն, ոչ ունկըն լուաւ եւ ոչ ի սիրտ անկաւ մարդոյ:
 Բնաւ եւ ոչ ինչ ըզնոսին անջատեցէ ի քո սիրոյդ.
 Մի հակեցին ընդ հողեղէն մարմնոյն բեռամբն հոգիք նոցա,
 Զորըս սուրբ Հոգին կազմէ ինքեան տաճար բընակութեան,
 Այլ քըրտամբք եւ արտասուօք եւ յարատեւ պատերազմաւ.
 Արժանի մեծամեծ վարձուց բարեացըն լինիցին:
 Յորժամ գաս ի յերկնից առնել զյետինըն դատաստան,
 Եւ բարձեալ զանէծս յերկրէ՝ փոխես ի նոր զայն Ազին դրախտ,
 Արա զի դասք արդարոց եւ մըտելոց ի փառըն քում
 Լինիցին անհամարք իբրեւ զաւազ յափըն ծովու:
 « Ոչ յինէն ծածկեցեր եթէ յաճախ մըթագին ամաք
 Նանրահաւատ սընտեսաց եւ նախանձու մոլար կրօնից
 Շուրջ տարածեալ պատեսցեն ըզհօտ որդւոց քոց ընտրելոց:

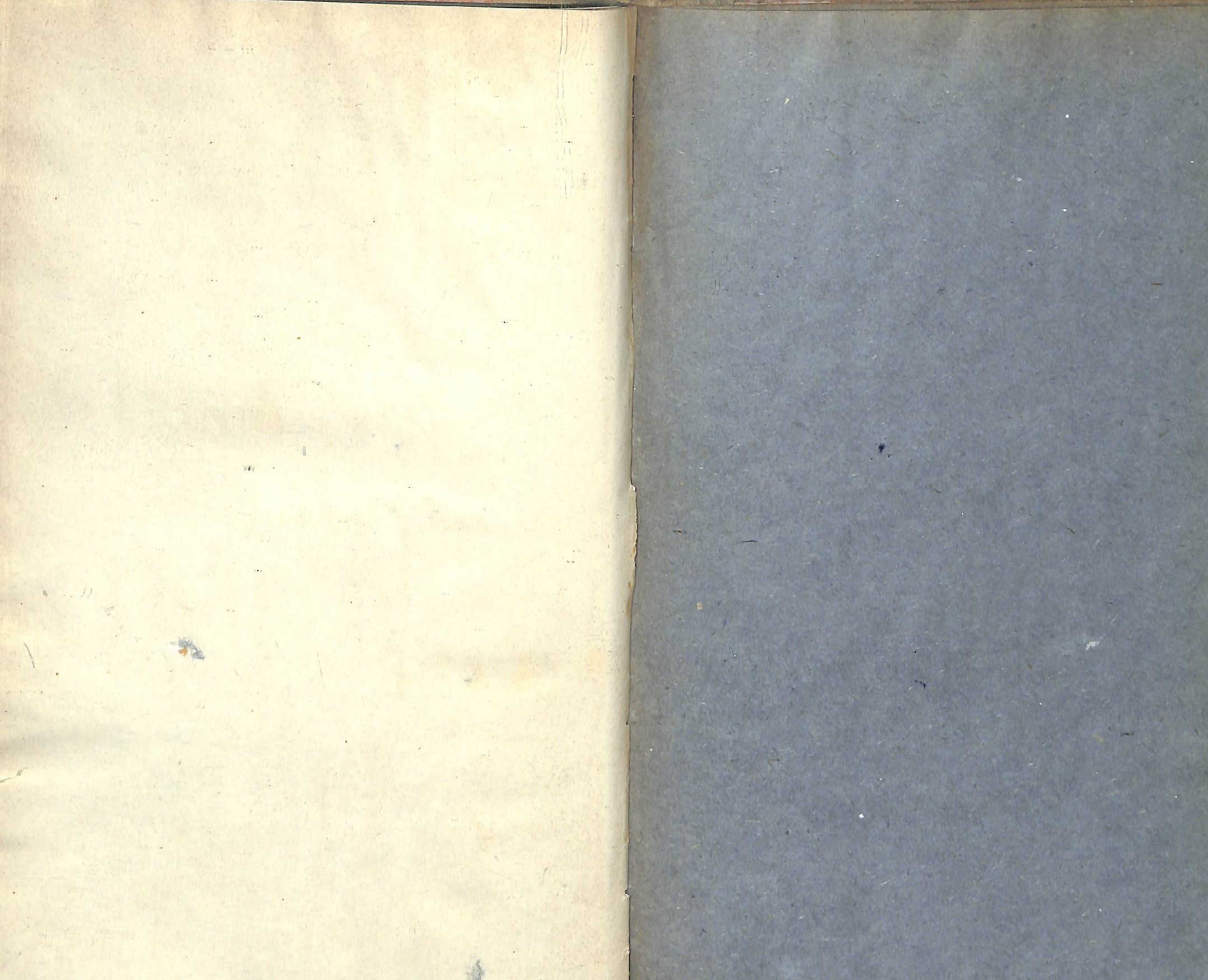
Նորին իշխանըն իսկ երկրի, զորս ամբարձեր յայն բարձրութիւն,
 Զի զմարդիկ՝ զեղբարս իւրեանց իբրեւ զանձինըս սիրիցեն,
 Եւ ոչ կապեալք կարօտութեամբ՝ զիւրեանց սիրոյն ցուցցեն զհանդէս.
 Որոց պարտն էր խոնարհեալ ի հող զԱստուած փառաւորել,
 Որ առաջի նոցա եբաց լայն ասպարէզ գործոց բարեաց,
 Ուրացեալք ի նմանէ՝ արիւնախանձ խօլ եռանդեամբ
 Զեղբարսըն կեղեցցեն, կամ ընդ ինքեանս առեալ տարցին
 Յանապատ ամայի, ուր ոչ գոյ ջուր քոյոցդ աղբերց
 Եւ ոչ լաւագոյն աշխարհի յոյս վասն եղկելեաց:
 Յորժամ խաւար գիշերոյն այնմիկ եկեալ ծածկէ զերկիր,
 Կարճեա զաւուրսըն զայնոսիկ, զի մի՛ նդ այլոց մեղաւորաց
 Սիրելիք քո մոլորեալք՝ յայնց պըսակացըն զըրկիցին,
 Զորս արեամբ եւ մահումբ քով ըստացար վասն նոցա:
 Հանգոյն ցողոյ առաւօտու կամ աստեղաց պայծառ երկնից
 Անհամարք իցեն նոքա զորըս մուծցես ի փառսըն քում:
 Ո՛վ Փըրկիչ բարերար, որ սիրեցեր ըզմեզ սիրով,
 Որում՝ ոչ հասու լինին երկինք ինքնին ըսքանչացեալք,
 Լուր հայցմանց առաջնաստեղծ մեղապարտիցըս փըրկելոց,
 Զորս ահա ի խորոց սըրտէ առ քեզ մատուցանեմք »:
 Մինչ նա դեռ աղօթէր, ամբարձ գերեսըն Ելովա,
 Դարձաւ անդր՝ ուր կային դասք նահապետացն, եւ ի ձայն մեծ՝
 Որ դըրըղեաց ըզըրբարանն եւ զըստորոտ սըրբոյ լերին,
 Ի ձայն թաղծութեան եւ ահագին զարհուրանաց,
 Որպիսի չէր ինչ ուրուք յանմահ ոգւոց լըեալ երբեք,
 Գոչեաց անդէն. « Աւաղիկ գայ »: Եկն Աստուծոյ պատգամաւորն,
 Ե՛ջ ի գլուխ լերին Սինայ եւ սարսափմամբ ըզկայ էառ.
 Զի թըւէր իմըն նըմա եթէ ահա երկինք՝ երկիր
 Ի բաց խուսեցցեն եւ տապալեալ դարձցին ի չիք.
 Եւ ինքն իսկ անկանէր, թէ Աստուած չէր զօրացուցեալ:
 Հուսկ ուրեմն երկաթի բազուկ ահին եթող ըզնա,
 Բայց դեռ կայր հիացեալ եւ համակեալ ի ցաւս ողջոյն:
 Հաղիւ աջ նորա զօրէր բառնալ ըզսուրըն բոցեղէն,
 Ըզշողեալն արիւնեբանգ աղօտափայլ ճառագայթիւք,
 Որոց մէն մի ցոլք հանգոյն աստուածառաք հրացան շանթից
 Կարող են սատակել, ըզկայծակունս արձակելով:
 Այսպէս նա ի տեսիլ Փըրկիչին սարսեալ եւ սասանեալ,
 Ի վերայ երեսաց իւրոց խոնարհ անկաւ յերկիր,
 Եւ աղօթըս մատուց՝ չեւ կատարեալ զէին պատգամ.
 Եւ թէպէտ ձայն բարբառոյն փոխեալ ի մեղմ մըրմունջ թաղծից,

Ոչ իբր յառաջն որոտայր, բայց հասանէր յունկըն սրբոց:
 Եւ յաղօթել իւր ասէ. « Զիս եղականս առաքէ այն,
 Զոր քոյով պատարագաւդ եւեթ մարթէր ածել ի հաշտ:
 Աղէ դու, էակդ անեղ, զիս ըզտըկարըս զօրացո,
 Զի զհրամանն աստուածեղէն կարող եղէց յարդիւնս ածել:
 Յորմէհետէ անքընին դատաստանաւ կաս ի խաչին,
 Հրամանին մեծի պատուէրն այն ի վերայ իմ ծանրանայ
 Իբրեւ ըզբեռն աշխարհի միոյ զինեւ կործանելոյ:
 Ո՞վ իցեմ ես, Փըրկիչ Տէր, ես ո՞վ իցեմ զի առաքիմ
 Նշանուցանել ըզպատգամն անեղագոյն քան զամենայն.
 Հոգի եմ երկեան, եւ ամփոփեալ կամ ի մարմնի,
 Զոր դու կազմեցեր ի մոայլ ամպոց եւ ի բոցոյ:
 Արհաւիրք եւ թախիծ եւ անձկութիւն սլաշարեն զիս.
 Սակայն պարտիմ կատարել զոր հրամայեաց բարձրեալն Տէր »:
 Ասաց նա զայս, եւ մինչ կայր ի գլուխ լերինըն դողալով,
 Անդրէն դարձոյց Աստուած ի նա զահարկութիւն իւր բովանդակ:
 Եկաց կանգուն հրեշտակն անեղ, կալաւ ի կողմն Գողգոթայ
 Զիւր սուսեր փայլահնացայտ, եւ ի թիկանցն յարեաւ մըրրիկ.
 Ընդ մըրրիկին փոթորկելոյ հընչեաց եւ ձայն հոգեղինին,
 Մոընչեցին արմաւենիք, Գեննեսարէթ եւ Յորդանան,
 Եւ ի վայր չըրջեցան երեկորին զոհիցըն բոցք:
 Անդ յայնժամ բարբառեալ ասաց հրեշտակըն մահաբեր.
 « Ընկալաւ բարձրեալըն Տէր ըզքո նըւէրդ աստուածային.
 Արկեր ըզքեզ ի ներքոյ անհուն ցասմանըն բարկութեան
 Դու միայնակ, ոչ ընդ քեզ ունելով զոք յեղականաց:
 Եհաս առաջի նորա գոչումն արեանըդ քո,
 Հայցելով ըզթողութիւն ի յերկնաւոր դատաւորէն.
 Սակայն նա եթող ըզքեզ եւ տակաւին լըքեալ թողցէ,
 Մինչեւ քոյովըդ մահուամբ կատարեսցես ըզհաշտութիւն:
 Դեռ քըթթել մի ական, եւ դու մեռցիս ըզմահըդ զայդ »:
 Զայս հրեշտակըն բարբառեալ, ի բաց զերեսըս իւր դարձոյց:
 Իսկ Յիսուս ըզկըկոցեալ աչսըն ամբարձ յերկինս ի վեր,
 Եւ ի ձայն՝ ոչ մահացուի մերձ ի վախճան իւր հասելոյ,
 Այլ Աստուծոյ կարողի, որ ի զարմանս արարածոց
 Զանձն ի մահ նուիրէր կամաւ, կարդաց ի ձայն մեծ եւ ասէ.
 « Աստուած իմ, Աստուած իմ, առ իմէ՞ թողեր դու զիս »:
 Անդ ըզգէմսըն ծածկեցին երկինք հանդէպ վեհ խորհրդոյն:
 Զյետին նըւագ ըզգածեալ բոլոր կարեօքըն մարդկութեան,
 Լեզուաւ պապակելով աղաղակեաց. « Նարաւի եմ ».

Լարբ սարսալով, դալուկ ի դէմս, յարին թաթաւ,
 Եւ մեծ գոչեաց. « Հայր, ըզհոգիս իմ աւանդեմ ի ձեռքս քո ».
 Ապա յաւել ասելով. « Արդ կատարեալ է ամենայն ».
 Եւ անդէն ի վայր ըզգլուխ իւր խոնարհեալ՝ եհան զոգի:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0169942

4278

83

4-55